ОМЕЛЯН МИХАЙЛО ТИШОВНИЦЬКИЙ

МОЇ ПАМ'ЯТКИ

Фрагменти спогадів, статті, промови, листи, документи, світлини тощо

ЛЬОС АНХЕЛЄС, КАЛІФОРНІЯ
diasporiana.org.ua

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ

MY MEMENTOS

Fragments of memoirs, articles, speeches, letters, documents, photographs, etc.

LOS ANGELES, CALIFORNIA
1974

ОМЕЛЯН МИХАЙЛО ТИШОВНИЦЬКИЙ

МОЇ ПАМ'ЯТКИ

Фраґменти спогадів, статті, промови, листи, документи, світлини тощо

ЛЬОС АНХЕЛЄС, КАЛІФОРНІЯ

1974

ЯКИЙ ЖЕ Ж Є ТОЙ?

Присвячую Вірі Ке.

А однак, яка ж прекрасна є земля,
повна маєстату природа уся!!

Немов у святині серед піль стою,
і не находжу слів, щоб ними красу
і чар природи якслід передати —
з яким шедевром її порівняти?

Як хмарка в блакиті лебедем пливе,
як легіт вітру ніжно пестить лице.
Як ллється музика в піснях пташини,
як бджілка сіда на пелюстки шипшини.
Як в сутінку гір біла мряка спада,
і як в шелесті трав молиться земля...

В захопленні хочу припасти устами —
цілувати красу цю до безтями.
Цілувати дерева, поля і гори,
кожнісеньку квітку, ріки й море,
кожний кущик, і трави стебелинку...

А відтак уперто і без упину —
не дає спокою питання мені:
Який же ж є ТОЙ —
Хто дав початок тій красі?

1972. Ірина Дибко
Зі збірки "На крилах дум"

ДРУЖИНІ

Ти моя молода, золота,
Не пройти мені й кроку самому...
Десь під вітром шумують жита,
Ніби кличуть до хати, додому.

Десь на обріях — квіти цвітуть,
Огнезорі, червоні і сині...
Я без тебе не вирушу в путь,
Я без тебе — як ехо в пустині.

Скільки юних проіскрених снів,
Скільки мареь розбито на бруку!
Я від горя цілком приземнів,
Я віддав тобі серце і руку.

Пелюстками звіваються дні...
Але ти в моїм серці — промінна.
Бо я знаю, що ти — при мені,
Бо я знаю, що ти — незамінна.

Б. Олександрів
Зі збірки "Туга за сонцем"

"МОЇ ПАМ'ЯТКИ" присвячую
моїй Дружині О Л Е Н І .

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Омелян Михайло Тишовницький
11-тий Стрийський Гарматний Полк
Українська Галицька Армія 1918-1920

ВСТУПНЕ СЛОВО

Яка є ґенеза видання оцієї збірки, який є її зміст, яка є її ціль та в якому порядку є уложені матеріяли в оцій збірці ?

ҐЕНЕЗА. На 132-ій сторінці збірки є заклик, щоби комбатанти та родини вже покійних комбатантів пересилали до наших архівів і музеїв свої, згл. їхні життєписи, спогади, знимки, документи та інші пам'ятки. Тому, що я сам є автором тієї статті, я почувався до обовязку передусім сам зробити те, до чого закликаю і заохочую в тій статті моїх побратимів по зброї, учасників наших збройних визвольних змагань.

ЗМІСТ. Є ту пам'ятки не тільки з моєї добровільної участи в збройних визвольних змаганнях у нашій рідній Українській Галицькій Армії, але тех з моєї примусової служби в чужих арміях, австро-угорській і німецькій, в обох світових війнах, а крім цего також речі з-перед першої світової війни та з часу мого побуту в ЗСА, бо я переконаний, що не тільки воєнні, але й повоєнні пам'ятки комбатантів будуть колись мати деяку вартість для майбутніх істориків нашої військової еміґрації в країнах нашого поселення у вільному світі. Є тут тех речі /статті і листи/ інших авторів, бо ті речі були для мене цінні або цікаві і тому я тех збирав їх та зберігав межи моїми пам'ятками. Додаткові інформації про зміст оцієї збірки є при її кінці на 518-ій сторінці. На сторінках 513-517 є ПОКАЖЧИК ПРІЗВИЩ.

ЦІЛЬ оцієї збірки є поширення і популяризація підчеркнених обома Світовими Конґресами Вільних Українців ідей боротьби проти поневолення нашого народу в Україні і боротьби за збереження української національної субстанції поза Рідними Землями та збереження документації цієї боротьби.

До боротьби поза Україною проти поневолення України через зберігання та передавання грядучим поколінням традиції збройних визвольних змагань відносяться в оцій збірці сторінки: 3,6,7,12,13,19,32-40,49,50,53-68,132-136, 197-201,211,217,277 і 278, а через ширення серед не-українців правди про Україну сторінки: 113-129,137-170,202-204,206,207,228-232,235,237-239,267, 271-274 і 276.

Боротьбу за збереження української національної субстанції у вільному світі можна провадити різними способами, між якими є три, заступлені в оцій збірці. Першим з тих трох способів є боротьба за збереження української мови поза Україною і до тої боротьби відносяться сторінки: 191-194,209,210, 213,214,218-223,240,242,243,247,248,275,485 і 488. Другим з тих способів є боротьба проти нищення нашими людьми свого власного здоровя; про це є мова на сторінках 171-190. А третий з вище згаданих трох способів - це боротьба проти смертельної загрози самого біольоґічного існування українства в розсіянні. Цією загрозою є мішані вінчання. Боротьбі проти приросту мішаних вінчань та боротьбі за збереження української родини є присвячена найбільша частина оцієї збірки, а саме сторінки 43-46, 245,246 і 288-512 з дуже неисленними виїмками. Є в тій частині тех документація цієї боротьби.

А ціллю включення до оцієї збірки також численних пам'яток, які не мають нічого спільного з вище згаданими способами боротьби, а які є тільки немов доповненням мойого життєпису на сторінках 6 і 7, було моє бажання оживити дещо оцю збірку та зробити її більше різноманітною.

ПОРЯДОК. При укладанні матеріялів оцієї збірки я старався дотримуватися частинно хронольоґічного порядку, а частинно приналежности кожної пам'ятки до відповідної ділянки, чи ґрупи. Примітки "Гл.стор...." та інші вписано ручно або машинкою безпосередно перед офсетним друком книжки.

Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, в 1974 р.

М І Й Ж И Т Т Є П И С

Я уродився 21. лютого 1899 р. в селі Гута Боянівська, в повіті Ниско, в Галичині. Виховався в дворі Довголука, повіт Стрий. Мій батько Олександер і його батько Гнат - уроженці села Синевідсько Вижне, повіт Сколе. Моя мати Емілія з дому Дангофер Тишовницька з роду німецьких кольоністів. До українських ґімназій ходив в Стрию, Відні і Львові. Матуру здав з відзначенням в Українській Академічній Ґімназії у Львові в 1917 р. Австрійську старшинську школу артилєрії у Братиславі скінчив в січні 1918 р. Від січня до листопада 1918 на фронті над рікою Піявою в Італії, як підхорунжий, а відтак хорунжий в 24-ому полку польової артилєрії. По розвалі Австрії вступив добровільно до УГА в листопаді 1918, на другий день по повороті з італійського фронту. Приділений до Гарматного Коша в Стрию під командою Сотника Фердинанда Лянґа, вишколював через 2 місяці новобранців на артилєристів, з якими від січня 1919, як командант батерії в ранзі четаря, брав участь в боях проти поляків під Крукеничами, Мостиськами, Гусаковом і Перемишлем в Групі Полковника Кравса. По утворенню 11-ого Стрийського Гарматного Полку брав участь, як Перший Старшина в батерії Поручника Віктора Стафіняка, у всіх боях того полку проти поляків у відвороті з-під Перемишля до Збруча від 15. травня до 8. червня 1919 і в Чортківській Офензиві в червні 1919 та проти большевиків під Жмеринкою, а в серпні 1919 під Вапняркою в ґрупі Полковника Олександра Удовиченка. В осені 1919 приділений з цілою батерією до охорони Диктатора Петрушевича в Камінці Подільському аж до виїзду Диктатора з України. Перебув з цілою УГА Чотирокутник Смерти в зимі 1919-1920. На весні 1920 призначений амуніційним референтом в Оперативнім Штабі бувшого III-ого Корпуса УГА під командою Сотника Осипа Станиміра на фронті проти поляків. Дня 24.квітня 1920 дістався з цілим штабом в Жлтушкові до польської неволі та через Проскурів і Львів опинився з цілою УГА в таборі полонених в Тухолі на польському Поморю, звідки по піврічному побуті втік в жовтні 1920 через Німеччину до Збірної Станиці УГА в Ліберці на Чехах. В грудні 1920 звільнений Командою Станиці на безречинцеву відпустку до Пшібраму в Чехах на студії на Гірничій Інженерії, де в листопаді 1925 осягнув інженерський дипльом з відзначенням. Деякі з вище наведених фактів та відповідні знимки є поміщені в слідуючих публікаціях:

1/ "Українська Галицька Армія", видана Дмитром Микитюком:
I. том, стор. 202, 203, 572, 577, 580 і 657; II. том, стор. 245, 306 і 320; III. том, стор. 184 і 222.

2/ "Тухоля", Історичний спомин Інж. Омеляна Михайла Тишовницького, друкований в березні і квітні 1960 р. у вісьмох числах "НОВОГО ШЛЯХУ" у Вінніпеґу і Торонті в Канаді.

В грудні 1925 р. я вернув з Чех до Галичини, але поляки не дали мені там працювати. Щойно в квітні 1927 я знайшов працю аж на західних окраїнах Польщі і там, на заточенню, працював, як інженер, на польському Поморю і Познанщині 12 літ аж до II. світової війни.
За німецької окупації я працював від 1939 до 1941 як інженер в Ярслі і Кракові. В червні 1941 р. мене взяли примусово до німецької армії і я брав участь в її поході від Сяну через цілу правобережну Україну аж до Дніпра як військовий перекладач в ранзі сотника. Мої переживання в тій армії я описав у спогаді під наголовком "З німецькою армією від Сяну до Дніпра в 1941 р." Звільнений як інвалід німецької армії у вересні 1941, я провадив власне інженерське бюро у Львові до 1944 р. Коли большевики зближалися до Львова, я переїхав до Кракова, а відтак до Німеччини і працював там, як інженер, коло Дрезна, а піз-

ніше перенісся до місточка Пльохінґен коло Штутґарту і перебув там аж до приходу американської армії на весні 1945 р. Дня 15. серпня 1945 р. я вступив добровільно до американської армії в Німеччині і служив в ній через 4 місяці /до 15. грудня 1945 р./, як військовий перекладач. До Америки приїхав я 1. вересня 1946 р. Через перші два роки працював як продавач в склепах в Ню Йорку і в Маямі Біч на Фльориді, а відтак як інженер в Стейтовому Департаменті Доріг в місті Бомант в Техасі від 1. листопада 1948 до 1. липня 1953 р. Від 10. липня 1953 аж до переходу на емеритуру 15. грудня 1967 я служив як інженер в Корпусі Інженерів Американської Армії в Льос Ангелєс в Каліфорнії. В тому часі я був членом "Провидіння", У.Н.Союза і ОбВУА та постійним платником У. Н. Фонду; був кілька літ головою Церковного Хору Української Католицької Парохії і 2 роки головою Відділу Обєднання бувших Вояків Українців в Америці /ОбВУА/. Від 3.березня 1973 очолюю Дорадчу Раду Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА", як її голова, а крім того моя дружина Олена і я разом провадимо Льос Анхелєсский Відділ того Бюра. Дня 11.листопада 1973 вибрано мене знова головою Льос Анхелєского Відділу Обєднання б.Вояків Українців в Америці /ОбВУА/.

Маю слідуючі воєнні відзначення:

А/ Австро-Угорські: 1/ "Бронзова Медаля Хоробрости" і 2/ "Військовий Хрест Карла".

Б/ Українські: 1/ "Пропамятна Воєнна Відзнака УГА", ч. 5386, 2/ "Воєнний Хрест У. Н. Р.", ч. 493, 3/ "Хрест Залізного Стрільця", 4/ "Українська Комбатантська Відзнака з Мечами", ч. 46, видана в Кракові в 1941 р., 5/ "Пропамятна Відзнака 50-річчя Відновлення Збройних Сил України", ч. 211, видана у Філядельфії 3. червня 1967 Обєднанням Бувших Вояків Українців в Америці, 6/Пропам'ятна Медаля Св.Архистратига Михаїла до 20-річчя створення Стрілецької Дивізії Галичина, Грамота ч.70.

Омелян Михайло Тишовницький

Мій життепис на 657-мій сторінці збірника під наголовком "УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА АРМІЯ у 40-річчя її участи у визвольних змаганнях /Матеріяли до історії/". Видав Хорунжий УСС Дмитро Микитюк
Вінніпеґ 1958 Канада

Тишовницький Омелян Михайло, четар артилерії УГА. Народився 21. лютого 1899. р. в с. Гута Боянівська, пов. Ниско, Галичина. Виховався в с. Довголука, пов. Стрий. Батько і дід уродженці села Синевідсько Вижне, пов. Сколе. До української гімназії ходив у Стрию, Відні і Львові. Австрійську старшинську школу артилерії скінчив в Братиславі в січні 1918. р. Від січня до листопада 1918. р. на фронті над Піавою в Італії, в 24. полку польової артилерії. Від листопада 1918. р. до кінця УГА, четар 11. гарматного полку УГА. Від весни 1920. р. полонений в Тухолі, звідки в жовтні 1920. р. втік через Німеччину на Чехи. Там скінчив гірничу інженерію в Пшібрамі в 1925. р. — Живе в Лос Анджелес, Каліфорнія, ЗДА.

КУТОК ДЛЯ ЖІНОК

Слово з вірою ке

Цікаві речі про молитву

(За д-ром А. КАРЕЛОМ)

(Доктор Алексіс Карел 1873-1944, французького походження американський знаменитий хірург та експериментальний біолог. Він здобув в 1912 році нагороду Нобля в психології та медицині за свої праці в ділянці зшивання кровоносних судин, трансфузії та трансплянтації органів. З Карлом А. Ліндбергом, американським літуном, який в 1927 році перелетів сам без затримання океан з Ню Йорку до Парижу, д-р Карел винайшов "механічне серце". Д-р А. Карел був теж очевидним свідком у Люрді, коли чоловік з раком на лиці чудесно виздоровів. Цей нарис про молитву д-р Карел напи сав саме після того випадку).

. Молитва — це не є тільки Богослужіння і виявлю вання Божій Істоті своєї любови. Молитва — це одночасно випроміньовування людського духа, заглиб леного в абсолютній контемпляції. Цей стан є могутнішою формою енергії, яку тільки можливо створювати. Вплив молитви на людський розум і на людсь ке тіло так само реально себе виявляє, як і виділювання залоз. Один і другий процес проявляє себе збіль шеною кількістю бадьорости, енергії життєрадости. Збільшується теж інтелектуальний потенціял і взага лі запас життєвих сил та глибше зрозуміння дійснос ти, що має неоціненне зна чення в людських взаєминах.

Якщо ви призвичаїте себе щиро молитися, ваше життя дуже помітно й глибоко зміниться. Молитва позначує своїми знаками наші ак ції і взагалі цілу поведінку. В обличчі і в цілій істо ті тих, які збагатили своє внутрішнє життя молитвою, можна заобсервувати спокій у рухах і особливе відпруження, немов по якімсь незвичайнім відпочин ку. Так мовби з найглибших глибин свідомости виринула й запалилася свічка і в її сяйві людина себе наскрізь побачила. Після глибокої молитви людина відкриває, що вона є егоїстом, вона відкриває свою смішну і плитку гордість, свої страхи, помилки, жадо бу. Вона починає розвивати в собі почуття особистої і моральної відповідальнос ти, інтелектуальну покору, змисл толеранції. І тоді по чинається подорож душі у напрямі сфери Ласки.

Молитва є силою — і то такою дійсною та правди вою, як земна гравітація. У моїй довгій практиці, як лікар, я бачив людей, які, після того, коли вже всі медичні заходи та засоби не помагали їхній недузі, — виздоровлювали і отря салися з мелянхолії при до помозі щирої, серйозної мо литви. Сила молитви — це єдина сила в світі, яка потрапить поконати т. зв. за кони природи. Хвилини, в яких молитва раптом, дра матично змінила хворобу в здоров'я — називаються чу дами. Але більші чуда, ніж кійніші, незрівняно більше драматичні відбуваються по стійно в серцях людей, які відкрили вміння молитви і збагнули, що молитва по стачає їх стійким, урівнова женим, спокійним струмом підкріплюючої сили в їх ньому щоденному житті.

Більша частина людей у важає молитву за формаль ну, устабілізовану рутину слів, втечу від дійсности, прибіжище для слабодухів, або дітвацькі петиції до Бо га за матеріяльними речами. Коли ми трактуємо мо литву на цього роду площи ні — то ми її страшенно обезцінюємо. Це так само, як ми обезцінювали би дощ, коли би окреслили йо го, як щось, що паде з не ба, на те, щоб наповняти по суд, у якому купаються принагідні птахи. Відповід но зрозумілий процес моле ння — це є процес душев ної і одуховленої діяльнос ти дорослої, зрівноваженої людини, або абсолютне, ма ксимальне злиття докупи всіх душевних здібностей, хистів, обдарованнь людини. Тільки під час такої молит ви ми можемо осягнути ту комплетну гармонійну згоду між тілом, духом і розу мом, що дає слабкій, кво-

ЦІКАВІ РЕЧІ ПРО МОЛИТВУ

Закінчення

лій людській істоті незломну незрушенну силу.

Слова: "Просіть, а дістанете" — були стократно по тверджені серйозними досвідами протягом історії людства. Правда, молитва може не повернути умерло му життя, чи усунути або улегшити якийсь особливий фізичний біль, та молитва, як радій, є джерелом світляної, блискучої, самоспричинюваної енергії. В який спосіб молитва скріплює нас такою необмеженою динамічною силою? Щоб на це відповісти поза теорією і юрисдикціями наук, я мушу звернути увагу, що всі молитви мають одне спільне: Чи то трюмфальні осанни великих ораторій, чи то покірні скромні мольби-благання індіянського мисливця — демонструють одну і ту саму правду: а саме, що людські істоти шукають способу збільшити свою обмежену енергію при помочі душевного звернення до Необмеженого Джерела Енергії.

Коли ми молимося — ми з'єднуємо себе з невичерпною рушійною силою, яка обертає всесвітом. Ми просимо, щоб частина тої сили була пропорційно відділена на наші потреби. Навіть сам акт прошення виповняє і вигладжує наші людські недоліки і ми підносимося з молитви скріплені і відновлені.

Проте ми не сміємо звертатися з проханням до Бога тільки на те, щоб дістати задоволення для своїх химер та примх. Найбільшу силу ми дістанемо з молитви тільки тоді, коли ми вживаємо молитву не як прохання, а як намагання стати ближче до Бога, стати більше на Його подобу. Старий селянин сидів сам у церкві. Сидів і сидів. Врешті приходить дяк і питає: "Чого тут самі сидите?" "Я не сиджу сам. Я сиджу з Ним: Я дивлюся на Нього, а Він дивиться на мене". Людина має молитися не тільки, щоб Бог її пам'ятав, але і щоб вона пам'ятала і не забувала про Бога. Філософ-стоїк Епіктет сказав: "Думай про Бога частіше, ніж ти дихаєш".

Щоб молитва оформлювала духовість людини — вона мусить стати привичкою. Це смішне наприклад, помолитися рано, а цілий день жити, як варвар. Справжня молитва — це є спосіб життя, а достойне, праведне життя — це в дійсності є безперервна молитва. Ми не потребуємо до молення небуденної красномовности ані не мусимо укладати якісь мистецькі "адорації", бо Бог не звертає уваги на наші слова, а на наші навіть найдрібніші імпульси до молення.

Сьогодні, більше як коли, молитва є зв'язковою конечністю у співжитті людей та народів. Занедбання релігійного сенсу привело світ на межу знищення та руїни. Наше найглибше і найбільше життєдайне джерело сили та перфекції від далюється від нас щораз дальше і дальше в невідоме. Тому молитва, засаднича "руханка" для душі мусить бути активно практикована в нашому щоденному житті щодня, що хвилини, ввесь час. Коли ми зною пустимо в рух і використаємо силу молитви в житті звичайних пересічних людей, якщо дух заявить відважно і ясно свої напрями — тоді є ще велика надія, що наші мольби за кращий світ, будуть вислухані.

ПОЯСНЕННЯ ДО СВІТЛИН

1. Сема кляса Української "Цісарсько-Королівської" /Ц.К./ Академічної Ґімназії у Львові, в Українському Народному Домі, в 1916-ому році. В першій лавці, від ліва: 1.Теофіль Паньківський, син віцеректора Духовної Семинарії при вулиці Коперника у Львові, 2.Любомир Макарушка, пізніше абсольвент австрійської військової академії,/"Терезіянської"/ у Вінер-Нойштадт, поручник і командант куреня УГА, головний секретар УНДО, директор "Карпатії", посол до польського сойму, майор УНА, доктор екомічних наук, керманич Ресорту Фінансів Виконавчого Орґану УНР.,3.Омелян Михайло Тишовницький. В другій лавці, від ліва: 1.Дамян Пеленський, син пароха Лисятич, хорунжий УСС, інженер хемії, 2.Кобилянський, 3.Зерко, 4.Адріян Дзерович, син о.Юліяна, абсольвент австрійської військової академії, четар УГА, згинув геройською смертю на чолі свого відділу УГА в наступі під Хировом в грудні 1918. В третій лавці, від ліва: 1 і 2 Н.Н., 3.Дякон, 4.Петро Мінко, абсольвент австрійської військової академії, поручник УГА.

2. Я, як "однорічний доброволець" в запасному курені Ц.К.9-того Полку Піхоти в Журавиці коло Перемишля в літі 1917.

3. Я, як хорунжий Цісарсько-Королівського 24-того Полку Польової Артилєрії на відпустці з італійського фронту над Піявою, у Львові, в літі 1918. Світлив мій колєґа з Української Академічної Ґімназії і визначний пяніст Богдан Дрималик, син судового радника у Львові.

4. Моя сестрінка Марія, про яку мова в мойому спогаді "ТУХОЛЯ", на стор. 59.

5. Мінеральоґічна Комісія Кружка Українських Ґірничих Студентів "Каменярі"в Пшібрамі, в Чехії, що збирала мінерали по цілій Чехословаччині і висилала мінеральоґічні і петроґрафічні збірки українським Рідним Школам в Галичині. Оця світлина з 1923-того року. Від ліва: 1.Дмитро Гижий, 2.Омелян Михайло Тишовницький, голова Мінеральоґічної Комісії, 3.Северин Пастернак.

6. Я, в Німеччині, в літі 1946, безпосередно перед еміґрацією до ЗСА.

7. Я, як дороговий інженер в Стейтовому Департаменті Доріг в місті Бомант в Тексасі, в літі 1949-того року.

8, 9, 10 і 11. Мій брат Іван в австрійській армії, на італійському фронті.

11

10

9

8

ПОЯСНЕННЯ ДО СВІТЛИН НА СТОРІНЦІ 13-ТІЙ:

СТАРШИНИ І ПІДХОРУНЖІ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ В ПОЛЬСЬКОМУ ПОЛОНІ В ТАБОРІ ТУХОЛЯ НА ПОЛЬСЬКОМУ ПОМОРЮ 26.ВЕРЕСНЯ 1920

Для охорони перед большевицькими репресіями подаю нижче прізвища тільки тих старшин і підхорунжих, про яких мені відомо, що вони вони вже не живуть та тих, що живуть поза Рідними Землями, а також тих, про яких знаю,що їхню службу в УГА згадано вже раніше в якихнебудь інших публікаціях.

Світлина ч.1: ҐЕНЕРАЛ-ЧЕТАР МИРОН ТАРНАВСЬКИЙ, НАЧАЛЬНИЙ ВОЖДЬ УГА З ҐРУПОЮ СТАРШИН І ПІДХОРУНЖИХ III-ГО КОРПУСУ УГА:

Сидять на землі з ліва до права від глядача: 1-3 Н.Н. 4.Поручник Сольчаник, 5.Хорунжий Михайло Демянчук, 6-8 Н.Н.

Сидять на лавці з ліва до права від глядача: 1.Четар-Суддя Франц Бабяк, 2.Поручник Суддя Роман Ставничий, 3.Сотник Людомил Огновський, 4.Сотник Петро Бігус, 5.Ґенерал-Четар Мирон Тарнавський, 6.Отаман Вільгельм Льобковіц, 7.Сотник Іван Діоніз Молящий, 8.Поручник Флюнт, 9.Поручник Шулім Баренбліт.

Стоять в долішнім ряді з ліва до права від глядача: 1-8 Н.Н., 9.Четар Омелян Михайло Тишовницький, 10-15 Н.Н.

Стоять в горішнім ряді з ліва до права від глядача: 1.Н.Н., 2.Поручник Осип Гайдукевич, 3-10 Н.Н.

Світлина ч.2: ХОР І ОРХЕСТРА СТАРШИН І ПІДХОРУНЖИХ УГА:

Клячать або сидять на землі з ліва до права від глядача: 1 і 2 Н.Н., 3.Четар Омелян Михайло Тишовницький, 4.Поручник Сольчаник, 5 і 6 Н.Н.

Сидять на лавці з ліва до права від глядача: 1.Хорунжий Дороговець, 2.Полевий Духовник о.Іван Лучинський, 3.Поручник Микола Галій, 4.Сотник Мирон Луцький, 5.Поручник Суддя Роман Ставничий, 6.Сотник Іван Діоніз Молящий, 7.Четар Баландюк, 8.Поручник Вербицький, 9.Четар Теодор Мучій.

Стоять в долішнім ряді з ліва до права від глядача: 1-5 Н.Н., 6.Поручник Осип Караван, 7 і 8 Н.Н.

Світлина ч.3: СТАРШИНИ І ПІДХОРУНЖІ 11-ТОГО СТРИЙСЬКОГО ГАРМАТНОГО ПОЛКУ:

Сидять з ліва до права від глядача: 1.Хорунжий Сроковський, 2.Четар Омелян Михайло Тишовницький, 3.Поручник Віктор Стафіняк, 4.Поручник Петро Гнатківський, 5.Четар Гриць Пушкар.

Стоять з лва до права від глядача: 1.Підхорунжий Степан Коцюба, 2.Хорунжий Сенечко, 3.Підхорунжий Василь Баляк, 4.Н.Н., 5.Хорунжий Михайло Нижник, 6.Підхорунжий Дмитро Когут, 7.Хорунжий Шушуровський, 8.Підхорунжий Сілецький, 9.Підхорунжий Ярослав Алексевич, 10.Хорунжий Тимко Гаврилів, 11.Підхорунжий Гординський.

1

2

3

КРУЖОК УКРАЇНСЬКИХ ГІРНИЧИХ СТУДЕНТІВ "КАМЕНЯРІ" НА ГІРНИЧІЙ АКАДЕМІЇ В ПШІБРАМІ, В ЧЕХІЇ В РОКАХ 1921, 1922 І 1923

СВІТЛИНА Ч.1,3 ТРАВНЯ 1921: Сидять, від ліва: 1.Осип Чихович, 2.Роман Зробек, 3.Михайло Дуда, 4.Дмитро Калинчук, 5.Василь Мороз*, 6.Антін Король, 7.Юліян Манастирський. Стоять в долішнім ряді, від ліва: 1.Евген Носковський, 2.Петро Витвицький, 3.Ілько Семенів, 4.Никола Шемердяк, 5.Іван Тимчишин, 6.Омелян Михайло Тишовницький, 7.Михайло Ленишин, 8.Остап Ортинський, 9.Андрій Чайковський. Стоять в горішнім ряді: 1.Андрій Романовський, 2.Володимир Дубицький, 3.Ілярій Попель, 4.Богдан Збудовський, 5.Евген Пшепюрський, 6.Іван Манастирський, 7.Юрко Гнатюк.

* Василь Мороз був засновником і першим головою Кружка Українських Гірничих Студентів "КАМЕНЯРІ" в Пшібрамі.

СВІТЛИНА Ч.2, 3 ТРАВНЯ 1922: На землі, від ліва: 1.Михайло Ленишин, 2.Михайло Васильків, 3.Іван Тимчишин. Сидять, від ліва: 1.Евген Пшепюрський, 2.Роман Зробек, 3.Ян Ванєк /чех/, 4.Осип Чихович, 5.Дмитро Калинчук, 6.Антін Король, 7.Омелян Михайло Тишовницький, 8.Ярослав Застєра /чех/. Стоять в долішнім ряді: 1.Сильвестер Соневицький, 2.Петро Телевяк, 3.Володимир Батицький, 4.Петро Витвицький, 5.Андрій Романовський, 6.Іван Кварцяний, 7.Василь Костів, 8.Евген Носковський, 9.Юліян Манастирський, 10.Прокіп Дякон, 11.Іван Петрусяк, 12.Михайло Гавриляк. Стоять в середущім ряді: 1.Петро Кіт, 2.Олександер Каранович, 3.Юрко Юзьвяк, 4.Петро Боберський, 5.Богдан Збудовський, 6.Роман Манастирський, 7.Дмитро Гихий, 8.Дмитро Сенюк, 9.Володимир Дубицький, 10.Авраам Чупер /жид/. Стоять в найвищім ряді: 1.Таращук, 2.Андрій Чайковський, 3.Володимир Телятинський, 4.Ілярій Попель, 5.Іван Озаркевич, 6.Лев Лісковацький, 7.Василь Гузій, 10.Михайло Дуткевич.

СВІТЛИНА Ч.3, 3 ЧЕРВНЯ 1923: Сидять, від ліва: 1.Роман Колтунюк, 2.Володимир Телятинський, 3.Михайло Дуткевич, 4.Михайло Дуда, 5.Степан Кузів, 6.Дмитро Калинчук /Голова К.У.Г.С."Каменярі"/, 7.Луцишин, 8.Володимир Пономаренко, 9.Олекса Отава-Погребенко, 10.Омелян Михайло Тишовницький. Стоять в долішнім ряді: 1.Мирослав Колтунюк, 2.Дмитро Гихий, 3.Петро Кіт, 4.Роман Дума, 5.Іван Кварцяний, 6.Іван Тимчишин, 7.Прокіп Дякон, 8.Михайло Ленишин, 9.Евген Пшепюрський, 10.Іван Петрусяк, 11.Северин Пастернак, 12.Лаврецький, 13.Іван Петришин. Стоять в середущім ряді: 1.Осип Чихович, 2.Володимир Гаврилів, 3.Юрко Юзьвяк, 4.Авраам Чупер /жид/, 5.Василь Костів, 6.Петро Красноніс, 7.Телевяк, 8.Роман Манастирський, 9.Таращук, 10.Михайло Васильків, 11.Корнило Бородайко, 12.Олександер Масляк. Стоять в найвищім ряді: 1.Ярослав Білинський, 2.Юрій Гнатюк, 3.Володимир Хилецький, 4.Дмитро Сенюк, 5.Іван Озаркевич, 6.Петро Боберський, 7.Юліян Манастирський, 8.Цюрак, 9.Евген Чайківський, 10.Василь Гузій, 11.Олександер Каранович.

1

2

3

КРУЖОК УКРАЇНСЬКИХ ГІРНИЧИХ СТУДЕНТІВ "КАМЕНЯРІ"
НА ГІРНИЧІЙ АКАДЕМІЇ В ПШІБРАМІ, В ЧЕХІЇ
В РОКАХ 1924 І 1925

СВІТЛИНА Ч.1, 3 ЛИПНЯ 1924: Сидять, від ліва: 1.Іван Кварцяний, 2.Прокіп Дякон, 3.Лев Лісковацький, 4.Омелян Михайло Тишовницький, 5.Евген Чайковський, 6.Теодор Гаврилів, 7.Юрко Юзьвяк, 8.Дмитро Калинчук, 9.Богдан Трешневський, 10.Бакало, 11.Іван Тимчишин, 12.Якубівський, 13.Олександер Каранович, 14.Іван Петришин. Стоять в долішнім ряді: 1.Молодохоненко, 2.Теофіль Смольницький, 3.Дмитро Тихий, 4.Володимир Миколаєвич, 5.Івон, 6.Роман Дума, 7.Н.Н., 8.Володимир Телятинський, 9.Володимир Хилецький, 10.Степанченко, 11.Денис Єременко, 12.Корнило Бородайко, 13.Мирослав Колтунюк, 14.Шандрушкевич. Стоять в середущім ряді, від ліва: 1.Шор /жид/, 2.Петро Яворський, 3.Василь Глібів, 4.Петро Краснопіс, 5.Іван Кузів, 6.Прищенко, 7.Михайло Гавриляк, 8.Федір Швець, 9.Омелян Нагорняк, 10.Василь Костів, 11.Олександер Масляк, 12.Северин Пастернак, 13.Богдан Збудовський. Стоять в найвищім ряді, від ліва: 1.Петро Чекотило, 2.Н.Н., 3.Василь Гузій, 4.Іван Озаркевич, 5.Анатоль Авраменко, 6.Юрко Цюрак, 7.Н.Н., 8.Юшко /білорус/, 9.Ярослав Білинський, 10.Володимир Гаврилів, 11.Антін Король, 12.Осип Чижович.

СВІТЛИНА Ч.2, 3 ЛИПНЯ 1924. ПЕРШІ АБСОЛЬВЕНТИ, ЩО УСПІШНО ЗАКІНЧИЛИ УСІ 8 СЕМЕСТРІВ ГІРНИЧОЇ ІНЖЕНЕРІЇ, АЛЕ ЩЕ НЕ ОСЯГНУЛИ ІНЖЕНЕРСЬКХ ДИПЛЬОМІВ З ВИЇМКОМ ДМИТРА КАЛИНЧУКА, ЩО ОСЯГНУВ ІНЖЕНЕРСЬКИЙ ДИПЛЬОМ В 1923 РОЦІ: Від ліва: 1.Богдан Збудовський, 2.Андрій Романовський, 3.Іван Озаркевич, 4.Іван Тимчишин, 5.Омелян Михайло Тишовницький, 6.Евген Носковський, 7.Антін Король, 8.Інж.Дмитро Калинчук /сидить, в ясному одязі/, 9.Іван Петришин, 10.Осип Чижович, 11.Прокіп Дякон, 12.Роман Зробек, 13.Василь Костів, 14.Михайло Гавриляк. Бракують: Михайло Дуда і Олекса Отава-Погребенко, абсольвент гутничої інженерії.

СВІТЛИНА Ч.3, 3 ЛИСТОПАДА 1925. ПЕРШІ ІНЖЕНЕРИ, ЩО ОСЯГНУЛИ ІНЖЕНЕРСЬКІ ДИПЛЬОМИ З ГІРНИЧОЇ ІНЖЕНЕРІЇ ОКРІМ ДМИТРА КАЛИНЧУКА, ЩО ОСЯГНУВ ТАКИЙ ДИПЛЬОМ В 1923 РОЦІ: Від ліва: 1.Інж.Андрій Романовський, 2.Інж.Омелян Михайло Тишовницький, 3.Інж.Евген Носковський, 4.Інж.Іван Тимчишин, 5.Інж.Прокіп Дякон.

1

2

3

Моя дружина Олена і я в місті Бомант в Техасі в 1952-гому році

Сестра Олени, Соломія, її син Андрій, Олена і я в Льос Анхелєс в 1956 р.

ВІСТІ КОМБАТАНТА Рік 1965 Ню Йорк Ч. 3 (19)

Декорація Воєнними Хрестами УНР в Лос Анджелес, в Каліфорнії, в часі свята героїв 30 травня 1965 на сцені Народного Дому. Стоять з ліва до права: Лідуся Василин тримає тацу з Воєнними Хрестами і грамотами, Голова Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці, Відділ в Лос Анджелес, четар УГА інж. Омелян Михайло Тишовницький декорує хорунжого УСС Андрія Прокоповича, найстаршого віком і українською військовою службою (від 1914), Пропам'ятною Відзнакою УСС. Дальше чекають на декорацію стоячи з ліва до права: Підполковник Григорій Маслівець, майор Микола Старовійт, сотник д-р Амврозій Вусик і Юрій Шмалій, син покійного майора Шмалія.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР "КОБЗАР" В ЛЬОС АНХЕЛЄС НА СЦЕНІ НАЙКРАЩОЇ В МІСТІ МУЗИЧНОЇ САЛІ В НОВОМУ МУЗИЧНОМУ ЦЕНТРІ ПІДЧАС КОНЦЕРТУ УКРАЇНСЬКИХ КОЛЯД 24.ГРУДНЯ 1965, ПЕРЕДАВАНОГО НА ТЕЛЄВІЗІЇ.

Хористки, від ліва: 1.Марія Савеленко, 2.Галина Білоус, 3.Ольга Пайчук, 4.Софія Васильків, 5.Емілія Слюзар, 6.Ольга Готра, 7.З. Шмалій /часть голови/, 8.Христина Шольдра, 9.Марія Ємець /за диригентом/, 10.Наталія Кручковська, 11.Анна Йорк, 12.Емілія Ерін, 13.Анна Понятишин, 14.Фаїна Чорна, 15.Пирль Брікнер, 16.Лідія Ємець, 17.Анна Колісник, 18.Марія Старовійт, 19.Евгенія Семчук, 20.Анна Паркер, 21.Марія Гнип, 22.Ріта Дашко, 23.Стефанія Вусик.

Хористи, від ліва: 1.Інж.Андрій Окрушко, 2.Семен Арсієнко, 3.Юрій Чумак, 4.Др.Микола Плаксій, 5.Іван Паркер, 6.Інж.Олекса Скробко,7.Гліб Старовійт, 8.Юрій Джердж, 9.Шумний, 10.Юрій Вибачинський, 11.Василь Дах, 12.Петро Марцінів, 13.Степан Бурхан, 14.Біл Реб, 15.Олекса Рівний, 16.Микола Семчишин, 17.Микола Корінець, 18.Василь Шкраба, 19.Остап Ґац. Соліст перед мікрофоном,коло диригента,в коляді "Не плач Рахиле": Інж.Омелян Михайло Тишовницький, Диригент: Маестро Володимир Божик.

ч. 18 VI. класа.

Річне сьвідоцтво.

Тимовницький Олекса-Михайло

уродженый дня 26 лютого 1899 в Богенові

в Галичині, греко катол. релїґії, в шкільнім році 1913/14

ученик пятої кляси ц. к. гим. в Стрию, одержує

міністерияльного розпорядку з 30. сїчня 1915, ч. 279 K. U. M. уст. III. 6., згляднo з 10. цьвітня 1915, ч. 10641, уст. I., за шкільний рік 1914/15 з шестої кляси отсе річне сьвідоцтво:

в науці релїґії	дуже добрий
в рускій мові	дуже добрий
в латиньскій мові	дуже добрий
в грецкій мові	дуже добрий
в нїмецкій мові	дуже добрий
в французскій мові	—
в істориї	дуже добрий
в геоґрафії	добрий
в математиці	дуже добрий
в природописних науках	дуже добрий
в фізиці і хемії	/
в пропедевтиці фільософії	/
в вільноручних рисунках	/
в каліґрафії	/
в співі (надобов.)	дуже добрий

Ученик — є отже з відзначенем здібний до вищої кляси.

У Відни, дня 30 червня 1915.

председатель

член

ц. к. іспитової комісиї у Відни, III., улиця Радецкого, ч. 2.

Das vorstehende Zeugnis wird bestätigt.
k. niederösterreichischer Landesschulrat.
Für den k. k. Statthalter:

Wien, den 30 Juni 1915.

Ц. к. Видавництво шкільних книжок. Печатано у Кароля Ґорішека у Відни. — 15 735.

21

Ц. к. Гімназія академічна в Львові

Ч. 24.

Річне сьвідоцтво.

Тишовницький Олекса Михайло

уроджений дня 26. лютого 1899 р. в Бобанові в Галичині, грецько-католицької релігії, ученик сьмої кляси, котрої науковий матеріял перероблено на основі розпорядку ц. к. Міністерства В. і Н. з дня 25. серпня 1915, Ч. 25.192 в другій півроці шкільного року 1915/16, одержує в тій кляси отсе сьвідоцтво:

Поведенє: дуже добре

Поступ в поодиноких предметах науки:			Загальний виклід
Предмет		Поступ	
Релігія:		дуже добрий	Ученик з відзначенєм вдібний до висшої кляси.
Руска мова (яко викладова):		дуже добрий	
Латинська мова:		дуже добрий	
Грецька мова:		дуже добрий	
Польска мова:		дуже добрий	
Німецка мова:		дуже добрий	
Історія:		дуже добрий	
~~Географія~~ Геогр. кр. родин:		дуже добрий	
Математика:		дуже добрий	
Природописні науки (. . . . .):		—	
Фізика і хемія:		добрий	
Пропедевтика фільософії:		дуже добрий	
Вільноручні рисунки:			
Каліграфія:			
Гімнастика:			
Надобовязкові предмети:	Вільноручні рисунки:	—	
	Сьпів:	дуже добрий	
	Стенографія:		

Число опущених шкільних годин: 4; в того неоправданих: 0.

Ученик — був увільнений від шкільної оплати.

У Львові, дня 12. червня 1916 р.

директор.

ЦЕНТРАЛЬНА ГІМНАЗІЯ ВО ЛЬВОВІ

Заступник голови класи.

22

Друк. М. скл. 53 f.

Ц. к. Гімназия академічна в Львові

Ч. 20. Шкільний рік 1916/17

Піврічний виказ поступу

Тишовницький Омелян Михайло (ґр.-кат.) ученик кляси VIII

одержує за перший піврік шкільного року 1916/17 отсей виказ оцінок:

Поведенє:		дуже добре
Поступ в поодиноких предметах науки:	Релїґія:	добрий
	Руска мова (яко викладова):	дуже добрий
	Латинська мова:	дуже добрий
	Грецка мова:	дуже добрий
	Польска мова:	добрий
	Німецка мова:	дуже добрий
	Історія:	дуже добрий
	Ґеоґрафія:	—
	Математика:	дуже добрий
	Природописні науки (.....):	—
	Фізика і хемія:	дуже добрий
	Пропедевтика фільософії:	дуже добрий
	Вільноручні рисунки:	
	Каліґрафія:	
	Ґімнастика:	
	Надобовязкові предмети: Вільноручні рисунки:	
	Спів:	
	Стеноґрафія:	

У Львові, дня 30. сїчня 1917 р.

директор.

господар кляси.

Ц. к. ґімназия академічна у Львові. —

Съвідоцтво зрілости.

Іспит відбувся на основі розп. м. к. Міністер. В. і Бг. з дня [illegible] 19.5
Л. 26232, з дня 8/V. 1914/Л. 2988/К. Н. М і з дня 25/I 1917/Л. 2962.

Тимовщицький Онеслан Михайло/ґ.ц.

уроджений дня 21 лютого 1899 р. в Гуті Босівській.

в Галичині віри греко-кат. укінчив студії ґімназияльні в році 1909/10 - 1916/17 кл. I-VII і VIII до дня 5 марта 1917 в ц. к. висшій ґімназії в Стрию, на наукових курсах для учителів середних шкіл галицких і буковинских у Відни і в ц. к. академічній ґімназії у Львові і в пристінетім речинці

і здавав іспит зрілости на основі міністерияльного розпорядку з дня 29. лютого 1908, Ч. 10.051 (Дн. р. м. Ч. 18). по раз перший.

На основі сего іспиту узнано єго

зрілим з відзначенем

до студий на Університеті.

У Львові, дня 5 марта 1917

Предсїдатель іспитової комісиї.

Директор ґімназиї.

Господар кляси.

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ V PŘÍBRAMI.

ODBOR: HORNÍ INŽENÝRSTVÍ.

Čís. zápisu o zkoušce 508 *z r.* 1925.

VYSVĚDČENÍ
O DRUHÉ STÁTNÍ ZKOUŠCE

Pan Emelan Michajlo Tyšovnyckyj

rodem z Hluby bojanivskoji u Halici - 21 března 1899

studoval v letech 1920-21, 1921-22, 1922-23, 1923-24

jako řádný posluchač na vysoké škole báňské v Příbrami,

vykonal ve dnech od 16 října až do 31 října 1925 zkoušku praktickou a dnešního dne před podepsanou komisí zkoušku theoretickou.

Podle výsledků studijních a dle nařízení býv. ministerstva kultu a vyučování ze dne 24. března 1912, ř. z. č. 59, byl pan kandidát při

DRUHÉ ZKOUŠCE STÁTNÍ

Z ODBORU HORNÍHO INŽENÝRSTVÍ

prohlášen

~~za~~ ~~způsobilým~~ ~~s~~ ~~vyznamenáním~~

a je tudíž oprávněn dle § 1. cís. nařízení ze dne 14. března 1917, č. 130 ř. z. užívati stavovského označení

inženýr (Ing.)

V PŘÍBRAMI, dne 24. listopadu 1925.

Zkušební komisaři:

Ing. L. Kirschner
předseda zkušební komise.

ПЕРЕКЛАД З ЧЕСЬКОГО ОРИҐІНАЛУ

ВИСОКА ГІРНИЧА ШКОЛА В ПШІБРАМІ

ДІЛЯНКА: ГІРНИЧА ІНЖЕНЕРІЯ

Число іспитового протоколу 508 з 1925

Державний штемпель за 8 корон, перепечатаний округлою печаткою з написом: "ВИСОКА ГІРНИЧА ШКОЛА В ПШІБРАМІ"

СВІДОЦТВО

ДРУГОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

Пан Омелян Михайло Тишовницький

родом з Гути Боянівської в Галичині - 21. лютого 1899

студіював в роках 1920-21, 1921-22, 1922-23, 1923-24

як звичайний слухач на високій гірничій школі в Пшібрамі,

здав в днях від 16. жовтня до 31. жовтня 1925 практичний

іспит, а нинішного дня перед підписаною комісією теоретичний іспит.

На підставі студійних вислідів і на підставі розпорядку бувшого міністерства культу і освіти з дня 24. березня 1912, ч. держ. зак. 59, був пан кандидат при

ДРУГОМУ ДЕРЖАВНОМУ ІСПИТІ

З ДІЛЯНКИ ГІРНИЧОЇ ІНЖЕНЕРІЇ

проголошений

з д і б н и м з в і д з н а ч е н н я м

і є тому управнений на підставі 1. параґрафу цісарського розпорядку з дня 14. березня 1917, ч. 130 держ. зак. уживати професійної назви

і н ж е н е р /Інж./

В ПШІБРАМІ, дня 24. листопада 1925.

Іспитові комісарі:

інж. Фр. Шкалін надрадник	Інж. Л. Кіршнер предсідник іспитової комісії
Інж. Клічек, гірн. надрадник і гірн. директор	Др. Монт. Ал. Парма
Др. Чехура	Інж. Франт. Мажік
Др. Б. Сточес	Інж. В. Мацка

Витиснена округла печатка з чеським левом і написом: "ВИСОКА ГІРНИЧА ШКОЛА В ПШІБРАМІ - ДЕРЖАВНА ІСПИТОВА КОМІСІЯ"

AKADEMJA GÓRNICZA
W KRAKOWIE.

Nr. 41. Dyplom niniejszy p. Tyszownickiego Emila Michała nostryfikowano dla Rzeczypospolitej Polskiej z zachowaniem stopnia i przyznaniem tytułu i praw Inżyniera Górniczego, uchwałą Rady Wydziału Górniczego Akademji Górniczej w Krakowie, powziętą na posiedzeniu w dniu 19- go listopada 1930 r.-

Kraków, dnia 20 listopada 1930 r.-

Rektor Akademji Górniczej

/Inż.H.Korwin- Krukowski /

Dziekan Wydziału Górniczego

/ Dr. W. Goetel /

IZ.

AKADEMJA GÓRNICZA W KRAKOWIE

ПЕРЕКЛАД ВИЩЕ СКОПІОВАНОГО ПОЛЬСЬКОГО ТЕКСТУ, ПОМІЩЕНОГО НА ЧЕСЬКОМУ ОРИҐІНАЛІ ІНЖЕНЕРСЬКОГО ДИПЛЬОМУ:

ГІРНИЧА АКАДЕМІЯ
В КРАКОВІ

Ч. 41. Оцей дипльом п. Омеляна Михайла Тиховницького нострифіковано для Польської Республіки зі затвердженням ступеня і признанням титулу і прав Гірничого Інженера ухвалою Ради Гірничого Виділу Гірничої Академії в Кракові, винесеною на засіданню дня 19-го листопада 1930 р.

Краків, дня 20. листопада 1930 р.-

Ректор Гірничої Академії
Інж. Г. Корвін-Круковскі

Декан Гірничого Виділу
Др. В. Ґитель

IЗ. Округла печатка з польським державним орлом і слідуючим текстом:

ГІРНИЧА АКАДЕМІЯ В КРАКОВІ

AMT DES GENERALGOUVERNEURS
FÜR DIE BESETZTEN POLNISCHEN GEBIETE

Abt. Innere Verwaltung
Unterabtlg. Vermessungswesen
Nr. L VI. 33 K - 681/40

(Es wird gebeten, die vorstehende Nr. bei allen Antwortschreiben anzugeben)

Krakau, den 16. Juli 1940

Herrn
Dipl. Ing. Emil Michael Tyszownicki

J a s l o
Klostergasse 17

Auf Ihr Ansuchen vom 20. Mai 1940 erteile ich Ihnen hiermit gegen jederzeitigen Widerruf das Recht zur Führung des Titels

" Beeideter Landmesser "

und zur Ausübung dieses Berufes. Wegen Form und Führung des Dienstsiegels folgt eine weitere Weisung.

Amt des Generalgouverneurs für die besetzten polnischen Gebiete

Reg. Verm. Rat

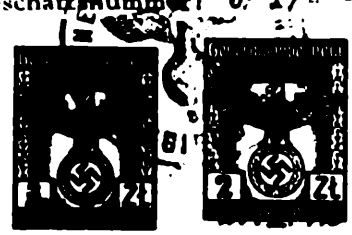
PHOTO COPIE G.m.b.H. - 10
Originalgetreue Photocopie

AMT DES GENERALGOUVERNEURS

ABT. INNERE VERWALTUNG

VERMESSUNGSWESEN

Geschäftsnummer: J. I/4 - Pers. L. 320

Auf Grund des § 1 der Verordnung des Generalgouverneurs über die Bestätigung beeideter Landmesser im Generalgouvernement vom 23. Juli 1940, (Verordnungsblatt G. G. P. S. 221) erteile ich

Herrn Ing. Michael Emil Tyszownicki

geboren am 21. II. 1899 **in** Huta bojanowska Bez.Nisko

wohnhaft in Lemberg **Kreishauptmannschaft** ---

die

Bestätigung

zur Führung der Berufsbezeichnung

„Beeideter Landmesser"

und zur Ausübung der damit verbundenen Befugnisse.

Krakau, am 24. Januar **19**42

Im Auftrag

PHOTO COPIE G.m.b.H. – Krakau-Schustergasse 10 – Originalgetreue Photocopie

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK
THE STATE EDUCATION DEPARTMENT
BUREAU OF PROFESSIONAL EDUCATION
23 SOUTH PEARL STREET
ALBANY 7, N. Y.

JOHN W. PAIGE, CHIEF

October 7, 1948

IN REPLYING, PLEASE HAVE ALL LETTERS, TRANSCRIPTS AND FEES CLEARLY IDENTIFIED AS TO PURPOSE AND PROFESSION FOR WHICH INTENDED.

Emil Michael Tyshovnytsky
337 East 13th Street
New York 3, N. Y.

Dear Sir:

Your credentials from Poland and Czechoslovakia have been evaluated by Dr. Irwin A. Conroe of this Department as the equivalent of four years of approved engineering study.

I am enclosing herewith an application which you should submit completely executed. When this is received at this office it will be referred to the Board of Examiners for consideration.

Before you may be admitted to the licensing examination in this State it will be necessary for you to pass the English (professional) examination conducted by this office. I am enclosing an application blank for this purpose.

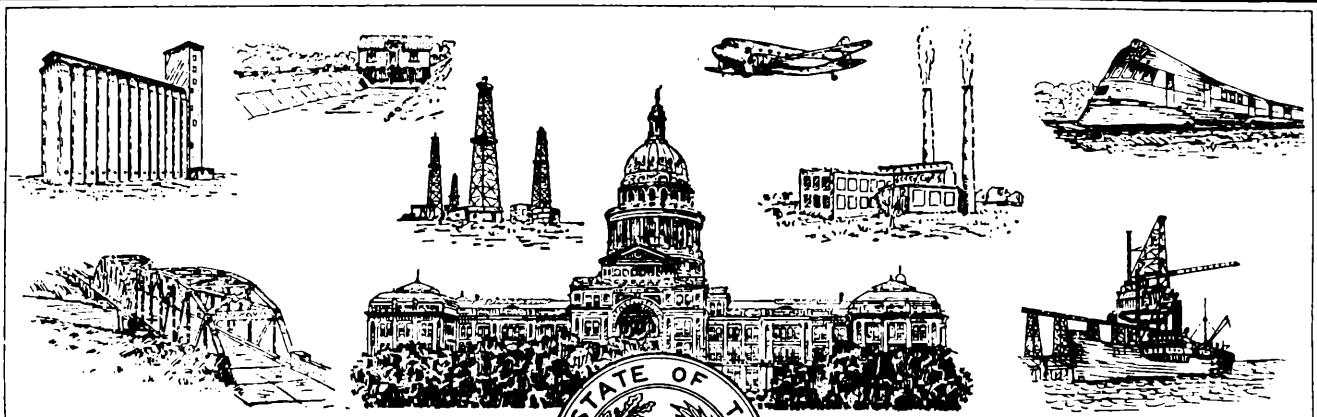
Your original credentials are returned enclosed by registered mail.

Very truly yours

Louis Rabineau D

Louis Rabineau
Supervisor

FD

IN THE NAME AND BY THE AUTHORITY OF

THE STATE OF TEXAS

BE IT KNOWN THAT

E. M. Tyshovnytsky

HAVING GIVEN SATISFACTORY EVIDENCE OF QUALIFICATIONS REQUIRED BY SEC. 12a, SENATE BILL 74, REGULAR SESSION, 45TH LEGISLATURE OF TEXAS, IS GRANTED THIS

CERTIFICATE OF REGISTRATION

AND IS HEREBY AUTHORIZED TO PRACTICE IN THE STATE OF TEXAS AS A

PROFESSIONAL ENGINEER

SO LONG AS THIS CERTIFICATE IS NOT REVOKED AND IS RENEWED ACCORDING TO LAW

STATE BOARD OF REGISTRATION FOR PROFESSIONAL ENGINEERS

IN WITNESS WHEREOF, WE HAVE HEREUNTO SET OUR HANDS AND AFFIXED THE SEAL OF THE BOARD AT THE CITY OF AUSTIN, THIS 6TH DAY OF MAY, A.D., 1949

J. R. Thomas
CHAIRMAN

Earl C. Swenson
SECRETARY

SERIAL NUMBER 7902

П О С В І Д К А Ч.....

На основі § 2. і § 3. статуту Пропам'ятної Воєнної Відзнаки У.Г.А. рішила Провірочна Комісія дня.....Тиховницького Михайла

.....видінти.....

.....Пропам'ятною Воєнною Відзнакою У.Г.А. ч.

5.380.

.....дня.....1941.....1943.

З дорученням
Колегії Пропам'ятної Воєнної Відзнаки У.Г.А.
Провірочна Комісія дня.....

/Сулятицький/

Стверджуємо, що П. Інж. Тиховницький

Михайло має право носити українську

комбатантську відзнаку (з мечами — ~~без мечів~~).

Ч. Відзнаки 46.

Краків, дня -3 VII 1941 194...

М. Хроновят Др. Іван Гижа

ГРАМОТА

ІМЕНЕМ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ,

згідно з законом з 8 березня 1958 року, на відзначення сорокових роковин (1917–1957) відродження Українських Збройних Сил,

Президент Української Народньої Республіки

н а д а в

ВОЄННИЙ ХРЕСТ

ЧЕТАРЕВІ УГА ОМЕЛЯНОВІ МИХАЙЛОВІ ТИШОВНИЦЬКОМУ,

учасникові збройних визвольних змагань за державну незалежність України, з правами й привілеями для нього й нащадків його роду вищезгаданим законом передбаченими.

На ствердження цього видано йому цю грамоту і Воєнний Хрест під Ч. 493.

Місце постою, дня 17 грудня Року Божого 1964. Ч. 716/62.

МІНІСТЕРСТВО ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ

Міністер Військових Справ

Андрій Вовк
генерал-полковник

Начальник Канцелярії
Міністерства Військових Справ

Микола Стечишин
вид. полковник

П О С В І Д Ч Е Н Н Я.

Цим свідчу, що Четарь батареї XI Галицької бригади Омельян ТИШОВНИЦЬКИЙ, приймав участь в боях проти большевитської Армії в році 1919, в складі Вапнярської оперативної групи 3-ої Залізної дивізії й XI Галицької бригади. Має право на хрест "Залізного Стрільця".

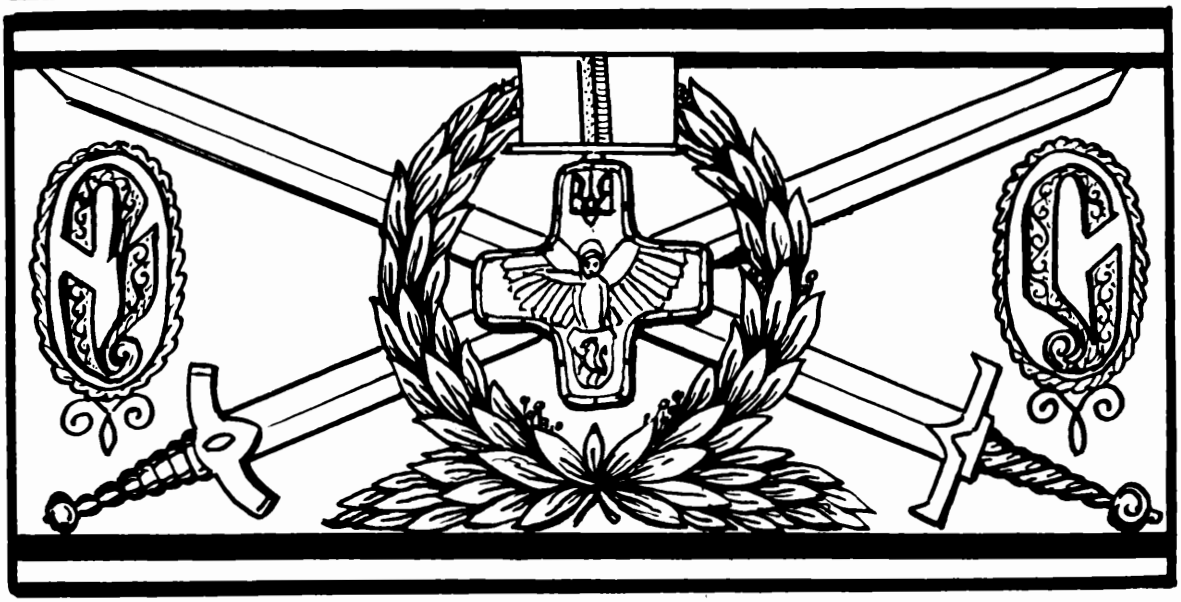
Ця посвідка тимчасова до виробления належної Грамоти.

б. Командир 3 Залізної дивізії, Генерал Інспектор Армії У.Н.Р.

Генерал Поручник О. Удовиченко.

О. Удовиченко.

8.III.67.
Франція.

ГРАМОТА

Ухвалою Орденської Ради на підставі наказу Командира 3ої Залізної стрілецької див. ч. 167/§3-16/VI. 1922 р. - признається

Четарю ОМЕЛЯНОВІ ТИШОВНИЦЬКОМУ

відзнака "Хрест Залізного Стрільця" за бої і походи в складі 3ої Залізної Стрілецької Дивізії Армії Української Народньої Республіки, що стверджується підписами й відтиском печатки.

Грамота видана дня 25 Липня 1968 року

Поручник І. Толочний
Секретар Орденської Ради

Генерал-Поручник О. Вишиваньский
Голова Орденської Ради

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АРМІЯ

СТРІЛЕЦЬКА ДИВІЗІЯ ГАЛИЧИНА — 1-а УД УНА

ГОЛОВНА УПРАВА БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

ГРАМОТА

ПРОПАМ'ЯТНОЇ МЕДАЛІ СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА
ДО 20-річчя СТВОРЕННЯ СТРІЛЕЦЬКОЇ ДИВІЗІЇ ГАЛИЧИНА
СТВЕРДЖУЄ, ЩО

інж. Отелян Михайло Тишовницький

чотар У.Г. Армії

ОТРИМУЄ ОТСИМ ПРАВО ПОСІДАННЯ І ВИЯВЛЮВАННЯ
ПРОПАМ'ЯТНОЇ МЕДАЛІ
СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА

за вірну і самовіддану службу Україні, Українському Народові і його визвольній справі в бойових лавах Стрілецької Дивізії Галичина, та 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії в час, коли Український Нарід покликав його до зброї за Бога, за честь і славу українського меча, за волю України.

Дано в місці постою, на чужині дня *31. VII.* 19*73* року

Михайло Бурко
генерал
Комендант 1-ої УД УНА

І. Мандрик
ген. штабу генерал-полковник
Комендант Української Національної Армії

КОЛ. ВОЯКІВ 1-ОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ ГАЛИЧИНА ГОЛОВНА УПРАВА

Володимир Гудак
підпоручник

О. М. Малецький
сотник

Секретар Головної Управи Братства Кол. Вояків 1-ої УД УНА Іванна Вітвицька *Голова Головної Управи Братства Кол. Вояків 1-ої УД УНА*

№ 00070

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 7. серпня 1973 р.

До Хвальної Капітули Пропамятної Медалі Св. Архистратига Михаїла

Хвальна Капітуло !

Ввічливо дякую за ласкаве признання і прислання мені Пропамятної Медалі Св. Архистратига Михаїла.

Медаля прийшла до мене в доброму стані, але в грамоті до тої медалі закрався на жаль блуд, бо назву мого старшинського ступеня в УГА подано, як "чотар" замість "ЧЕТАР", помимо того, що і в пересланому Хвальній Капітулі мойому життєписі і на моїй знимці, зробленій в Україні в 1920-ому році та долученій до того життєпису, назва мого старшинського ступеня в УГА є подана виразно, як "Четар", а не "чотар".

В Українській Галицькій Армії 1918-1920-их років не було взагалі ніяких "чотарів", а були тільки "Четарі", як можна дуже легко провірити на сторінках 301-352 II-го тому матеріялів до історії п.н."УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА АРМІЯ", видання Хорунжого УСС Дмитра Микитюка у Вінніпеґу в 1960-ому році, де на 306-ій сторінці є документ іменування мене Четарем, а не "чотарем", а на 345-ій сторінці є документ іменування Полковника Мирона Тарнавського, Начального Вожда Української Галицької Армії, Ґенерал-четарем, а не "Ґенерал-чотарем". Таксамо не було в УГА ступеня "майор", тільки "Отаман".

Можливо, що деяким нашим мовознавцям не подобається тепер слово "Четар" і вони воліють замість него слово "чотар", але до історії перейшла назва "ЧЕТАР УГА", а не "чотар УГА" і змінити тепер історичного факту зперед 55 літ ніяк не можна таксамо, як не можна тех змінити тепер наприклад того факту, що я здавав ґімназіяльну, а не "гімназіяльну" матуру в 1917 р. в Українській Академічній Ґімназії, а не "Гімназії" у Львові і носив тоді на шапці металеву букву "Ґ", яку поляки називали шибеницею, а не букву "Г", помимо того, що большевики викинули тепер з української абетки букву "Ґ".

Як хтось хотів би зміняти історичні назви старшинських ступенів УГА відповідно до кожночасних пізніших кон'юнктур, то назву "ЧЕТАР" можна би змінювати тех на "подпоручник", як це робили поляки, або на большевицького "младшого лєйтєнанта", чи німецького "унтерштурмфірера", або американського "лютенента", чи англійського "лефтенента" і т.д., що очевидно було би недоречним і смішним.

Зі щирим привітом і пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

Копія:
Вп.Пану Л.Рихтицькому

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 13. серпня 1973 р.

До Хвальної Капітули Пропамятної Медалі Св. Архистратига Михаїла

Хвальна Капітуло !

В доповненні мойого листа з 7. серпня 1973 р. ввічливо прошу о уповажнення мене поправити оригінал мосї Грамоти ч.70 так, як я це зробив червоним атраментом на долученій осьтут фото-копії тої Грамоти. (Гл. стор. 39)

Зі щирим привітом і поланою:

Омелян Михайло Тишовницький

Залучник

Моя адреса:

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

ПІСЛЯСЛОВО: Я не отримав відповіді на письмі на оцю мою просьбу, але мовчанка це тех свого рода відповідь, бо, як каже латинська приповідка, хто мовчить, той видно погоджується. ("Qui tacet, consentire videtur".)

О. М. Т.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АРМІЯ

СТРІЛЕЦЬКА ДИВІЗІЯ ГАЛИЧИНА — 1-а УД УНА

ГОЛОВНА УПРАВА БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

ГРАМОТА

ПРОПАМ'ЯТНОЇ МЕДАЛІ СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА
ДО 20-річчя СТВОРЕННЯ СТРІЛЕЦЬКОЇ ДИВІЗІЇ ГАЛИЧИНА
СТВЕРДЖУЄ, ЩО

інж. Отелян Михайло Тишовницький

є чотар У.Г. Армії

ОТРИМУЄ ОТСИМ ПРАВО ПОСІДАННЯ І ВИЯВЛЮВАННЯ
ПРОПАМ'ЯТНОЇ МЕДАЛІ
СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА

за вірну і самовіддану службу Україні, Українському Народові і його визвольній справі в бойових лавах ~~Стрілецької Дивізії Галичина, та 1-ої Української Дивізії~~ Української ~~Національної~~ Галицької Армії в час, коли Український Нарід покликав його до зброї за Бога, за честь і славу українського меча, за волю України.

Дано в місці постою, на чужині дня 31. VII. 1973 року

Михайло Бурко
генерал
Командант 1-ої УД УНА

А. Шандрук
ген. штабу генерал-полковник
Командант Української Національної Армії

ГОЛОВНА УПРАВА БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ ГАЛИЧИНА

підпоручник
сотник

39

№ 00070

ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Число: 211.

ГРАМОТА

Згідно з рішенням Головної Управи ОбВУА з дня 12 жовтня 1966

відзначується

Інж. ОМЕЛЯНА М. ТИШОВНИЦЬКОГО

учасника Визвольної Боротьби в 1917—1921 роках

ПРОПАМ'ЯТНОЮ ВІДЗНАКОЮ 50-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Філядельфія, 3 червня 1967.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ ОбВУА:

(Д-р Володимир Ґалан)
Президент

(Володимир Луцишин)
Секретар

КАПІТУЛА ВІДЗНАКИ

(Ген. Аркадій Валійський)
Голова

(Іван Поритко)
Містоголова

(Микола Алексевич)
Секретар

(Ген. Петро Самутин)
Член

(Д-р Іван Козак)
Член

ГРАМОТА
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

виготовлена дня 28. ЛЮТОГО 1961 Р. *на ім'я*
Достойних ПП. Інж. МИХАЙЛА і ОЛЕНИ ТИШОВНИЦЬКИХ
з ЛОС ЕНДЖЕЛЕС *як вислів*

ПРИЗНАННЯ І ПОДЯКИ

За віддану працю для Українського Народного Фонду і зібрані та зложені для нього жертви в сумі $ 150.00

Скріплювати і збільшувати цей фонд є рівнозначне з творенням матеріяльних підвалин для постійної, ні від кого незалежної, праці УККА, його англомовних науково-інформативних видань й організації допомоги визвольним змаганням Українського Народу.

Хто цю працю підтримує і в неї включається - той виявляє тим свою шляхотну відданість ідеалам Найвищого Національного Добра.

За Український Конгресовий Комітет

Лев Е. Добрянський
голова

Дмитро Галичин
президент

Ігнат Білинський, др Матвій Стахів
Секретарі

Йосиф Лисогір
касієр

Василь Мудрий
Директор Канцелярії УККА

Department of the Army

Performance Award Certificate

Official recognition and appreciation

are tendered to

Emil M. Tyshownytsky

for

Sustained Superior Performance

Dated at Los Angeles, California *on* 16 June 19 61

W. T. BRADLEY
Colonel, Corps of Engineers

42

DA FORM 660-1
1 DEC 55

РАДА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
ПРИ ЗЛУЧЕНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ ДОПОМОГОВОМУ КОМІТЕТІ

Адреса: 1321 W.Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141
Телєфон: 215-GL5-3774

3. березня 1973 р.

ВШ. Панство Інж. Омелян Михайло і Олена Тимовницькі
1009 Аделянте Евню
Льос Анхелєс, Каліфорнія 90042

Вельмишановні Панство Тимовницькі:

Повідомляємо Вас, що на спільній нараді Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ і Координаційної Ради Суспільної Служби при ЗУАДК, що відбулася в дні 20. січня 1973 у Філядельфії, запропоновано Вас, ВШ. Пане Інженере Тимовницький, на становисько Голови Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруг "МЕТА", оформленого на тій спільній нараді. (Гл. стор. 381)

Рівночасно запрошуємо Вас, ВШ. Панство Тимовницькі, обоє, стати нашими представниками в Льос Анхелєсі і провадити, як Керманичі, Льос Анхелєсский Відділ нашого вище згаданого Центрального Бюра Українських Подруг "МЕТА", що міститься під вище поданою адресою, такою самою, як адреса ЗУАДК.

З огляду на те, що Злучений Український Американський Допомоговий Комітет є урядово признаною недоходовою і звільненою від податку організацією і що наша суспільна служба та допомогові чинности є виключно харитативного характеру, ми не могли би Вам платити нічого за Вашу суспільну службу і допомогову працю, яку Ви мусіли би виконувати зовсім безплатно для усіх заінтересованих сторін.

Просимо повідомити нас, чи Ви приймаєте ці становиска і звязану з ними почесну суспільно-харитативну службу для добра нашої спільноти під вище наведеними умовинами.

Остаємо з найкращими побаженнями для Вас обоїх і з привітом та повагою:

Др. Володимир Галан
Президент

Іван Поритко
Секретар

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. березня 1973 р.

До Ради Суспільної Служби Світового Конґресу Вільних Українців
при Злученому Українському Американському Допомоговому Комітеті
у Філядельфії

Хвальна Радо !

Дуже радо приймаємо почесні становиска, про які мова у Вашому цінному письмі з 3. березня 1973 р. і обіцяємо сповняти звязану з ними суспільно-харитативну службу згідно з умовинами, поданими в тому письмі та якнайкраще вміру наших сил і можливостей.

Остаємо зі щирим привітом і правдивою пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький Олена Тишовницька

Інж. Омелян Михайло Тишовницький Олена Тишовницька

SOCIAL SERVICES COUNCIL OF THE WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
AT THE UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

1321 W.Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141
Telephone 215-GL5-3774

March 3, 1973

Mr. & Mrs. E. M. and Helen Tyshovnytsky
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

Dear Mr. & Mrs. Tyshovnytsky:

We would appreciate if both of you would be kind enough to serve as our honorary representatives in Los Angeles and run the Los Angeles Branch of our Central Bureau of Ukrainian Marriages "META" which is located at our headquarters at the above indicated address.

Since the United Ukrainian American Relief Committee is an officially recognized nonprofit and tax exempt organization and since our social services and relief activities are strictly charitable, we would not be able to pay you anything for your social services and relief work which you would have to perform free of any charges to all interested parties.

Please, let us know if you accept this honorary appointment under the above indicated conditions.

With all best wishes for both of you, we remain

Sincerely yours,

Dr. Walter Gallan
President

Ivan Porytko
Secretary

1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

March 13, 1973

Social Services Council of the World Congress of Free Ukrainians
at the United Ukrainian American Relief Committee
1321 W.Lindley Avenue
Philadelphia, Pa. 19141

Gentlemen:

We gladly accept the honorary appointment described in your letter of March 3, 1973 and promise to perform the pertinent services in accordance with the conditions indicated in said letter and to the best of our abilities.

Sincerely yours,

E. M. Tyshovnytsky

Mrs. Helen Tyshovnytsky

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

ФРАГМЕНТИ СТРИЙСЬКИХ СПОМИНІВ

Рік 1903. На зелізничій стації Любінці моя мати виносить мене на руках з поїзду до критої карети. Візник говорить щось до нас в незрозумілій для мене мові, якої я ніколи не чув в Гуті Боянівській в повіті Ниско в західній Галичині, де я народився і жив досі, до мого четвертого року життя. Моя мати, Емілія з дому Дангофер, спольщена німка, говорить до мене по польськи, хоч мій батько, Александер, українець, бойко зі Синевідська Вижного. Я його не памятаю, бо він, як майже всі Синевідчане, купець і вічно в торговельних поїздках по далеких краях. Кілька місяців тому прийшов до Гути Боянівської лист з Києва від мого найстаршого брата Йосифа, що наш батько помер там в шпиталі. Памятаю, як мама страшенно плакала. А кілька тижнів пізнійше прийшов до мами другий лист, тим разом від мого стрийка Романа з Довголуки, щоби мама приїхала з моїм старшим братом Іваном і зі мною до Довголуки і провадила там домашне господарство, бо стриянка недавно померла, а такий великий двір не може бути без господині. То-ж ми їдемо тепер до двора в Довголуці.

В дворі гамір і метушня. Дівчата з кухні говорять щось до мене, чого я знова не розумію; сміються до мене і жартують; хотять забавити дитину - сироту. Я тримаюся маминої спідниці і питаю: "Mamo, co to jest bulba ?" - "To ziemniaki, Miciu". Виходить стрийко Роман зі своїм сином Яковом і витає нас. Я цілую їх обох в руку, хоч Яків це мій стрієчний брат, але старший від мене о яких 30 літ, так, що він на все остав для мене "вуйком Кубою".

***

Рік 1908. Жнива в повнім розгарі. Вуйко Куба при женцях, які сотками зійшлися до Довголуцького двора зі всіх околичних сіл: зі Стинави, Кромогорбу /шляхта ходачкова/,

Уличного, Волі Довголуцької, зі самої Довголуки і інших сіл. Я бавлюся на даху ледівні в двірському саді з моїм ровесником і приятелем Юзьом Манком, сином двірського економа, німця. Ледівня - це величезна яма в землі, до якої кілька пар коней звозило саньми цілу зиму лід з потока Медвеханки. Над ямою спадистий дах, покритий соломою. З боку двері, замкнені на колодку, а в середині повно всякого добра. Наша забава полягала на тім, що ми запалювали і гасили солому на даху. Але раз ми не встигли загасити на час і за кілька мінут цілий дах був в полумінях. Двірська служба кинулася гасити, але безуспішно. Вуйко Куба летів з поля, бо думав, що цілий двір горить. З ледівні остала тільки яма, повна води. Ми з Юзьом втікли в поле і вернули щойно в ночі, але боялися іти до дому, тільки пішли спати до коровячої стайні, в жолобі. Там нас знайшла коло півночі двірська служба, що з ліхтарнями шукала дітей кілька годин по цілім дворі. Вуйко Куба сказав моїй мамі, що такого драба не хоче більше на очі бачити і віддасть до бурси в Стрию. Щоби здати іспит до школи в Стрию, я мав до кінця вакацій брати у управителя Довголуцької школи Дубицького приватні лекції з польської і німецької мови. Школа була на противнім від двора кінці села і найкоротша дорога до неї вела серединою села, але я мусів що дня обходити далеко поза селом, бо хлопці в селі кидали за мною камінням і кричали: "палій, палій !"

***

Роки 1908-1914. В Стрию я ходив найперше до народної школи, до якої вхід був від сторони памятника Кілінського, а відтак до утраквістичної ґімназії в тім самім будинку від сторони костела. В травні що дня з вежі з того костела було чути трубку, з якої розносилася мельодія "Kiedy ranne wstają zorze". Бурса була недалеко ґімназії, в будинку, де пізнійше був Маслосоюз. Настоятелем бурси був проф. Омелян Колодницький, якого тростина була найкращим середником проти всяких наших вибриків і провин. Про молодечу злочинність ("Juvenile delinquency") ніхто з нас ані тоді ані взагалі ніколи в Европі навіть не чув. В бурсі була все строга дис-

ципліна. В кождій кімнаті був "сеніор", який теж уживав тростини. Син настоятеля бурси Дмитро /"Нусько"/ був моїм ровесником і приятелем. В бурсі був зі мною мій брат Іван, старший від мене о 7 літ. Інші бурсаки, яких памятаю, були: Трух, Бісик, Киндій, Кирчів, Безушко, Горбовий і богато інших. Меляся Колодницька, донечка настоятеля, була предметом мрій і зітхань цілої бурси. Директором ґімназії був Тралька, нашим катехетом о.Юліян Дзерович, учителем польської мови жид Вайсблюм, а німецької Добущак. Ґімнастики вчив Вайцович. На проходи або вчитися ходили ми до Вільшини, купатися до ріки Стрий, а над рікою грали в копаний мяч або в "кічки" та приглядалися, як вправляли цісарські рекрути з 9-ого полку піхоти, чи з "ляндвери". Харч в бурсі був невибагливий і не занадто обильний, але здоровий. Не любили ми на вечерю "водзянки"; була це затирка /дрібні щипані клюсочки/ в молоці з водою. Деякі з нас не любили теж "пражухи" /каші з гречаної муки/. На підвечірок сторож Петро /ми називали його "фаґасом", бо доносив на нас настоятелеві/ розносив тацу з кромками хліба з маслом або мармолядою, чи медом і дуже уважав, щоби ніхто не взяв більше, чим одну кромку. Як хто з нас мав кілька центів, то купував собі в пекарні "сиротє" /велика разова пшенична булка/, а у Пиця платок або два дуже смачної шинки. Вуйко Куба приїздив все в четвер бричкою з Довголуки. Я старався тоді стрінути його в Народній Торговлі в ринку, бо там він все частував мене булкою, посмарованою бриндзею, змішаною зі сардинками. Це був тоді для мене вершок всіх присмаків. Вечерами Вуйко Куба грав білярд у Віденській Каварні, а коні чекали на него на вулиці. Візник нераз скаржився переді мною, що "не знати, чого пан дідич так до пізна бігає наоколо стола з тою островкою". /Островка це кіл в землі, наоколо якого клалося копицю сіна./ Як приїздив до Народного Дому театр Стадника, то ми за наші останні центи купували білєти і мов зачаровані захоплювалися кождою виставою.

***

Листопад 1918. Я вернув з італійського фронту до Довголуки 14. листопада 1918 зі степенем хорунжого артилєрії, а слідуючого дня зголосився в Стрию до служби в українській армії. Мама просила, щоби я відпочав в Довголуці бодай тиж-

день, але мені було тоді не до відпочинку: мрія цілого мого життя ставала дійсністю. В Стрию комендант запасної батерії, сотник Фердинанд Лянґ, дав мені приділ перевишколювати наших піхотинців на гарматів. Мене розпирало щастя і гордість, коли я провадив свій відділ українського війська вулицями Стрия, коли проходжувався по службі в українськім старшинськім однострою на Стрийськім корзі, або коли мене відправлено службово на кілька днів до Синевідська Вижного. Люде показували оден другому на мене і казали з гордістю: "То син небіщика Кремєнчиного Олекси". /"Кремєнка" це був свого рода придомок мого батька./ Мені було тоді 19 літ і вже ніколи пізнійше в мойому життю я не чувся таким щасливим, як тоді. На самої Маланки я заладував на Стрийській зелізничій стації батерію гармат з її обслугою і як комендант тої батерії відїхав на польський фронт до ґрупи полковника Кравчука до Крукенич. Кілька тижнів пізнійше прийшло з Начальної Команди моє підвищення з хорунжого до четаря.

***

Весна 1919. Серед тяжких боїв ми відступаємо через місто Стрий за ріку Стрий перед переважаючою і модерно озброєною та вивіюваною армією Галлєра. У адвоката Дра. Калитовського лишаю лист для мами в Довголуці. Зі Семигинова обстрілюю гарматами зелізничу стацію в Любінцях, а моє серце щемить з болю і розпуки. Відтак відступаємо дальше на схід.

***

Літо 1919 - осінь 1920. Чортківська офензива. Наш 11-ий Стрийський Гарматний Полк XI-ої Стрийської Бриґади III-ого Корпуса Української Галицької Армії бере участь у проломі польського фронту. Начальний вожд Армії, ґенерал Греків, кермує побідоносним походом. Женемо перед собою польську армію, яка втікає в паніці. Наша піхота нераз не годна дотримати нам кроку, бо ми, артилєрія, на конях, так, що часом атакуємо самі, без піхоти. Беремо богато полонених і добичі. Я немов в горячці і цілий горію бажанням дійти як найскорше до Стрия, до якого нам вже так не далеко. Та не судилося. Ми знова відступаємо, тим разом аж за Збруч. А відтак похід на Київ і Одессу, Чотирокутник Смерти, Тухоля і втеча на Чехи.

***

Епільог /за Міцкевичем/:

Стрийська земляце, моя Батьківщино,
Ти, як скарби, як здоров'я, як люба дівчина.
Як Тебе цінити треба, тільки той побачить,
Кому щастя не судилось і він Тебе втратить.
Твою красу нині бачу, в моїх снах лелію;
Тужу, плачу за Тобою і про Тебе мрію.

******

Льос Анхелєс, Каліфорнія,
грудень 1963.

ШЛЯХ the WAY

Азъ есмь путь и истина и животъ—Іоаннъ 14-6

I am the way, the truth and the life—John 14-6

РІК XI. Ч. 5. ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., 29. СІЧНЯ, 1950.

Михайло Тишовницький

Лист від Мами

(Правдива подія)

Весна 1918 в Італії, над Піявою. Італійці „викінчують" здесятковану австр. армію, що на понтонах переправилася через Піяву. Наступають на цілім фронті, а відворот через Піяву відтяли запоровим артилерійським і летунським вогнем. Ми боронимося рештками сил зі страшними втратами. Стріляємо „прямим вогнем" картачами день і ніч. Я вже від кількох днів не спав ані години. Нині, **в суботу рано,** мене вкінці змінили. Я передав команду своєї чети гавбиць (це великі тяжкі гармати, Ред.) іншому старшині і голошуся у команданта батерії, чеха, поручника Наперстка, що займає зі своїм штабом одинокий в тій околиці, напів розбитий будинок, в якім тільки дві кімнати залишилися цілі. В одній з них командант при телефоні, а в другій спить кільканадцять вояків на підлозі, один коло одного.

„Іди положися там між них і переспися кілька годин, бо вже ледве на ногах тримаєшся, тільки очі світяться Тобі від гарячки" — каже до мене командант

Але спав я там не довго. Може по годині будить мене ординанс і кличе назад до коменданта. Я ще заспаний і злий входжу до його кімнати, а він дає мені листа, який тільки що принесли з польової почти. Я беру листа і думаю собі: „Хіба ж він не міг зачекати з дорученням того листа, аж я пересплюся бодай кілька годин?" На-пів в сні не бачу навіть, від кого цей лист і починаю роздирати його коверту. В тій хвилині тяжкий гранат пробиває дах і вибухає в тій кімнаті, в якій я спав на підлозі ще кільканадцять секунд тому назад. Всі, що там спали, вбиті і порозривані на шматки. В кімнаті коменданта ніхто навіть не ранений: грубий мур між обома кімнатами видержав вибух гранату. Я відразу прочуняв і докінчую роздирати коверту листа.

Це був лист від Мами.

* * *

ФРАҐМЕНТИ СПОМИНІВ З УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ

прочитані на Святочних Сходинах 6. листопада 1955 в Льос Анхелєс, з нагоди 37-ої річниці Листопадового Зриву.

Мої спомини ограничу до кількох епізодів, пережитих мною на тлі загально знаних історичних подій.

День 1. листопада застав мене на боєвім фронті над рікою Піявою в Італії, де я, як хорунжий австро-угорської армії, був комендантом чети полевої артилєрії. Австро-угорська монархія розпалася, а мілїонові армії вояків десятка різних народностий покинули усі фронти і рушили в усіх можливих напрямах домів. З великими трудами та ограблений по дорозі з усього мого мізерного вояцького майна добився я в половині листопада 1918 до дому. В дома, в Довголуці під Стриєм, я був тільки один день і зараз зголосився у військовій команді міста Стрия до служби в Українській Галицькій Армії. Мене приділено до Запасної Батерії в Стрию, як інструктора до вишколу піхотинців і новобранців на артилєристів, яких нам дуже бракувало. Мені приказано вести вишкіл у приспішеному темпі і вже по кількох тижнях, на самої Маланки 1919 р., вислано на фронт, як коменданта батерії, яку я сам собі вишколив. Мою батерію приділено до ґрупи полковника Кравчука з Придніпрянщини, якого штаб був в Крукеничах. Полковник Кравчук призначив на постій моєї батерії село Хлиплі коло Крукенич, з якого батерія мала обслуговувати відтинок фронту під Мостиськами в той спосіб, що мала підїздити на боєві позиції того фронтового відтинку там, де її було найбільше потрібно.

В Хлиплях мені припала кватира у місцевого Отця Пароха. Коли ми по нашім першім бою вернули з фронту до села, я пішов на кватиру до парохіяльного дому. Стрінуло мене там привитання, якого ніколи не забуду. Перед парохіяльний дім вийшла ціла родина о. Пароха у своїх святочних одягах. Старенький о.Парох благословить і цілує мене та каже, що він і ціла його родина тішиться, що ми щасливо вернули з бою і витає нас цілим серцем так, як і ціле село Хлиплі витає всіх вояків моєї батерії. Мене впроваджують до їдальні. Стіл накритий виправним сріблом і порцеляною. Коло мого накриття шовкова хустина, на якій вишита дата того дня, дата нашого першого бою. Наоколо дати ви-

шитий лавровий вінок. Ціла родина о. Пароха вшановує мене так, як би я був не знати якою знатною особою. А я був тільки 19-літним юнаком. Цей епізод є доказом, як дуже українське населення Галичини дорожило своєю рідною армією і державою.

***

Я перебув в Українській Галицькій Армії, як фронтовий старшина артилерії, до самого її кінця. Пережив я з нею всі її славні і геройські та радісні подвиги, як теж всі трагічні і болючі удари. До тих радісних зачисляю передусім Чортківську Офензиву і наш похід на Київ літом 1919. Оба ці подвиги записані золотими буквами в історії Української Галицької Армії. Чортківська Офензива це один з найбільше геройських подвигів нашої Армії. На весні 1919 поляки кинули проти нас армію Галлєра, вишколену і узброєну французами. Ми відступали в боях аж по ріку Серет і нам остав ще тільки клаптик Східної Галичини між Серетом і Збручем. І тоді сталася під містом Чортковом над рікою Серетом подія, яка перейшла до історії під назвою Чортківської Офензиви. Наша армія, майже зовсім побита і дуже тим погромом здеморалізована, яка цілими тижнями безнастанно відступала від Сяну аж по ріку Серет, нараз обертається лицем до ворога і сама зачинає наступати. Помимо виснаження і втоми, помимо браку амуніції і помимо величезної переваги ворога наша армія вдарила під Чортковом на поляків з такою бравурою і завзяттям, що проломила польський фронт і зачала похід вперед. Кожду спробу опору наші хлопці ломили майже голіруч, бо амуніції було дуже мало і піхота часто ішла в наступ на баґнети. Артилєрія теж не оставала позаду. Одного дня наша батерія чекала досвіта на початок наступу, назначений на четверту годину рано. Четверта година доходить а ми не можемо знайти звязку з куренем нашої піхоти. Піхота видно занадто втомилася боєм попереднього дня і не всигла прийти на час на наш відтинок. О четвертій всі частини на право і на ліво від нас зачинають наступ і посуваються вперід, а ми не маємо перед собою нашої піхоти і не можемо наступати, бо хто де таке коли бачив, щоби артилєрія сама наступала без піхоти. Наш терпець кінчиться. Наступаємо самі без піхоти. При гарматах і возах остає тільки найконечнійша скількість вояків і коний. Решта всі: старшини, підстаршини, писарі, кухарі, санітарі, чури, запасні фірмани рушають на конях вперід до

атаку, як імпровізована кінnота, а за ними гармати. Поляки втікають. По якіммсь часі пристають і зачинають відстрілюватися. Тоді вершники перед гарматами розступаються на боки, гармати обертають дула на ворога і беруть його під прямий обстріл картачами. Такого вогню польська піхота не витримує і знова втікає. Батерія знова на коні і за ними. Так повтарялося через цілий день. До одного села під Бучачем ми влетіли на конях в само полудне і застали на парохії стіл, заставлений теплими ще стравами, які їмость була примушена наварити для поляків. Польські офіцери засіли до того обіду, але з'їсти його вже не встигли і втікали з їдальні через вікна. На подвірю наші хлопці зловили польського капраля уланів і привели його до мене. Він впав на коліна перед моїм конем з криком: "Панє капітанє, даруй мі пан жицє !" Я сказав йому, що я не є капітаном і що ми полонених не вбиваємо. Ми взяли тоді богато полонених і велику воєнну здобичу. Наш фронт посунувся на захід аж під Рогатин і недалеко Львова.

***

Памятаю з Чортківської Офензиви ще й слідуючий смішний епізод: Поручник Василь Барабаш був жидом. Заки вступив до нашої армії, називався Самуель Беренбуш. Одного дня, як вів до наступу свою сотню, польський гранат присипав його землею. Хлопці з його сотні відгребли його і положили непритомного на ноші та зачали нести до запілля. Барабаш по дорозі опритомнів, зірвався з ношів і каже: "То ти один з другим маркерації шукаєш, щоби в наступ не йти; а ну давай зараз сотню доганяти ! І всі три побігли вперід до наступу.

***

Але не все було весело. Памятаю, як на моїх очах згинув тоді в нашій Одинадцятій Бригаді молодесенький четар Баран. Вів свій відділ до наступу і польська куля вдарила його в саме чого. Згинув на місці і лежав серед лісної поляни з румянцями на лицях, з лицем мов у дівчини. Хлопці з його відділу плакали за ним і казали : "Нашого четарика нам ляхи забили; ми їм відплатимо !" І відплачували. Ішли в бій з такою завзятістю, що аж ляк наводила.

***

З боїв коло Вапнярки в ґрупі полковнива Удовиченка один епізод спеціяльно врився в мою память. Большевики сиділи в окопах на горбку і не можна їх було звідтам вигнати. Наша піхота, що наступала на той горбок, мала значні втрати від большевицького гарматного вогню і ніяк не робила поступу вперід. Виглядало, що наш наступ на тім відтинку заломиться. Щоби ратувати ситуацію, поручник Віктор Стафіняк рішається на дуже очайдушний крок. Виїжджаємо зі всіми гарматами батерії зі закритої перед оком ворога позиції на зовсім відкрите боєве становиско, щоби стягнути на себе большевицький гарматний вогонь і відвернути його від нашої піхоти. Маємо вправді втрати в людях і конях, але ми відтяжили в той спосіб нашу піхоту. Вона рушає вперід і в короткім часі здобуває горбок.

***

Пережив я з Українською Галицькою Армією теж усі її трагедії. Найбільшою з них був Чотирокутник Смерти. Українська Галицька Армія, якої вороги не могли знищити на боєвих фронтах, впала жертвою плямистого тифу і вмирала тисячами без ліків, замкнена чотирома ворожими фронтами: польським, большевицьким, денікінським і румунським. Кількадесять тисяч зпоміж нас згинуло тоді без бою, а ми, що остали живими, перемінилися у грабарів і день в день ховали трупів наших побратимів зброї. Недобитки, які не згинули від тифу, опинилися в польськім таборі полонених кло польського міста Тухоля на Поморю. І я сидів там пів року, а в жовтні 1920 втік до Німеччини, а звідтам переїхав до Чехословаччини. Перед самою втечею зроблено там кілька знимок, які мені пощастило переховати аж досі: /1/ Ґрупа старшин і підхорунжих мойого 11-ого Стрийського Гарматного Полку УГА, /2/ Ґенерал-Четар Мирон Тарнавський, Начальний Вождь Української Галицької Армії, з ґрупою старшин і підхорунжих Штабу III-ого Корпуса УГА і /3/ Хор і орхестра старшин і підхорунжих УГА в Тухолі. Всі ті 3 знимки зробив професійний фотоґраф поляк з міста Тухолі дня 26. вересня 1920 року.

***

202-га сторінка твору під наголовком "УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА АРМІЯ у 40-річчя її участи у визвольних змаганнях /Матеріяли до історії/", видав Хорунжий УСС Дмитро Микитюк, Вінніпеґ, Канада, 1958.

Омелян Тишовницький,
четар УГА.

11-ТИЙ ГАРМАТНИЙ ПОЛК.

Зав'язком 11-го гарматного полку була батерія польових гармат, яка з початком січня 1919. р. виїхала із запасного артилерійського коша у Стрию під командою хор. Омеляна Тишовницького на фронт до групи "Крукеничі". Постій цієї батерії був в с. Хлиплі, три кілометри на південний схід від містечка Крукеничі. Під час реорганізації УГА батерію хор. Тишовницького злучено з батерією чет. Мирослава Колтунюка, який став командантом цієї батерії, а хор. Тишовницький першим старшиною. Ця батерія мала свій постій в містечку Гусакові. Згодом прибула ще друга батерія польових гармат під командою пор. Петра Гнатківського.

В часі першого відвороту зорганізовано 11-ий гарматний полк, що складався з 4 батерій. Командантом полку став сот. Бранднер, а адьютантом хор. Михайло Нижник. Командантом 1-ої батерії був пор. Іван Лазор, командантом 2-гої батерії був чет. Гриць Пушкар, 3-ої батерії пор. Віктор Стафіняк, а 4-ої пор. Петро Гнатківський.

До цього полку належали ще такі старшини—артилеристи: Хорунжі Сенечко, Сроковський, Т. Гаврилів, Шушуровський, а дальше підхорунжі: Степан Коцюба, Василь Баляк, Дмитро Когут, Ярослав Алексевич, Сілецький і Гординський. Чет. Омелян Тишовницький був приділений як перший старшина до батерії пор. Віктора Стафіняка і при цій батерії повнив обов'язки заступника команданта батерії аж до ліквідації УГА.

В часі чортківської офензиви полк брав участь в здобутті села Сороки біля Бучача, де батерія взяла в полон кілька польських уланів, а дальше під Рогатином звели батерії полку завзятий але побідний бій з поляками. Річку Збруч полк перейшов 17-го липня в околицях Залуча.

На Наддніпрянщині, по здобутті у завзятих та кривавих боях вузлової залізничої станції Жмеринки, полк почав похід на Київ, одначе в половині серпня 1919. р. Начальна Команда УГА перекинула 11-ту бриґаду на допомогу 3-ій Залізній дивізії полк. Удовиченка, яка в тім часі зводили важкі бої біля залізничого шляху Вапнярка - Крижопіль. В тих кривавих боях батерії 11-го полку, враз з куренями тієї бриґади вирішили бій в нашу користь. В одному з тих завзятих боїв вславилася головно батерія пор. Віктора Стафіняка. Піхотні лінії обох сторін

були на верхах протилежних горбів, між якими була мала долина. Артилерія обох сторін була закрита і схована за тими горбами. Наша піхота почала наступ, який скоро мусів припинитися, бо большевики зосередили сильний скорострільний та гарматний вогонь на наші сотні, які мусіли серед того вогню, в білий день, зійти з наших горбів в долину, а відтак скорим бігом підходити отвертим полем під гору, проти добре окопаної на своїх гробах ворожої піхоти. Втрати нашої піхоти росли і здавалося, що наш наступ цілком заломиться. Тоді пор. Стафіняк рішається з власної ініціятиви на бравурний та очайдушний крок. Ціла його батерія виїздить ізза горбка, в шаленім розгоні займає серед чистого поля зовсім відкрите боєве становище на протилежній стороні нашого горба і прямим вогнем (картачами)* б'є по ворожій піхоті. Большевицька артилерія негайно переносить свій вогонь з нашої піхоти на батерію пор. Стафіняка, зовсім так, як це заплянував був пор. Стафіняк. Наша піхота, відтяжена і звільнена від вогню ворожої артилерії, рушила знову до наступу і здобула ворожі позиції. Побитий ворог скоро покинув свої укріплені становища.

В жовтні 1919. р. батерія пор. Стафіняка відходить з Вінниці, де 11-та бриґада несла службу залоги міста, разом з куренем пор. Петра Прибитківського до Кам'янця як охорона Диктатора Петрушевича. До свого полку ця батерія долучилася з початком грудня в околиці Балти.

В часі злуки з большевиками батерії полку ввійшли в склад 3-го легкого гарматного полку 3-ої бриґади ЧУГА і відійшли на протипольський фронт в район Бару.

★

Джерельні дані до цього нарису подав кол. командант 1-ої батерії поручник Іван Лазор.

Пор. Іван Лазор

* В четвертому томі твору "УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА АРМІЯ", виданої Хор.УСС Дмитром Микитюком у Вінніпезі в 1968 р., на 290-ій сторінці, є виправлена слідуюча помилка, зроблена редактором, не автором:

В 12-ому рядку з гори оцієї сторінки замість "/картачами/" має бути: "/з прямого прицілу/".

Інж. ОМЕЛЯН МИХАЙЛО ТИШОВНИЦЬКИЙ
бувший член II-ого Гарматного Полку УГА

ТУХОЛЯ

ІСТОРИЧНИЙ СПОМИН

(Про побут в польському полоні, в таборі полонених Тухоля, на Помор'ї, від весни до осені 1920)

Весною 1920 під містечком Баром в Україні я дістався до польського полону разом з цілим III-тим Корпусом Української Галицької Армії. Нас обступили і роззброїли та, по кількох днях за дротами в Барі, нас перевезено до уланських касарень на Ялівці у Львові.

Я приїхав там з першим транспортом старшин. "Діло" оголосило цю новину і слідуючого дня маси народу "облягали" від ранку ті касарні. Люди пхалися до дротів, а польська сторожа навіть не дуже-то відганяла їх. Ми теж повиходили під дроти з противної сторони. Небуденна стріча, повна драматичних сцен, фрагментів і розмов. З одної сторони дві сотні "квіту українського народу", двіста старшин рідної армії, хоч переможеної, але вкритої безсмертною славою. З другої сторони їх свояки, приятелі, знайомі. Між ними польська сторожа і колючий дріт.

По кількох днях почали надходити дальші групи полонених, а нас 200, що перші приїхали до Львова, перших вислано далі, на захід. Ми стояли чвірками перед брамою касарень, а навколо нас польські вояки з наїженими на крісах багнетами. Перед вирушенням підійшло до нас кількох "цивілів". Це український комітет міста Львова дістав, видно, від поляків дозвіл попрощати нас. Старенький д-р Стефан Федак почав до нас прощальну промову, але сказав тільки два слова: "Дорогі хлопці!" і розплакався та не міг далі говорити. Це була найкраща і найвимовніша прощальна промова, яку я чув колинебудь у моїм житті. Це український нарід устами д-ра Федака так прощав нас на дорогу з рідного Львова до ворожої Польщі.

Прощав нас теж пластарий княжий город Перемишль. Перемиські українці довідалися від львівських, що наш транспорт буде переїжджати через Перемишль ввечері. Українські жінки Перемишля чекали на нас на двірці з гарячим какаом і булками. І підгрівали, бідні, це какао що години, бо наш поїзд спізнився і прийшов аж по півночі. До нас підійшли українські жінки і дівчата з горнятками гарячого какао і зі сльозами зворушення в очах та серцями повними ніжности та прихильности до нас. Мене відшукала моя знайома, Зоня Карановичівна, донька пароха села Яксманич коло Перемишля. Крім какао вона принесла якусь чорну пелерину і хотіла дати мені її, щоб я прикрив нею свій військовий однострій і втікав, користаючи з замішання на двірці. "Я може втікну, але ще не тепер" сказав я Зонечці і не взяв пелерини.

Наш поїзд рушив, а кілька годин пізніше ми їхали вже через західню Галичину, до Кракова. Комендант нашого транспорту, поручник польської армії, був дуже доброю людиною. Ми скоро прийшли до того переконання і користали з цього. Щоб йти нам на руку і сповняти наші прохання, він напевно мусів нарушувати свої військові приписи. Я був одним із тих, що найбільше користали з його доброти.

Коли ми затрималися в Ряшеві, я сказав польському воякові, який їхав у нашім товаровім вагоні, як наш сторож, щоб мене запровадив до коменданта, бо я маю до нього дуже важну справу. "Пане поручнику, моя сестра живе тут, в Ряшеві. Я хотів би побачитися з нею". Комендант посилає зо мною одного свого вояка і ми оба ідемо до хати, в якій жила моя сестра. Наша двійка викликує сенсацію: полонений у неладнім однострої, а за ним вояк з наїженим на крісі багнетом. Люди пристають на хідниках і дивляться на нас, а діти що раз більшою юрбою ідуть за нами. Приходимо, окружені вже досить великою товпою людей до хати, де жила сестра. Показується, що моя сестра вже не мешкає в цій хаті, а сусіди кажуть мені, що її взагалі нема вже тепер у Ряшеві. Кажуть теж, що її донька, себто моя сестрінка, ходить до школи, до учительського семінаря Сестер Боромеушок у Ланцуті.

Отже, коли наш поїзд затримується в Ланцуті, я зно ву іду до коменданта і прошу дозвіл побачитися зі сестрінкою. Мій сторож і я, знову в товаристві цілої процесії цікавих, приходимо до манастиря Боромеушок. Я дзвоню, виходить монахиня і аж остовпіла з дива, як я сказав їй, чого я прийшов. Викликує сестрінку з кляси. В цілій школі кольосальна сенсація. Вийшла не тільки сестрінка, але і всі її товаришки, а також учениці з інших кляс разом із учительками, монахинями. Моя сестрінка, 14-літня дівчинка, зовсім не збентежена. Їй навіть імпонує те, що вона є предме-

том уваги цілої школи. Вона радісно підбігає до мене і цілує мене. Розмовляємо немов на сцені. Всі напружено прислухуються. Я питаю її про цілу родину, бо не мав про нікого ніяких віс ток довгий час. Вона каже мені між іншим, що мій брат Іван є в Кракові. Як резервового старшину австрійської армії його поляки в Кракові змобілізували і взяли до польського війська як поручника інтендантури. Сестрінка дає мені його адресу.

В Кракові знову та сама процедура: я знову іду під багнетом польського вояка на стрічу із моїм рідним братом, поручником польської армії. Різниця тільки та, що цим разом ніхто за нами не йде, бо йдемо ранесенько пустими ще вулицями. Брат мешкає в касарнях інтендантури при Босацькій вулиці. При брамі до касарень "мій" вояк каже до вартового вояка: "Єнєц до поручніка Тишовніцкего". Вартовий перепускає нас через браму і показує будинок, де брат мешкає. В будинку ще всі сплять. Ідемо довгим коридором і читаємо візитівки на дверях. Нарешті бачу: "Пор. Ян Тишовніцкі". Стукаю і чую заспаний голос: "Кто там?"

— "То я, Михась". Брат відчиняє ще заспаний. Одягає однострій і приказує вартовому остатися в коритарі, а мене вводить до кімнати і замикає двері. Коротке привітання і коротка розмова. Я бачу, що відчинене в кімнаті вікно виходить до якогось городу. Я кажу братові, що я втікаю через це вікно. Брат не боронить, але каже, що він мусить втікати зо мною, бо це ж воєнний стан і його поставлять під воєнний суд за поміч у втечі полоненому. На те я кажу: "Як так, то я ще почекаю і втікну пізніше сам, без Тебе". Брат дає мені на дорогу тютюну і всі гроші, які мав при собі, то є трохи польських марок і одного американського доляра. Прощаємося і я відходжу з вартовим назад до поїзду.

В Ченстохові цей сам поручник, комендант нашого транспорту, хто знає, чи не урятував нам всім життя. Польські залізничники обступили наш поїзд і хотіли нас всіх злінчувати. "Хиба по моїм трупе" остеріг їх наш комендант і дав своїм воякам, що пильнували нас, приказ стріляти до кожного, хто напав би на нас. Залізничники побачили, що він не жартує і лишили нас у спокої. Шкода, що не знаю прізвища того шляхетного чоловіка, який з нараженням власного життя придержувався правила, що знущання над безборонним ворогом є варварством, негідним вояка і члена культурного народу.

Нарешті нас привезли до табору полонених у Тухолі. Тухоля, по німецьки "Тухель", мале містечко, около п'ять тисяч мешканців. Лежить воно около 100 кілометрів на південний захід від Гданська, около 50 кілометрів на північ від Бидґощі і около 25 кілометрів (у повітряній лінії) на схід від найближчої точки тодішньої (1920) німецько-польської границі. Навколо містечка величезні ліси, так звана "Пуща Тухольська".

Табір полонених, до якого нас привезли, лежить за містом, серед лісу. Це дуже великий табір для кількасот тисяч полонених москалів, зловлених німцями в першій світовій війні. По великій перемозі Гінденбурґа над москалями в околиці Мазурських Озер німці пригнали до Тухолі величезні маси полонених москалів, окружили їх у лісі кільчастим дротом і вартовими та казали їм збудувати собі там табір. Багато полонених вигинуло, заки табір побудовано. Чи воно так справді було, чи це тільки леґенда, не знаю, але повторяю те, що чув.

Зараз при таборі був великий цвинтар, на якім спочивало багато полонених. Коли до того величезного табору привели нас, перших двіста старшин УГА, він був зовсім пустий і наша мала горстка прямо губилася в безлічі бляшаних бараків. Були це бараки з цофалдованої бляхи (по німецьки "Wellblech"). Крім них були теж землянки.

Для нашого першого транспорту призначено власне такі землянки. Було в них вогко, сиро й темно. В цих землянках були ми відносно недовго, бо по якімсь часі нас перенесено до бляшаних бараків. Серединою такого бараку ішов коритар, а на право і ліво від нього були два поверхи леговищ з дощок, так званих "пріч". На прічах були для нас паперові сінники з тебельовинням.

За якийсь час почали надходити дальші транспорти наших старшин, а відтак стрільців, так, що заповнилося більше бляшаних бараків, але навіть коли вже всі полонені УГА були в тім таборі, то всі вони разом займали тільки малу його частину. Пізніше, по перемозі Пілсудського над большевиками під Варшавою, то є по так званім "цуді над Вислою", до того табору почали теж напливати полонені большевики, але вони були все відсепаровані дротами від УГА і ми ніколи не мали з ними ніякої стичности. Так само відділені дротами від нас, старшин, були наші стрільці і підстаршини УГА. Не знаю, скільки нас там усіх було разом з УГА, але так, немов через сон пригадую

собі, що згадувано число около двох тисяч старшин УГА у цілім тухольськім таборі полонених. Крім цього числа, були окремо від нас наші стрільці і підстаршини, але скільки їх разом було в Тухолі, на жаль, навіть у приближенні не знаю.

Тепер, коли згадую мій побут в Тухолі з перспективи 40 літ і порівнюю його з іншими таборами полонених, які я сам бачив або про які читав впродовж тих років, мушу признати, що цей побут зовсім не був такий страшний. Але тоді, на весні 1920, коли я перший раз у моєму житті опинився за дротами, я почував себе дуже нещасливим і пригнобленим. Те саме відчували ті всі мої товариші, з якими я вимінювався тоді своїми думками й почуваннями. "Наша молода державність знищена, армія переможена й замкнена за дротами, цілий наш нарід в ярмі тріюмфуючого ворога. Намарне пішов увесь наш запал, посвята, наші жертви, труди вояцькі й терпіння. Намарне пролили свою кров наші побратими на сотнях побоєвищ в Україні, намарне вмирали тисячі з-поміж нас у Чотирокутнику Смерти. Наше особисте життя кожного з нас зламане і безнадійне. Бо які виглядн в житті може мати хтонебудь із нас, як член побитого народу і старшина його переможеної армії, зданий на ласку завзятого й жадного пімсти ворога? Він-жеж буде утруднювати нам наше життя на кожному кроці навіть тоді, як випустить нас із-за оцих дротів. І буде знущатися над нами і глузувати з нас до кінця нашого життя. Отже одинока для нас дорога це дальша боротьба. Боротьба усіми можливими способами. Бо мирного, щасливого життя для нас вже нема і не може бути."

Такі і тим подібні думки і розмови заповнювали нам час у перших днях і тижнях нашого побуту в Тухольськім таборі. Я сам вів такі розмови цілими годинами з моїм найближчим сусідом та прічі, четарем Іваном Гижою, пізнішим доктором прав, директором "Карпатії" а опісля (за німців) "Дністра". Дуже ми оба заприязнилися тоді з Івасем.

А тим часом над Тухолею і цілим нашим табором панувала в цілій своїй красі чудова весна. Сонічко гріло, пташки співали, а повітря з окружаючих нас лісів плило до нас, незважаючи на колючі дроти і наїжені на крісах багнети наших вартових. Тож повилазило наше братство із "бурака" і насолоджувалося весняною красою. Погода цілий час мого побуту в Тухолі була знаменита. Ввесь табор був положений на пісках, отже багато з нас проводило більшу частину дня поза бараком, на вільнім повітрі і сонці, бо все було можна положитися на піску і опалюватися до сонця. Поосмалювалися ми як цигани. Це дуже нам придалося, бо бодай в той спосіб мали ми доволі вітаміни "Д", хоч ми тоді про це не думали. В нашім харчі вітамін було небагато.

Головною нашою пожиєю були з початку оселедці. Це не було б зле, якби ті оселедці були не зіпсуті і якби ми мали досить води до пиття по них. Але біда була в тім, що оселедці були гнилі, а криниця з водою до пиття була за дротами. По цих оселедцях дуже нам хотілося пити, а води не було, хоч зовсім недалеко за дротами ми її бачили, як вона плила з ручної помпи. Те відділення нас дротами від води було виразною шиканою зараз від початку побуту нашого першого транспорту в Тухолі.

Ця шикана дуже нам дошкулювала і ми конче хотіли її усунути. Трапилася нам до цього знаменита нагода, а саме інспекція нашого табору якимсь польським генералом. Не знаю напевно його прізвища, але щось так мені здається, чи не був це генерал Розвадовський, хоч не ручу за це. До речі, ішли відтак між нами чутки, що його жінка була українкою, донькою українського священника і що вона мала навіть бути разом з ним у Тухолі, в часі тої інспекції та що завдяки ній наша доля по інспекції значно покращала. Таких і всяких инших, часами дивовижних поголосок, кружляло тоді між нами багато і ми навіть тоді не мали можности провірити їх правдивости, бо були відтяті від достовірних джерел інформації. Отже так всякі такі чутки грали у нашому таборовому житті немалу ролю. Без огляду на те, чи тим генералом був Розвадовський, чи хто інший і чи його жінка була українкою чи ні, його інспекція нашого табору мала добрі для нас наслідки. В часі інспекції генерал забажав побачити нас усіх і вислухати нашого репрезентанта, яким був найстарший тоді рангою наш старшина. Він представив генералові всі наші "болі і жалі", між іншими теж скаргу на гнилі оселедці і брак води до пиття. Незадовго по інспекції дроти між нами й криницею перестали бути перешкодою, бо відчинено в них фіртку і ми вже мали постійний доступ до води. Також харчі дещо покращали. Ми часто діставали нещак, який по цих гнилих оселедцях був правдивим присмаком. Пізніше він теж нам переївся. Одного дня отаман Вільгельм Льобковіц, австрійський німець, який мав своє леговище недалеко від мене в тім самім бараку, приглядався довго в

зеркалі своїм вухам. Я запитав його, чи він має якийсь клопіт з вухами. "Я тільки дивлюся, чи мої вуха не видовжуються, так як у коня, від того кінського харчу (пенцаку), який ми постійно дістаємо." Льобковіц ніколи не тратив гумору і не упадав на дусі. Виспортований, сильний, загартований, знаменито збудований, опалений, виглядав як Аполлон. Назагал харч від часу інспекції не був найгірший але не було його забагато.

По якімсь часі почали до нас приходити від наших рідних пачки, головно з харчами. Було це дуже мило вітане нами доповнення нашого прохарчування.

На писання і одержування листів позволено нам за раз від початку. Пошта в усяких обставинах є велицкою розрадою. А що ж для полоненого! Дуже скоро по перших наших листах почали до нас приходити листи, а відтак пакунки. Пізніше відчинено для нас кантину, в якій ми могли купувати собі деякі дрібниці. Гроші мали ми з платні, яку діставали від поляків, мабуть, чи не по сто марок (польських) місячно для кожного старшини, без огляду на ступінь.

З поправою прохарчування і взагалі нашого положення почав поправлятися теж і наш настрій. Почали ми організувати хор, оркестру і театр. Я грав в оркестрі на скрипці. Диригентами були: сотник Іван Диоиіз Молєщій і поручник-суддя Роман Ставничий. Почав теж виходити гумористичний таборовий журнал, знаменито редаґований і повний дуже добрих карикатур. Згідно з тим журналом таборити ділилися на дві категорії: "спортовців" і "лінивців". До "спортовців" належали всі ті, що взагалі чим-небудь займалися: вчилися чогось, писали і т. п. "Лінивці" взагалі нічого не робили, тільки лежали цілими днями і тижнями на сонці і спали або дрімали, чи прямо лінюхували. Пам'ятаю знаменіту карикатуру, поміщену у цім гумористичнім журналі. Був це проєкт машини, що мала автоматично відганяти мухи з "лінивців", бо мухи це була одинока неприємність, яку "лінивці" у своїй напів нірвані відчували.

Багато з нас грало в карти, головно тарока, цілими днями. Знайшлися теж знамениті гумористи, які час до-часу забавляли товариство. Незрівняним під тим оглядом був поручник кавалерії Соловій. Вмів він розказувати всілякі надзвичайно веселі й смішні історійки, наслідувати різних ярмаркових магіків і дури[illegible].

Братство аж лягало зо сміху, а навіть наші польські вартові, що пильнували дротів, сходилися до того місця, де поручник Соловій давав свій "a la gala forsztelunk" і не бачили, що діється в тих місцях, в яких вони мали б бути. Братство скоро спостерегло ся, яку велику вартість мали під тим оглядом продукції Соловія і вповні їх відтак використовувало.

Я вже згадував, що нам не було так дуже зле в Тухолі під матеріяльним оглядом. Морально ми всі були очевидно прибиті спочатку, але молодість, гарна погода, не найгірші матеріяльні умовини і той геніяльний лікар — час поволі гоїли наш біль і жаль за втраченою державністю і ми поволі приходили до душевної рівноваги. Поляки досить причинювалися до того своєю не найгіршою поведінкою, так напр. тим з-поміж нас, що потребували дентистичної обслуги, позволяли ходити до міста Тухолі, до приватного дентиста. Я теж скористав з того і ходив, очевидно, під ескортою польського вояка з крісом, пльомбувати один зуб.

Вихід поза дроти, між цивільних людей, був дуже приємний. По дорозі з табору до дентиста, або назад, я звичайно пропонував вартовому воякові піти на пиво, і він, розуміється, годився. Ми вступили до якоїсь кнайпи, випили по склянці пива, а я радо платив за себе і за поляка.

Десь, мабуть, в літі, не пам'ятаю точно коли, сталася подія, яка на мене і на всіх нас викликала велике враження. До нашого табору привели начального вождя Української Галицької Армії, генерала Мирона Тарнавського. Приїшов теж, мабуть, разом з генералом, поручник Роман Купчинський. Коли я побачив знову нашого генерала, що вів нас на Київ і його здобуттям вкрив цілу УГА безсмертною славою, горді спомини з-перед року бу[illegible] перед мої очі. Я знову бачив себе на коні, на чолі батерії гармат, в погоні за большевицькою ордою, яку ми гнали перед собою, як стадо баранів. Рівночасно біль, жаль, розпука, і сором, що все це пішло намарне і пропало, знову ожили та защеміли в грудях. Генерал дуже постарівся і подався за той один рік. Він очевидно перетерпів морально багато більше за той рік, ніж хтонебудь із нас. Був у цивільній шапці, не обголений, заросліий. Кожний з нас випружувався на позір, як струна, коли він перекодив. Пізніше,в осені, коли поляки позволили цивільному фотографові прийти з міста до табору і він робив для нас світлини груп старшин із різних частин, я мав щастя стати до світлини в

групі старшин штабу III. Корпусу УГА зараз за генерала. Я переховав цю світлину досі як найбільшу дорогоцінність.

Одного дня, влітку, почули ми далекий, легкий гуркіт, немов відгомін дуже далекого грому. Цей гуркіт тривав кілька днів і ночей, хоч погода була соняшна і ніде не було видно ніяких бурі. По таборі пішли слухи, що це гуркіт гармат під Варшавою, де йшов бій поляків із большевиками, що скінчився "чудом над Вислою". По бараках ішли пізно ночами балачки на цю тему. Але за якийсь час гуркіт і балачки притихли, а до тухольського табору почали наплівати сотні большевиків у брудних сіро - зеленкованих "гімнастьорках, фуфайках і цинелях". Їх тримали окремо від нас і ми з ними не стикалися.

Так минула весна і літо. Погода була ввесь час прекрасна. Ми користали з неї в повні. Люди зближалися зі собою ще ближче і заприязнилися, привикли поволі до життя в полоні і не відчували його вже так болюче, як на початку. Але як почалася осінь, а з нею щораз частіше дощі, слота, і холод, коли небо затягалося час-до-часу хмарами на кілька днів і треба було цілими днями пересиджувати в переповненім, тіснім бараку, а одинокою розривкою була гра в карти, головно тарока, мій настрій змінився. Осінь усе наводить на душу людини свого роду сум і немов жаль за втраченим блеском літа. Але осінь в полоні за дротами багато сумніша. Я вирішив втікати.

Я не був під цим оглядом перший. Вже передімною були втечі. Деякі успішні, деякі нещасливі. Ходили слухи, що поляки зловили під час втечі отамана Шльоссера, німця, коменданта одинадцятої (стрийської) бригади УГА і дуже його побили, а потім всадили в нашім таборі до такої вузької і короткої комірки, що він там навіть положитися не міг. Як довго Шльоссер був у такім карнім замкнені ні і чи це взагалі правда, не знаю, бо я не мав ніякої можливости провірити тих поголосок, так само як і всяких інших, про які я вже згадував, а яких все ціла маса кружляла між нами по таборі. Між іншими були теж поголоски, що по перших вдачних втечах поляки сильно скріпили сторожу пограничної полоси, а передусім самої польсько - німецької границі, куди очевидно прямували всі наші втікачі з табору. Говорено, що гранична сторожа дістала до помочі гончих псів так само, як і наша таборова сторожа, яка немов би мала по кожній втечі гнати з тими псами і виловлювати втікачів. Ішли теж слухи, що поляки мали забивати на місці зловлених втікачів. Оповідано теж багато різних способів втечі, яких вживали ті, що вже втекли або пробували втікати.

Коли я вже рішився втікати, то я передусім прислухувався пильно до всіх тих поголосок, бо вони були дуже важні для вироблення якнайкращого пляну самої втечі. Поголоска про вбивання втікачів вплинула на моє рішення втікати в товаристві, а не самому. Як нас зловлять, то в двійку або в трійку легше боронитися, ніж одинцем. З другої знову сторони було для мене очевидним, що нас не повинно бути більше, як трьох, бо чотирьох або п'ять людей, це вже за велика група, якій було б дуже тяжко викрастися незамітно з табору і перейти границю.

Отже так в моїй думці скристалізувалася постанова втікати в трійку. Тепер треба було підібрати собі товаришів втечі. Це треба було робити обережно, бо ціла справа мусіла бути вдержана в таємниці. Не було випадку, щоб хто між нами був зрадником і доносив полякам, але як за багато людей знало б наперед про всі подробиці задуманої втечі, то, хтось, ми - мововолі міг би часом виговоритися перед кимсь непокликаним. Тому я не міг явно і славно ходити по цілім таборі і питати хто хоче зо мною втікати. По довшім часі мій вибір впав на двох братів Гайдукевичів: старший — поручник, молодший — хорунжий. Я був четарем, отже провід повинен би був належати до поручника Гайдукевича, але так якось зложилося, що в дійсності від мене виходила вся ініціятива так у приготуваннях до втечі, як і в часі самої втечі.

Ще заки я знайшов спільників втечі, я почав збирати речі потрібні до неї. Головними доставцями тих речей до табору були цивільні робітники - фахівці, німці з Тухолі, яких поляки наймали до всякого роду робіт в таборі, таких як столярські, склярські і т. п. Тухоля і ціле Помор'я належало тоді щойно від неспов на двох років до Польщі і мало величезну скількість німців, які всі були настроєні до Польщі крайньо ворожо. Ця обставина мала рішаюче значення в моїм плянуванні і у виконанні втечі. Я навіть нераз дивувався, що поляки умістили нас так близько німецької границі серед ворожого до них, а тим самим приязного до нас населення. Отже через тих цивільних німців вдалося мені заосмотритися передусім у компас. Я знав, що прийдеться нам втікати головно лісами Ту-

хольської Пущі, отже компас буде конечний, бо у великім і густім лісі тяжко орієнтуватися вночі на зірки як небо [redacted] захмарене.

Другою найважнішою при втечі річчю була мапа. Треба було конче роздобути точну мапу терену між Тухолею і німецькою границею, бо без мапи можна було навіть і по щасливій втечі з табору влізти, як то кажуть, левові у саму пащу. По довшім і обережнім шуканні я довідався, що в таборі є вже така мапа, перепачкована німцями, але тільки одна. Не думаючи довго я попросив її власника, щоб позволив мені скопіювати цю мапу. Він позичив мені її, але тільки на одну добу, бо таких, що хотіли цю мапу відрисовувати, було вже більше. Я мусів спішитися, тим більше, що копіювати цю мапу в день, при всіх, було занадто ризиковне. Отже я роздобув кальки до копіювання і свічки, і за одну ніч зробив точну копію при свічці під кодом. В той спосіб я мав уже дві найважніші речі: компас і мапу.

Дальшими важними і конче потрібними речами були харчі на дорогу і зброя для оборони у випадку зловлення нас. З цим не було тяжко: На прохарчування в дорозі до границі ми ощаджували перед втечею хліб, а для оборони кожний з нас заосмотрився в довжезний цвях, витягнений із таборової лятрини, яким можна було пробити чоловіка наскрізь. Кожний із нас мав теж пачку сірників, а я крім цього мав ще свічку.

Як уже виряд був готовий, треба нам було рішитися, який плян втечі вибрати. А можливих плянів було багато. Кожна втеча перед нашою відбулася по іншім пляні і була предметом нарад нашої трійки. Дискутували ми теж усякі інші можливі методи втечі, яких ще ніхто з наших не пробував. Хочу тут згадати про деякі з тих можливостей. Кілька партій втікачів перед нами використало описаний уже мною раніше талан поручника Соловія, який приманював своїм представленням польських сторожів в одно місце дротів, а тим часом хлопці лізли попід дроти в іншім місці. В тій самій цілі відбувалися часом вечорами концерти нашого хору. Дійшли теж до мене слухи, що з одного бараку наші копали тунель аж поза дроти, але не знаю, чи воно справді так було.

По ґрунтовнім обговоренні всіх можливостей і їх додатних та від'ємних сторін наша трійка вибрала остаточно такий плян: Поляки не брали нас, старшин, до ніякої праці, але зате наші стрільці часто ішли на всілякі роботи навіть поза табором. Ми довідалися, що останніми днями їх часто брали до копання бараболі, якої лан був засаджений поза нашим табором. Цей лан належав до табору і картопля з нього йшла до кухні нашої і польської. Цей лан був обведений кількома частими дротами, але тільки одним рядом, тоді як район полонених мав два ряди дротів, між якими ходили вартові. Отже треба нам було дістатися передусім із нашого, старшинського табору до стрілецького, від якого ми теж були відділені дротами. Снідання, обід і вечерю приносили нам з кухні наші стрільці в бочці на двох дручках. І звичайно ішло з тою бочкою трьох стрільців: двох несло за дрючки, а третій притримував бочку, щоб не перевернулася. Вартовий на брамі між нашим табором і стрілецьким перепускав повну бочку з трьома людьми, а відтак назад порожню, теж з трьома. За посередництвом цих трьох стрільців, що приходили що дня три рази до нас, ми порозумілися, що одного дня з порожньою бочкою вернуться не ті, що її принесли, тільки наша трійка. Вартовий на брамі не звертав на вигляд тих носіїв уваги. Він уважав тільки, щоби з кожною бочкою було трьох людей.

Нарешті надійшов день з початком жовтня 1920, коли ми мали з тою порожньою бочкою перейти до стрілецького табору. Ми прощалися з найближчими приятелями і дивні почування нуртували у нас. Мені жаль було покидати товариство, з яким я пережив майже два роки в УГА і найкращі хвилини мого життя: Чортківську офензиву, переможний похід на Київ і багато, багато інших подій, а також найтяжчі удари, такі як Чотирокутник Смерти, розброєння поляками і теж багато, багато інших. Крім цього я мав по кування немов перед дуже ризиковним і тяжким скоком над глибочезною прорастю. Чи вдасться наша втеча? А може нас зловлять і повбивають? Що а що буде з нами, як втеча вдасться? Що нас чекає в чужім краю, без грошей і без ніяких інших засобів? Цілий мій маєток складався з одностроїв: шапка, блюза, сподні, чоботи, короткий ортилерійський кожушок, одна пара білизни і один американський доляр від брата Івана та кілька польських марок. Мав я теж із собою три світлини з Тухолі: група старшин і підхорунжих 11-го Гарматнього Полку, в якім я служив від осені 1918 до весни 1920, група старшин штабу III-го Корпуса УГА з генералом Тарнавським у центрі світлини і таборовий хор та оркестра. (Я був при

ділений до штабу III-го Корпуса як муніційний референт коротко перед нашим роззброєнням поляками).

Перехід нашої трійки з бочкою зо старшинського табору до стрілецького від бувся без перешкод. Я був у куртці, отже моїх старшинських відзнак на блюзі не було видно. Так само в обох Гайдукевичів. Ми занесли порожню бочку до кухні і зараз замішалися між стрільцями.

Відтак ми порозумілися з нашим старшим десятником, який на приказ поляків призначував, хто з наших стрільців має іти до роботи. Ми попросили його, щоб нас трьох призначив наступного дня до копання картоплі. Вечір і ніч перейшли без ніяких несподіванок. Тих трьох стрільців, які остались замість нас у старшинському таборі, почислено при вечірній збірці там, а нас тут, у стрілецькім таборі замість них. Скільки людей в обох таборах згоджувалася.

Другого дня вранці ми пішли копати картоплю. Під вечір, коли вартовий дав приказ вертатися до табору, наш старший десятник підійшов до вартового з тютюном в руці з пропозицією закурити разом та став у той спосіб, що вартовий обернувся до нас задом. За тих кілька секунд, в яких поляк крутив і закурював папіроса, нас трьох перебігло до оборогу з сіном, що стояв на краю лану з бараболею і залізли в сіно. Вартовий не числив полонених і без ніяких підозрінь відпровадив цілий бараболяний відділ до табору, де їх на брамі теж не числено. Ми остались в сіні і чекали, аж стемніє, бо між нами й лісом був ще один ряд дротів, а наокола них ходив час-до-часу вартовий.

Ще заки цілком стемніло ми почули, що до оборога хтось підходить і підсвистує собі. Всі наші нерви і м'язи напнялися як струни і ми завмерли в безруху. Той хтось прийшов до оборога, набрав сіна і відійшов з ним. Щастя покищо сприяло нам. Цей вояк брав сіно не з того боку оборога, де ми сиділи і не натрапив вилами на нікого з нас. Ми перечекали ще з годину, аж цілком стемніло і вилізли з сіна та на ліктях і колінах підповзли до дротів. Ніхто не надходив. Було темено і тихо. Один другому притримував розхилені колючі дроти і за кілька хвилин ми були вже в лісі. Почали відразу бігти щоб віддалитися як найбільше від табору, неначе б нашу втечу викрито і вислано за нами погоню.

Бігли так, доки нам сил і духу в грудях стало. Відтак відпочали хвилинку і пішли далі гострим маршом. Хоч між Тухолею і німецькою границею були переважно ліси, ми вирішили іти тільки ночами й оминати всі дороги і всі хати та оселі. Це була самозрозуміла обережність, бо вдень ми все могли б стрінути когось навіть у найбільше глухім і густім лісі. Люди йдуть вдень до лісу за дровами, ягодами, грибами або на полювання. Як хто побачив би нас, то міг би заалярмувати жандармерію в найближчім селі або прикордонну сторожу.

Ішли ми точно на захід. Час-до-часу ми приставали і провірювали напрямок нашого маршу при помочі зірок або компасу. Уважали ми теж, щоб триматися лінії, вибраної на мапі. Це було необхідне, бо без того ми могли б зайти в небезпечні для нас місця, де могли легко наткнутися на когось. Щоби подивитися на мапу в лісі серед темної ночі, треба конче світла. Світло вночі, навіть найменше, видно дуже далеко. Тому я лягав на землю, Гайдукевичі накривали мене щільно плащами і щойно тоді я засвічував свічку та дивився на розположену на землі мапу. Трасу нашого маршу ми вибрали так, щоб усе йти як можливо найдальше від усяких доріг, залізниць, осель, хат, незаліснених просторів та мочарів.

До півночі йшлося нам дуже добре й скоро. По півночі натрапили ми на мочари й трясовиння. Спочатку ми думали, що вони невеликі, бо їх не було зазначених на мапі. Хотіли ми перебристи через них, щоб не тратити часу на обходження їх, але показалося, що вони великі й небезпечні. Ми почали грязнути і западатися в них щораз глибше і мусіли вертатися в прямім напрямку на схід. Але вертатися через них було ще тяжче. Видно ми верталися іншою трасою. По якімсь часі ми вже не могли звертати ніякої уваги на напрямок, тільки вважати, щоб не запастися й не потопитися в багні. Ми скакали з купини на купину і намагалися видістатися знову на сухий ґрунт. Піт обливав нас з напруги і страху. Зійшов місяць і ми побачили, що навколо нас, як далеко ми могли доглянути самі трясовиння без дерев, ані корчів. Нас огорнув жах. Чи ж так скоро, скінчиться в оцих багнах наша втеча і наше життя? Майже до самого ранку блудили ми й кружляли безрадно по тих трясавинах.

Щойно перед самим світанком пощастило нам якось видістатися знову на сухий, твердий ґрунт. Ми рушили знову гострим маршем, щоб зашитися на день в лісову гущу, але на сході почало вже сіріти, а перед собою побачили саміт-

ню хату й недалеко від неї стіжок сіна з опертою на нім драбиною. Обережно підійшли ми до стіжка і вилізли драбиною на сам вершок. Там зарилися глибоко в сіно і за кілька хвилин всі три спали вже, як забиті.

Збудилися щойно пізно по полудні. Сонічко хилилося до заходу, а навколо нас тільки пташки співали. Від хати не доходили до нас ніякі звуки. Все ж ми не сміли злазити за дня зо стога. А втім нам було там дуже добре. В сіні було нам сухо і тепленько, ми добре виспалися й відпочали по цій кошмарній ночі в багнах. Тільки голод трохи докучав. Ми з'їли по кусникові хліба і чекали до вечора. Як вже зовсім стемнілося, ми злізли зо стога і жваво пішли дальше, на захід.

У наслідку блудження в мокляках ми не відійшли були минулої ночі далеко від Тухолі. То ж треба нам було спішитися. Ішлося нам цієї другої ночі дуже добре. По півночі ми мусіли перейти через малий незалісений простір. Це був лан ріпи, яка була знаменита. Ми наїлися її до сита. Перед нами видно було вже при місячнім світлі ліс, в якім ми хотіли перечекати впродовж дня.

Але нараз молодший Гайдукевич почав приставати й постогнувати. Як ми запитали його, що йому є, він признався нам, що він по цій ріпі напився води з якогось рівчака. Він дістав сильні болі жолудка і не міг далі йти. Положився на землю і вився з болю. Атим часом на сході знову починало сіріти. Ми ніяк не могли оставати на день серед чистого поля і мусіли конче дійти до лісу, заки розвидниться. Але що зробити з молодшим Гайдукевичем? Він ніяк не годен далі йти, а лишити його самого теж не можемо. Він просить нас, щоб ми оба йшли, а він останеться тут сам. Як болі устануть, то піде далі без нас. Ми не годимося на це і вирішуємо нести його до лісу. Нелегко нам це було, бо ми обидва теж не були дуже сильні по [redacted] тухольській дієті і по двох ночах маршу. Але якось вдалося нам заволікти його до лісу ще заки цілком розвиднілося. В лісі не йшли ми вже далеко, бо були дуже втомлені, та й дніти вже починало. Зашилися ми в найближчу гущу і полягали спати. Два спали, а третій пильнував, на зміну. На щастя молодшому Гайдукевичеві стало легше і він прийшов поволі до себе.

Вранці ми вчули дзвони і то не дуже далеко. Ми вилізли обережно з гущі і розглянулися ближче, де ми. Це був тільки малий лісок, а навколо чисті поля. Ми занепокоїлися тим, але на це не було вже ради. Ми не могли серед білого дня виходити з лісу, щоб перейти поле і сховатися у великих лісах, які були недалеко.

По полудні оба Гайдукевичі спали, а я вартував. Я почув тріск хворосту й обернувся в тім напрямку. До нас зближалася поволі старша жінка з кошичком у руці. Вона заглядала попід корчі і час-до-часу схилялася до землі. Мабуть, збирала гриби. Я збудив сплячих і ми всі три дивилися через гущавину на цю жінку. "Може вона скрутить в бік від нас і не завважить нас". Але ні. Вона йшла прямо на нас. Нарешті підійшла зовсім близько і побачила нас. Станула, як врита, з очима широкими від несподіваного переляку. А перелякатися нас можна було. Ми були брудні, заболочені, не голені, а наші очі певно світилися з гарячки. Ми не рушалися й мовчали. Жінка нагло обернулася і почала що сили втікати. Я крикнув за нею: "Матусю, гей, матусю, зачекайце!" Але вона навіть не оглянулася, тільки бігла й бігла, аж зникла нам з очей. Ми радилися, що нам тепер робити: Жінка напевно заалярмує ціле те село, з якого ми чули дзвони. Ми мусимо негайно втікати звідси! Ми побігли на західний край того ліска і побачили, що між нами й великим ,густим лісом на заході є який кілометер незалісеного простору: сіножатей і орної рілі. Нема ради, муємо ризикувати! Ми почали бігти в напрямку великого лісу. Ніде навколо не видно було на полях ніяких людей.

До лісу вже зовсім близько, аж тут чуємо "бух, бух" — два стріли. "Ого, пропали ми! Це певно вже ті жандарми за нами стріляють, що їх та жінка про нас повідомила". Скачемо в найближчий рів із водою і ровом біжимо схилені в напрямку лісу. Вже під самим лісом вилазимо з рова і біжимо до лісу, а тут знову "бух, бух" — два стріли. Дивимося, а на краю лісу стоїть чоловік з дубельтівкою спрямованою до нас, з якої ще курить. Вкладає до рушниці нові набої. "Втікати від нього вже нема сенсу. Він за близько нас і на таку віддаль навіть найгірший стрілець поцілить нас. Стискаємо в кишені наші цвяшиська і підходимо до нього. Він сам один, а нас трьох. Заки він прицілиться до стрілу, ми скочимо на нього і роззброїмо його". Ми вже тільки кількадцять кроків від нього.

— "Wer sind Sie? Was machen Sie hier?"

— "Ох, слава -ж Тобі, Господи! Та-ж це німець".

Одностріл на нім зелений, лісовий, такий як у побережників і лісничих.

— "Wir sind ukrainische Offiziere, die aus dem polnischen Kriegsgefangenenlager in Tuchel gefluechtet sind".

— А що ви, за один? — "Я лісничий". Він стріляв до диких качок, а не до нас.

Вітаємося з ним з такою радістю як із рідним братом і оповідаємо йому свої пригоди. Він веде нас в глибину лісу і показує нам такий сховок, в якім ніхто не годен нас знайти. Радить пересидіти там до вечора, а як зовсім стемніє, іти до найближчої оселі, до його свояка, якого він передтим повідомить і який буде вже на нас чекати. Його хата є друга від лісу. Але радить бути дуже обережними, бо в оселі є теж поляки.

До вечора спимо в лісовім сховку, а як зовсім стемніло, ідемо так, як нам казав лісничий. Дуже обережно підходимо до другої від лісу хати і надслухуємо, по якому говорять. "По німецьки". Стукаємо легко до вікна. За хвилину виходить господар, пускає нас до хати і замикає щільно всі віконниці. Ґаздиня подає нам гарячої страви, кави, хліба. Ми скоро їмо.

Гостинні господарі дають нам на дорогу ще цілий буханець хліба. Відтак господар каже, що нам час в дорогу, якщо хочемо ще цієї ночі перейти границю, заки місяць зійде. Дякуємо ґаздині за все й виходимо. Ґазда іде з нами, як провідник. Вивів нас безпечно з оселі, підвів ще кусник лісом і докладно сказав нам, як далі іти і де та як найкраще перейти границю. Дякуємо й прощаємося з ним.

Ідемо гостро й певно. Німець попередив нас про всі подробиці нашої траси, тож не натрапляємо на ніякі несподіванки, ані перешкоди. Ідемо лісом майже до самої границі. Але саму границю переходити лісом небезпечно, бо ріща тріщить під ногами й зраджує людину. Можна теж наткнутися прямо на граничного вартового. Тому згідно з нашим пляном на підставі мапи й згідно з радою нашого німця найкраще місце до переходу границі є на незалісненім відтинку. На польській стороні того відтинку є якраз тепер свіжо заорана ріля, яка глушить кроки так, що нею можна підійти навіть дуже близько до сторожа і він ні чого не вчує. Перед сходом місяця є темно, тож і побачити нас на чорній ріли тяжко.

Стійки стоять на границі не дуже близько одна від одної, але так, що вдень бачать себе взаємно. Від стійки до стійки переходить патрулі, по двох вояків кожна. Як вийдемо вже на ту ораницю, то найперше мусимо побачити, де стоять стійки. Це легко. Стійкові часто курять. Світло сірників і вогники цигарок видно здалека. Відтак іти прямо по середині між двома стійками. Цією ораницею треба буде іти кількасот метрів, а відтак аж до границі повзати на ліктях і колінах, слідкуючи за вогниками падіросів переходячої від стійки до стійки патрулі. Сама границя в терені нічим не замітна, отже мусимо вважати, щоб упевнитися, що ми її вже справді перейшли, заки піднесемося на стоячки. Нема на цій границі ані дротів, ані ніякого рова, ані інших знаків крім граничних каменів закопаних у землю що кількасот метрів. Всі ці вказівки нашого німця були такі точні, що сам перехід границі від бувся, точно згідно з пляном. Ніч була темна, а ораниця чорна і пухка так, що наші кроки грязнули в ній. Правда, тяжко було нам нею іти, але тихо й безпечно. Становища стійкових устійнили і піщли по середині між двома вогниками. Коли ми вже підповзли до лінії, яка по нашім обрахунку повинна бути польсько - німецькою границею, ми ще далі повзли яких кількасот метрів. Потім зірвалися на ноги і бігли, бігли, доки нам сил стало. Відпочали трохи і йшли далі, на захід. Дійшли до якоїсь хати й застукали у вікно. Заспаний мужеський голос питає:

— "Wer sind Sie? Was wollen Sie?" (Хто ви є? Що хочете?) А ми замість відповісти, самі по німецьки, питаємо:

— Скажіть нам, прошу, чи це Польща чи Німеччина? Німак нетерпеливиться і каже:

— "Deutschland, Deutschland! Was wollen Sie doch?"

— Ми три українські старшини, втікачі з польського табору полонених у Тухолі. Прохаємо прийняти нас на нічліг.

— Ідіть до стодоли й виспіться там. Стодола відкрита. Добраніч!

В стодолі було пахуче сіно і ми дуже скоро позасипляли. Сонце було вже високо на небі, коли ґазда ввійшов до стодоли і побудив нас.

— Як довго хочете спати? Моя дружина вже довго чекає на вас зо снідан - ням. Вставайте!

Повставали, помилися, поснідали, подякували й

пішли до найближчого містечка. Вийшли на шосе, день був прекрасний, соніч ко світило ,а щастя розпирало наші молоді груди і ми заспівали. Ішли і співали, а проїжджі німці дивилися, слухали й дивувалися. В містечку пішли ми відразу на поліцію. Прийняли нас дуже гарно і щиро та гостинно. Завели нас найперше до лазні, відтак до фризієра, а потім до ресторану і замовили для нас кімнати в найкращім місце вім готелі. Все це платили вони самі (поліція). В ресторані всі інші гості хотіли нас частувати і купували нам пиво, шоколаду і т. п.

Наступного дня поліція дала нам перепустки і квитки другої кляси до Франкфурту над Одрою. Там дов го нас переслухували, а відтак спрямували до Ште ттіна над Балтійським мо-

рем для дальшого переслу хування. Звідти поїхали ми до Берліна. Всі ці подорожі оплачувала німецька вла - да і покривала всі наші видатки на харч і готелі.

В Берліні дістали ми українські паспорти від нашого посольства Західньо-Української Народньої Республіки і гроші на дорогу до міста Ліберця (по німецьки Reichenberg) в Чехо - словаччині. Там була збірна станиця для всіх втікачів з Тухолі і для поворотців - українців із таборів полонених в Італії, Юго - славії і т. д.

В Ліберці я був дуже коротко й зараз попросив відпустку до моєї стрієчної се стри Анни Мерванової в селі Ольшава Вижна, в повіті Стропків, на Словаччині. Сестра жила там зо своїм чоловіком д-ром Миколаєм Мерваном і 4 дітьми. Вони мали фільварок і о-

коло тисячу морґів лісу і землі, а крім цього шва - ґер практикував, як окуліст. Жили вони собі там мов у Бога за дверми: кіль ка кілометрів до найближчої пошти, а кількадесять до залізниці. Там, серед чудової природи Карпатського підгір'я, я відпочивав впродовж кількох тижнів. Коли моя відпустка скінчилася, я попросив її продовження, але тим разом уже на студії гірничої інженерії в Пщібрамі на Чехах. Там студіював я п'ять років: від грудня 1920 до листопада 1925, все на військовій відпустці і все в очікуванні приказу до повороту до Галичини зо зброєю в руці. Але цей приказ, на жаль не прийшов і я вернувся до Галичини в грудні 1925 р. з інженерським дипломом в кишені.

Кінець

Цей спомин був поміщений у вісьмох числах "НОВОГО ШЛЯХУ" у Вінніпеґу і Торонті в Канаді у березні і квітні 1960 р.

Омелян Михайло Тишовницький

ЕВАКУАЦІЯ З ПОЗНАНЯ

Початок другої світової війни застав мене в Познані, де я працював, як інженер, в державній катастральній службі. Ранком 1.вересня 1939 р., як я їхав трамваєм до бюра, зачали на Познань падати німецькі летунські бомби. Ніч з 1-шого на 2-гого вересня пересиділи ми у підвалах будинку Скарбової Палати, а 2. вересня рано зачали нас, державних урядовців, евакуувати. Перед будинок Скарбової Палати заїздили зігнані з околичних сіл селянські вози, на які приказано нам ладуватися з нашими клунками по кілька осіб на один віз і їхати через Варшаву на Волинь. Ми зачали нашу подорож головним гостинцем, але скоро мусіли шукати бічних доріг бо німецькі літаки стало бомбардували всі головні дороги. Зразу їхали ми на нашому возі, але щораз мусіли зіскакувати до придорожних ровів для захисту перед відламками бомб і кулями з летунських скорострілів. Це повтарялося так часто, що вже по короткому часі нашої подорожі ми мусіли зрезиґнувати з їзди на возі і йшли пішки коло воза, щоби могти легше і скорше скакати в рів. На возі їхали тільки наші клунки і наш візник, властитель воза і коней, старший, поважний селянин, який ніколи не ховався перед бомбами ані кулями з летунських машинових крісів. Серед найгустішого граду бомб і куль сидів спокійно на свойому возі і навіть не здрігався.Ми усі подивляли його холоднокровність і відвагу. Чим більше ми віддалялися від Познаня,тим летунські напади ставали щораз частішими, так, що ми рішили їхати тільки ночами, а спати днями в лісах або на полях, де було бодай кілька дерев, під якими можна було сховати віз і коні. Спали ми коло воза на землі, а живилися тим, що можна було часом купити по дорозі. Таких возів з евакуованими і втікачами їхали на схід цілі валки. Крім того маси вояків пішки або на возах з розбитих польських військових частин. Всі дороги були ними завалені. Одної ночі нашу валку зачав обстрілювати з боку, з близької віддалі, якийсь скорострїл і викликав страшну паніку і замішання. Сотки людей і возів зачали втікати і ховатися де хто міг. В тім замішанню ми віддалилися від нашого воза і серед темної ночі не могли вже його відшукати, як стрілянина вже скінчилася. Остали ми без воза і без клунків. Ніч була холодна, а наші тепліші одяги теж остали на возі. Ми мерзли і йшли далі пішки. Надїхав якийсь військовий віз; ми попросили вояка, щоби нас підвіз. Віз був повний військових коців. На нашу просьбу вояк продав за кілька золотих по одному коцові кождому з нас. Ми понакривалися тими коцами і дрімали на возі аж до рана. Ранком наш вояк затримав свій віз на якомусь перехрестю доріг, щоби перепустити довгу валку возів, що їхала дорогою, поперечною до нашої. Серед тої валки ми побачили несподівано наш віз з усіми нашими клунками і нашим візником. Ми втішилися ним дуже, подякували воякові і пустилися в дальшу дорогу нашим возом. По кільканадцятьох днях такої подорожі добилися ми до Варшави, через яку прийшлося нам переїздити за дня якраз підчас сильного налету і бомбардування. Наші черевики грузнули в румовищах будинків і в масі шкла з шиб,повибиваних від вибуху бомб; сотки возів розмололи те шкло на муку. За Варшавою йшли ми ще кількадесять миль на схід аж доки німецькі війська, що окружили Варшаву широким луком від півночі і полудня,не замкнули всіх доріг на схід.

Не було куди йти нам дальше і ми задержалися у якогось селянина в малому селі ,кількадесять миль на схід від Варшави. Він мав досить велику хату, в якій позволив нам мешкати в одній кімнаті разом з кількома втікачами з Варшави. Німецькі війська затискають обруч наоколо

Варшави, а поодинокі частини розбитої польської армії стараються вимкнутися з того обруча на схід. Наше село опинилося на фронтовій лінії в той спосіб, що німецькі війська йдуть зі сходу на захід, на Варшаву, а польські розбитки, ще озброєні, втікають на схід. Кулі свищуть з обох сторін і ми усі, властителі дому, евакуовані з Познання і втікачі з Варшави, сховалися до пивниці. Тільки наш візник з Познанщини не ховається. Запряг свої коні до плуга і спокійно оре рілю коло хати під озимину. Ми кличемо його до нас, до пивниці, а він на те каже нам, що "гріх, щоби земля стояла облогом незаорана і незасіяна на зиму". До села підходить німецька піхотна розстрільна, а наша хата на краю села. Всі ми сидимо в пивниці в страху та не знаємо, що нам робити. Одні радять сидіти тихо в пивниці, аж розстрільна нашу хату і село, а другі кажуть, що то небезпечно, бо як німецькі вояки отворять двері до пивниці і побачать в ній повно людей, то можуть кинути до пивниці ручну ґранату і ми всі згинемо. Нарешті рішають вислати до надходячої полем німецької розстрільної мене, як делеґата, бо з-поміж нас усіх тільки я один знаю німецьку мову. Як стежа доходить до нашого обійстя, я виходжу з пивниці з піднесеними в гору руками і йду в напрямі німецької розстрільної. Німецький вістун /"Корпораль"/ з крісом, готовим до стрілу, кричить до мене: "Гальт ! Вер зінд зі ?" /"Стійте ! Хто ви ?"/-"Я цивільний урядник, виевакуований з Познаня".- "Вас воллєн зі ?"-"Я вийшов зголосити вам, що ще кількох таких самих виевакуованих, а також втікачі з Варшави і ціла родина властителя оцего господарства сховалися в пивниці від куль".-"Чи є між вами польські вояки ?"-"Ні, нема".-"А в інших хатах в селі є ?"-"Я не знаю, чи є чи нема, але я є ту уже кілька днів і я жадного польського вояка у цьому селі не бачив".-"Принесіть нам чогось напитися !"- Я біжу до пивниці і за хвилю виношу ціле відро молока і порожне горнятко. Вістун набирає з відра повне горнятко молока і дає мені та каже: "Ви пийте перший !" Я випив, а тоді він сам і його вояки пють, а вістун каже: "Тепер ідіть назад до пивниці і сидіть там усі аж доки наша розстрільна не віддалиться далеко від цієї хати; тоді можете вийти". Вертаю до пивниці і оповідаю мою розмову з вістуном. Від тої хвилі усі відносяться до мене немов до провідника цілого нашого гурту. Фронт віддалюється в напрямі Варшави, з-під якої чути відтак сильну стрілянину.

За кілька днів до села приходить ціла сотня піхоти і розквартировується по усіх господарствах. Одної ночі впадає до нашої кімнати кількох вояків і з криком та лайкою виганяють нас усіх на двір. Зганяють разом усіх мущин з цілого села і женуть нас у поле. Я питаю одного вояка, куди нас ведуть і чому. "В поле, на розстріл !" - "За що ?" - "За те, в кількох городах села ми викопали кріси і скорострільні та амуніцію, яку ви, "швайнегунде" /"свинські собаки"/, там сховали, щоби на нас стріляти". На таку вістку мене цілого в одній хвилині обливає піт, хоч ніч була холодна. Приспішую кроку і підходжу до сотника, що йде на переді. "Іх бітте зі ум еншульдіґунґ, гер гауптман, дас іх зі аншпрехе, абер іх мус інен етвас зер віхтіґес мельден". - /"Перепрошую Вас, Пане Сотнику, що відзиваюся до Вас, але я мушу зголосити Вам щось дуже важного"./ - "Вас іст ден дас ?" /"Що-ж це таке ?"/ - "Мені сказав один Ваш вояк, що ви ведете нас на розстріл за те, що ви викопали в кількох городах заховані кріси, скорострільні і амуніцію, яку мовляв ми мали сховати. Я впевняю Вас, Пане Сотнику, що ніхто з мешканців оцього села ніякої зброї ані амуніції не закопував. Я не є поляком тільки українцем, колишнім австрийським а відтак українським офіцером, який боровся проти поляків на фронті в 1918 і

1919 роках. Я даю Вам офіцерське слово чести, що говорю правду. Мене, як цивільного урядовця евакуовано сюди з Познаня. Тутешні люде оповідали мені, що кілька днів перед моїм приходом сюди ночував в оцім селі озброєний відділ польської піхоти, який на другий день ранком пішов далі, але вже без зброї. Люде думали, що вони поскладали зброю на вози, бо погода була горяча. То напевно той польський військовий відділ закопав цю зброю, а всі оці люде зовсім невинні. Сотник затримує відділ і через кілька хвилин думає, а відтак кличе до себе одного з тих своїх вояків, що нас провадили, показує йому на одного зпоміж селян і каже: "Заберіть його і ходіть з ним за мною !", а до мене: "Ви теж ходіть за мною !" Як ми відійшли від цілого гурту яких кількадесять кроків, сотник каже до вояка: "Запитайте оцего селянина, чи він знає про те, що перед кількома днями ночував в селі узброєний відділ польської піхоти, який на другий день рано пішов далі, але вже без зброї". Вояк повтаряє по польськи сотникове питання, а селянин відповідає: "Так, прошу пана, прийшли під вечір зі збоєю, а відійшли рано без зброї і ми думали, що зброю везуть на возах". Сотник каже воякови відпровадити того селянина назад до гурту, а привести іншого, якому завдає те саме питання, що й першому. Той другий селянин відповідає так само, хоч не чув відповіди першого. Те саме повтаряється ще з кількома селянами і всі вони зізнають так само. Тоді сотник і ми з ним вертаємо до гурту, а сотник приказує воякові-перекладачеві: "Скажіть їм, що вони всі можуть іти назад до дому спати і що своє життя завдячують оцьому чоловікові /показує на мене/, який мені вияснив цілу справу, а вони потвердили, що він говорив правду". Вертаємо усі до села, люде дякують мені, а я в думці дякую Богові, що поміг мені уратувати життя тих усіх людей і моє власне. Від тої події люде приходили до мене, щоби я перекладав або інтервенював у різних справах, бо в цілому селі ніхто інший не знав німецької мови.

По кількох днях ця сотня, що кватирувала в селі, відійшла на фронт під Варшаву, а на її місце прийшла інша. В тій сотні був один старший десятник /"фельдвебель"/, що відносився прихильно до мене і приносив мені німецькі часописи. Він прийшов до мене одного дня рано, як я голився старомодною фризієрською бритвою. "Менш, зінд зі феррікт ?" /"Чоловіче, чи Ви здуріли ?"/, що голитеся тою бритвою ? Раджу Вам поломити її і глубоко закопати десь в полі, щоби її ніхто не міг знайти". - "А чому-ж я мав би нищити і закопувати таку знамениту німецьку солінґенську бритву, якою я голюся вже кілька літ і яка все ще є дуже добра ?" - "Ця бритва може бути добра, але, як її побачив би у Вас мій сотник, то з Вами могло би статися те, що сталося в одній місцевості коло Ченстохови. Наша сотня ночувала в тій місцевості, а рано ми знайшли там одного нашого вояка з головою, відрізаною якраз такою бритвою. Всіх мущин в тому селі, у яких знайдено таку бритву, розстріляно". Я подякував тому старшому десятникові за осторогу і зробив так, як він мені порадив. Від того часу я зачав голитися "жілєткою" аж доки не приїхав до Америки і не купив собі електричної машинки до голення.

По кількох тижнях облоги німці зайняли Варшаву і ми всі, то є евакуовані з Познаня і втікачі з Варшави рішилися їхати до того міста. Як про це довідалися в селі, прийшов до мене солтис з кількома селянами і всі вони просили мене, щоби я не відїжджав від них і казали, що дадуть мені повне удержання до кінця війни, щоби я тільки остав з ними і боронив їх перед німцями. Я відповів їм, що я вдячний їм за їхню пропозицію і за те, що вони дали мені притулок у тому селі через тих кілька тяжких тижнів, але не можу дальше у них остати, бо мушу найперше поїхати до Кракова, до мойого брата і його родини, а відтак мушу шукати собі якоїсь праці, щоби заробляти на життя. Я попращався

сердечно з тими добрими і щирими людьми і ми поїхали. Нас, познаняків, віз наш візник, а варшавяки винаймили для себе в селі другий віз. Варшавяки, з якими ми перебули разом кілька тижнів в тому селі, запросили нас, познаняків, до свого дому у Варшаві. Наш візник не хотів чекати у Варшаві ані одного дня, бо спішився до своєї родини. Я написав йому по німецьки посвідку, що його польські власти примусили їхати на схід і що він вертає тепер своїм власним возом і кіньми до свого села і господарства коло Познаня. Всі ми розпращалися дуже сердечно з тим чесним, добродушним і відважним селянином, а самі мусіли чекати у Варшаві на урухомлення зелізничих поїздів, щоби ними їхати далі, де кому було потрібно. Життя в тих перших днях по упадку Варшави було дуже тяжке. Дім, до якого нас запросили вправді стояв нерозбитий, але не було в ньому ані шиб у вікнах, ані води, ані ґазу, ані опалу, а погода, яка у вересні була прекрасна, змінилася на дощеву і зимну. По воду мусіли ми ходити цілими кільометрами до якоїсь студні, вікна затикали шматами, палили деревом з румовищ розбитих домів, а живилися тим, що привезли зі собою зі села. Як тільки урухомлено зелізничі поїзди, я переїхав до Кракова, де перед війною жив стало мій брат Іван з жінкою і сином. В Кракові застав я тільки братову і сина, які не знали ще нічого про Івана. Він вийшов з Кракова з польською армією і до часу мойого приїзду до Кракова не було від нього ніякої вістки. У Кракові не був я довго. На підставі мойого дипльому гірничого інженера мене прийняли до праці в гірництві і вислали до Державного Гірничого Уряду /"Берґамт"-у/ в Ясліі, де я працював через цілий рік. В грудні 1940-го року я перенісся назад до Кракова на посаду інженера в Державному Департаменті Мірництва, де я перебув до 12. червня 1941, то є до дня, в якім мене німці арештували і забрали примусово до служби в їхній армії на большевицькому фронті у війні, що зачалася 22. червня 1941 р.

(Гл. стор. 73-107)

З НІМЕЦЬКОЮ АРМІЄЮ ВІД СЯНУ ДО ДНІПРА В 1941 Р.

/Фрагменти перехивань/

Початок червня 1941. Сонячна, тепла неділя в Кракові. Лежу в купелевих штанцях на пласкім даху і вигріваюся до сонця. Голос з долу: "Михасю, зійди, бо є якийсь важний урядовий лист до Тебе, експрес-поручений. Братова ані я не знаємо, що це таке нагле може бути. Роздираю коверту.

Einschreiben

Dienststelle O.U., 4. Juni 1941
Feldpostnummer 43043
II b Nr. 1469/41

Herrn
Michail Tyschownckyj
K r a k a u

Sie haben sich am 12. d.Mts. in Krakau auf der Ortskommandantur bei Hauptmann Kornherr zu melden.

Sie werden in den Wehrmachtsdienst übernommen und unterliegen mit Erhalt dieser Nachricht den in Betracht kommenden Bestimmungen.

Für die Dienststelle Feldp.Nr.43043

i.V.

Лист від німецької "Службової Станиці, Число Полевої Почти 43043": "О. У., /себто "Орт Унбекант", то є "Місцевість Незнана"/, 4.червня 1941. Ч. 1469/41. Маєте зголоситися 12. цего місяця в Кракові, в міс-

цевій комендантурі, у Сотника Корнгерра. Вас переймається до служби в Збройних Силах і з одержанням оцієї вістки Ви підлягаєте відповідним постановам." Округла печатка зі свастикою і німецьким орлом та нечиткий підпис. Назначеного дня іду до команди міста. Подивилися на візвання і кажуть сідати на лавку. По якімсь часі нас більше таких, як я: повна кімната. По кількох годинах полевий жандарм провадить нас всіх до військового автобуса. Їдемо за Краків, до старого австрийського підземного форту в Прокоцімі. Нас замикають в підземних казаматах. На поверхових "прічах" сінники з гебльовинням і коци. Ми всі пригноблені. Не знаємо, що з нами буде. Розрадкує нас своїми веселими оповіданнями Др. Михайло Кушнір. На другий день ситуація вияснюється. Приїхав до нас німецький сотник і каже: "За кілька днів Німеччина зачне війну з большевиками. Ви будете приділені до німецьких військових частин, як перекладачі. Про це ніхто не сміє довідатися. Тому Ви мусите остати ту якийсь час ізольовані. Служба в німецькій армії це для Вас велика честь. Тому я сподіюся, що Ви всі приймете цю почесть добровільно і з ентузіязмом. Якщо однак хтось з Вас не хотівби зголоситися добровільно, то ми мусіли б відіслати його звідси до Освєнціма. Отже, хто не хоче, має тепер нагоду виступити і сказати це." Ніхто з нас не виступив, бо ми всі знали, що Освєнцім це табір смерти, де німці мордують тисячами невинних людей. В тім підземнім форті потримали нас кілька днів, а відтак порозвозили по одному до ріжних частин.

Мене завезли до палати ґрафів Потоцьких в Ланьцуті, де була приміщена команда 49-того гірського кор-

пуса. Дали мені військовий однострій. Свій цивільний одяг я відіслав почтою до моєї братової в Кракові. На другий день по моїм приїзді до Ланьцута штаб корпуса переїхав до бараків, схованих серед дерев і корчів над самим Сяном. На другім боці Сяну большевики. Ціла прифронтова полоса завалена військом, амуніцією і иншим воєнним матеріялом. Кватируємо в тих бараках над Сяном кілька днів. Спеціяльні відділи маскують безперестанно всі воєнні обєкти. Накривають щораз свіжими галузками на сітках, малюють на зелено розпилячами і т. п.

Досвіта 22. червня зачинається війна. Слухаємо радієвої відозви Гітлєра. Німецькі літаки гудуть над нами без перестанку. Летять на схід навантажені бомбами, а вертають порожні. Перед полуднем приводять до штабу корпуса першого полоненого большевицького вояка. Всі оглядають його з цікавістю. Його переслухують; я перекладаю. З його зізнань видно, що німецький напад цілковито заскочив большевиків. Мені це дуже дивне, бо німці від кількох місяців стягали війська і матеріял з заходу на схід. Через Краків ішли транспорти в день і в ночі від пів року. Приграничка полоса була так переповнена військом, гарматами, амуніцією, що, як то кажуть, "сліпий міг бачити", що німці готовляться до війни з большевиками, а большевики про те все не знали ?

Моє положення, як простого вояка, дуже неприємне. Молоді підстаршини затримують мене, щоби їх здоровити або посилають мене по папіроси і т. п. Я рішив зробити щось в тій справі. Іду до ґенералового адютанта, майора, і прошу о допущення мене до ґенерала, коменданта корпуса. Ґенерал Кіблєр - приємний чоловік. Лице у него ціле змасакроване і полатане. Кажуть, що то в першій світовій війні його

так покалічили на фронті. Слухає мене уважно і терпеливо. Я йому кажу: "Я маю скінчену австрийську офіцерську школу, був австрийським офіцером в першій світовій війні на італійському фронті і маю австрийські бойові відзначення. Від 1918 р. до 1920-того я був українським старшиною і бився на фронті проти большевиків. Крім цего я є дипльомованим інженером і, будь що будь, маю вже 42 роки. Понадто я не є обовязаний до служби в німецькій армії, бо я ані німець ані німецький горожанин. Отже, як мене покликано тепер до служби, то чому я маю служити як простий вояк і бути нараженим на шикани різних капралів і фельдфеблів. Я думаю, що мені належиться офіцерська ранга, тимбільше, що моя служба перекладача в штабі корпуса є важна і відвічальна." Ґенерал признав мені повну рацію і зараз при мені приказав своему адютантові, тому майорові, проголосити в деннім приказі корпуса, що мені признається

/Продовження на сторінці 77/

Dienststelle der
Feldpost-Nr.43.684

O.U., den 22. Juni 1941

A u s w e i s .

Michael T y s c h o w n y t z k y j , geb. am 22.2.1899 in Huta Bojanowska, Distr.Krakau ist Sprachmittler bei der Dienststelle Feldpostnummer 43.684 in der Stellengruppe K und gehört zum Heeresgefolge.

Für die Dienststelle:

Oberst i.G.

степень, платню і всі права сотника, так званого "Зондерфірера К". Це "К" то початкова буква слова "Компаніфірер". Німці мали в армії три офіцерські степені зондерфірерів: "Ц", "К" і "Б", себто:"цуґсфірер, компаніфірер і баталіонсфірер". Від тої хвилі моє положення цілком змінилося. Я діставав платню сотника, їв в офіцерській харчівні і мав чуру - німця, який чистив мені черевики, пильнував моїх річий, в походах пакував і розпаковував мою валізку, заносив мої речі на кватиру, а з кватири до авта і т. п.

Полонених приводили чимраз більше, так, що роботи для перекладачів було тек щораз більше. Ця робота була нераз дуже цікава, нераз смішна, а часом дуже денервуюча. Одного разу приносять мені большевицьку летючку, що була розліплена на плотах і стінах домів. На летючці карикатура Гітлєра з напухлим лицем, обвязаним хусткою, а під ним текст українською мовою: "Ой буде пика бита в Гітлєра бандита". Заки я переложив той текст на німецьку мову, я звернув їм увагу, що той текст дуже образливий для "фірера", але мимо того вони зажадали дослівного перекладу. Коли я їм це переложив, на лицях деяких старшин штабу видно було сильне обурення, але деякі легко і немов вдоволено усміхнулися.

При переслухуванню полонених треба було уважати, щоби не зробити блуду і не переложити чогось мильно та не наразитися через те на закид недбальства або навіть саботажу. Такий блуд міг перекладача дорого коштувати, як йому той блуд доказали. А доказувано блуд в той спосіб, що при деяких важних переслухуваннях повнили службу два перекла-

дачі: один перекладав, а другий мав слухати, чи переклад правильний. Мені трафився раз такий случай, що я мусів виявити важну неправильність иншого перекладача. Був це старший від мене віком, але нищий ранґою перекладач, родовитий німець в ранзі четаря /"Зондерфірер Ц"/. На початку першої світової війни дістався, як рядовий вояк, до російського полону, в якім був 4 чи 5 літ і навчився там московської мови. Шеф штабу нашого корпуса, в ранзі полковника, переслухував полоненого четаря /"лєйтєнанта"/ артилєрії. Перекладав той німець, четар, а мені полковник приказав слухати, чи переклад правильний. При переслухуванню полонених питали передовсім, з якої вони частини, щоби довідатися про силу ворога на кождім відтинку фронту і протиставити йому відповідні власні сили. При тім переслухуючий старшина мав звичайно перед собою писемні звіти з попередних переслухувань полонених не тільки з його власного фронтового відтинку, але тех і з сусідних відтинків. В той спосіб він знав вже перед початком переслухування даного полоненого, які ворожі частини є на його фронтовім відтинку і міг знати, чи полонений говорить правду, чи свідомо дає фальшиві інформації, щоби впровадити ворога в блуд. Вище згаданий лєйтєнант артилєрії, на питання, з якої він частини, відповів, що він "з другого дівізійону" /з "втарова дівізійона"/, а німець перекладач переклав, що полонений є з другої дивізії. Полковник був заскочений тою відповідю, бо (знав) з попередних переслухувань инших полонених, що на данім відтинку фронту большевики не мали 2-гої дивізії і думав, що ворог може кинув нагло на той відтинок свою 2-гу дивізію для якогось небезпечного ма-

невру. Таке пересування частин на воєнних фронтах це немов гра в шахи, в якій противники стремлять до заскочення один другого несподіваними посуненнями, а заскочені стараються унешкідливити загрозу власними проти-рухами. Шеф штабу, заки зробити проти-рух, хотів впевнитися, чи ціла 2-га дивізія є на тім відтинку фронту і запитав про це полоненого, а той відповів: "Да, цєлий втарой дівізійон"; німець перелохив це: "Я, ді ґанце цвайте дівізійон". Він, хоч знав московську мову, не знав орґанізації большевицької армії, в якій "дівізійон" це тільки одна третина артилєрийського полку, а "дівізія" це цілі 3 полки. Він думав, що большевицький "дівізійон" це те саме, що дивізія в німецькій армії. До того блуду, крім незнання орґанізації большевицької армії, причинилася ще й та обставина, що вимова слова "дівізійон" на означення третини артилєрийського полку є в московській мові зовсім ідентична з вимовою в німецькій мові слова "дівізійон" на означення дивізії, себто зєднання, що складається з трох або й чотирох полків. При перекладі тих двох слів московської мови /"дівізійон" і "дівізія"/ на німецьку мову можна ужити німецького слова "Ді Абтайлюнґ" на означення большевицького "дівізійону", себто третини артилєрийського полку, а німецького слова "Ді Дівізійон" на означення большевицької "дівізії", себто о много більшого зєднання, що має три або й чотири полки. Німецький четар-перекладач того всього не знав і длятого те все поплутав. Моїм обовязком було зголосити полковникові цей блуд і я це зробив та вияснив, що полонений "лєйтєнант" говорить не про 2-гу дивізію, себто про яких 15 до 20 тисяч вояків, тільки про 2-гий дивізійон, в якім є тільки 2 батерії, себто всего 12 гармат. Полковник страшенно

розлютився на четаря-перекладача і висловив йому острy нагану. Мені стало його жаль, але я не міг поступити інакше, бо якби виявилося, що я свідомо не зголосив того блуду, то у мене, як не-німця, не скінчилобися на нагані, але на закиді саботажу.

Іншим разом кличе мене начальний корпусний суддя-підполковник, якого титул був "Старший Воєнний Судовий Радник" /"Оберкріґсґеріхтсрат"/ і каже мені сідати з ним до його авта. Каже, що їдемо до маленького місточка за Сяном на екзекуцію /страчення/ саботажистів, чи радше "стрільців ізза плота", очевидно цивільних /по німецьки так званих "Гекенщіцен"/. Приїжджаємо до магістрату. Вартовий підстаршина голосить, що кількадесять "гекеншіців" в магістратській пивниці є готові до екзекуції. Підполковник-суддя сходить зі мною і з вартовим вояком до темної пивниці. Кількадесять наших селян українців здуменних там, як оселедці. Суддя питає одного з них, за що він тут сидить. Я перекладаю. "Та чи я знаю, за що ? Ніхто з нас того не знає. Як перша німецька військова частина переходила через наше село по відступі большевиків, то ми всі вийшли з наших хат на вулицю подивитися на німецьке військо, якого ми ще ніколи не бачили. Тоді їх молодий командант крикнув щось до них; нас негайно обступили вояки і загнали сюди". Я все те перелохив оберкріґсґеріхтсратові. "Запитайте їх, яку вони мали зброю при собі, як їх вояки злапали". "Та яку там зброю, прошу пана ? Ніхто з нас ніякої зброї не мав". Оберкріґсґеріхтсрат був очевидно заскочений тими відповідями і приказав мені поставити ті самі питання ще кільком арештованим, а між ними тех війтові того села. Вони всі відповідали так само, як і той, що ми

його допитували першого. Суддя став виразно заклопотаний і не знав, що йому робити. Тоді я піддав йому думку, щоби ми поїхали на сам фронт і щоби він там переслухав того молодого льойтнанта, що казав арештувати тих селян і оскаржив їх, що вони є "гекеншіцен". У воєнний час на фронті кара за той злочин тільки одна: смерть. Я піддав цю думку тому, що я був переконаний, що селяне не винні і тому, що з попередної обсервації того оберкріґсґеріхтсрата я знав, що його мрією є фронтове відзначення, якого він в суді поза фронтом ніколи не міг дістати. Він дуже радо згодився, приказав вартовому підстаршині встримати розстріл арештованих, доки він не верне з фронту і ми рушили автом у дальшу дорогу до фронту, який стало посувався за відступаючими большевиками. По дорозі стрінули ми вояка, що пильнував двох селян в придорожнім рові. Оберкріґсґеріхтсрат приказав шоферові затримати авто і питає вояка, що він тут робить. "Пильную оцих двох "гекеншіців" і маю приказ передати їх до запілля до розстрілу." "А звідки Ви знаєте, що вони "гекеншіци" ? "Пан льойтнант мені те сказав". "Що за пан льойтнант ?" "Такий а такий". То був той сам, що казав полапати тих селян, які чекають на розстріл в магістрацькій пивниці. "А Ви бачили, як ті гекеншіци стріляли до вас ?" "Ні, не бачив". "А чи Ви бачили, що вони мали зброю, як їх злапали ?" "Ні, не бачив". "А чи хто инший з Вашого відділу бачив ?" "Ні, ніхто не бачив. Я бачив тільки,як ті два хлопи стояли і приглядалися нам, як ми переходили розстрільною. Тоді пан льойтнант сказав їх злапати і передати в запілля до розстрілу, як гекеншіців". Підполковник-суддя ставав щораз більше заскочений, здивований

і розгублений і каже до вояка: "Сидіть тут в рові з тими хлопами, ах доки я не верну з фронту від Вашого льойтнанта". Їдемо далі. Час до часу мусимо зіскакувати з авта і лягати в рів при дорозі, бо фронт щораз блище, кулі свищуть, а большевицькі літаки перелітають низько понад саму землю і січуть зі скорострілів. Доганяємо команду куреня, відтак сотні, а оберкріґсґеріхтсрат все питає за "нашим" льойтнантом. Нарешті доганяємо і його, але вже пішки, бо наше авто не могло заїхати до самої фронтової лінії і остало ззаду. Оберкріґсґеріхтсрат запитав льойтнанта, на якій підставі він арештував тих всіх"гекенщіців", чи вони стріляли на його відділ, чи він злапав їх зі зброєю в руках і т.д. Льойтнант викручувався загальниковими оскарженнями: він ані не бачив, щоби хто з цивільного населення стріляв на його відділ, ані не знайшов у жадного арештованого ніякої зброї, але мимо того він "знає і є переконаний", що вони всі є "гекенщіци". Підполковник переконався відразу з тої балаканини, що молодий льойтнантик є або кровожадним садистом і бестією або хотів в той спосіб дістати для себе Залізний Хрест і що всі ті арештовані люде зовсім нічого невинні. В острім тоні приказав йому замовчати і заповів, що виточить в тій справі карне поступування проти него. По дорозі до штабу корпуса приказав звільнити домів і тих двох селян в рові і всіх арештованих з магістратської пивниці.

До штабу вернули ми під вечір. В касині подавали вже вечерю. Підполковник казав мені іти прямо до касина, щоби я не спізнився на вечерю, а сам вступив передтим до свого бараку. В касині було кільканадцять столів, кождий для

чотирох офіцерів. Деякі столи були ще зовсім не заняті, при інших не було вже ані одного вільного місця, тільки при одним столі були 2 вільні накриття. Я пішов до того стола, бо було так принято, що кождий, хто приходив до касина, присідався до гурту, до товариства, і ніколи не сідав сам до стола, як при иншім столі було вільне місце. Стіл, при якім мені випало сісти, був занятий ґенералом Кіблєром і його шефом штабу, полковником ґенерального штабу, Йодлєм. Я випрямився перед ґенералом, поздоровив і просив дозволу присістися. Ґенерал ввічливо позволив і відразу запитав, звідки я приходжу такий закурений. Я розповів про нашу поїздку на фронт в той спосіб, щоби підчеркнути совісність, почуття справедливости та геройство оберкріґсґеріхтсрата, як то він не звважав на сильний ворожий огонь на фронті і дійшов аж до першої боєвої лінії, щоби тільки провірити правдивість оскарження і т. д. Як тільки я скінчив свій звіт, увійшов оберкріґсґеріхтсрат і йому тех випало присістися до нашого стола, бо всі інші столи були або цілком обсаджені або цілком вільні. Ґенерал відразу поґратулював йому і сказав, що, хоч я вже всьо йому оповів, то все-ж таки він хотівби ще почути про те від него самого. Суддя розповів менше-більше те саме, що я. Тоді ґенерал приказав шефові штабу вставити до корпусного приказу точку про остру заборону безпідставного арештування цивільного населення, як "гекеншіців", якщо їх не зловиться на горячім учинку, себто зі зброєю в руках і в акції ворожій до німецького війська. За нарушення грозить карне судове поступованя. Від того часу на цілім відтинку 49-того гірського корпуса в часі мого побуту в нім, себто від Сяну до Дніпра, не було взагалі

"гекеншіців". Наш корпус мав 3 дивізії, а кожда дивізія около 20 тисяч вояків, отже наш корпус займав досить широкий відтинок фронту. А йшли ми важним шляхом: через Львів, Винницю, Умань, Кіровоград /за царських часів Єлисавет/, Кривий Ріг, Берислав.

Від того випадку наш оберкріґсґеріхтсрат мав до мене повне довіря і я все міг числити на його попертя, навіть до того степеня, що він казав мені самому децидувати в ріжних дрібних справах, як ходило о наше населення. Одного разу полевий жандарм привів до оберкріґсґеріхтсрата молодого, кільканадцятьлітного хлопця і каже, що хлопець є шпіоном. Оберкріґсґеріхтсрат навіть не переслухував того хлопця, тільки сказав жандармові: "Заведіть того хлопця до зондерфірера Тишовницького і скажіть йому, щоби він сам переслухав хлопця і рішив, що з ним зробити". Жандарм приводить хлопця до мене. Хлопчисько перестрашений і зажурений. "Ти звідки ?" - питаю. "Та звідси, з оцего села". Я переложив це жандармові. Жандарм впирається, що хлопець бреше і що він злапав його, як він вештався по штабовім таборі; тому він певний, що хлопець не є з цего села, тільки прийшов сюди присланий большевиками з-поза фронту, щоби шпіонувати. "Ти чого волочився по таборі ?" - питаю. "Та от так, з цікавости, прошу пана, подивитися на німецьке войсько". Жандарм не вірить. Тоді я кажу жандармові: "Нам дуже легко переконатися, чи хлопець бреше. Возьмім його на мотоцикль і нехай він показує, куди їхати до його хати". Жандарм згодився. Ми всіли в трійку до мотоцикля з причіпкою, а хлопець показує, куди їхати. Приїжджаємо на конець села, а хлопець каже: "То наша хата". Заїжджаємо на подвіря. З хати виходить жінка, а як побачила хлопця, біжить до него, обіймає його

і цілує. "Ой слава-ж Тобі Господи, що Ти вже в дома, синочку; а де-ж Ти був так довго ?" жандарм відразу побачив, що то мама хлопця. Заки ми оставили хлопця з мамою, я сказав йому: "Ти, небоже, не волочися поміж військом; цим разом Ти мав щастя, але як трафиш на кого іншого, то може бути гірше з Тобою.

Большевики відступали на Львів. Перевага німців очевидна. У воздусі большевицьких літаків майже не видно, так, що ми скоро закинули всяке маскування, як зовсім непотрібне. Одного дня, в гарну, літню, соняшну погоду ґенерал Кіблєр казав прикликати мене до себе. Сидів на вільнім воздусі перед домом, в якім був його штаб. Ґенерал хотів сказати мені щось, але нагло прибіг до него шеф штабу, полковник, перепросив, що перериває і каже, що сильна ґрупа большевицьких танків прірвала наш фронт і йде зі Львова в напрямі на Перемишль. Ґенерал не показав на собі навіть тіни якогось занепокоєння, чи зденервування. Казав собі принести мапу того відтинку фронту і телєфон, розпростер мапу на траві, положився на землі над нею і казав себе получити з летуном-обсерватором, що кружляв над наступаючими большевицькими танками та слідкував за їхніми рухами. Випитав летуна докладно, де ті танки є, кілько їх і як скоро посуваються в нашім напрямі. Відтак зовсім спокійно і без поспіху зачав телєфонічно спрямовувати кілька німецьких частин так, щоби большевицьку танкову ґрупу окружити, замкнути і знищити. Приказ за приказом виходив від него так, як потягнення вправного шахіста на шахівниці. За кількандцять годин прийшли звіти що ціла та танкова ґрупа зовсім знищена, а два дни пізнійше, як наш штаб посувався далі на Львів, я бачив ті большевицькі танки порозбивані в ровах і по полях.

Модерний спосіб ведення тої війни, страшна сила німецької воєнної машини та велике воєнне знання і холоднокровність німецьких ґенералів зробили на мене сильне враження. Мимоволі порівнував я те все з І. світовою війною, в якій я, як командант артилєрійської звязкової чети в австрійській офензиві над Піявою на весні 1918 р., мусів посилати свої звіти з першої фронтової лінії наступу до команди артилєрійської ґрупи спеціяльно тренованими псами, як ціла моя звязкова чета була вибита при направлюванню щораз перериваної ґранатами телєфонічної лінії. Радіотелєфонів тоді ще не було.

Ми зближалися до Львова. Дивні почування ворушили мною. В березні 1917 р. я пішов зі Львова, по матурі в Українській Академічній Ґімназії, до австрійської армії. Від того часу я бував у Львові тільки на коротких відвідинах, таких, як в 1920 р., як польський полонений старшина УГА в дорозі до Тухолі, або пізніше на відпустках з польського Поморя і Познанщини, де я працював, як інженер через 12 літ від 1927 до 1. вересня 1939 р. Тепер я мав увійти до Львова в німецькому одностроєю. Кілька днів перед заняттям Львова ґенерал Кіблєр закликав мене до себе і запитав, чи я знаю Львів. "Я ходив до ґімназії у Львові 2 роки від 1915 до 1917 р." Тоді він зачав задавати мені цілу масу питань і, залежно від моїх відповідей, зазначувати на мапі міста Львова, котрі обєкти має летунство і артилєрія обстрілювати, а котрі охоронювати. Між обєктами, що їх Кіблєр призначив до обстрілу, були передовсім всі шляхи, якими большевики повинні втікати зі Львова. Натомість між обєктами, яких ані летунство ані артилєрія не сміли бомбардувати, належали передовсім всі найкращі готелі та найкращі мешканеві дільниці, які ґенерал вибрав на кватири для офіцерів свого штабу, а також

броварні, які він приказав спеціяльно охороняти, щоби його частини мали подостатком пива. Наш 49-тий гірський корпус рекрутувався головно з баварців, знаних аматорів пива, а також з альпейських верховинців-австрійців. Вояків і офіцерів того гірського корпуса можна було пізнати по однострою в той спосіб, що ми всі носили тяжкі гірські черевики з цвяхами, так звані "бергштайґери", лещетарську форму сподень і шапки з дашками, а на шапках з боку альпейську високогірську квітку "шаротку", по німецьки "Едельвайс". До Львова вїхав я з першими частинами. Наше авто затрималося на ринку, під ратушем. Люде обступили нас і витали квітами, а якась дівчина поцілувала мене.

Наш корпусний штаб розташувався в будинку суду при вулиці Баторого, офіцерам штабу приділено кімнати в готелях Жоржа і Европейськім, а офіцерська харчівня штабу корпуса теж була у Жоржа. Мені приділено кімнату в Европейськім готелю. На снідання, обіди і вечері ходили ми всі до Жоржа. Готель Жоржа я знав добре з передвоєнних часів. Там заїздив я все, як був у Львові на відпустці з Поморя і Познанщини. Готелева і реставраційна служба знала мене з тих часів і тепер "витріщувала"на мене очі, коли побачила мене в німецькім однострою. Коротко по приїзді до Львова припала мені страшенно прикра функція. Мене приділено, як перекладача до ґрупи заграничних, то є невтральних і приязних Німеччині кореспондентів і репортерів, яких Гітлєр прислав літаками до Львова, щоби подивилися на жертви большевицького звірства. Отже мусів я ходити з ними по тих всіх львівських тюрмах-мордовнях, як "Лонцкого" і "Бриґідки", завалених трупами. Цілі стоси тих трупів помордованих большевиками людей були ще або в льохах, казематах і камерах тих

тюрем, або в прихапцем викопаних могилах на тюремних подвірях. Німці заставили жидів виносити або викопувати ті трупи і укладали їх рядами на подвірях, а родини пізнавали в них своїх найдорожчих. Страшні сцени людського болю, жалю і розпуки, а рівночасно страшний сморід розкладаючихся в горячім літнім сонці трупів. Всі ми затикали собі носи хустинками, але то не дуже помагало. Ще довший час по тих оглядинах мій одностріи заносив трупами.

Були теж і приємніші епізоди в часі мого 10-денного постою у Львові. У вільному від дольмечерської праці часі брав я дорожку і казав себе везти до моїх знайомих. Відвідав я паню Монцібовичеву, яка зі своїм сином, а моїм приятелем Муським мешкала на Личаківській вулиці. Зайшов теж до "Народного Мистецтва" в домі "Народної Гостинниці" на розі вулиць Сикстуської і Косьцюшка. Мене розпитували там про найновіші новини і про вигляди для нас, українців, на найближчу будуччину. Я бачив по їхніх мінах, що вони були дуже здивовані і розчаровані, коли я сказав їм, що "яке їхало таке здибало", як ходить про большевиків і Гітлєра. Не хотіли мабуть вірити мені, що нема нам нічого доброго сподіватися від Гітлєра. Вони, бідні, щойно пережили пекло большевицької окупації і думали, що Гітлєр несе нам, українцям, визволення, свободу і самостійну Україну. Я на жаль не міг підтримати їхнього оптимізму, бо за майже 2 роки під Гітлєром встиг вже пізнати його наставлення і політику супроти всіх не-німців взагалі, а словян зокрема. Всі ми мали в плянах Гітлєра стати тільки або робучими волами під гітлєрівським батогом, або прямо навозом для німецького "лєбенсравму". Висказування таких поглядів було для мене, німецького старшини, дуже ризиковне і небезпечне. Якби воно донеслося

до Т.Ф.П. /"Геґайме Фельд Поліцай" = Тайна Полева Поліція/, яка в німецькій армії була рівноважною з "ґештапом" /Геґайме Штатс-поліцай = Тайна державна Поліція/, то зі мною не короводилися б і відразу застрілили. Я мав довіря до тих наших людей в "Народному Мистецтві" і вони того довіря не завели.

Німцям впала в руки у Львові величезна воєнна добича в большевицьких військових маґазинах. Частину тої добичі Генерал Кіблєр приказав розділити між офіцерів свого штабу, бо казав, що як ми те не заберемо, то розкрадуть все те позафронтові, поліційні і інші частини, які прийдуть до Львова після нас, як ми підемо далі за большевиками. Отже кождому офіцерові нашого корпусного штабу, себто і мені роздано всілякі вина, перфуми, скіри на черевики і т. п. Німці все те висилали зараз полевою почтою до "гайматy", як "кріґсбойте" /воєнну добичу/. Я порозвозив те все до знайомих. Жаль було мені пращатися зі Львовом. Наш штаб вирушив далі на схід в погоні за відступаючими большевиками.

В місті Н. мав я дивну і неприємну пригоду. Кватирував я в якійсь школі. В ночі будить мене посланець зі штабу, щоби я там прийшов негайно, бо пильно треба перекладача. Ведуть мене до кімнати начального корпусного лікаря в ранзі ґенерала /"ґенеральарцт"/. У него є якийсь молодий чоловік в цивільнім одягу зі сино-жовтою опаскою на рукаві і з револьвером на поясі. Ґенерал-лікар каже мені запитати його, хто він і чого хоче. Молодий чоловік каже, що він українець, називається Крук*і є повітовим командантом українського війська, яке в часі боїв німців з большевиками помагало німцям і має богато ранених вояків. Ті ранені є по околичних селах, але він не має ані амбулянсів ані

*Псевдо змінене для його охорони, як він жиє на Рідних Землях.

санітарної обслуги ані ліків, щоби тих ранених позвозити до шпиталя або дати їм лікарську поміч на місцях. Ґенерал-лікар незвичайно перенявся тим звітом Крука і негайно видав прикази, щоби з боєвої лінії стягнути зараз кілька санітарних авт з обслугою для позбирання тих українських ранених повстанців з побоєвищ і привезення їх до німецького військового шпиталя. Заждав тек від Крука точного списка і адрес тих ранених, щоби післати за ними ті санітарні авта, стягнені з фронту, як тільки вони приїдуть до штабу. Крук трохи замнявся і каже, що такого списка при собі не має, але принесе його зараз з канцелярії свого штабу. Крук пішов по список і адреси, а ґенерал і я чекаємо нетерпеливо на санітарні авта з фронту і на Крука з адресами ранених. Авта надїхали, а Крука нема. Ґенерал зачинає нетерпеливитися, бо-ж там, на фронті, його власні німецькі ранені чекають на ратунок і вмирають, а тут фронтові санітарні авта з медичною обслугою мусять чекати на ....Крука. Ґенерал посилає мене до штабу Крука, щоби я як найскорше привіз ті адреси. Але штаб Крука не так легко знайти. Їжджу по місті там і назад і щойно по довшім часі знаходжу Крука та кажу йому з докором, що він вже давно мав дати ґенералові список і адреси своїх ранених. На те Крук відповідає, що він не може дати ніяких адрес ранених, бо вони в міжчасі вже всі повмирали. Коли я переповів це ґенералові, він страшенно розлютився не тільки на Крука, але й на мене. "То Ви не маєте настільки глузду, щоби пізнатися на гохштаплєрстві і брехні Вашого краяна ?! Їдьте зараз до того Вашого Крука і жаждайте від него адрес всіх тих трупів, що буцімто повмирали від ран. Я пішлю полеву жандармерію провірити це все, а як те все виявиться брехнею, то я поставлю під воєнний суд не тільки того Крука, але

і Вас за те, що з Вашої вини вмирали на фронті німецькі ранені тоді, коли санітарні авта чекали на адреси неіснуючих українських ранених повстанців !" не знаю, чи і що сталося за те тому Крукові. Я сам ледви випросився у ґенерала-лікаря від суду тим, що я-ж тільки дольмечер і сам нічого рішати не мав права. Ґенерал, добра людина, по охолоненню з першого гніву прийшов до переконання, що його вина така сама, як і моя, що ми оба повірили у теревені Крука. Але ще довго відтак чув певного рода жаль до мене і раз сказав мені: Ви ж українець; Ви повинні знати Ваших краянів краще, чим я".

Незадовго ми перейшли Збруч. Це вже третий раз в моїому життю я переходив цю річку: перший раз, як четар артилєрії Української Галицької Армії в літі 1919 р., другий раз, як польський полонений в дорозі до Тухолі на весні 1920 р., а тепер третий раз, як старшина німецької гітлєрівської армії. Зазбручанська Україна зробила на мене тепер сумне і пригноблюче враження. Люде прибиті, застрашені та на все обоятні. По містах скрізь московська мова. Біда і нужда на кождому кроці. Нещасна країна. Від віків під ворожими займанщинами та воєнними лихолітями. Це впливає не тільки на вигляд країни, але й на характер людини. Втікли большевицькі загарбники, а тепер ідуть на цю землю не ліпші від них гітлєрівські окупанти. А з ними ціла зґрая їхніх поплентачів сателітів: румуни, мадяри, словаки. Всі вони граблять і руйнують країну. Румунські вояки крадуть, як круки, де і що можуть. Мадярські частини рабують, як колись, перед віками їхні дикі кочуючі предки. І якже не бути цій країні сумною, пригнобленою і нещасною ? Німецькі займанці не тільки граблять, але ще й систематично вимордовують населення. Не ми, себто не ці фронтові частини, з якими я

переходжу Україну, але ті позафронтові, що ідуть за нами: ті різні ґештапа, зіхергайтсдінсти і т. п.

В нашім корпуснім штабі є теж одна така кровожадна бестія: льойтнант Г.Ф.П. /"Ґегайме Фельд-Поліцай"/, себто тайної полевої поліції, про яку я вже згадував. Він носить такий сам однострій, як всі інші офіцери, тільки на нараменниках має букви ҐФП. Ніхто його не любить, а деякі офіцери пояснювали мені значіння тих трох букв, як "ґанц файнер пінкель", себто щось в роді погірдливого "файного пташка". Його завдання менше-більше таке саме, як ґештапа в запіллю. Його уподобання: морд. Де тільки може, мордує з насолодою. Одним з його улюблених занять є вбивати полонених. Він каже, що згідно з якимсь там правом грозить кара смерти полоненому, у якого знайдеться схована зброя і амуніція. Отже залюбки чигає на полонених, що їх приводять до штабу до переслухування і перешукує їхні кишені. Як знайде у якогось полоненого в кишені крісовий або револьверовий набій, то це вже вистарчаюча підстава до його розстріляння. Одного дня референт летунства в штабі корпуса, полковник летунства, переслухував молодого большевицького четаря /"лєйтєнанта"/-летуна, українця, а я перекладав. В кімнаті було тільки нас трох. В часі того переслухування увійшов до кімнати підстаршина і зголосив полковникові, що його просять до телєфону в іншій кімнаті. Полковник вийшов і оставив мене самого з большевицьким летуном. Я знав, що наш ҐФП вже чекає під дверима на конець переслухування, щоби перешукати кишені полоненого. Отже, як тільки полковник вийшов, я кажу полоненому виймити з кишень всі без виїмку речі і виложити їх на стіл. І дійсно: між різними дрібницями, які вояк звичайно має в кишенях, були теж 2 револьверові набої.

Я скоро злапав ті набої і сховав до своєї кишені, а четареві сказав сховати назад до його кишень всі його речі. По переслуханню, як тільки його вивели на подвіря, приступив до него ҐФП і зачав перешукувати всі його кишені. Молодий "лєйтєнантик" зовсім не прочував, як близько він був від смерти, від якої я його уратував.

Наш похід вперед прискорювався. У Винниці мені приділено на кватиру кімнату в готелі, в якому в 1919 р. містилася якийсь час Начальна Команда Української Галицької Армії. Ми підходили до Умані. Бої ще тривали на окраїнах міста, як мені приказано сідати до спеціяльного авта з гучномовцем /"Лявтшпрехерваґен"/, вїхати в центр Умані і через гучномовець виголосити там відозву до населення, яку звичайно подавано до відома мешканцям міст зараз по їх зайняттю. Я мав відтак обїхати ціле місто і повторювати ту саму відозву на перехрестях важнійших вулиць. Додаткова /а може й найважніша/ ціль тої моєї поїздки була провірити, чи большевицькі війська вже відступили зі всіх частин міста, отже, чи безпечно нашим частинам вїздити не боєвою лінією - розстрільною, а маршовими кольонами. Отже я і мій шофер були властиво першою німецькою стежею в Умані, з тим, що наше авто було озброєне тільки в гучномовець і ґрамофон, а ми оба тільки в револьвери. Вїжджали ми дуже осторожно, бо ізза кождого рога вулиці або з якогонебудь вікна міг кождої хвилі посипатися на нас град куль большевицького скорострїла або ручних ґранат. На вулицях ані живої душі, хоч сонце високо. Доїжджаємо до центру міста і чуємо ще стріли на краю міста. Стаємо і зачинаємо нашу наперід приготовану програму. Найперше граємо ґрамофонову плиту з піснею "Ой закувала та сива зазуля", а відтак я виголошую написану мені "з гори" відозву: "Мешканці Умані ! Німецька армія

приходить, щоби визволити Вас з большевицького ярма. Виходіть з хат, поховайте трупів, що лежать на вулицях, віддавайте всю зброю, і т. п." Поволи люде зачинають виходити з хат і підходять осторожно і зі страхом до нашого авта. Ми висідаємо, вони обступають нас, розпитують про всячину. За хвилю їдемо далі і повтаряємо те саме у всіх важніших точках міста. Остаємо в місті через ніч, а на другий день вертаємо до нашого корпусного штабу, що заквартирувався в Софіївці, зараз за Уманю.

Софіївка це бувша маґнацька садиба - палата, яку якийсь польський ґраф мав збудувати для своєї найдорожчої і назвав її іменем. Большевики урядили там якусь рільничу школу. В цій палаті квартирували ми кілька днів і з тої палати наш ґенерал Кіблєр кермував одною з найбільших битв другої світової війни. Бо власне там, під Уманю, німці окружили величезні большевицькі сили. Відтяли їх своїми славними окружуючими рухами панцерних з'єднань, замкнули щільно піхотними частинами і тепер винищували. Бої ішли завзяті, бо большевики не піддавалися легко. Наш ґенерал і цілий корпусний штаб був немов у горячці день і ніч. Нарешті побіда. Десятки тисяч полонених, між ними кілька большевицьких ґенералів. Наш ґенерал видав приказ до цілого свого корпуса, що ми всі, офіцери і вояки, маємо на знак тої величезної побіди позатикати собі за наші металеві шаротки на шапках свіжі дубові листки. Отже ходили ми з тими дубовими листками на шапках через кілька днів. Для мене, як перекладача, щойно по тій побіді зачалася найтяжча праця: переслухування цілої маси полонених. Було їх так богато, що рядових вояків вже ніхто не переслухував, тільки офіцерів. Між офіцерами бували і українці, але найвищий степень, який я

стрінув між українцями, був майор. За цілий час мойого тримісячного походу від Сяну до Дніпра мені не довелося стрінути ані одного підполковника, полковника, або ґенерала української народности. Натомість були полковники жиди, но і очевидно повно москалів. На початку кождого переслухування я найперше спитав полоненого, якої він народности і якою мовою йому найлегче говорити. До українців я все говорив по українськи, а до москалів тех, як я бачив, що вони розуміють по українськи. Справляло мені свого рода приємність, як я бачив, що москаль ах пріс, щоби наламатися до говорення по українськи. "Цілими століттями українці мусіли розуміти московську мову і наламуватися до неї, то нехай-же тепер оцей москаль наломлюється до української" - думав я в часі такого переслухування. Хиба, що я бачив, що полонений є корінний кацап і не розуміє української мови, тоді я говорив до него по московськи.

Одного разу привели полковника жида. Німецький полковник зачинає переслухувати його і каже мені, як звичайно, запитати його найперше, як він називається, з якої частини і т. д. Я зачинаю перекладати, а жид на те прямо до німця в прекрасній німецькій мові: "Мені не треба перекладача; я сам говорю по німецьки, бо я кінчив університетські студії в Німеччині і маю докторат з Гайдельберзького університету". Іншим разом тех полковник жид вправді не говорив по німецьки, але за те заімпонував німецькому полковникові своєю цивільною відвагою. Звичайно всі полонені були перелякані і переконані, що їх повбивають. Як я щойно пізнійше довідався, то той страх не був безпідставний. Німці вимордовували міліони не тільки невинного цивільного населення, але тех і воєнно полонених. Однак в часі мого побуту в німецькій армії від 12.черв-

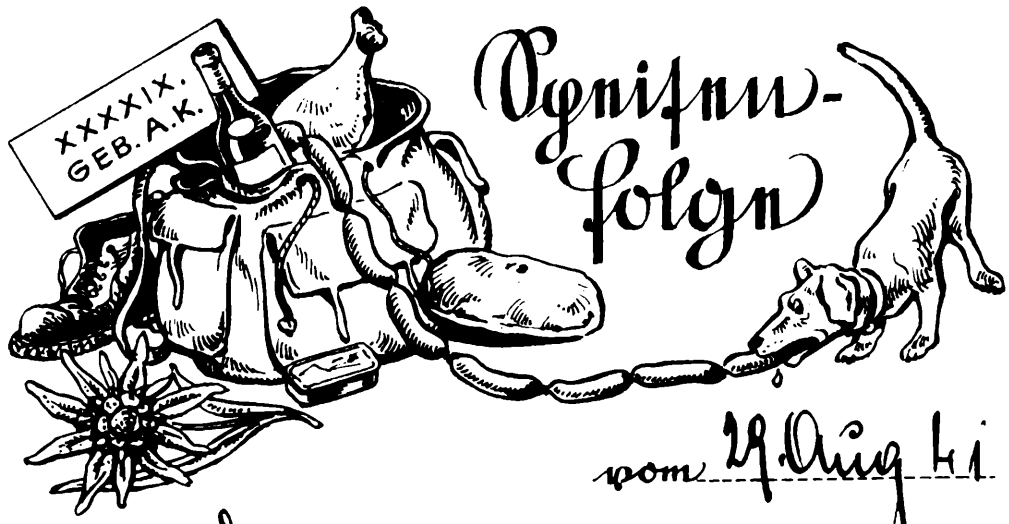
ня до 15. вересня 1941 я не знав ще про те і був свято переконаний, що німці полонених не вбивають. І тому мені було дивно, що всі полонені такі залякані та бояться, що їх помордують. Длятого вони зізнавали звичайно так, щоби приподобатися німцям. Той полковник жид був під тим оглядом виїмком. Коли німецький полковник запитав його, хто на його думку виграє цю війну, то жид без надуми відповів: "Ясно, что ми. Ето нічево нє значіть, как дальоко Ви зайдьотє. Савєтская страна нєісхадімая, а ресурси страни аґромниє".

Найбільшою особистою відвагою звернув на себе увагу українець поручник /"старший лєйтєнант"/ резервовий офіцер, по званню учитель середної школи з Києва. Говорив прекрасно по українськи, але був фанатичним комуністом. Не хотів давати ніяких таких інформацій, які німці могли б використати для себе. "Нічого я Вам не скажу; Ви так-чи-так убєте мене". Я старався переконати його, що ми полонених не убиваємо і що він може вірити мені, бо я-ж українець, як і він. "Це все неправда, що Ви говорите. Ані Ви не українець, ані полонених Ви не оставляєте живими". Я не даю за виграну і далі пробую: "Ви самі переконаєтеся, що я говорю Вам правду. Ніхто Вас убивати не буде. Вас відставять до табору полонених в Німеччині". А він все своє: "Кожде Ваше слово це брехня". Я всі ті відповіді перекладаю німецькому офіцерові, який перепровадкує переслухання. Тоді німець каже: "Запитайте його, де на його думку вища життєва стопа і добробут: в Німеччині, чи в Радянському Союзі". "Очевидно, що в Радянському Союзі. Це ж усім відомо, що в Німеччині капіталістична неволя і нужда". Німець: "Скажіть йому, що він буде мати нагоду побачити богаті і квітучі німецькі міста та порівнати їх з нуждою в совітських містах". Большевик: "Скажіть йому, що він

бреше, як собака. Ніяких німецьких міст я оглядати не буду, бо як тільки виведете мене з оцієї кімнати, то застріліте мене, як собаку". Ці відважні відповіді так заінтересували німців, що чимраз більше офіцерів штабу підходило до нас і прислухувалися тому допитові. Німці цінять особисту відвагу навіть у ворога. Як переслухання скінчилося, деякі офіцери штабу зачали давати большевикові папіроси або чоколяду. Його відставили до табору полонених. Не знаю, яка судьба стрінула пізнійше того поручника і чи справдилися його слова, що він з того полону живим не вийде.

Одного дня приведено на Софіївку кількох большевицьких ґенералів, зловлених в тій побідній битві під Уманю. Мені випало перекладати їхній допит. Перший був ґенерал-майор Аґурцоф. Був у нас такий припис, що вищим большевицьким офіцерам давали перед допитом добре наїстися, щоби вони були краще настроєні і більше балакучі. Отже і тому Аґурцову приніс німецький вояк з офіцерської кухні добрий обід, фляшку вина і папіроси. Я запрошую його до їдження. "Я етаво кушать нє буду". "А то чому ?" - питаю. "Патаму, что ето атравлєно"./Тому, що воно затроєне./ Я переложив це німцеві, а він усьміхнувся і говорить: "Скажіть йому, що як ми хотіли б убити його, то револьвером можна би зробити це о много легче і скорше та не треба би бавитися в таку комедію і псувати доброго харчу та вина". Я переложив це большевикові, але він не дається переконати і повтаряє те саме: "Нєт, я етаво кушать нє хачу; ето атравлєно". Тоді німецький полковник каже мені: " В такім случаю Ви самі зачніть їсти те". Я присунув до себе тацу з їдою, випив лямпку вина і зачинаю їсти зупу. Большевицький ґенерал, як побачив це, то аж очі витріщив до тої їди і слина мало не тече йому з рота, бо був таки добре го-

/Продовження на сторінці 99/

Офіцерське-Обід

від 29 Серп 41

Гороховий суп

Телятина печена з кнедлями

Яблучний пиріг

Кава

Вечеря

Начинені огірки, Баранина

Сир, Масло

Чай

"Меню" на обід і вечерю 29. серпня 1941 р. в офіцерській харчівні штабу 49-того Гірського Армійського Корпуса /XXXXIX. Ґебірґс Арме Корпс/. Обід: горохова зупа, теляча печеня з кнєсками, яблокове тісточко і кава. Вечеря: "Наповнені /мясом/ огірки", бараболя, сир, масло і чай.

лодний. "Ну давайте,давайте, я уже буду кушать тєпєр". І зачав змітати з тарілок, аж "вуха йому тряслися". А як допивав фляшку вина і закурив доброго папіроса, то так розбалакався, що "виспівав" всьо, як з нот: всі таємниці і пляни, про які знав і яких німцям було треба до дальших воєнних операцій.

Тому, що було неможливо переслухувати ті всі тисячі рядових вояків, захоплених під Уманю, а німецький штаб все таки хотів довідатися також про настрої сірої вояцької маси, ми робили час до часу поїздки до прифронтових таборів полонених. Властиво тяжко їх було називати якимінебудь таборами, бо не було там ніяких будинків, чи інших житлових приміщень, ані ніяких санітарних уряджень та взагалі нічого крім величезної маси полонених, зігнаних серед чистого поля, де вони днювали і ночували на голій землі цілими тижнями. Наоколо тої маси тоненький і рідкий ланцюг німецьких вартових вояків. Як ми переходили серединою тої величезної людської маси під сильною охороною німецьких вояків, то час до часу затримувалися і ставили кілька різнородних питань поодиноким полоненим. Галичан - українців можна було пізнати між ними здалека: вони мали вже на шапках або на блюзах різного рода тризуби, зроблені або з дерева,або з бляхи консерв, або вишиті нитками. Вони всі надіялися, що підуть скоро до дому. Щойно по моїм відході з німецької армії я довідався з оповідань різних очевидців і самих бувших полонених, в який страшно нелюдський і бестіяльський спосіб обходилися німці пізніше з полоненими. Часто тримали їх так під голим небом без харчів цілими тижнями або й місяцями, тільки обвели їх колючими дротами і вежами зі скорострілами та рефлєкторами. Полонені гинули з голоду, як мухи. Були випадки людоїдства. Вояки лягали на ніч

на землю скупчені гуртками, щоби грітися взаїмно своїми тілами, а рівночасно хоронитися перед людоїдством. Хто ляг на ніч окремо від гурту, то на рано вже лиш кости з него оставали. Доведені голодом, спрагою і холодом майже до божевілля, полонені скупчувалися у велику масу і мов тарани ішли на колючі дроти та проривали їх своїми тілами. При тім сотки гинули від скорострілів, але деяким пощастило прірватися і втекти та вратуватися. Один з таких щасливих оповідав мені про це у Львові в грудні 1941 р. Страшний бестіялізм виявили німці теж супроти жидів. Мордували їх скрізь десятками тисяч. Не фронтові вояки, але всі ті "щуцштаффельн" і тим подібні позафронтові формації, що сунули на Україну за фронтовою армією, як стада гієн. Нічого теж дивного, що вже по кількох перших місяцях війни німецькі успіхи скінчилися. На початку війни большевицькі вояки, а головно українці, піддавалися німцям цілими десятками тисяч, але як вістки про долю полонених дійшли до армії, що ще відступала перед німцями, вона перестала відступати і зачала битися. Німецький похід звільнився, а відтак зовсім затримався. Однак це сталося аж по моїм звільненню з армії. На разі ми ще йшли вперід: з Умані, зглядно зі Софіївки через Кіровоград і Кривий Ріг до Берислава над Дніпром.

В часі того походу побачив я перший раз безмежні українські степи, а серед них старинні славні могили. Підносяться вони маєстатично серед величезної рівнини і немов говорять до нас, що вони на своїм віку бачили вже всяких наїзників та завойовників, що йшли на цю богату і урожайну землю, щоби над нею панувати, а тепер і сліду по них тут нема. На нас всіх ці могили серед розлогих степів роблять могутне і навіть трохи несамовите враження. Доїздимо

до Дніпра і розташовуємося в малім селі коло Берислава. Перший раз в мойому житті бачу Дніпро. Робить на мене сильне і незабутне враження. За кілька днів маємо перейти Дніпро коло Каховки.

Тут, над Дніпром дозріло в мені рішення, яке нуртувало в моїй свідомости від самого початку моєї примусової служби в німецькій армії. До прискорення і скріплення того рішення причинилася брутальність німців на Україні, їхня ворожість до української незалежности і до українського населення та взагалі все те, що настроїло майже цілий світ проти ідіотичних і бестіяльських потягнень божевільного маняка Гітлєра. Одним з останних товчків того рішення був тайний приказ з гори до всіх військових частин, щоби всюди арештувати негайно членів Орґанізації Уаїнських Націоналістів, що ішли з Галичини на Наддніпрянщину Похідними Ґрупами, щоби на звільнених від большевиків теренах наладнувати українську адміністрацію. Мені дістався в руки той тайний приказ, що прийшов теж до штабу нашого 49-того гірського корпуса, і вдарив мене по голові немов обухом. "Ні, я не смію і не хочу оставати довше в цій армії і носити її одностроє. Я мушу вирватися з неї". Вирватися, але як ? Втекти не можу, бо той сотник ще в підземнім форті в Прокоцімю сказав нам перед початком війни, що як хто з нас втік би, то ціла його родина піде до Осьвєнціма. Отже треба комбінувати якось інакше. По довшій надумі рішаю поговорити про це з адютантом ґенерала Кіблєра, майором. Кажу йому, що я чуюся не добре на здоровю і тому хотів би просити о звільнення з армії. Той адютант був порядною людиною. Я мав нагоду розмавляти з ним давніше кілька разів. Він ставився до мене добре і прихильно. Коли я сказав йому тепер, що я хотівби виступити з армії, він задумався, а відтак каже: "З ні-

мецької армії не можна нікому виступати в часі війни. Як хто заявивби таке бажання, то це уважалобися за образу армії і наслідки моглиби бути для петента дуже прикрі. Що іншого, як людина є хора і нездібна до військової служби на фронті. Тоді її посилають до військового шпиталя на лікування, а як недуга невилічима, то щойно тоді звільняють з армії, як інваліда. Як ходить про Вас, то я вже від якогось часу зауважив, що Ви щось дуже зле виглядаєте і робите враження дійсно поважно хорої людини.Тому я думаю, що Вам конче требаби піддатися лікарським оглядинам. Я зараз зателєфоную до четаря /"льойтнанта"/-лікаря нашого штабу, щоби він Вас оглянув. Їдьте до него зараз тепер". Я прямо остовпів з дива, бо виглядав я тоді знаменито і ніколи не чувся на здоровю краще, чим в той час. Майор післав по мотоцикль, я сів до причіпки і їду до лікаря. Лікар - молодий четар, як тільки побачив мене, каже без ніякого оглядання мене: "Так, так, пан майор щойно телєфонував і сказав мені, що Ваша недуга є дійсно дуже поважна і неулічима. Ви дуже зле виглядаєте і я переконаний, що навіть довший побут в шпиталі Вам не поміг би. Прошу, сідайте, я зараз напишу лікарське свідоцтво і звіт про стан Вашого здоровя." Я прямо вухам своїм не вірю. Я ніколи не уявляв собі, що між німцями може бути така добра людина, як той майор. Тільки один Бог знає, чи той майор не вратував мені життя. Якби він не поміг був мені вирватися тоді з німецької армії, то я може був би загинув десь під Сталінґрадом, або на Кавказі або в московському полоні. Не знаю, чи він пережив ту війну. По війні я старався відшукати його в Німеччині, щоби якось відвдячитися йому, але всі мої старання остали без успіху. Мені не вдалося віднайти ані його самого ані його родини.

На другий день по тій моїй розмові з майором і по лікарських "оглядинах" всі мої папері готові: лікарське свідоцтво, що я так тяжко хорий, що навіть довший побут в шпиталі не поможе мені, бо недуга невилічима; приказ подорожі з фронту через Румунію, Мадярщину і Чехи до Кракова: з фронту до Яс військовими автами, а з Яс до Кракова залізницею, II. клясою; свідоцтво звільнення мене з армії, як інваліда, підписане шефом штабу корпуса. Іду до майора і зі зворушенням дякую йому. Він каже, що я мушу піти ще до ґенерала і службово зголосити йому свій відхід зі штабу корпуса. Нарешті всі формальности полагоджені, авто заїжджає, чура ладує мої 2 валізки і ми рушаємо до Миколаєва над Чорним Морем. В Миколаєві мушу чекати кілька годин на інше авто, що забере мене в напрямі Кишинева. День теплий, сонячний, перша половина вересня. Миколаїв лежить над лиманом, що його творить ріка Бог, як вливається до Чорного Моря. Питаю людей, де тут можна скупатися на свіжім воздусі. Спрямовують мене до лиману. Відсвіжений купелю вертаю до команди транспортів і незадовго кажуть мені, що є для мене місце в авті, яке їде не до самого Кишинева, але в його напрямі. Треба було пересідати кілька разів, чекати годинами на інші авта, ночувати в маленьких місточках на приватних кватирах. Щойно по кількох днях такої подорожі різними автами добився я до залізниці.

Від хвилі, як я всів до поїзду в Ясах, подорож була вже легка і приємна. Був це поспішний поїзд тільки для німецьких вояків і офіцерів. Час до часу поїзд затримувався на стаціях, де чекала на нас горяча страва. Переїхали ми Румунію і в'їхали на Мадярщину та наближалися до Будапешту. На одній малій стації перед Будапештом мій поїзд мало що не лишив мене. Я висів там з поїзду

і пішов до стаційного буфету напитися чогось. Стою при буфеті з тим напоєм і нараз бачу, що мій поїзд рушає. Пускаюся бігом і останками сил лапаю послідний ваґон та з трудом видрапуюся на сходи а відтак до ваґону. Ще ніколи в житю я не біг так скоро, як тоді. А минуло мені тоді вже 42 роки і я був "невилічимо хорим інвалідом німецької армії". Я усміхнувся сам до себе на згадку про те і зі задоволення, що не стратив своїх валізок, що були в поїзді. Однак найбільше задоволений був я з того, що мені так легко і щасливо вдалося вирватися з тої армії, до якої мене забрано насильно і яка замість визволення з большевицької неволі несе Україні нове поневолення.

Доїжджаємо до Будапешту. Там я конечно хочу затриматися на кілька днів, щоби побачитися з моїм братом Іваном. Зараз на початку війни в 1939-тому році Іван дістався на Мадярщину з польською армією, яку німці відтяли і приперли до Карпат так, що їй не остало іншого виходу лишень або піддатися німцям або перейти на Мадярщину. Мадяри всіх їх розброїли і інтернували. Іван був інтернований недалеко Будапешту, але це інтернування не було дуже остре, бо Іван міг діставати перепустки з табору і їздив часом сам до Будапешту за ріжними орудками. Про це я знав ще заки мене покликано до німецької армії, бо Іван писав до нас до Кракова і я мав його адресу. На стації в Будапешті висідаю з валізками. В тій хвилині підходить до мене військовий полевий жандарм в німецькім однострою і каже, що я не можу тут висідати і мушу їхати тим самим поїздом далі, бо між Німеччиною і Мадярщиною є така умова, що німецькі військові транспорти можуть тільки переїздити через Мадярщину, але не можуть задержуватися і жаден німецький вояк ані офіцер не

сміє сам віддалятися від свого транспорту і перебувати на мадярській території. "Але я є тяжко хорим інвалідом німецької армії. Я вже дуже довго в дорозі з фронту під Кримом і вже так вичерпаний та ослаблений, що ніяк не можу їхати далі оцим поїздом, бо в нім нема ніякої лікарської помочі, якої я конечно і негайно потребую". На такий аргумент німак занімів і не знав, що зі мною робити, а мій поїзд тимчасом рушає і відїжджає. Жандарм каже показати собі документи і бачить з них, що то всьо, що я йому сказав, є "щира правда": невилічимо хорий інвалід, так довго в дорозі з фронту і т. д. Тоді каже: "Для таких виїмково тяжких випадків, як Ваш, тут в Будапешті є мала німецька військова санітарна стація і амбуляторія. Я зараз Вас там завезу". Закликав іншого жандарма, передав йому двірцеву службу і каже йому, що він сам мусить завезти оцего тяжко хорого зондерфірера негайно до "санітетсгільфсштеллє". Лікар-сотник навіть не бадав мене, тільки запитав, о що ходить. Я сказав йому те саме, що жандармові на двірці і показав документи. Він їх переглянув, прочитав діяґнозу на лікарському свідоцтві і каже до санітарного підстаршини - писаря: "Три дні відпочинку. Вистав для пана зондерфірера приділ до готелю на три дні і посвідку до банку на виміну німецьких марок на мадярські пенґи", а до мене: "Приємного відпочинку, пане зондерфірер і щасливої дальшої подорожі до дому за 3 дні". Я подякував, взяв підписані лікарем посвідки, а жандарм відвіз мене до елєґантного готелю в центрі Будапешту і забрався.

Тепер я мав повні 3 дні на те, щоби скомунікуватися і побачитися з Іваном. Я негайно написав до Івана лист, щоби він приїхав до мене. Лист надав "експрес-поручено". На другий день я стрінувся з братом. Він був в цивільнім одязі. Дуже марний і збі-

джений. Не мав грошей ані достаточного харчу. Я мав зі собою досить богато німецьких марок, бо заощадив їх зі своєї тримісячної платні, але німецькі марки не мали вартости в Будапешті і ніхто їх,без спеціяльних посвідок на виміну в банках, не принимав. Мадярських грошей "пенґів" було у мене дуже мало, бо сотник - лікар видав мені посвідку до банку на виміну тільки такої скількости, яка була потрібна на заплачення готелю за три дні і на прохарчування в реставраціях через ті 3 дні. Тому грошей не міг я на жаль дати Іванові. Отже дав я йому деякі такі речі, які він міг продати: добрий фотоґрафічний апарат "Фойґтлєндер", якісь чоботи і дещо іншого. Ми довго розмавляли про все, що нас обох цікавило. Нарешті прийшов час пращатися, бо Іван не міг оставати в Будапешті довше, чим один день. Пращаючи тоді брата я не прочував, що ми вже більше на цім світі не побачимося. По капітуляції Німеччини в 1945-тому році Іван вернув до своєї жінки до Кракова, де в рік пізнійше закінчив своє життя. Я був тоді в Німеччині, в місточку Пльохінґен коло Штутґарту і збирався вже їхати до Америки. Про смерть брата повідомила мене сестра моєї братової вже в Америці.

З Будапешту поїхав я через Чехи до Кракова і 15. вересня 1941 вернув до того самого помешкання, з якого три місяці тому покликано мене до німецької армії. Я розповів братовій про мою стрічу в Будапешті з її чоловіком. На другий день я стрінув в місті приятелів і знайомих. Від них я довідався, що то мій найліпший приятель Н.Н.* так мене "убрав", себто причинився до мого покликання до німецької армії. Він працював тоді в бюрі якогось полковника, який припоручив йому списати всіх тих українців-інтеліґентів, що знали добре німецьку і московську мови.

На той список затягнув Н.Н.* між іншими і мене, не кажучи мені нічого про те ані не питаючи мене, чи я хочу бути на тім списку, хоч бачився тоді зі мною в Кракові дуже часто. Здивувало мене те, що Н.Н.* так поступив супроти мене, але тепер не чув я вже жалю до него, бо, Богу дякувати, все те скінчилося щасливо для мене і було поза мною. Щоби подякувати Богу за такий щасливий кінець тої цілої моєї воєнної ескапади, я зараз таки, ще в німецькому однострою, пішов до нашої української католицької церкви в Кракові і приступив там до Сповіди і Святого Причастя. На слідуючий день я віддав у німецькім військовім маґазині в Кракові мій військовий однострій і виряд. Так закінчився той небуденний епізод мого і так бурхливого і повного пригод життя.

Льос Анхелєс, Каліфорнія,

в червні 1959 р.

*Прізвища Н.Н. не подаю, щоби не наразити його на репресії, як він жиє під большевицькою займанщиною.

О.М.Т.

П Е Р Е К Л А Д А Ч

У вересні 1941 мені удалося видістатися з німецької армії. Я вернув до Кракова, але не побув там довго і перенісся до Львова. Через якийсь час я заробляв на життя, як присяжний перекладач української, польської, чеської, словацької, німецької, московської і латинської мови, але вижити з того зарібку було трудно. Тому я відчинив при вулиці Оссолінських /за німецької окупації "Постґассе"/ власне інженерське бюро і скоро дістав в конкурсах замовлення на досить великі інженерські праці, такі, як проєкт меліорації маєтку Дорнфельд коло Львова і проєкт реґуляції ріки Склоколо Вільшаниці в Яворівському повіті. При тих проєктах працювало в мойому бюрі 7 інженерів і техніків, а іменно: 4 українців: Роман Сіяк,* Сокальщук, Дутко і Сопрунюк, 2 жидів: Люстґартен і Кремер і один поляк, Дата, та одна секретарка, панна Соня Паньків і бюрова спрятачка, Соня Грушка. Книговодство бюра полагоджувала пані Пісецька. Обох інженерів жидів приділив мені Уряд Праці на тій підставі, що проєкти, над якими ми працювали, були заклясифіковані, як важні для війни /"кріґсвіхтіг"/, бо в результаті мали причинятися до збільшення рільничої продукції. Ті оба інженери мусіли на ніч іти спати до жидівського ґетта, а кождого ранку приходили до праці в бюрі на підставі виказок, які я виставив всім працівникам мойого бюра для охорони перед "лапанками" до невільничої праці в Німеччині. При бюрі було теж моє приватне помешкання, що складалося зі спальні, лазнички і кухні. Перед війною я мав в Познані дуже добрий радіоприймач, яким я міг слухати цілу Европу. Я дуже привик слухати радія і його бракувало мені у Львові, де на посідання і слухання радія треба було мати дозвіл від поштового уряду. Вечерами, по праці, ціле місто було затемнене так, що було неприємно денебудь ходити, а по вчасній поліційній годині треба було взагалі сидіти в хаті. Тому я вніс подання на пошті о дозвіл на радіо. По якімсь часі дістаю поштою візвання зголоситися в ґештапо з метрикою уродження. В тих часах кождий чоловік, якого ґештапо взивало до себе, знав, що може не вийти з него живим. Длятого я зробив завіщання, в якім зарядив, що як я не вернув би, то моє бюро має обняти і провадити мій найліпший приятель Інж. Іван Тимчишин. Відтак я висповідався, приступив до Св.Причастя, забрав свою метрику, матуральне свідоцтво і посвідку звільнення мене з німецької армії, як інваліда та й пішов до ґештапа.

В кімнаті, до якої мене спрямовано, сидить за столом двох цивілів. Я показую їм моє візвання. Один з них звертається до мене в німецькій мові і каже мені показати мою метрику. Я подаю її, а він пробує читати, але видно, що не розуміє, бо моя метрика є в латинській мові. Ґештапівець передає метрику тому другому, що сидить коло него і є мабуть перекладачем. Той читає і видно, що розуміє латинську мову, бо пошепки пояснює щось ґештапівцеві, який мене питає: "Ви якої релігії ?" - "Греко-католицької". - "А чому ваша метрика римо-католицька ?" -"Моя метрика не є римо-католицька; вона тільки видана римо-католицьким урядом парохіяльним, бо в Гуті Боянівській, в повіті Ниско, в західній Галичині, де я уродився, не було греко-католицької церкви і мене охрестили в римо-католицькім костелі, але в метриці не могли написати і не написали, що моя релігія римо-католицька, бо мій батько був греко-католиком; тому написали тільки, що моя

(* Гл. стор. 241)

релігія "католицька". - "А як ви докажете, що ваш батько був греко-католиком ?" На щастя я взяв зі собою теж метрику мого покійного батька. Я виймаю її з кишені, передаю ґештапівцеві і кажу: "Ось доказ. Це є метрика уродження мойого покійного батька Олександра. Вона є в українській мові і в ній виразно написано, що мій батько був греко-католик". На те ґештапівець навіть не подивився на метрику мого батька ані не передав її перекладачеві, тільки каже: "А може ваша правдива релігія не є ані римо-католицька ані греко-католицька, тільки жидівська ?" По тих словах я здав собі справу з того, що моє життя висить на волоску. Жиди в тому часі купували фальшиві християнські метрики уродження, щоби ратуватися від смерти. Найменше підозріння, що моя метрика є фальшива, грозило мені негайною смертю в підвалах ґештапа. Як останню дошку ратунку виймаю з кишені своє матуральне свідоцтво з Української Академічної Ґімназії, видане 5.березня 1917-го року в українській мові і підписане Іллею Кокурудзом, як директором ґімназії і як предсідателем іспитової комісії, а також професором Юрієм Рудницьким, як господарем нашої 8-мої кляси. Матура була приспішена о 3 місяці для нас кількох з тої кляси, які вже 10. березня мали зголоситися до військової служби. Подаю те свідоцтво ґештапівцеві і кажу: "А ту є ще один доказ: матуральне свідоцтво з української ґімназії. Воно є в українській мові і в ньому є виразно написане, що я сам є греко-католицької релігії". Ґештапівець оглядає свідоцтво і передає його перекладачеві. Той пильно приглядається і докладно читає, а відтак звертається прямо до мене і говорить по українськи: "А яких інших професорів Ви ще знаєте з Української Академічної Ґімназії крім директора Кокурудза і професора Рудницького ?" Я зачинаю вичисляти: "Професор Денис Коренець вчив нас історії, професор Кучер математики, професор отець доктор Кархут грецької мови, професор Масляк польської мови, професор Гординський..." Перекладач перериває і каже: "А хто Вас тут тепер знає у Львові ?" - Я витягаю з кишені свій нотес, подаю йому і кажу: "Ту є кількадесять назвиск моїх знайомих українців у Львові і їхні адреси та числа телєфонів. Ви маєте ось перед Собою телєфон і можете зараз питати телєфонічно кождого з них, чи я є українцем і греко-католиком, чи жидом". Перекладач віддає мені нотес і говорить до ґештапівця голосно по німецьки: "Це матуральне свідоцтво є автентичне. Я знаю ці два підписи, бо я сам був вчителем у тій ґімназії. Цей чоловік вичислив мені інших вчителів тої ґімназії, які його вчили і я їх всіх знаю особисто. Крім цего він говорить українською мовою так, як тільки родовитий українець потрафить говорити. Жаден жид не міг би так говорити. Я ручу, що ця людина є українцем, а не жидом". Ґештапівець віддає мені обі метрики, мою і батькову, і матуральне свідоцтво і каже: "Це все. Можете відійти, а дозвіл на радіоприймач дістанете поштою". Я виходжу. На коритарі доганяє мене перекладач і каже: "Я називаюся *..... Маєте дуже велике щастя, що то я був Вашим перекладачем, а не котрийсь з тих поляків-фольксдойчерів, яких тут є повно. Він був би Вашого матурального свідоцтва або не розумів або не хотів розуміти, а Ваша метрика в теперішних обставинах таки дуже небезпечна. Раджу Вам,підіть зараз же до нашої митрополичої канцелярії при катедрі Св. Юра, покажіть їм обі метрики, Вашу і Вашого батька, а також Ваше матуральне свідоцтво і скажіть їм те саме, що Ви говорили тут та просіть, щоби Вам на підставі тих обох метрик написали українську метрику або бодай відповідну посвідку, що Ви є греко-католиком. Я йому сердечно подякував і зробив так, як він мені порадив. В митрополичій канцелярії прийняли мене дуже прихильно і таки зараз виставили мені посвідку, що помимо мого охрещення в римо-католицькім костелі я є греко-католиком тому, що мій батько Олександер був греко-католиком.

*Назвиска не подаю для його охорони, як він живе на Рідних Землях.

Потім я пішов до церкви, щоби подякувати Богу за черговий ратунок від смерти і щоби помолитися тех за того українця перекладача, який уратував мені життя.

B E S C H E I N I G U N G

Auf Grund der vorgelegten Dokumente wird hiermit bescheinigt, dass Emil Michael(binom) T Y S Z O W N Y C K Y J, Sohn des Alexius und der Emilie Danhofer,geboren am 21.II.1899 in Huta Bojanowska, Bezirk Nisko,von seiner Geburt an griechisch-katholischen Ritus war und ist,obwohl er in der romisch-katholischen Kirche in Stany Bezirk Nisko getauft wurde,und zwar aus diesem Grunde,weil sein Vater Alexius Tyszownyckyj griechisch-katholischem Ritus angehörte. Deshalb wurde auch in dem Geburtschein des Emil Michael (binom)Tyszownyckyj die Religion nicht"romano-catholica" sondern nur "catholica" angegeben.

Kanzlei des Metropolitan Konsistoriums rit.gr.kath.
Lemberg,den 9. Februar 1943,-

Nikolaus Galant
Kanzler

КАНЦЕЛЯРІЯ МИТРОПОЛИЧОЇ КОНСИСТОРІЇ У ЛЬВОВІ

ПЕРЕКЛАД З НІМЕЦЬКОГО ОРИҐІГАЛУ

П О С В І Д К А

На підставі предявлених документів посвідчується оцим, що Омелян Михайло /двоім./ Т И Ш О В Н И Ц Ь К И Й, син Олександра і Емілії Данґофер, уроджений 21.II.1899 в Ґуті Боянівській, повіту Ниско, був, почавши від свого уродження,і є греко-католицького обряду, хоч його охрещено в римо-католицькому костелі в Станах, повіту Ниско, а то на тій основі, що його батько Олександер Тишовницький належав до греко-католицького обряду. Длятого в метриці уродження Омеляна Михайла /двоім./ Тишовницького подано його релігію не як "римо-католицьку", тільки лишень як "католицьку".

Канцелярія Митрополичої Консисторії гр.кат.обр.

о. Николай Ґалянт
Канцлер

Округла печатка з митрополичим гербом і слід.текстом:
КАНЦЕЛЯРІЯ МИТРОПОЛИЧОЇ
КОНСИСТОРІЇ у ЛЬВОВІ

ШИЛЬД

Майже усі львівські жиди були вже замкнені в ґетті, а за тими, що їм пощастило якось укриватися, німці стало шукали. Богато таких жидів укривали наші люде, українці. Загально знаним є факт, що між українцями, що укривали жидів, був теж Слуга Божий Митрополит Андрій ґраф Шептицький, який переховував їх по різних підчинених йому монастирах, а навіть у своїй митрополичій палаті. Кара за укривання чи переховування жидів була смерть не тільки злапаних жидів, але і тих, що їх укривали чи переховували.

Оба жиди, що працювали в мойому інженерському бюрі при вулиці Осолінських /"Постґассе"/ у Львові, інженери Люстґартен і Кремер, ходили на ніч спати до ґетта, а рано приходили до праці на підставі посвідок, що вони працюють в підприємстві, що є "важним для ведення війни".

Одного дня, в часі праці, дзвінок при входових дверях мойого бюра зачав дзвонити довго, без перестанку, нетерпеливо. Коли я відчинив двері, переді мною стояла якась жінка, якої я ще ніколи не бачив. Вона тряслася і віддихала тяжко, як по довшім бігу, а з її лиця і очий було видно смертельний страх. "Пане інженере, я є сестрою інженера Люстґартена, який тут у Вас працює. Ґештапівці біжуть за мною. Благаю Вас: сховайте мене у Себе !" Я запровадив її до кухні і сказав спрятачці Соні Грушці, щоби вона її там сховала, а сам сів при своїм бюрку і удаю, що працюю. За кілька секунд далося чути з вулиці тупотіння підкованих чобіт ґештапівських поліцистів. Влетіли до камениці цілою гурмою і побігли сходами найперше на другий, найвищий поверх. Чути дзвінок, а відтак біганину по усіх кімнатах 2-го поверху. По якомусь часі чути, як збігають з другого на перший поверх і знова бігають по усіх кімнатах. Потім збігають на партер. Прибігли під двері мойого бюра і станули. В бюрі ми всі затримали віддих і чекаємо .... на смерть. Секунди видаються вічністю. Я шепчу молитву. За дверима чути, як один з ґештапівців читає на голос німецьку половину мойого шильду. На тім великім бляшанім шильді є українською і німецькою мовою вимальована великими буквами назва інженерського бюра і моє назвиско, як властителя бюра. Голос, що відчитував той напис, каже: "Ту є бюро; тут вона не могла сховатися; ходім до сусідного дому." І вибігли з камениці. Ми всі відітхнули, а я далі шепчу молитву подяки Богу, що охоронив нас усіх від смерти.

Сестра Люстґартена перебула в бюрі до вечера, а як стемнілося, вийшла і сказала, що йде в певне місце, де зможе стало переховуватися. Її брат дякував мені зі сльозами в очах. І він і Кремер приходили ще через якийсь час, ах раз оба не прийшли і не було їх кілька днів. Потім одного дня прийшов до бюра якийсь молодий чоловік і сказав, що Люстґартен і Кремер не прийдуть вже більше до праці бо ... вже не жиють. Ґештапівці забили їх обох в ґетті разом з їхніми родинами, але тої сестри Люстґартена між ними не було. Може Бог позволив їй пережити щасливо до кінця війни і гітлєрівщини.

В бюрку Люстґартена я знайшов українську метрику на якесь незнане назвиско. Видно, що Люстґартен плянував і приготовлявся до того, щоби одного дня не вернути з бюра до ґетта тільки сховатися десь, але не встиг бідачисько того свого пляну перевести в життя.

ШЛЯХ the WAY

Азъ есмь путь и истина и животъ—Іоаннъ 14-6

I am the way, the truth and the life—John 14-6

ЦІНА 10c PRICE РІК X. Ч. 51. ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., 18. ГРУДН[redacted]

Михайло Тишовницький, інженер Стейтового Департаменту Доріг в Боманті, Тексас

Як я знайшов інженерську посаду в Техсас

Чи це тільки випадок?

Зараз по моїм приїзді до Америки з европейської скитальщини в 1946. році, я почав шукати праці в своїй, інженерській професії, але всі мої заходи були безуспішними. Щоб жити, я мусів хапатися всякої праці: я був нічним сторожем в банку, опісля носієм скринь при вантажнім авті, а потім писарчуком — поштуркайлом в однім бюрі.

В грудні 1946 я дістав працю продавця ручно вишиваних і ручно мальованих жіночих блюзок в українській ф і р м і „Арт Моде" при 181 Друга Евню в Ню Йорку. В цій фірмі я перебув два роки, підчас яких, хоч мені було там дуже добре, я не покидав думки перейти на працю в своїй, інженерській професії, але ніяк не міг здійснити того пляну. На перешкоді був головно мій вік (мені тепер вже 50 літ).

На весні 1947 р. долучилася ще одна, нова перешкода: я тяжко занедужав, пройшов в Ню Йорку дві тяжкі операції і запалення легенів та перебув майже три місяці по шпиталях і реконвалесційних закладах. Якби не дбайливість і опіка [redacted] працедавчинь, властителюк фірми „Арт Моде", мене [redacted] може і не було б між живими. Вони примістили мене в Словтсбург, в манастирі Сестер Служебниць, які з свого боку доказували чудес дбайливости й опіки, щоб мене по тих двох операціях і запаленню легенів „поставити на ноги".

Коли я по тих всіх тарапатах вернувся до праці в „Арт Моде", але все ще був послаблений і вичерпаний, властительки післали мене на зиму 1947-1948 до Маямі Біч, на Флориді, на керманича їхньої філії. Там я впродовж пів року, серед чарівної природи і вимріяного клімату, вернувся до сил і здоровя. По повороті з Флориди до Ню Йорку я знову почав думати, як би то знайти інженерську працю. Властителька помешкання, у якої я віднаймав свою кімнату при 337 Ість 13-та вулиця, пані Якерен, знала про мої турботи і каже раз до мене:

—„Я Вам пораджу, як знайти інженерську посаду: попросіть помочі св. Антона і обіцяйте, що жертвуєте на його бідних 10% заробітку з першого тижня. Це такий Святий, що людям, які вірять в нього і просять, помагає в їх земних клопотах і потребах. Він вже нераз поміг мені, моїм дітям і внукам та моїм знайомим".

Я послухав пані Якерен: написав подання про посаду, вибив його на циклостилю (міміографі) в 150 примірниках, понаписував на ковертах адреси, виписані з адресових книг в прилюдній бібліотеці на розі 5-ої евню і 42-гої вулиці в Ню Йорку та пустився нести їх на почту. Але по дорозі вступив до церкви, висповідався, прийняв Св. Причастя, а потім зробив так, як мені порадила пані Якерен. Опісля заніс тих 150 подань на почту і кинув їх до скринки.

За кілька тижнів дістаю з стейту Техсас листа з якогось Боманту, про який я передтим навіть ніколи не чув, що такий існує на світі, і **до якого я взагалі ніякого подання не висилав.** Лист від державного (стейтового) департаменту доріг. Повідомляють мене, що на моє подання, яке дійшло до них **окружною дорогою,** вони приймають мене на сталу інженерську посаду в тім департаменті.

Я приїхав до Боманту в суботу 30. жовтня 1948., бо в понеділок 1. листопада мав почати вже працю, і з залізничого двірця заїхав до готелю „Ля Салле" при Вол Стріт.

В неділю вранці питаю в готелю, де тут, **в Боманті, є католицька церква,** бо хотів знати, куди йти на Богослужбу, а також куди буду мати віднести свій довг до скарбони перед статуєю св. Антона, на його бідних. В готелі кажуть мені: „Католицька церква зовсім близько, на тій самій вулиці, що й готель, на розі вулиці Джеферсон, всього пять блоків звідси: **це є церква Св. Антона".**

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Даваймо Американцям доповіді про Україну

Відомо, яку величезну силу і значіння має світова прилюдна опінія. Знаменною ілюстрацією і приміром тої сили і значення є заміна кари смерти на вязницю для 6 Басків у Бургосі і 2 Жидів у Ленінграді. Цю заміну вимусила світова прилюдна опінія, якій мусіла покоритися не тільки Еспанія, але й така потуга, як СССР. Тому державні народи видають величезні суми грошей на формування прихильної для себе світової прилюдної опінії.

Наша поневолена батьківщина не може тепер того робити, а її вороги ширять тільки брехню про Україну. Тому ми, Українці, що живемо у вільному світі, можемо і повинні робити під цим оглядом все, що є в межах нашої можливости, хоч би ця можливість була найменша. Таких можливостей є багато, а одну з них хочу тут описати.

Світову прилюдну опінію формують нині в Америці передусім радіо, телевізія і преса. Представники отих комунікаційних засобів є всюди, в кожному місті і вони стало слідкують за новинками і подіями, що є небуденні і заслуговують на увагу їхніх слухачів чи читачів. Тих представників запрошують на свої полуденкові або вечірні сходини („Ланч мітінгс" або „Диннер мітінгс") всякі клюби і товариства, в яких гуртується інтелектуальна еліта даної місцевости. Таких клюбів і товариств є в кожному місті багато, а найважніші з них це: Ротари Клаб, Лайонс Клаб, Ківаніс Клаб, Оптиміст Клаб, Ексчендж Клаб, Фарм енд Ренч Клаб, Різерв Офіцерс Ассосієйшен, Американ Ліджен, Ветеранс оф Форейн Ворс, Ассошієйшен оф Американ Юніверсіти Вімен, Паблік Емплоїс Ассошієйшен і т. д.

Такі полуденкові або вечірні сходини відбуваються майже у всіх тих клюбах і товариствах раз на тиждень у ресторані. Участь членів є все численна. Сходини зачинаються їжею, відтак коротке полагодження деяких внутрішніх справ даного клюбу, чи товариства, а при кінці є програма, якої єдиною точкою є звичайно приблизно півгодинна промова або доповідь якогось спеціяльно запрошеного промовця на якусь цікаву і небуденну тему. Голова програмового комітету має часто трудність знайти такого промовця на кожні сходини і тому є щасливий, як до нього зателефонує Українець і скаже, що він готов виголосити цікаву доповідь про Україну і її боротьбу проти Москалів. Його звичайно дуже радо запросять, заплатять йому полуденок, чи вечерю, а часом навіть кошти подорожі, бо Україна для пересічного Американця — це екзотична країна і взагалі все, що є поза залізною заслоною, є для нього цікаве. Присутній на сходинах представник преси помістить статтю про доповідь. Як доповідь була добра і цікава, а стаття прихильна, то такого промовця запрошують відтак також інші клюби і товариства.

На підставі наших англомовних часописів, періодиків і книжок про Україну півгодинний реферат може написати собі кожний наш інтелігент, що добре володіє англійською мовою. Треба писати правду, речево і щиро, а при тому цікаво, уникати високонарних фраз, поводитися в часі доповіді гідно, але скромно і все мати на увазі головну ціль: викликати у слухачів прихильність до України і її визволення.

Такі доповіді це знаменита нагода не тільки причинятися до поширення правди про Україну й до формування прихильної для нас прилюдної опінії, але і вправлятися у прилюдних виступах і промовах перед американською публікою, а це відтак може придатися до успішної карієри, такої як кандидування на різні високі виборні становища. Повинні це мати на увазі передусім наші молоді інтелектуали й студенти та студентки університетів, що думають про політичну карієру. Нині всі радо прислухаються до голосу молоді, а головно такої, що є проти комунізму, анархії і морального розгнуздання.

Вище описана можливість не є витвором моєї уяви, чи теоретичним розважанням. Є це вірний і правдивий опис мого власного досвіду. Коротко по моєму приїзді до Америки я опинився при кінці 1948-го року у місті Боманті, в південно-східньому Тексасі, на становищі інженера у Стейтовому департаменті доріг. Я був там єдиним Українцем в цілому місті й околиці. На протязі тільки одного 1949-го року я виголосив 20 доповідей про Україну і її боротьбу проти Москви не тільки в усіх вище названих клюбах і товариствах, а навіть в школах і двох протестантських церквах і то не лиш у Боманті, але і в дооколичних містах таких, як Порт Артур, Порт Нейчиз, Вудвіл, Недерленд, Джеспер і Кирбівіл.

Преса у всіх тих містах писала широко про ті доповіді і про Україну та її боротьбу проти Москви. Писала про мої виступи також наша преса, в тому й „Америка".

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., СУБОТА, 13 БЕРЕЗНЯ 1971.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS,

FRIDAY, JANUARY 7, 1949

LIONS HEAR ADDRESS BY NATIVE OF UKRAINIA

Emil Michael Tyshovnytsky, a native of the Ukraine who came to the United States in 1946 and arrived in Beaumont last fall, spoke at a meeting of the Lions club yesterday in Hotel Beaumont. He told of the struggles of the Ukraine against Russian domination.

The speaker was introduced by W. F. Simmons, assistant chief highway engineer here. W. E. Killmer, head of the local highway office in which Mr. Tsyhovnytsky is employed, was a guest.

BEAUMONT ENTERPRISE

E. M. TYSCHRONYTSKY TO SPEAK AT LIONS MEET

PORT ARTHUR, Texas, Jan. 15. (Spl)—Emil Michael Tyschronytsky, of the Texas highway department and stationed in Beaumont, will tell of his experiences with the Ukranian underground at the Lions club luncheon Friday noon.

Tyschronytsky, who had several narrow escapes from the Nazis, has been in the United States since 1946. The speaker will be introduced by Henry C. Levois, of Beaumont, a past president of the Port Arthur Lions club.

BEAUMONT ENTERPRISE

Beaumonter Speaks At Luncheon Meet Of Port Arthur Lions

PORT ARTHUR, Texas, Jan. 21. (Spl)—Russia will never conquer the people of the Ukraine because of their indomitable will to resist, Emil Michael Tyshovnytsky of Beaumont, engineer with the state highway commission, told the Lions club at their luncheon Friday noon.

The fight is being carried on by the underground, he said, and will continue to be carried on for the Ukrainians want no part of communism.

The speaker told of the exploitation of the rich natural resources of the Ukraine by the Russians and of his experiences in the struggle against communism and nazism.

Henry C. LeVois, a member of the Beaumont Lions club and a past president of the local organization, introduced the speaker.

BEAUMONT JOURNAL

BEAUMONT, TEXAS, FRIDAY, JANUARY 21, 1949

Ukraine Plight Told To Lions By Native Son

Ukraine has been struggling for centuries against Russian domination, Emil Michael Tyshovnytsky, an engineer in the local office of the state highway department, Thursday told the Lions' club at its weekly luncheon in Hotel Beaumont.

A native of the Ukraine, the speaker came to the United States in 1946 and to Beaumont last November.

"Ukraine," he said, "has the most fertile soil in Europe and other resources, such as iron, coal and manganese. It was absorbed by the Russians in the 18th century. Before that time it was known by the name, Rus, while what is now know as Russia was called "Moscovy."

The speaker was introduced by W. F. Simmons, assistant chief highway engineer here. W. E. Killmer, head of the local highway office, was a guest.

E.M. Tyshovnytsky Will Be Speaker At Optimist Club

E. M. Tyshovnytsky, a Ukranian, who is an engineer for Texas Highway department here, will address a luncheon meeting of the Optimist club Monday at 12:15 p. m. in the Rose room of Hotel Beaumont.

He will talk on workings of the Underground against the communist regime in his country.

The speaker has spent most of his life as a refugee, a prisoner of war, seeking escape from the totalitarian influence. He has served in the armies of four nations, twice by force and twice volunteered.

He is a graduate engineer and speaks 10 languages. He has spent two and one-half years in the United States, first in New York and then Florida before coming to Beaumont about three months ago.

He will be introduced by Norman Tory, program chairman. L. J. Aubey, president, will presided.

BEAUMONT JOURNAL

BEAUMONT, TEXAS,

MONDAY, JANUARY 24, 1949

Ukranian Tells Optimists Of Hardships

Ukrainians who have been subjected to unparalleled hardships under four rules of government will continue in their present fight against Soviet Russia, Emil Michael Tyshovnytsky, native Ukrainian, told Optimists at a Monday luncheon meeting in the Rose room of Hotel Beaumont.

Tyshovnytsky, who came to this country in 1946 and who now is associated as an engineer with the State highway department here, told of the Nazi atrocities and of the horrible brutalities his people have been subjected to under Communist rule.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS, TUESDAY, JANUARY 25, 1949

Ukrainian Tells Of Hardships in Native Land at Meeting

Speaking to the Optimist club at its luncheon meeting yesterday in Hotel Beaumont, Emil Michael Tyshovnytsky, native of the Ukraine, told of the hardships suffered in his native land. Pointing out the sufferings of his countrymen under four despotic governments, he said Ukrainians will continue to fight against the Soviet.

Mr. Tyshovnytsky, who has been living the only peaceful years of his life since he came to this country in 1946 and who is now an engineer with the state highway department, gave a picture of Nazi atrocities and the brutalities his people have suffered under Communist rule.

A meeting of the board of directors of the twenty-sixth district will be held February 5 at Hotel Beaumont, Jack Miller announced. A party at the Harvest club will follow that night, he added.

BEAUMONT ENTERPRISE

Port Neches Lions Plan Carnival To Be Held Feb. 22

PORT NECHES, Texas, Jan. 25. (Spl)—Plans were completed by the Lions club Tuesday night for an indoor carnival at high school gymnasium, Tuesday night, February 22, to raise funds for supporting one boy at Boys' Haven for a year.

Principal speaker at the session, held in Woodcrest recreation hall, was Emil Michael Tyshovnytsky of Beaumont, state highway department engineer. He told of Russian exploitation of the rich natural resources of the Ukraine, and of his experiences with Communism and Nazi agression.

THE PORT ARTHUR NEWS

PORT ARTHUR, TEXAS, SUNDAY, JANUARY 23, 1949.

Ukrainian Refugee Tells Lions Club of Plight of People

An impassioned but stirring plea for Americans to interest themselves in the fight of the Ukrainians against communism was voiced at the Lions club luncheon Friday by Emil Michael Tyshovnytsky, native of Ukraine, who declared that "it was a tragedy so few in the western world were able to tell the real story and so few have heard it." The speaker, who has been in the United States since 1946, is an engineer and now associated with the State Highway department with headquarters in Beaumont.

A former prisoner of both the Nazis and Soviets, Tyshovnytsky related the hardships suffered under Hitler's regime, of the mass executions of the peasants by the Germans, of the murder of the Jews by the thousands and similar fate of Christians found aiding the Jews, the public executions of young men by the Gestapo as a means of terrifying the subjugated peoples, and the horrors inflicted upon millions of people of all nationalities, both by the Germans and the Russians.

'More Atrocities Occurring'

"The authors of the Nazi atrocities have been punished," he explained, "but the authors of even greater atrocities the leaders of Russian communism - are still committing greater and more horrible brutalities in Europe and the Far East."

Tyshovnytsky pointed out that the Ukraine was one of the first victims of Russian aggression and that the representatives on the United Nations do not represent the Ukrainian people, who, he said, have been subjected to unparalleled cruelty by the Russians.

"Millions of Ukrainians have been banished to labor camps or have been executed," he continued. "There is hardly a family in the entire country which did not lose a member in this manner."

He explained that he saw the results of Russian rule in the Ukraine in 1941, declaring that "the misery and poverty were indescribable in a land of fertility." He spoke of the Ukraine as "the granary of Europe" with its fertile soil and its rich resources of iron ore, coal, oil and manganese.

Natives Left to Starve

"Yet in spite of these resources, misery and poverty flourish in the Ukraine because of Russia," he said. "Everything is being taken from the country. The Ukrainians are left to starve.

"Yet in spite of this misery and starvation, and the enormous strength of the Russian occupants, the Ukraine still fights on in a manner without parallel in human history. Ukraine has been behind the iron curtain longer than any other country. The Ukrainians will continue to resist. If the might of Soviet Russia has not conquered the Ukrainians over all these years, it will never conquer.

"The goal of the Ukrainian fight is an independent Ukraine. The great Soviet military machine is not entirely in control of the Ukraine. The Ukrainians are front line fighters in a world movement to resist Russian aggression, and although it is the least known country it is a most important country. In the event of a new world conflagration, the Ukrainian underground insurgents can be counted on as the backbone of anti-Bolshevist forces, for even today they are waging a great fight in the Baltic countries, in Hungary and Yugoslavia."

He cocnluded his talk by calling upon the Lions to become cognizant of the fight being carried on by the Ukrainians against Russian communism and to disseminate such information throughout the country as an effective means of battling the spread of communism elsewhere in hte world.

LeVois Introduces Speaker

Overton Abel had charge of the program. Henry LeVois of Beaumont, past president of the local club, introduced the speaker.

BEAUMONT JOURNAL

BEAUMONT, TEXAS,

WEDNESDAY, JANUARY 26, 1949

Seven Join Lions In Port Neches

PORT NECHES, Jan. 26 — Lions club Tuesday night welcomed seven new members and named committees to arrange for its indoor carnival February 22 at the high school gymnasium. New members include Jack Hamilton, David Markle, D. H. Roderick, James H. Hawthorne, J. M. Morgan, C. A. McKennon and W. F. Hinson.

James A. Ruth, president, appointed A. G. Grief as general chairman of the carnival, which will raise funds to support one boy in Boys Haven at Beaumont for a year. Emil Michael Tshovnytsky of Beaumont, highway engineer, discussed Russian exploitation of the natural resources of the Ukraine.

Carnival program chairmen include Dudley H. Felder, James E. Swann, M. E. Beck, Homer Bellair, W. F. Shultz, John Pickens, Melvin Wilson and C. J. Adams.

THE ORANGE LEADER

ORANGE TEXAS, WEDNESDAY, JANUARY 26, 1949

Ukraine Native to Speak in Beaumont

Emil Michael Tyshovnysky, former Ukraine citizen and soldier, will speak at the regular monthly meeting of the Texas Public Employees association, Southeast Texas chapter, Friday night in Beaumont.

The meeting will be held in the Texas Highway department warehouse building at Fourth and Franklin streets at 7:30 p. m., according to Jack Pickering, program chairman.

New officers for the 1949 term will be elected, and the progress of the association will be discussed at the business session, Pickering said.

Tyshovnysky, a member of the Texas Highway department, will speak on his personal experiences during the World War II and the present underground fighting against the communist regime in the Ukraine.

SILSBEE BEE

SILSBEE, TEXAS,

THURSDAY, JANUARY 27, 1949

Native Of Ukraine To Address Texas Public Employees Group

The regular monthly meeting of the Texas Public Employees Association, Chapter No. 11, will be held in the Texas Highway Department Warehouse Building on the corner of Fourth and Franklin streets in Beaumont, Texas, at 7:30 p. m. on January 28, 1949.

The meeting will begin with a business session at which time new officers for the 1949 term will be elected. At the business session the progress of the association's pending issues will be discussed.

The program committee has arranged entertainment for the evening in the person of Emil Michael Tyshovnysky, former Ukraine citizen and soldier who will talk about his native Ukraine, will relate some of his personal experiences during the last World War and will tell about the present underground fighting against the Communist regime in Ukraine. Mr. Tyshovnysky is now a member of the Texas Highway Department and has his first papers for U. S. citizenship.

BEAUMONT ENTERPRISE
BEAUMONT, TEXAS
SATURDAY, JANUARY 29, 1949

K. E. Dixon Heads Texas Public Workers Chapter

Knox E. Dixon was elected president of the southeast Texas chapter of the Texas Public Employes association last night at a meeting in the state highway department warehouse at Fourth and Franklin streets.

Other officers chosen were Charles L. Davidson, first vice-president; V. A. Glasscook, second vice-president; Mrs. Merle Boner, secretary, and Harry Gray, treasurer.

Serving on the board of directors will be W. E. Simmons, Milton Hays, John Self and John Pate.

Emil M. Tyshovnytsky, former resident of the Russian Ukraine, talked to members of the association and told of life under the Soviets. J. D. Reagan, Jr. was program chairman.

BEAUMONT ENTERPRISE
BEAUMONT, TEXAS,
SATURDAY, FEBRUARY 5, 1949

Exchange club will hear E. M. Tyshovnytsky, a native of Ukrania, at the club's meeting in Hotel Beaumont Tuesday noon. He now is employed as an engineer by the state highway department in Beaumont.

BEAUMONT JOURNAL
BEAUMONT, TEXAS,
SATURDAY, FEBRUARY 5, 1949

Engineer To Speak At Exchange Club

E. M. Tyshovnytsky, native Ukrainian, and now engineer with the Texas highway department here, will address a luncheon meeting of the Exchange club Tuesday at 12:15 p. m. at Hotel Beaumont.

Tynshovnytsky will relate his experiences in his homeland.

Herbert Lass is program chairman. Roy Hooker, president, will preside.

BEAUMONT ENTERPRISE
BEAUMONT, TEXAS,
WEDNESDAY, FEBRUARY 9, 1949

EXCHANGE CLUB HEARS NATIVE OF UKRAINE

E. M. Tyshovnytsky, native Ukranian who now is an engineer with the Texas highway department, told of his experiences with Communist and Nazi totalitarianism at a luncheon meeting of the Exchange club in Hotel Beaumont yesterday

Parker Allen was program chairman. The speaker was introduced by Herbert Lass. Guests included W. E. Simmons and Gordon Gary.

BEAUMONT JOURNAL
BEAUMONT, TEXAS, TUESDAY, FEBRUARY 8, 1949

Exchange Club Hears Talk By Tyshovnytsky

Experiences with Communist and Nazi totalitarianism were cited by E. M. Tyshovnytsky, native Ukranian and now engineer with the Texas State Highway department here, at a Tuesday luncheon meeting of the Exchange club at Hotel Beaumont.

The speaker, who speaks in 10 languages, said he was from that part of Ukraine that had been under several rulers, presently occupied by the Soviet unit. It was once a mighty independent nation that still struggles for that independence.

Among experiences cited by the speaker was one when the Nazis drove all of the men 16 to 60 together and marched them to an open field. No one understood German except Tyshovnytsky, who questioned one of the guards as to the purpose of this mission.

He learned that the Nazi had found two machine guns buried in a haystack and for this were going to murder all the able-bodied men of the town. That is, until Tyshovnytsky convinced them that probably the machine guns were hidden by Polish troops which had come to the town armed and left disarmed a few days before.

The speaker has been in this country about two years. Prior to this time he served the American armies as a volunteer interpreter.

Parker Allen was program chairman. The speaker was introduced by Herbert Lass. Roy Hooker, president, presided.

Guests included W. E. Simmons and Gordan Gary.

A new club banner was displayed at this meeting.

BEAUMONT ENTERPRISE
BEAUMONT, TEXAS,
SATURDAY, FEBRUARY 12, 1949

E. M. Tyschovnytsky As European Refugee to Be Speaker at Main Event Of Period in First Church

Personal experiences of a displaced person who has suffered at close range the persecutions inflicted under Europe's totalitarian systems will be described by E. M. Tyschovenytsky, an Ukrainian native and refugee, at a Brotherhood dinner Thursday night, February 24 in the First Christian church.

The dinner meeting will mark the high point in the local church observance of the Week of Compassion, designated as February 20-27 by the International Convention of the Disciples of Christ.

Under Hitler Regime

Having managed to stay one jump ahead of the concentration camps during five and a half years of the Hitler regime, Mr. Tyschovnytsky's fortunes have brought him to America, where now he is engaged as a state highway engineer headquartered in Beaumont.

"The program will serve to emphasize the need for continued help spiritually and morally as well as materially in rehabilitation of the world's war victims," Rev. W. W. Jones, pastor of the church, said yesterday in announcing the program for the observance.

While services throughout the week among Christian church congregations will stress the program of compassionation, the contributions toward the International convention's goal of $1,500,000 for the year will be made at the Brotherhood dinners.

SVOBODA

The Ukrainian Weekly

Supplement

Тел. „Свободи": BErgen {4-0237 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

JERSEY CITY and NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 14, 1949

DP Gets Texas State Highway Post

A Ukrainian displaced person who came here in 1946, named Michael Tyshevnitsky, today occupies the post of engineer with the Texas state highway department in Beaumont. His story and picture appeared on the front page of the Beaumont Enterprise, also in the Beaumont Journal.

After working in New York in various capacities, he went down to Texas where he obtained his present job. He has already addressed several luncheon meetings of local clubs, including the Lions. His subject has been that of Ukraine and its struggle for national freedom.

Interviewed by the Enterprise reporter, he told him that "For the first time in my life here in Beaumont I felt as though I am settling down to normal life. There is no one chasing me, no one persecuting me.

"In New York my Ukrainian refugee friends told me, 'Don't go to Texas; it's wild and dangerous. But my whole life has been dangerous, so I decided to take a chance. When I got here I was pleasantly surprised. People here have been, to the utmost, friendly, benevolent and kindly to me. I am deeply moved by this."

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS,

SATURDAY, FEBRUARY 19, 1949

Native of Ukraine To Address Brotherhood At Dinner Thursday

E. M. Tyschovensky, Ukranian native admitted to this country as a displaced person and now engaged as a state highway engineer, will address the Brotherhood of the First Christian church Thursday night at 7 o'clock at a dinner in observance of the Week of Compassion.

Mr. Tyschovensky will be introduced by Rev. W. W. Jones, pastor of the church. The dinner will serve to emphasize the responsibility of persons here in alleviation of Europe's suffering, Rev. Mr. Jones said.

The Week of Compassion is a general observance with Christian churches throughout the world and the dinner Thursday is the highlight of the local program.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS,

FRIDAY, FEBRUARY 25, 1949

200 Hear Ukrainian Talk at Compassion Week Church Meet

Approximately 200 persons attended the annual dinner in observance of the Week of Compassion at the First Christian church last night.

Principal speaker was E. M. Tyshovnytsky, a Ukranian now employed in the state highway department's district office here. The speaker discussed the condition of displaced persons and the help which church organizations can give them.

He also spoke on religious persecution in Europe and his own experiences of five and one-half years as a displaced person and as a slave laborer under Hitler.

The dinner was part of a nationwide observance of the Week of Compassion by Disciples of Christ in America. The church is trying to raise $1,500,000 throughout the nation this year for rehabilitation of churches, care of pastors and their families and for feeding and clothing displaced persons.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS, SATURDAY, FEBRUARY 26, 1949

SENATE GROUP TO PASS LAMAR BILL COUSINS PREDICTS

The senate bill which would convert Lamar college into a four-year technological college will be favorably reported out of the state senate finance committee by March 15 in the opinion of W. R. Cousins, Jr., senator from this district and author of the bill.

This is the information Senator Cousins sent to the Farm and Ranch club at a banquet in the Lamar college cafeteria last night. Senator Cousins was scheduled to have been the principal speaker but was unable to reach Beaumont because of high water. He sent his regrets to the club along with the information on the Lamar bill which he was slated to discuss last night. Dow Wynn, industrial division manager of the chamber of commerce, told of Mr. Cousins' delay in reaching the city and imparted his message on the college.

Principal Speaker

E. M. Tyshovnytsky, member of the state highway department here and a former citizen of the western Ukraine, was the principal speaker. He came to this country as a displaced person about two and one-half years ago. He served in the Ukranian army in World war I and during the Nazi regime in Europe was in Poland for some five years, spending most of this time in concentration camps. He discussed the European situation including his experiences during 32 years under communism.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS, WEDNESDAY, APRIL 18, 1951

Russian Invincibility Is Myth, Says Former Ukrainian Officer Speaking At Orange Rotary Club Meeting

BY MARY ALICE LAKEY
Enterprise Correspondent

ORANGE, Texas, April 17.—A former volunteer artillery lieutenant of the Ukrainian democratic army in the war with Russia in 1918-20 who has seen his closest relatives murdered by the Russians and who has visited behind the "Iron Curtain" of the USSR told the Rotary club Tuesday that Russia's invincibility is a myth, "pure nonsense and humbug."

In a speech, "The Ideological Atom Bomb," Michael Tyschovnytsky said: "One of the most important Russian methods used in the cold war is to scare the free world by propaganda that Russia, with 800,000,000 people under her domination, is invincible.

Verge of Collapse

But Mr. Tyshovnytsky declared twice in the last 32 years Russia was brought to the verge of collapse with the Ukraine contributing a great deal, and was saved only by the mistakes of her adversaries.

The historic events were cited as coming in the summer of 1919 during the Russian-Ukraine war and the summer of 1941 when Hitler attacked Russia. He said Russia was saved by the stupidity of Hitler who failed to proclaim the independence of Ukraine and all other nationalities enslaved by the Soviet Union.

Tyschovnytsky's "Ideological Atom Bomb" is based on the explosion of the most primitive element of intangible human nature: "The desire for freedom." This he compared to the material atom bomb; the ideological weapon, he implied, promised victory

Bomb Already There

The speaker emphasized the ideological bomb does not need to be manufactured and needs not be delivered to the target because it is already there, deep in the hearts of 15 republics dominated by oppression, tyranny and cruelty surpassing anything ever known in history.

Illustrating the real Russia, Tyschovnytsky said the Soviet Union proper has only 80,000,000 real Russians. The other [illegible] per cent of the number hate Russia immensely "and wait for the opportunity to free themselves from the Russian yoke," he said.

Tyschovnytsky, employed by the state highway department in Beaumont, was liberated from Hitler's regime by the U. S. army and acted as its interpreter for eight different languages which he speaks. Other than service to the Ukrainian army, he has served as lieutenant in the Imperial Austro-Hungary army in 1918. He was introduced by C. H. Brown, resident highway engineer.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS,

TUESDAY, MARCH 15, 1949

South Park PTA Sponsors Class

Fourth in Series Of Study Courses Set Tonight

THE last in a series of four study courses sponsored by South Park Parent-Teacher association will be presented tonight at 7:30 o'clock in MacArthur Junior high school with Mrs. Robert Tolle serving as chairman.

The course, "An Outline for the Future Happiness of Our Youth" was planned by Mrs. Tom Rigsby and participating on the program will be J. J. Vincent, speaking on the building program as it affects the future, and E. M. Tyshovnytsky, a native of the Ukraine recently naturalized as an American citizen, who, meanwhile, was a refugee from several totalitarian European states. He will speak on the subject, "How Understanding of Foreign Conditions May Lead to Happiness."

Miss Joyce Ann Crysel will present the South Park high school chorus in several numbers.

The program in which the audience will participate with questions and answers will be introduced by Virgil Ferguson.

For those who have completed the 12 hours' work in the series, credit toward a PTA certificate will be given.

BEAUMONT JOURNAL

BEAUMONT, TEXAS,

THURSDAY, AUGUST 18, 1949

Ukraine Native To Address Life Insurance Group

Emil Michael Tyshovnytsky, professional engineer with the Texas state highway department, will be guest speaker at a luncheon meeting of the Beaumont Life Underwriters association Friday at 12:15 p. m. in Hotel Beaumont.

His subject, is, "My Native Country, Ukraine."

The speaker, comparatively a newcomer to Beaumont and the United States, was reared and educated in Europe, speaks 10 languages, and has served in wars under four flags.

Jerry Dean will introduce the speaker.

C. J. Graham, president, will preside.

PORT ARTHUR NEWS

PORT ARTHUR, TEXAS,

SUNDAY, MARCH 27, 1949.

Legion Will Hear Native Ukrainian

An address on conditions in the Ukraine by Emil Michael Tyshovnytsky, a native Ukrainian, will highlight the regular meeting of Rudolph Lambert Post No. 7, American Legion, Monday at 8 p. m. at the Legion clubhouse.

Now employed by the State Highway department at Beaumont Tyshovnytsky came to America as a refugee from his now Communist-dominated homeland. His talk will include an account of his personal experience under the regime of Hitler and information on concerning current fighting between the underground Ukrainian Insurgent Army (UPA) and the Communist government.

The 50-year-old Ukrainian fought in the war against Russia, 1918 to 1920, and was a slave laborer under Hitler. Vernon Burris, program chairman said. Upon his liberation in 1945, he joined the American Army as a volunteer interpreter and translator. He came to the United States in 1946.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS,

THURSDAY, OCTOBER 13, 1949

Local Engineer To Speak Tomorrow At Kirbyville Meet

KIRBYVILLE, Texas, Oct. 12. (Spl)—E. M. Tyshovnytsky, Texas highway engineer in Beaumont, will address the members of the Woman's Civic club Thursday afternoon, according to Mrs. F. D. Bean, program chairman.

Mr. Tyshovnytsky will discuss "My Native Country, Ukraine, and Her struggle against Communism." The speaker has been in America since 1943 and is a graduate of the College of Mines in Pribam, Czechoslovakia and of the College of Mines in Krakov, Poland.

The meeting is scheduled for 3 o'clock in the home of Mrs. M. E. Griner with Mrs. M. H. Richards, Jr., and Mrs. E. O. Price assisting with the hostess duties, according to Mrs. R. B. O'Banion, reporter. Mrs. Julia LaCroix, president, will preside at a short business session.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS,

TUESDAY, MARCH 29, 1949

LEGION SPEAKER TELLS OF UKRAINE

Native of Soviet Province Describes Hitler Domination

PORT ARTHUR, Texas, March 28 (Spl) — Conditions in the Ukraine were described by Emil Michael Tyshovnytsky, a native Ukrainian now employed by the state highway department in Beaumont at the meeting of the local post of the American Legion Monday night.

He cited his personal experiences under the Hitler regime. The Beaumonter was introduced by Vernon Burris, entertainment chairman.

THE SUNDAY ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS,

SUNDAY, OCTOBER 16, 1949

Ukrainian To Address AAUW Meet

International Relations Group to Present E. M. Tyshovnytsky

E. M. Tyshovnytsky, a native of the Ukraine, will be the guest speaker Tuesday night at 7:30 o'clock at a meeting of the International Relations Study group of the American Association of University Women in the home of Mrs. N. M. Moore, 2967 Avenue B.

Mr. Tyshovnytsky is another of Europe's displaced persons who has found a home and an opportunity to pursue a career in America. He is a versatile linguist, having at his command some 10 languages. He is a graduate of College of Mines, Pribram, Czechoslovakia; College of Mines, Krakow, Poland; and National School of Land Surveying, Warsaw, Poland. He is now employed as an engineer with the Texas state highway department.

The subject of Mr. Tyshovnytsky's address will be, "My Native Country—Ukraine—and Her Struggle Against Communism." All members of the AAUW and other persons interested in the study of international relations are invited to hear him.

SVOBODA

The Ukrainian Weekly

Supplement

JERSEY CITY and NEW YORK, MONDAY, AUGUST 1, 1949

Texans Hear Lectures by DP on Ukraine

Emil Michael Tyshovnytsky, a Ukrainian displaced person who came to this country in the summer of 1946, and is now employed as a registered professional engineer with the Texas State Highway Department, gave July 14 last his thirteenth lecture on Ukraine, this time to the Woodville Rotary Club of Woodville, composed of many old cronies of their former fellow townsmen, Governor Shevers.

Mr. Tyshovnytsky's topic was: "My native country Ukraine, some of my experiences in Ukraine during World War I and II, and the present."

Mr. Tyshovnytsky's first lecture on Ukraine was given last December, soon after his arrival in Beaumont, following the acceptance of his application for employment by the Texas highway Department. The lecture was given to a Lions Club. Following it he has received many invitations to lecture from various other societies and civic bodies.

His arrival in Beaumont was reported extensively, front page picture and all, in the Beaumont Enterprise.

The writer of the article, Bill Greeley, reported that "probably the happiest and most contented man in Beaumont in the midst of this happiest of seasons is Emil Michael Tyshovnytsky, a Ukrainian 'displaced person' who now is engineer with the Texas state highway department."

Mr. Tyshovnytsky's first job in this country was as a sales-clerk in the Ukrainian Art and Novelty Shop in New York, and then in its branch in Florida.

"For the first time in my life here in Beaumont," he told the reporter, "I have felt as though I am settling down to a normal life. There is no one chasing me, no one persecuting me.

"In New York my Ukrainian refugee friends told me, 'Don't go down to Texas; it's wild and dangerous.' But my whole life had been dangerous so I decided to take a chance. When I got here I was pleasantly suprpised. People here have been, to the utmost, friendly, benevolent and kind to me. I am deeply moved by this."

During First War the engineer was an ensign, the first officer rank in the Austrian Army on the Italian front. From 1918-20 he was an artillery lieutenant with the Ukrainian Galician Army fighting against the Poles and Reds who were attacking the young Ukrainian National Republic. When the war was lost he escaped into Czechoslovakia. There he completed his studies at the College of Mines in Pribram. In 1925 he returned to Western Ukraine to attend his mother's funeral. He remained and became a citizen of Poland, which had annexed that part of his native land. But since he had fought against the Poles he was exiled to western Poland, wholy Polish. There he worked as an engineer, also an interpreter, as he knows many modern languages, as well as Greek and Latin. When at the outbreak of World War II, Russia invaded Poland, and then later had to retire before the Nazis, Mr. Tyshovnytsky had to shuttle back and forth, trying to escape both enemies. Finally because the Reds would have killed him on sight because he had once fought against them, and since already they had killed two of his brothers and a cousin, he moved westward. The Germans seized him and made him to do forced labor as an engineer on underground construction of a German airplane factory, guarded by S.S. troopers who killed at the slightest provocation. When finally he was liberated by the advancing American forces, he obtained a job with them as an interpreter, which gave him first preference among the DPs trying to get to America.

THE JASPER NEWS BOY

THURSDAY, NOVEMBER 24, 1949. — JASPER, TEXAS

NATIVE OF UKRAINE TO ADDRESS LOCAL KIWANIS CLUB

E. M. Tyshovnytsky, who is employed as an engineer with the Texas Highway Department in Beaumont, will address the local Kiwanis club at their regular weekly luncheon Thursday, Dec. 1. This announcement was made Wednesday by Kiwanian Radford Bibson, who will be program chairman for the occasion.

The theme of Mr. Tyshovnytsky's talk will be "My Natvie Country, Ukraine, and Her Struggle Against Communism."

He is a graduate of the College of Mines in Pribram, Czechoslovakia, College of Mines in Krakow, Poland, and National School of Land Surveying in Warsaw, Poland.

In 1918-1920 he fought against Russian Communists on the battle fields of Ukraine as volunter lieutenant of Ukrainian army during the war of Ukrainian Democratic Republic against Soviet Russia.

In 1944-1945 he was a slave laborer under Hitler in Germany and was liberated by the American army, which he joined as a volunteer interpreter.

Mr. Tyshovnytsky speaks ten different languages and is a member of the Texas Society of Professional Engineers and the Texas Public Employees Association.

As this is to be an outstanding program all members of the local club are urged to attend and bring at least one guest with them.

The club will not meet today due to the Thanksgiving holiday.

BEAUMONT ENTERPRISE

BEAUMONT, TEXAS, THURSDAY, DECEMBER 1, 1949

Beaumont Engineer To Speak at Jasper Kiwanis Meet Today

JASPER, Texas, Nov. 30. (Spl)— E. M. Tyshovnytsky of Beaumont will be guest speaker at a luncheon of the Jasper Kiwanis club Thursday in the Swann hotel, Radford B. Gibson, program leader, said Wednesday.

Mr. Tyshovnytsky's subject will be "My Native Country, Ukraine, and Her Struggle Against Communism."

A graduate of the College of Mines in Pribram, Czechoslovakia, Collge of Mines in Krakow, Poland, and National School of Land Surveying in Warsaw, Poland, he is now an engineer with the Texas state highway department.

Sunday, May 27, 1951

Article by Local Writer Appears In June Periodical

A letter by Michael Tyshovnytsky 1375 Broadway, an engineer with the state highway department, appears in the June issue of the Ladies Home Journal. It is titled, 'Communism Can Be Broken.'

The letter supports an article by Harold Stassen which appeared in the April issue of the magazine and advocates independence and sovereignty for 40,000,000 Ukranians and 60,000,000 other non-Russians now in the Russian empire. Mr. Tyshovnytsky is a native Ukrainian who was a displaced person after the war and came to Beaumont in 1948.

УСПІХИ НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ІМІГРАНТА В ТЕКСАС

Боумант, Тексас, 30 січня. Місцева американська преса в останніх часах подала широкі інформації про інженера Еміля Михайла Тишовницького, недавно ще „скитальця" а сьогодні вже інженера в департаменті стейтових доріг в Тексас. Місцева „Бовмант Ентерпрайс" подала на першій сторінці цілу одисею інж. Тишовницького по світі від першої війни, в якій він зі зброєю в руках в рядах Української Армії боровся проти большевицької навали та якому опісля доводилося переходити багато кордонів, або — як пише ця газета — „кордони його переходили". При інформації поміщено теж фотознімок інж. Тишовницького. На початку січня ця та інші місцеві газети подали широке звідомлення з докладу інж. Тишовницького про Україну в найвидатнішому місцевому „Клюбі Львів". На закінчення свого докладу інж. Тишовницький м.і. говорив: „Хрестик, що його я ношу на своєму сурдуті сьогодні, є мініятурою Українського Військового Хреста, що його я здобув 30 років тому під час двох років на полі бою як молодий лейтенант Української Галицької Армії у війні Української Демократичної Республіки проти комуністичної Росії. Нас тоді переможено, бо ми не мали жадної допомоги від решти світу. Але не зважаючи на те, я з гордістю ношу це відзначення, бо боротьба моєї генерації не була даремна. Її перебрала нова, молодша генерація українських борців за волю, Українська Повстанська Армія, і тепер повільно, але постійно весь не-комуністичний світ прилучується до нашої боротьби проти комунізму". Рівночасно зі звідомленням з докладу, місцева преса подає обширні інформації про Україну та про її боротьбу за волю і демократію.

СВОБОДА, СУБОТА, 2-го КВІТНЯ 1949.

КРАЇНА НАГОДИ

Інженер-українець, який після року прибуття з Европи дістав працю в стейті Тексасі, нерадо їхав туди, маючи переконання, що він там не зможе працювати для своєї старої батьківщини. Не минув місяць, як його імя появилося в газетах з ширикими інформаціями про його рідний край, про визвольну боротьбу та про його особисте переживання. Наскільки хтось хоче міряти особисті осяги газетним розголосом, можна сказати, що згаданий новий американець українського роду осягнув в короткому часі більше, ніж неодин громадянин старшої генерації. Це заохота для інших наших імігрантів, як тут жити і працювати — для себе й для справи. Це теж виправдує давне твердження, що Америка таки ще далі країна нагоди—„Ленд оф опортуниті".

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК LVII. Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го ТРАВНЯ 1949.

11 Відчитів про Україну в Техас

Хочемо згадати про гідну наслідування працю нашого інженера Михайла Тишовницького за час 5-місячного його побуту в стейті Техас.

„Свобода" повідомляла вже двічі своїх читачів (2. лютого та 2. квітня ц.р.) про перші осяги цього нашого новоприбулого земляка, який опинився на праці як одинокий українець в Бомані, Техас, почав там зазнайомлювати американське громадянство з українською справою.

Як нас повідомляє Товариство Українських Інженерів в Ню Йорку, інж. Тишовницький виголосив досі вже 11 відчитів в Техасі, а саме:

Lions Club, Beaumont, Lions Club, Port Arthur, Lions Club, Fort Neches, Optimist Club, Beaumont, Exchange Club, Beaumont, Texas Public Employees Association, Beaumont, Parents Christian Church, Beaumont, Farm and Ranch Club, Beaumont, American Legion, Port Arthur, High School Nederland.

В американській пресі в Техсас появилося вже около 30 репортажів про ці виклади. Ось їх зразки:

"Emil Michael Tyshovnytsky member of the state highway department here and a former citizen of the Western Ukraine was the principal speaker. He discused the European situation including his experiences during 32 years under communism..." (Beaumont Enterprise, Feb. 26, 1949)

"An impassioned but stirring plea for Americans to interest themselves in the fight of the Ukrainians against communism was voiced at the Lions Club luncheon Friday by Emil Michael Tyshovnycky, native of Ukraine..." (The Port Arthur News, Jan. 23, 1949)

"...His appearance was highly informative and greatly enjoyed.." (The Roar, Beaumont, Texas Lions Club, Jan. 13, 1949)

Сам інж. Тишовницький пише в своїому листі про ці виклади таке:

„Темою всіх тих одинадцять промов була Україна: її історія, географія, сучасна ситуація і визвольні змагання. Цей підставовий зміст я переплітав все своїми особистими переживаннями і цікавими епізодами, щоби промови не були сухі і нудні, але живі і цікаві.

„Говорю звичайно 30 до 40 мінут. Про надзвичайне зацікавлення свідчить все майже 100%-ова тишина підчас промови, а по її скінченню буря щирого і спонтанного аплавзу.

„Кожний скиталець — це очевидець подій ізза залізної куртини. А залізна куртина притягає нині увагу і цікавість не тільки кожного американця, але цілого світу. Тому кожний бувший скиталець має запевнену авдиторію і зацікавлення серед американців. То-ж використаймо, ми, бувші скитальці, цю нагоду, якої українці в Америці досі ще ніколи не мали. Використаймо її на інформування широких кол американського громадянства про Україну та наші змагання.

„Ідуть часи і події, що можуть знову буги рішальними для нашого народу. А рішати про це будуть в першу чергу Злучені Держави, то є широкий американський загал і прилюдна опінія. Тому всякий труд для правильного поінформування того широкого американського загалу і американської прилюдної опінії про Україну і її проблеми певно принесе колись стократні овочі.

„Тому не дозвольмо, щоби щоденні наші турботи за хліб насушний притьмили наш зір і погляд в будуче, бо грядуть великі дні й події, які вимагають великих і сильних людей, з вірою в серці і з зором та поглядом в будуче".

„АМЕРИКА"

Ч. 43. РІК XXXVIII. ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., ВТОРОК, 31 ТРАВНЯ, 1949

ВІДЗНАЧЕННЯ ІНЖ. М. ТИШОВНИЦЬКОГО

Як ми вже повідомляли, недавний скиталець п. інж. Михайло Тишовницький одержав працю при стейтовім департаменті доріг в стейті Тексасі. Володіючи добре англійською мовою, п. інж. М. Тишовницький дав досі понад 20 викладів перед різними клюбами американських бизнесменів і професіоналістів у різних містах Тексасу. На ті виклади звернула увагу американська преса так, що праця п. інж. Тишовницького принесла вже гарні плоди доброї пропаганди української справи.

Тепер довідуємось, що інж. Тишовницький здобув ще один успіх, а саме одержав дозвіл („лайсенс") звання „зареєстрованого професійного інженера" („реджістерд професіонал енджінір"), що дає йому богато професійних привілеїв.

Бажаємо п. інж. Тишовницькому, що є теж членом Провидіння, дальших успіхів та енергії в продовжуванні доброї слави для Українців і їх визвольних змагань.

СВОБОДА,

РІК LVII. Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЬЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 3-го ЧЕРВНЯ 1949.

ІНЖ. М. ТИШОВНИЦЬКИЙ ОДЕРЖАВ „ЛАЙСЕНС".

Прибулий не так давно зо скитальщини інж. Михайло Тишовницький, що дістав урядову посаду в Тексас, осягнув уже авторизацію („лайсенс") як „Зареєстрований Професійний Інженер". Недавно була згадка в „Свободі" про відчити інж. Тишовницького про Україну в різних американських клюбах, про які теж повідомляла місцева преса. Інж. Тишовницький є членом 455 відділу У. Н. Союзу.

„АМЕРИКА"

Ч. 57. РІК XXXVIII. ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., ПЯТНИЦЯ, 22 ЛИПНЯ, 1949,

УКРАЇНЕЦЬ В ТЕКСАСІ ПРОПАГУЄ УКРАЇНУ

Член „Провідіння", а також Товариства Українських Інжинірів в Америці, інж. Михайло Тишовницький, недавно ще скиталець, а тепер інжинір Стейтового Департаменту Доріг в Боман в Тексасі, виголосив минулого четверга, дня 14. липня 1949 вже тринайцятий з черги в Тексасі відчит про Україну — цим разом на сходинах „Ротари Клубу" в місті Вудвіл, Текс.

Місто Вудвіл звернуло на себе останніми днями увагу цілого Тексасу тим, що новий говернор стейту Тексас походить з Вудвіл. Молодий, 41-літний Вудвілець, Аллен Шиверс, дотеперішний віцеговернор Тексасу, став говернором, коли бувший говернор, Бюфорд Джестер, вмер нагло в понеділок, 11. липня с. р., в поїзді зі столиці стейту Остіну, до Галвестону, який лежить на острові в Мексиканськім Заливі і є осідком медичного факультету, Тексаського Університету. Джестер вмер в дорозі до клініки того медичного факультету, де хотів піддатися докладним лікарським оглядинам. Новий говернор Шиверс відступив від традиції і зложив говернорську присягу не на Біблію Найвищого Суду, але на стару родинну Біблію в своїм домі, в Вудвіл, в суботу, дня 16. липня.

Всі члени клюбу „Ротари" в Вудвілі, до яких інж. Тишовницький говорив в четвер про Україну, це особисті знайомі і приятелі нового говернора Шиверса і всі вони були запрошені до його дому в Вудвіл з нагоди його заприсяження минулої суботи. Окружний Суддя з Вудвіл, Клайд Смит, який відбирав в суботу присягу від нового говернора Тексасу, був теж присутний на відчиті інж. Тишовницького в четвер.

Інж. Тишовницький, як бачимо, стало і витревало інформує тутешне америк. громадянство про Україну, хоч відбився півтора тисячі миль від центрів українського життя на Сході і є одиноким Українцем в Бомані і околиці. Тепер є вже богато інтелігентних скитальців, розсіяних по цілій Америці і знаючих англійську мову, які могливби іти слідами інж. Тишовницького та інформувати Американців про Україну.

Чекаємо, хто слідуючий?

СВОБОДА,

РІК LVII. Ч. 172. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЬЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ЛИПНЯ 1949.

Ще один відчит про Україну в Тексас

Член Українського Народного Союзу, а також Товариства Українських Інженерів в Америці, інж. Михайло Тишовницький, недавно ще скиталець, а тепер інженер Стейтового Департаменту Доріг в Боман, в Тексасі, виголосив у цьому стейті дня 14-го липня 1949 вже тринадцятий з черги відчит про Україну, цим разом на сходинах „Ротари Клоб" в місті Вудвіл. Місто Вудвіл звернуло на себе останніми днями увагу цілого Тексасу тим, що новий губернатор стейну Тексас є з Вудвіл. Молодий, 41-літний Елен Шіверс, дотеперішний віцегубернатор, став губернатором, коли губернатор Бюфорд Джестер вмер нагло 11. липня, в поїзді зі столиці стейту в Осін до Галвестону, який лежить на острові в Мексиканському Заливі і є осідком медичного факультету Тексаського Університету. Джестер вмер в дорозі до клініки того медичного факультету. Новий губернатор Шіверс відступив від традиції і зложив губернаторську присягу не на Біблію Найвищого Суду, але на стару родинну Біблію в своїм домі в Вудвіл в суботу, дня 16. липня. Всі члени Клюбу „Ротари" в Вудвіл, до яких інж. Тишовницький говорив в четвер про Україну, це особисті знайомі і приятелі нового губернатора Шіверса і всі вони були запрошені до його дому в Вудвіл з нагоди його заприсяження минулої суботи. Окружний Суддя в Вудвіл, Клайд Смит, який відбирав присягу від нового губернатора, був теж присутний на відчиті інж. Тишовницького.

Як бачимо, інж. Тишовницький стало, витривало інформує широкий американський загал про Україну, хоч відбився 1½ тисячі миль від тутешніх центрів українського життя в Америці і є одиноким українцем в Бомані і околиці. Тепер є вже багато інтелігентних скитальців, які знають англійську мову і є розсіяні по цілій Америці. Не один з них міг би взяти собі приклад з інж. Тишовницького.

СВОБОДА ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го СЕРПНЯ 1949

ЧЕРГОВА ДОПОВІДЬ ІНЖ. ТИШОВНИЦЬКОГО ПРО УКРАЇНУ

Бовмонт, Тексас, 24 серпня. Місцевий Джорнел з 18-го серпня повідомляє про черговий виступ інж. Михайла Тишовницького з доповіддю про Україну. Він говорив в місцевій Лайф Андерврайтерс Ассошієйшен на тему: „Мій Рідний Край — Україна". Інж. М. Тишовницький, що приїхав до цеї країни після другої світової війни з европейської скитальщини, затруднений там в стейтовому департаменті доріг і відомий вже нашому громадянству зі своїх численних виступів на українські темп перед американцями.

„АМЕРИКА" — ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., ВТОРОК, 30 СЕРПНЯ, 1949,

ЧЕРГОВИЙ ВИКЛАД ІНЖ. ТИШОВНИЦЬКОГО

„Бовмонт Джорнал" з 18. серпня ц.р. повідомив, що інж. Е. М. Тишовницький виголосив черговий свій виклад під наголовком „Мій рідний край — Україна" для членів товариства асекураційних агентів в Бовмонт, торговельнім центрі полуднево-східної части стейту Тексас. Згаданий дневник пише, що інж. Тишовницький говорить 10 мовами і служив у військах під чотирма прапорами.

Інж. Тишовницький, що є теж членом Провидіння, служить при департаменті доріг стейту Тексас і за останних кілька місяців виголосив уже біла 20 рефератів по ріжних містах того найбільшого стейту ЗАД. Таких пропагаторів нам здалосьби більше.

СВОБОДА ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го ЖОВТНЯ 1949.

ІНЖ. ТИШОВНИЦЬКИЙ ПРОДОВЖУЄ СВОЮ ПІОНІРСЬКУ РОБОТУ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ В ТЕКСАС

На сторінках цього щоденника вже нераз повідомлялося за американською пресою про невтомну активність інженера М. Тишовницького серед американського загалу в Тексас, де він є в стейтовому департаменті доріг. Велику кількість докладів про Україну та українські змагання виголосив інж. Тишовницький в місцевих передових клюбах, організаціях і товариствах. Місцева американська преса широко розписується про ці виклади, ще більше популяризуючи там українську справу. В останньому в бімонтському „Сандей Ентерпрайс" з 16-го жовтня вичитуємо, що інж. Тишовницький виголосить свій черговий доклад на тему „Мій рідний край — Україна та її боротьба проти большевизму", в Американському Союзі Університетських Жінок в найближчий вівторок. Інж. Тишовницький, що сам прибув до цеї країни після другої світової війни, віддав вже велику прислугу популяризації української справи та поширенні української правди серед американського загалу, здобуваючи цим і собі самому його велику увагу. Інж. Тишовницький є членом 203 Відділу УН Союзу.

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., 21 ЖОВТНЯ, 1949

ВІДЧИТОВА АКЦІЯ ІНЖ. М. ТИШОВИЦЬКОГО

Виголосивши кільканайцять відчитів в місті свого осідку й праці, в Боман, Тексас, та в богатьох інших містах того стейту, в якому можнаб помістити й Україну і Францію, інж. Михайло Тишовницький говорив досі до інженерів, адвокатів, асекураційних агентів, купців, промисловців і іншого роду активних суспільних діячів. Темою його рефератів була Україна й її визвольні змагання. Всі дотеперішні реферати викликали живе зацікавлення серед слухачів та в місцевій американській пресі.

Тепер інж. М. Тишовницький почав нову серію відчитів, цим разом для жінок. Дня 13. жовтня говорив він в місточку Кирбівіл, Тексас, до членкинь Жіночого Суспільного Клюбу, а дня 18. жовтня промовляв до членкинь відділу Американської Асоціяції Жінок з Університетською Освітою в Бомані, Тексас.

Треба справді подивляти пропагандивну й освідомлюючу працю п. інж. Тишовницького, що в стейті, де так мало є наших людей, поза своєю працею знайшов контакт і вступ до передових організацій того стейту й може викладати їх членам про значіння української проблеми для світового миру.

Виходьмо з ґетта

На перший сторінці нинішнього числа подаємо вісти про рефератову діяльність інж. Михайла Тишовницького, недавнього іміґранта до Америки зі скитальщини, члена Провидіння й богатьох інших, наших товариств, що за короткий час дав понад 20 відчитів про Україну в найкращих американських товариствах, для вибраних і вливових слухачів. І в стейті Тексас, в місті Б[illegible] де поза інж. Тишовниць[ким] живе ще може два-три інш[і] країнці, американська пр[есса] пише про виступи інж. Тишовницького більше й частійше, як наприклад в Ню Йорку, де живе біля 75 тисяч Українців! І в Бомонті та інших містах Тексасу тисячі Американців слухають викладів про Україну, яких ніхто не дає ні в Ню Йорку, ні в Шікаго, ні в Клівленді, ні по всіх тих великих осередках, де живе більшість нашої іміґрації.

Ось приклад, як вийти зі свого ґетта й працювати для добра й слави свого народу, не вирікаючись ні свого імени, ні свого національного походження, ні своєї віри, а навчаючи і заставляючи всіх довкруги пізнати, шанувати й любити все те, що дороге нам

Нам треба отже тисячей людей типу інж. Тишовницького, щоб шукали приятелів для нашої справи по цілім широкім континенті Америки, замість сидіти в своїм ґетті й шукати собі ворогів серед власних людей.

Виходьмо на світ Божий з нашою справою, з нашою правдою, з нашими цілями, залишаючи в „бейзментах" нашого ґетта всі прикмети й хороби сутінкового, самозамкненого, нетерпимого життя.

СВОБОДА, ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 9-го ГРУДНЯ 1949.

[illegible]ЬШІ ДОПОВІДІ [illegible]ШОВНИЦЬКОГО В ТЕ[illegible]САС ПРО УКРАЇНУ

„Бімонт Інтерпрайс", „Джеспер Нюз" та інші місцеві газети в Тексас знову подали вісти про дальші доповіді інж. Е. М. Тишовницького про Україну в поодиноких американських клюбах та організаціях. Темою доповідей цего нашого громадянина, що потрапив у відносно короткому часі здобути собі велику популярність в місцевих американських колах, є звичайно: „Україна — [illegible] рідний край".

Михайло Тишовницький

ТИСЯЧІ ДОЛАРІВ ЛЕЖАТЬ НА ВУЛИЦІ

Тисячі долярів в формі безплатної можливости ширення правди про Україну лежать на вулиці. Нам треба тільки схилитися по них.

Холодна війна в повнім розгарі. Коли вона розгориться у кріваву, ніхто не знає. Мабуть тоді, коли большевикам буде здаватися, що вони вже до неї готові і самі її зачнуть. Тоді очевидно прийде їм кінець, а по їх розбиттю Америка буде рішати про долю України. А Америка, то широкий американський загал і прилюдна опінія. Тому кожний Українець в Америці повинен брати активну участь в інформованні широкого американського загалу про Україну та про її понад 30-літню боротьбу проти комунізму і Москви, щоб по третій світовій війні не повторилося те, що по першій, а іменно, що побідники не знали нічого про Україну.

В який спосіб можна це робити без ніяких коштів, про те хочу осьтут подати кілька завваг на підставі мого власного однорічного досвіду.

Рік тому доля привела мене до Боманту, коло 100-тисячного міста в полуднево-східнім Тексасі, близько межі із стейтом Луізіяна над Мехиканським Заливом. Українців тут, крім мене одного, нема. Незадовго по моїм приїзді редакція найстаршої тутешної газети „Бомант Ентерпрайс" довідалася про мене від одного мого знакомого Американця і зараз прислала до мене репортера і фотографа. Репортаж про мене і моя фотографія появилися на першій сторінці. Кілька днів потім найповажнійший місцевий клюб, що гуртує інтелектуальну і економічну сметанку міста і околиці, а іменно „Лайонс Клуб" запросив мене, щоб я сказав їм на найближчих сходинах клюбу дещо більше про себе.

Я ніколи не виголошував таких промов, всеж таки згодився приняти те запрошення, бо це була добра нагода поінформувати найвизначнійших в місті і околиці Американців про Україну. Я приготовив собі свою доповідь на письмі, але мимо того мав дещо трем, коли ввійшов на салю і станув перед мікрофоном і авдиторією, зложеною із кількасот членів клюбу. Але вже по перших реченнях трема минула і я спокійно відчитав свою доповідь. Я мав говорити про себе, але... говорив про Україну і її визвольну боротьбу, а про себе тільки час до часу втручав кілька речень в звязку з моєю участю в цій боротьбі як старшини УГАрмії (1918-1920), а також про мої переживання на Україні підчас другої світової війни. Так авдиторія, як і вся місцева преса, приняли мою доповідь прихильно. А потім посипалися вже запрошення на дальші доповіді про Україну одно за другим від найріжнороднійших клюбів і організацій не тільки з Боманту, але і з сусідних міст Тексасу.

До нині, себто за той один рік я виголосив вже 17 таких доповідей для тисячів Американців в сімох містах Тексасу, то є пересічно один відчит що три тижні, а запрошення далі не устають. Я навіть не в силі приймати їх всіх і мушу часом відмавляти, бо приготовання кожного такого відчиту вимагає часу, якого я поза заробковою працею не маю за богато — а американська публика вибаглива і критична й нісенітниць слухати не буде. Якщо хтось позволивби собі плести небилиці, то мавби нагоду хиба тільки один раз, бо його в друге напевно вже ніхто не запросивби. Тутешна преса все пише про ті доповіді і про Україну. Мій альбом з витинками з американської преси вже досить грубий. Якби так хто міг і хотів замовити в пресі і заплатити ті всі статті, то це коштувалоби грубі гроші. Мене не коштує це нічого, тільки мій вільний від заробкової праці час.

Тесаме може очевидно робити майже кожний скиталець-інтеліґент, а навіть певно краще, чим я, бо я ані не політик ані не бесідник. В кожнім, хочби найменшім місті є бодай кілька таких клюбів і організацій, до яких я говорив, а іменно:
Lions Club, Rotary Club, Optimist Club, Kiwanis Club, Exchange Club, American Legion, American Association of University Women, Parents-Teacher Association, Women's Civic Club, Public Employees Ass'n і богато інших.

В такім Ню Йорку, Филаделфії, Шікагу, Дітройті, чи Клівленді є їх сотки. Всі вони мають що тижня або що місяця сходини, на яких потребують якогось бесідника — гостя. Голова програмового комітету з радістю запросить на такого бесідника скитальця, що може, як учасник і очевидець, оповісти їм про відносини і події за Залізною Заслоною, яка нині прикевує до себе увагу цілого світа. Треба тільки, щоб хтонебудь піддав їм таку думку, то є чи зателефонував, чи написав кілька

слів або до місцевої газети, або до якогонебудь клюбу, чи організації.

Мова не є перешкодою. Більшість скитальців-інтелігентів знає вже на стільки мову, щоб відчитати доповідь, яку може остаточно помогти написати хто інший, якщо даний скиталець сам не чується на стільки на силах. Український Конгресовий Комітет міг би приготовити кілька ріжних таких 20-мінутових доповідей і вибити їх на циклостилю (міміографі) та розсилати на бажання, а кожний з нас міг би собі доповнити і попереплітати їх власними переживаннями (не довшими, чим на 10 мінут читання), щоб доповіддям надати характер особистого звіту і зробити їх в той спосіб більше цікавими, живими і безпосередними. Разом отже такий відчит не повинен бути довший, чим на пів години, бо такий є звичайно час, призначений для бесідника-гостя.

Такі доповіді мусять бути писані приступною і, як на чужинця, не занадто вишуканою мовою. Треба їх теж писати так, щоб Американець, який перший раз в своїм житті слухає щось про Україну, зрозумів за тої пів години ясно, о що ходить і чого ми хочемо. В таких доповідях не можуть мати місця ніяка пересада ані фантазія, ніякі шумні і пусті фрази, ніяке плаксиве нарікання, ніяке апелювання до співчуття і милосердя. Американці того всього не люблять. **Стопроцентова правда, подана в невишуканих, ясних словах і реченнях і в скромний спосіб, але з задержанням особистої і національної гідности, є запорукою успіху.**

В тих відчитах не треба нападати на ніякий нарід, з яким ми були колись в незгоді, а який тепер таксамо поневолений, як і наш. Між слухачами можуть бути (і звичайно є!) члени або потомки такого народу, наприклад Поляки, Мадяри чи Румуни. Вістря тих доповідей повинно бути спрямоване виключно проти большевиків і Москви. Не можна теж давати ніяких порад чи наук Американцям. Нам, скитальцям, що знайшли тут приют і є гостями, це не лицює. Американці самі зроблять собі потрібні висновки з того, що від нас почують. Не можна теж аудиторії страшити ніким і нічим. Американці це могутна і відважна нація, яка ніякого ворога не боїться і не потребує боятися.

Приготування кількох таких відчитів Українським Конгресовим Комітетом булоби великою полекшою навіть для тих, що може й самі потрафилиби собі написати їх, але не мають потрібного до того часу чи літератури. Така поміч УККомітету булаби теж свого роду напрямною і дороговказом для таких віддалених від наших осередків одиниць, як я, що не є в курсі найновійших подій чи плянів в ділянці політики української спільноти в Америці.

Америка зачинає цікавитися українською справою, бо відчуває, що большевицький підбій Азії з її сотками міліонів населення вимагає зарівно нових шляхів в холодній війні, як і приготування нових методів на випадок большевицького нападу. Президент Труман витає Конгрес Американських Українців у Вашінгтоні, „Голос Америки" зачинає говорити до України по українськи. Українці в Америці ще досі не мали такої нагоди щоб Американці так радо хотіли слухати нас, а навіть самі запрошували нас між себе, щоб ми говорили їм про Україну. Тож використаймо, як слід, цю нагоду. Схилімо тіснотисячі долярів, що лежать на вулиці.

Зробимо тим велике діло не тільки для добра нашого поневоленого народу, але теж і для добра нашої прибраної батьківщини — Америки. Найважнійшою большевицькою зброєю в холодній війні це брехня — брехня про щирість мирових деклямацій Москви, щоб приспати чуйність світу і зискати на часі потрібним їм до стравлення Азії і до приготування нападу та брехня про досконалість і вищість комуністичної ідеології та про рай під комуною, щоб приєднувати членів до комуністичної партії і симпатиків комунізму в цілім світі, а тим розсаджувати вільні народи із внутра та приготовляти сильні п'яті колони.

Ширенням правди про комуністичну дійсність на Україні ми поможемо вибити з большевицьких рук їх зброю і унешкідливити отрую комуністичної пропаганди. Оповіданням наших правдивих переживань, ми, що є свідками і жертвами большевицької дійсности поза Залізною Заслоною, отворимо очи тим Американцям, що невідпорні на большевицьку пропаганду або нерішені; в той спосіб охоронимо їх від небезпеки затроєння комуністичною отруєю і зради власної держави. Інформуванням широкого американського загалу про Україну та її значіння причинимося вкінці теж і до того, що Америка не поповнить того блуду, що зробив Гітлер через незнання і недоцінювання української проблеми. В той спосіб причинимося до американської побіди і тим бодай в малій частині сплатимо Америці наш довг за захист, який ми тут знайшли.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В ТЕКСАСІ

Боман, Тексас, 31. жовтня, 1949

День 30. жовтня 1949. став історичною подією в житті Техасаських Українців, бо того дня основано першу українську організацію в тім найбільшім стейті Злучених Держав

Українців в Техасі дуже мало: В хліборобськім місточку Бремонд в повіті Робертсон, менше-більше на половині дороги між двома найбільшими містами Техасу: Гюстон і Далас живе від около сорока літ кількадесять українських хліборобських родин, які однак **ізза браку своєї греко-католицької церкви** підпали під польський вплив тому, що в містечку є польський костел і значна кількість Поляків. Всі ті Українці ходять до польського костела і належать до польських асекураційних товариств. Підписаний їздив там і говорив з ними. Це чисто українські родини з такими назвисками як Турляк, Атаманчук, Тимчишин і інші. Автор цеї дописі не міг вийти в подиву, що не тільки старші між ними, які приїхали там 40 літ тому з Галичини, але **навіть їх сини, доньки і внуки, роджені вже в Бремонді, говорять досі прекрасною українською мовою немовби вчора приїхали з Галичини.** Шкода, що 40 літ тому не основано там української греко-католицької парохії.

Крім тих Бремондських Українців є в Техасі тільки одно-одиноке невелике скупчення Українців, а іменно всього кільканайцять родин, в найбільшім місті Техасу, Гюстоні. Позатим є тільки кілька розпорошених в ріжних містах одиниць, таких як на примір др. Роман Березович, дентист, в столиці стейту Остін, або як автор цеї дописі, в Бомані. Між горсткою гюстонських Українців є кілька родин, що живуть там, серед американського моря, теж вже около 40 літ, а мимо того заховали не тільки свою мову, але й глибоку любов і привязання до всього, що українське. Це родини з такими назвисками як Балабан, Барабаш, Курица, Пиндус, Толопко й інші. Підписаний навязав з ними щирий і дружний контакт негайно по своїм приїзді до Техасу рік тому назад, пізнав їх глибокий патріотизм і піддав їм думку про потребу власної організації. Вони приняли цю думку з ентузіязмом. Завдяки тим прекрасним нашим родинам, як також завдяки горстці новоприбувших скитальців, а передовсім завдяки щирим старанням нашого визначного адвоката і бізнесмена Василя Кори, що живе в Гюстоні около 10 літ, можна було приступити до основання першої української організації в Техасі.

В неділю, 30. жовтня, 1949. р. зійшлося в салі одного з найкращих гюстонських готелів, іменно Райс, понад 30 Українців з Гюстону, то є всі вище названі родини, всі новоприбувші скитальці, між ними пані Лідія Поготовко, вдова по замордованім гештапівцями в Варшаві в 1944. році полковнику української армії, а також Віктор Балабан, який є в Америці щойно рік, а вже доробився своєю пильною працею, завзятістю і витревалістю з нічого до власного підприємства, яким затруднює кількох, спроваджених ним з Европи наших скитальців. Як гості, приїхали на ці сходини аж з далекого Ню Орлінс, в стейті Луізіяна, знаний тамошний бізнесмен Іван Зазуляк і його дружина.

На предсідника зборів вибрано адвоката Василя Кори, а на секретаря скитальця Михайла Данилика. Адвокат Кори відкрив сходини спільною молитвою, на голос „Отче Наш", а відтак передав голос авторови цеї дописі, як головному бесідникові. Підписаний зясував присутним в одногодинній промові конечність власної організації й потребу на народні цілі, в першу чергу на Український Конгресовий Комітет, як одиноку політичну репрезентацію всіх американських Українців в борбі за ви-

звольнення поневоленого большевиками українського народу. Відтак промовляли ще Лідія Поготовко, Ольга Желада, Михайло Балабан, Павло Барабаш, Іван Зазуляк, Дмитро Курица, Григорий Пиндус, Віктор Балабан, Іван Горохівський і інші. Всі вони горячо поперли заклик головного бесідника до оснування своєї організації та жертв на Український Конґресовий Комітет. По замкненню дискусії ухвалено одноголосно оснувати **„Українсько-Американський Клюб в Гюстоні"** і вибрано його першу управу в слідуючім складі: президент: Василь Кори, віцепрезидент: Михайло Балабан, український секретар: Михайло Данилик, англійський секретар: Волтер Барабаш, скарбник: Дмитро Курица, жіноча референтка: Лідія Поготовко, голова контрольної комісії: Павло Барабаш, члени контрольної комісії: Григорий Пиндус і Михайло Толопко.

Ухвалено теж одноголосно **вислати привіт Четвертому Українському Конґресові до Вашінґтону, а на працю Українського Конґресового Комітету зібрано 348 доларів (від 30 осіб!)** Є це прекрасний вияв патріотизму, ідейности і жертвенности Українсько-Американського Клюбу в Гюстоні, сотвореного спільними силами давних і нових українських іміґрантів.

Вся українська спільнота в Америці без сумніву радіє, що її найдальше на полудневий захід ЗДА висунена вітка над Мексиканським заливом зорганізувалася і влучилася в рити спільної праці і жертвенности. Найщиріші побажання успіху і розвою для цеї першої в Техсасі української організації є в серцях всіх Українців Америки. Наші громади й організації на півночі ЗДА повинні дати вислів тим почуванням, навязуючи з новою організацією дружні звязки, щоби привитати її в великій родині зорганізованого українства та заохотити до дальшої так гарно започаткованої праці. Адреса:

Ukrainian American Club, 4600 Caroline, Houston, Texas.

Інж. Михайло Тишовницький

ДАВАЙМО ЖИТТЕПИСИ І СПОМИНИ

КОМБАТАНТІВ ДО АРХІВІВ ТА МУЗЕЇВ

Уявім собі, яку велику вартість мали б тепер життєписи, автобіографії, спогади, знимки, печатки, документи і інші пам'ятки старшин і козаків Хмельницького, Виговського, Мазепи і інших наших гетьманів, якби такі матеріяли взагалі існували у великих скількостях і були нам доступні. Таку саму вартість будуть колись мати наші власні життєписи, автобіографії, спогади, знимки, документи і інші пам'ятки, якщо ми, комбатанти, їх напишемо і перешлемо до тих некомуністичних архівів і музеїв у вільнім світі, що такі пам'ятки українських збройних визвольних змагань збирають і зберігають.

Під комбатантами розуміються не тільки старшини і вояки українських військових з'єднань між 1914 і 1921 роками, таких, як УСС, СС, Армія УНР, УГА і гетьманські старшини і вояки, але теж всі ті, що в пізніших роках аж до нинішнього часу боролися зі зброєю в руках за волю нашого народу в таких з'єднаннях, як УВО, ОУН, Карпатська Січ, Дивізія Галичина (УНА), УПА і інші. За тих, що вже не живуть, такі життєписи повинні написати і переслати їхні батьки, дружини, діти або інші кревні.

Як ми, комбатанти або кревні комбатантів, що брали активну участь в тих змаганнях, того не зробимо, то не оставимо по собі ніякого сліду про нашу участь в тих змаганнях, а наші нащадки слушно закинуть нам, що ми занедбали те діло, так дуже важне і конечне для будучих істориків і для утривалення і продовжування нашою молоддю і будучими поколіннями ідеї і традиції збройної боротьби за вільну, самостійну і від нікого незалежну соборну українську державу.

Ця справа тепер тим важніша, конечніша і пильніша, що великі збірки таких матеріялів пропали для нас у Львові і Празі, а старші зпоміж нас скорим темпом вимирають. Тому обов'язком кожного з нас, комбатантів та кревних вже покійних комбатантів, є написати негайно, доки ще пам'ять служить, спогад про його участь в збройних змаганнях за волю України, або бодай його життєпис, чи автобіографію, з подрібним описом його участи у визвольних змаганнях.

Кожна автобіографія, чи життєпис, або спогад мусить передовсім бути правдивий, без видумок і фантазій, та подавати якнайбільше фактичних даних, таких, як назви і чисельний стан військових частин, степені, імена та назвиська командантів, назви місцевостий, в яких комбатант брав участь в боях, дати тих боїв і т. п.

Дуже побажаними є всякі знимки з тих часів з поданням дати і місцевости кожної знимки, а також опису події та подання назвиськ знятих осіб. При писанні тих автобіографій, життєписів, чи спогадів, треба мати на увазі, що не треба писати нічого такого, що могло б пошкодити комунебудь з наших людей на рідних землях.

Найкраще писати на машинці або дати комусь написати чи переписати машинкою, але як нема такої можливости, то вистарчить і ручно писаний оригінал. З оригіналу (машинового чи ручного) треба зробити 10 фотокопій або "Кзіракс" - копій і вислати по одній копії до нижче пода-

них архівів імузеїв, від яких я маю письмові заяви, що вони такі автобіографії, життєписи, знимки і інші пам'ятки з наших збройних визвольних змагань збирають і зберігають.

Чому до всіх тих архівів і музеїв, а не тільки до одного? Тому, що якби той один, чи навіть і другий або третій з них пропав колись, наприклад, через пожар, або через брак фондів на удержання, чи з іншої причини, то такі самі збірки комбатантських автобіографій, життєписів, спогадів, ни знимок, остануть в інших місцях.

Другою дуже важною причиною, чому кожний з нижче поданих архівів і музеїв повинен мати збірку тих матеріялів є те, щоб наша молодь, історики і наші будучі покоління мали доступ до таких збірок не тільки в одній місцевості, може занадто віддаленій від них, але також і в інших місцевостях ближче їхнього місця замешкання. Бо такі збірки є в архівах і музеях не на те, щоб вони там припадали порохом, але на те, щоб з них вчилися наші діти, внуки і правнуки, ким були їхні батьки, діди і прадіди, як і за що вони боролися; щоби вони з тих збірок виносили гордість про своїх предків і цю країну та той нарід, з якого ті предки вийшли і щоби не встидалися приналежности до того народу та не цуралися його і його мови, віри, історії і культури. А наші будучі історики, щоби використовували ті збірки на писання і поширювання правди про Україну, тої правди, яку сотки тисяч їхніх предків писали своєю кров'ю на сотках українських побоєвищ.

А тепер подаю адреси вище згаданих архівів і музеїв. Цей список не є повний і подає адреси тільки тих установ, які мені вдалося зібрати і від яких я одержав позитивні відповіді на мій квестіонар в цій справі. Перед тим хочу ще згадати, що кошт фотокопій, чи "Кзіракс" - копій, є дуже малий. В деяких прилюдних бібліотеках можна собі самому зробити фотокопію одної сторінки 11 x 8 інчів за 10 центів на автоматі за кілька секунд. Я все так роблю копії для себе.

Адреси архівів і музеїв такі: (1) Shevchenko Scientific Society, Inc., 302-304 W. 13th Street, New York, N. Y. 10014, U. S. A. (2) Ukrainian Museum UVAN, 206 W. 100th Street, New York, N. Y. 10025, U. S. A. (3) University of Minnesota, University Libraries, Walter Library, Immigrant Archives, Ukrainian Collection, Minneapolis, Minn. 55455, U. S. A. (4) Ukrainian War Historical Institute, 404 Bathurst Street, Toronto 2-B, Ontario, Canada (5) Ukrainian Museum and Library, 161 Glenbrook Road, Stamford, Conn. 06902, U. S. A. (6) Ukrainian National Archives, 11756 Charest Street & Commor, Detroit, Michigan 48212, U. S. A. (7) Ukrainian Museum, Inc., Office: Mr. Leonid W. Bachynsky, 3425 Broadview Road, Cleveland, Ohio 44109, U. S. A. (8) Mr. P. Olexienko, Ukrainian Archives of Denver, 1359 Steele Street, Denver, Colo. 80206, U. S. A. (9) Ukrainian Student Archive-Museum of the Ukrainian Free Academy of Sciences, 1032 Circle Drive, Baltimore, Md. 21227, U. S. A. (10) Якийнебудь інший некомуністичний архів чи музей у вільнім світі, якого адресу маєте і про який знаєте, що він такі матеріяли збирає і зберігає.

Я вислав оцей заклик рівночасно тільки до кількох наших часописів у вільнім світі; до всіх не можу, бо їх є дуже багато. Однак я все ж таки дуже прошу Хвальні Редакції всіх наших некомуністичних часописів у вільнім світі, що не дістали від мене оцього закличку, передрукувати його з тих часописів, в яких він вже появився.

О. М. Тишовницький,
комбатант

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 22. серпня 1972 р.

Хвальна Управо Архіву !

В часописі "НАРОДНА ВОЛЯ" в Скрентоні у Пенсильвенії появився 27. лютого 1969 р. залучений осьтут мій заклик під наголовком " Даваймо хиттєписи і спомини комбатантів до архівів та музеїв". Той сам заклик появився відтак ще й у слідуючих часописах:
"АМЕРИКА", Філядельфія, Пенсильвенія, в числі з 1. березня 1969 р.
"ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ", Мінхен, Німеччина, в числі з 9. березня 1969 р.
"НОВИЙ ШЛЯХ", Вінніпеґ і Торонто, Канада, в числі з 5-12 квітня 1969 р.
"ВІЛЬНИЙ СВІТ" і "КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР", Вінніпеґ, в числі з 28. липня 69.
"ВІСТІ КОМБАТАНТА" в ч. 6 за 1969-ий рік, на сторінках 62 і 63.

З огляду на те, що в тому заклику я подав за Вашою згодою між іншими тех адресу Вашого архіву, звертаюся тепер до Вас з ввічливою просьбою, щоби Ви були ласкаві повідомити мене, чи той заклик мав якийсь успіх, то є, чи Ви в тих трох і пів роках, що минули від кінця лютого 1969 р. до тепер, отримали від комбатантів і від родин вже покійних комбатантів більше хиттєписів, споминів, світлин, документів і інших пам'яток, чим на протязі трох і пів років безпосередно перед тим закликом, себто від 1. вересня 1965 до 27. лютого 1969 р.

Інформації, які Ви будете ласкаві прислати мені у Вашій відповіді на оцю мою просьбу, разом з інформаціями від інших архівів, буду старатися оголосити в нашій пресі, щоби в той спосіб підтримувати і продовжувати кампанію за висиланням хиттєписів і споминів комбатантів до Вашого і до інших наших архівів.

З гори дуже Вам дякую за ласкаве сповнення оцієї просьби і остаю

зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Залучник Омелян Михайло Тишовницький

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії З.С.А.
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920
(гл. стр. 489)

Моя адреса:
Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

Примітка: Оцей лист я вислав до усіх тих архівів і музеїв, яких адреси є на стр. 133.
О. М. Т.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ АРХІВ Інк.
МУЗЕЙ • БІБЛІОТЕКА ВДІТРОЙТІ

11756 CHAREST STREET & COMMOR • DETROIT, MICHIGAN 48212

Phone: 366-9764

4 вересня 1972

ПОЧЕСНІ ЧЛЕНИ:
Каленик Лисюк, Каліфорнія
Йосиф Хімчук, Віндзор
Ярослав Стецюк, Колорадо
Дмитро Фодчук, Торонто
Радіон Пироженко, Каліфорнія
Д-р Ол. Марітчак, Дітройт
Проф. Теодор Калитовський
Проф. М. Дмитренко, Дітройт
Проф. Я. Салецький, Дітройт

КУРАТОР МУЗЕЮ:
Роман Данко

ВІЦЕ-КУРАТОР:
Д-р Ілля Андрусик

НАДЗІРНА РАДА:
Дир. І. ля Біловус
Д-р Юрко Бахур
Д-р Іван Дутко
Д-р В. Прокопович
Пані Анастазія Біловус
Дир. Йосиф Біловус
Інсп. Данило Рубаха
Інж. Ярослав Зубаль
Проф. Василь Біланський

ЧЛЕНИ АДМІНІСТРАЦІЇ:
Інж. Ярослав Криний
Дир. Теодор Штецюк

ВП.П.Інж.Омелян Михайло Тишовницький
в Лос Анджелес, Каліфорнія.

Вельмишановний і Дорогий Інженере, Приятелю!

У відповідь на Вашого цінного листа датованого 22 серпня ц.р. - повідомляємо, що ми незвичайно вдячні Вам за дописі помищені в різній Укр.Пресі з закликом до комбатантів, що б передавали свої життєписі, спогади а також матеріяли з участі в різних формаціях українського війська для збереження їх в Українських Архівах.

Для історії, дослідів, для майбутніх поколінь, це дуже важлива праця - бо вона дає майбутнім історикам і науці - доповнення до ділянки "Українського Війська" "Збройних Сил" чи "Визвольних Змагань".

Звичайно, історик - для своїх наукових праць - користовується архівами, і чим більше знаходить в них матеріялів, тим поважніша його наукова праця, в ній - більше імен учасників, яких імена з їх власної вини не попадають на сторінки історії.

Дуже часто трапляється, що якийсь генерал, полковник чи інший фронтовик, описуючи якусь історію своєї військової частини, дивізії чи полку не наводить навіть більшого списка імен учасників його частини, яких не може згадати як товаришів зброї на тому чи іншому фронті боєвих змагань, бо не знаходить в архівах тих матеріялів, які мігби використати в своїх працях.

Ваш заклик у пресі до українських комбатантів дуже розумний, діловий, суттєвий і оправданий. Від часу появи у прес: Вашого звернення - архів одержав багато документації від учасників різних родів зброї, біо і автобіографій, світлин медалів, поспортів, довідок, відзнак, що мають велику вартість для історії і ціну для Архівів.

Перечисляти ті всі надходження - заняло б багато місця - але варто згадати, що найбільше і найціннішого матеріялу переслав відомий комбатант б.хорунжий У.С.С. пан

Стпан Ріпецький,куратор Історично-Архівної Комісії Братства У.С.С.

З цього джерела відбито фотостатом понад сто сторінок дуже цікавих і цінних документів Архіву У.С.С.кампанії років 1914-1920. Іншими жертводавцями,що надіслали цікаві матеріяли з періду воєнних дій 1917-20 були:Проф.Ярослав Салецький,Каленик Лисюк /багату колекцію світлин/Інж.Антипів Олекса,Коцур Іван,Інж.Розченко,Інж.Герчанівський Д. Інж.Зубаль Ярослав,Проф.Розгін Іван,Олексієнко Петро.

Ваш заклик в пресі можна тільки привітати як дуже корисну акцію.

З подякою шлемо гарний привіт і висловби глибокої пошани.

Оригінальний спосіб інформацій про Україну

Живе в Лос Анджелесі один українець, про якого варто написати цих пару рядків, щоб інші робили те, що він робить. Це — інж. Омелян Михайло Тишовницький. Колишній офіцер Української Галицької Армії. Власне, не про нього самого хочу написати, бо й знаю його лише з рідких зустрічів з ним, а про його спосіб антикомуністичної пропаганди, про його спосіб поширення ідей української самостійности серед народу країни, в якій живемо. Що ж він робить?

Нічого такого надзвичайного, тяжкого або коштовного з фінансового боку. А разом із тим робить корисну для України роботу. Навіть із хати не виходячи.

10-20 листів щотижня в моїй поштовій скриньці — це звичайна справа для співредактора часопису. Але ні один із тих багатьох листів читачів і нечитачів-українців не звертає на себе увагу так, як один чи два листи на рік, що їх приходиться мені читати від п. Тишовницького. Чому?

Бо вже сам конверт приковує увагу кожного, хто бере його в руки. Крім звичайної поштової марки, на ньому красується велика марка Українського Національного Музею в ЗСА. А під іменем своїм і адресою старшина УГА наклеює ще й наліпку по-англійському, яка каже: "Лейтенант 11-го Стрілецького Полку Української Галицької Армії, 1918-20 в боротьбі проти російського комунізму". І це ще не все. Друга наліпка, що теж по-англійському видрукувана, звучить так: "У 50-річчя відновлення Самостійности України та її Збройних Сил". А є ще й третя наліпка: "Пишіть до Вашого конгресмена та сенатора з вимогами перед Об'єднаними Націями Незалежности України, 45-мільйонової нації, поневоленої Росією". Всі вони щороку інші, згідно з актуальними подіями.

І коли ви берете в руки такий конверт з такими наліпками, ви таки оглядаєте його довше, ніж інші, які розпечатаєте. Читаєте. І думаєте. Якщо ви українець — вам усе це знайоме, знане, відоме. Але якщо конверт потрапляє до рук американця, цей останній розглядає його ще довше. Ще уважніше читає. Глибше думає. І якщо не розуміє повністю, що то значить, когось запитає. Отже — п. Тишовницький змушує багатьох думати над українською проблемою своїми наліпками на конвертах. А якби все виглядало б, коли б такими наліпками почали користуватися 2 мільйона українців ув Америці та півмільйона в Канаді?

Адже ми, українці, пишемо листи не лише до українців — ми платимо чеками наші рахунки за світло, газ, телефон щомісяця, і ці наші конверти йдуть до урядових і різних бізнесових департаментів. Ми також отримуємо листи від наших конгресменів і сенаторів, які присилають нам анкети, і ми їм відповідаємо, користуючись їхніми, що в прилозі, конвертами. Але ж ті самі конверти можна оздобити так, як це робить інж. Тишовницький. Хай думають, читаючи, й конгресмени, сенатори, урядовці в міських управах, у поштових відділах — скрізь, де тільки можливо. Про 50-ліття. Про Шевченка. Про Франка. Про голод 1933 р. Про все.

І коштує це дуже мало. Такі наліпки коштують дослівно центи, якщо їх замовити побільше. Деякі фірми, реклямуючи свій товар, можуть на замовлення зробити й безплатно. Треба тільки хотіти поширювати ідею української самостійности, треба тільки не лінуватися наклеїти, крім звичайної поштової марки, ще одну-дві наліпки.

І не забуваймо, що в Америці сила-силенна любителів оригінальностей. Такі конверти з такими наліпками колись будуть у збірках дорогих колекцій. Але головне те, що в такий чи інший спосіб конверти потрапляють до рук багатьох людей — хай же вони бодай з тих наліпок дізнаються про те, про що мають пам'ятати і знати. На перший погляд такий спосіб пропаганди - інформації виглядає не дуже ефективним, але при поширенні того способу це може бути ще одним дуже ефективним масовим поширенням даних про Україну й її проблеми.

Інж. Омелян М. Тишовницький робить добре діло, і його варто наслідувати.

(і. о.)

До статті "Оригінальний спосіб"

Прочитала я статтю "Оригінальний спосіб інформацій про Україну", вміщену Вами в газеті "Вільний Світ" (21-го квітня 1969 р.). Якщо п. Тишовницький робить добру роботу для українства, то чому б не наслідувати його способу на ширшу, організовану скалю? От хоч би й українці Лос Анджелесу, як одна громада, чому б не взятися нам за це діло? Я охоче закупила б відповідну кількість таких марок. Для нас, як для поневоленої, забутої і мало популярної нації, корисні всі можливі й найдрібніші заходи. Вони можуть вирости до більших.

З пошаною,

Анна Кулевич,
Лос Анджелес.

СВОБОДА, ВІВТОРОК, 29-го КВІТНЯ 1969

ІНЖ. ОМЕЛЯН МИХАЙЛО ТИШОВНИЦЬКИЙ ПРОПАГУЄ УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ ШЛЯХОМ НАЛІПОК НА ЛИСТАХ

Лос Анджелес. — Старшина Української Галицької Армії, інженер - пенсіонер Омелян Михайло Тишовницький впродовж багатьох років посилає свої листи з різними значками - наліпками англійською мовою, які він сам замовив, або придбав. Теми наліпок: голод в Україні в 1933 р., боротьба проти російського колоніялізму, або: „Пишіть до свого конгресмена та сенатора, вимагайте перед ОН незалежности України — 45-мільйонової нації, поневоленої Росією". Наліпки, розсилані на листах в усі країни світу, роблять своє, деякі конверти вже потрапили до світових збирачів оригінальних наліпок, напевно потраплять і до відповідних музеїв, де їх читатимуть тисячі відвідувачів.

* і.о. - це університетський професор Др. Іван Овечко

Копіюйте і поширюйте оцю летючку масово. Тільки масова акція може мати успіх.
Copy and distribute this leaflet in mass. Only a mass action can have success.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ УКРАЇНЦІ !

Світова прилюдна опінія це така могутна сила, що державні народи, а навіть такі над-потуги, як ЗСА і СРСР мусять числитися з нею і видають величезні суми грошей на інформування світу про себе і на формування прихильної для себе світової прилюдної опінії. Наша поневолена батьківщина не може тепер того робити, а її вороги ширять тільки брехню про Україну. Тому ми, українці, що живемо у вільному світі, кождий і кожда з нас, можемо і повинні робити під цим оглядом все, що є в границях нашої можливости, хоч би ця можливість була найменша, бо, як кажуть, "кропля по кроплі навіть скалу вижолоблює". Одною з таких можливостей є наліплювання на всіх висилани нами листах таких наліпок, як нище показані, або з подібними текстами, в найважніших світових мовах, таких, як анґлійська, французька, німецька, іспанська, італійська, португальська і інші. Такі наліпки дуже дешеві: тисяча штук кождої такої наліпки, як нижче показані, в якій нема більше, чим 4 рядки і 25 букв і відступів в однім рядку, коштує в ЗСА тільки одного доляра. Кождого і кожду з нас стати на такий дрібний видаток, який може причинитися до визволення нашої батьківщини, коли ми всі без виїмку візьмемо участь у цій акції. Тож замовляймо такі наліпки у відповідних друкарнях і наліплюймо їх на всі висилані нами листи.

Михайло Кремєнка

DEAR FELLOW UKRAINIANS :

The world's public opinion is such a tremendous power that not only small nations, but even such super powers as USA and USSR have to take it in consideration and spend huge amounts of money on informing the world about themselves and on forming the world's public opinion favorable for themselves. Our enslaved fatherland can not do it now, and its enemies spread only lies about Ukraine. Therefore, we, Ukrainians who live in the free world, every one of us, can and should do in this regard everything which is within our possibility, even if this possibility is the smallest one, because, as the saying goes, "drop after drop excavates even a rock". One of such small possibilities is placing on all letters mailed by us such labels as shown below, or with similar texts, printed in the world's most important languages, such as English, French, German, Spanish, Italian, Portuguese, and others. Such labels are very inexpensive: One thousand of labels with any of the below shown texts, up to 4 lines and 25 letters and spaces in each line, costs in USA only one dollar. Everyone can afford such a small expense which might contribute to the liberation of our fatherland if all of us without exception will participate in this action. Therefore, let us order such labels at appropriate printers and place one or more labels on envelopes of all letters mailed by us.

Mykhaylo Kremyenka

120 million non-Russians are enslaved by Russia in her "Soviet Union" and over 100 millions in her satellites.

Six million died in UKRAINE of famine artificially created by red Moscow 1932-33.

In UKRAINE, the Russians russify the schools, burn libraries, jail innocent priests and intellectuals.

UKRAINE, a founding member of the United Nations, is held by Russia in colonial slavery and oppression.

Russia, the lost colonial empire, enslaves 45 million UKRAINIANS, and the United Nations look on tacitly.

TO HONOR LENIN BY U. N. IS AN INSULT TO MANKIND & A MOCKERY OF UKRAINE & OTHER NATIONS ENSLAVED BY HIM.

Write your Congressman & Senator to demand, through the United Nations, the independence for UKRAINE, a nation of 45 millions, now enslaved by Russia.

Save this envelope. It has a value for a collector for its unusual labels. Keep it or sell it.

FORMER COLONIES IN ASIA AND AFRICA BECAME INDEPENDENT. UKRAINE AND OTHER RUSSIAN COLONIES WAIT FOR THEIR TURN

RUSSIA, RELEASE YOUR BARBARIC GRIP ON UKRAINE AND YOUR OTHER COLONIES WHOSE INDEPENDENCE YOU DESTROYED!! LET THEM BECOME INDEPENDENT AGAIN !!!!

RUSSIA, STOP CRUCIFYING UKRAINE!! STOP USING THE METHODS OF IVAN THE TERRIBLE, PETER I AND STALIN! LET UKRAINE BECOME INDEPENDENT!!

FREE MOROZ, DEFENDER of HUMAN RIGHTS IN UKRAINE!! UKRAINIAN STUDENTS T.U.S.M.

Замовляйте оці наліпки через ТУСМ } TUSM, P.O.Box 141, Riverton, N.J. 08077.
Order these labels through
До ціни наліпок додайте кошт пошти. To the price for labels add postage cost.

Нова акція членів ТУСМ-у

НЮ ЙОРК. — Кількісно велике й дуже активне Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського — ТУСМ майже безперервно проводить різні акції в користь поневоленого українського народу. Відомими є масові демонстрації членів ТУСМ в обороні засудженого поновно українського історика Валентина Мороза, що його Москва вислала на довгі літа до концентраційного табору. Ті демонстрації знайшли широкий відгомін в ЗСА і поза їх межами та стали прикладом для українського студентства в усьому вільному світі.

Останніми часами члени ТУСМ розпочали нову пропагандивну акцію проти московського комунізму, видаючи спеціяльні англомовні наліпки на листи. Всі листи, що їх висилають тусмівці, мають ті наліпки, на яких є такі написи: „В Україні Москалі (Росіяни в оригіналі) московщать школи, палять бібліотеки, саджають до тюрем невинних священиків і інтелектуалістів", і — „Вшановувати Леніна в ОН — це означає ображати людство й насміхатися над Україною і над іншими націями, що їх він поневолив".

Праця членів ТУСМ є важлива й корисна, тому українське громадянство, яке так часто турбується українською молоддю, повинно без уваги на свої переконання підтримати її і справді допомогти нашим студентам продовжувати їх корисні для українського народу дії.

Копіюйте і поширюйте ощо летючку масово. Тільки масова акція може мати успіх.
Copy and distribute this leaflet in mass. Only a mass action can have success.

СВОБОДА, ЧЕТВЕР, 11-го БЕРЕЗНЯ 1971

Антикомуністичні англомовні наліпки на листах ТУСМ

Ню Йорк. — Зростає активність в поборюванні московського імперіялізму-комунізму збоку студентської організації в ЗСА — Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського, ТУСМ. Після голосних студентських демонстрацій в обороні молодого історика Валентина Мороза, що його повторно й безпідставно засудила Москва, Тусмівці розпочали новий антикомуністичний похід, цього разу з допомогою малих вимовних наліпок англійською мовою на листах. Наліпки розповідають всім тим, що їх прочитають: „В Україні росіяни російщать школи, палять бібліотеки, садовлять до тюрем безневинних священиків та інтелектуалістів", а на другій сказано: „Вшановувати Леніна в ОН — це означає ображати людство й насміхатися над Україною та іншими націями, які він поневолив". Наліпки студенти розміщують на заадресованій стороні листів і на другій стороні. Такі ж листи йдуть і до інших англомовних країн світу.

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.,
СЕРЕДА, 5 ТРАВНЯ 1971.

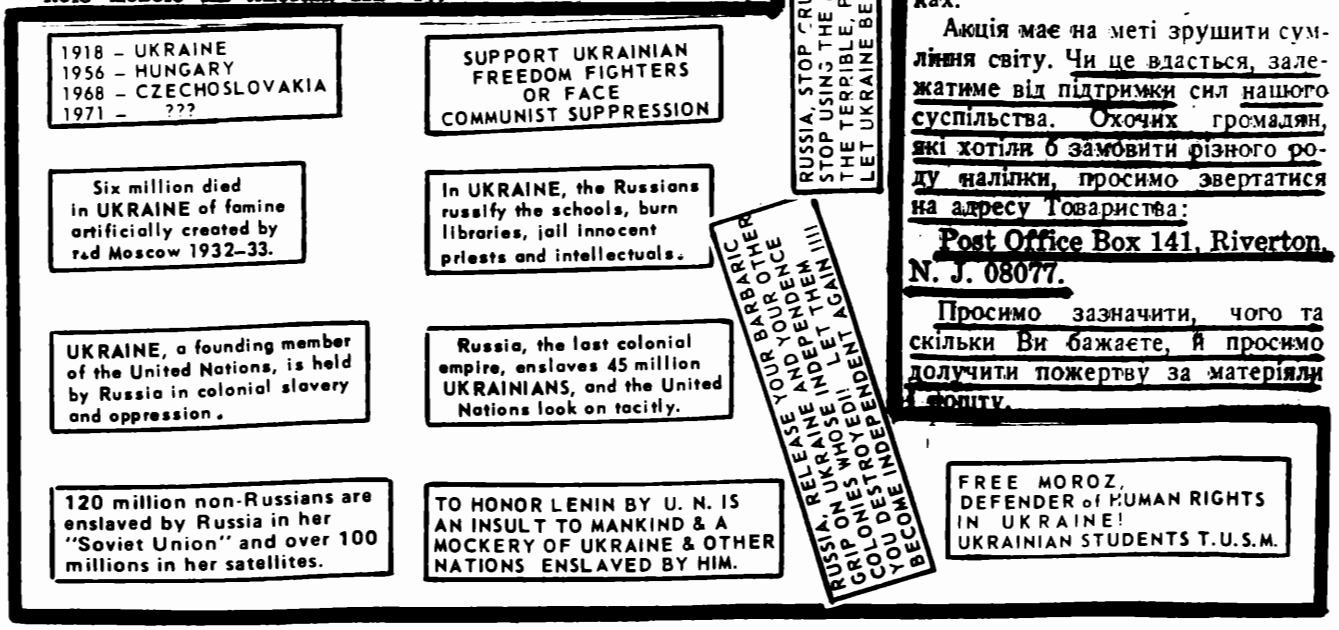
ТУСМ у дії

ТУСМ розпочав жваву акцію, яка звернула увагу широких кіл українського й чужого довкілля. Акція полягає в тому, що ТУСМівці випустили різного роду наліпки з відповідним змістом, який говорить про права людини, колоніяльне поневолення нашого народу, московщення України і т. п. Ці наліпки можна приліплювати на авта, чи меншого формату на листи (тут є серія 12 різних змістом наліпок). Інші того роду наліпки ТУСМівці розліплюють по різних установах, публічних місцях, напр., у підземках.

Акція має на меті зрушити суспільство світу. Чи це вдасться, залежатиме від підтримки сил нашого суспільства. Охочих громадян, які хотіли б замовити різного роду наліпки, просимо звертатися на адресу Товариства:

Post Office Box 141, Riverton, N. J. 08077.

Просимо зазначити, чого та скільки Ви бажаєте, й просимо долучити пожертву за матеріяли й пошту.

УКРАЇНСЬКЕ ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО

ГЕНЕРАЛЬНА УПРАВА

Редакція "УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА"

Чікаго, 2. квітня 1970 р.

До Високошановного Пана
Інж. Омеляна Михайла Тишовицького
Лос-Анджелес.

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ І ДОРОГИЙ ПОБРАТИМЕ !

Пробачте нас за те, що підписаний через затяжну хворобу, а через те й через накопичення поточної кореспонденції був супроти Вашої ласкавої уваги неввічливим.

Щойно трохи прийшовши до себе, упорядковую листування, що не носило негайного характеру. Тому тільки тепер прошу Вас приняти в імені нашої редакції щиру подяку за прислані Вами протимосковські й протикомуністичні та національно-пропагандні наліпки, які ми використовуємо весь час при відповідному листуванню. (Гл. стор. 137-139 і 143

Гратулюємо Вашому шляхетному й високопатріотичному задуму і його виконанню напевно з належним успіхом !

З нагоди наближення Великодних Свят засилаю Вам найсердечніший привіт та найщедріші побажання здоровля й дальшої козацької завзятости у службі Україні !

ХРИСТОС ВОСКРЕС ! ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА !

Полк. Інд. Антін Кущинський
за редакцію "Укр. Козацтво"

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ ! ПРОСЛАВЛЯЙМО ЙОГО !

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

(Гл. стор. 268) ← Льос Анхелес, Каліфорнія, 31. грудня 1971 р.

Вп. Пан Юрій І. Павлічко, Голова Пластового Філятелістичного Бюра
вулиця Св. Станислава ч. 217 при Головній Пластовій Булаві
Рачестер, Н.Й. 14621

Високоповажаний і Дорогий Пане Павлічко !

Посилаю Вам осьтут одного доляра і ввічливо прошу Вас прислати мені ласкаво за те марки, про які мова в долученій тут статті, що появилася в "АМЕРИЦІ" з 22. грудня 1971 р. під наголовком "Пласт наша гордість і мрія".

При цій нагоді пересилаю Вам осьтут дві летючки про ділянку, яка вправді не належить до філятелії, але має велику вартість і значіння для ширення серед чужинців правди про Україну. Долучую тех до тих двох летючок зразки наліпок, про які мова в тих летючках, а іменно 14 наліпок, з яких кожна має інший текст. (Гл. стор. 138, 139 і 143)

Посилаю Вам ті летючки і наліпки на те, щоби Ви були ласкаві подумати над тим, чи широкий загал "Пласту", а передусім сеніори, не повинні би брати активної участи в поширюванні ідеї наліплювання таких або тим подібних наліпок на ковертах усіх висиланих листів.

Як Ви прийшли би до переконання, що ця ідея є добра і корисна, як причинок еміґрації до боротьби за визволення нашої батьківщини, то Ви зробили би велике діло, як Ви могли би переконати про вартість тої ідеї також найвищі провідні орґани нашого "Пласту" у вільному світі.

Остаю з найкращими побажаннями усього найліпшого для Вас в Новому 1972-ому році і зі щирим привітом та пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

Емеритований Інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА, колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920, колишній Пластун в Стрию 1911-1914.

(Гл. стор. 489)

18 залучників:
1 доляр
1 витинок з ґазети
2 летючки
14 наліпок

Моя адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

ПЛАСТОВЕ ФІЛАТЕЛІСТИЧНЕ БЮРО

ПЛАСТ НАША ГОРДІСТЬ І МРІЯ
ПЛАСТОВА ПОШТА 10

10-го січня 1972 р.

Високоповажаний Пане Інженер !

Пересилаю Вам один аркуш марок „Пласт Наша Гордість і Мрія" - зубковані (існують незубковані та пробні нез. аркуші, ціна: 1.00 дол. шт. також маю старші пластові марки на складі; на замовленнях повиш 5.00 дол є 20% опусту.)

одержав від Вас	1.00
І аркуш марок	- .75
До розчислення	.25

Марками ЗСА пересилаю 25ц.

Щиро дякую Вам за наліпки та інформацію про них. Я є співредактором журналу Союзу Українських Філателістів „Український Філателіст" і приготовляю Етієннофіластичну частину. Думаю, що наш журнал помістить статтю про Ваші наліпки. Прошу прислати до кінця січня (тоді мушу всі матеріяли вислати до голови СУФ) одну сторінку машинописаного друку про Ваші наліпки, із двома примірниками кожної наліпки. В статті прошу зазначити на примір: хто запроєктував, кілько видано, як друковано, де, барви, і т.п. - технічні аспекти, які зацікавилиб збирачів. Якщо Редакція помістить статтю, буде подана Ваша адреса, щоби збирачі могли безпосередно до Вас писати.

Згори щиро дякую.

Щасливого Нового Року

Юрій Ігор Павлічко

142

ПФБ

Юрій Ігор Павлічко
голова ПФБ

СПИСОК ПОШИРЮВАНИХ МНОЮ ПРОТИМОСКОВСЬКИХ НАЛІПОК

1.	In UKRAINE, the Russians russify the schools, burn libraries, jail innocent priests and intellectuals.	В УКРАЇНІ москалі московщать школи, палять бібліотеки, саджають до тюрем невинних священників та інтеллектуалістів.
2.	UKRAINE, a founding member of the United Nations, is held by Russia in colonial slavery and oppression.	УКРАЇНУ, члена-основника Обєднаних Націй, Росія тримає в кольоніяльному невільництві і утиску.
3.	Russia, the last colonial empire, enslaves 45 million UKRAINIANS, and the United Nations look on tacitly.	Росія, послідна кольоніяльна імперія, поневолює 45 міліонів УКРАЇНЦІВ, а Обєднані Нації приглядаються тому мовчки.
4.	Six million died in UKRAINE of famine artificially created by red Moscow 1932-33	Шість міліонів умерло в УКРАЇНІ з голоду, що його червона Москва штучно зорганізувала 1932-33.
5.	120 million non-Russians are enslaved by Russia in her "Soviet Union" and over 100 millions in her satellites.	120 міліонів не-росіян поневолює Росія у своїому "Радянському Союзі", а понад 100 міліонів у своїх сателітах.
6.	TO HONOR LENIN BY U. N. IS AN INSULT TO MANKIND & A MOCKERY OF UKRAINE & OTHER NATIONS ENSLAVED BY HIM.	ВШАНОВУВАТИ ЛЕНІНА В О.Н. ЦЕ ОБРАЗА ЛЮДСТВА І НАСМІХ НАД УКРАЇНОЮ І ІНШИМИ НАРОДАМИ, ЩО ЇХ ВІН ПОНЕВОЛИВ.
7.	RUSSIA, RELEASE YOUR BAREARIC GRIP ON UKRAINE AND YOUR OTHER COLONIES WHOSE INDEPENDENCE YOU DESTROYED!! LET THEM BECOME INDEPENDENT AGAIN !!!!	РОСІЄ! ЗВІЛЬНИ ТВІЙ ВАРВАРСЬКИЙ УТИСК УКРАЇНИ І ТВОЇХ ІНШИХ КОЛЬОНІЙ, ЩО ЇХ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТИ ЗНИЩИЛА! ДАЙ ІМ СТАТИ ЗНОВА НЕЗАЛЕЖНИМИ!!!!
8.	RUSSIA, STOP CRUCIFYING UKRAINE!! STOP USING THE METHODS OF IVAN THE TERRIBLE, PETER I AND STALIN! LET UKRAINE SECURE INDEPENDENT!!	РОСІЄ! ПЕРЕСТАНЬ РОЗПИНАТИ УКРАЇНУ!! ЗАКИНЬ МЕТОДИ ІВАНА ГРОЗНОГО, ПЕТРА І, І СТАЛІНА! ДАЙ УКРАЇНІ СТАТИ НЕЗАЛЕЖНОЮ!!
9.	FORMER COLONIES IN ASIA AND AFRICA BECAME INDEPENDENT. UKRAINE AND OTHER RUSSIAN COLONIES WAIT FOR THEIR TURN.	КОЛИШНІ КОЛЬОНІЇ В АЗІЇ І АФРИЦІ СТАЛИ НЕЗАЛЕЖНИМИ. УКРАЇНА І ІНШІ РОСІЙСЬКІ КОЛЬОНІЇ ЧЕКАЮТЬ НА СВОЮ ЧЕРГУ.
10.	FREE MOROZ DEFENDER of HUMAN RIGHTS IN UKRAINE ! UKRAINIAN STUDENTS T.U.S.M.	ЗВІЛЬНІТЬ МОРОЗА, ОБОРОНЦЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ!! УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ Т.У.С.М.
11.	1918 - UKRAINE 1956 - HUNGARY 1968 - CZECHOSLOVAKIA 1972 - ????	1918 - УКРАЇНА 1956 - МАДЯРЩИНА 1968 - ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА 1972 - ????
12.	SUPPORT UKRAINIAN FREEDOM FIGHTERS OR FACE COMMUNIST SUPPRESSION.	ПІДДЕРЖУЙТЕ УКРАЇНСЬКИХ БОРЦІВ ЗА СВОБОДУ АБО ПРИГОТОВЛЯЙТЕСЯ НА КОМУНІСТИЧНЕ ПОНЕВОЛЕННЯ.
13.	Write to your Senator and Congressman to demand the independence for UKRAINE enslaved by Russia.	Пишіть до Вашого Сенатора і Конґресмена та жадайте незалежности для УКРАЇНИ, що її поневолює Росія.
14.	Save this envelope. It has a value for a collector for its unusual labels. Keep it or sell it.	Збережіть оцю коверту. Вона має вартість для збирача з огляду на незвичайні наліпки на ній. Заховайте її або продайте.

Наліпки ч. 10, 11 і 12 проєктував ТУСМ

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛАТЕЛІСТІВ, НЮ ЙОРК
SOCIETY OF UKRAINIAN PHILATELISTS, INC.
NEW YORK, N.Y.

Ч.....

Рочестер, Ню Йорк, дня..12-го квітня 1972 р.

Високоповажаний Пане Інженер !

Щиро дякую Вам за Вашого листа і за марки з Австралії. Сьогодні вишлю їх до Др. Ю. Слусарчука - голови СУФН. Рівнож дякую за Вашу попередню посилку а спеціяльно за знимку.

Що до наліпок, Др. Ю. Слусарчук писав так: (Гл. стор. 137-139 і 143)
„Можливо, що з часом хтось щось напише про пропаґандивні слоґани - тоді можна буде включити (наліпки)."

Що зроблю - Др. Слусарчук є голова !

Але вірю, що марку „Фрі Укрейн" помістять.

Остаюсь з пошаною і привітом

Юрій Ігор Павлічко

Юрій Ігор Павлічко

Гл. стор. 145 і 146.
О. М. Т.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

(Гл. стор. 268) ← Льос Анхелєс, Каліфорнія, 21. квітня 1972 р.

До Високоповаженого Пана Доктора Юрія М. Й. Слюсарчука
Головного Редактора журналу "УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ"
Шенектаді, Н.Й. 12309

Високоповажаний і Дорогий Пане Докторе !

Співредактор "Українського Філятеліста", п. Юрій Ігор Павлічко, в своєму, залученому осьтут, листі до мене з 10. січня 1972 р. виступив з пропозицією поміщення в "Українському Філятелісті" статті про українські англьомовні протимосковські наліпки на коверти. (Гл. стор. 142)

Я вже від кількох літ поширюю такі наліпки, а тепер це поширювання перебрало Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського /ТУСМ/ тому, що я вже старий і немічний і не маю тепер сили займатися цим, як слід. (Гл. стор. 137-139 і 143)

Тому, коли я одержав від п. Павлічка його вище згаданий лист, я звернувся до Голови Світової Управи ТУСМ-у, п. Інж. Богдана В. Кульчицького, з просьбою, щоби він написав бахану п. Павлічком статтю. Інж. Кульчицький зробив це, долучив по 2 примірники кожної наліпки і переслав в січні 1972 за моїм посередництвом п. Павлічкові.

Щойно з долученого осьтут листа п. Павлічка до мене з 12. квітня 1972 виходить, що це Ви не допустили статті Інж. Кульчицького до поміщення в "Українському Філятелісті" і написали п. Павлічкові, що "Можливо, що з часом хтось щось напише про пропаґандивні слоґани - тоді можна буде включити /наліпки/". (Гл. стор. 144)

З того, що Ви написали п. Павлічкові, видно, що причиною Вашого неґативного рішення відносно поміщення статті Інж. Кульчицького було деяке непорозуміння, яке я хотів би осьтут вияснити.

У Вашому листі до п. Павлічка Ви назвали ті наліпки "пропаґандивними слоґанами". Ми, що ідею тих наліпок видвигнули, реалізуємо і поширюємо, волімо уживати назви "наліпки на коверти для ширення серед неукраїнців правди про Україну", або іншу подібну назву, бо в назві "пропаґандивні слоґани" вичувається свого рода нехіть і погорду до тих наліпок, головно від коли "пропаґандивні слоґани" Ґітлєра, Ґеббельса і московських большевиків стали синонімами брехні і глуму над правдою.

Ви написали теж, що "Можливо, що з часом хтось щось напише про ті, як Ви їх назвали, "пропаґандивні слоґани". Про наші наліпки написано вже дещо, а іменно: у "ВІЛЬНОМУ СВІТІ" з 21. квітня 1969, у "СВОБОДІ" з 29. квітня 1969 і з 11. березня 1971 і в "АМЕРИЦІ" з17.березня 1971 і з 5. травня 1971 та в летючках Михайла Кремєнки і Інж. Богдана В. Кульчицького, що в сотках розійшлися і далі розходяться по усіх країнах нашого поселення. Залучую осьтут фото-копії усіх тих голосів нашої преси і обох летючок.

Маю надію і хочу вірити, що на підставі залучених осьтут матеріялів Ви будете ласкаві змінити Ваше неґативне рішення відносно поміщення статті Інж. Кульчицького в "Українському Філятелісті".

Усі ми знаємо, що Москва від соток літ веде тотальний наступ на Україну з метою цілковитого знищення української нації. Цей наступ вівся і ведеться усіми можливими середниками і методами: збройним наїздом, розстрілами, арештами, засланнями, масовим переселюванням, голодом, москвщенням, мішаними подружжями тощо. У цьому наступі приміняється уся ґігантична могутність велитенської невільничої імперії з усіми її безмежними засобами. Усі державні, церковні, наукові, технічні, літературні, мистецькі і многі інші чинники, установи і ділянки мусять причинюватися до осягнення тої мети. В останному часі той наступ ще значно посилився.

Нарід, що не хоче піддатися тому наступові і згинути, мусить боронитися усіми можливими і доступними середниками, методами і засобами. Тотальний наступ вимагає тотальної оборони. Можливості такої тотальної оборони на рідних землях дуже обмежені. Тому тут, у вільному світі, ми, українці, кожний і кожна з нас, повинні брати участь в тій оборонній боротьбі в границях наших можливостей.

Кожний думай: що на тобі
Мілійонів стан стоїть,
Що за долю мілійонів
Мусиш дати ти одвіт!
Іван Франко

Наліпки, про які мова у цьому листі, це один з многих середників, засобів і метод, що є в границях наших можливостей, а стаття в "Українському Філятелісті" про ті наліпки для їх як найбільшого поширення це теж один з таких середників нашої тотальної оборони.

Я впевнений у тому, що ніякий український філятеліст некомуніст, а тим більше Ви, Вповн. Пане Докторе, особисто, не схочете виключити Себе від участи в тій тотальній обороні, тим більше, що ті наліпки будь-що-будь є таки зблизькі як не до філятелістичної то бодай до етієнно-філястичної ділянки.

Я був би Вам дуже вдячний, як Ви були би ласкаві, у відповіді на оцей мій лист, повідомити мене, що Ви таки помістите в найблищому числі "Українського Філятеліста" залучену осьтут статтю Інж. Богдана В. Кульчицького під наголовком "Цікаві наліпки на коверти", або навіть ще й від Себе, як Головного Редактора, помістите на цю тему коротку статтю, може подібну до змісту залученої осьтут летючки Михайла Кремєнки, в якій заохотите усіх читачів "У.Ф.", щоби вони причинювалися до поширювання тих наліпок.

Остаю з найщирішими побажаннями усього найліпшого і найкращого для Вас особисто, Високоповажаний Пане Докторе, і для усіх українських філятелістів та зі сердечним привітом і правдивою пошаною:

7 залучників Омелян Михайло Тишовницький

(Гл. стор. 137-144)

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918--1920.
(Гл. стор. 489)

Копії:
1. Інж. Кульчицькому
2. П. Павлічкові

P.S.: Залучую теж фото-копію листа від Ґенеральної Управи Українського Вільного Козацтва і Редакції журналу "УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО" з дуже прихильною оцінкою тих наліпок. (Гл. стор. 140)

Моя адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

146

(Гл. стор. 268) ← Льос Анхелєс, 29. листопада 1972 р.

Вп. Пан Професор Олександер П. Татомир
Левіттавн, Пенсилвенія

AIR MAIL

Високоповажаний і Дорогий Пане Професоре !

Пересилаю Вам осьтут фото-копї листа Секретаріяту СКВУ з 24.XI.1972 до мене і мойого листа до п. Дра. Володимира Ґалана.

(Гл. стор. 364 і 365)

В окремій пачочці висилаю Вам дві печатки "ЛЮДСЬКІ ПРАВА ДЛЯ УКРАЇНИ !" в анґлійській мові. Одна з тих печаток є для Вашого особистого ужитку, а другу прошу Вас передати від мене якійсь такій орґанізації, чи установі, або особі, яка згодиться поміщувати відтиск тої печатки на ковертах усіх висиланих нею листів, а також на ковертах інших орґанізацій, чи установ, або осіб, що висилають богато листів і принесуть ті листи до відтиснення на них тої печатки, або схочуть позичити собі ту печатку на якийсь час. Ходить о те, щоби ця печатка була в масовому ужитті. Було би добре, як цю печатку поміщувано би на якнайбільшій скількості Різдвяних і Новорічних побажань, а також на різних інших листах, обіжниках і т.п., висиланих у великих скількостях.

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

Відносно проєкту резолюцій, що надавалися би до усіх потреб, то справа трудна. Я думав над тим і не прийшов до ніякого мудрого висновку. Пробував я скомбінувати головні точки, подані у Вашій знаменитій статті "НА ЗАХИСТ МОЛОДІ" з тими точками, що є в мойому "ВІДКРИТОМУ ЛИСТІ", але недавно прочитав я резолюції, ухвалені на нарадах Головної Управи Обєднання Українців в Америці "САМОПОМІЧ" 11.листопада 1972 р., про які є обширний звіт на першій сторінці "АМЕРИКИ" з 18. листопада 1972 р. Проєкти двох обіжників, предложені п. Радником Богданом Ластовецьким і п. Володимиром Соханом є знамениті і я є ними захоплений. Ідеї, висловлені в тих обіжниках, повинні би тех увійти до проєкту резолюцій в справі боротьби проти приросту мішаних вінчань. Дуже мені сподобалася ідея світлиць і читалень, в яких могли би стрічатися усі: молодь і старші. Такі світлиці і читальні були би тех знаменитим засобом у боротьбі проти приросту мішаних вінчань. Таких і тим подібних засобів може бути ще богато і вони усі повинні би знайтися в проєкті пропонованих Вами резолюцій. Боюся, що я не потрафлю написати такого проєкту, який був би задовільний для мене самого і добрий для справи, яка і для Вас і для мене та для цілої нашої спільноти є такою важною.

Сердечно поздоровляю Вас, Дорогий Пане Професоре, і Вашу Достойну Дружину і остаю

з правдивою пошаною до Вас:

2 залучники
(Гл. стор. 364 і 365)

Ваш Ярослав Михайло Тимовичук

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 2. грудня 1972 р.
(Гл. стор. 268)

Вп. Пан Др. Богдан Футала
Голова Світової Управи ТУСМ
в Чикаго

AIR MAIL

Високоповажаний Пане Голово !

Передусім прошу прийняти мої ґратуляції з нагоди вибрання Вас Головою Світової Управи ТУСМ-у.

З Вашим попередником на тому становиску, п. Інж. Богданом Кульчицьким, я співпрацював в проєктуванні і поширюванні наліпок на коверти і ТУСМ осягнув тоді в тій ділянці гарні успіхи, як про це свідчать залучені осьтут 2 летючки, одна з голосами нашої преси на цю тему, а друга зі списком 14 наліпок. (Гл. стор. 139 і 143)

Тепер, крім тих летючок, я стараюся поширювати тех уживання таких печаток, як оця, що осьтут відтиснена, бо печатка часом вигідніша в ужитті і дехто воліє уживати печатки замість наліпок, а кошт такої чи подібної печатки тех не великий, як взяти під увагу, що її можна відтискати на тисячах коверт. Головно тепер, коли усі люде висилають великі скількости Різдвяних і Новорічних побажань, можна орґанізувати масове уживання такої печатки в той спосіб, що хтонебудь міг би прибивати її на ковертах Різдвяних і Новорічних побажань кожному, хто приніс би ті коверти до якоїнебудь прилюдної домівки якоїсь орґанізації або до парохіяльної салі, чи до школи, або т.п.

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

Пересилаю Вам отже в окремій маленькій пачочці одну таку печатку, як ця, що відтиснена вище на оцьому листі і звертаюся до Вас з ввічливою просьбою, щоби Ви були ласкаві попробувати, чи члени ТУСМ-у не схотіли би, крім наліпок, поширювати тех ідею масового прибивання на ковертах листів таких або подібних печаток, зачинаючи вже в теперішному перед-Різдвяному сезоні.

Я буду Вам вдячний, як Ви будете ласкаві повідомити мене, чи ця печатка прийшла до Вас неушкоджена і яка є реакція на вище подану пропозицію з Вашої сторони, як також зі сторони інших членів очолюваної Вами славної орґанізації ТУСМ-у.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

З залучники
(Гл. стор. 138, 139 і 143)

Омелян Михайло Тишовницький
Емеритований Інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА
Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

(Гл. стор. 489)

Моя адреса:
Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

P.S.: Прошу тех повідомити мене, чи наліпки можна далі замавляти на адресу, що є при кінці залучених осьтут летючок про ті наліпки, чи на іншу адресу, а як на іншу, то на яку.

(Гл. стор. 149)

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ СТУДІЮЮЧОЇ МОЛОДІ
ім. МИКОЛИ МІХНОВСЬКОГО (ТУСМ)
СВІТОВА УПРАВА

WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN STUDENT ORGANIZATIONS OF MICHNOWSKY (TUSM)

LA FEDERACION MUNDIAL DE ORGANIZACIONES DE LOS ESTUDIANTES UKRANIANOS DE MICHNOWSKY (TUSM)

2136 W. Chicago Ave. Chicago, Ill. 60622 USA (312) 252-5678

СВІТОВА УПРАВА ТУСМ

Голова:
Богдан Футала

Заступники Голови:
Михайло Сосновський
голова Сеньйорату ТУСМ
Олесь Черінь
голова Крайової Управи ТУСМ — ЗСА
Орест Дубас
голова Крайової Управи ТУСМ — Канада
Ігор Василик
голова Крайової Управи ТУСМ — Аргентина

Генеральний секретар:
Рома Лісович

Референти:
Роман Сеньків
ідеологічно-політичний
Аскольд Лозинський
пресовий
Мирон Биц
фінансовий

Члени:
д-р Ярема Тауридський
Любомир Квасниця

Контрольна Комісія:
Голова:
інж. Богдан Кульчицький
Члени:
Андрій Бандера
Борис Потапенко

Товариський Суд:
Голова:
Христина Кульчицька
Члени:
Галина Гулкевич
Адріяна Легета

Чікаго, 10-го грудня 1972 р.
Ч.п: 94/72

До
ВП інж. Омеляна М. Тишовницького
в Льос Анджелес, Каліф.

(Гл. стор. 148)

Вельмишановний Пане Інженер !

Одержав Ваше пимьмо із датою 2-го грудня ц.р.як рівнож одержав печатку. За всі матеріяли Вам щиро дякую. На мою думку праця яку Ви робите є конечною та потрібно щоби якнайширші маси українців включилися в цю акцію. Маємо в нашому пляні деякі нові проєкти для видання наліпок для зужиття зокрема на автах. Наших членів ми поінформуємо та зацікавленні студенти котрі бажають набути таку печатку будуть безпосередно звертатись до Вас. Бажаємо Вам якнайкращих успіхів у Ваші предважливі праці для добра українського народу, якнайкращих успіхів та Божого поблагословення.

Остаюсь із висловами правдивої пошани до Вас,

Богдан Футала
Богдан С. Футала
Голова

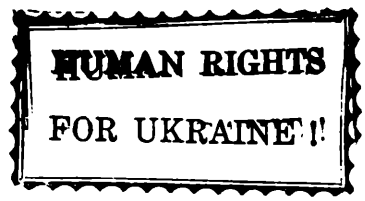
(Гл. стор. 148)

Шампейн, 4. лютого 1973.

До шановного пана
Омеляна Тишовницького
в Лос Анджелєс:

Шановний пане Тишовницький:

Тут у Чікаґо подали мені до відома мої приятелі, що у Вас можна набути такі печатки, які англійською мовою передають фразу „Людські права для України!". Нижче я подаю Вам приклад вище-згаданого:

Я був би дуже радий отримати від Вас таку печатку, щоби я міг свою почту назначувати й в такі, хоча малі мірі, працювати на захист наших братів - шестидесятників в Україні.

Тому я прошу, як були б Ви такі ласкаві, переслати мені таку печать. За це я буду Вам щиро вдячний.

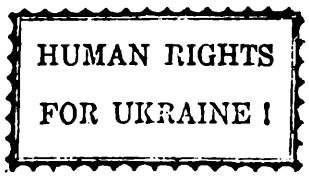
Тарас Дрозд

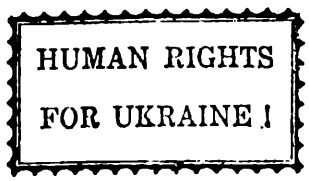
Тарас Дрозд

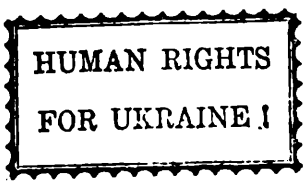
TARAS DROZD
161 SNYDER, URH
CHAMPAIGN, ILLINOIS
61820

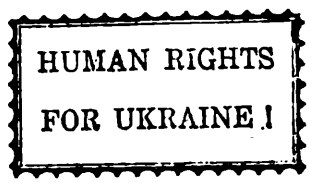
(Гл. стор. 151)

Ваша Достойносте !

Таку печатку, як оця, що відтиснена осьтут, можна замовити в якійнебудь фабриці ґумових печаток, чи в крамниці з папером, або тех поштою на слідуючу адресу:

Glendale Rubber Stamp & Printing Co., Inc.
4742 San Fernando Road
Glendale, California 91204

В цій фірмі така печатка коштує 2.90 дол. і 0.24 дол. на опакування і поштову оплату, то є разом 3.14 дол., як замовляється тільки один примірник тої печатки.

При замовленні більшої скількости тої самої печатки кожний примірник /"дуплікат"/ є о 25 відсотків дешевший і коштує тільки 2.18 дол. за печатку і 0.24 дол. на опакування і поштову оплату, то є разом 2.42 дол. Як замовлення до вище поданої фірми висилається з Каліфорнії, то треба ще додати каліфорнійський стейтовий податок від продажі /"сейлс текс"/ у висоті 5 відсотків від ціни печатки.

До кожного замовлення поштою треба долучити чек або поштовий грошевий переказ /"повстал мані ордер"/ у висоті кошту печатки і її пересилки поштою, а також відтятий з оцього листа відтиск печатки, як взір.

Відтискуванням цісї печатки на усіх висилани листах кожний і кожна з нас може малим коштом причинюватися до формування світової прилюдної опінії в обороні людських прав нашого поневоленого народу в Україні, а відомо, що світова прилюдна опінія це така могутня сила, що з нею мусять числитися навіть найбільші і найсильніші держави.

Така печатка на кожному висиланому нами листі це немов та кропля, що скалу вижолоблює, як про це каже латинська пословиця: "Ґутта кават ляпідем нон ві сед семпер кадендо", що в українській мові значить: "Кропля вижолоблює скалу не силою але постійним падінням".

* Печаток українськими буквами фабрика в Ґлендейл не вирабляє.

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

(гл. стр. 489)

* Кожний думай що на тобі
Мітіюся стан стоїть,
Що за долю мітіюніз
Мусиш дати ти один!
Іван Франко

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ СТУДІЮЮЧОЇ МОЛОДІ
ім. МИКОЛИ МІХНОВСЬКОГО (ТУСМ)
КРАЙОВА УПРАВА — ЗСА

UKRAINIAN STUDENT ORGANIZATION
OF MYKOLA MICHNOWSKY (TUSM)
National Executive Board — USA
P. O. Box 1228, Milwaukee, Wisconsin 53201, (414) 264-5829

Крайова Управа
ОЛЕСЬ ЧЕРІНЬ
голова
БОГДАН ГОШОВСЬКИЙ
заступник голови для сходу
БОГДАН КЛІД
заступник голови для заходу
ДАРКА ІВАХІВ
секретар
МИХАЙЛО ПИЛИПЧАК
фінансовий референт
ІГОР ДЛЯБОГА
референт преси й інформації
ЯРОСЛАВ ГУЛКЕВИЧ
ЛАРИСА ЛОЗИНСЬКА
ОЛЕКСАНДЕР ТОВСТОП'ЯТ
члени

Крайова Контрольна Комісія
БОГДАН ФУТАЛА
голова
ЛЕВ ІВАСЬКІВ
ДАНИЛО ТКАЧ
члени

Крайовий Товариський Суд
МИРОН БИЦ
голова
МИРОСЛАВ ФУТАЛА
ІРИНА ТВЕРДОВСЬКА
члени

Академічний дорадник
проф. д-р ДМИТРО ШТОГРИН

Правний дорадник
д-р БОГДАН ФУТЕЙ

Милвокі, 9 червня 73
Ч.п.: 91/У/73

ВШановний Пан
Омелян Тишовницький
Лос Анджелос

Високоповажаний Пане Тишовницький!

Друг Богдан Футала, голова СУ ТУСМ, повідомив нас, що Ви видали і розповсюджуєте англомовну печатку "Гюмен Райтс Фор Юкрейн". Просимо ласкаво прислати нам кількадцять штук для клітин Товариства Міхновського у ЗСА.

Остаємось з пошаною до Вашої праці та привітом

За Крайову Управу:

Олесь Черінь,
голова.

Залуч.

(Гл. стор. 153)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 13.червня 1973
(Гл.стор.268)

Хвальна Крайова Управа ТУСМ-у в ЗСА
у Милвокі, Вискансин

Хвальна Крайова Управо !

Згідно з Вашим проханням з 9.червня 1973 р., Ч.п.91/У/73 пересилаю Вам 13 /тринадцять/ таких печаток, як оця, що тут відтиснена. Залучений осьтут рахунок за ті печатки в сумі 29.06 дол. я за Вас заплатив. Тих грошей прошу мені не звертати, тільки прийняти ті печатки, як мій скромний причинок до Вашої так дуже важливої і потрібної боротьби за людські права нашого народу на рідних землях.

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

Добре було би, як Ви могли би спопуляризувати ті печатки серед цілої нашої спільноти, так, щоби їх уживали не тільки усі члени ТУСМ-у, але і якнайбільше наших людей, що не належать до Вашої славної Орґанізації, бо тільки масова акція може зрушити сумління світу і принести успіх. В тій цілі залучую летючку в справі замовлювання тих печаток.

Я уміщую червоний відтиск тої печатки коло поштової марки на ковертах усіх висилaних мною листів, так, щоби поштова печатка перепечатала разом з маркою також відтиск моєї печатки, бо може в той спосіб заінтересуються тою печаткою також наші філятелісти. З коверт листів, що приходять до мене з тою печаткою, витинаю її разом з маркою і зберігаю їх, бо вони є для мене вартісними пам'ятками.

При цій нагоді звертаюся до Вас з просьбою, щоби Ваша славна і заслужена Орґанізація включилася активно також в боротьбу проти смертельної загрози самого біольогічного існування української національної субстанції через шкідливий приріст мішаних вінчань нашої молоді поза рідними землями. В тій цілі пересилаю Вам осьтут моє ЗВЕРНЕННЯ, в якому є з'ясовані способи тої боротьби.

Активна участь в тій боротьбі ТУСМ-у та за Вашою ініціятивою і Вашим приміром також інших наших молодечих орґанізацій стрінулася би напевно зі загальним признанням і вдячністю цілої нашої спільноти, бо така Ваша участь причинилася би до рятування українства поза рідними землями від масового національного і віровизнаневого самогубства через мішані вінчання.

Прошу прийняти від мене щирий привіт і вислови моєї правдивої пошани для Вас і для усіх В.Ш.Членів Вашої славної і заслуженої Орґанізації:

Ваш Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920,
Емеритований Інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА,
Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських
(Гл.стор.489) Подруж "МЕТА"

17 залучників:
1. 13 печаток окремою пачкою
2. Рахунок за печатки (Гл.стор.154)
3. Відтиск печатки, перепечатаної поштою
4. Летючка в справі печатки (Гл.стор.151)
5. ЗВЕРНЕННЯ в справі мішаних вінчань (Гл.стор.406)

Моя адреса:

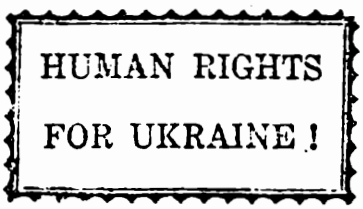
OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
(Гл.стор.155)

Glendale Rubber Stamp & Printing Co., Inc.
4742 San Fernando Road
Glendale, California 91204
243-3887 — 245-3087 — 244-4822
244-4148

June 13, 1973

Customer: UKRAINIAN STUDENT ORGANIZATION OF MYKOLA MICHNOWSKY (TUSM)
NATIONAL EXECUTIVE BOARD U.S.A.

Address: P.O.Box 1228
Milwaukee, Wisconsin 53201

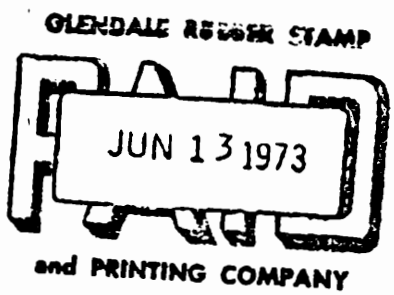
1 Rubber stamp

.....$2.90

12 Duplicates of the above rubber stamp at $2.18 each.....$26.16

Total.....$29.06

(Twenty-nine dollars and 6 cents)

(Za. cmp. 153 i 155)

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ СТУДІЮЮЧОЇ МОЛОДІ
ім. МИКОЛИ МІХНОВСЬКОГО (ТУСМ)
КРАЙОВА УПРАВА — ЗСА

UKRAINIAN STUDENT ORGANIZATION
OF MYKOLA MICHNOWSKY (TUSM)
National Executive Board — USA
P. O. Box 1228, Milwaukee, Wisconsin 53201, (414) 264-5829

Крайова Управа
ОЛЕСЬ ЧЕРІНЬ
голова
БОГДАН ГОШОВСЬКИЙ
заступник голови для сходу
БОГДАН КЛІД
заступник голови для заходу
ДАРКА ІВАХІВ
секретар
МИХАЙЛО ПИЛИПЧАК
фінансовий референт
ІГОР ДЛЯБОГА
референт преси й інформації
ЯРОСЛАВ ГУЛКЕВИЧ
ЛАРИСА ЛОЗИНСЬКА
ОЛЕКСАНДЕР ТОВСТОП'ЯТ
члени

Крайова Контрольна Комісія
БОГДАН ФУТАЛА
голова
ЛЕВ ІВАСЬКІВ
ДАНИЛО ТКАЧ
члени

Крайовий Товариський Суд
МИРОН БИЦ
голова
МИРОСЛАВ ФУТАЛА
ІРИНА ТВЕРДОВСЬКА
члени

Академічний дорадник
проф. д-р ДМИТРО ШТОГРИН

Правний дорадник
д-р БОГДАН ФУТЕЙ

Милвокі, 21 липня 73
Ч.п.: 108/У/73

Шановний Інженер
Омелян М. Тишовницький
Л ь о с А н х е л е с

Поважаний Інженере Тишовницький!

Отримали Ваш лист з 13 червня, коротко опісля тринадцять печаток "ЛЮДСЬКІ ПРАВА ДЛЯ УКРАЇНИ!" в англ. мові та останньо поштівку з 9 липня за, що дякуємо. Печатки розіслали були до Осередків Діяльности й Ініціятивних Груп ТУСМ у ЗСА, де вони очевидно змісця почали ними користуватись. Цього тижня випускаємо черговий Обіжник свій в якому згадаємо про печатку, подаючи при цьому Вашу адресу у випадку, що наші клітини схотіли б замовити більшу кількість таких ж печаток для поодиноких своїх членів. (Дн. стор. 156)

Прийміть признання і подяку від цілого нашого Товариства за замітну й корисну акцію та пожертву у сумі дол. 29.06. Залучуємо поквитування.

Кінчаючи просимо ще кільканадцять печаток для всіх членів Крайової Управи.

Остаємось з дружнім привітом у боротьбі за національні й людські права для України!

За Крайову Управу:

Олесь Черінь,
голова.

Залуч.

Кожний думай: що на тобі
Мілійонів стан стоїть,
Що за долю мілійонів
Мусиш дати ти одвіт!
Іван Франко

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 15. серпня 1973 р.
(Гл. стор. 268)

Хвальна Крайова Управа ТУСМ-у в ЗСА
Мілвокі, Вискансин

на руки Вп. Пана Олеся Черіня, Голови Управи (Гл. стор. 155)

Високоповажаний і Дорогий Пане Черінь !

Я дістав Ваш лист з 21. липня 1973 р. Ч.п.108/У/73, в якому Ви повідомляєте мене, що Ви отримали від мене тринадцять печаток з анґлійським текстом "ЛЮДСЬКІ ПРАВА ДЛЯ УКРАЇНИ" і просите о дальших кількандцять таких самих печаток для всіх членів Крайової Управи, але не згадуєте нічого в справі моєї просьби до Вас в другій частині мойого листа до Вас з 13. червня 1973. (Гл. стор. 153)

Я замовив вже дальших тринадцять печаток для Вас і вишлю Вам їх поштою, як будуть готові, але дуже Вас прошу написати мені ще перед отриманням тої другої посилки з печатками, яка є Ваша особиста реакція на вище згадану другу частину мойого листа до Вас з 13. червня 1973, а також яка є реакція на цю справу цілої Крайової Управи ТУСМ-у в ЗСА, до якої мій лист з 13. червня 1973 р. був заадресований. (Гл. стор. 153)

Справа, про яку мова в другій частині мойого листа з 13. червня 1973 р., є о много важніша, чим справа тих печаток, бо йдеться про те, чи за кількадесять літ будуть ще взагалі якісь українці поза рідними землями, чи не будуть. Длятого я впевнений у тому, що Крайова Управа такої високо патріотичної організації, як ТУСМ, віднесеться з належною увагою до моєї просьби в тій справі, з якою я звернувся до Крайової Управи. (Гл. стор. 406) (Гл. теж стор. 485)

Зі щирим привітом і пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

Післясловo: Ніякої відповіді я на отей лист не дістав. О.М.Т.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

(Гл. стор. 268) ← Льос Анхелєс, Каліфорнія

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

Wolodymyr Andruszak
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

(Такі листи, як оцей, я розсилаю фізичним особам.) (Гл. стор. 161, "Приклад...")

Ваша Достойносте !

На мою скромну думку кожна українська людина у вільному світі може і повинна:

/1/ причинятися активно до боротьби проти шкідливого приросту міжних вінчань, як смертельної загрози самого біольогічного існування української національної субстанції, а тим самим і української Церкви, та причинятися до творення УКРАЇНСЬКИХ родин;

/2/ причинятися активно до боротьби за людські права нашого народу в Україні.

Боротьба, згадана вище під ч./1/, є основою постання і діяльности МЕТИ, а одним з найголовніших способів тої діяльности є суспільне посередництво УКРАЇНСЬКИХ подруж. Спосіб, в який кожний і кожна з нас може і повинен причиняватися до тої боротьби, є описаний в долученому осьтут "ЗВЕРНЕННІ". (Гл. стор. 424)

Дрібним, але важливим і успішним причинком до боротьби, згаданої вище під ч.2, є відбита осьтут печатка, яку кожний і кожна з нас може замовити собі дуже дешево в кожній фабриці ґумових печаток або в крамниці з папером і відбивати її коло поштової марки на ковертах усіх висиланих листів, святочних побажань і т.п.

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

Для поширення цієї ідеї я замовив на свій кошт кільканадесять штук тої печатки і розсилаю їх безплатно тим вибраним організаціям і особам, які розуміють вартість і потребу ширення правди про Україну серед неукраїнського окружения та формування світової прихильної опінії в обороні людських прав нашого народу в Україні.

То-ж прошу Вас оцим прийняти від мене долучену осьтут печатку, як мій скромний подарунок для Вас та відбивати її коло поштової марки на ковертах усіх висиланих Вами листів, а також заохочувати Ваших знайомих і приятелів, щоби і вони замовили для себе таку /або подібну/ печатку, але не у мене, бо я, на жаль, ніяк не годен висилати її усім українцям у вільному світі.

Я відбиваю цю печатку червоною фарбою коло поштової марки так, щоби пошта перепечатала її чорною фарбою разом з маркою, бо може в той спосіб заінтересуються тою печаткою і її поширюванням також наші філятелісти.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

2 долучники:
"ЗВЕРНЕННЯ" і печатка
(Гл. стор. 424)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький, Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

Іван Струк

ШЛЯХИ ІНФОРМУВАННЯ ПРО УКРАЇНУ

Нація, яка хоче, щоб світ пізнав її, мусить дати про себе знати. Сьогодні, при високій техніці і цивілізації, це питання дуже легко розв'язати, бо маємо пресу, радіо і телевізію. Крім цього, для тієї самої цілі служать книжки, журнали і мистецькі твори.

Недавно французький журналіст Дейвід Флойд написав статтю: „Україна — забута нація'", а Андрей Сахаров сказав, що світ говорить тільки про жидів, а про поневолення націй Москвою не згадує.

Як дотепер, для інформування чужинців про Україну ми уживаємо англомовну сконденсовану енциклопедію, яку видав УНСоюз, та історіографічні праці, яких, на жаль, немає багато. Часом даємо знати про Україну на світових конгресах істориків. Позатим уряджуємо демонстрації в справі заарештованих наших інтелектуалістів і про голод в Україні. Але це явище скоропроминаюче, а телевізія і преса американська не присвячує великої ваги до цих демонстрацій.

Дотеперішнім інформуванням чужинців про Україну ми не тільки не пробили муру упертої мовчанки і легковаження України світом, але ми навіть не надщербили його. Тому нічого дивного, що „Свобода" у своїй передовиці зовсім слушно звертається до читачів і закликає їх про нові шляхи інформування чужинців про Україну.

Способів для цієї цілі є багато і зреалізувати їх можна. Наведу хоч декілька з них у скороченні. Передовсім ми мусимо подбати про більшу кількість історіографічних праць. Це одна з найбільш кардинальних вимог нинішнього часу. Маємо історичні секції при наших наукових інституціях, Асоціяцію професорів, Т-во українських істориків і Т-ва студентів. Чи не могли б вони організувати доповіді на тему історії України для американських студентів по університетах, по американських бібліотеках і молодечих організаціях? Живе слово більше промовить до слухачів, чим сама книжка.

Не знаю скільки є українських радіопрограм в Америці і поза нею. Їх напевно мусить бути багато. Коли б так кожна з них дала хоч п'ятихвилинну інформацію про Україну в англійській чи іншій мові раз у тиждень, вони могли б виконати дуже велику національну і патріотичну працю для української справи.

Тому кілька років знаний патріот і суспільний діяч інж. О. М. Тишовниць к и й видав наліпки на листи в англійській мові на тему відношення Москви до України. Оскільки мені здається, одинокий ТУСМ зрозумів, що вони мають велике значення пропагандивне, бо він заохочував наше громадянство і студентів до набуття їх. Зміст цих наліпок цікавий, тому декілька з тих наліпок подам в довільному перекладі на українську мову: 1. Україна є одним з основоположників Об'єдна н и х Націй, яку Росія гнобить і трактує її як свою колонію. 2. Росія є останньою колоніяльною імперією, яка поневолює 45 мільйонів українців, а Об'єднані Нації спокійно приглядаються цьому. 3. В Україні Росіяни русифікують школи, палять бібліотеки, ув'язнюють невинних інтелектуалістів і священиків.

Кожна з тих наліпок з-осібна, це якби квінтесенція книжки, яка представляє теперішній стан в Україні під окупацією Московії.

Недавно інж. Тишовницький приготовив також взір печатки з написом в англійській мові: „Гюмен райтс фор Юкрейне" до прибивання її на листах. Мені здається, що кожна організація в Америці, Канаді й інших країнах нашого поселення, як рівнож кожний свідомий українець, повинні приготовити собі таку чи подібну печатку і прибивати її на листах. В Америці і поза нею є багато суспільних, політичних, молодечих і студентських організацій. Вони, взявши їх разом, тисячами і десятками тисяч листів висилають в організаційних, комерційних і в приватних справах до чужинців чи до своїх людей. Коли взяти під увагу і приватні особи, то напевно листів з цією печаткою можна б висилати сотками тисяч в одному році.

Зміст цих наліпок і печатки освідомлюватиме світ, що Україна є членом ОН, окремою нацією і політично-географічною одиницею, яку Москва поневолює, нищить економічно, фізично і духово.

Печатки і наліпки це новий, добрий і дешевий спосіб інформування чужинців про Україну. Добра воля і масові листи з тими знаками можуть зробити величезну роботу для української справи.

(Гл. стор. 147-157 і 159-163)

(Гл. стор. 137-139 і 143)

Високоповажаний і Дорогий Пане Інженере !

Щиро дякую за листа від 16 цм.за імянинові желання,долучений список 14 наліпок,зокрема за окрему посилку з готовими наліпками з різними кличами,які пробую принагідно розпихати. Шкода,що не подали їх ціни.Рішив давати їх сто штук за доляра. Як бачите,дав тех зладити печатку,тільки вона у мене вийшла куди дорощою.Разом з червоною подушкою/краскою/ 6,-дол. (Гл. стор. 137-139 і 143)

Як роспродам Ваші наліпки,вишлю гроші у Вашому імені на подану Вами адресу. На разі будемо обходитися печаткою,а в разі потреби замовимо собі готові наліпки у поданій Вами друкарні. З печаткою треба би піти по хатах,бо ж не прийдуть до мене за кожний раз по печатку. Тому уважаю,що наліпки таки лекше розсунути при всякій зустрічі. Може вдасться мені звербувати до тої справи ще когось молодшого за мене. Сам я нездужаю і рідко тепер виходжу з хати. Сяк чи так вжию усіх можливостий,щоб цю конечну пропаґанду в нашій справі спопуляризувати.

Сердечний привіт для Обоїх Панства від мене і дружини.

Ваш

Клівленд,28 листопада 1973.

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

JOSEPH PETROWYCZ
5034 N SYDENHAM ST
PHILADELPHIA PA 19141

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

СОБОР СВ. СОФІЇ
St. SOPHIA UKRAINIAN SOBOR

UNITED STATES 8c

Філя, I2.3.73

До
Хвальної Головної Управи СУМ
Ню-Йорк

Залучую I.50 дол. готівкою за I0 святочних карток.

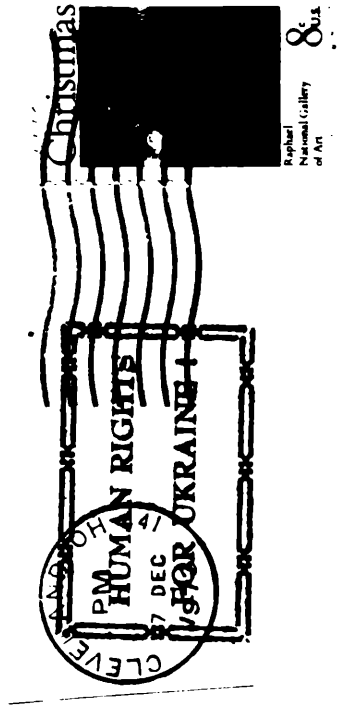
При тім дозволю собі переслати взір печатки, яку кожна наша орґанізація повинна набути і прибивати її на листах, щоби світ знав, що Україна існує.

Рівночасно прошу звернутися до всіх Ваших Віддів в тій самій справі.

В майбутньому листів без цьої печатки приймати не буду.

HUMAN RIGHTS FOR UKRAINE !

З правдивою шаною
Іван Струк

Печатка Інж. Михайла Хроновята в Клівленді, в Стейті Огайо

Філядельфія, I2.3.73

Печатка Книгарні "ГОВЕРЛЯ" в Ню Йорку

HUMAN RIGHTS FOR UKRAINE !

Вельми Достойні Панове !

Отсим залучую моней ордер на 5.00 дол., як передплату за Вісті Комбатанта на рік I974. Згідно Вашого останнього листа, один доляр я вже вплатив за ВК. Тим самим я вплатив 6.00 дол. за ВК на рік I974. Прошу ласкаво виразно це зазначити на поквітованні, що я вже заплатив належитість за ВК на рік I974.

При тій нагоді залучую взір печатки, яку всі Відділи ОБВУА повинні набути і прибивати її на листах. Понадто булоб добре, щоби Головна Управа ОБВУА дала "наказ" всі комбатантам набути цю печатку і прибивати на листах. Нехай світ знає, що Україна існує.

Листів без цьої печатки не буду приймати.

HUMAN RIGHTS FOR UKRAINE !

З правдивою шаною
Іван Струк

КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР
70 РОКІВ
НА СЛУЖБІ ВСІХ УКРАЇНЦІВ
НАЙСТАРШИЙ І ПЕРЕДОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ВІЛЬНИЙ СВІТ
Незалежний Український Тижневик

АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАННЯ "КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА"

Ціна прим. 20ц.

Ч. 40. РІК VIII(LXXI). ВІННІПЕГ, МАН., ПОНЕДІЛОК, 8-го ЖОВТНЯ, 1973 Р.

ПРИКЛАД ПОСВЯТИ І ПАТРІОТИЗМУ

(Гл. стор. 157)

Прийшовши на пошту й відчинивши поштову скриньку (до речі, адреса з поштовою скринькою ч. 811, що стоїть на першій сторінці газети — це не тільки адреса американського бюра представництва »Вільного Світу«, а й моя приватна поштова адреса — постійна), я знайшов у ній маленький пакунок із пересторогою для поштових працівників: "У в а ж н о! Крихке! Може поламатися. Обережно!" і аж 24-центову марку на пакункові. Якби не знайоме ім'я на зворотній адресу, міг би Бог-зна що подумати...

І що ж, ви думаєте, в тому пакункові?

Дуже проста, невелика, але посвятою і патріотизмом надихана річ інж. Омеляна Михайла Тишовницького, Четара Української Галицької Армії, а тепер Голови Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж і керівника його відділу в Лос Анджелесі: за власні гроші виготовлена і переслана (не тільки, звичайно, мені) печатка з англійським текстом, що каже: ЗА ЛЮДСЬКІ ПРАВА ДЛЯ УКРАЇНИ! А в додатку порада: відбивати тією печаткою той напис коло поштової марки на всіх конвертах у листуванні з усіма людьми. Добра порада, добра ідея. А якби кожний із мільйонової маси українців виготовив собі такі печатку і нею користувався — мала річ, але яку велику б прислугу вона зробила нашій спільній справі!

Іван Овечко

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., ПЯТНИЦЯ, 8 ЛЮТОГО 1974

Інформуймо чужинців про Україну

В українській пресі появився заклик керманича Інформаційної Служби в Філядельфії, дир. Ів. Струка, щоб для популяризації українського імени та нашої справи в світі до практикованих досі засобів, включити теж листування з відповідними ударними гаслами а конвертах.

Цей засіб започаткував наш відомий громадянин інж. О. М. Тишовницький, що його згодом підхопив і масово поширив у формі наліпок ТУСМ.

Останньо наліпки заступаються печатками з відповідними написами. Це практичніше і більш ефективний засіб пропаганди, що ним вже довший час послуговуються різні установи та організації в світі, а зокрема в Америці.

Закликаємо свідоме українське громадянство масово включитися в згадану акцію.

Подаємо до відома, що американська фірма в Каліфорнії має вже готові форми двох печаток з окремими написами:

"Human Rights for Ukraine" і "Freedom for Ukraine."

Фірма висилає на замовлення до кількох днів печатку по зниженій ціні 2.00 доляри за одну. Прохаємо писати на наступну адресу:

Glendale Rubber Stamp and Printing Co., 4742 San Fernando Road, Glendale, Calif. 91204.

В лист із замовленням слід вложити чек або моні ордер на 2.16 за печатку та поштову оплату першої кляси.

Сподіваємося, що наш заклик найде належний відгук серед патріотичного українського громадянства.

Олександер Татомир

(Гл. стор. 137, 139, 143-163)

ОБ'ЄДНАННЯ б.ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
ВІДДІЛ ЛОС АНДЖЕЛЕС

О Б І Ж Н И К

Шановний і Дорогий Побратиме!

Загальні Збори Відділу 11 листопада 1973 вибрали керівні органи, до яких увійшли колишні вояки-українці з різних армій.

УПРАВА:		КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:	
Чет. інж.	Омелян ТИШОВНИЦЬКИЙ -голова	Сотн.д-р Амброзій	ВУСИК -голова
Серж.. інж.	Богдан МИКИТИН -м.-гол.	Чет. д-р Степан	КИЗИМА -член
Стр. інж.	ЯрославБІЛИНСЬКИЙ -секрет.	Стр. Василь	МИХАЙЛІВ-член
Хор.	Юрій ФЕДИК -скарбн.		
Капіт.	Борис ОРЛИН -член		
Дес.	Іван МЕЛЬНИК -член		
Серж.	Сергій КІМАК -член		

Сталі ПОЧЕСНІ ВІЙСЬКОВІ КАПЕЛЯНИ: Сотн.Архим.Олександер ДОВГАЛЬ
Хор. о.Йосиф ЧАЙКОВСЬКИЙ

ВИТЯГ з УХВАЛ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ:

А) Звернутись зі закликом до тих побратимів,що ще не включились до ОбВУА, аби це зробили і вислати їм "вступну заяву".Отож,побратими,нехай не буде ані одного вояка-українця,який не включивсь би до своєї комбатантської організації!Просимо виповнити залучену "вступну заяву"і повернути єї в залученій коверті.Річна вкладка виносить тільки 3.оо дол.,а для не працюючих і емеритів 1.оо дол.

Б) Загал.Збори ухвалили одноголосно,що кожний член нашого Відділу повинен брати активну участь в боротьбі проти винародовлюючого тиску на українство в розсіянні і проти поневолення нашого народу на Рідних Землях трома способами,про які мова в долучених п'ятьох летючках.

Щоби улегчити всім членам виконання цієї ухвали відносно участи в боротьбі проти поневолення нашого народу на Рідних Землях,Управа Відділу закупила вже відповідну скількість гумових печаток "ГЮМЕН РАЙТС ФОР ЮКРЕЙН" і взиває всіх членів відібрати собі їх від Скарбника Відділу, Побратима Юрія ФЕДИКА,за зворотом ціни купна в сумі 2.60 дол.за печатку і подушечку та відбивати цю печатку коло поштової марки на ковертах всіх висиланих листів і карток та на всіх інших посилках.В той спосіб ми,як вояки-українці,дамо організований приклад цілій нашій спільноті та заохотимо всіх свідомих і патріотичних українців брати постійно масову участь в боротьбі за людські права для нашого народу на Рідних Землях.

Проситься тих членів,котрі були на Загальних Зборах і вже отримали деякі зі залучених летючок,передати їх своїм знайомим.

З наближаючимся Різдвом Христовим бажаємо Вам і Вашій Шановній Родині

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ !

З щирим вояцьким привітом

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА в Л.А.

Лос Анджелес 20 листопада 1973

5 залучників: 1)"Ваша Достойносте !"(Заклик побр.інж.О.М.Тишовницького)
(2. стор. 464) 2) Уривок промови адвоката П.Саварина на Конгресі СКВУ
(" " 461) 3) МЕТА - Звернення до Українського Громадянства
(" " 247) 4)"Вільний Світ" -"Різдвяний подарунок" (проф.д-р І.Овечко)
(" 158) 5)"Шляхи інформування про Україну" ("Свобода"-проф.І.Струк)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

(Гл. стор. 268) ← Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13.грудня 1973 р.

Високоповажаний Пан Директор Іван Поритко
у Філядельфії

Високоповажаний Пане Директоре ! Дорогий Побратиме по зброї !

Як видно з долученого осьтут обіжника Управи тутешнього Відділу ОбВУА з 20.листопада 1973 р., Загальні Збори того Відділу 11.листопада 1973 р. вибрали мене головою. Принимаючи той вибір, я постановив собі оживити дещо той Відділ, якого члени крім збірок на інвалідів і інші цілі та крім участи в панахидах і похоронах померших членів Відділу не проявляли в останніх кількох роках майже ніякої іншої діяльности, якої від кожного б.вояка-українця можна би сподіватися.

Першим вислідом тої моєї постанови була прийнята Загальними Зборами на мій внесок одноголосна ухвала, про яку мова в точці Б залученого осьтут обіжника, а також виконання тої частини згаданої ухвали, яка відноситься до печатки "ГЮМЕН РАЙТС ФОР УКРАЇНЕ !". Тепер вже кожний член нашого Відділу має на власність таку печатку і через прибивання її на всіх висиланих ним листах та побажаннях може постійно та без великого труду брати активну участь в боротьбі за людські права нашого народу на Рідних Землях. Така його участь може бути добрим прикладом для інших, а йому самому може давати вдоволення і почуття, що він робить щось конкретного для своєї Батьківщини. Це підносить мораль і патріотизм кожного члена і цілого Відділу.

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

В звязку з успішним переведенням тієї акції приходить мені на думку, чи не можна би поширити її теж на інші Відділи ОбВУА. Я впевнений у тому, що якби Головна Управа ОбВУА заохотила відповідним обіжником усі Відділи до такої акції, то успіх був би запевнений, бо знаю з досвіду в тутешньому Відділі, що члени позитивно і радо реагують на ініціятиву, яка дає їм можливість корисної і патріотичної діяльности і то такої, що до неї не треба великого труду. Знаю теж з досвіду, що кожний радо заплатить за печатку і подушечку до неї, як їх йому дати до рук. Управа кожного Відділу може замовити такі печатки і подушечки для всіх своїх членів в місцевій фабриці ґумових печаток, але як деяким Відділам було би вигідніше, чи дешевше, замовити їх в Льос Анхелєс, то подаю потрібні адреси:

/1/ Фабрика печаток: Glendale Rubber Stamp & Printing Co.,Inc.,4742 San Fernando Road, Glendale, California 91204. Ціна залежить від скількости. При замовленні тільки одної печатки я платив за неї 2.90 дол. Як я замовляв кілька, то перша коштувала 2.90 дол., а кожна дальша 2.18 дол. При замовленні 14 печаток нараз я платив 2.00 дол. за штуку, а при замовленні 30 печаток нараз по 1.80 дол. за кожну. Тепер може вже трохи дорожче, бо усьо постійно дорожіє. Я відбираю їх все сам і тому не платив нічого за опакування ані за поштову пересилку. При замовленні і висилці поштою фабрика дочислює дещо за те.

/2/ Крамниця з подушечками до печаток: DEITA Stationary & Printing,946 East 12th Street, Los Angeles, California 90021. Одна подушечка (Carter's felt pad, size O, red color) коштувала 85 центів, але, як я купив відразу 30 подушечок, то платив тільки по 60 центів за штуку. Так, як при печатках, дочислили би дещо за опакування і поштову пересилку подушечок.

Відділи могли би замовляти ті печатки і подушечки не тільки для своїх членів, але й для усіх інших, що бажали би їх набути. В той спосіб ціна була би нижча. Така акція усіх Відділів ОбВУА могла би бути прикладом до наслідування іншими організаціями, а поширена ними на цілу нашу спільноту могла би в результаті стати поважним чинником в боротьбі за людські права для України. Наша ініціятива і активна участь всіх членів ОбВУА в тій боротьбі піднесла би значення і повагу цілого ОбВУА в очах цілої нашої спільности.

Остаю зі щирим побратимським привітом і правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

2 залучники:
1. Обіжник (Гл. стор. 162)
2. Відбитки печатки

P.S.: Найлегше було би розіслати усім Відділам ОбВУА фото-копії оцего листа і зал.обіжника та червону відбитку печатки з короткою заохотою від Головної Управи ОбВУА.

I AM A UKRAINIAN, NOT A RUSSIAN

Russia is the greatest and most cruel enemy of Ukraine. Ukraine, although occupied and enslaved now by Communist Russia, is a proud nation of 45 millions, with a history, culture, literature and language different from Russian. Ukraine accepted Christianity 1,000 years ago and was then a mighty and highly civilized independent country, while Russia was still a barbaric and backward Muscovite principality. Ukrainians have been fighting for centuries against Russia for Ukraine's freedom and independence. In the eighteenth century, Ukraine under Hetman Ivan Mazepa allied itself with Sweden under Charles XII in the war against Russia under Peter I. Unfortunately, the Ukrainian and Swedish armies lost the decisive battle at Poltava in 1709 and Ukraine was enslaved by Russia. In 1917, Ukraine again declared her independence, but Russia attacked the independent state of Ukraine. The heroic war in defense against Russia lasted 4 years, from 1917 to 1921. If the free world would then have given some help in arms and ammunitions to the heroic Ukrainian armies, there would be no Communist problem in the world at all today. However, the free world did not answer the desperate Ukrainian plea for help. Ukraine was again defeated, occupied, enslaved and drenched with the blood of her best sons and daughters. In order to break Ukraine's resistance, the Russian occupants organized an artificial famine in 1932-1933 during which some 6 million Ukrainians were starved to death in their most fertile land in Europe. During and after World War II, the Ukrainians organized a strong underground movement, which is still active against Russian occupants at this time. In the event of a war between the free world and Russia, the Ukrainian nation, if given adequate support and encouragement, would be our ally, inside the monstrous Soviet slave empire. When you call me a Russian, you unwillingly and unknowingly act as a tool of the Russian propaganda machine by which the Russians try to convince the World that their slave empire, in which they virtually are a minority, is inhabited by a monolithic Russian nation.

Please do not hurt my feelings and do not refer to me as a Russian, because I am a Ukrainian.

Коли хтось питає Вас, чи Ви москаль або чи Ви з Росії, - відітніть ону летючку і дайте йому прочитати.

Цим спричинитеся до ширення правди про Україну і до побороювання московсько-большевицької пропаганди.

Ону летючку я написав і дав відбити в більшій скількості та розклав її і розсилав поштом через кількадесять літ. Одна з них дійшла до "НАРОДНОЇ ВОЛІ" у Скрентоні, яка її передрукувала у своїй англійській частині, а друга стала закучником відкритого листа уявного Паши Кирила І-ого, героя повісти п.н. "ЧЕРЕВИКИ РИБАЛКИ", до автора той повісти Морріса Л.Веста. /Гл. стор.165,203 і 204 опісї збірки/.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Передрук моєї летючки в Скрентонській "НАРОДНІЙ ВОЛІ":
(гл. стр. 164)

I AM A UKRAINIAN, NOT A RUSSIAN

Russia is the greatest and most cruel enemy of Ukraine. Ukraine, although occupied and enslaved now by Communist Russia, is a proud nation of 45 millions, with a history, culture, literature and language different from Russian. Ukraine accepted Christianity 1,000 years ago and was then a mighty and highly civilized independent country, while Russia was still backward Muscovite principality. Ukrainians have been fighting for centuries against Russia when Russian Czars sought to conquer Ukraine.

In the eighteenth century, Ukraine under Hetman Ivan Mazepa allied itself with Sweden under Charles XII in the war against Russia under Peter I. Unfortunately, the Ukrainian and Swedish armies lost the decisive battle near Poltava in 1709 and Ukraine was enslaved by Russia. In 1917, Ukraine again declared her independence, but Soviet Russia attacked the independent state of Ukraine.

The heroic war on regular fronts in defense against Soviet Russia lasted 4 years, from 1917 to 1921. If the free world would then have given some help in arms and ammunitions to the heroic Ukrainian armies, there would be no Communist problem in the world at all today. However, the free world did not answer the desperate Ukrainian plea for help. Ukraine was defeated, occupied, enslaved and drenched with the blood of her best sons and daughters. In order to break Ukraine's resistance, the Soviet Russian occupants organized an artificial famine in Ukraine in 1932-1933 during which some 6 million Ukrainians were starved to death in their most fertile land in Europe.

During and after World War II, the Ukrainians organized a strong underground movement, which is still active against Soviet Russian occupants at this time. In the event of a war of Soviet Russia under disguise of the Soviet Union against the free world, the Ukrainian nation, if given adequate support and encouragement, would be our ally, inside the monstrous Soviet slave empire.

When you call me a Russian, you unwillingly and unknowingly act as a tool of the Soviet Russian propaganda machine by which the Russians try to convince the World that their slave empire, in which they virtually are a minority, is inhabited by a monolithic Russian nation.

Please do not hurt my feelings and do not refer to me as a Russian, because I AM A UKRAINIAN.

Editor's Note: Persons wishing a special free copy of "I Am A Ukrainian, Not A Russian" can have some by sending a self-addressed, stamped envelope to "I am a Ukrainian",

Інж. Омелян Михайло і Олена Тишовницькі

(Гл. стор. 268) ← Льос Анхелєс, Каліфорнія, 19

До Хвальної Редакції
в

(Такий лист, як оцей, а також до редакцій кількох наших часописів.)

Хвальна Редакціє !

Дуже Вас просимо помістити ласкаво у Вашому цінному часописі залучену осьтут летючку та вступ до неї, а крім того видрукувати додатково певну скількість самої летючки, щоби розсилати її тим, що пришлють Вам коверту зі своєю адресою і поштовою маркою. (Гл. стор. 167)

Потреба такої летючки для кождого українця і українки у вільному світі була все і є також тепер дуже велика. Всі ми, що або маємо українські назвиска або говоримо англійською чи іншою не-українською мовою з українською закраскою /"акцентом"/, стало стрічаємося з питанням: "Чи Ви москаль ?", або "москалька ?" Не всі між нами мають час, змогу, або терпеливість, чи знання, або уміння відповісти на таке питання так, як у залученій летючці. А не відповісти зовсім, або відповісти не так, як треба, це шкода для української справи і змарнована нагода формувати безкоштовно прихильну для України прилюдну опінію.

Всі ми добре знаємо, яку величезну силу і значіння має світова прилюдна опінія. Знаменитою ілюстрацією і приміром тої сили і значіння є заміна кари смерти для 6 басків у Бургосі і 2 жидів у Ленінграді. Цю заміну вимусила світова прилюдна опінія, якій мусіла покоритися не тільки Іспанія, але й така над-потуга, як СРСР. Длятого державні народи видають величезні суми грошей на формування прихильної для себе світової прилюдної опінії.

Наша поневолена батьківщина не може тепер того робити, а її вороги ширять тільки брехню про Україну. Тому ми, українці, що живемо у вільному світі, кождий і кожда з нас, можемо і повинні робити під цим оглядом все, що є в границях нашої можливости, хоч би ця можливість була найменша, бо, "кропля по кроплі скалу жолобить"/"Ґутта кават ляпідем нон ві сед семпер кадендо"./ Одною з таких можливостий є власне залучена осьтут летючка в найважніших світових мовах, таких, як англійська, іспанська, французька, німецька, італійська, португальська і інші.

Як ходить о нашу молодь, що народилася вже поза Україною, та взагалі о нащадків наших еміґрантів другої, третої, чи четвертої ґенерації, то потреба і вартість такої летючки є подвійна, бо кожда поширювана ними така летючка буде причинятися не тільки до формування прихильної для України прилюдної опінії, але й до скріплення їхньої власної вже може трохи притупленої української свідомости та гордости з приналежности до нашого народу.

Длятого ми віримо, що Хвальна Редакція не відмовить оцій нашій просьбі, за що з гори щиро дякуємо.

З пошаною до Вас:

Залучник (Гл. стор. 167)

Омелян Михайло і Олена Тишовницькі

Ми,що або маємо українські назвиска,або говоримо англійською мовою з-українською закраскою /"акцентом"/,часто стрічаємося з питаннями,чи ми є "рашен".Не всі між нами мають час,змогу, або терпеливість,чи знання або уміння відповісти на таке питання так,як треба.А не відповісти зовсім,або відповісти не добре,це змарнування нагоди ширити правду про Україну і формувати безкоштовно прихильну для України прилюдну опінію.Світова прилюдна опінія має велику силу і значення і тому державні народи видають величезні суми грошей на формування прихильної для себе світової прилюдної опінії.Дякуємо,як Вас питають,чи Ви є "рашен",дайте їм відповідь англійську частину отієї летючки,а як прилете коверту зі Своєю адресою і поштовою маркою на адресу,подану при кінці англійської частини отієї летючки,то дістанете безплатно ще кільки таких самих летючок,як оця.

Копіюйте і поширюйте оцю летючку масово. Тільки масова акція може принести успіх.

People often ask me if I am a Russian. Here is my answer:

I AM A UKRAINIAN, NOT A RUSSIAN

Russia is the greatest and most cruel enemy of Ukraine. Ukraine, although occupied and enslaved now by Communist Russia, is a proud nation of 45 millions, with a history, culture, literature and language different from Russian. Ukraine accepted Christianity nearly 1,000 years ago and was then a mighty and highly civilized independent country, while Russia was still backward Muscovite principality. Ukrainians have been fighting for centuries against Russia for Ukraine's freedom and independence.

In the eighteenth century, Ukraine under Hetman Ivan Mazepa allied itself with Sweden under Charles XII in the war against Russia under Peter I. Unfortunately, the Ukrainian and Swedish armies lost the decisive battle near Poltava in 1709 and Ukraine was enslaved by Russia.

In 1917, Ukraine again declared its independence, but Soviet Russia attacked the independent state of Ukraine. The heroic war on regular fronts in defense against Soviet Russia's aggression lasted 4 years, from 1917 to 1921. If the free world would then have given some help in arms and ammunition to the heroic Ukrainian armies, there would be no Communist problem in the world today. However, the free world did not answer the desperate Ukrainian plea for help. Ukraine was defeated, occupied, enslaved and drenched with the blood of its best sons and daughters. In order to break Ukraine's resistance, the Soviet Russian occupants organized an artificial famine in Ukraine in 1932-1933 during which some 6 million Ukrainians were starved to death in their most fertile land in Europe.

At the present time, Ukraine is held by Russia under ruthless colonial slavery, economic exploitation and cultural oppression. The Russians russify Ukrainian schools, burn Ukrainian libraries, jail innocent Ukrainian priests and intellectuals, and suppress by brutal force even the slightest manifestations of protest or longing for justice, freedom, and liberty. Following the example of Hitler's genocidal methods, the Russians deport Ukrainians to Asia and settle Russians in Ukraine.

In the era in which even the smallest former colonies are being granted their independence, the United Nations do nothing to liberate dozens of Russian colonies among which Ukraine with its 45 millions is a founding member of U. N.

When you refer to Ukraine as Russia or to a Ukrainian as a Russian, you unwillingly and unknowingly act as a tool of the Soviet Russian propaganda machine by which the Russians try to convince the world that their colonial slave empire is inhabited by a monolithic Russian nation.

Persons wishing free copies of this leaflet can have some by mailing a self-addressed stamped envelope to:
"I AM A UKRAINIAN", c/o

UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE
456 MAIN STREET, WINNIPEG, MANITOBA PHONE: 942-4627 942-1927
КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ
ЦЕНТРАЛЯ · HEADQUARTERS

9 липня 1971

До

Української Преси
в Канаді.

Вельмишановний Пане Редакторе,

Для Вашого використання пересилаємо листа враз з летючкою, яку ми одержали від інж. О.М. Тишовницького з Каліфорнії.

(Глядн. стр. 167)

З правдивою пошаною,

С. Яр. Кальба

Залучник

С. Яр. Кальба,
Екзекутивний Директор

Дорогий Пане Редакторе,
Дякую за цікаву летючку, яка була до преси свобідній.
Щиро Вам
С. Яр. Кальба

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ ! ПРОСЛАВЛЯЙМО ЙОГО !

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 30. грудня 1971 р.

До Хвальної Управи Української Інформаційної Служби "Смолоскип"
в Болтиморі, в Мериленді

Хвальна Управо !

З великою радістю і вдоволенням прочитав я в "Новому Шляху" з 18-25 грудня 1971 р. залучену осьтут інформацію про те, що Ви видаєте і поширюєте дуже вартісні і потрібні летючки. Це свідчить про те, що Ви розумієте і як слід доцінюєте вагу і потребу ширення серед чужинців правди про Україну. Ґратулюю Вам за це як найщиріше.

Рівночасно посилаю Вам осьтут проєкт ще одної летючки, яка все була і є тепер дуже потрібна і актуальна та звертаюся до Вас з ввічливою просьбою взяти під увагу, чи не було б добре видати певну скількість тої летючки, щоби розсилати її тим, що пришлють Вам коверту зі своєю адресою і поштовою маркою, як подано при кінці українського і англійського тексту летючки. (Гл. стор. 167)

Потреба такої летючки для кождого українця і українки у Вільному світі була все і є також тепер дуже велика зі слідуючих причин:

/1/ Назрівають у світі події, в яких прихильна для України світова прилюдна опінія може бути одним з найважніших чинників для визволення нашої батьківщини.

/2/ Наша поневолена батьківщина не може тепер сама ширити у світі правди про себе ані формувати прихильну для себе світову прилюдну опінію, а наші вороги ширять тільки брехню про Україну.

/3/ Тому ми, українці, що живемо у вільному світі, кождий і кожда з нас, можемо і повинні робити під цим оглядом все, що є у границях нашої можливости, хоч би ця можливість була й найменша, бо, як каже стара латинська пословиця, "кропля по кроплі скалу жолобить". Одною з таких можливостий є власне залучена осьтут летючка.

/4/ Як ходить о нашу молодь, що народилася вже поза Україною, та взагалі о нащадків наших еміґрантів другої, третої, чи четвертої ґенерації, то потреба і вартість тої летючки є подвійна, бо поширювана ними така летючка буде причинюватися не тільки до ширення правди про Україну і до формування прихильної для України світової прилюдної опінії, але й до скріплення їхньої власної вже може трохи притупленої української свідомости та гордости з приналежности до нашого народу.

Буду Вам дуже вдячний, як Ви рішитеся видати залучену осьтут летючку Я УКРАЇНЕЦЬ, А НЕ МОСКАЛЬ і як пришлете мені певну скількість тої летючки, щоби я міг поширювати її між моїми знайомими. (Гл. стор. 170)

Остаю з побажаннями для Вас ще кращих успіхів Вашої корисної праці і з привітом та поваженням:

Омелян Михайло Тишовницький

2 залучники:
/1/ Летючка "Я УКРАЇНЕЦЬ, А НЕ МОСКАЛЬ" (Гл. стор. 167)
/2/ Витинок з "Нового Шляху"

Емеритований Інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА, колишній Четар Артилерії Української Галицької Армії 1918-1920
(Гл. стор. 489)

СМОЛОСКИП

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО ім. В. СИМОНЕНКА

V. SYMONENKO UKRAINIAN PUBLISHERS

SMOLOSKYP

Mailing Address:

SMOLOSKYP
P.O. Box 6066 Patterson Station
Baltimore, Maryland, 21231, USA
Tel.: (301) 242-9409

FRANCE:
3, rue du Sabot, Paris 6-e
Tel.: LIT 09-05

CANADA:
105 Edwin Avenue
Toronto 9, Ontario
Tel.: LE 7-3088

12 січня 1972 р.

Вельмишановний пан інж.О.Тишовницький
Льос Анґелес,Кал.

(Гл. стор. 169)

Вельмишановний Пане Інженере,

Щиро дякуємо за лист від 30 грудня 1971 р. та проєкт летючки "Ай ем ан Юкраїнян,нот а рашен". В принципі ми є згідні таку летючку видати,дещо її перередагувавши.Але наперед змусимо це обговорити з нашими співробітниками, студентами й викладачами університетів. * (Гл. теж стор. 169)

Сказавши правду,я особисто /моя професія - хемік,я є технічним директором у моїй компанії/ дуже рідко зустрічав випадки,щоби в різних зустрічах,коли я представлявся як українець,щоби мене змішували з росіянином. Є ще такі випадки,але вони дуже рідкісні.

У грудні я був у Мехіко,де моя компанія відкриває свою філію. Я працював майже два тижні з висококваліфікованими мехіканськими хеміками,інженерами,і також і там /я був цим прямо страшно заскочений!/ що ніхто з них не змішував моєї української національности з російською.

Пересилаю Вам по одному примірникові нашої летючки.Якщо маєте змогу їх розповсюднити - ми можемо вислати Вам більшу кількість.

З найкращими побажаннями багато успіхів у Вашій корисній праці,

О.Зінкевич

Примітка: Летючки на стор. 164, 165, 167, 169 відносяться до ситуації, в яких українці звертаються до українців з питанням "Ви москаль?" як пішли тягнуть або Прочитають українське прізвище, а не до таких ситуацій, коли українці безпосередньо знають, що вони є українці. О. М. П.

* До мене не дійшла ніяка вістка про видання „Смолоскипом" цієї летючки. О. М. П.

August 28, 1970

Reader's Digest
Pleasantville, N. Y. 10570

Gentlemen:

I am asking you to be kind enough to permit me to publish in Ukrainian-language newspapers and periodicals in the free world a short Ukrainian-language digest of the article by Albert Q. Maisel entitled "Alcohol and Your Brain" and published on Page 65 of the June 1970 issue of the Reader's Digest.

This article is so valuable that it should be read by every human in the world. Unfortunately, there are many humans on this earth who either can not read anything at all in any language, or do not understand any of the languages in which the Reader's Digest is published.

I would abide by any conditions connected with such a permission, except one, namely, I could not pay you anything for it because I live on a U. S. Civil Service annuity which is very small and which I receive as a former federal employee retired from the U. S. Army Corps of Engineers. I would not receive any pay for publishing said digest because all Ukrainian-language newspapers and periodicals in the free world are so poor that they simply could not afford to pay me anything for it.

My reasons for wanting to do it for nothing are purely humanitarian: To warn thousands of my fellow countrymen about the dangers of alcohol. I hope that for the same humanitarian reason you will graciously comply with the above request of mine.

Sincerely yours,

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

(2 стор. 172-178)

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

Former artillery officer
of the UKRAINIAN REPUBLIC
in war against Russia's
aggression in 1918-1920

THE READER'S DIGEST
PLEASANTVILLE • N.Y. 10570

September 18, 1970

Dear Mr. Tyshovnytskyj:

There will be no objection to your translating the full text of "Alcohol and Your Brain," by Albert Q. Maisel, into Ukrainian and publishing the translation in Ukrainian-language newspapers and periodicals in the free world. (We cannot authorize the use of a condensed translation of the piece.)

Credit should, of course, be given to the author and to the Digest in the following manner:

> Translated and used with permission from the June 1970 Reader's Digest (U.S. Edition). Copyright 1970 by The Reader's Digest Assn., Inc.

We expect no fee for use of the material.

Thank you for your interest in the article.

Sincerely,

Mary T. Steyn

Mr. Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

(24. стор. 171 і 173-178)

DEPARTMENT EDITOR: MARY T. STEYN

АЛЬБЕРТ К. МАЙСЕЛЬ

Алькоголь і ваш мозок

Усі знають, що важке пянство може заподіяти фізіологічні пошкодження, але тепер нові докази вказують на те, що і той, хто пє помірковано, може зазнавати безповоротної втрати мозкових клітин за кожним разом, як пє.

ДЕЩО НОВОГО ДЛЯ ТИХ, ЩО ПЮТЬ ПОМІРКОВАНО

Фактом є, що тепер в Америці більше, ніж 85 мільйонів дорослих людей — около 79 відсотків усіх чоловіків і 63 відсотки всіх жінок — пють алькогольні напитки. Кожний вісімнадцятий із тих, що пють (це є більше як 4,800,000 Американців) є прямо алькоголіками. Дальших 4 до 5 мільйонів є „важкими" пяницями в тім розумінню, що їхнє спожиття алькоголю є до того ступеня велике і часте, що спричиняє їм поважні особисті проблеми. Залишається нас більше, ніж 75 мільйонів таких, що пємо тільки помірковано, принагідно або в товаристві. Пємо слин або два коктейлі перед вечерею, вино в часі їди, або кілька пив, коли варимо й їмо надворі, але ми рідко або й ніколи не є пяні.

Ще донедавна майже всі дослідники були переконані, що ті, які пють принагідно, не зазнавали ніяких поганих наслідків свого пиття. Фізіологи були переконані, що як ті, які пють помірковано, й були навіть трохи підпилі, підхмелені, то їхня невиразна мова й сповільнені реакції були доказом тільки переходового ділання на їхні мозки і нервові системи. Однак тепер сильний доказ вказує на те, що нема ніякої запоруки „безпечного" рівня пиття ані абсолютної границі, нижче якої алькоголь не ушкоджує ані не нищить клітин у мозку і в інших життєво важливих органах.

ДОРОГА ШКІДНИКА. Заки перейдемо до оцінки тих нових дослідів, погляньмо, що діється, коли пємо. Незалежно від того, чи пємо пиво, вино, віскі або водку, то субстанцією, яка на нас ділає, є етиль-алькоголь, що є надзвичайно розчинний у воді, себто в основнім складнику нашого тіла. Той алькоголь є розчинний до такого ступеня, що частина кожного ковтка, який пєте, є абсорбована відразу нашим язиком і яснами, заки встигнемо проковтнути його. Решта не розбивається і не травиться так, як звичайні харчі, тільки абсорбується прямо до нашого кровообігу через стіни нашого шлунка або наших малих кишок і то так швидко, що при порожнім шлунку повних 90 відсотків алькоголю, який пємо, входить до нашого кровообігу впродовж однієї години. Алькоголь, розчинений у нашій крові, переноситься швидко до кожного органу нашого тіла, а головно до тих органів, що, як мозок, мають велику скількість води і великий доплив крови.

Фізіологи віддавна дослідили, що багато знаних наслідків пиття є в дійсності обявами ділання алькоголю на наш мозок. Вони устійнили пряме відношення між скількістю алькоголю, який впроваджуємо до нашого кровообігу, а поверхнею нашого мозку, на яку алькоголь ділає. Наприклад, чоловік, який важить 150 фунтів, і випе дві пляшки пива на порожній шлунок, то рівень алькоголю, розчиненого в його крові, дійде до пяти сотих одного відсотка. Такий рівень буде впливати на нормальну чинність кори („кортекс"-у) або зовнішньої верстви мозку, зокрема в центрах, які регулюють почування турботи або тривоги. Пяниця буде штучно „підбадьорений" тому, що гальми, які звичайно держать його зрівноваженим, є в дійсності паралізовані.

Як він випє стільки, що рівень алькоголю в його крові підносеться до десяти сотих одного відсотка, то центри руху в задній частині його мозку будуть пригнічені і він зачне тратити можливість контролювати свої язи*).

Як рівень алькоголю в його крові дійде до 20 сотих одного відсотка, то алькоголь зачне діяти на глибші частини його мозку і пяниця стане щораз більше сплячий. Якби рівень алькоголю піднісся понад половину одного відсотка, то віддихові центри в найнижчій частині його мозку можуть бути спаралізовані і пяниця перейде спокійно із ступору до смерти.

ФЕНОМЕН „ЗЛІПЛЮВАННЯ". Спосіб, в який алькоголь викликує всі ті наслідки, був для фізіологів довго загадкою. Впродовж останніх 30 років щораз більше фізіологів прийшло до переконання, що алькоголь ділає на різні верстви мозку посередньо через позбавлення їх кисня, необхідного для функціонування мозкових клітин. Цю теорію сильно підтверджує факт, що безпосереднє позбавлення кисня, як це буває в альпіністів або летунів, викликує докладно таку саму серію наслідків, як алькоголь. (Численні студії виявили, що як летун підноситься понад 9,000 стіп, то зачинає відчувати підбадьореність, дуже подібну до тієї, яку відчував той, хто випив один або два коктейлі. Якби летун піднісся понад 18,000 стіп без маски з доплином кисня, то його віддихові центри перестали б діяти і він помер би).

Таємницю, в який спосіб алькоголь позбавляє мозок кисня, вияснено щойно недавно при помочі надзвичайних, але нескладних дослідів, що їх проводили в Медичному Університеті Південної Кароляйни проф. Мелвин Г. Найслі й два молоді співпрацівники: д-р Герберт А. Маскав і д-р Реймонд Ц. Пеннінгтон. Праця д-ра М. Найслі зосереджувалася віддавна на крові, і він є признаний у науковому світі, як визначний знавець феномену, знаного, як „зліплювання крови".

У нормальної здорової людини серце помпує кров крізь низку щораз менших артерій, аж доки вона не дійде до сітки дрібних капілярів, яка розпросторюється крізь усі тканини тіла. В тих малюсіньких тонких кровоносних судинах червоні клітини крови віддають свій кисень і в той спо-

* Чоловіки звичайно переконані, що жінки не витримують алькоголю. Хоч фемністки можуть не погоджуватися з тим, то в тім є дещо правди. Наприклад, жінка, яка важить 100 фунтів, має приблизно тільки дві третини тієї кількости крови, що її має чоловік, який важить 150 фунтів. Отже, як вона випє стільки саме алькоголю, як він, то вона буде мати вищий відсоток алькоголю, розчиненого в її крові і тому буде більше пяна.

сіб утримують життя клітин, які оточують стіни капілярів. З причин, які ще не зовсім вияснені, велике число недуг, від малярії до черевного тифу, викликає продукцію субстанції, яка вкриває червоні клітини крови так, що вони зліплюються до купи. Як такі зліплені купки доходять до капілярів, то вони збиваються в затичку, що може зовсім заткати капіляр. Якщо таке зліплювання є великих розмірів і заткає багато капілярів, то цілі частини органу завмирають із браку кисня.

АЛЬКОГОЛЬ І ГАЛКА (ОЧНЕ ЯБЛУКО). Звичайно, в більшості тканин тіла є неможливою безпосередня обсервація того зліплювання. Але ще в початках 1900 років д-р Найслі зробив галку, що більшість капілярів безпосередньо під прозорою поверхнею. В той спосіб він обсервував мікроскопом усякі роди зліплювання червоних клітин крови і затикання капілярів, що трапляються у більше ніж 50-ти людських недугах. До своїх дослідів він потребував субстанції, яка викликувала б зліплювання, а яку можна б давати здоровій людині в точно контрольованих скількостях та яка дозволяла б йому викликувати й обсервувати кожний ступінь зліплювання.

Алькоголь виявився досконалою субстанцією до тієї цілі. Д-р Найслі міг давати його в контрольованих скількостях лабораторійним звірятам або добровольцям-студентам, визначати точно відсоток алькоголю, що виявляється у крові й точно обсервувати мікроскопом ефект на очних капілярах.

Залишилося ще одне ключеве питання: Чи викликане алькоголем зліплювання ділало на капіляри в інших органах так само, як в очах? Д-р Пеннінгтон давав алькоголь кріликам, а згодом досліджував тканини цілої низки внутрішніх органів. У кожному досліджуваному звіряті він знаходив зліплену кров, що затикала капіляри в кожному органі і тканині, які було можна як слід освітлити до мікросконічного студіювання.

Дослідники незабаром відкрили, що вони могли виявляти зліплення крови в очних капілярах навіть таких студентів, які випили більше одну велику склянку пива. Вони досліджували впродовж 17 місяців кожну п'яну особу, яка була прийнята до одної приватної санаторії. Під час кожного приймання такої особи дослідник брав зразок її крови, з якої він п і з н і ш е (щоб виключити можливість впливання висліду аналізи крови на обсервацію зліплення) — визначав концентрацію алькоголю в крові пацієнта. Потім два дослідники оглядали старанно очні капіляри пацієнта і записували подрібно те, що бачили. Вони знаходили, що з кожним приростом алькоголю в крові побільшувалося також число затичок із червоних клітин, а швидкість кровообігу зменшувалася. У пацієнтів із вищим рівнем алькоголю в крові вони обсервували більше число зовсім заткаих капілярів. При найвищій концентрації алькоголю в крові значне число капілярів розривалося і спричинювало мікроскопічний крововилив до сумїжних тканин ока.

ТВЕРЕЗІ ДУМКИ. Дослідники, відкривши, що той обяв, який вони могли обсервувати в очних капілярах, діється теж у капілярах цілого тіла, вони почувалися управнені зробити висновок, що вони відкрили спосіб, яким алькоголь ушкоджує і нищить клітини, позбавляючи їх кисня, потрібного їм до життя.

Пяниця, який вишиває стільки алькоголю, що доходить до стану ступору, зазнає значного числа малих кровотеч мозку та ще більшого числа заткаих капілярів мозку. Навколо кожної такої дрібної точки деякі мозкові клітини вмирають через брак кисня. З огляду на те, що пересічний дорослий мозок має більше ніж 17 більйонів клітин, виглядає, що знищення навіть кількох тисяч клітин під час одноразової пияти-ки не пошкоджує здатности мозку пяниці.

Але як його пиятики продовжуються рік за роком, він буде тратити мільйони незаступимих мозкових клітин. Постепенно сума тих втрат буде виявлятися у формі зменшеної бистроти ума і притупленої розсудливости. А як він умре, — правдоподібно кілька літ скорше, ніж він умер би, якби не був пяницею, — то розтин (секція) його мозку відкриє величезне число малих площ атрофії, в яких мозкові клітини є знищені. В деяких випадках д-р Найслі бачив цілі звої мозку, скорчені до такого ступеня, що втрату тканини можна було бачити відразу по відкриттю мозку до оглядин.

Але як воно є з таким, що не помірковано? Дослідники з Південної Каролайни припускають, що він теж зазнає деякої втрати мозкових клітин за кожним разом, коли пе. І ще раз: клітини, які він тратить, є незаступні. (Мозок не витворює нових клітин на місце знищених). Єдина справжня різниця між його втратою мозкової тканини, а втратою у важкого пяниці є в ступені втрати.

Значення відкрить д-ра Найслі і його групи сягає далеко поза питання, в який спосіб алькоголь пошкоджує мозок. Лікарі знають віддавна, що зликоватіння печінки розвивається приблизно вісім разів частіше в алькоголіків ніж у не-алькоголіків. Однак лікарі не знали, в який спосіб алькоголь витворює чи загострює цю часто смертельну недугу. Тепер група д-ра Найслі виявила, що алькоголь викликує в печінці — і в інших органах — таке саме затикання капілярів, як у мозку. Коли пемо, то також у тих органах брак кисня може викликувати смерть клітин. На щастя, печінка різниться від мозку тим, що вона може витворювати нові функціонуючі клітини й її дегенерацію можна затримати, як перестанемо пити.

Праця д-ра Найслі має значення також під тим оглядом, що алькоголеві напої (поручувані давніше хворим на серцеву недугу, як лік для поширювання кровоносних судин, які відживляють серцевий мяз) можуть дійсно пошкоджувати тканини серцевого мязу через таку саму акцію затикання капілярів, яку вони викликають у мозку. Тому кардіологи вже більше не приписують пиття алькоголевих напоїв, як середника для поліпшення кровообігу.

Яке значення має те все для мільйонів тих, що пють тільки помірковано, принагідно або в товаристві? Очевидно, що кожний і кожна з нас дійде до своїх власних висновків.

З англійської мови переклав

інж. Омелян Михайло Тишовницький

Із „Рідер'с Дайджест" (видан-

ШЛЯХ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., 14. ЛЮТОГО 1971. Р. XXXII. Ч. 6.

ЗАКІНЧЕННЯ І ОЦІНКА СТАТТІ "АЛЬКОГОЛЬ І ВАШ МОЗОК ":

ня для ЗДА), з червня 1970, виготовлено переклад і вжито за дозволом. Copyright 1970 by The Reader's Digest Assn., Inc. — В листі до перекладача „Рідер'с Дайджест" дозволив на публікацію цього перекладу без ніякої заплати в усіх україномовних часописах і періодиках у вільному світі, але під умовою, що буде поміщений повний текст перекладу без ніяких скорочень і що буде подане його джерело у вище наведеній формі.

Оцінка статті „Алькоголь і ваш мозок"

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА) в листі з 30 листопада 1970, що його підписали: д-р Богдан Шебунчак — голова, та д-р Юрій Кушнір — секретар, до редакцій українських часописів у вільному світі, повідомляє, що вона „перестудіювала статтю д-ра Альберта Кв. Майселя, та її переклад на українську мову інж. Омеляна М. Тишовницького під наголовком »Алькоголь і ваш мозок«, стверджує, що ця стаття з наукового боку заслуговує на це, щоби наш нарід — розкиданий по всіх континентах — довідався, яку кольосальну руїну робить алькоголь людському організмові. Стаття написана на основі довголітньої лябораторійної обсервації і досвідів із заподіянням усіх даних.

„Тому Головна Управа УЛТПА радо повітає передрук повищої статті у наших часописах і журналах, а тим самим буде Вам вдячна, що допоможете нам довести до відома нашого широкого загалу про нещастя — лихо, якому на імя алькоголь".

Український переклад статті "Алькоголь і Ваш мозок появився в наших 9 публікаціях /Гл. стор. 181 оцієї збірки/. Тижневик "НОВА ЗОРЯ" помістив перед тим перекладом слідуючий лист перекладача до Редакції "НОВОЇ ЗОРІ":

НОВА ЗОРЯ НЕДІЛЯ 4 ЛИПНЯ, 1971

АЛЬКОГОЛЬ І ВАШ МОЗОК

АЛЬБЕРТ К. МАЙСЕЛЬ

Від Автора перекладу.

Пияцтво є страшною язвою нашого народу на рідних землях і у вільному світі. В Україні москалі навмисне розпинчують наш нарід, щоби він, задурманений алькоголем, не мав змоги думати ясно та стреміти до скинення зі себе московських кайданів. І наш нарід п'є там, щоби забути про свою гірку долю і тому, що горілки всюди повно, хоч часто нема що їсти.

У вільному світі наші люде п'ють під впливом чужого пияцького окружения і пропаганди алькоголю в пресі, радіо і телевізії. Алькоголь не тільки нищить здоров'я наших людей, але й пожирає мільйони тяжко запрацьованого гроша та доводить до суспільних скандалів і родинних трагедій. Наші забави нераз кінчаться згіршенням і бійками, викликаними алькоголем. Знаю що один наш визначний і дуже здібний громадянин на високому становиску зійшов через алькоголь на дно упадку так, що його жінка, українка-католичка розвелася з ним і взяла цивільний шлюб з іншим. І таких трагедій в нашій спільноті сотки і тисячі. Для того ми всі повинні боротися всіми можливими і доступними засобами проти тої страшної алькоголевої язви. Здають собі з того справу наші українські лікарі і тому оцінюють дуже прихильно статтю Майселя та поручають її до поміщення у всіх наших часописах і періодиках, щоби вона дійшла до усіх наших людей.

ШЛЯХ the WAY

Український Католицький Тижневик — Видає Апостолят
Ukrainian Catholic Weekly — Published by Apostolate, Inc.
805 N. Franklin Street Philadelphia, Pa. 19123

Дня 4. лютого 1971.

Високоповажаний Пане Інженере,

Висловлюю Вам щиру подяку за Ваш труд — добірний переклад цінної статті А. К Майселя про тверезість алкоголіків. Шойно тепер мав я змогу помістити її, бо хотів в цілості дати в одному числі, а не в продовженні, що в тижневику не добре для читачів.

Перед Різдвом і Новим Роком не міг я опублікувати її, бо був інший матеріял, який в тому часі мусів піти. А ця стаття завжди актуальна.

На Ваше бажання посилаю Вам окремо десять примірників дотичного числа.

Не підписав я відразу, бо в редакції я сам один до всього й тому батько спровокатися мені на кореспонденцію.

Вдячний Вам за Вашу суспільну співпрацю.

Залишаюсь з глибокою до Вас повагою

Лев Мишковський

Льос Анжелес, Каліфорнія, 26. липня 1971 р.

до Високоповажаного
Пана Доктора Михайла Данилюка
в Міннеаполісі, Міннесота

•

Високоповажаний Пане Докторе !

Справа алькоголізму серед нашого народу все дуже лежала мені на серці. На рідних землях москалі навмисне розпивчують наш нарід, щоби його задурманити так, аби він без спротиву зносив на собі московське ярмо, а у вільному світі до пяництва наших людей причинюється пропаганда алькоголю в телевізії і пресі і пияцьке окруження та брак нашої освідомлюючої акції проти алькоголізму, хоч усі ми знаємо, що через алькоголь наші люде нищать своє здоровя і марнують мільони тяжко запрацьованого гроша, а часто спричинюються до родинних трагедій.

Тому з великою радістю і вдячністю до Вас прочитав я у "Свободі" вістку, що Ви, Високоповажаний і Дорогий Пане Докторе, приготовляєте видання так дуже потрібної і від давна ожиданої брошури про алькоголізм українською і англійською мовою.

В звязку з тою вісткою пересилаю Вам осьтут:
/1/ Витинок зі "Шляху",/Філядельфія/, з 14. лютого 1971, (1971
/2/ Витинок з "Ознаків нашого часу", /Мавнтен Вю,Каліфорнія/,за грудень
/3/ Фото-копію з "Української Думки", /Лондон,Англія/,з 24.XII.1970,
/4/ Фото-копію з "Українського Слова", /Париж,Франція/,з 27.XII.1970,
/5/ Відбитку з "Рідерс дайджеста" з червня 1970.

У відбитці з "Рідерс Дайджеста" є в англійській мові стаття Альберта К. Майселя під наголовком "Алькоголь і ваш мозок", а в усіх вище навєдених українських часописах є мій переклад тої статті на українську мову. Цей переклад появився теж ще у "Вільному Світі" і Канадійському Фармері" з 25. січня 1971, а також в "Новій Зорі" /Чикаго/ з 4. липня 1971 і в календарі "Нового Шляху" на 1971-ий рік.

Долучую теж фото-копії двох листів:
/а/ від "Рідерс Дайджеста" і /б/ від Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

Посилаю Вам ті всі матеріяли з ввічливою просьбою, щоби Ви, під умовинами, поданими у залученім осьтут листі від Рідерс Дайджеста", помістили мій переклад статті Альберта К. Майселя в українському виданню приготовлюваної Вами брошури про алькоголізм.

Остаю з найкращими побажаннями і прошу приняти вислови правдивої пошани:

Омелян Михайло Тишовницький

7 залучників

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії,
Емеритований Інженер Корпуса Інженерів Армії З.С.А.

(гл. стор. 489)

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

Michael Danyluk, M.D.
6106 ARCTIC WAY
EDINA, MINNESOTA 55436

OFFICE:
1516 EAST LAKE STREET
MINNEAPOLIS, MINNESOTA 55407

2 вересня 1971.

Високоповажаний Пане Інженере Тишовницький !

Дякую Вам за листа і прошу вибачення за спізнену відповідь,але поза професійною працею просто мені важко полагодити всю кореспонденцію, якої, слава Богу, маю аж під саму шию. Просто важко.

Ґратулюю Вам усіпіхів у популяризації антиалькогольної думки. У нас цю справу еміграція занедбала, хоч і, як Ви правильно підкреслюєте, - це дуже важлива ділянка. Стаття Майселя перекладена Вами вміло, і я дуже радий, що її так багато газет надрукували.

Моя праця про алькоголізм, про яку писала "Свобода",буде дещо іншого характеру, хоч і, звичайно, матиме також чимало з ділянки ушкодження мозку та нервової системи. Брошура моя готова, зараз ще лише шліфується її переклад на англійську мову. Її "Свобода" задумує видати ще десь цього року. Деякі дані про шкоду алькоголю на мозок в мене є з тих самих медичних джерел, що їх використовує п.Майсель, але засадничо я використовую понад 70 різних джерел, деякі з них відомих медичних центрів.

Включити статтю п.Майселя, на жаль, мені неможливо у свою брошуру з кількох причин, а восновному це : стаття надто довга для моєї брошури, ця стаття зайняла б надто багато місця, "випихаючи" таким чином інші цікаві і важливі матеріяли, а крім цього - стаття п.Майселя, хоч і дуже цінна для популярного вжитку, то все ж вона писана не медичним експертом, ані у медичному журналі. Я ціню "Ріджерс Дайджеста", але мені, як фаховій людині, слід покликатись не на популярні джерела, а на суто наукові та професійні. Використовуючи популярний матеріял, я б мусів змінити весь характер своєї праці, а зараз це навіть неможливо. Стаття Вашого перекладу могла б приходити під увагу лише тоді, коли б я /чи хтось інший/ робив збірник матеріялів про алькоголізм різного авторства, а нам зараз йдеться про коротку, прецизну брошуру, щось подібного, як це я написав про наркоманію, яка б подала основні відомості з різних ділянок алькоголізму, а цим самим "заметушила" громадою в цій справі.

Я щиро радий, що переклад Вами статті п.Майселя зробив уже так багато та бажаю Вам усіпіхів в цій ділянці поборювання алькоголізму і на майбутнє.

З привітом і щирою пошаною,

М. Данилюк

The Reader's Digest
Pleasantville, N.Y. 10570

Gentlemen:

I am asking you to be kind enough to permit me to publish in Ukrainian-language newspapers and periodicals in the free world my Ukrainian translation of the article by S. S. Field entitled "Nicotine: Profile of Peril" and published on Pages 77-80 of the September 1973 issue of The Reader's Digest.

This article is so valuable that it should be read by every smoker in the world. Unfortunately, there are many smokers all over the world who either can not read anything at all in any language, or do not understand any of the languages in which the Reader's Digest is published.

I would abide by any conditions connected with such a permission, except one, namely, I could not pay you any fee for it because I live on a U.S.Civil Service annuity which is very small and which I receive as a former federal employee retired from the U.S.Army Corps of Engineers. I would not receive any pay for publishing said translation because all Ukrainian-language newspapers and periodicals in the free world are so poor that they simply could not afford to pay me anything for it.

My reasons for wanting to do it for nothing are purely humanitarian: To warn thousands of my fellow countrymen all over the free world about the dangers of smoking. I hope that for the same humanitarian reason you will graciously comply with above request of mine, the same way as you did on September 18, 1970 when you permitted me to publish my Ukrainian translation of the article by Albert Q. Maisel entitled "Alcohol and Your Brain". This translation of mine has been published in several newspapers and periodicals in this country and abroad and I did not receive even one penny from anybody for it.

A Xerox copy of said permission from you of September 18, 1970, is attached hereto.

Sincerely yours, Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

Encl.

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

(См. стор. 180-190)

READER'S DIGEST
PLEASANTVILLE • N.Y. 10570

October 22, 1973

Dear Mr. Tyshovnytskyj:

There will be no objection to your translating the full text of "Nicotine: Profile of Peril," by S. S. Field, into Ukrainian for publication in Ukrainian-language newspapers and periodicals in the free world.

Credit should be given to the author and to the Digest in the following manner:

> Translated and used with permission from the September 1973 Reader's Digest (U.S. Edition). Copyright 1973 by The Reader's Digest Assn., Inc.

We expect no fee for use of the material.

Thank you for your interest in The Reader's Digest.

Sincerely,

Julia M Jeffrey

Mr. Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

(Ru. стор. 179 : 181-190)

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 21.листопада 1973 р.

До Хвальної Головної Управи
Українського Лікарського Товариства Північної Америки
в Ню Йорку

Хвальна Головна Управо !

Три роки тому, у Вашому, залученому осьтут листі з 30.листопада 1970, задресованому до редакцій всіх наших часописів і періодиків у вільному світі, Ви оцінили прихильно мій переклад статті Альберта Кв.Майселя під наголовком "Алькоголь і ваш мозок" та заохотили редакції до поміщення того перекладу в нашій пресі. Завдяки тій Вашій прихильній оцінці і заохоті той мій переклад появився тоді в слідуючих 9 пресових органах:
/1/ "ОЗНАКИ НАШОГО ЧАСУ", місячник, Мавнтен Вю, Каліфорнія, грудень 1970;
/2/ "УКРАЇНСЬКА ДУМКА", тижневик, Лондон, Англія, 24.грудня 1970;
/3/ "УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО", тижневик, Париж, Франція, 27.грудня 1970;
/4/ "КАЛЄНДАР НОВОГО ШЛЯХУ", Віннінеґ, Канада, 1971-ий рік;
/5/ "ВІЛЬНИЙ СВІТ", тижневик, Віннінеґ, Канада, 25.січня 1971;
/6/ "КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР", тижневик, Віннінеґ, Канада, 25.січня 1971;
/7/ "ШЛЯХ", тижневик, Філядельфія, ЗСА, 14.лютого 1971;
/8/ "НОВА ЗОРЯ", тижневик, Чікаґо, ЗСА, 4.липня 1971;
/9/ "СВІТЛО", місячник, Вестон, Онтаріо, Канада, вересень 1971.

Тепер, на підставі долученого осьтут дозволу від "РІДЕР'С ДАЙДЖЕСТ"-у, я переклав на українську мову статтю С.С.Філда під наголовком "Нікотина: профіль небезпеки" і пересилаю Вам її осьтут в оригіналі і в мойому перекладі та звертаюся до Вас з ввічливою просьбою о подібний поручаючий лист до нашої преси з Вашою прихильною оцінкою мого перекладу та заохотою редакцій наших часописів і періодиків у вільному світі до його опублікування, так, як Ви це зробили в 1970-ому році. Я долучу фото-копії такого Вашого листа до моїх листів до 20 наших пресових органів в усіх країнах нашого розсіяння у вільному світі з просьбою о поміщення того перекладу.

Я був би Вам дуже вдячний, як Ви були би ласкаві прислати мені такий поручаючий лист як можливо найскорше, щоби той переклад міг появитися в перед-Різдвяному сезоні, в якому наші люде видають величезні суми свого тяжко запрацьованого гроша на алькоголь і папіроси зі шкодою для свого здоровя.

Як сповнення Вами оцієї моєї просьби причиниться до врятування від смерти через нікотину хочби тільки одної української людини, то, парафразуючи наведену в останньому уступі залученої статті цитату з Талмуду, можна буде сказати, що тим Ви немов би врятували цілий український нарід.

Прошу прийняти вислови моєї правдивої пошани до Вас:

6 залучників

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Льос Анхелєсского Відділу Обєднання Вояків-Українців в Америці, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ! СЛАВІМ ЙОГО !

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, 6. січня 1974 р.

Вп. Пан Др. Юрій Кунпір
Голова Головної Управи Українського Лікарського Товариства Півн.Амер.
в Нью Йорку

Високоповажаний Пане Докторе !

Більше, чим 6 тижнів тому, а іменно 21.листопада 1973 р. я вислав на Ваші руки лист до Головної Управи УЛТПА з просьбою о письмо від УЛТПА до редакцій наших часописів і періодиків у вільному світі, яке поручало б мій переклад статті С.С.Філда п.н."НІКОТИНА - ПРОФІЛЬ НЕБЕЗПЕКИ" і досі не знаю, чи Ви той мій лист отримали і чи я можу числити на те, що я дістану від УЛТПА таке письмо, чи ні. (Гл. стор. 181)

Длятого я був би Вам дуже вдячний, як Ви були б ласкаві відповісти мені на долученій осьтут, вже заадресованій і оплаченій поштовій картці на слідуючі 3 питання:

/1/ Чи Ви отримали мій лист з 21.листопада 1973 р. ?

/2/ Чи я можу числити на те, що дістану від УЛТПА письмо, яке поручить редакціям наших часописів і періодиків у вільному світі мій переклад статті С.С.Філда п.н."НІКОТИНА - ПРОФІЛЬ НЕБЕЗПЕКИ" ?

/3/ Як так, то коли можу сподіватися такого письма ?

Прошу прийняти вислови моєї правдивої пошани до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Залучник:
заадресована і оплачена
поштова картка на відповідь

Моя адреса:

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

UKRAINIAN MEDICAL ASSOCIATION
OF NORTH AMERICA

National Office

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Головна Управа

2 EAST 79th STREET
NEW YORK, N. Y. 10021

Ню Йорк 23.січня 1974.

Високоповажаний Пан
Інж. Омелян М. Тишовницький
1009 Аделянте Ave,
Лос Анджелес, Каліфорнія 90042.

Високоповажаний Пане Інженере !

Ваш ц. лист враз з розвідкою про - Нікотину - одержали давніше, защо щиро дякуємо, а рівночасно перепрошуємо за опізнену відповідь. Ваша праця заслуговує на найбільшу подяку і признання, тому сміло можемо подати від себе слідуючу рекомендацію :

До Хв. Редакцій всіх наших часописей, журналів і періодиків у вільному світі - Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки перестудіювала статтю-розвідку С.С. Філда під наголовком " Нікотина : Профіль небезпеки " та її переклад на українську мову інж. Омеляном Тишовницьким - стверджує, що ця розвідка в повні заслуговує на це, щоб наш народ, розсіяний по всіх континентах, довідався, яку велику шкоду робить нікотина у людському організмі. Стаття написана на підставі довголітньої обсервації і дослідах в лабораторіях і клініках ЗСА.

Тому Головна Управа УЛТПА щиро рекомендує передрук згаданої розвідки у Ваших ц. часописах і журнадах, а тим самим буде Вам вдячна, що допоможете нам поінформувати наш широкий загал про страшні наслідки і шкоди, що спричинює нікотина в організмі людей.

Просимо приняти наші щирі поздоровлення та побажання кріпкого здоровя і сил до праці для добра нашого народу, остаємось

з належною пошаною

За Головну Управу :

Д-р Юрій Кушнір
голова

Д-р Тарас Шеґедин
секретар.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 30.січня 1974

Хвальна Редакціє !

В залученні пересилаю Вам:

/1/ Мій переклад статті С.С.Філда під наголовком "НІКОТИНА:ПРОФІЛЬ НЕБЕЗПЕКИ", поміщеної в "Рідер'с Дайджест"-і /видання для ЗСА/ за вересень 1973; (Гл. стор. 189 і 190)

/2/ Фото-копію листа, в якому "Рідер'с Дайджест" позваляє на публікацію того перекладу у всіх українських часописах і періодиках у вільному світі без ніякої заплати, але під умовиною, що буде поміщений повний текст перекладу і що буде подане його джерело в такий спосіб, як це зроблено при кінці 3-ої сторінки перекладу; (Гл. стор. 180)

/3/ Фото-копію листа, в якому Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки подає свою фахову опінію про вартість статті С.С.Філда і про залучений осьтут мій переклад тої статті. (Гл. стор. 183)

Дуже Вас прошу, щоби Ви були ласкаві помістити у Вашому цінному часописі той переклад, який повинен причинитися до зменшення куріння серед наших людей, які через нікотину не тільки нищать своє здоров'я, але й марнують мільйони тяжко заобленого гроша, що так дуже придався би на різні добродійні цілі.

З огляду на те, що "Рідер'с Дайджест" застеріг собі всі права так на саму статтю С.С.Філда, як і на мій переклад тої статті, ввічливо прошу помістити тех обі завваги, що є на 3-ій сторінці під перекладом. Друга з тих завваг є важна для тих, що схотять передруковувати переклад з Вашого цінного часопису.

Прошу тех о ласкаве поміщення залученого осьтут листа Головної Управи УЛТПА рівночасно з перекладом, щоби Ваші читачі знали, що цей переклад є одобрений і горячо поручений нашими лікарями.

Я не жадаю від Вас ніякої грошевої заплати за мою працю і видатки в зв'язку з тим перекладом, але я був би Вам дуже вдячний, як Ви були би ласкаві прислати мені безплатно кілька примірників того числа Вашого цінного часопису, в якім цей переклад і лист УЛТПА появляться, щоби я міг переслати один примірник "Рідер'с Дайджест"-ові, а кілька інших примірників тим моїм приятелям, що курять, але Вашого цінного часопису не передплачують.

Наперед щиро дякую за ласкаве сповнення оцієї просьби і остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

З залучники (Гл. стор. 180, 183 і 189)

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Відділу Обєднання б.Вояків Українців Америки /ОбВУА/ в Льос Анхелєсі, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

Моя адреса:

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

Цей лист я (вислав) до 20 українських часописів у вільному світі. О. М. Т.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

НАРОДНІЙ САМОСТІЙНИЙ ЧАСОПИС

Заснований 1910

Видає

ВИДАВНИЧА СПІЛКА ТРИЗУБ

P.O. Box 3629, Sta. B. *Winnipeg 4, Man.*

4. I. 74.

Вш. Пане Інженере!

Сьогодні ми маємо статтю, яку
передруковано вже в числі 7-му з 13
лютого.

Посилаємо також, щоб ви
сфотографували кілька листів "У.Г."

З повагою, що не буде
остання В. стаття для нас, остаємось

З пошаною

М. Дмитрів
загальний

СВІТЛО
THE LIGHT

Український Католицький Журнал
The Ukrainian Catholic Monthly

3100 WESTON RD. • WESTON, ONTARIO • M9M 2S7 • CANADA • Telephone: 742-1632

Слава Ісусу Христу!

10-го лютого 1974

ВПоважаний Пан
інж. О. М. Тишовницький,
Лос Енджелес, Каліфорнія.

ВПоважаний Пане Інженере!

Щиро дякую за Вашого ласкавого листа та за залучений до нього матеріял - Ваш переклад статті "Нікотина: Профіль небезпеки" з "Рідер'с Дайджест"-у.

Присланну статтю постараюся при найближчій нагоді помістити в нашому журналі "Світло", хоч я сам доволі багато курю.

При цій нагоді бажаю висловити Вам моє щире признання за Вашу перекладницьку працю та бажати якнайкращих успіхів у дальшій праці. Хай Господь благословить!

Остаюся з належною пошаною
та християнським привітом

о. Купранець

о. д-р Орест Купранець, ЧСВВ
редактор

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 30.січня 1974 р.

Вп. Пан Др.Михайло Данилюк
6106 Арктік Вей
Едайна, Міннесота 55407

Високоповажаний і Дорогий Пане Докторе Данилюк !

Посилаю Вам осьтут фото-копії мого листа і залучників, які я вислав нині до редакції "СВОБОДИ" та дуже Вас прошу, щоби Ви, як лікарський редактор "СВОБОДИ", були ласкаві написати до п.Редактора Драґана і попросити його, щоби він помістив в "СВОБОДІ" залучений осьтут мій переклад популярно написаної розвідки С.С.Філда під наголовком "НІКОТИНА:ПРОФІЛЬ НЕБЕЗПЕКИ", бо без Вашої фахової опінії, одобрення і попертя п.Редактор Драґан того перекладу не помістить.

Вдячність за сповнення оцієї моєї просьби будете мати не тільки від мене, але й від усіх тих зпоміж десяток тисяч читачів "СВОБОДИ", яким той переклад може причинитися до врятування від смерти внаслідок курення. Парафразуючи цитату з Талмуду при кінці залученого перекладу можна буде сказати, що як тим Ви і "СВОБОДА" врятуєте від смерти через нікотину бодай тільки одного читача "СВОБОДИ", то це буде те саме, немов би Ви врятували цілий український нарід.

При цій нагоді прошу прийняти від мене щирі ґратуляції та вислови сердечної подяки і вдячності за Ваш знаменитий лікарський довідник під наголовком "НА МЕДИЧНІ ТЕМИ". Дуже добрий англьо-український медичний словник в тій книжці був мені дуже помічний при перекладанні залученої осьтут популярної розвідки.

Дуже сердечно поздоровляю Вас, Дорогий Пане Докторе, і остаю з правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Залучники
(Гл. стор. 184, 180, 183, 189)

Моя адреса:

OMELAN MYCHAILO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

("Свобода" розвідки С.С. Філда не помістила.)
О. М. Т.

Michael Danyluk, M.D.
6106 ARCTIC WAY
EDINA, MINNESOTA 55436

OFFICE:
1518 EAST LAKE STREET
MINNEAPOLIS, MINNESOTA 55407

9 лютого 1974

ВШПане Інженере Тишовницький !

Дякую за надіслані матеріяли про нікотину. Статтю цю я бачив минулої осени, вона доступна читачам і я її навіть пропонував читати своїм англомовним пацієнтам. Це цінне, що Ви взялися її перекласти і поширити. Я певний, що чимало газет її помістить.

До п.Ред.Драгана я написав листа із своєю прихильною рекомендацією, але я не вирішую справ вибору матеріялів, бо це справа редакції, і в її компетенції я не вмішуюся. Я дописую до газети шляхом громадської прислуги, редакція часто мої матреіяли використовує, я із нею в приятельських відносинах, але не застерігаю собі права у виборі матеріялів медичного характеру, бо це, до речі, було б навіть із мого боку неетичним. Але я написав, хоч і думаю, що найкращою рекомендацією є лист Укр.Лікарського Т-ва, який Ви надіслали редакції. (Ги. стор. 183)

Радий, що Ви маєте мій "Довідник" і щиро вдячний за слова признання. До речі, після друку книжки ми завважили деякі друкарські помилки у словнику, і не вспіли вкласти у всі примірники "еррату". Коли б сторінки поправок у Вашому примірнику не було, я вислаю Вам таку картку із поправленими гаслами, як таки окремий примірник самого словника, який, може, Вам знадобиться.

Щиро бажаю Вам успіхів у Вашій громадській праці.

З привітом і пошаною,
Д-р М Данилюк
Д-р Михайло Данилюк

Пан Драган до кінця липня 1974
мойого перекладу статті п.н. „Нікотина —
„профіль небезпеки" не помістить у „Свободі".
О. М. Т.

Нікотина: профіль небезпеки

Вона атакує легені, серце і мозок. Вона вбила більше людей, чим великі епідемії тифу, туберкульози та інфекційної жовтяниці.

НАПИСАВ С. С. ФІЛД
З англійської мови переклав Інж. Омелян М. Тишовницький

Інж. О. М. Тишовницький

(Фото з Укр. Визв. Змагань)

На перший погляд можна було взяти маму двох привабливих юначок за їхню сестру. Така можливість була вчора. Сьогодні погляд на неї відкриває страхіття — голе тіло на столі до розтину трупа, тулуб замазаний кров'ю, лице — маска жаху. Скальп здертий взад немов шкірка грейпфрута, а там, де раніше функціонував мозок, є тільки порожнина. Лікарський звіт каже, що причиною смерти був новотвір в мозку.

● Він був визначним адвокатом у великому полудневому місті. Тепер підпертий прямовісно на шпитальному ліжку, з очима, витріщеними без виразу в простір. У вічність, бо він мертвий. "Застій серцевого м'язу" — написано в лікарському свідоцтві.

● Дружина декана міського каледжу на середньому заході приходить додому зі закупів, відчиняє двері до робочого кабінету свого чоловіка і видає пронизливий крик. Декан лежить в баюрі крови, а його колись так чинний мозок розбризканий цвітистими взорами по стінах і стелі. "Рана внаслідок самогубного револьверового пострілу" — подає звіт коронера.

Три смерти, три свідоцтва: новотвір в мозку, а так серця, самогубство. Але за тими очевидно неподібними до себе звітами криється одна і та сама страшна правда: кожну з тих трьох смертей викликав той сам суспільно прийнятий, правно санкціонуваний наркотик — наркотик, що його продають в крамницях 565 більйонів (мільярдів) доз річно. Той наркотик називається нікотина, а є він в папіросах (цигарках), що їх так багато з нас курить так невільничо. Якби не було нікотини, то могло не бути тих трьох смертей.

● У випадку мозкового новотвору оглядини тканини мозку молодої матері зідентифікували рака такого клітинного типу, який звичайно постає в бронхах тих, що сильно курять. Звідти рак легко поширюється до кровообігу, з легенів через міріяди капілярів тіла вдирається до інших органів, а мозок є місцем найбільше пригожим до убиття. Треба взяти під увагу, що ця мати сильно курила і, як можна було сподіватися, початкове ушкодження виявлено в легенях.

● У випадку застою серцевого м'язу розтин трупа виявив, що серце адвоката було нормальне; не було ознаки тромбози (зіпілення крови із замкненням її проходу). Йому заборонили були курити, бо він був під обсервацією серцевої недуги, полученої з болями, так званої "ангіна пекторіс". Ця заборона була абсолютна, бо подражнення нікотиною це в дійсності хемічний шок на вузли мимовільної нервової системи, включно з нервами серця і артерій. Але адвокат не міг опертися і закурив заборонену папіросу. Тому, що він був невільником папірос, його серце було нікотиною перевражливлене. В тій стадії перевражливлення рівночасний спазм вінцевих артерій, спричинений нікотиною був вистачаючий, щоб змешити доплив крови до перевражливленого серцевого м'язу і змінити нормальне ритмічне биття серця на швидке і нерегулярне (фібриляція шлуночка серця). Наслідком того наступила смерть.

● Для коронера самовбивство було очевидним і безсумнівним. В тактовному некрольозі написано: "Смерть була нагла... здоров'я покійного від довшого часу було погане". Але родина і приятелі декана знали, що його життя зничив паталогічний нахил до нікотини — що той нахил став родом самовбивства і що покійний стрілив собі в голову, коли йому стало затяжко зносити агонію викликаної курінням емфіземи.

Є ясним, що нікотина є небезпечною речовиною. На семинарі в справі нахилу і звички до тютюну та його фармакології, що відбувся у вересні 1967 під час Першої Світової Конференції в справі курення і здоров'я, прийнято загально, що припускальне діяння нікотини "могло б витворити зв'язок залежності від курення з іншими грізними формами залежності, такими, як залежність від героїни й алькотолю."

Хоч переважне число тих, які щоденно закурюють в нашій країні півтора більйона папірос, не здають собі з того справи, то стимул, який вони вдихають, є легко випаровуючим отрутним алькалоїдом, знаним хемічно як $C_{10}H_{14}N_2$, а фармакологічно закатегоризований, як органічний наркотик, який ділає на нерви і є такий могутній, що інекція одної кроплі спричинила б негайну смерть. В дійсності існує переконання, що наркотичне діяння нікотини є головною причиною більшого числа смертей щороку, чим з причини того найстрашнішого між наркотиками, яким є героїна.

Можливим вияснінням убивчості нікотини є те, що вона взаємодіє в той спосіб, що в димі папіроси отвирає двері цілій зграї ракотворних речовин, отрут та занечищувачів легенів. На підставі зростаючого збільшення смертності з причини курення папірос устійнено, що ті речовини є тепер головними причинами 360 тисяч знаних смертей річно — пересічно 1,000 денно.

Між потенціяльно убивчими димними продуктами папіросового тютюну є щонайменше 7 поліциклічних водновуглецїв, знаних з того, що вони витворюють рака, а теж велике число таких, що до них є підозріння у витворюванні рака; усі вони є зачислені до таких Дер-

кавним Інститутом Рака. З там теж 15 до 20 легкоиспаровуючих речовин, що є або подражнювачами або отрутами такої концентрації (частин на мільйон), що є майже неймовірна. Наприклад, ціаністичний водень — одна з найбільш убивчих отрут є в папіросовому димі в концентрації 1,600 частей на мільйон. (Для порівняння: "безпечна" промислова концентрація є 10 частин на мільйон). А окис вуглецю має в папіросові димі концентрацію 1,000 разів більшу від тої, що є дозволена у довкіллі.

Сьогодні смертність у наслідок курення папірос є майже сім разів більша від нашої (ЗСА) смертної втрати річно в наслідок випадків на шляхах — це є смертність, яка в двох місяцях перевищує усі американські смертні втрати за 12 літ в'єтнамської війни.

Те все відноситься тільки до тих смертей, про які відомо, що їх спричинило курення папірос. А як з тими смертями, про які цього невідомо? Серцево-судинна недуга, наприклад, є причиною більше, чим мільйона смертей річно в ЗСА — себто більше, чим половина смертей з усіх причин разом. Згідно з опінією д-ра Алтона Окснера, директора славної Клініки Окснера в Ню Орлінс, і одного з найвизначніших хірургів рака легенів у світі, кількість серцево-судинних смертей, спричинених або викликаних папіросами, але незареєстрованих, як таких, є жахливо велика. Д-р Окснер подає три медичні обставини, що спричиняються до того:

БРАК КИСНЯ. Бронхо-легеневі недуги, а зокрема емфізема, яка майже виключно є недугою курців, викликують сильне напруження серця внаслідок браку кисня, що його спричиняє унеможливлення скупчення легеневих альвеолів, тих нескінчено малих повітряних мішочків, в яких наступає виміна відходів двоокису вуглецю, що їх несе кров, на кисень. В одному медичному центрі патологічні звіти виявили, що 30 відсотків пацієнтів з діягнозою застою серця в наслідок зіпілення крови мали крім цього емфізему.

ПРИСКОРЕНЕ БИТТЯ СЕРЦЯ. Нікотина викликує прискорене биття серця навіть аж о 20 ударів на мінуту. Це прискорення може тривати аж до 20 мінут після курення, себто у переважної частини курців навіть аж до 10,000 додаткових ударів денно. Це є дуже шкідлива кількість додаткової праці для серця.

ПРОБЛЕМИ КРОВООБІГУ. Кінцевим ударом нікотини на серце є її вплив на стиснення судин. Той могутній наркотик спричинює оклюзію артерій, себто дійсне стиснення кровоносних судин, яке може викликати обниження температури пальців рук і ніг навіть аж о 10 степенів Фаренгайта після викурення з вдиханням диму тільки одної папіроси.

Як серйозною є епідемія смерти і знесилення, що її спричинюють папіроси? У звіті Брітанської Королівської Лікарської Колегії в 1971 році сказано: "Курення папірос є тепер такою самою важливою причиною смерти, як ними були великі епідемічні недуги, так, як тиф, холера і туберкульоза, які десяткували попередні генерації. І дійсно:

- Всі епідемії тифу в цілій західній Европі від початку 16-го століття спричинили, згідно з оцінкою, менше смертей, чим загальна кількість усіх тих смертей, про які відомо, що їх спричинили папіроси тільки в одному році в ЗСА.
- Папіроси є відповідальні за більше смертельних випадків, чим їх спричинили епідемії туберкульози в Европі в часі цілого 19-го століття.
- Теперішня річна смертність з причини папірос є вища, чим підрахована загальна кількість смертей з причини усіх знаних в історії епідемій інфекційної жовтяниці.

Як цему зарадити?

По перше: прийшла пора виявити законний абсурд. В 1905 році, в здогадному торзі, в якому була замішана підтримка Закону про Харчі і Ліки з 1906 року контресменами з тютюневих стейтів, усунено з Фармакопеї (себто зі списку наркотиків) ЗСА тютюн, який через те зроблено недоторкальним з боку контролі, встановленої тим законом. Однак, від того часу виявлено, що в тютюневому димі є кілька отрутних речовин, які підлягають тій контролі і які порушують закони охорони довкілля і консументів. Отже ясно, що недоторкальність, якою вішається тютюн, є обманою.

Фарктом є, що, як вище згадано, принайменше 7 речовин, про які відомо, що вони викликують рака, а також від 15 до 20 отрутних речовин, входить до рота 56 мільйонів людей у ЗСА щоденно і, в 90 відсотках, прямо до їхніх легенів. Тому недоторкальність тютюну повинна бути знесена.

По друге: ми потребуємо "цілком безпечного" папіросового закону, подібного до законів про небезпечні речовини, себто законів, що забороняють небезпечні речовини в харчах, ліках, косметиках, одягах, діточих забавках та інших продуктах загального вжитку. До речі, менше небезпечна, а може навіть безпечна папироска є тепер зовсім можлива. Уживання таких родів тютюну, що мають мало нікотини, або й зовсім її не мають, получене з дібраною фільтраційною технологією, виключило б цілком небезпеку в зв'язку з курінням. Але воно виключило б теж чинник наркоманії, який зробив виробництво папірос таким прибутковим. Для того той спосіб натрапляє на сильний спротив парляментарних кулюарів.

Третя акція — це справа індивідуального сумління. Талмуд каже, що "Той, хто врятує одно життя, це те саме, немов би він врятував цілий світ". П'ятдесят - шість мільйонів американців має нагоду зробити те — через загашення своєї останньої папіроси.

Переложено і вжито за дозволом з Рідер'с Дайджест-у (видання для ЗСА) з вересня 1973 р. Copyright 1973 by The Reader's Digest Assn., Inc.

В листі до перекладача Рідер'с Дайджест дозволив на публікацію цього перекладу без ніякої заплати у всіх українсько-мовних часописах і періодиках у вільному світі, але під умовою, що буде поміщений повний текст перекладу без ніяких скорочень і що буде подане його джерело у вище наведеній формі.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

НАША ЦЕРКВА І МОВА В АМЕРИЦІ

Промова, виголошена 9. грудня 1962 з нагоди 15-ої річниці основання української католицької парохії в Льос Анхелєс в Каліфорнії.

Всечесніший Отче Парох, Високоповажані Пані і Панове ! Ми зійшлися тут, щоби відсвяткувати 15-ту річницю української католицької парохії в Льос Анхелєс. Основання цеї парохії, як теж і її 15-літне існування є явищами небуденними, важними і радісними. Може дехто скаже: "Щож тут такого небуденного і важного ? Таж в Америці основано десятки українських католицьких парохій, а існують вони вже о много довше, чим 15 літ." це правда, але ті пархії повстали у зовсім інших обставинах, як наша. Українсько-католицькі парохії повставали у північно-східних стейтах Америки, де були і є головні і великі скупчення нашої іміґрації і де наші люде були тоді ще відносно не довго в Америці та не мали ще часу забути рідної мови, віри і батьківщини. Вони принесли цю віру у своїх серцях і відчували болюче втрату того всього, що оставили за океаном; тужили ще і банували за всім, що своє і рідне та не знали ще мови нового краю і чулися в нім чужо, самітго і загублено. Відшукували один другого при роботі, по фабриках, по копальнях під землею, в автобусах, на вулицях, принагідно. Збиралися до гурту, радо давали свою кервавицю, свої тяжко запрацьовані центи і доляри, основували та будували те, що їм було найдороще: свої церкви і парохії. Там слухали Божого слова і пісень в рідній мові. В церкві стрічали односельчан і краянів зі сусідних сіл і знаходили кусок батьківщини, за якою тужили. Такі почування наших людей на сході і півночі Америки в перших роках їхнього побуту в новім краю, а заразом велике скупчення українських іміґрантів улегчували там творення наших парохій.

Інша була ситуація в Льос Анхелєс. Перед приїздом "скитальців" була ту тільки горстка наших людей, розпорошена у величезнім місті. Всі вони були в Америці вже довший час, всі знали англійську мову і задомовилися та не чулися вже такими самітними, чужими і загубленими, як в перших роках свого іміґрантського життя. Майже всі вже "поросли в піря" та зажили в добробуті і достатку. Тож нічого дивного, що вже дещо охолола їхня туга за рідним словом і рідною Церквою. За ті довгі роки їхнього побуту тут деякі з них привикли ходити до чужих церков, а деякі не ходили до жадних. Богато з них призабуло рідну мову і обряд, а їхні діти часом вже зовсім не вміли говорити по українськи. Один не знав другого, хоч жили роками близько себе. А як би навіть зібралися всі разом, то було їх за мало, щоби оснувати і утримати власну церкву і парохію. Так було до кінця другої світової війни.

Яких 15 літ тому зачали до Америки і до Льос Анхелєс приїздити наші нові іміґранти, так звані "скитальці" або "діпісти" /від англійських слів "дісплейсд пирсонс", а в скороченню "ді-пі"/. Елємент національно свідомий, що покинув батьківщину не для заробітку, а в наслідок чергової окупації України двома найбільше озвірілими тираніями в історії людства: гітлєрівською і большевицькою. Гітлєр забрав з України міліони ясиру і загнав їх, як невільників, до своїх фабрик. А як московські комуністичні орди заливали цілу Україну при кінці другої світової війни, то сотки тисяч втікали на захід, як перед джумою. І одні і другі роз'їхалися по вільних країнах цілої зем-

ної кулі, як політична еміґрація, що воліла шукати волі і свободи за далекими океанами, чим жити під московським чоботом. Ці "скитальці"привезли зі собою свіжий подув тої самої туги за всім рідним, що наповняла серця іміґрантів з перед 30-ти, 40-ка, або 50-ти літ. Приїхали між ними бувші вояки і старшини українських армій з часів наших визвольних змагань, бувші політичні вязні ворожих концентраційних таборів, приїхали теж члени наших підпільних орґанізацій і Української Повстанчої Армії. Повіяло свіжим духом у всіх осередках нашої іміґрації. Віднайшли себе взаїмно і порозумілися давні і нові іміґранти. Навіть у тих найдавнійших відізвався зов крови. Навіть ті, що вже призабули рідну мову, або й зовсім її не невчилися, забажали нашої церкви. І власне ця обставина така важна, радісна і відмінна від наших великих скупчень на сході і півночі Америки. Там нові іміґранти прийшли до існуючих вже парохій. Тут давні і нові разом і спільно оснували нову парохію. Це явище наглядно доказує невміручість духа нашого народу і нашої Церкви.

Український нарід і українська католицька Церква на рідних землях перебули много переслідувань, насильств і окупацій, але мимо того не заломлювалися, тільки відроджувалися по кождім лихоліттю до ще більшого розвою. Тут, у свободолюбній Америці ніхто нашого народу ані нашої Церкви не переслідує, не гнобить і не нищить, але за те тут загрожують нам інші вороги і небезпеки, може навіть грізнійші в наслідках, чим там, на наших рідних землях. Цими ворогами і небезпеками є в першу чергу наша обоятність, оспалість і пасивність у церковних і народних та взагалі в ідейних і духових справах. Причиною цієї язви є передусім грубо-матеріялістичний підхід і наставлення до життя цілого нашого окруження в Америці і звязана з тим погоня за доляром та іншими виключно матеріяльними добрами.

Льос Анжелівські українці доказали, що вони не належать до тої оспалої, зматеріялізованої і на все, крім доляра, обоятної маси. Основання і 15-літне існування та ріст нашої парохії свідчить про те, що так, як навіть найстрашнійший террор, утиск і насильство на рідних землях не знищив духа нашої Церкви і народу там, в Україні, так матеріялізм і обоятність не знищили нашої любови і привязання до рідної Церкви і народу тут, в Америці. Від перших початків нашої парохії до нині були і є приміри надзвичайної жертвенности, дбайливости і посвяти для її добра і розвою. Коли покійний Владика Константин Богачевський прислав сюди "скитальця" о. Лободича, то тутешні давні іміґранти дали йому повну і щиру піддержку. Головно деякі родини тих давних іміґрантів мають велику заслугу в основанню нашої парохії. Їхні назвиска будуть на все записані золотими буквами в історії нашої парохії. Їхня віра, принесена в їхніх серцях з рідних земель перед десятками літ, відізвалася цілою силою і причинилася до такого гарного розвою нашої парохії. Всі ми радіємо і гордимося тим розвоєм і успіхом.

Але спочивати "на лаврах" і закладати безчинно рук не можемо, бо наше завдання щойно розпочате. Передусім нам треба приєднати до нашої парохії тих всіх українців-католиків, яких ще дуже богато стоїть осторонь в Льос Анжелєс і околиці. Кождий з нас особисто знає таких людей. А кілько ще є тут таких, про яких ніхто з нас не знає та які про нашу парохію нічого не знають ? Вистарчить переглянути телєфонічні книжки з Льос Ангелєсу і околиці. В них є сотки чисто українських назвиск, яких нема в картотеках наших українських парохій: ані у католицькій ані у обох православних.

Для кождого і кождої з нас особисто наша рідна Церква це кусок нашої батьківщини. У ній можемо слухати Божого слова в рідній мові і захоплюватися красою наших церковних мельодій і нашого прастарого обряду. У ній наші діти можуть учитися пошани і любови до віри і мови своїх предків. А це є дуже важне і вартісне. Мусимо ясно здати собі справу з того, що українська католицька Церква і українська мова є звязані зі собою нерозлучно. Як ми самі або наші діти забули би або знехтували і погордили українською мовою, то тим самим ми знищили би одиноку підставу існування і окремішности української католицької Церкви. Українська мова є одинокою ріжницею між нашою Церквою а іншими Церквами того самого обряду, такими,як російська, румунська і інші. У самім нашім Льос Анджелєсі є тепер крім нашої парохії ще 2 інші католицькі парохії того самого обряду, що й наш, а іменно: російська католицька і угро-руська католицька. У всіх трох є в Богослуженнях та сама церковно-словянська мова. Одинокою ріжницею між тими трома Церквами є мова, в якій читається святу Євангелію і говориться проповіді: у нас по українськи, у москалів по московськи, а у "угро-русинів" в їхньому говорі. Отже бачимо наглядно,що як хочемо удержання і розвою нашої Церкви, то мусимо плекати в ній те, що дає їй її окремішність, то є нашу мову. А як хочемо, щоби наші діти не забули рідної мови і не встидалися нею говорити, то мусимо приводити їх до нашої церкви, де вони чують в українській мові святу Євангелію і Боже слово. Мусимо теж привозити наших дітей до нашої парохіяльної Рідної Школи.

Українська мова це мова великого 45-міліонового народу, який вже майже 1,000 літ тому приняв християнську віру і мав свою високу культуру та могутну державу, коли Колюмб ще не нардився і коли на цілім американськім континенті жили ще тількі індіянські племена. Українська мова це мова народу, що через сотки літ боронив своїми грудьми ціле християнство перед дикими монґольськими ордами, а тепер від десяток літ кровавиться в першій фронтовій лінії у боротьбі проти ще більше диких і жорстоких орд московського комунізму. Тому ми не тільки можемо але й повинні гордитися знанням тої мови, а не встидатися її і нехтувати нею. Бути добрим американцем не значить виректися рідної мови і віри та рідних звичаїв і традицій. Америка від нас цего ані не вимагає ані не потребує. Америка є власне тим сильна і велика, що дає кождому свободу розмавляти зі своїм Богом і своїми рідними так, як хто хоче. Америка заохочує і попирає науку інших мов, бо знання кількох мов підносить інтеліґенцію, особисту культуру і вартість кождої людини. У всіх американських школах учать чужих мов, а в місті Монтерей, в Каліфорнії, є спеціяльна школа різних мов для американської армії, де між іншими мовами учителі українці вчать української мови вояків і старшин родовитих американців. Отже ті родичі, що не передають своїм дітям і внукам того скарбу, який принесли сюди з України, а іменно скарбу української мови і української католицької віри, не роблять цим ніякої прислуги ані своїм дітям ані Америці.

Мабуть ніякий інший нарід на світі не є так тісно звязаний зі своєю Церквою, як наш. На рідних землях наші священники були не тільки душпастирями, але й горячими патріотами, а при тім і провідниками в культурнім, освітнім і економічнім розвою народу. Парох на селі був дуже часто головою Просвіти, Кооперативи, Сільського Господаря і тим подібних установ. Зі священничих родин вийшли перші кадри нашої світської інтеліґенції. Наш Митрополит Андрій ґраф Шептицький був прямо Мойсеєм для нашого народу. Так само і тут, в Америці, такі устано-

ви, як "Український Народний Союз", "Провидіння", щоденники "Свобода" і "Америка" та богато інших наших установ завдячують своє основання нашим церквам, парохіям і священникам.

Удержання і розвій нашої Церкви тут, в Америці, є потрібні не тільки з огляду на наші власні льокальні інтереси. Розвій нашої Церкви в Америці є важний тех для нашого народу на рідних землях, а навіть для цілого католицизму і цілого вільного світу. На наших землях наша Церква є варварсько і жорстоко переслідувана. Москві наша Церква була від давен давна сіллю в оці і Москва все стреміла і стремить до її знищення без огляду на те, чи володів Москвою цар, чи Сталін, чи тепер Хрущов. Коли Москалі заняли Галичину в 1914-ому році, то їхнім першим кроком було арештування і запроторення у глубину Московщини нашого Митрополита Андрія Графа Шептицького. Те саме повторилося по заняттю москалями Галичини в 1945-ому році. Вони арештували і запроторили у сибірську каторгу Митрополита Йосифа Сліпого і всіх наших епископів. Длятого наша Церква тут, в Америці, повинна і мусить рости і розвиватися, як символ опору Москві і протесту проти грубого і брутального насильства безбожного матеріялізму над найсвятійшими почуваннями і ідеалами нашого народу і Церкви і як символ її невмирущости і незнищимости. Чим страшнійше ворог знущається над нашою Церквою в Україні, з тим більшою любовю, пошаною і дбайливістю ми повинні відноситися до нашої Церкви тут, в Америці. Бо напевно прийде хвиля, коли щезне з наших земель московський комунізм і тоді нам, американським українцям католикам, припаде велика честь подати помічну руку нашій Церкві в Україні. Тож готуймося всі до тої хвилі. Готується до неї теж наша свята Апостольська Столиця. На арештування і замучення наших епископів на рідних землях Рим відповів утворенням десяти наших нових епископств у вільному світі: трох в Канаді, двох в Злучених Державах Америки і по одному в Німеччині, Франції, Англії, Австралії і Аргентині. Маємо отже тепер у вільному світі 14 українських католицьких Владик, то є майже два рази більше, чим перед другою світовою війною на рідних землях. Між тими Владиками є 4 Архиепископи, а два з них є крім того митрополитами. Такі далекосяглі потягнення Римської столиці є згідні з тою лінією, яку начеркнув Папа Урбан Восьмий, коли звернувся до наших предків зі словами: "Пер вос, меї Рутені, орієнтем тотум конвертендум ессе сперо". /"Маю надію, що через Вас, мої Русини, навернеться цілий Схід"./ Тож стараймося бути гідними і готовими до того великого посланництва, яке чекає нашу Церкву в недалекій будуччині.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Промова, виголошена в часі спільного обіду в День Подяки в 1964 р. в салі Української Католицької Парохії в Льос Анхелєс в Каліфорнії

Всечеснійший Отче Парох, Високоповажані Пані і Панове !

Нинішний обід є в звязку з Днем Подяки, що припадає в найближчий четвер. Святкування Дня Подяки це один з найкращих американських звичаїв, якого ми в Европі не знали. Почавши від 1621-ого року, себто вже 343 роки люде в Америці в той день дякують своїому Творцеві за всі одержані дари і добродійства. Богато родин запрошує до себе на святочний обід когось бідного і голодного. Харитативні установи роздають в той день бідним смачний і обильний обід, а навіть злочинцям по вязницях дають в Америці в День Подяки кращий, святочний обід. Кожда людина є в той день якась ліпша, мягша і більше милосердна та радо ділиться з біднійшими від себе, чим хата богата.

Всім нам нині приємно тут і радісно. Всі ми, Богу дякувати, здорові, вдоволені, гарно одягнені. Майже всі ми маємо власні хати, авта, банкові конта, щасливі родини. За хвилю наші милі пані подадуть нам смачні страви і напитки і всім нам буде ще краще, теплійше, веселійше. Дійсно, є за що дякувати нашому Творцеві. Він всіх нас обдарував щедро і обильно.

Але якось не бачу між нами тих бідних і голодниз нуждарів, що ми їх повинні запросити до наших столів, щоби їх нині, бодай раз в році нагодувати і одягнути в доказ нашої вдячности Богу. Чи таких взагалі у нас нема, чи ми може забули про них ? Якщо ми забули, то годиться їх пригадати. В Німеччині є тепер чотири сотки інвалідів українських військових з'єднань і повстанчих формацій. Каліки без рук, без ніг, хорі і немічні, що були ранені, як українські вояки на полях боїв за Україну. Ніяка держава не хоче взяти їх до себе, як імігрантів, бо вони заробити на себе не годні. Ніяка держава не платить їм ніякої інвалідської чи пенсії, бо вони були українськими вояками і стратили своє здоровя за українську державу, а української держави ще на разі нема. Український нарід на рідних землях сам в ярмі і не годен пригорнути тих найкращих своїх синів, а большевики всіх тих наших інвалідів найрадше вигубили би. То-ж єдина їхня надія на нас, яких Бог так щедро і обильно обдарував. Раз в році, в місяці листопаді, всі українці у вільнім світі складають свій дар на українських інвалідів. Два тижні тому була на цю ціль збірка на Листопадовій Академії в Народнім Домі. Зібрано дуже мало: всього на ввсього 122 доляри. Чи-ж нам всім не було би встидно вислати тим нещасним чотиром соткам тільки 122 доляри ? Длятого Управа Обєднання Бувших Вояків Українців в Льос Ангелєс, якого я маю бути честь головою, рішила перевести додаткову збірку і ще раз звернутися до всіх трохнаших парохій з горячою просьбою о щедрійшу жертву і дар на ту ціль. Чи-ж кожда і кождий з нас не може раз на рік, в День Подяки, запросити на один обід одного українського інваліда ? Чи кожда і кождий з нас не може дати нині для того інваліда бодай стільки, кілько коштує її чи його оцей обід ?

Пан Юрій Федик, Секретар Обєднання Бувших Вояків Українців, і я, голова того Обєднання, підемо тепер між Вас з тими збірковими листами, що їх започатковано на Листопадовій Академії, і ми оба в імені тих наших найнещасніших з нещасних дуже просимо усіх Вас отворити Ваші серця і калитки і зложити дар не як для жебраків, але як для наших героїв, супроти яких ми всі маємо довг вдячности за їхні рани, каліцтво і за кров, пролиту за нас усіх, за Україну.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Промова, виголошена на Вояцькому Чайному Вечорі в салі Українського Народного Дому в Льос Анхелєс, в Каліфорнії, дня 1. травня 1966 р.

Шановні Пані і Панове, Дорогі наші Гості і Дорогі Побратими Вояки !

Як голова Льос-Ангелівського Відділу Обєднання бувших Вояків Українців в Америці, щиро витаю Вас усіх на нашому скромному вояцькому чайному вечорі, на якому ми хочемо осягнути дві цілі, а іменно: перша: Подякувати Вам за Вашу щиру і великодушну щорічну жертвенність для українських воєнних інвалідів, а друга ціль: зазнайомити Вас з іншими цілями нашого Обєднання, крім помочі нашим інвалідам.

Згідно з нашим статутом, метою нашої орґанізації є : "Обєднати всіх бувших українських військовиків на принципі понадпартійних симпатій і на традиції визвольних змагань за самостійну соборну українську державу і, стоячи твердо на засадах християнської і загально-людської етики, а/ Плекати серед членів військово-лицарські чесноти, громадську толєрантність і орґанізаційну солідарність; б/ Збирати і зберігати воєнно-історичні памятки визвольних змагань; в/ Видавати воєнно-фахову літературу; г/ Орґанізувати матеріяльну і моральну допомогу членам; ґ/ Орґанізувати опіку над воєнними інвалідами, вдовами, сиротами і ветеранами."

Та є загальна мета цілого нашого Обєднання, себто Головної Управи і всіх відділів та клітин в цілій Америці. Ясно, що не кождий відділ може проявляти свою діяльність і осягати успіхи у всіх ділянках тої загальної мети. Кождий відділ робить те, що може, відповідно до своїх сил, спроможностий і засобів. Наш малий Відділ проявляє свою діяльність головно в допомозі українським воєнним інвалідам і у зберіганню та продовжуванню традиції збройних визвольних змагань за самостійність нашої держави.

Що до помочі інвалідам, то всім Вам належиться велика вдячність за минулорічну збірку, яка принесла 354 доляри. Як щорічно, так і при кінці цего року ми звернемося знова до Вас з просьбою о Ваші жертви на ту шляхотну ціль і ми хочемо вірити, що цего року в зимі ми зберемо на українських воєнних інвалідів ще більше, чим в 1965-ому році.

Як ходить о зберігання і продовжування традиції збройної боротьби за самостійність нашої держави, то ми мусимо усвідомити собі, що без такої традиції, без здисциплінованого стремління і витревалости цілого народу до тої мети не можна осягнути і утримати та закріпити власної державности. Отже ціла справа зводиться до таких понять, як традиція, стремління, витревалість і дисципліна цілого народу, а не тільки його горстки. В 1917, 1918 і 1920 роках, завдяки пригожим обставинам розвалу царсько-московської і цісарсько-австрийської імперій, ми осягнули нашу державність, але втримати і закріпити її ми не потрафили, бо за понад 200 літ від Полтавської катастрофи забулася у нас традиція збройної боротьби за власну державність і не було здисциплінованого стремління і витревалости цілого народу до закріплення здобутої власної державности. Боролася, кровавилася і гинула тільки горстка ідеаліс-

тів на чолі може одного або двох, а найвище трох відсотків цілого народу, а 97 або й більше відсотків обоятно приглядалися, або й нищили власну державу різними махнівщинами та іншими того рода гуляйпільщинами. І за те тепер, вже майже через 50 літ, наш нарід платить страшну ціну, а іменно яких 20 або 30 мілiонів замордованих, закатованих, замучених і заголоджених українців, бо перед першою світовою війною було нас около 30 мілiонів, а нині, по 50 літах, нас не о много більше.

Під цим оглядом ми не одинокі. Жиди були від віків знані у цілому світі, як нарід мирний, купецький, невійськовий, без недавної традиції збройної боротьби за своє істнування. І через той брак традиції збройної боротьби 6 мілiонів жидів згинуло майже без ніякого спротиву, як не брати під увагу Варшавського повстання під кінець другої світової війни, яке на тлі загального браку збройного спротиву було тільки незначним виїмком.

Може дехто скаже, що тепер здобувають самостійність деякі народи, що не мають не тільки ніякої власної державної ані військової традиції, але нераз є ще на цивілізаційному степені майже камінної доби. Відповідь на те є така, що вони тої самостійности взагалі не здобувають; їм її дарують. Але нам ніхто самостійности не подарує. За богата на те наша земля і за богато кругом неї голодних сусідів, ласих на її богацтва. Україна мусить сама вибороти собі свою самостійність і закріпити її силою. "Та-ж це зовсім безвиглядне супроти московського кольоса з його мілiоновими арміями і атомовою зброєю !" - скаже песиміст. А Фінляндія ? Вона-ж десять разів менша від України, а виборола собі самостійність від того самого кольоса і закріпила її. А горстка жидів в Палестині, де тепер, по страшній гітлєрівській лєкції, всі мущини і жінки, з виїмком старців і дітей, є вояками і завдяки тому істнують як самостійна держава помимо ворожости і проти волі десятків мілiонів арабів. Біблійна історія побіди Давида над Голіятом повторюється на наших очах навіть у відношенню до цілих народів і держав. Маленька Ірляндія виборола собі самостійність від величезної тоді і могутної британської імперії.

То-ж не кажім, що ми ніколи не зможемо визволитися з-під московського велитня. Як не ми самі, то наші діти або внуки напевно діждуться власної самостійної держави, якщо не забудуть традиції нашої збройної боротьби за волю і самостійність. Ця традиція повинна і мусить продовжуватися і жити з роду в рід. Ми, то є ті, що боролися за самостійність України в рядах українських армій пів століття тому, старімося і відходимо. Нам на зміну мусять прийти молодші, а іменно вояки української Дивізії "Галичина" /У.Н.А./, вояки Української Повстанчої Армії і вояки-українці всіх інших армій. Тому членами нашого Обєднання є, можуть і повинні тепер бути всі, як каже наш статут "морально незаплямлені українці - колишні вояки, які з честю сповняли свою військову повинність /в якійбудь армії/ і визнають завдання і мету орґанізації.

А може дехто скаже: " А як-же то ми, чи наші діти або внуки на еміґрації зможуть взяти участь у збройній боротьбі за нашу самостійність ?". На те я маю дуже добру відповідь з нашої недавної історії з-перед 46 літ, а іменно: На весні 1919-ого ро-

ку я стояв з моєю батерією гармат 11-того Стрийського Гарматного Полку Української Галицької Армії на фронті проти поляків під Перемишлем. Наш фронт проломила тоді і примусила цілу Українську Галицьку Армію до відступу майже до Збруча армія Галлєра, вивінувана, узброєна по зуби і вислана Францією проти большевиків, а підступно і віроломно ужита проти нас. А хто був в тій армії Галлєра ? Американські поляки: еміґранти з Польщі та їхні нащадки.

На закінчення хочу ще згадати, що доля судила мені служити аж у чотирох різних арміях в обох світових війнах: в цісарській австро-угорській армії на італійському фронті, в Українській Галицькій Армії на польському і московському фронті, в німецькій армії у другій світовій війні на фронті проти москалів і в Американській армії в Німеччині. Переживав я в тих арміях всякі перемоги і невдачі. Але ніколи у мойому житті не відчував я такого тріюмфу, щастя і одушевлення, як в часі "Чортківської Офензиви", коли ми гналися за армією Галлєра, що втікала перед нами в паніці з-під Чорткова на захід, а другий раз, коли ми, то є обєднані українські армії /придніпрянська і галицька/ гнали перед собою, мов стадо баранів, московсько-большевицькі орди у нашому побідоносному поході на Київ в літі 1919-ого року.

А тепер, щоби пригадати нам усім, що Україна мала колись могутну збройну силу і побіди не тільки на суші, але теж і на морю, найстарший українською військовою службою, від 1914-ого року, член нашого Обєднання Хорунжий Українських Січових Стрільців, Андрій Прокопович, виголосить доповідь про Українське Море.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
четар Артилерії Української Галицької Армії

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., СУБОТА 1 ЛИСТОПАДА 1969

Листопад зобовязує

Минає 51-ший рік від знаменних Листопадових подій 1918-того року, коли західні українські землі підняли свій могутній зрив за відновлення самостійности своєї вужчої Батьківщини. Ця наша вужча Батьківщина дісталася під чужу займанщину 1340-ового року, коли по смерти її останнього володаря Болеслава Юрія Тройденовича польський король Казимир загарбав Галицько - Волинську Державу. Від того 1340-ового року до 1918-ого, то є через 578 літ, західні українські землі були під чужим володінням. І той факт, що наш нарід, помимо майже 600-літнього поневолення, не затратив своєї національної ідентичности ані своєї української мови і віри, свідчить про незвичайну силу, відпорність і живучість тої західної вітки українського народу.

Листопадові події відкрили в історії української нації нову сторінку. Ми, творці і учасники Листопадових подій, будували українську державу, ми підняли традицію збройної боротьби за її волю, ми збудили в нашому народі готовість до жертв і геройства, ми сотворили 100-тисячну Українську Галицьку Армію, що вкрилася безсмертною славою своїм геройством, дисципліною, посвятою і жертвами на боєвих фронтах і в Чотирокутнику Смерти. І хоч ми впали, переможені на фронтах переважаючими ворогами, а в запіллю плямистим тифом, ми горді тим, що розпочата нами збройна боротьба за незалежність не перервалася. Її підняла найперше Українська Військова Організація (УВО), відтак Організація Українських Націоналістів (ОУН), а дальше Карпатська Січ, Українська Повстанська Армія (УПА), Дивізія „Галичина" і Українська Національна Армія (УНА).

І тому Листопад 1918-ого року творить в історії західньо-українських земель переломову хвилю. Він став історичною подією, яка визначила новий важний етап стремління до самостійности і доказав, що це стремління може стати дійсністю. Він дав початок новій добі та став дороговказом на будуче. Того стремління і тої боротьби не в силі припинити ніякі найдикіші акти утиску і терору на рідних землях. Молоді Українці, народжені і виховані під большевизмом, не бояться тих всіх московських страхіть. Вони протестують, поширюють підпільну літературу і явно оскаржують московську сваволю на Україні, хоч знають, що тим наражують себе і своїх рідних на дикі московські звірства. Духа української нації, розбудженого з кількасот-літнього сну, вже ані Москва ані ніхто інший не здусить і не скує. Український нарід продовжує накинену йому Москвою боротьбу. Продовжує її не тільки на рідних землях, але й тут, на еміграції. Чи ми того хочемо, чи не хочемо, ми всі є на бойовому фронті проти Москви, яка докладає всіх вусиль, щоб українську еміграцію у відьному світі розєднати, розсварити, розложити, здеморалізувати, прискорити її винародовлення і знищити, так, щоб якнайскорше ані сліду не остало з протимосковського українства поза рідними землями. Длятого, віддаючи нині честь тим нашим героям, що більше, чим пів століття тому цю нашу боротьбу розпочали і в ній своє життя віддали, варто нам застановитися над тим, як то ми тепер у вільному світі продовжуємо цю боротьбу.

Ми залюбки чванимося нашими здобутками і осягами, але рівночасно звертаємо замало уваги на деякі грізні явища, що кидають понуру тінь на будуччину українства у вільному світі. Хочу згадати тут тепер тільки про два найгрізніші з тих явищ, а іменно про мішані подружжя і про чужу розговірну мову.

Відносно мішаних подруж, то в газеті „Новий Шлях" з 19 липня цього року пані д-р Марія Савицька подає на підставі зібраних нею матеріялів і статистичних даних, що мішані подружжя українців у великих скупченнях українського поселення у вільному світі доходять від 50% до 75%, а в менших поселеннях від 90% до 100%. Ці числа не потребують довгих коментарів, бо ми всі можемо легко уявити собі, яка будуччина чекає українську спільноту у вільному світі, як 100%, то є всі Українці на еміграції будуть одружуватися з чужинками, а українки з чужинцями і як ми не зуміємо затримати, або бодай зменшити приросту мішаних подруж. Щоб наші зусилля проти цього приросту могли мати успіх, до цього треба співпраці всіх нас без виїмку: всіх наших організацій, всіх батьків, вихователів, священиків і самої молоді. Не сміємо теж відрікатися і відштовхувати від нас тих, що вже є мішаними подружжями. Навпаки: ми мусимо всіми силами старатися задержати їх при українстві, при нашій спільноті і наших Церквах. Це зможемо осягнути тільки нашим тактом, вирозумінням і любовю. Мусимо теж помогти їм виховати їхніх нащадків на Українців.

Відносно другої величезної загрози нашої будуччини у вільному світі, а іменно чужої розговірної мови нашої молоді, то всі ми

"АМЕРИКА" - Філядельфія, Па., Субота 1 листопада 1969

Л И С Т О П А Д З О Б О В ' Я З У Є /Продовження/

знаємо, що більшість наших дітей і внуків говорить між собою все чужою мовою. Наші батьки, діди і прадіди жили цілі століття під страшним денаціоналізаційним тиском, але своєї мови і віри не відцуралися, тільки передали їх нам, як найцінніші скарби, а ми не вміємо чи не хочемо зробити того самого для наших нащадків. На Україні Москва веде систематичну, рафіновану і безпощадну боротьбу проти української мови, а ми тут, у вільному світі, помагаємо Москалям робити те саме через те, що не вміємо, чи не хочемо защепити нашим дітям і внукам любови і пошани до нашої рідної української мови та гордости перед чужинцями на її знання. Розговірна мова це перший, головний і найважніший чинник для окреслення народности кожної людини. Чи нехтування рідною мовою і уживання чужої в розмовах між собою є вже нам всім байдуже? Чи так воно мусить бути і чи на це нема ніякої ради, протидії, реакції? Якщо ходить про нас, творців і учасників Листопадових подій і Української Галицької Армії та про всіх тих, що то нас боролися зі зброєю в руках за Україну, за її волю, віру і мову, а іменно борців УВО, ОУН, Карпатської Січі, УПА і УНА, то за кожним разом, як чуємо, що наші діти і внуки говорять між собою чужою мовою, відчуваємо біль, і особисту образу не тільки відносно нас самих, але і жорстокий глум з тих всіх наших побратимів зброї, що віддали своє життя за українську волю, віру й мову.

А тепер послухаймо, що про уживання нашої рідної мови думають і пишуть наші найвищі церковні авторитети: католицькі і православні. Газета „Америка" з 11 березня цього року подає, що Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді, Кир Максим Германюк пише ось що (наводжу дослівно): „Рідна мова це Божий наказ! Мова — це душа кожного народу, а душа — це сам Бог у кожній людині. Творець світу дав нам українську душу, себто українську мову. Ми не маємо права не повинуватися волі Бога, не виконувати Його законів. Ми не маємо права міняти ту душу. Ми маємо право послуговуватися всіма мовами, але не маємо права забувати, нехтувати, соромитися, не знати своєї рідної української мови, бо така є воля, такий наказ Бога. Хто відрікається своєї мови, той відрікається себе самого, своїх батьків і свого народу..."

А Митрополит Української Православної Церкви у Канаді, Кир Іларіон Огієнко пише: „Мова — це душа народу. Чиєю мовою говориш, того й душу носиш. З мовою міцно повязана рідна культура, вікова рідна традиція, ціле рідне життя. Хто не говорить українською мовою, той душі української не має... Хто рідну мову забуває, той стає чужинцем для своєї Нації... Доведіть усім, що непошанівок рідної мови — то гріх проти Духа Святого, а такий гріх нікому не проститься в цім житті ані в житті майбутнім." Є це важкі і грізні слова. Це слова високих церковних достойників: Архиепископів і Митрополитів. Ці слова повинні собі добре запамятати всі наші діти і внуки та їхні батьки.

Від Листопада 1918-ого року до нинішнього дня мільйони Українців згинули за своє українство, за нашу волю, віру і мову, а мільйони під ворожою займанщиною ще й тепер караються за те. Ці мільйонові жертви, те море їхньої крови, поту і сліз нас зобовязують, бо ми всі кров від їхньої крови і кість від їхньої кости. Вшануймо ж їхню жертву не тільки самими словами, але чином. Нині, в 51-шу річницю Листопада 1918 року постановім собі доложити всіх наших старань, (1) щоби вщепити в серця наших дітей і внуків любов і пошану до української мови, так, щоби вони ніколи не цуралися її і не нехтували нею, але все і всюди говорили з іншими Українцями по-українському і щоб гордилися перед чужинцями знанням тої мови; (2) щоби всі наші діти і внуки в шкільному віці ходили до шкіл українознавства і належали до українських молодечих організацій, (3) щоби вони при нашій помочі читали українські книжки й газети, які ми їм купимо чи передплатимо; (4) щоби всі наші діти і внуки дорожили нашою українською вірою і Церквою, щоб горнулися до неї і щоби щонеділі і свята були на Богослуженнях у своїй рідній церкві; (5) щоби наші дорослі діти і внуки одружувалися з Українками й Українцями; (6) щоби всі наші організації включили до програм своєї діяльности також боротьбу проти приросту мішаних подруж і проти нехтування рідною мовою.

Як зробимо собі такі постанови і дійсно щиро постараємося перевести їх у життя, то цим найкраще вшануємо не тільки героїв Листопадових подій 1918-ого року, але і всіх інших Українок і Українців, що віддали своє життя за нашу Батьківщину, за нашу волю, віру і мову і за нас самих та докажемо, що їхні жертви, сльози, муки і смерть не пішли на марно.

Інж. Омелян Михайло
Тишовницький
Четар Артилерії
Української Галицької Армії

Ця стаття була виголошена її автором, як доповідь на Листопадовій Академії в Льос Анхелес 2.XI.1969.

В справі фільму "Черевики рибалки"

В "Свободі" з 12 березня 1968 була про цей фільм поміщена дуже цінна і важна допись п. З. Л. Мельника, в якій шановний автор піддав влучну думку, щоби "культурним способом довести до відома продуцентів фільму та автора книжки неправдиві моменти та домагатися їх виправлення". Свій допис шановний автор кінчить заввагою, що "діяти треба негайно — час не жде".

Я вповні погоджуюся з п. Мельником, що одиною дорогою до того, щоби у фільмі виправити неправдиві і некорисні для нас моменти, є масове писання нами чемних і культурних листів до продуцента фільму і до автора книжки.

Я писав до автора в цій справі ще в 1963 році, але один чи кілька листів не поможе. Продуцент фільму і автор книжки будуть числитися тільки з великою масою листів, бо вони знають, що зігнорування опінії великої скількости людей може відбитися на їхній кишені, а той аргумент є все переконуючий. Щоби могти написати чемний і культурний а при тім інтелігентний і річевий лист, треба прочитати книжку "Черевики рибалки" ("The Shoes of the Fisherman by Morris L. West"), яку можна купити в м'якій оправі за 75 центів.

Продуцентом фільму є "Метро Голдвин Маєр Студіос". Писати треба і до їхньої головної бази в Каліфорнії і до їхньої англійської філії, яка веде продукцію фільму в Европі. Їхні адреси є слідуючі:

1) Metro Goldwyn Mayer Studios, 10202 Washington Blvd., Culver City, California 90230.

2) Metro Goldwyn Mayer British Studios, Borchamwood, Hertsordshire, England

Я говорив з бюром продуцента в Калвер Сіті і мені сказали, що їхній фільм "Черевики рибалки" повинен появитися на екранах десь коло Різдвяного року, отже листи треба писати масово як найскорше.

Повість Морріса Л. Веста під наголовком "Черевики рибалки" появилася вже в кількох різних виданнях. Не маю під рукою ніякого повного видання, тільки скорочене в "Рідерс Дайджест Конденсед Букс", в 3-тім томі за 1963 рік. На початку того тому є застереження, яке подаю в приблизнім перекладі: "З виїмком дійсних осіб, зідентифікованих, як таких, характери і події в повістях, вибраних до цього тому, є вповні творами уяви авторів і не мають ніякого відношення до ніякої особи ані події в дійсному житті".

Це застереження ми повинні мати на увазі, коли будемо писати до продуцента фільму Метро Голдвин Маєр Студіос і до автора Морріса Л. Веста в справі тих подробиць повісти, які нам не подобаються. Не знаючи сценарія фільму можемо опиратися тільки на самій повісті, а іменно на тих місцях, в яких діючі особи, зідентифіковані в повісті і зв'язані з ними події є представлені неправдиво.

Героєм повісти Веста є Кирило Лакота. Є це уявна особа і тому автор повісти мав право представити і його самого і зв'язані з ним події так, як йому диктувала його уява, але з виїмком тих подробиць і подій ,що відносяться до дійсних осіб, зідентифікованих в повісті, як таких. Дійсною особою, зідентифікованою в повісті, як такою, є Слуга Божий Митрополит Андрій Шептицький. По його смерти герой повісти Кирило Лакота стає його наслідником, то є Львівським митрополитом для українців католиків.

Незадовго по обнятті ним митрополичого престола його арештують разом з 6 іншими єпископами і запроторюють на Сибір. По 17 літах тюрем і сибірського заслання героя повісти звільняють і він опиняється в Римі, стає кардиналом, а відтак папою, Кирилом І.

Вест називає в повісті свого героя українцем, але рівночасно пише, що його матірною мовою є російська мова, а батьківщиною Росія. І власне ці недоречності можуть бути підставою і темою наших листів, в яких ми повинні в чемній і культурній спосіб звернути увагу автора повісти і продуцента фільму на слідуючі обставини:

1) Слуга Божий Митрополит Андрій Шептицький, що сам був в'язнений москалями в першій світовій війні, не міг запропонувати і не запропонував Ватиканові на свого наслідника особи, якої матірною мовою була російська мова, а батьківщиною Росія.

2) Між українськими католицькими єпископами того часу не було ніякого такого, що його матірною мовою була російська мова, а батьківщиною Росія.

3) Матірною мовою кожного українця є українська мова, яка є зовсім відмінна від російської мови.

4) Українець, що його матірною мовою є російська мова, а батьківщиною Росія, є такою самою несенітницею, як на приклад англієць, що його матірною мовою є німецька мова, а батьківщиною Німеччина.

5) Вище наведені історичні і демографічні та мовні неправдивости ображують пам'ять Слуги Божого Митрополита Андрія Шептицького і всіх замучених і закатованих москалями українських католицьких єпископів, а також цілий 45-мільйоновий український нарід, що є народом мучеників і героїв і що від віків веде затяжну боротьбу проти московського насильства та який в тій боротьбі за свою свободу і незалежність втратив несчисленні мільйони своїх найкращих синів і дочок.

6) Кілька мільйонів українців у вільнім світі, що будуть оглядати фільм "Черевики рибалки", відчули би повторення в тім фільмі вище наведених неправдивостей і неточностей, як особисту образу.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

"АМЕРИКА" - Філядельфія, Па., Субота 1 листопада 1969

ЛИСТОПАД ЗОБОВЯЗУЄ /Продовження/

знаємо, що більшість наших дітей і внуків говорить між собою все чужою мовою. Наші батьки, діди і прадіди жили цілі століття під страшним денаціоналізаційним тиском, але своєї мови і віри не відцуралися, тільки передали їх нам, як найцінніші скарби, а ми не вміємо чи не хочемо зробити того самого для наших нащадків. На Україні Москва веде систематичну, рафіновану і безпощадну боротьбу проти української мови, а ми тут, у вільному світі, помагаємо Москалям робити те саме через те, що не вміємо, чи не хочемо защепити нашим дітям і внукам любови і пошани до нашої рідної української мови та гордости перед чужинцями на її знання. Розговірна мова це перший, головний і найважніший чинник для окреслення народности кожної людини. Чи нехтування рідною мовою і уживання чужої в розмовах між собою є вже нам всім байдуже? Чи так воно мусить бути і чи на це нема ніякої ради, протидії, реакції? Якщо ходить про нас, творців і учасників Листопадових подій і Української Галицької Армії та про всіх тих, що по нас боролися зі зброєю в руках за Україну, за її волю, віру і мову, а іменно борців УВО, ОУН, Карпатської Січі, УПА і УНА, то за кожним разом, як чуємо, що наші діти і внуки говорять між собою чужою мовою, відчуваємо біль, і особисту образу не тільки відносно нас самих, але і жорстокий глум з тих всіх наших побратимів зброї, що віддали своє життя за українську волю, віру й мову.

А тепер послухаймо, що про уживання нашої рідної мови думають і пишуть наші найвищі церковні авторитети: католицькі і православні. Газета „Америка" з 11 березня цього року подає, що Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді, Кир Максим Германюк пише:ось що (наводжу дослівно): „Рідна мова це Божий наказ! Мова — це душа кожного народу, а душа — це сам Бог у кожній людині. Творець світу дав нам українську душу, себто українську мову. Ми не маємо права не повинуватися волі Бога, не виконувати Його законів. Ми не маємо права міняти ту душу. Ми маємо право послуговуватися всіма мовами, але не маємо права забувати, нехтувати, соромитися, не знати своєї рідної української мови, бо така є воля, такий наказ Бога. Хто відрікається своєї мови, той відрікається себе самого, своїх батьків і свого народу..."

А Митрополит Української Православної Церкви у Канаді, Кир Іларіон Огієнко пише: „Мова — це душа народу. Чиєю мовою говориш, того й душу носиш. З мовою міцно повязана рідна культура, вікова рідна традиція, ціле рідне життя. Хто не говорить українською мовою, той душі української не має... Хто рідну мову забуває, той стає чужинцем для своєї Нації... Доведіть усім, що непошанівок рідної мови — то гріх проти Духа Святого, а такий гріх нікому не проститься в цім житті ані в житті майбутнім." Є це важкі і грізні слова. Це слова високих церковних достойників: Архиепископів і Митрополитів. Ці слова повинні собі добре запамятати всі наші діти і внуки та їхні батьки.

Від Листопада 1918-ого року до нинішнього дня мільйони Українців згинули за своє українство, за нашу волю, віру і мову, а мільйони під ворожою займанщиною ще й тепер караються за те. Ці мільйонові жертви, те море їхньої крови, поту і сліз нас зобовязують, бо ми всі кров від їхньої крови і кість від їхньої кости. Вшануймо ж їхню жертву не тільки самими словами, але чином. Нині, в 51-шу річницю Листопада 1918 року постановім собі доложити всіх наших старань, (1) щоби вщепити в серця наших дітей і внуків любов і пошану до української мови, так, щоби вони ніколи не цуралися її і не нехтували нею, але все і всюди говорили з іншими Українцями по-українському і щоб гордилися перед чужинцями знанням тої мови; (2) щоби всі наші діти і внуки в шкільному віці ходили до шкіл українознавства і належали до українських молодечих організацій, (3) щоби вони при нашій помочі читали українські книжки й газети, які ми їм купимо чи передплатимо; (4) щоби всі наші діти і внуки дорожили нашою українською вірою і Церквою, щоб горнулися до неї і щоби щонеділі і свята були на Богослуженнях у своїй рідній церкві; (5) щоби наші дорослі діти і внуки одружувалися з Українками й Українцями; (6) щоби всі наші організації включили до програм своєї діяльности також боротьбу проти приросту мішаних подруж і проти нехтування рідною мовою.

Як зробимо собі такі постанови і дійсно щиро постараємося перевести їх у життя, то цим найкраще вшануємо не тільки героїв Листопадових подій 1918-ого року, але і всіх інших Українок і Українців, що віддали своє життя за нашу Батьківщину, за нашу волю, віру і мову і за нас самих та докажемо, що їхні жертви, сльози, муки і смерть не пішли на марно.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Четар Артилерії
Української Галицької Армії

Ця стаття була виголошена її автором, як доповідь на Листопадовій Академії в Лос Анхелес 2.XI.1969.

В справі фільму "Черевики рибалки"

В "Свободі" з 12 березня 1968 була про цей фільм поміщена дуже цінна і важна допись п. З. Л. Мельника, в якій шановний автор піддав влучну думку, щоби "культурним способом довести до відома продуцентів фільму та автора книжки неправдиві моменти та домагатися їх виправлення". Свій допис шановний автор кінчить заввагою, що "діяти треба негайно — час не жде".

Я вповні погоджуюся з п. Мельником, що одиною дорогою до того, щоби у фільмі виправити неправдиві і некорисні для нас моменти, є масове писання нами чемних і культурних листів до продуцента фільму і до автора книжки.

Я писав до автора в цій справі ще в 1963 році, але один чи кілька листів не поможе. Продуцент фільму і автор книжки будуть числитися тільки з великою масою листів, бо вони знають, що зігнорування опінії великої скількости людей може відбитися на їхній кишені, а той аргумент є все переконуючий. Щоби могти написати чемний і культурний а при тім інтелігентний і річевий лист, треба прочитати книжку "Черевики рибалки" ("The Shoes of the Fisherman by Morris L. West"), яку можна купити в м'якій оправі за 75 центів.

Продуцентом фільму є "Метро Голдвин Маєр Студіос". Писати треба і до їхньої головної бази в Каліфорнії і до їхньої англійської філії, яка веде продукцію фільму в Европі. Їхні адреси є слідуючі:

1) Metro Goldwyn Mayer Studios, 10202 Washington Blvd., Culver City, California 90230.

2) Metro Goldwyn Mayer British Studios, Borehamwood, Hertsordshire, England

Я говорив з бюром продуцента в Калвер Сіті і мені сказали, що їхній фільм "Черевики рибалки" повинен появитися на екранах десь коло Різдвяного року, отже листи треба писати масово як найскоріше.

Повість Морріса Л. Веста під наголовком "Черевики рибалки" появилася вже в кількох різних виданнях. Не маю під рукою ніякого повного видання, тільки скорочене в "Ридерс Дайджест Конденсед Букс", в 3-тім томі за 1963 рік. На початку того тому є застереження, яке подаю в приблизнім перекладі: "З виїмком дійсних осіб, зідентифікованих, як таких, характери і події в повістях, вибраних до цього тому, є вповні творами уяви авторів і не мають ніякого відношення до ніякої особи ані події в дійсному житті".

Це застереження ми повинні мати на увазі, коли будемо писати до продуцента фільму Метро Голдвин Маєр Студіос і до автора Морріса Л. Веста в справі тих подробиць повісти, які нам не подобаються. Не знаючи сценарія фільму можемо оператися тільки на самій повісті, а іменно на тих місцях, в яких дійсні особи, зідентифіковані в повісті і зв'язані з ними події є представлені неправдиво.

Героєм повісти Веста є Кирило Лакота. Є це уявна особа і тому автор повісти мав право представити і його самого і зв'язані з ним події так, як йому диктувала його уява, але з виїмком тих подробиць і подій ,що відносяться до дійсних осіб, зідентифікованих в повісті, як таких. Дійсною особою, зідентифікованою в повісті, як такою, є Слуга Божий Митрополит Андрій Шептицький. По його смерти герой повісти Кирило Лакота стає його наслідником, то є Львівським митрополитом для українців католиків.

Незадовго по обняттю ним митрополичого престола його арештують разом з 6 іншими єпископами і запроторюють на Сибір. По 17 літах тюрем і сибірського заслання героя повісти звільняють і він опиняється в Римі, стає кардиналом, а відтак папою, Кирилом І.

Вест називає в повісті свого героя українцем, але рівночасно пише, що його матірною мовою є російська мова, а батьківщиною Росія. І власне ці недоречності можуть бути підставою і темою наших листів, в яких ми повинні в чемній і культурній спосіб звернути увагу автора повісти і продуцента фільму на слідуючі обставини:

1) Слуга Божий Митрополит Андрій Шептицький, що сам був в'язнений москалями в першій світовій війні, не міг запропонувати і не запропонував Ватиканові на свого наслідника особи, якої матірною мовою була російська мова, а батьківщиною Росія.

2) Між українськими католицькими єпископами того часу не було ніякого такого, що його матірною мовою була російська мова, а батьківщиною Росія.

3) Матірною мовою кожного українця є українська мова, яка є зовсім відмінна від російської мови.

4) Українець, що його матірною мовою є російська мова, а батьківщиною Росія, є такою самою несенітницею, як на приклад англієць, що його матірною мовою є німецька мова, а батьківщиною Німеччина.

5) Вище наведені історичні і демографічні та мовні неправдивости ображують пам'ять Слуги Божого Митрополита Андрія Шептицького і всіх замучених і закатованих москалями українських католицьких єпископів, а також цілий 45-мільйоновий український нарід, що є народом мучеників і героїв і що від віків веде затяжну боротьбу проти московського панування та який в тій боротьбі за свою свободу і незалежність втратив несчисленні мільйони своїх найкращих синів і дочок.

6) Кілька мільйонів українців у вільнім світі, що будуть оглядати фільм "Черевики рибалки", відчули би повторення в тім фільмі вище наведених неправдивостей і неточностей, як особисту образу.

Інж. Омелян Михайло Тишовицький

O P E N L E T T E R

K I R I L, the servant of servants of God,

to Mr. Morris L. West,

Author of the book "The Shoes of the Fisherman"

peace and apostolic benediction.

My Dear Son:

How in the world could you have insulted in such a terrible way not only myself, but also the memory of the saintly Metropolitan Andrew Count Sheptytskyi and the entire Ukrainian nation, a nation of martyrs and heroes, by putting in my mouth such unspeakable falsehoods that I am a Russian, that my mother tongue is Russian, that Russia is my mother country, etc.???? The only way I can explain all this is that you must have been badly misinformed by someone who is either a Russian himself or a Russian agent. Why didn't you ask some Ukrainians before you wrote all those things about me? Anyone of them would have told you that there were no Russians in Lviv and Western Ukraine prior to Russian occupation, that nobody in Lviv and Western Ukraine spoke Russian at that time or even knew how to speak Russian, and that it was absolutely impossible and even unthinkable that the late Metropolitan Count Sheptytskyi, who himself was imprisoned by Russians during World War I, could have suggested to the Vatican that a Russian be appointed as his successor.

Since your book was published and became one of the best sellers, people from all over the world have been writing to me and inquiring whether it is really true that I am a Russian, that my mother tongue is Russian, etc. It is impossible to individually answer all those thousands of inquiries; therefore, each such letter is being answered by a mimeographed explanation, a copy of which is attached hereto.

My son: Although you did it unknowingly and unwillingly, nevertheless you have committed a deplorable wrong and afflicted a painful harm not only upon myself but also upon millions of my fellow Ukrainians to whom the name of my illustrious and saintly predecessor on the Lviv Metropolitan see, as well as my imprisonment for 17 years in Russian slave labor camps have been symbols of our opposition and resistance against Russian occupants of Ukraine. However, there is no doubt in my mind that you, being an honest man and a good Catholic and having read this letter and the attached explanation, will make a full restitution by correcting all these errors in the next editions of your otherwise excellent book "The Shoes of the Fisherman" or by including in its future editions this letter of mine and the attached explanation.

Benedictio Dei omnipotentis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, descendat super te et maneat semper.

Encl.

KIRIL I, Pontifex Maximus

I AM A UKRAINIAN, NOT A RUSSIAN

Russia is the greatest and most cruel enemy of Ukraine. Ukraine, although occupied and enslaved now by Communist Russia, is a proud nation of 45 millions, with a history, culture, literature and language different from Russian. Ukraine accepted Christianity 1,000 years ago and was then a mighty and highly civilized independent country, while Russia was still a barbaric and backward Muscovite principality. Ukrainians have been fighting for centuries against Russia for Ukraine's freedom and independence. In the eighteenth century, Ukraine under Hetman Ivan Mazepa allied itself with Sweden under Charles XII in the war against Russia under Peter I. Unfortunately, the Ukrainian and Swedish armies lost the decisive battle at Poltava in 1709 and Ukraine was enslaved by Russia. In 1917, Ukraine again declared her independence, but Russia attacked the independent state of Ukraine. The heroic war in defense against Russia lasted 4 years, from 1917 to 1921. If the free world would then have given some help in arms and ammunitions to the heroic Ukrainian armies, there would be no Communist problem in the world at all today. However, the free world did not answer the desperate Ukrainian plea for help. Ukraine was again defeated, occupied, enslaved and drenched with the blood of her best sons and daughters. In order to break Ukraine's resistance, the Russian occupants organized an artificial famine in 1932-1933 during which some 6 million Ukrainians were starved to death in their most fertile land in Europe. During and after World War II, the Ukrainians organized a strong underground movement, which is still active against Russian occupants at this time. In the event of a war between the free world and Russia, the Ukrainian nation, if given adequate support and encouragement, would be our ally, inside the monstrous Soviet slave empire. When you call me a Russian, you unwillingly and unknowingly act as a tool of the Russian propaganda machine by which the Russians try to convince the World that their slave empire, in which they virtually are a minority, is inhabited by a monolithic Russian nation.

Please do not hurt my feelings and do not refer to me as a Russian, because I am a Ukrainian.

KIRIL I, Pontifex Maximus

Михайло Тишовницький Бомант, Тексас

Рецепта на щастя в подружжю

Останньої неділі чув я тут, у Бомантi, прегарну проповідь про найважнішу причину того катастрофального явища, що в Злучених Державах кожне третє подружжя розводиться. Одночасно священик подав спосіб, як цій катастрофі можна запобігати й протидіяти. Я, очевидно, не потраплю повторити тут дослівно цієї надзвичайної проповіді, але постараюся переповісти бодай головний хід думок проповідника.

Всі подружжя можна поділити на два типи: 1. християнський і 2. поганський. Поганський тип подружжя може існувати навіть між подругами християнами. Цей тип можна теж назвати егоїстичним або матеріялістичним, бо головною характеристичною рисою такого поганського подружжя є чисто егоїстичний і матеріялістичний підхід до подружжя. Кожний з подругів заключає його головно з егоїстичних мотивів, а саме, щоб осягнути якусь користь **для себе**: змислові приємності, вигоду, матеріяльне забезпечення, маєток і т. п. Іншими словами: і чоловік, і жінка хочуть осягнути в подружжю щастя тільки **для себе** так, як він, чи вона його собі в своїм егоїстичнім і матеріялістичнім відчуванню й розумінню уявляють. Кожне з них думає головно про те, якби то якнайбільше **дістати, взяти.** Ніхто з них **не дуже тим журиться, що він, чи вона, хоче дати й жертвувати на те, щоб ущасливити не себе, але свого подруга.** Таке подружжя не може бути щасливим, бо по осягненню того егоїстичного і матеріялістичного „щастя" скоро приходить насичення, пересит, розчарування, порожнеча й байдужість. Кожне з подруг приписує вину за те не собі, тільки своєму партнерові, в переконанню, що зробили „злий вибір". Якщо такі подруги не мають теж настільки характеру і пристойности, щоб не л а м а т и присяги, складеної перед Богом, вони починають оглядатися за „кращим вибором" і розходяться. Інші знову живуть щоправда далі разом, але як т. зв. нещасливі подружжя.

Протилежністю до такого поганського типу подружжя є християнський тип подружжя. Християнський тому, що він опертий на другій найголовнішій заповіді християнської релігії: на любові ближнього – „Люби ближнього свого, як самого себе". В подружжю цим ближнім є особа, вибрана з-поміж міліонів, найближчий і найдорожчий ближній, якого треба любити більше, як самого себе. Отже, найголовнішою характеристичною рисою християнського типу подружжя є альтруїстичний і ідеалістичний підхід до подружжя. **Кожний з подругів заключає його головно з альтруїстичного мотиву — ущасливити не себе, тільки свого подруга; ущасливити його, чи її, своєю любовю, пошаною, дбайливістю, опікою, вирозумілістю, самопосвятою, самовідреченням і жертвою. Кожне з них думає головно про те, якби то якнайбільше дати і жертвувати з себе для щастя свого подруга.**

Таке наставлення і такий підхід це найкраща рецепта на сталe щастя в подружжю, бо тут ніколи нема переситу, розчарування, порожнечі й байдужности. Тут є постійне внутрішнє вдоволення і щастя, коли зробить якесь добро для другого. Це ж бо стара й загально знана правда, що якщо взяти до уваги жебрака і жертводавця, що дає милостиню, то стороною, яка дійсно користає на цій трансакції, є не жебрак, який відчуває тільки пониження і упокорення, але жертводавець, який відчуває задоволення з доброго вчинку.

А далі спільна віра в Бога, спільні релігійні практики обох подругів, спільні молитви, а згодом спільна дбайливість за християнське виховання дітей напевно зближать до себе подруг, додадуть Божих ласк до взаємного вирозуміння і закріплять вузли подружнього звязку.

Я сам особисто не можу випробувати цієї рецепти на собі, бо я не жонатий, а проте ця рецепта видається мені такою простою, легкою, переконливою й успішною, що всі ті, які приступають до заключення подружжя, і ті, які уважають своє подружжя за нещасливе, доконче повинні спробувати жити за тією рецептою.

June, 1951

LADIES' HOME JOURNAL ★

Our Readers Write us

Communism Can be Broken

Beaumont, Texas

Dear Editors: I can confirm from personal experience how very right Mr. Stassen is when he supports the right of 40,000,000 Ukrainians and 60,000,000 other non-Russians of the Russian slave empire to full independence and sovereignty as the best and most efficient means for the permanent elimination of the Russian danger. (The Coming Collapse of Communism, April.) In the last 32 years Soviet Russia was twice brought by the Ukrainians to the verge of defeat and was saved only by the stupidity of other enemies.

In summer of 1919 the victorious Ukrainian democratic armies, in one of which I was a volunteer artillery lieutenant, drove the Russian hordes out of Ukraine like a flock of sheep and recaptured the capital of Ukraine, Kiev. The Ukrainian armies were strong and the Red Russian army was weak. Had the White Russian armies allied themselves with us, maybe there would be no Soviet Russian problem today at all. But the stupidity of Denikin saved Soviet Russia. This anti-Communist Russian general was so stupid that he started fighting also the Ukrainians because he did not like the idea of Ukrainian independence. The result was fatal: Soviet Russia took full advantage of Denikin's stupidity and defeated him as well as us.

In the summer of 1941 the Ukrainians and other non-Russian soldiers of the Red army surrendered by hundreds of thousands before the German army, and Russia again was at the verge of defeat and collapse. I know from the surrendering Red soldiers and officers. Had Hitler proclaimed independence for Ukraine and other nations enslaved by Russia, he would have won the war with Russia in 1941, before American help for Russia arrived. But Hitler's stupidity again saved Soviet Russia. He started murdering the surrendering Ukrainian soldiers and mistreating the Ukrainian people. The Ukrainians in the Red army stopped surrendering and started fighting. The Ukrainian Insurgent Army cut Hitler's supply lines to Stalingrad and thus contributed to his defeat in the East.

I described these two historic episodes, in which I personally participated, in order to illustrate the correctness of Mr. Stassen's approach to these problems. Your publishing of his article is a valuable contribution to the defense efforts of our country.

Sincerely yours,
MICHAEL TYSHOVNYTSKY

BEAUMONT JOURNAL

Local Ex-DP's Letter Given In Magazine

Michael Tyshovnytsky, a displaced Ukranian who settled in Beaumont in 1948, has a letter to the editor in the June Ladies' Home Journal now on the newstands.

The letter in the "Our Readers Write Us" division of the magazine is entitled "Communism Can Be Broken."

Writing from personal experience, Tyshovnytsky tells why he approves of Stassen's theory "to give full independence and sovereignty to 40,000,000 Ukranians and 60,000,000 other non-Russians of the Russian slave empire as the best and most efficient means for the permanent elimination of the Russian danger."

In his letter, he is referring to Stassen's article in the April issue of the Journal, "The Coming Collapse of Communism."

He tells of two historic episodes in which he served with the Ukranian army as a volunteer artillery lieutenant, in driving home his point.

Tyshovnytsky, who resides at 1375 Broadway, is an assistant engineer with the Texas highway department.

SVOBODA, THE UKRAINIAN WEEKLY, MONDAY, JUNE 4, 1951

COMMUNISM CAN BE BROKEN

A letter with this title appears in the June 1951 issue of the Ladies' Home Journal; it is signed by Michael Tyshovnytsky of Beaumont, Texas, who is a member of Branch 25 of the Ukrainian National Association of Jersey City, N. J. The letter is as follows:

"Dear Editors: I can confirm from personal experience how very right Mr. Stassen is when he supports the right of 40,000,000 Ukrainians and 60,000,000 other non-Russians of the Russian slave empire to full independence and sovereignty as the best and most efficient means for the permanent elimination of the Russian danger (referring to The Coming Collapse of Communism in the April Ladies' Home Journal). In the last 32 years Soviet Russia was twice brought by the Ukrainians to the verge of defeat and was saved only by the stupidity of other enemies.

"In summer of 1919 the victorious Ukrainian democratic armies, in one of which I was a volunteer artillery lieutenant, drove the Russian hordes out of Ukraine like a flock of sheep and recaptured the capital of Ukraine, Kiev. The Ukrainian armies were strong and the Red Russian army was weak. Had the White Russian armies allied themselves with us, maybe there would be no Soviet Russian problem today at all. But the stupidity of Denikin saved Soviet Russia. This anti-Communist Russian general was so stupid that he started fighting also the Ukrainians because he did not like the idea of Ukrainian independence. The result was fatal: Soviet Russia took advantage of Denikin's stupidity and defeated him as well as us.

"In the summer of 1941 the Ukrainians and other non-Russian soldiers of the Red army surrendered by hundreds of thousands before the German army, and Russia again was at the verge of defeat and collapse. I know from the surrendering Red soldiers and officers. Had Hitler proclaimed independence for Ukraine and other nations enslaved by Russia, he would have won the war with Russia in 1941, before American help for Russia arrived. But Hitler's stupidity again saved Soviet Russia. He started murdering the surrendering Ukrainian soldiers and mistreating the Ukrainian people. The Ukrainians in the Red army stopped surrendering and started fighting. The Ukrainian Insurgent Army cut Hitler's supply lines to Stalingrad and thus contributed to his defeat in the East.

"I described these two historic episodes, in which I personally participated, in order to illustrate the correctness of Mr. Stassen's approach to these problems. Your publishing of his article is a valuable contribution to the defense efforts of our country. Sincerely yours, Michael Tyshovnytsky."

СВОБОДА, СУБОТА, 2-го ЧЕРВНЯ 1951.

ЗАМІТНИЙ ГОЛОС В „ЛЕЙДІС ГОМ ДЖЕРНАЛ" В СПРАВІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

У червневому числі магазину „Лейдіс Гом Джернал", який має чотирьохмільйоновий тираж, поміщена на першому місці нотатка інж. Михайла Тишовницького з Бомонт, Текс., під заг. „Комунізм можна зломити". Покликуючись на свою власну участь у боях української армії з часів Української Народної Республіки, п. Тишовницький згадує про переможний похід українців на Київ 1919 р., коли „українська армія гнала російські большевицькі орди як череду овець". Як би російські білі армії були об'єдналися з українцями, то сьогодні не було б проблем Совєтської Росії, твердить автор листа. Одначе тому, що протикомуністичний російський генерал Денікін був настільки дурний, що пішов війною проти українців, щоб недопустити до незалежної України, він причинився до створення Совєтського Союзу.

Друга подібна подія повторилася під час другої світової війни, коли німці знищили нову спробу створення незалежної України. Сотні тисяч українців з совєтської армії піддавалися тоді німцям. Якщо б Гітлер був проголосив самостійну Україну, тоді знова можна було забезпечити Европу від російської неволі. Одначе Гітлер почав мордувати українських полонених і насилувати українське населення, що змусило українців стати проти німців. Тоді Українська Повстанська Армія перетяла Гітлерові шлях постачання до Сталінграду і він програв. Тишовницький пригадує ці епізоди на доказ, що думка Стасена створити незалежну Україну зовсім правильна.

НАРОДНА ВОЛЯ, СКРЕНТОН, ПА., ЧЕТВЕР, 21 ЧЕРВНЯ 1951.

ПИШІТЬ ЛИСТИ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ ГАЗЕТ

Нещодавно в Н. Волі була серія статтей про те, як вести українську інформацію в ЗДА. Як один з успішних засобів нашої пропаганди, рекомендовано в тих статтях американським Українцям та їх дітям писати як найчастіше листи до американських газет з правильним насвітлюванням української проблеми, про яку загал Американців мало поінформований. Звичайно, листи повинні нав'язувати до якоїсь статті на східно-европейські теми, неправильно насвітленої або поминувшої важні з українського становища моменти.

Можна з радістю ствердити, що такі листи появляються в останнім часі все частіше в америк. і канадійській пресі. В Канаді частенько забирає голос в українських справах в місцевих англійських газетах кореспондент Н. Волі Томаш Кобзей. В ЗДА з таких виступів в америк. пресі став уже відомим д. Мих. Тишовницький, український інженер, що живе в Техасі і успішно інформує Американців про Україну.

В великім і дуже поширенім жіночім журналі "Лейдіз Гоум Джернал"* за червень цього року знаходимо такого листа д. Тишовницького:

"На основі власного досвіду можу потвердити, як велику слушність має д. Стассен, підтрумуючи право 40.000.000 Українців і 60.000.000 не-російських народів російської невільничої імперії на незалежність і суверенність, як найкращий і найбільш успішний засіб елімінування назавжди російської небезпеки. За 32 минулі роки Україна двічі причинилися до того, що совєтська Росія стояла над берегом пропасти; врятувала її тільки глупота інших її ворогів.

"Літом 1919 р. побідні українські демократичні армії (в одній з них я був добровольцем — четарем артилерії) вигнали російські орди з України як стало овець і відбили столицю України, Київ. Українські армії були тоді сильні, а російська червона армія була тоді ще слаба. Глупота Денікіна врятувала Совєтську Росію. Цей анти-комуністичний російський генерал був на стільки глупий, що почав боротьбу також проти Українців, бо йому не подобалась ідея української незалежности. Результат був фатальний. Совєтська Росія використала повністю глупоту Денікіна і розбила і його і нас.

Літом 1941 р. Українці і інші не-російські вояки червоної армії піддавалися німецьким арміям сотнями тисяч, і Росія знов опинилася в обличчі розгрому і падіння. Коли б Німеччина була проголосила незалежність України і інших народів, поневолених Росією, вона була б виграла війну проти Росії 1941 р., поки сюди прибула американська допомога. Але глупота Гітлера знов спасла Совєтську Росію. Він почав мордувати українських вояків, що піддавалися, і гнобити український народ. Українці в червоній армії перестали піддаватися і почали битися. Українська Повстанська Армія перетинала Німцям шляхи постачання до Сталінграду, а це причинилося до німецької програної на Сході.

"Я описав ці два епізоди, в яких я особисто приймав участь, щоб ілюструвати правильність д. Стассена в підході до цих проблем. Вміщення Вами його статті є цінним причинком до оборонних заходів нашої країни".

* Тираж: 4 мільйони

UKRAINIAN CATHOLIC DIOCESE
OF STAMFORD

NO. _____
KINDLY REFER TO THIS NUMBER
IN YOUR REPLY

Bishop's Chancery Office
161 Glenbrook Road
Stamford, Connecticut

Davis 4-7698

Вп. П. Омелян Михайло і Олена
Тишовницький

І2-го травня, І959.

Слава Ісусу Христу!

Високоповажане Панство!

Складаю Вам щиру подяку за Вашу щедру пожертву в сумі $ 20.00 на розбудову Семинарії св. Василія в Стемфорді, Конн. Нехай Господь сторицею Вам винагородить. Одночасно прошу Вас бути надальше апостолом добра поміж нашими людьми відносно пожертв на розбудову семинарії.

Остаю з належною пошаною та бажаю Вам Божого благословення.

+ Амврозій

+ Амврозій Сенишин, Єпископ.

Слава Ісусу Христу !

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 23. серпня 1961.

До Їх Ексцелєнції
Преосвященного Кир Ярослава Ґабра
Епископа Чікаґівської Дієцезії Української Католицької Церкви

Ваша Ексцелєнціє !

З великою радістю прочитали ми в ґазетах, що наш Святий Отець, Папа Римський Іван XXIII, утворив ще одну українсько-католицьку дієцезію в Злучених Державах Америки зі столицею в Чікаґу і що на першого Епископа тої дієцезії вибрав Вашу Ексцелєнцію. Наші серця є повні вдячности до Римської Апостольської Столиці, яка немов на доказ, що "....сили пекольні не перемогуть нашої святої Церкви" іменує щораз-то нових наших епископів тут, у вільнім світі, на місце наших замучених і помордованих епископів на Рідних Землях. Ми подивляємо мудрість Святого Отця, Папи Римського, що на новий українсько-католицький епископський престіл поставив в особі Вашої Ексцелєнції людину, яку Всевишній обдарував обильно всіми даними на те, щоби Ваша Ксцелєнція стали гідним наслідником великих князів нашої Церкви, таких, як Св. Йосафат, Кардинал Сембратович, Митрополит ґраф Шептицький, Митрополит Сліпий, Митрополит Богачевський і инші.

З глибини наших сердець складаємо Вашій Ексцелєнції наші найщирійші синівські ґратуляції і побажання та благаємо Всевишнього, щоби вспомагав і провадив Вашу Ексцелєнцію на важкій і тернистій дорозі українсько-католицького епископа.

При цій нагоді хотіли би ми звернутися до Вашої Ексцелєнції зі слідуючою найввічливійшою і покірною просьбою: Благаємо Вашу Ексцелєнцію не допустити до того, щоби в українсько-католицьких церквах українською мовою погордувано, щоби її, страдальницю, нехтовано, калічено, засмічувано та поволи з наших церков цілком викинено. Богато з нас на Рідних Землях терпіло в обороні нашої української мови, богато з нас зносило муки за неї по ворожих тюрмах і каторгах, богато з нас своє життя наражувало за неї на ворожих фронтах. То-ж серця наші кровавляться тепер з жалю, встиду, болю і обурення, коли бачимо поневірку нашої рідної української мови в наших рідних українських церквах на вільній американській землі. Деякі наші молоденькі священники не тільки не встидаються, що не знають мови того народу, з котрого вийшли і котрому мають як душпастирі служити, але ще навіть немов гордяться тим. Мовляв: "Нам вистарчить панюча, панська мова і зовсім нам не треба мови "ґрінгорнів", хлопів і робітників." Виходить такий молоденький священник на казальницю і насолоджується своєю "вищістю", що він так знаменито говорить по чужому і думає, що він цим всім імпонує, а не бачить тих всіх парохіян, що або виходять з церкви підчас його проповіді, щоби не грішити злістю і обуренням, або моляться з молитвенників, бо не розуміють того, що він говорить. І як такому священникові не встидно ? Він же-ж уважає себе за інтеліґентну людину, хоч знає тільки одну-однісіньку мову. Майже всі ми приїхали сюди без

знання анґлійської мови і потрафили навчитися її, хоч рівночасно мусіли тяжко заробляти на хліб насущний. А як ходить про наших інтеліґентів-іміґрантів, то між нами нема майже таких, що крім української і анґлійської мови не знали би ще кілька инших мов. а тимчасом український священник, що довгі літа студіює в українськім семинарі і приготовляється служити українським вірним, не почувається до обовязку і не потрафить навчитися одної иншої мови і то такої, яку виссав з грудей своєї матері ? І як йому не встидно ?! Та-ж інтеліґентна людина потрафить навіть сама, з книжок, без вчителя, навчитися за кілька літ якоїнебудь чужої мови. До Галичини приїздили перед війною монахи редемптористи бельґійці і за кілька літ говорили знаменито українською мовою. Митрополит ґраф Шептицький володів знаменито щось чи не дванадцятома мовами. Теперішний Папа Іван XXIII володіє тех кількома мовами і вчиться ще инших мов. Президент Кеннеді і американський уряд накликає і заохочує всіх американців вчитися чужих мов, бо від того залежить в деякій мірі наше майбутнє "бути чи не бути" в боротьбі з комунізмом, а український католицький священник в Америці гордиться своєю іґноранцією української мови. Чи-ж це не встид і чи це є в порядку ?!

Благаємо Вашу Ексцелєнцію направити і усунути цю траґічну аномалію. Траґічну, бо така аномалія може довести тільки до цілковитої руїни і заглади нашої українсько-католицької Церкви в Америці. Вже нині ця аномалія виганяє богато українців з католицьких церков до православних, де українська мова є в більшій пошані, чим у нас, або до римо-католицьких, бо мовляв: "Пощо мені їхати 20 миль до "української" католицької церкви і слухати там анґлійських проповідий і то дуже часто зовсім примітивних, необдуманих і неопрацьованих, як слід, коли я маю "під носом" римо-католицьку церкву тех з анґлійськими проповідями, але знаменитими, добре опрацьованими і такими, що скріпляють мою віру, а не такими, що мене лиш до ґріха приводять". Якщо деякі наші священники самі не почуваються до обовязку навчитися ураїнської мови, то ми певні, що вони зроблять це, коли їхній Епископ заохотить і спонуїх до того, а в разі опору навіть катеґорично того зажадає.

Впевняємо Вашу Ексцелєнцію, що вище наведені рядки подиктовані тільки любовю і привязанням до нашої українсько-католицької Церкви і журбою за її будуче. Порушена осьтут справа від давна наболіла в наших серцях і ми складаємо її у стіп Вашої Ексцелєнції зі синівською покорою, довірям і надією.

Зазначуємо при тім, що абсолютно нічого з оцієї петиції не відноситься до нашого загально любленого і шанованого Пароха, Всечеснійшого о. Михайла Колтуцького, який знаменито володіє українською мовою і дуже її шанує та стало уживає. Вище наведені критичні завваги відносяться виключно до тих молодих священників, які час до часу до нас приїжджають і нашою мовою нехтують.

Остаємо з найвищою і синівською пошаною і покорою:

Інж. Омелян Михайло Тишовницький Олена Тишовницька

Марія Дроздовська

ВІСТІ КОМБАТАНТА Рік 1965 Торонто - Нью Йорк Ч. 3 (24)

Лос Анджелес, Каліфорнія.

ВОЯЦЬКИЙ ЧАЙНИЙ ВЕЧІР

Лос Анджелівський Відділ Об'єднання бувших Вояків Українців (ОбВУА) влаштував 1 травня 1966, о 4-ій годині пополудні, в залі Українського Культурного Осередку, чайний вечір.

Вступ на залю був вільний і не було ніякої грошової збірки. Вечір відкрив голова Відділу ОбВУА, інж. Омелян Михайло Тишовницький, колишній четар 11-го Стрийського гарматнього полку Української Галицької Армії. Він привітав усіх побратимів-вояків і їхніх гостей, а між ними на першім місці отця мітрата Олександра Довгаля, колишнього старшину Армії УНР, а тепер настоятеля Української Православної Парохії св. Андрея, отця Михайла Колтуцького, пароха Української Католицької Церкви Рождества Пречистої Діви Марії і отця Йосифа Чайковського, колишнього хорунжого УСС.

У вступнім слові голова Відділу ОбВУА подякував громадянству за жертвенність на українських воєнних інвалідів, на яких минулого року зібрано 354 дол.

Відтак ансамбль "Богема", відспівав при акомпаніяманті Р. Еріна три воякські пісні, а А. Прокопович виголосив доповідь: "Українське море".

Після перерви два колишні старшини Армії УНР, а саме: майор Микола Старовійт і підполковник Григорій Маслівець виголосили короткі фрагменти своїх воєнних спогадів, а наша піяністка пані Леся Куриленко відіграла дві стрілецькі пісні. Після цього голова Відділу ДбВУА інж. Тишовницький [illegible] акомпаніяманті пані Л. Куриленко [illegible] співав Стеценка "Ой чого ти журишся", а відтак виголосив гумористичне польське "казанє", яке запам'ятав ще з свого побуту в польськім таборі полонених в Тухолі в 1920 р.

На закінчення отець мітрат Довгаль висловив признання організаторам.

Учасник

ВІСТІ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ

Від початку зорганізованих збірок в користь українським воєнним інвалідам в 1953 р., що їх ведуть наші комбатантські організації, в минулорічній листопадовій збірці (1965) осягнено найвищий вислід понад 12.000 долярів, з чого призначено досі допомог (в Европі і Америці) 9.600 долярів.

В черговому числі "Вістей Комбатанта" буде подрібний виказ збірок по окремих громадах, тому просимо тих громади, які досі ще не розрахувались, негайно зробити це.

Перший запис в тестаменті на Дар Українському Воєнному Інвалідові зробила бл. п. Марія Танчак з Піттсбурга на квоту 500.00 долярів. Вічна Їй пам'ять!

Невеликий Відділ ОбВУА в Лос Енджелесі під енергійним проводом свого голови побр. інж. О. Тишовницького працює дуже успішно. У листопадовій збірці, в якій взяли участь найбільше діяльні громадяни тамошньої української громади увінчався добрим висліпом 341.00 долярів. Окремо зібрали: Юрій Федик 60.00, Осип Порайко 51.00, п-ні Галина Бігоус 29.50, п-ні Лідія Ємець 28.20, п-ні Анна Микитин 20.00, Микола Старовійт 20.00, інж. Борис Хам 19.00, інж. Олекса Скробко 18.70, інж. Богдан Микитин 10.00, Гліб Старовійт 9.00, п-ні Ірина Сіяк 5.00, Микола Старовійт 5.00, О. Шенкірик 3.50, і інші. Подібні списки жертводавців і висота датків буде подана в Бюлетені УКО в Лос Енджелесі.

Управа

Вісті з Парохій

ЛЬОС АНДЖЕЛЕС В ПОКЛОНІ СЛУЗІ БОЖОМУ МИТРОПОЛИТОВІ АНДРЕЄВІ ШЕПТИЦЬКОМУ

У неділю, 12 грудня 1965 р. відбулася в Льос Анджелес у великій залі Українського Культурного Осередку, величава Академія з нагоди сторіччя народин Слуги Божого Митрополита Андрея графа Шептицького, влаштована заходом спеціяльного Ювілейного Комітету, при участі всіх трьох українських церков, а саме: католицької Рождества Пречистої Діви Марії, і православних св. Андрія і св. Володимира та всіх наших організацій. Почесний патронат над тою Академією зволили ласкаво обняти такі достойники: Їх Еміненція Йосиф Кардинал Сліпий, Їх Еміненція Джеймс Френсис Кардинал Мек Інтаєр, Їх Екселенція Владика Ярослав Габро, Достойний Семюел Йорти, посадник міста Льос Анджелес і Високопреподобний о. Чарльс С. Касасса, президент університету Льойоли в Льос Анджелес.

Програма. Перша частина:

1. Державний гимн ЗДА: пані Леся Куриленко, піяністка.

2. Вступні завваги: д-р Олег Силик, майстер церемонії.

3. „Отче Наш": композитор Новохацький, хор „Кобзар", диригент В. Божик, соліст інж. Омелян Михайло Тишовницький.

4. Вступні промови: д-р Микола Плаксій, по-українськи, інж. Стефан Мід, по-англійськи.

5. Головна промова: „Митрополит Андрей Шептицький — Апостол церковної єдности", ВПр. о. д-р Михайло Гринчишин, Постулятор для беатифікаційного процесу.

6. Відчитано лист від Їх Еміненції Йосифа Кардинала Сліпого.

Перерва.

Друга частина.

7. „Камо піду од лица Твоєго, Господи", композитор М. Лисенко, хор „Кобзар", диригент В. Божик.

8. „Блаженства", композитор О. Кошиць, хор.

9. Токката і фуга в Д-моль, композитор Йоган Себастіян Бах, сольо на піяно Ерик А. Силик, уч. II-ої кляси гімназії Нотр Дейм.

10. Десята частина „Мойсея" Івана Франка, в англійськім перекладі Семенини, деклямація, пані Дарія Чайківська.

11. Думка, композитор Степовий і "Visi d'arte", арія з опери „Тоска", композитор Пуччіні, пані К. Задорожна-Моше, сопран, солістка, пані Леся Куриленко — акомпаніямент.

12. Два етюди, оп. 8, композитор В. Косенко, Вірослав Балей, піяніст.

13. Гимн до Пречистої Діви Марії, композитор Г. Гончарів, солісти: пані Саіна Чорна, сопран і п. Петро Марцінів, тенор, хор „Кобзар", диригент В. Божик.

14. „Сей день", концерт ч. 9, композитор Д. Бортнянський, хор „Кобзар", диригент В. Божик.

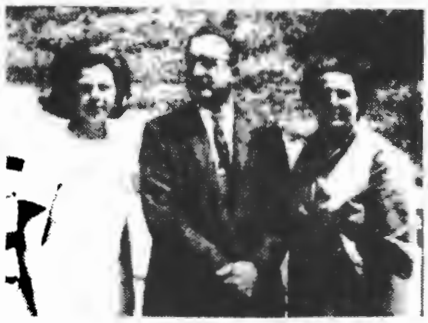
15. Український гимн „Ще не вмерла Україна".

Інж. Омелян М. Тишовницький

Закінчення року „Рідної Школи" в Лос Енджелес

В неділю, 12 червня ц. р., відбулося в Бренд-парку міста Глендейл святочне закінчення шкільного року „Рідної Школи" української католицької парохії в Лос Енджелес.

Свято відкрив голова Батьківського Кружка, п. Петро Марцінів, а програму виконували шкільні діти: Леся Полотнянка ((ступне слово), Богдан Бучинський (деклямував вірш Віталія Коротича п. н. „Кредо"), найменші діти представили живу сценку п. н. „Рідна Школа", Марійка Васильків (деклямувала вірш Івана Франка п. н. „Не забудь"), Роксана Чужак (вступне слово про українську пісню), після чого всі діти відспівали „Гей у лузі", „Не сміє бути в нас страху", „Україно моя рідна", „Казала мені мати" і „Боже великий". Наінець учень Борис Корінь побажав усім дітям веселих вакацій. Після програми вчителі: п-і Дарія Чайковська, п-і Ярослава Городецька і п. Володимир Бойко роздали своїм ученицям і учням шкільні свідоцтва.

Учителі „Рідної Школи" української католицької парохії Рождества Пречистої Діви Марії в Лос Енджелес. Стоять (зліва): п-ні Дарія Чайковська, п. Володимир Бойко і п-і Ярослава Городецька. Світлив: інж. О. М. Тишовницький

На закінчення свята звернулися до родичів і дітей п. Бойко від учительського збору, а п. Марцінів від Батьківського Кружка ві закликами, до яких приєднується цілим серцем вся наша спільнота й які доповнює підписаний кореспондент своїми власними заввагами:

Нехай не буде між нами ані однієї української дитини в шкільному віці, яка не була б вписана по вакаціях до „Рідної Школи". Нехай всі родичі, які посилають дітей до „Рідної Школи", зрозуміють і усвідомлять собі, що без їхньої співпраці вчителі самі, помимо героїчної посвяти й труду, не вспіли виховати дітей на свідомих Українців за цих кілька годин кожної суботи. Батьки повинні щодня, в часі вакацій, і в часі шкільного року, переробляти зі своїми дітьми научний матеріял „Рідної Школи". Крім цього батьки повинні виплекати в своїх дітях замилування до постійного читання українських книжок і газет.

Наші парохіяни дарували до бібліотеки „Рідної Школи" багато добрих українських книжок не на те, щоби вони припадали порохом, але на те, щоби їх діти читали. Головно в часі літніх вакацій діти можуть і повинні читати багато по-українськи, замість тратити час на „камікси", телевізію, чи щось гіршого. Батьки повинні позичати для своїх дітей книжки з рідно-шкільної бібліотеки, або й спроваджувати їх з українських книгарень ЗДА чи Канади. Незвичайно важним і конечним є вимагати, щоби українські діти говорили по-українськи не тільки до вчителів, чи на сцені, але передусім до своїх батьків і між собою завжди і всюди.

Про приналежність до якоїнебудь національности рішає передовсім розговірна мова. Чи діти, які говорять по-українськи тільки на сцені, не читають ніяких українських книжок ані газет і все говорять між собою тільки по-англійськи, зможуть колись вщепити своїм дітям любов і пошану до української мови, до українського народу і до української Церкви?

Всі українські батьки повинні поважно призадуматися над цим питанням і почати поступати відповідно, доки їхні діти є ще в такому віці, що на них можна впливати й ними кермувати.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

СВОБОДА, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ТРАВНЯ 1966

Українська громада в Лос Анджелесі діє

Перебіг громадської конференції 21-го листопада м.р. в Лос Анджелесі, в якій взяли участь представники всіх діючих там наших організацій, потвердив те, що ця наша невеличка громада корисно працює на добро українського народу, не тільки на внутрішньому, а найважніше на зовнішньому відтинку: виступи серед американців — гідне відзначення Української Державности 22-го січня, урочисте відсвяткування 100-річчя народин Слуги Божого, Митрополита Андрея, мистецькі репрезентації українців, захист українського імени і т.д.

Зокрема проявляє пожвавлену діяльність „стара вояна" - Відділ ОбВУА під енергійним проводом інж. О. Тишовницького, яка дає успішні висліди. Листопадова збірка на Дар Українському Воєнному Інвалідові, в якій взяли участь найбільше діяльні громадяни нашої громади, увінчалася добрим вислідом $ 325.00. — Окремо зібрали: Юрій Федик — 60, Осип Порайко — 51, Галина Білоус — 29.50, Лідія Ємець 28.20, Анна Микитин — 20, Микола Старовійт — 20, інж. Борис Хам, інж. Олекса Скробко — 18.70, Зіна Романюк — 17, Петро Захарчук — 15, Марія Костів — 13, інж. Богдан Микитин — 10, Гліб Старовійт — 9, Ірина Сіяк — 5, Микола Старовійт — 5, О. Шенкірик — 3.50, одну листу звернено порожню, а 4 зб. листи ще не звернено. Подрібні списки жертводавців будуть в черговому числі „Вістей" УКО в Лос Анджелесі.

І. П.

Лос Анджелес, Каліфорнія

ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ РІДНОЇ ШКОЛИ

12-го червня відбулося в Бренд-парку міста Глендейл святочне закінчення шкільного року Рідної Школи української католицької парохії в Лос Анджелесі, Свято відкрив голова батьківського кружка, п. Петро Марцінів, а програму виконували шкільні діти: Леся Полотнянка мала вступне слово, Богдан Бучинський деклямував вірш Віталія Коротича п. н. „Кредо", найменші діти представили живу сценку п. н. „Рідна Школа", Марійка Васильків деклямувала вірш Івана Франка п. н. „Не забудь", Роксоляна Чужак виголосила вступне слово про українську пісню, після чого всі діти відспівали „Гей у лузі", „Не сміє бути в нас страху", „Україно моя рідна", „Казала мені мати" і „Боже великий". На закінчення учениця Борис Корінь побажав всім дітям веселих вакацій. Після програми учителі: пі. Дарія Чайковська, пі. Ярослава Городецька і п. Володимир Бойко роздали своїм ученицям і учням шкільні свідоцтва. На закінчення свята звернулися до родичів і дітей п. Бойко від учительського збору, а п. Марцінів від батьківського кружка зі закликами, до яких приєднується цілим серцем вся наша спільнота, і які доповнює підписаний кореспондент своїми власними заввагами:

Нехай не буде між нами ані одної української дитини в шкільнім віці, не вписаної по вакаціях до Рідної Школи. Нехай всі родичі, що посилають дітей до Рідної Школи, зрозуміють і усвідомлять собі, що без їхньої співпраці вчителі самі, помимо героїчної посвяти і труду, не в силі виховати дітей на свідомих українців в тих кількох годинах кожної суботи. Родичі повинні щодня на вакаціях і в часі шкільного року, переробляти зі своїми дітьми научний матеріял Рідної Школи. Родичі повинні виплекати в своїх дітях замилування до сталого читання українських книжок і газет. Наші парохіяни дарували до бібліотеки Рідної Школи багато добрих українських книжок не на те, щоб вони припадали порохом, але на те, щоб їх діти читали.

Головно в часі літніх вакацій діти можуть і повинні читати багато по-українськи, замість тратити час на „комікси", телевізію, чи щось гіршого. Родичі повинні позичати для своїх дітей книжки з рідно-шкільної бібліотеки або й спроваджувати їх з українських книгарень ЗДА чи Канади. Надзвичайно важним і конечним є вимагати, щоб українські діти говорили по українськи не тільки до вчителів, чи на сцені, але передовсім до своїх родичів і між собою все і всюди. Про приналежність до якоїсь народности рішає будь-щобудь передовсім розговірна мова. Чи діти, що говорять по-українськи тільки на сцені, не читають ніяких українських книжок ані газет і все говорять між собою тільки по англійськи, зможуть колись вщепити своїм дітям любов і пошану до української мови, до українського народу і до української церкви? Всі українські родичі повинні поважно призадуматися над цим питанням, доки їхні діти є ще в тому віці, ща на них можна впливати і ними кермувати.

Інж. Омелян Михайло Тишовицький

ДО ВСІХ УКРАЇНОК І УКРАЇНЦІВ В ЛЬОС АНДЖЕЛЕС І ОКОЛИЦІ!

Нище підписаний Ініціятивний Гурток запрошує оцим кожду Українку і кождого Українця Льос Анджелесу і околиці на сходини, що відбудуться в середу 7-го вересня 1966 р. о год. 7.30 вечером в залі Українського Культурного Осередку при Мельровз Евню в Голивуді, щоби вибрати Громадський Комітет Льос Анджелесу і околиці для влаштування бенкету в честь Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви, Блаженнішого Кир Йосифа Кардинала Сліпого. Весь дохід з того бенкету призначений на Український Католицький Університет св. Климентія в Римі.

Просимо всіх Вас прийти на ті сходини і вибрати такий Комітет, який найуспішніше перевів би цю акцію підготовки. Просимо Управу кождої організації делегувати свого представника як члена того Комітету. Крім цього нехай одиниці, що відчувають в собі бажання і спромогу причинитися до успіху того бенкету, самі заявлять на тих сходинах свою охоту працювати як члени того Комітету. Нехай нікого з нас не забракне на тих сходинах.

Ініціятивний Гурток: Соня Березовська; Інж. Богдан Микитин; Софія Васильків; інж. Теодор Стельмах; Дарія Чайковська; Інж. Омелян Михайло Тишовницький.

To All Ukrainians In Los Angeles & Vicinity

The undersigned Initiative Group invites all Ukrainians of Los Angeles and vicinity to the meeting which will take place on Wednesday, September 7, 1966, at 7:30 P.M. in the auditorium of Ukrainian Culture Center at 4315 Melrose Avenue in Hollywood, California, in order to elect the Los Angeles Civic Committee for arranging a Benefit Banquet in honor of the Archbishop Major of the Ukrainian Catholic Church, His Eminence Joseph Cardinal Slipyj. The entire proceeds from this banquet will be for the benefit of the St. Clement's Ukrainian Catholic University in Rome.

We ask each and all of you to come to this meeting and to elect a Committee that would most successfully perform this action. We ask the Board of Officers of each organization to delegate a representative to serve as a member of that Committee. In addition, all individuals who have the desire and the capability to contribute to the success of this benefit banquet should, during that meeting, declare their willingness to work as members of that Committee. No one should be absent from that meeting.

THE INITIATIVE GROUP: Sonja Berezowska, Bohdan Mykytyn, Sophia Wasylkiw, Theodore Stelmach, Daria Chaikowska, Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj.

Христос раждається !

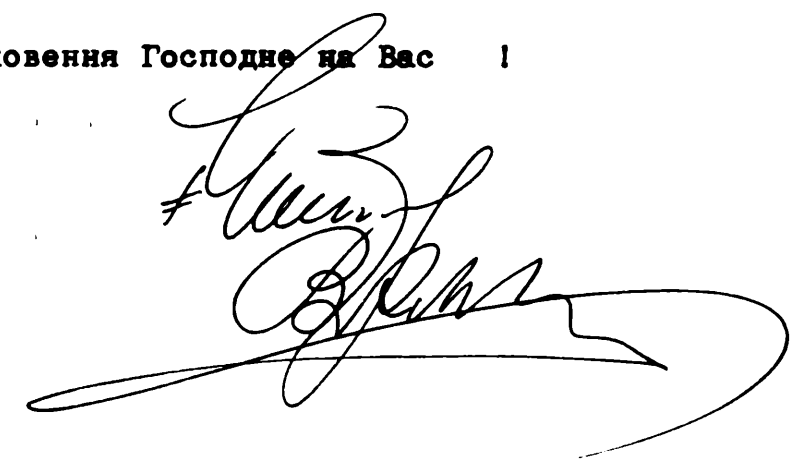
Ватикан, дня 6 січня 1960.

Високоповажані Панство !

Сердечно дякую Вам за Ваші Різдвяні і Новорічні побажання. Прийміть їх і від мене повної радости, потіхи і помочі від Новонародженого Ісуса в Новому Році.

Велике Спасибі Вам за Вашу щедру жертву 100 дол. на Український Католицький Університет. Нехай Всевишній відплатить Вам всіми небесними і земними добрами і

Благословення Господне на Вас !

Високоповажані Панство
Інж. Омелян Михайло Тимовницький
Олена з Дроздовських Тимовницька
Марія з Крушельницьких Дроздовська

ЗДА

TARAS SHEVCHENKO (1814-1861)

"When will our waiting for Washington with the new and just Law be at last fullfilled? Once he will come inspire of all obstacles!"

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

ESTABLISHED 1873

(Tax Exempt Privilege Granted by the U. S. Treasury Dept. Nov. 16, 1950 - Ic P:ER)

302-304 W. 13TH STREET, NEW YORK 14, N. Y.

TEL.: WA-ckins 9-7622

ВІЙСЬКОВО - ІСТОРИЧНИЙ ІНСТИТУТ

24-го березня 1967 р.

До
ВШП. Інж. ОМЕЛЯНА МИХАЙЛА ТИШОВНИЦЬКОГО
Лос Енджелес, Каліф.

Високоповажаний Пане Інженере
і Дорогий Побратиме!

Ваш лист з додатками - двома примірниками Вашого Життєпису, великою знимкою та історичним спомином "Тухоля" - ми одержали. (2и. стор. 6, 7, 59-68)

Маю шану повідомити, що Вас прийнято до складу Членів Військово-Історичного Інституту при Науковому Т-ві ім.Шевченка, рішенням Управи Інституту, засідання якого відбулося дня 18-го березня ц.р. Ваш цінний історичний спомин "Тухоля" долучений до історичних архівних матеріялів Інституту та розмножений для ознайомлення членів Інституту. До історичного архіву долучений і Ваш життєпис. (2и. стор. 59-68, 6, 7)

Щодо знимків старшин УГА, то будемо Вам дуже вдячні, коли зможете прислати нам їх копії, з відповідними поясненнями та прізвищами зфотографованих, які долучимо до згаданих архівних матеріялів для схоронення та можливої /як будуть на те засоби/ публікації. (2и. стор. 12 і 13)

З правдивою до Вас пошаною Ю. Тамарський

Юрій Тамарський
Секратар Ін-ту.

217

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. грудня 1967.

До Хвальної Управи Відділу Обєднання бувших Вояків Українців
в Льос Анхелєс в Каліфорнії

Хвальна Управо !

Ми, бувші вояки українці, присягали колись що будемо боротися за наш нарід і, як буде треба, то навіть життя своє за него віддамо. Ця присяга зобовязує нас ще й досі. Не можемо вправді боротися тепер на фронті зі зброєю в руках, але можемо і повинні боротися иншими способами за будуччину нашого народу, то є за нашу молодь, щоби вона не винародовлювалася і не пропадала для нашого народу. До тої боротьби ми всі, бувші вояки українці, маємо не тільки право але й обовязок.

Залучую осьтут фото-копії чотирох знаменитих статтей, що появилися недавно в нашій пресі, а іменно двох статтей В. Мацькова і по одній статті Наталі Дяків і Ольги Коропецької. Пропоную, щоби Хвальна Управа нашого Відділу ОбВУА в Лос Анджелес дала відбити по кількадесять примірників тих чотирох статтей і розіслала почтою ті відбитки до всіх родичів в Лос Анджелес і околиці, що мають діти в шкільнім віці, а не посилають їх до Рідної Школи, до всіх родичів, що мають діти, які цураються нашої рідної мови і до всіх родичів, що мають неодружені діти, дорастаючі до подружнього віку. (Гл. стор. 219-223 і 301)

З вояцьким привітом і пошаною:

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії
Тепер Член Обєднання бувших Вояків Українців в Америці, Відділ в Льос Анхелєс

4 залучники /6 карток/
(Гл. стор. 219-223 і 301)

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

РІДНА МОВА І КУЛЬТУРА

„Стало вже незаперечною істиною, — говорить проф. П. Ковалів — навіть аксіомою, що тільки рідна мова може забезпечити культурний розвиток нації. Адже нація тоді тільки стає нацією, коли вона свою національну культуру творить рідною мовою".

Французький історик літератури Гастон Паріс пише: „Зв'язки думки та вислову її (рідної мови) такі великі й тісні, що змінити народові мову, це те саме, що перемінити йому душу". Бельгійський письменник Ван-Беєрс твердить, що „перемінити народові його природну мову це те саме, що вчинити духове вбивство народу". „Рідна мова, — пише світової слави психіятр Крафт-Ебінс, — це найважливіший чинник для розвитку духового життя людини. Ті народи, що досягли національної свідомости, дуже дорожать своєю мовою, як дійсним, природним і дорогоцінним народним скарбом, надбаним колективно духовою діяльністю великої кількости попередніх поколінь.

Проф. І. Огієнко (митрополит Іларіон) каже: „Хто рідну мову забуває, той стає чужинцем для своєї нації". „Рідна мова, — це душа народу. Чиєю мовою говориш, того й душу носиш." „Найбільше і найдорожче добро кожного народу, — пише Панас Мирний, — це його мова, ота жива схованка людського духа, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя і свої сподівання, розум, досвід, почування". А Кость Ушинський, наш великий педагог, сучасник Т. Шевченка, каже таке: „Мова — найважливіший, найдостатніший і найміцніший зв'язок, що з'єднує віджилі, живі і майбутні покоління народу в одно велике, історичне живе ціле. Вона не тільки виражає собою життєвість народу, але й саме життя". Український письменник Б. Антоненко-Давидович пише: „Людина, що байдуже ставиться до своєї мови, не вміє любити свій нарід, який народив її, не любить тої землі, що живить її, не любить найдорожчого в кожної людини, за що в разі потреби слід віддати і життя."

Але мова, це ще не все. Окрему мову мають також австралійські „бушмени" і нею вони постійно послуговуються, але нації вони не створили; шлях до цього — високорозвинена, рідна духова культура.

Культури не можна замовити на фабриці, не можна купити в крамниці, не можна навіть здобути в бою на підбитому краю. Її творить кожний нарід для себе довгими століттями не тільки заходами окремих одиниць, але спільно усіми членами народу.

Щоби культуру творити, треба її знати і розуміти, треба нею жити, нею господарити, збагачувати та вкінці передати в гідні руки своїх наслідників.

Щоби пізнати та належно оцінити власну культуру, треба знати умовини, в яких вона творилася, розвивалася, які труднощі мала і як їх перемагала, одним словом, треба знати рідну історію та розуміти все те, що на протязі тисячоліть здобула власна нація. Бо ж культура це свідоцтво зрілости, це виказка, що свідчить перед світом, чи дана спільнота, дана етнографічна збірнота стала вже народом-нацією, чи має потрібну кількість свідомости і розуміння, чи заслуговує на увагу, чи є тільки масою, якій ще далеко до того, щоб мала право засідати до одного стола з іншими культурними народами. Знаємо чейже, як нерадо культурні народи говорять з тими, яких уважають нижчими від себе.

Причиною нашої політичної невдачі не є брак культури, але радше те, що ми її замало знаємо та замало розуміємо. Правда, про це не вчили ані в австрійських, ані російських, ані в польських школах, то ж звідки про це могли знати всі наші люди?

Дуже часто чуємо нарікання на різних наших провідників, що вони зробили багато помилок, що не зробили рагато речей так, як це нам видається, що не вміли зорганізувати держави і т.п. і тим самим ми не змогли вибороти незалежности в тих так сприятливих часах. В тому багато правди, але, щоб вибороти державну незалежність, треба мати силу, треба мати єдність, треба мати свідомість і треба мати жертвенність, поширену аж до пожертви свого життя. Щось таке, як це показали кілька місяців тому жиди в Палестині. В нас цього не було, бо чужа школа цього нам не дала.

Згадую про це тому, що перед нами тепер дуже невідрадні перспективи і коли ми хочемо їх змінити, мусимо користати зі шкіл українознавства, де вчать і про такі справи, а не тільки самої мови та її правил.

Але погляньмо, що про ці справи говорить життя.

В „Америці" з 16-го червня ц.р. був поміщений список 152 українських градуантів середніх шкіл у Філядельфії та щось 50 знимок, хоч це ще далеко не всі українські учні, що в цьому році закінчили середню школу. Коли ми приглянулися до цього списка, побачили, що серед них є всього 15 молодих людей, які закінчили школу українознавства та хоч дещо пізнали з того, що кожний свідомий українець знати повинен. 15 учнів на 152 — це всього 10%, або кожний 10-ий хлопець, чи дівчина. Заходить питання, що знатимуть про свій нарід, про його культуру, про його минуле, про працю, зусилля та здобутки своїх дідів цих останніх 90% нашої молоді? Хто в майбутньому буде продовжувати наше суспільне, релігійне, культурне, політичне, господарське життя? Хто в майбутньому буде редагувати свої газети, писати свої книжки, хто буде лікувати звихнені душі українського народу, хто буде провадити наші організації, виховувати нашу молодь? хто буде займатися мистецькими справами?.. Чи тих 10% нашої молоді заповнять усі прогалини нашого життя, чи всі вони матимуть талант та хист до такої праці?

Вважаю, що справа ясна і зрозуміла для всіх. Наша молодь може бути і добрими лікарями, і добрими інженерами, і добрими вчителями чужих дітей, але чи зуміє бути добрими українцями? Чи зрозуміє виконувати обов'язки супроти батьківщини, чи потрапить їй щось дати зі себе? чи потрапить любити своє рідне?

Припустімо, що між нею знайдеться той і той, що схоче таки чимсь прислужитися народові, з якого вийшов, чи землиці, що живила його предків, то як же він зможе зреалізувати своє бажання, коли не знатиме ні українських проблем, ні труднощів, ні можливостей? Про що він буде інформувати світ, що слухає радше брехливої пропаганди, ніж хоче пізнати правду, що воліє бути червоним, ніж мертвим...

Якщо ми справді політична еміграція, якщо нас цікавлять більше рідні справи, ніж вигоди тутешнього життя і ми справді болімо над долею нашого народу на рідних землях та його майбутнім, якщо не бажаємо, щоб наші діти та внуки були тим матеріялом, яким наповняють кітли та переробляють на не дуже шляхетний та не дуже вартісний амальгамат, — виховуймо своїх дітей у національному дусі на свідомих членів українського народу, який бореться і напевно переможе, і користаймо з допомоги школи українознавства та їх піддержуймо!

Ця школа виконає своє завдання з честю, якщо до неї будуть ходити усі наші діти, якщо її уважатимуть не за конечне зло, якого не можна відпекатися, а за велике добродійство, якщо вона матиме всі умовини, в яких могла б діяти і розвиватися, а яких вона далеко ще не має, якщо її працю належно оцінять всі наші люди та прикладуть своїх рук, щоб їй у цій праці допомогти.

В. Мацюк

В ГОРНИЛІ ПЕРЕМІН

Кожний, що цікавиться справами виховання та навчання в тутешніх американських школах, знає, що те виховання та навчання опирається головно на теорії американського педагога Джана Дьюї, який цій школі визначує особливі завдання.

„Завданням школи — твердить він — є вдержати в рівновазі впливи різних елементів суспільного середовища й допильнувати, щоб кожна одиниця могла визволитися з-під впливів та обмежень цієї групи, серед якої вродилася". „Завданням школи є кооперувати, координувати, зрівноважувати й споювати різнородні впливи різних суспільних середовищ". „Змішання в школі молоді різних рас, релігій та неподібних до себе звичаїв створює для всіх нове і ширше середовище. Асиміляційна сила публічної американської школи є найкращим свідоцтвом доцільного і зрівноваженого притягання".

„Школа повинна добитися такої модифікації традиційних ідеалів культури, традиційних предметів навчання і традиційних метод навчання та дисципліни, щоб на всю молодь діяли виховні впливи, поки стане вона паном своєї економічної і суспільної кар'єри" ... „Ці самі основи можна віднести до розгляду взаємних стосунків між народами ... Треба вповні як робочу диспозицію розуму, що суверенність народу має другорядний і тимчасовий характер у порівнянні з повнішим об'єднанням всіх людей з собою".

Школа має бути нічим іншим, як тільки тим горнилом, у якому стоплюються шляхетні металі, як плятина, золото, срібло з меншевартісними, як олово, цинк, залізо; та на цьому дуже багато стратять на вартості ці вартісні, а дуже мало зискають ці меншевартісні. Одначе загальна політика тутешніх шкіл і влади далі притримується поглядів Дьюї і у висліді мають те, про що говорить Едгар Гувер, шеф ФБі-Ай у своїй статистиці на рік 1966 і попередні. Він каже, що в ЗДА поповняється кожної хвилини шість важких злочинів, — одне душогубство, що 48 хвилин, одно знасилування, що 21 хвилина — розбій, що 3½ хв. влім, що 23 секунди, і т.д. („Свобода" з 7. IX.)

Зовсім так, як кажуть критики (Віллям Беглі, І. Кандел, В.Г. Килпатрик) те, що було цінне — знецінено, а те, що мало малу вартість, її не збільшило.

Згадуємо це тому, що в таких школах, такими методами і засобами виховуються й наші діти. Думаю, що вислід цього виховання наглядно бачить кожний батько, коли велика частина нашої молоді цурається рідної мови і не надто радо бере участь в нашому зорганізованому житті. Американський котел мішає цемент, пісок, каміння з водою на бетон, мішає і мішає постійно. Але чи така мішанина має властивості твердого бетону, важко сказати. Бачимо щось протилежне на кожному кроці. Нам годі передбачити, якими дорогами піде дальше виховання в тутешніх школах; але бачимо виразно, що з нього не дуже вдоволені ні уряд, ні існуючі партії, ні представники релігійних спільнот, ні жоден думаючий громадянин, який часто боїться вийти вечером на вулицю.

Не маємо підстав бути вдоволеними і ми. Коли ми залишали рідні пороги, то ніхто з нас ніколи не думав, що його діти, чи внуки так скоро шукатимуть своїх власних стежок, своїх власних доріг, які не все і не всюди сходяться з нашими дорогами. Ми ніколи не могли навіть подумати, що наші діти не радо будуть вживати рідної мови, не цікавить рідними справами. Але американський котел зробив своє, і кожний думаючий українець повинен над тим призадуматися. Бо затрата рідної мови, затрата зацікавлення до рідних справ, це свого роду агонія, яка провадить до національної смерти.

В. Мацьків

Хто мені дасть відповідь?

Наталя Дяків — студентка суспільних наук в МекГілському Університеті, Монтреал, була голова СУСК (Союзу Українських Студентів Канади — у Монтреалі), тепер президент ФІТУСМ-у (Філософсько-Історіознавчого Товариства Української Студіюючої Молоді).
В суботу 7-го жовтня в Монтреалі відбувся з'їзд Українського Католицького Юнацтва (УКЮ). З'їзд звеличували: Владика Ізидор Борецький і численне духовенство Укр. Католицької Церкви в Канаді.
Всі студенти-панелісти, також священики говорили по-англійськи, йшла мова про католицьку Церкву, релігійність і був зроблений натиск, що українські студенти мають не забувати, що вони канадійці і справа України та її визволення належить до справ другорядних.
Наталя Дяків була єдиною, що промовляла по-українському, будучи другим з черги промовцем. Її промова глибока змістом, багата національними почуваннями, звернула на себе увагу багатьох учасників з'їзду УКЮ. Ми вважаємо, що з вдумливими поглядами студентки Наталі Дяків варто познайомити наших читачів.

РЕДАКЦІЯ

У вступному своєму слові я хочу попередити усіх моїх дорогих слухачів, що я буду говорити щиро, без страху, вільно висловлюватиму погляди на болючі для мене справи. Я нікого не зобов'язую підтримувати чи поділяти мої погляди. Адже кожна людина має право мати свій погляд на ту чи іншу справу, подію, думку. Після моєї доповіді я кожного хотіла б спитати, в чому я помиляюся? Та, одначе, я маю право висловитися, що щоб мене зрозуміти і відчути мої хвилювання, треба звільнитися від легковажного модерного думання, яке ширять безвітчизняні релігійні і атеїстичні інтернаціоналісти.

Я люблю людей, яких за їхні щирі погляди тяжко критикують. Я вільна від рабського страху. Я люблю тих, які в найтяжчих обставинах вміють відстояти честь і волю свого рідного народу.

Шановні Гості, Всечесне Духовенство, Дорогі Гості-Студенти! В Канаді не заборонено українцям бути українцями. Українці мають право бути українцями, їхня мова не переслідується, їхня культура не висміюється. І коли українці цією святою волею не вміють користуватися, значить вони раби, які не здатні цінити волі. Раби навіть на волі живуть, як невільники — їхня психіка рабська, вони свого рідного цураються, вони мову рідної мами не люблять, вони соромляться самі себе, і цим принижують себе перед світом і перед Богом!

Що робити? Які мають відбутися конкретні справи, щоб в Канаді міцніло "Я" української етнографічної групи? На мою думку, треба, щоб в Канаді були двохмісячні виховні курси для молоді, де б існувала лише українська мова. Треба вміло, по-вчительському поставити молодь в такі обставини, щоб вона вчилася говорити українською мовою, сама цього не знаючи і сама цього не відчуваючи. На мою скромну думку, треба якнайскоріше скапелювати парафіяльні, пластові і сумівські табори, і всіх дітей об'єднати в один табір української молоді, щоб там наша молодь мала щастя виховуватися не в дусі вузького парафіяльного чи сутопартійного думання, а в соборному, всеукраїнському думанні. І це плекало б між молоддю взаємну любов, релігійну толерантність, зникли б релігійні непорозуміння, сварки, ненависті, з яких уміло користуються запеклі вороги України. Ми не маємо, ні, не маємо права ворогам давати зброю проти себе!

Ми збудували Канаду!

Англійці завоювали Канаду. Українці перетворили дикі мочарі, болота, ліси, де ніколи не бувала людська нога, у квітучі поля — у хліборобську гордість Канади, і наочним доказом цього є хліборобські простори Альберти, Саскачевану, Манітоби, квітучі сади Окананганської долини. Думаючі люди знають, що англійцям і французам було легше завоювати Канаду, як українцям перетворити її в квітучий край. Англійці, які стояли на чолі Канади, знали, що ніхто інший, лише люди України можуть, приїхавши до Канади, покрити її ланами пшениці, жита. І тому для українців були широко відкриті двері, і вони їхали з плугами, лопатами, сокирами і з любов'ю до землі, це були арії-орії, це були Богом для Канади послані сини землі, і про це кожний може довідатися, прочитавши книгу "Сини Землі", яка також видана в англійській мові, і її треба також видати на мові французькій. Найтяжчу працю в Канаді виконали українці, і вони (українські піонери) тепер вже склали свої кості на цвинтарях Альберти, Манітоби, Саскачевану, вони нічого з собою на той світ не взяли, вони все віддали для Канади, і ми маємо у провінціях Манітоби, Альберти, Саскачевану для них поставити пам'ятники, щоб ними гордилися грядущі покоління.

Все це добре, але не можна одночасно не відчути тривоги. Нині українська національна свідомість гине, як роса на сонці. Остання статистика подає, що велике число українців під час перепису заявило, що вважає англійську мову рідною мовою. І чуємо, що велике число українців в Москві заявило, що московську мову вважають рідною мовою. Що лишається робити українській мамі — самій зректися від себе, і стати у світі посміховищем?!

Той українець, який зраджує мову рідної матері, зрадить легко мову чужої матері. І Канада з таких українців не матиме великої користи. Коли ми, українці, живучи в Канаді, зрезигнуємо з рідного способу життя, ми — значить — зречемося самі себе. Що варта людина, яка зрікається сама себе, тікає сама від себе, зраджує сама себе во ім'я смачних "гаддогів", "пепсі-кола", професійного успіху і різного блиску сумнівної цивілізаційної вартости?!

Канада має гордитися, що в Канаді живуть чесні, працьовиті українські люди, які на Сході Европи — у степах Трипільської України започаткували культуру і цивіліза-

цію на Земній Планеті, про що й повідомляє Стюарт Пігот (Едінбурський університет) у своїй книзі "Стародавні суспільства".

Останніми місяцями прем'єр-міністер Пірсон до української молоді в Оттаві сказав, що українці внесли великі культурні і духовні цінності в історію Канади. Це правда, що телевізійна програма СіБіСі утримується за кошти громадян Канади, і в тому числі й українців, і тому треба, щоб СіБіСі у своїх програмах мала не лише французьку, англійську, ірляндську, а й українську тематику. Треба робити це во ім'я демократичної справедливости!

Чи внесли б ми, українці, у духовну скарбницю Канади свої цінності, коли б ми не були українцями? Ні! Лише національно свідомий народ спроможний творити історію, дарити світові культурні цінності. І про це мають в першу чергу не забувати ті, які вважають себе духовними провідниками українців.

Ми маємо звернутися до канадійського уряду, бо він є наш уряд, з проханням перетворити окремі зразкові старі піонерські українські фарми, т. зв. "гомстеди" в історичні пам'ятники, охоронені урядом. Старі білі хати на наших очах валяться, стираються сліди по тих людях, які життя своє віддали для Канади і кості свої склали на цвинтарях прерій.

Ми в Канаді маємо право думати по-українському, маємо право вільно розвивати свої мисли, національні почування, вдосконалювати мудрість рідної національної віри і правди. Ми маємо багато даних гордитися своїм національним походженням, самобутньою історичною духовістю України-Руси. І ніхто у нас цього права не має права відібрати! Адже в останні роки очі археологів і істориків звернені на простори України, вони твердять, що з території України багато-багато тисячоліть тому почалося розселення білої раси по Землій Планеті, вони доводять, що терпторія України була колискою людей білої раси. Ці поважні твердження чужинців треба спопуляризувати між українцями, і частинно на себе цей обов'язок взяло Філософсько-Історіознавче Товариство Української Студіюючої Молоді (ФІТУСМ), куди я маю честь належати.

Мусимо бути собою!

Українці прожили в Канаді 75 років. Мають вони великі культурні і матеріяльні здобутки, і мають нечувано великі втрати: безхребетні люди українські утратили рідне духове обличчя, втопились у морі не рідної духовости, забули хто вони є, чиїх батьків діти, повернулися спиною до рідної мами. Думають, що вони від цього стануть кращими канадійцями, мудрішими людьми, о, наївні! Так, такі безхребетники від українців відбігли, до французів чи англійців вони не прилипли і повисли над прірвою безславної асиміляції. Таких людей ніхто не пошкодує, бо ж вони не шкодують самі себе, рідної мами. Вони, очевидна річ, ніколи не вернуться до рідних берегів, і у французько-англійському товаристві вони не знайдуть щастя...

Англійський розум учить англійців, щоб вони в Австралії, Америці, Новій Зеляндії, Сінгапурі, Канаді, Гондурасі були англійцями, і в цьому їхня велика національна мораль і мудрість. Чи так роблять українці? Ті українці, які лишили Україну, починають на чужинах мавпувати все чуже, і часто мавпують невміло, спрощено, швидко забувають все святорідне, утрачають національну мораль, отже, мають характер духових рабів.

Мабуть духовні провідники наші відповідають за занепад національної моралі українців, бо ж українці їм передали святі обов'язки опікуватися їхніми душами, життям, національними почуваннями. Наші духовники мають не забувати, що мова матері — це мова Бога, це мова незрадливої материнської любови. І що варта парафія, віра, молитва, коли там мова матері зраджена, забута, вигнана з душі? Я скажу — нічого така віра і така молитва не варті. Забути рідну віру — рідну мову, значить зрадити Бога. Такі мої погляди, і хай духовні отці мені докажуть, що я помиляюся?

Чомусь у мене народилася така дивна думка — я думаю, що десь через 50 років в Канаді постане рух українських сепаратистів. Українцям відомо, що вони, як сказав сенатор П. Юзик, заселюють північні простори Альберти, Саскачевану, Манітоби. Українці відчують, що їм, як канадійцям, добре, але як українцям, приходить криза. Вони відчують, що їхня солов'їна пісня і мова гине, їхнє ім'я зникає, їхня культура гасне, лишаються лише могили старих піонерів українських. І українцям стане соромно, їм стане боляче, і вони почнуть думати. Думка — велика і натхненна сила! Українцям не захочеться, щоб вони, вірніше, їхня мова і культура згинули. І вони домагатимуться, щоб простори Альберти, Саскачевану й Манітоби були покриті цілоденними українськими школами, утримані коштом українських фармерів. Адже теперішні англомовні школи на фармах, де стовідсотково навчаються українські діти, є втримувані фармерами, які є українцями. Лише той народ, який може дати сам собі раду, може бути корисним народом для Канади.

Потрібна переоцінка

Ми приїхали до Канади не з диких африканських джунглів. Ми не білі раби Америки чи Европи. Ми носії найстародавнішої у світі трипільської культури і цивілізації, ми говоримо найстародавнішою мовою білої людини. Ми несемо у своїй крові хороші людяні інстинкти, передані нам нашими світлими предками. Ми маємо право гордитися і жити в Канаді, як українці. Зробімо так, щоб весь світ знав, що українці можуть бути лише українцями і нездатні відрікатися від свого, щоб мавпувати чуже. Той, хто ці права занехує, збіднює культуру Канади і робить непростиму шкоду Україні.

Коли бачимо, що між нами існує національна млявість, невіра в рідні національні сили, значить ми повинні глибоко задуматися, що і хто нас робить в'ялими. Може треба мудро і сміло зробити переоцінку наших ду-

ховних вартостей, може наші погляди на життєві філософські справи застарілі?! Може ми, чи вірніше, наші родителі народжені в московському чи іншому рабстві, несвідомо передали нам багато рабських почувань, може ми досі не вміємо вільно, мудро і сміло думати і жити? А може хибою нашого характеру є те, що ми легко потрапляємо під гіпнозу чужих мудрувань, догм, ідеологій, понять?! Може прийшла остання година, щоб ми самі за себе думали, самі надіялися на свій ум і не просили в чужинців ні прощення, ні волі, ні щастя, ні порад, ні спасіння?! На мою думку, українцям має вистачати українського розуму і тому нам треба бути самим собою!

Я вже не дитина, я вже вмію мати зрілий погляд на життя, і коли мої погляди помилкові, то я цього не боюся. Немає людей непомильних. Я свої погляди скорегую, бо вони мої, і я маю право їх корегувати.

Я хотіла б, щоб українці в Канаді за нові 75 років життя навчилися цінити волю, думати по-українському, і зробили реформи в духово-релігійному житті, бо життя йде вперед, розум людський вдосконалюється, духовість людська збагачується. Щоб ми, українці, були гідними українцями, треба наше духове життя наснажити національними почуваннями великої і будуючої якости, любов'ю до Канади і України, до її святої стародавньої історії.

Окремі соціологи кажуть, що обставини формують свідомість людини. Але хто ж є творцем тих обставин? Люди. Треба, щоб українці були такими мудрими людьми, щоб вони самі для себе творили українські обставини життя і, особливо, для молоді.

Можемо і ми

Варто згадати такий приклад. В Монтреалі в останні роки появилися греки. Звернімо на них увагу. Вони оселилися окремим островом у Монтреалі, мають свої грецькі обставини життя: мають свої пекарні, свій нічний клюб, книгарню, голярню, ресторани, банк, кінотсатр, дитячий садок, керамічну майстерню і все на двох вулицях; написи всюди грецькі, на вулицях купками розмовляють греки і їхні діти по-грецькому, і всі вони добре володіють англійською мовою. Греки гордяться, що вони греки. Вони творять в Канаді свою духову Грецію, мають свої грецькі часописи, книжки, радіопрограми.

Коли ми не збагнемо сили, яка нас робить мудрим народом, то через 75 років українці будуть викреслені зі списку живих і мертвих канадійців і тоді буде навіки вічні відправлена панахида над померлою в Канаді українською людиною, зникнуть навіть українські часописи, ніхто не буде писати і друкувати українських книжок. І цим ми тоді перед світом панахидно продемонструємо, що ми не маємо права бути вільними між вільними народами, бо ми не вміли користуватися канадійською свободою і... добровільно загинули. І вороги наші тоді розпесуть злі думки, що українці в Канаді, будучи частиною Українського Народу, довели, що й Україна не доросла ще бути державою, їй бракує національно свідомого народу.

Я до всіх Вас говорила українською мовою. Мені, як українці, якось ніби соромно до українців не говорити мовою українською. Я високо ціню національне "Я" українського народу. І на мою думку, немає на світі більш благородного почуття, як почуття любови до Вітчизни рідних предків, до України моєї, яка є нині поневолена і перед світом принижена.

Наталя Дяків
Монтреал, Кве.

ВІЛЬНИЙ СВІТ
Winnipeg, Nov. 27, 1967.

Кол. вояк дякує студентці

Високоповажаний
Пане Редакторе!

Ввічливо прошу Вас помістити ласкаво у Вашім цінним часописі оцей мій лист.

У *"Вільному Світі"* з 30 жовтня 1967, на 4-ій сторінці, під рубрикою "На актуальні теми", була поміщена під наголовком *"Хто мені дасть відповідь?"* промова студентки *Наталі Дяків*, виголошена нею на з'їзді Українського Католицького Юнацтва дня 7-го жовтня 1967 в Монтреалі, в Канаді.

Ця промова є незвичайно гарна і вартісна та глибоко зворушуюча. Мені було радісно читати, як ця молода студентка стала відважно в обороні нашої мови. Я відчув за те до неї вдячність і пошану та подумав, що труд тих всіх нас, що півстоліття тому боролися зі зброєю в руках за наш нарід і за його мову — не пішов намарно. Кров моїх побратимів по зброї, пролита на сотках українських побоїщ, має магічну силу. Вона зроджує чудові квіти навіть по кількадесяти роках і то не тільки на Україні, але і в краях віддалених тисячі миль від неї. Одна з тих чудових квіток — молоденька студентка Наталя Дяків.

На доказ мого подиву, пошани і вдячности до неї я хотів би післати їй залучену ось тут мою знимку в українському старшинському однострою, зроблену на фронті в Україні майже пів-століття тому.

Зі щирим привітом і пошаною,

Інж. Омелян Михайло Тишовницький,
кол. четар 11-го Стрийського Гарматного Полку Української Галицької Армії, 1918 - 1920 рр.

ОБЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ
ВІДДІЛ В ЛЬОС АНДЖЕЛЕС В КАЛІФОРНІЇ

Лос Анджелес, дня 21. лютого 1969.

Mr. E.M. Tyshowaytskyj, Esq.

1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Cal. 90042

До Високоповажаного Пана
Інж. Омеляна ТИШОВНИЦЬКОГО
б. Поручника У.Г.А.

Вельмишановний Пане Інженере
і Дорогий Побратиме Поручнику!

З нагоди Вашого 70-літнього Ювілею Управа ОбВУА, в імені всіх членів Відділу - б. українських вояків, складає Вам, своєму найактивнішому б. Голові Відділу і заслуженому Старшині та Громадянинові, НАЙСЕРДЕЧНІЙШІ ПОБАЖАННЯ:

Всього найліпшого, а особливо доброго здоровля і много сили тіла і ума на М Н О Г І Л І Т А !

З глибокою пошаною до Вас
та сердечним побратимським привітом

за Обєднання б. Вояків Українців в Америці
Відділ Лос Анджелес

Д-р. Амброзій Вусик
голова

Інж. Ярослав Білинський
секретар

НЕХАЙ БУДУТЬ БЛАГОСЛОВЕННІ:

ті, що розуміють мій хиткий крок і тремтячі руки;

ті, що знають, що мої вуха мусять вже напружуватися, щоби зловити те, що хтось говорить;

ті, що знають, що мої очі є притемнені, а мій ум повільний;

ті, що дивилися в другий бік, як моя кава розлялася при столі;

ті, що пристануть з веселим усміхом, щоби поговорити хвилинку;

ті, що ніколи не кажуть "Ви оповідали це вже два рази сьогодні";

ті, що вміють привернути спомини з минувшини;

ті, що дають до пізнання, що вони люблять і шанують мене і що я не є в осамітненні;

ті, що знають, що мені тяжко знайти силу нести мій хрест;

ті, що своєю любов'ю полегшують дні моєї мандрівки до вічности.

— — — —

Вільний переклад англійського вірша авторки Esther Mary Walker під наголовком "BEATITUDES FOR FRIENDS OF THE AGED". Дозвіл на одноразовий переклад і публікацію одержав від Catechetical Guild, 262 E. 4th St., St. Paul, Minn., U.S.A.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

СВІТЛО — український католицький місячник. Видають ОО. Василіяни. Головний редактор: о. Орест Купранець, ЧСВВ. Редакційна Колегія: о. Іріней Назарко, ЧСВВ, о. Василь Ваврик, ЧСВВ і ред. Олександер Мох.

Адреса редакції:
3100 Weston Road, Weston, Ont. Telephone: 241-9203.

Адреса адміністрації:
The Basilian Press, 286 Lisgar Street, Toronto 3, Ontario.
Telephone: 535-6483.

Передплата на один рік: $4.00; поодиноке число 40¢

Laudeatur Iesus Christus !

Los Angeles, California, November 12, 1970

His Holiness Pope Paul VI
Citta' Del Vaticano

Your Holiness:

I am submitting herewith 3 clippings from 3 Ukrainian newspapers containing articles extremely critical of Cardinal Tisserant.

I am a Ukrainian Catholic. I am very saddened and depressed that a Cardinal of the Holy Catholic Church took the liberty to insult my nation, a nation of 45 millions, a nation of heroes and martyrs for the Christianity, a nation which for centuries was the bulwark of the Christianity against the wild hordes from Asia and which now is exposed to the wildest persecution and indescribable sufferings for its Christian faith and for its desire to live as a free member in the family of nations in a free, independent and sovereign Ukraine.

Your Holiness' most respectfully and faithfully,

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

3 Enclosures

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

Former artillery officer
of the UKRAINIAN REPUBLIC
in war against Russia's
aggression in 1918–1920

120 million non-Russians are enslaved by Russia in her "Soviet Union" and over 100 millions in her satellites.

UKRAINE, a founding member of the United Nations, is held by Russia in colonial slavery and oppression

Six million died in UKRAINE of famine artificially created by red Moscow 1932–33.

In UKRAINE, the Russians russify the schools, burn libraries, jail innocent priests and intellectuals

Russia, the last colonial empire, enslaves 45 million UKRAINIANS, and the United Nations look on tacitly.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Хвальна Редакціє!

Признання і вдячність належаться від усіх Українців у вільному світі для Вп. П. Проф. Л. Шанковського за його статтю під наголовком „Чи 2 × 2 = 4 ?" і для „Америки" за поміщення тої статті в числі з 10 лютого 1971, а для канадійського „Нового Шляху" за її передрук в цілості в числі з 6 березня 1971. Ця стаття є дуже вартісна тому, що таврує не тільки денаціоналізаторів і асиміляторів, але й тих гіпокритів і лицемірів, що назверх удають українських патріотів і на словах розпинаються за українство, а в душі і на ділах попирають винародовлювання і асиміляцію.

Вартість і значіння тої знаменитої статті побільшує ще ця обставина, що написав її наш передовий і загально знаний, визначний і шанований громадянин, історик, редактор і професор та колишній учасник наших збройних визвольних змагань в рядах Української Галицької Армії, а часопис, в якому ця стаття появилася, є нині єдиним у світі українським католицьким щоденником і так, як і „Новий Шлях", одним з найповажніших і найкраще редагованих та найвартісніших наших часописів.

Потреба такої статті відчувалася дошкульно від довгого часу, бо денаціоналізація і асиміляція Українців у вільному світі набирає жахливих і трагічних розмірів, а проявляється вона найяскравіше в тому, що більшість наших дітей вже або не знає, або не хоче уживати української мови, а мішані вінчання серед Українців доходять до 100%. Цю трагедію ще побільшує факт, що денаціоналізацію і асиміляцію попирають деякі духовні особи нашої Церкви, тої самої Церкви-Мучениці і Страдальниці, яка на рідних землях під ворожими займанщинами була через цілі століття заборолом проти винародовлювання і асиміляції, а також ця обставина, що наші керівні громадські установи у вільному світі не таврують, як слід, ані асиміляції, ані мішаних вінчань. Тому більша є заслуга Вп. П. Проф. Л. Шанковського і „Америки" та „Нового Шляху".

Таких і тим подібних статтей нам треба більше і частіше і то не тільки в „Америці" і „Новому Шляху", але в усіх наших часописах у вільному світі, а наші проводи повинні брати собі ті статті до серця і поставити боротьбу проти нехтування нашої мови і проти приросту мішаних вінчань на першому місці своєї діяльности, якщо ми не хочемо, щоб нашу еміґрацію стрінула така сама судьба, як судьба, що стрінула тих, про яких ми тепер питаємо: Де є нині у світі свідомі свого українства нащадки тих наших політичних еміґрантів, що вийшли з України з Мазепою по полтавській катастрофі 1709-го року?

Із щирим привітом і пошаною:

Інж. Омелян М. Тишовницький

четар артилерії УГА

Український Конґресовий Комітет Америки, Інк.
302 WEST 13th. STREET, NEW YORK, N. Y. 10014
Tel. WAtkins 4-5617

Дня 29 червня 1971 р.

Високоповажаний Пан
Інж. Омелян Тишовницький
Лос Енджелес, Каліфорнія

Вельмишановний Пане Інженере !

Слідкуючи уважно за повідомленнями в нашій пресі, з великою приємністю можемо ствердити, що Ви, Вельмишановний Пане Інженере, користаєте з різних нагод, щоби інформувати американський світ про українську справу.

Майбутній історик українського поселення в Америці мусить зустрітися з Вашою працею. Ми також Вам вдячні, що Ви все не забуваєте про Конґресовий Комітет і інформуєте нас про різні Ваші заходи.

Проєкт закону про студії етнічної спадщини референував на двох засіданнях Екзекутиви УККА проф. Л. Добрянський. Професор є в контакті з Конґресменом Пуцінським, що вже довший час старається переконати Конґресові Комісії про доцільність схвалення такого закону. Є очевидним, що чим більше Конґресменів буде прихильних тій справі, то Палата Репрезентантів може схвалити такий закон. Коли б мали в стейтах, таких людей, як Ви, Вельмишановний Пане Інженере, більше, які мали би контакти із своїми Конґресменами, то не одну справу для нас корисну можна було би перевести в Конґресі ЗСА.

Ваші матеріяли я переслав проф. Л. Добрянському із зазначенням, що це не вперше Ви активно включаєтесь в справи, які розглядаються в Конґресі.

За Вашу працю і співпрацю щиро Вам дякуємо.

Просимо прийняти вислови нашої

правдивої пошани

Іван Базарко
Адміністративний Директор

Історія України в образках

Під такою назвою появилася цього року у Філядельфії виховна праця, яка складається з 77 барвних прозірок і двох підручників: один в українській мові, а другий в англійській. На прозірках, зроблених на підставі визначних українських і чужих мистців, є показані найважніші постаті й події історії України від найдавніших часів до найновіших. В обох підручниках, що мають майже ідентичний зміст в обох мовах, є короткі, легко зрозумілі оповідання до кожної прозірки. Висвітлення тих прозірок проекційним апаратом на екрані, при рівночасному відчитуванні всіх оповідань в одній мові (українській або англійській), триває около півтори години.

Відповідно до рівня навчання й віку молоді учитель може добирати відповідні прозірки і короткі оповідання з українського або англійського підручника. Кожний період цієї історії можна теж викладати осібно.

Автором цієї праці є довголітній педагог Іван Струк, голова Української Інформаційної Служби у Філядельфії, яку він уже 12 літ утримує власним коштом і яка за той час вислала вже тисячі протестів до видавництв американських шкільних підручників, енциклопедій, атлясів і періодиків проти фальшування історії України.

У виготовленні „Історії України в образках" брали участь або допомагали: д-р П. Ісаїв, о. д-р І. Нагаєвський, П. Мегик — професор і директор Української Мистецької Студії у Філядельфії, проф. Дарія Уляницька, д-р Сильвестер Черняк, Марія Петрович, фотограф Нестор Волошинський, Роман Мацьків і інші.

Цей педагогічний твір є призначений для висвітлювання головно для шкільної молоді, якій помагає легше запамятати постаті й події української історії при помочі прозірок. Крім цього в української молоді цей твір причинюється до викликання почуття приналежности до великого й славного народу та гордости на ту приналежність. Серед чужинців цей твір ширитиме правду про Україну й поборюватиме брехні наших ворогів про минувшину нашої батьківщини.

Професори й учителі з Вашінґтому і Філядельфії висловилися, що ця праця має виховну вартість, а Шкільна Рада при УККА прийняла її теж дуже прихильно.

Проф. Струк висвітлив ті прозірки перед представниками Управління Прилюдної Освіти міста Філядельфії два рази: перший раз перед п. Джаном Лайвером, референтом слухово-зорового Відділу того Управління, а другий раз перед п. Геролдом Кеслером, представником Відділу Соціяльних Студій.

Оба ці представники признали, що прозірки є виконані по-мистецьки, а зміст „Історії України в образках" в англійській мові є написаний ясно, ядерно і цікаво. Управління Прилюдної Освіти м. Філядельфії замовило кілька комплетів цієї історії для американських шкіл, бо американський уряд є тепер зацікавлений етнічними групами й історією їхніх батьківщин.

Ця виховна праця вповні заслуговує на те, щоб її поширити не тільки серед усієї нашої і неукраїнської молоді, а також серед ширшого загалу у вільному світі: в усіх школах, молодечих товариствах, ветеранських організаціяхх, прилюдних бібліотеках і т. п.

За ближчими інформаціями треба звертатися на адресу:

Mr. Ivan Struk, 1410 Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

The History of Ukraine in Pictures

Under this title appeared in Philadelphia this year an educational work composed of 77 colored slides and two textbooks, one in Ukrainian language and the other in English. The slides, made from paintings of well known Ukrainian and foreign artists, present the most important personages and events of the history of Ukraine from the earliest times to the present. In both textbooks, with almost identical text in both languages, are concise, easily understood narrations for each slide. The presentation of these slides with a projector on a screen, with simultaneous reading of all the narrations in either the Ukrainian or English language, takes about an hour and a half.

According to the educational level and the age of the youth, the instructor can choose appropriate slides and short narrations from the Ukrainian or English textbook. Each period of this history can also be presented separately. The author of this work, Mr. Ivan Struk, is a pedagogue of many years. He also is the chairman of the Ukrainian Information Service in Philadelphia which for the last twelve years has been run at his own expense. The Ukrainian Information Service has during this length of time sent out thousands of protests to the publishers of American school textbooks, encyclopedias, almanacs, atlases, and periodicals against false representation of the history of Ukraine.

The following persons took part or were helpful in the preparation of the "History of Ukraine in Pictures": Dr. P. Isaiw, Rev. Dr. I. Nahajewsky, P. Mehyk — professor and director of the Ukrainian Art Studio in Philadelphia, professor Daria Ulanycka, Dr. Silvester Cherniak, Maria Petrowych, photographers Nestor Woloshynsky and Roman Mackiw and others.

This educational work is designated to be presented chiefly to the school youth since it helps them to easily remember the personages and events of the Ukrainian history. In addition, this educational work creates in Ukrainian youngsters a feeling of belonging to a great and glorious nation and develops a pride of this belonging. Among non-Ukrainians this work spreads the truth about Ukraine and helps overcome the falsehoods of our enemies about the past of our fatherland.

The professors and teachers from Washington and Philadelphia expressed an opinion that this work has educational values and the Educational Council of the UCCA accepted this work very favorably.

Mr. Struk presented the slides twice before the representatives of the Board of Public Education of the City of Philadelphia: First time before Mr. John Lyver of the Audio-Visual Department of this Board and the second time before Mr. Harold Kessler of the Sociology Studies Department. Both representatives stated that the slides were produced professionally and that the English textbook of the "History of Ukraine in Pictures" is written comprehensibly, briefly and very interestingly. The Board of Public Education of the City of Philadelphia ordered a few sets of this history for the American schools since the American Government is now interested in the ethnic groups and in the history of their fatherlands.

This educational work fully deserves to be made available to all of our and foreign youth and to the general public in the free world: To all schools, youth groups, veterans organizations, public libraries, etc. Additional information can be obtained from the author: Mr. Ivan Struk, 1410 Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141.

Omelan M. Tyshovnytskyj

— "РІДНА ШКОЛА" —
ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА В М. ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФОРНІЯ

4315 MELROSE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA

18 березня, 1972.

Високоповажаний Пане Інженере!

В імені учнів і їхніх батьків щиро-сердечно дякуємо Вам за щедрий жар - 67.10 дол.-, що ми його зужиткували на закупно "Історії України в образках" редакції проф. Івана Струка. (Гл. стор. 229 і 230)

При тому повідомляємо Вас, що згадану пересилку ми вже одержали: 77 прозірок й книжку з поясненнями до них; очевидно ми радо хотіли б висвітлити їх на екрані у Вашій присутності, у вигідний для Вас спосіб: у школі, в залі УКО чи хотяйби й у Вас вдома.

Остаємось з правдивою пошаною до Вас
за Батьківський Комітет

В. Корінь

інж. Володимир Корінь
секретар

В. Будило

інж. Володимир Будило
голова

По Вільній Землі Вашінґтона

РІДНА ШКОЛА В ЛОС АНДЖЕЛЕС

Як подає Бюлетень ч. 6 Курсів Українознавства в Лос Анджелес Рідна Школа тут добре розбудовується скорим темпом. Любомир Словський є Директором Школи і в згаданому Бюлетені є подане його звернення до українців міста, в якому він так пише:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Повідомляємо батьків-родичів, що школа набула майно для вжитку наших учителів. Закуплено "дітто-машину", на якій учителі продукують численні копії для своїх учнів. Набуто прозірки "Історії України", за які заплатив п. інж. Омелян Тишовницький. Складаю в імені учителів та управи щиру подяку за таку дорогоцінну пожертву, як також дякую всім іншим жертводавцям, що помогли "Рідній Школі" готівкою.

(Гл. стор. 229-231)

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Любомир Словський

Льос Анхелес, Каліфорнія, 23. липня 1971 р.

До Високоповажаного Пана Мирона Куропася
Головного Радного Українського Народного Союза

Високоповажаний Пане Куропась !

У щоденнику "СВОБОДА", ч. 131, з 14. липня 1971 р. на 4-тій сторінці, мене зацікавили слідуючі подані Вами інформації:

ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ
REPORT OF SUPREME ADVISOR MYRON KUROPAS
(Продовження)

(2) Another significant endeavor in the area of educational innovation was my participation in the 1970 White House Conference on Children. Invited by President Nixon, I represented the UNA Education Research Committee and was able to broaden my appreciation for the scope of educational activity represented by various American institutions.

(3) My recent appointment by President Nixon to the National Advisory Council on Supplementary Centers and Services should also broaden both the scope and the breadth of the UNA Education Research Committee's work.

М. Куропась підмічує, що бере активну участь в етнічних студіях, які уможливила фундація Форда в рамах т. зв. Національного Проекту відносно Етнічної Америки. Українці повинні в цій акції взяти повну участь й використати наявні можливості й фонди. Залучує до протоколу і роздає учасникам нарад відповідну брошуру про цей проект.

В звязку з цими Вашими інформаціями я був би Вам вдячний, як Ви були би ласкаві:

/1/ прислати мені вище згадану брошуру про т. зв. "Національний Проект відносно Етнічної Америки",

/2/ відповісти мені на слідуючі питання:

/а/ Які є реальні і практичні можливості, що їх могла би використати зараз наша українська спільнота в ЗСА в звязку з Вашою участю в "Конференції в Білому Домі в справі Дітей" і в звязку з тим, що Президент Ніксон іменував Вас членом "Народної дорадчої Ради в справі Доповнюючих Осередків і Послуг", та хто, що і як мав би робити, щоби такі реальні і практичні можливості /о скільки вони існують/ використати ?

/б/ Які є вище згадані Вами "наявні можливості і фонди", що їх могла би використати зараз наша українська спільнота в ЗСА в звязку з "Національним Проектом відносно Етнічної Америки" і хто, що і як мав би робити, щоби ці "наявні можливості і фонди" використати.

/в/ Який є звязок, чи відношення, між вище згаданим Вами "Національним Проектом відносно Етнічної Америки" а проектованим "Законом про Студії Етнічної Спадщини", про який я помістив в українській і англійській мові залучену осьтут статтю у щоденнику "АМЕРИКА" з 10 і 11 червня 1971 ?

/г/ Чи Ви годитеся на те, щоби я помістив в українській пресі в ЗСА Ваші відповіді на вище наведені питання ?

З найкращими побажаннями і висловами правдивої пошани:

2 залучники

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Колишній Четар артилерії Української Галицької Армії,
Емеритований Інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА.

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
USA

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1971

СТОРІНКА ТУСМ

РІК IX. СТОРІНКА ТУСМ-У Ч. 4. (24)

Редагує Колегія з уповноваженням Світової Управи ТУСМ: Лев Іваськів, Христя Кульчицька, Ярема Тауридзький (Аргентина)

Головний редактор: Христя Л. Кульчицька

P.O. Box 141 Riverton, N.J. 08077, USA

ПОДЯКА

Світова Управа ТУСМ цією дорогою складає сердечну подяку інж. Омелянові М. Тишовницькому, з Каліфорнії, видатному громадському діячеві, і невтомному працівникові для української справи за його щедру моральну і матеріяльну підтримку діяльности нашого Товариства.

STUDENTS IN DEFENSE OF HUMAN RIGHTS
IN THE SOVIET UNION
P.O. Box 774
Arlington, Va. 22216

President
EUGENE IWANCIW
Vice-President
OLEH CHOMA
Secretaries
OKSANA KLIMKO
VICTORIA VARVARIW
Finance
CHRISTINA SYDOR
Press and Information
WALTER STADNICKI
ARCHIE ZINKEWYCH
Executive Board
BOHDAN FUTALA
INIA HIKAWYJ
ASKOLD LOZYNSKYJ
GEORGE LYSENKO
OREST PETRENKO
OLEH SACIUK

8 April 1972

Mr. Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

Dear Mr. Tyshovnytskyj:

Excuse me for not writing sooner but I have been very busy. Also I have put off writing because I wanted to write this letter in Ukrainian. While I understand, speak, and read in Ukrainian, my writing is very poor and it takes a long time. Rather than to postpone any longer, I decided to write in English.

I would like to extend my sincere thanks for the picture you sent me. I feel very honored that you sent me something so valuable. (Див. стор. 3)

I would also like to thank you for the address of Bohdan Buchynskyj. I sent him some more petitions and hope to remain in contact with him.

With all the problems I have encountered with this job, it was an inspiration receiving your letter and your picture. Far too many Ukrainians do not understand that this is not the work of Valentyn Moroz, Vyacheslav Chornovil, Ivan Dzyuba and others only. The fight for Ukrainian freedom is the responsibility (or it should be) of every Ukrainian, whether in Ukraine, the United States, Canada, or anywhere else. Only by working together will we realize the freedom that we having been fighting for for so very long, the freedom that we deserve.

Again I wish to thank you. I look forward to meeting you some day.

Sincerely,

Eugene M. Iwanciw

Голова СУСТА відвідав студентські громади

СВОБОДА, СУБОТА, 12-го СІЧНЯ 1974

Вашингтон. — Виконуючи свою передвиборчу обіцянку встановити кращі контакти між Управою Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) та окремими студентськими громадами, новообраний голова СУСТА Євген Іванців недавно закінчив 10-денну подорож по середньо-західніх стейтах, під час якої відвідав 4 головні осередки українського поселення, а саме: Міннеаполіс, Чикаго, Детройт і Клівленд. Разом з Є. Іванцевом подорожував Олег Данилевич, директор спеціяльних завдань СУСТА. Відвідини студентських громад у цих містах мали на меті, за словами голови СУСТА, „краще познайомити нас із ситуацією, діяльністю та проблемами кожної громади". Протягом кількох останніх років, заявив п. Іванців, контакти між цими громадами та Управою СУСТА дещо занепали. Під час зустрічей з провідниками та членами цих студентських громад були також обговорені програми та пляни Управи СУСТА.

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 21. січня 1974 р.

Вп. Пан Евген Іванців
Арлінґтон, Вирджінія

Високоповажаний і Дорогий Пане Іванців !

Передусім прошу прийняти від мене якнайщиріші ґратуляції з наго-вибору Вас на Голову СУСТА.

Я приготовляю до видання "офсет"-ом книжку під наголовком "МОЇ ПАМ'ЯТКИ", в якій будуть фраґменти моїх спогадів, статті, промови, листи, документи, світлини тощо.

Між листами я хотів би помістити тек залучений осьтут у фотокопії Ваш гарний і патріотичний лист до мене з 8.квітня 1972 р., на що оцим ввічливо прошу Вашого ласкавого дозволу.

При цій нагоді пересилаю Вам дві летючки Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА", в якому я очолюю Дорадчу Раду.

Як Ви хотіли би мати та прибивати на всіх висиланих Вами листах печатку "ГЮМЕН РАЙТС ФОР ЮКРАЇН", яка є прибита на обох сторонах коверти оцего листа, то я дуже радо вислав би Вам її безплатно.

Мені було би дуже цікаво довідатися, як Ви задивляєтеся на акцію "МЕТИ", про яку мова в залучених осьтут двох летючках, а також, яке є становище до цієї справи зі сторони Управи та загалу членів СУСТА. Прошу також написати мені, чи я можу помістити в "МОЇХ ПАМ'ЯТКАХ" Вашу відповідь на оцей мій лист. Як Вам вигідніше писати в анґлійській мові, то прошу писати до мене по анґлійськи; я розумію цю мову, бо я служив в Армії ЗСА в Німеччині, як перекладач, а ту, в Льос Анхелєс, служив 14 літ, як "специфікаційний письменник" в Корпусі Інженерів Армії ЗСА.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Залучники Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Відділу ОбЗУА в Льос Анхелєсі, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра. (гл. стор. 489)

Моя адреса:

OMELIAN MYCHAILO TYSHOVNYTSKYJ
[illegible]
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

(Оцей лист, висланий на адресу, подану на стор. 235, вернув до мене недоручений, а висланий ще раз на адресу, подану мен. п. Інж. Богданом Кульчицьким (1800 - 38Eh St. N.W., Washington, D.C. 2007), вернув знова недоручений.)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. квітня 1972 р.

До Високоповажаного Пана Павла Недвелла
через щодениик "Америка" у Філядельфії

Високоповажаний і Дорогий Пане Недвелл !

Вже від довшого часу читаю в англійських числах "Америки" Ваші знамениті, відважні і високо патріотичні статті, вірші і листи в обороні свободи і людських прав нашого поневоленого але нескореного українського народу.

Моє серце наповнюється радістю і захопленням, коли читаю Ваші твори, з яких бачу, що на зміну нам, старим, нове покоління перебирає і продовжує боротьбу за волю України.

Як вияв мойого особистого подиву, признання, вдячности і пошани за ту Вашу так дуже важну, потрібну і хосенну працю для добра нашого народу прошу Вас прийняти від мене, старого українського вояка, залучену осьтут мою знимку в українському старшинському однострою, зроблену в Україні понад пів століття тому, в часі моєї участи у збройній боротьбі за волю і незалежність самостійної і соборної Української Держави. (Гл. стор. 3)

З цілого мого серця бажаю Вам дальших як найкращих успіхів у Вашій шляхотній письменничій праці для добра нашої батьківщини України і остаю

зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Залучник: Омелян Михайло Тишовницький
знимка
(Гл. стор. 3)

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії
(Гл. стор. 489)
1919-1920

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
USA

Former artillery officer
of the UKRAINIAN REPUBLIC
in war against Russio's
aggression in 1918–1920

51 Catharine Street

Poughkeepsie, New York 12601

September 23, 1972

Mr. Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

1009 Adelante Avenue

Los Angeles, California 90042

Dear Mr. Tyshovnytskyj:

In the mail this past week I received your package, for which I thank you very much. I also thank you for your kind and generous words concerning my literary works in defense of the human rights of our brothers and sisters in enslaved, but unconquered Ukraine and in defense of Ukraine's right to be free and independent. Coming from one who fought courageously in the ranks of the Ukrainian Army (of the Ukrainian National Republic) as it valiantly strove to oppose Soviet Russian agression in Ukraine in 1918-1920, these words cannot but encourage me to continue my efforts--in my own small way--in defense of these rights.

I am not a writer by profession--I am a draftsman--but I realize that I do have a God-given talent for writing. And, I feel that it is my natural and God-given duty to use that talent (to the best of my ability) for the benefit of our own Ukrainian people. Especially so at this moment in history, when our brothers and sisters in Ukraine are courageously opposing the forces of Russification there today.

In closing, I would like to thank you once again for your very much appreciated letter.

Very Sincerely yours,

Paul Nedwell

Paul Nedwell

51 Catharine Street

Poughkeepsie, New York 12601

September 23, 1972

Dear Mr. Tyshovnytskyj:

I thank you for the booklets contained in the package you sent me a short time ago. I read "I Am A Canadian" by John Hladun, but I only read a little of "Who Will Answer Me?" by Natalia Diakiw. I am sorry to say that my knowledge of our mother tongue is only fair--I learned our mother tongue entirely on my own by means of records and Ukrainian grammar books--and I did not have time enough to read through the entire booklet by Natalia Diakiw. However, I did read your letter in the booklet by Natalia Diakiw and found it to be interesting and worthy of publication.

I found the booklet "I Am A Canadian" by John Hladun to be interesting, and I agree with many of the author's statements relating to the subject of nationality and to the subject of the inferiority complex exhibited by many Ukrainians. When I was young--I am presently 27 years old--I had a mild case of the above-mentioned inferiority complex; but, with the help of my late, beloved grandmother, I overcame this handicap once and for all. I was inspired by a reading of this booklet to write a short essay of my own on the subject of our nationality and our national background --from a Ukrainian American's (this Ukrainian American's) viewpoint--for Ukrainian Americans--"To Be A Good Ukrainian Is To Be A Good American: A Short Essay On The Subject For Ukrainian Americans." I sent my short essay to the editor of "America" for his consideration as to its possible publication in a future issue of "America" in its English-language section.

I am also sending you along with this letter some of my material published in other Ukrainian publications for your possible interest. On pages 6-11 of the September 15, 1968 issue of "Life Beacon" you will find a letter of mine containing some of my individual views and opinions on Ukrainian matters in general as they concern Ukrainians born in the New World. On pages 28-29 of the Winter 1970-71 issue of "Forum, A Ukrainian Review" you will find some of my poems on Ukrainian and other themes. On page 4 of the April 1972 issue of "Lemko News" you will find some of my humble attempts at writing simple poems in Ukrainian. On page 1 of the November 1971 issue of "Lemko News" is a poem I think you will appreciate. On page 3 of the May 1972 issue of "Lemko News" is a short poem written about my struggle to learn Ukrainian, my mother tongue. And on page 4 of the February 1972 issue of "Lemko News" is a letter to the editor concerning a previous editorial--I would hope that you would read this letter, as I really think that you will find it to be interesting.

In closing, I would just like to thank you for all that you have sent, and especially for your very kind letter.

Very Sincerely yours,
A Brother Ukrainian,

Paul Nedwell

Paul Nedwell

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

October 18, 1972

Mr. Paul Nedwell
51 Catharine Street
Poughkeepsie, N.Y.

Dear Mr. Nedwell:

Thank you very much for your two very nice letters of September 23, 1972 and for the enclosed magazines and newspapers.

I enjoyed reading your poems and letters printed in said publications. I also have read your poem "Autumn" and your essay "To bee a Good Ukrainian is to be a Good American" published in "America" on October 5, 1972. I especially appreciate and admire your great love for Ukraine so vividly expressed in your writings. I also can appreciate your struggle to learn the Ukrainian language from records and grammar books, because I went through a similar experience myself when I was learning the English language in a Displaced Persons camp in Germany in 1945 from books and by listening to the U.S.Army radio newsreel. It was not easy because I never learned English in the school and because at that time I was 46 years old (I am 73½ now). However, all Ukrainians have an inborn ability for languages which could be attributed to the centuries of foreign occupation of Ukraine. Within 4 months I mastered the English language to such a degree that I volunteered into the U.S.Army and served as interpreter prior to my immigration to the United States. In this country, I served for 14 years in the U.S.Army Corps of Engineers as a specifications writer for major civil engineering projects.

It will be much easier for you to perfectly master the Ukrainian language because you are much younger than I was in 1946, because you have the Ukrainian language in your blood, which was not the case with me when I was learning English, and because you have in your heart a great inherited love for Ukraine and love is a tremendous force enabling us to perform and achieve things which without love would be impossible.

The easiest and most pleasant way to master any language is to read good and interesting books in the given language. This way I myself learned several languages in my lifetime. I imagine that there is a library in Poughkeepsie where you could borrow good Ukrainian books. If not, I could mail you a good book from my personal library and you could keep it longer than a book from a public library. When you finish reading it, you would mail it back to me and I would send you another one and so on.

You mention in your letter that you are not a professional writer. That was the case with many great writers. That was also the case with our greatest poet Taras Shewchenko. "By profession" he was a serf, shepherd, lackey, painter and soldier. To be a writer one does not have to be professional; he only must have a talent and a grat love or an idea which inspires him. You have both and, therefore, you can become a great writer which I wish you most sincerely.

I am returning by a separate mail all publications received fom you.

Cordially yours,

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

E. M. TYSHOVNYTSKY
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA, 90042

October 4, 1972

TO WHOM IT MAY CONCERN: (Zu. crop. 108)

Mr. Roman B. Sijak was employed in my Consulting Engineering firm in the City of Lviw, Ukraine, in the years 1942-1943 as a Supervisory Civil Engineer in charge of the design for major civil engineering projects.

He worked on these projects himself and, at the same time, supervised and instructed his subordinate crew consisting of four graduate engineers who worked under his directions.

Mr. Sijak's professional ability and performance were superb and outstanding. His diligence, reliability, loyalty and the endeavor for the good of my firm were extraordinary and exemplary.

E. M. Tyshovnytsky

Former Professional Engineer in Poland in 1925-1941
(Zu. crop. 108) Former Consulting Engineer in Lviw, Ukraine, in 1941-1944
Former Professional Engineer in Germany in 1944-1945
(Zu. crop. 31) ← Former Registered Professional Engineer in Texas in 1948-1953
(Zu. crop. 42) ← Former Civil Engineer with the U.S.Army Corps of Engineers, Los Angeles District, in Los Angeles , in 1953-1967

Retired since December 1967

ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ

СТОРІНКА КООРДИНАЦІЙНОЇ ВИХОВНО-ОСВІТНЬОЇ РАДИ

Ч. 9 (19) Жовтень 1972

Сторінку редагує Колегія:
Володимир Мацьків — голова
ред. Ірина Пеленська-Паська
і **д-р Петро Ісаїв** — члени

Матеріяли просимо слати
на адресу:
W. Mackiw
815 N. 25th St.
Philadelphia, Pa. 19130

З листів до Редакції

Високоповажаний і Дорогий
Пане Мацьків!

Я прочитав в „Америці“ з 22 серпня 1972, Вашу статтю п. н.: „На порозі нового шкільного року“, і ця стаття спонукала мене написати цей лист.

(Гл. стор. 243) ←

Вже від кількох літ читаю з великим вдоволенням, подивом, захопленням і зворушенням Ваші знамениті і надзвичайно вартісні статті, за які Вам належиться признання, вдячність і пошана від цілої нашої спільноти. Ті статті повинні б передруковувати усі ті наші часописи, в яких часто друкується багато зовсім безвартісних, нецікавих і нікому непотрібних речей.

(Гл. стор. 218-220) ←

Усі ті Ваші статті варто б теж видати великим накладом окремою книжкою для масового поширення її у всіх країнах нашої діяспори, так, щоб вона дісталася до рук усіх наших дітей і їхніх батьків та виховників. Статті в часописах не заступлять книжки, бо пересічний читач не зберігає часописів навіть з найкращими і найвартіснішими статтями. Книжка з Вашими статтями, що є правдивими перлинами виховної літератури, причинилася б до збереження наших дітей при українстві, а для такої цілі повинен знайтися видавець.

Також дуже варта, щоб знайшовся меценат, що видав би своїм коштом Вашу 85-сторінкову книжечку п. н. „Наші діти і їх виховання“, що вийшла 1966 року і розійшлася до року. Такий меценат заробив би на цьому, бо ці книжки розійшлися б так само скоро, як й перша.

Остаю з пошаною

Омелян М. Тишовницький
Емеритований інженер
Корпусу Інж. Армії ЗСА
Колишній чет. арт. УГА
1918—1920 років

Володимир Мацьків

На порозі нового шкільного року

Кінчаються вакації, а наближається початок нового шкільного року. Саме це створює нагоду пригадати усім нашим українським батькам та усій нашій спільноті про їх обовязки так супроти своїх дітей, як і супроти свого рідного народу, який в цих часах переживає чи не найважчі хвилини свойого існування.

Там на рідних землях московський варвар винищує все, що пригадує нашу минувшину, що вказує на розвиток нашої культури, на організацію нашого буття та боротьбу нашого народу за його права. А тут у так званому „вільному світі" постійно діє „перетоплюючий котел" і втягає в себе молоді покоління, що може й несвідомо летять у нього, як нетлі в вогонь.

Тому саме тепер на початку шкільного року нам треба звернути особливу увагу на справи виховання нашого молодого покоління та дію усіх виховних чинників: батьківського дому, школи, Церкви, окруження та всіх корисних і шкідливих виховних чинників, щоб наша молодь могла осягнути найбільше користи, а оминути того всего, що діє на її погибель.

„Ми стоїмо перед проблемою виховання дітей у тій атмосфері, яку ми їм створили. Чи вони на місці свого навчання та відпочинку саджатимуть дерева й квіти — чи залишатимуть сміття. Чи будуватимуть, вкладаючи душу, чи тільки про людське око ліпитимуть риштування? Чи вони внесуть молоду енергію в працю батьків, чи вимагатимуть від них комфорту? Йдеться про те, чи наші діти пристосуються до стилю чисто споживацького і хамського ставлення до природи, до людини, до батьків, до народу, до його духової і матеріяльної культури, — чи за нашою діяльною допомогою та живим прикладом вироблять собі **імунітет** проти цієї найстрашнішої холери — духового розпаду і деградації. Від визначального типу людини залежить творчий дух суспільства і його шанси в нинішньому світі".

Це слова нашого борця, що за них страждає він в московських тюрмах — Евгена Сверстюка з його твору „Собор у риштуванні". Вони однаково відносяться до наших батьків на рідних землях, як і тут у нашому поселенні. Ми навели ці слова саме тепер, щоб усвідомити усіх тих, які ставляться байдуже до справ національного та релігійно-морального виховання нашого молодого покоління, щоб пригадати кому слід, що людина, яка відходить від свого рідного пня за для матеріяльних користей, чи байдужости батьків, стає не людиною, але радше чимсь в роді тварини в людському тілі, метою якої є відкласти в свому організмі якнайбільше сала.

Ми вповні знаємо і розуміємо усі труднощі, що відносяться до належного виховання наших дітей у тутешніш умовинах, але ми теж знаємо, що усі ті труднощі можна і треб перебороти. — Треба тільки хотіти і присвятити всі свої сили.

Дуже велику допомогу в цьому ділі дають **школи українознавства,** хоч і вони знаходяться нераз в дуже важкому та прикрому положенні. Правдою є і те, що коли б справою належного виховання нашого молодого покоління, від якого залежатиме майбутність нашої спільноти, — зайнялися всі наші провідні чинники, які свою діяльність виявляють звичайно шумними словами замість ділами, та усі наші батьки — то у нас не було б на тому полі ніяких труднощів.

Та так складається, що наше доростаюче покоління можна б поділити на дві групи: свідомих й ідейних молодих людей, які не вагалися б і життя покласти за свої ідеали і байдужих та мало або й зовсім несвідомих, які воліють іти за покликом та взором чужої великоміської вулиці.

„Боротьба, яку ведемо — писав недавно покійний президент д-р Степан Витвицький, — це дужання двох духових сил. Котра дасть від себе більше свого труду, умности, знання, серця, самовідречення, героїзму, посвяти, — та переможе. Безупинне змагання, безнастанна творчість все вищих духових вартостей, радість здобутих осягів, почуття наростаючої народної сили, тісне співжиття всіх нас в спільних терпіннях, радощах, успіхах, побідах, помноженості духа народу і його вічних цінностей — все те несе нам з собою боротьба. Чим сильніший наступ, тим вища скаля для напруги всіх наших сил. Справжні удари — це ті, які ми самі собі завдаємо. Українство — це ідея найбагатшого і найліпшого змісту та найкраща форма духового життя".

Уважаємо, що до наведених слів наших великих людей не треба нічого додавати, ані їх пояснювати. Треба лиш подбати, щоб повести наших дітей, нашу радість і надію такою дорогою, яка, хоч не встелена рожами, але проста, ясна і велична, веде до правди і справедливости. Подбаймо, щоб усі українські діти знали, уживали, любили і поважали свою рідну мову, свою культуру, минувшину свого народу, людей, що трудились, терпіли, а часто й життя своє клали за нашу правду, за нашу славу, за наш нарід. Подбаймо, щоб наші діти шукали розради та знання у своїй рідній книжці. Памятаймо, що ми інаші діти не сміємо бути останніми в історії нашого народу, що наш нарід, який жив і розвивався тисячі літ, який переносив на своїому віку дуже важкі хвилини і не загинув, не сміє загинути тепер через нашу байдужість.

Кінчаючи ці слова, хочемо навести ще одну думку письменника Олеся Гончара з його твору „Собор":

„Треба рятувати духову спадщину, бо геній народу зівяне: треба рятувати самий народ, бо спадщина пропаде. Для добра мого краю доведеться мені кожну мить діяти в цьому напрямі всією силою моєї любови".

Ідім всі спільно теж цією дорогою!

(Гл. стр. 242)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 25. жовтня 1972 р.

До Високоповажаної Пані Дарії Ярославської-Столярчук
в Мейплвуд, Н.Дж.

Високоповажана Пані !

Сердечно дякую за прислання нам Вашого роману "Під чужі зорі" і за прекрасні, хоч незаслужені, слова Вашого цінного автографу на тій книжці.

Пересилаю Вам осьтут наш чек, як належність за цю книжку і її опакування та порто, але здаємо собі справу з того, що цей чек це тільки дуже мізерна заплата за те все, що злохилося на оцю книжку і усі інші Ваші прекрасні твори: за Вашу безмежну любов усього нашого рідного, за Ваш великий труд, щоби видавати Ваші твори в наших умовинах, за те цілюще наше рідне слово, що не дає нам попадати у зневіру і розпуку серед наших теперішних невідрадних обставин.

Длятого, як вияв мойого подиву, вдячности і пошани за Вашу так дуже важну, потрібну і хосенну літературну працю для нашого народу, прошу Вас прийняти від мене залучену осьтут мою знимку в українському старшинському однострою, зроблену в Україні в часі наших визвольних змагань. (Гл. стор. 3)

Зі щирим привітом і правдивою пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

з Дружиною Оленою

Залучники
(Гл. стор. 3)

Наша адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

(Гл. стор. 245 і 246)

Мейплвуд 21.XI.1972

(Гл. стор. 244)

Вельмишановні і Дорогі Панство!

Мене незвичайно зворушила Ваша уважливість до мене і тільки те, що мене "ніч виганяє і ніч приганяє", що я навантажена працею від ранку і до ночі, склалося на те, що я так пізно відписую. Зокрема світлина Пана Інженера, така декоративна, має для мене свою мову. У ній і пригадка Великих Дій і окреме значення. Я довго думала, як можу відплатити Вам, Панство, за стільки уваги, і, врешті, прийшла до висновку, що хіба тільки вислати Вам мою скорочену повість, ЇЇ НЬЮ ЙОРК, в якій є хоч дуже малесенька і посередна згадка про думки людини тої доби. Це дуже малий даруночок від мене, якщо я можу так сказати, який ніяк не співмірний із Вашою жертвенністю! Але щиро подуманий і прошу його так прийняти.

Збірку статтей про мішані подружжя я одержала. Дякую. Це наша спільна проблема і нерівна боротьба. У нас вже говорить практичний розум, у них же грає першу роль почуття. У нашій парохії кількість мішаних подруж доходить до 75%, а громада велика. Для молодих це ніякі "мішані подружжя", вони виросли в тих самих умовах, вчилися в школах, що вщеплювала їм ті ж самі ідеї, прийняли мову - для них усі однаково рідні. Але що більш усього вражає і болить, це те, що мішані подружжя майже що нічим не ріжняться від немішаних. І тут і там вдома чужа мова, діти часто вміють сказати тільки "бабуня", або "дідусь" і хоч возять таких дітей до школи українознавства, то в хаті від того нічого не змінюється і діти між собою далі послуговуються чужою мовою. Найцікавіше явище /і сумне!/ прийшлось мені спостерігати цього літа, коли до батьків, що мешкають тут приїхали давні знайомі з Канади. Хлопці одних і других познайомилися, ніколи в житті вони не бачилися, бо одні народилися в Америці, а другі в Канаді, всі вони українських батьків діти, а чи впало хоч одне слово українське між ними? Ні! Чим то пояснити? Чим пояснити глум, який можна іноді почути, коли хлопці / у дівчат якось того не помічається, а все ж і вони між собою не вживають рідної мови!/, помітивши, що надходить хтось зі старших принаглюють своє товариство дуже глумливим тоном: "Говоріть по українськи! Говоріть по-українськи!"

Правда, є винятки і може з тих молодших буде більше потіхи, як з тих старших віком, бо вже тут і там виплива ють на поверхню творці рідного слова. Вони не дадуть загинути українству у світі. Все і скрізь знайдеться "дванадцять апостолів", що потраплять поширити правду! Але безумовно, що чуже море поглитує нашу молодь, вони входять в чуже життя силою обставин і наша боротьба має дуже малий вигляд на успіх. Але сказати своє слово необхідно і сидіти з заложеними руками та тільки спостерігати ніяк неможливо. Придалися б якійсь клюби, в яких могла сходитися молодь і знайомитися зі собою, бо те, що вони гортуються по молодечих організаціях безумовно добре, але воно розчленоване. Пластуни тримаються пласту, сумівці Суму і так далі, а тут треба якоїсь свого рода "Бесіди" до якої мав би вступ кожний - кожна в гурта молодих людей. Але хто має те зорганізувати?

Це настрої, які ніяк не помагають творчости українського письменника і тому такі листи, як Ваші, Дорогі Панство, що мають стільки підбадьорення в собі, відчувається, як появу спільника, який допоможе двигати наш тягар! Щира-щира вдяка!

Щиро вітаю Ваша
Софія Ярославенка

Мейплвуд 31.XII.1973 р.

Вельмишановні і дорогі Панство!

Пізно відписую - прошу вибачити мені. Очевидно, що я даю свою згоду включити у Вашу цінну збірку мій лист з 21.XI.1972 р. Це для мене честь. До теми "мішані подружжя" можна б тепер ще не одне додавати, бо вже перейшло стільки років і на світі є діти, які вміють сказати своє слово! З моїх спостережень виходить, що таки не можна звести їх усіх до одного знаменника. Існують такі, що для нас пропали цілком. Існуть такі, що виросли у двох культурах. Є один примір, коли син навчився, що мати говорить до нього чужою мовою, а батько українською. Але один раз трапилося, що заговорившись з дружиною /очевидно чужою мовою/, він повернувся тою ж мовою до сина, що саме підійшов до них. Син вислухав і зауважив: "Тату! То мама говорить до мене тою мовою, а ти українською!" Звичайно, що має своє значення і те, чи дане подружжя живе серед українського оточення. Але, не дивлячись на те, що стає мені страшенно сумно, як бачу, як наше рідне розпливається та гасне, то однак силою волі збуджую в собі віру сперту на невмирущій відпорності нашої нації і кличу тоді на поміч нашого Митрополита Андрея, який повернувся до свого рідного і стільки-стільки зробив добра! У такий поворот я хочу вірити, нехай і в пізнішому поколінню, і ще хочу вірити, що ті, які відійшли від нас не будуть хоч нашими ворогами! Але щоби був колись поворот до нас, треба нам дати і залишити багату духову спадщину, скарб, який для них сьогодні не існує!

Про поширення книжки могла б багато писати, як і що робити, але мені трохи незручно, тому, що я сама зацікавлена тим і не хочу, щоби виглядало, немов наживаюся! Ми тут на імпрезах СУА продаємо книжки, якщо тільки знаємо де їх одержати. Багато то Пань купує їх на дарунки.

З нагоди Свят і Нового Року мої щирі привітання і бажання всього Добра!

Ваша
Дарія Ярославська

(Гл. стор. 245)

ВІЛЬНИЙ СВІТ

Американське видання "Канадійського Фармера"

Ч. 1. РІК VIII(LXXI). ВІННІПЕҐ, МАН., ПОНЕДІЛОК, 8-го СІЧНЯ, 1973 Р.

РІЗДВЯНИЙ ПОДАРУНОК

Різдвяні і Новорічні свята завжди пов'язані з подарунками. Звичай дарувати в усіх народів дуже давній. Гарний звичай. Тому то, живучи поблизу поштового відділу, я щороку бачу ту саму картину: величезні черги людей, що спішать відіслати пакунки з подарунками своїм рідним і близьким до Різдва та Нового Року або отримати від них. І на лицях тих людей я бачу ніби радість і задоволення. Бож звичай дарувати — гарний звичай. І дуже давній.

Але спробуймо підійти до тих людей, дізнаймося про їхні турботи з приводу Різдва і Нового Року і побачимо, що справа подарунків — не така вже й проста та приємна, особливо, коли родичів і близьких та друзів досить багато. Тому то ота сама жінка, що так радісно усміхається з приготовленим пакунком на пошті, вчора чи позавчора бігала з кутка в куток хати, думала, сердилася, нервувалася, бо не знала, що ж їй купити й вислати тим чи іншим родичам, тим чи іншим друзям і приятелям. Бож вона їх обдаровує щороку і не годиться ж щороку висилати те саме, ну й як тут розпляновувати-розрахувати? І чоловік, що ото ніби щасливо виглядає на пошті, минулого тижня об'їздив усі крамниці, викурив із-за того всього кілька пачок цигарок, поки таки щось придумав... Халепа та й годі з тими подарунками!

Про всі ці труднощі навіть в американських газетах часто згадують дописувачі. Не інакше з цією проблемою і в нас, українців. І в нашій пресі іноді появляються цікаві ідеї-розв'язки цієї проблеми. Ім'я цієї розв'язки — КНИЖКА. Українська книжка. Книжка для всіх — від найменшого, що вже починає мазати олівцем по паперу, до найстаршого, що все ще може читати.

Не дуже популярна ця ідея. Важко її ввести в наше життя. Але це тільки тому важко, що ми реклямуємо в нашій пресі все, що хочете, пишемо про все, що хочете, збираємо гроші на все, що хочете, будуємо все, що хочете, плачемо з приводу всього, що хочете — тільки книжка, українська книжка стоїть десь ув останньому рядку нашого житєвого індексу.

"Книжка — старе питання", — пише в своєму дописі до нашої газети доброзичливий її передплатник п. Л. Зелінський. Справді, старе питання. Але як це питання обновити настільки, щоб воно стало "святее святих" для всіх нас?

Я вірю в силу реклами-пропаганди. Вірю також в здоровий глузд нашого народу поза Україною, який так гірко плаче, бо наша молодь, мовляв, асимілюється, а ми самі, старші, обростаємо салом, черствіємо з дня на день, з року в рік. Асиміляція і черствіння — це, звичайно, злі речі. Але той факт, що ми таки плачемо з того приводу або хникаємо — це ще добрий знак: це означає, що ми, принаймні, свідомі того, що діється зле навкруги нас і з нами. Є, отже, надія, що хворий, пізнавши свою хворобу, дійде й до її причин та захоче позбутися їх. Книжка, українська книжка, лише книжка оздоровить нас. І якби всі наші газети, а вслід і їх читачі почали постійно, щоденно, не кажучи вже про передсвятковий сезон, пропагувати книжку як одинокий і найкращий святочний подарунок, ми не тільки врятували б себе і нашу молодь від загибелі як українців, а й полегшили або й розв'язали проблему вибору подарунків на Різдво та Новий Рік. Адже книжок так багато, що нема загрози подарувати двічі ту саму книжку тій самій особі. Книжка також відносно не так уже й коштовна річ. У всякому разі, нам же вже давно в Америці не бракує ніяких витребеньок, а ми ними ще й на Різдво одні одних обдаровуємо — пощо?

Після розмови на цю тему з багатьма українцями я переконався, що всі вони згідні з ідеєю введення в с е у к р а ї н с ь к о г о (чи, як кажуть, у всій українській діяспорі) звичаю — дарувати тільки і тільки українські книжки. І всі вони кажуть: "Добра ідея. Щоб тільки хтось почав..."

Пишучи цю статтю напередодні Різдва і Нового Року, я переконаний, що майже всі скажуть те саме: щоб тільки хтось почав...

До цьогорічних свят, може, вже й запізно, але наступного Різдва і Нового Року почнімо... всі! А для тих, хто обуриться отриманим п о д а р у н к о м - к н и ж к о ю, раджу затримати вирізку цієї статті з газети для, так би мовити, делікатного "виправдання" перед ним...

З привітом!

Івая Овечко

(Дл. стор. 465)

META

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Los Angeles, California, October 7, 1973

Відділи:

„META"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„META"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„META"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„META"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"META"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"META"
Михайло Захарчук
49,Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

Dr. Hector Fattorini, Professor at UCLA
and Mrs. Natalia Fattorini
2317 - 5th Street, Apt.#3
Santa Monica, California 90405
Telephone: 399-4091

Dear Tala and Hector:

With reference to our conversation of yesterday, in which you mentioned that you plan to enroll your children at the Ukrainian Saturday School in Los Angeles next year, we urge you and beg you to reconsider your decision and to enroll them right now instead of next year.

You both are educators by profession and you know better than we do that the younger the children are the easier and quicker they learn any language. In this regard, one year of delay is a tremendous loss for any child.

All three girls of yours are very talented and will quickly master the Ukrainian language, especially since they already know Spanish besides English and since the Ukrainian language is in their blood.

You certainly do not need any enlightenment from us that the knowledge of one more language will immensely widen the horizons of your lovely girls.

The Ukrainian Saturday School ("Ridna Shkola") is located at the Thomas Starr King Junior High School, 4201 Fountain Avenue, Los Angeles. The School now has 110 children. The School Board President is Mr. Vladimir Budilo whose telephone number is 332-3877. The School Principal is Mr. Liubomyr Slowskei, telephone 663-4733. I spoke with Mr. Slowskei about your children and he assured me that it is not to late to enroll them right now since the school year started just recently and that there still is room for them. The teacher who teaches the class for children who do not understand Ukrainian is Miss Marusia Cap whose telephone number is 623-4495.

We both certainly would be very happy to be able to speak Ukrainian with your children who are so wonderful and whom we love and admire.

Cordially and lovingly yours,

Olena and Omelan Mychajlo

Olena and Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

Copy to:
Mr. Liubomyr Slowskei

Львів, 30.V.1972.

Дорогий Пане Інженере!

Сердечно вдячую за пошану та признання.

Дуже вдячна за уважну увагу на перекладацькі спроби Ф. Олени Пчілки до „Лісової пісні" та „Лілеї", за питання на Франкову тематику, що зробила на мене глибоке враження. Хоч на цьому полюсі, як пригадуєте Ви колись, я часто писав, що здається робити вдалося, що в цьому напрямі можливе подальше й більш досконале пізнання і більш щире здійснення. Однак маємо різні, широкі можливості подальші пошуки. Перекладати Шекспірову драматургію, а її, що більше ще й ритмізувати повністю буде привабливим для різних поетів. Тому Ваша дотепність відкорегувала та загострила мою, щоб пам'ятувати характерову основу перед надмірною балакучістю, граматичною точністю та признанням Вашій щирій прихильності до ідеалізації та на Вашому шляху. Без цього Франкові переклади тексту будуть для мене мовою без характеристичного колориту. Вашою відругу маємо вперед, а за різними поглядами мою старанну тематику. І бачу, що буде треба більше пильнувати на цю межу, хоча не дорікнеться недоцільності чи зайвого слова. Під теперішню пору я бачу тільки

при комплектуванні требувати українець на кожних 4 українців 1 українця поляка, а також при призначенні на 2 провідних посадах українця і 2 українців на 3 підрядних. Це інших справах, коли і так важливих, я зупинятися не буду, бо вони втратили всякий зміст та українська буде знищена - моїх зауважень не втримають! Тут і мала кількість посланців в головній управі керівництва і відсутність об'єднаного фронту проти цього є головною причиною поразки.

Я невеликий вдячний за листи читачів, серед яких вчені представники літератури та майбутніх письменників. Не відповідаю на всі листи особисто, бо більша частина (це вже п'ята частина всієї кількості) надійшла з української еміграції та письменників та співредакторів „Літопису Волині" - я попередньо відмовився друкувати твори „Літопису" через брак матеріальних коштів. Зараз не буду також коментувати багато цікавого матеріалу з листів Ю. Тарнавського. Коли ще в липні кількість я подякував героїчну УПА та її завзяту боротьбу з окупантами. Сьогодні цей подяку ще більшою, бо цей боєвий загін, що після смерті командира продовжує боротьбу. Отже і цей безкомпромісовий герой Дід, Дід-письменник також Шекспір!

З подякою дякую листи Коропчака, а читачів за зголошення з цією гарною ідеєю за минулий!

Вітаю нових читачів і бажаю ще багато років праці!

Щиросердечний привіт Вашій Високій Дружині Ю. Шевелю.

Остаюсь з глибокою повагою

Олександр Тарнавський

Helsinki, 6.II.1972.

Високошановний тов. Дорошу

Пане Інженере!

Глибоко збентежила мене Ваша остання новина, здавалося пропащими рівнялися з горем Великому Українському Народові. Переслав журнал за цей визначний період, що подасть не лише теперішньому і історичному нащадкам про людину, яка була одним із творців нашої національної та державної відродженості, яка по праведну свою державницькому не дожила здійснити найсвятіші людські права і подарувати їдучому сьогодні і прийдешньому майбутньому. Пишаюся маю незламній борець нашої Перлини за добро нинішньої нашої нашої молоді 30-тих років і запалити її новим вогнем Боротьби, що не погасне. Про цієї епохи і за покоління що не знавалася Боротьби, підпілля і тюрем...

Коли менеру журналіста не вдасться якнайшвидше, щоб перекрити тему, що дала і отримала і тепер ще здійснює нашій ентузіазм людини цього легендарного вже більше 18 - 20-тих років, тоді пропадуть вічна людська цінність до Боротьби за неї.

Ще немає епохи Вашу характеристику і вартість праці Батьків, що їх характеризує відповідальність на тему здійснення людської праці

перемінювала поспішну кавалку. Під вечорового життя Валерії Леся прогулка була біля 2 години. Атмосфера цієї години була чудова, вогняна кольорова гармонія - горіли вогні, мовчазні гармати. Цих будуючих спокійно у цьому будинку Валерії - ніхто більше буде над ім плакати.

Мої перспективи спілкування з українцями на цьому. Під ніхто зробить за звичайне повернення більшовиків на ці місця. Це було чудове українське вечір прогулянки. Чудесні чудесні словосполучення „Я сам Українець ...", що є предметом ідентифікації, повторювання кількох розмовників. На поїздку мову за вікно поїзда вийшла радісно від зіпсутої залізничної праці. Я цілу компанію ще мав над Валерії пригоді! Потім забавляли нашу на вокзалі Валерії Валерії Валерії

Якщо Вам цікаво, від будущої приїзжої дружби Богдановської буде залежати Ваша подорож Європою.

Хто хоче мати повну дружбу України та з нами конституцію та генеральні проекти буд всіх - буде вільно і Вам подорожувати, коли хочете відпочити. Чекаю Вашого листа ще якого тверезих слів прощі! Кажуть про Вас, Дорогий Пане Олександре, що будете мені й завідати будуть старатись підтримувати з Вами зв'язок!

Вітаю у глибокою повагою
і щиро щасливого перебування привіт Вашій
Дружині

Олександр Олесь

Львів, 3. III 1972.

Дорогий та Добрий
Пане Інженере!

З щирою подякою я прийняв Вашу від 10.II.ц.р. (отримано) листа з Вашими коментарями. Все буде використано. На жаль одержав інформацію з недостатньою будовою. Виникає потреба подивитися на місці і тому прошу дізнатися себе відрядити на деякий строк кудись - це приємна нагода зустрітися, що я дуже мало бачив. У практичному плані та порівняно з одержаним з листа, що П. Олеся і Василь Скорупський за останній рік зробили Українському Історичному Товариству. Це значить багато, а може навіть більше ніж я. Бачимо про Всесвітню зустріч на українській території.

Дякую і перший відруку у пресі на мою статтю „Дрібка на терезах". Як повідомлю про цю статтю раніше надіслано в „Українському Житті" п. Н. з 20 лютого ц.р. через відомого „курєр" - адресата інж. Я. Куцька. Як повідомлюється з цього Комітету готує, але більшість за все зробить Українській Вільній Церкві. Сподіваюся на Вашій час зустрітися Вам Вашими відомими особистими зустрічі.

Телеграфувати до неї чи ні, щоб Богдан писати на цю тему. Маю коментарії. Душа здригнулась. Дорогий Пане Олександре! На похоронах проїжджав пр. Крупи, відомого піаніста та пр. Корніарівка, автора книги про душевні болячки Київа та Майдановецьку, а потрібна ще прийдеться на себе робочого голови Великого Очеретяну СУМ до Пречистої, щоб працювати вдвоїм коментарії книжки Київ. Студентів Грошаря та писати подальші спогади нашого щоб не було пізніше. Підвалко зустрічався над Вашингтоном у цьому році Великого Оригінального Дня до Пречистої, щоб одна їй дівчину зрозуміти, бо ще підкати себе та Володимира Вовкова. В Пречистої українознавець Дмитро Чижевський знаменитий українській історії. Цікавить, що було з Вами, Дорогий Пане Олександре. Повсякденно цікавлюсь Вашою долею. Ось Ваші листи дуже цінні, бо Ваші організації і партії та Богдан через свої листи допомагають в рідному краю. Наша трійка добірної якості із Вами в „pondibio bine qua non" нашого українського життя, як рідкісна національна група. Дуже б хотілося нам Вашу статтю про дівчат повстанців. В понеділок маю перекласти Вашого листа пп. О. Кулика. Прошу пробачити за довгі листи, бо потрібно дуже дякувати й приймати цього листоношу.

Вітаю з глибоким повагою

і потискаю пошану Олександру Вам

Щирий привіт Ві. Вам!

Лейпциг, 10.V.1972.

Дорогий та Незабутній
Пане Інтендант!

В першу чергу дозвольте висловити Вельмишановному Панові Інтенданту Державної Опери у Відні та всім членам Оперного Театру мою щиру подяку за ласкаві привітання з нагоди 25-річчя моєї співацької діяльності. Однак не лише цього, що без сумніву належить до моїх найкращих спогадів, але також і за надзвичайно люб'язне запрошення до Відня, яке я вважаю за найвищу честь для себе. Мені прикро, що через мої зобов'язання в Лейпцигу я не можу прийняти Вашого запрошення. Але повідомляю Вам, Дорогий Пане Інтенданте, що я з великою приємністю і задоволенням прийму пропозицію Державної Опери у Відні виступити в ролях Ельзи (Лоенгрін), Сенти (Летючий Голландець) і Леонори (Трубадур). Я вважаю, що було б добре, якби ми могли обговорити це питання особисто. Я також дуже радий, що Ви згадали про можливість виступити в Америці. Я також дуже хотів би виступити в Америці, але поки що не маю ніяких пропозицій. Можливо, Ви знаєте, що я співав у Чикаго, Сан-Франциско, Лос-Анджелесі та Сіетлі

Дякую говорив і почув. Це все великий та важливий чоловік, що знає ціну добропорядній характер і при керуванні почував якусь гордість, коли він хвалить працівників хлібного господарства. Це все мало значущее та важливе, що треба тільки здобувати, що має ціну здобувається цими якостями. Ця справжнього бійця і в цивільній професії не покидає Вас. Ви є правдивого інтелігента без якої вагомої громадської діяльності. Мій дідівський і батьківський Вашому бойовому почуванню та невпинному енергію. Вам труду ще іде на ниві! Україні ще багато до речі, коли мільйони і на її полях ціна одна здобуток бій. І певно вже великий приїзд чоловіка, коли нашій рідній землі та праці і справжня спасенність праведного життя. І сподіваюсь, що Ви Україні корисні ще багато здобутків і маєте більшість років, бо бідна без таких людей, як це Ви можете ще послужити.

Ви Вашій рідній національній та їдей потомкам будуть вдячні та невпинні перед вашою українською простотою.

Прошу пробачити за довгий перерву в переписці, бо не все так як воно повинне, але сердце і здоров'я не можуть ще з Вами. Дорогий пан! Коли ласкавий привіт передайте Вашій дружині Олександрі. Це вашого щиро здоров'я!

Обнімаю з глибокою повагою

і щирим здоров'ям Олександр Т. Олійник

Левінтовка, 20.VII? 1972.

Дякую щиро за Ваш щирий лист по-
вний братніх чувств. Ми з нетерпінням
подивом ждали Вашої, Дорогий Пане Інженере,
невичерпаної енергії на небувалій активі-
ти. Коли би Ваш Українець в еміграції ма-
Ваші чесні прояви хоч частинку
Вашої активности ми не зрівняли би ми-
натися по цілих полях, а Україна
не була би найбільше покритку рівнопу-
новажною державою. Коли читаю Ваші
листи та цікаво що Ваші рішення
вияви українства повинні Україні стати
більшою, дійсно в наші дні на Україні
Ваш людину та в остаточну перемогу її
кращої справи. Ви є інтелігенція не ма-
ла ще ніхто, але і дуже мало хотів,
бо Ваша особа та відповідає в повні
приведеться людей ідеї.

Я хочу дещо більш детально ознайо-
о. протоієрея М. Ушкалівського в ра-

до місцевих посередників про. Робітничого земельного будівництва.

Економічно. Протиріччя зростаючих робіт в Канці, що дали вперше можливість більше уваги і більшої цілеспрямованої роботи, ставлять вперше на черговість питання ідеї не до найголовнішої справи.

В роботі, т. ч., будуть зроблені деякі зміни в методах керівництва центральних органів УКК і Сфуні. Крім зростання кількості членів, необхідно ще більш посилити керівництво на периферії і будівництво. Вважаємо, що треба необхідно приділити більше! В повторному 3 місяців більшими зусиллями "більш" більшу кількість при зростанні місцевих посередників. Вперше приділено автономній роботі в цій справі та організаційна робота матеріальної бази відповідно до цього, і більше, ніж було раніше. Перспективи на зростання не зупинять відповідність. Перспективи більше відповідають на приватній базі. Маємо 5 одиниць з відповідальністю, задовольняючи потреби. Треба цій

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] та
повернути її [illegible] та [illegible] [illegible]
[illegible]. Ізюм. Д. Кудрю [illegible] [illegible] п. [illegible] "Нова
Хата", що її [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Львів. 13. IX. 1972

Незабутній ма Дорогий
Пане Інженере!

Я дуже задоволений, що можу передати
Вам свої радісні вісті. „Америка" поділила
Вашу „Вибрану лінію" у своїй з'ївторувала цього
тижня. Др. Цехів почорнів вибрати перше
б'юро. Його вістник пана Володарка пішла
пана п. Бурмаченкова - теперішнє голова „Союзу
Українок" і головна редакторка „Нашого життя"
Вісей, з. р., вона й ще два пекіто і здійснить
конспіративного прийому Вашого п. Бурмаченкова-
що пішла Вашого головного головну і її повторяється
дуже вдячність цілу головно. Др. Цехів обіцяв ще
їй Вашого пекіто вишлати пана др Вас. Кано-
пацького „Шлях" з Філадельфії поділив пре-
горячий фейлетон Ст. Коронка, що в пекіто
побіг інший кроків Вам праці здійснює дуже
гостро атакуючи проти пішлання пекіто.
Один Вашого пекіто прокладник Філадельфії
вступив під керівною Вашого Вашого

і одразу, коли він мені про цікаві подробиці
коротко оповідав і просив, коли буваю про те
писати, він радіє і його хоробра боротьба за державність
йде. Кажу, що маємо дозволення від Директорії
і будуть приєднані мої.

Директорія Івана Липи! Приїхали надзвичайні
комісари від Вас над Збручем нову постанову
в цій найважливішій справі і на порядку цілому
фронтові, починаючи від Чернівців аж по Дністер.
Дідушицю, "Самостійну" др. Цегла і т. п.

Др. Цегла сказав мені, що повинне "переорієнтувати
всі дипломатичні українські м-ва, коли вони
повинні займатись новими на справі цікавій
поперед то дворотець треба буде відділити
і не "Київ повинен". Закінчений балакатвом
комісарів, що їх одержав від нас
Щиро дякую за поїздку і гостинність.

Сердечно здоровлю
і вітаю з глибокою повагою

Щирий привіт від
Ю. Осипа!

Олександер Ю. Опоцький

Мюнхен, 26.І.1977.

Дорогий пан Директор!

З щирою подякою дякую Вам за надіслану книгу Б. Кравцівського. З цікавістю прочитала Вашу рецензію. Як бачите у нас розпочинається дискусія, а Ваші зауваження стануть слушною підставою, щоб дати своєї інтерпретації деяких питань. Вірю у майбутній "Свобода" друкуватиме перед Вами дискусійні матеріали про українську політичну еміграцію, що вже почалася про Олеся Гончака, що вже почалася про питання відділу, а відповідь Бородая і Дмитрова про дискусійну форму. Вірю, що нам вдасться зробити цікаву сторінку літературного життя та нашої культурної діяльності. Не вважаю також за можливе для нашої обговорення української Книги та дискусії на цю тему. Ваші зауваження і Ваш гонорар.

Щиро вдячний Вашим молитвам перед Богом, дякуючи яких
ось тут. Дякую також, дорогий Отче Олексію,
що Ви не знаєте багато людей для Вашої
пісні, що їхні вірші через та творці підтримує
для рідної України. А також, що Ви вивчили
церковно-слов'янську для прочитання ще багато літ, то
може більшого церковно-слов'янської поезії Вам
відкриється! А також про це! –

Обіймаю підтримую під покровом Пресвятої Богородиці.
Ваш Ігор.

Остаю з любов'ю повагою
і сердечною молитвою
Ігорівський архієпископ Ів. Олексій
Ваш Олександр Любомир

P.S. Також пересилаю Вам вірші до книжки
віршів подруги
Щоб Вам здалося для Вашої Вашим
молитвам, бо також пов'язалося одну
Вам.

Львів, 6.Т.1973.

Достойний
та Дорогий Пане Інженере!

Дуже хочу якнайшвидше бути удвох і серде-
но здаваю за своїй праці. Дякую, що Ваша
прокуратура на цьогорічна літа буде в благо-
дійній поїздці і збереже серця та
порадувати нас. Я щиросердно слово й перекажу
Вам його безпосередньо якнайшвидше. Думаю, що ко-
ротко строкове бо Вашій ваговій заробітній
вашій справі Вчора. Прошу вибачити
мою якнайшвидше згоду з Вашими планами.
20. січня, в р. Вчорашня Ваша
Сучасній Сьогодні в справі Організації Вчора
в Організації. Я сердечно вдячний за
Очікую, що в першій черзі тобі
Бажаю вас Вам, Дорогий Пане Інженере!
Вчора ви здоров, коли Ви зможете бути на
Вчорашній, але тільки прошу ви-
бачити вашого на перешкоду.

Сподіваю бодро, що Вони Продовжена
ще на здобі літа уберегти Вам життя
і здоров'я на творчість здорового

на деякий довільний проміжок. В цьому разі можете завжди розраховувати на мене, бо за цей розумно завершений час можу зробити багато. Цілу книгу я написав за українського українського вчорашнього і тому в цьому ще Дорогий Пане Інженере. Дуже вдячний вам за довіряння мені завідування дослідною працею і за ще в Вами досвідчений! Моя книга вийшла добрий початок успіхом і покупна повітряна літературній світ!

В дорозі розбираю про свої справи зразкові зразки з новою Вашою Сповіщ і легкий повторно.

Прошу пробачити за поспішний почерк мого листа, але ще виходжу за 15 хвилин хочу дослати Вам ор Вам!

Сердечно дякую й вітаю з нового нового щастя і Вам Вашій Родині

Христос Воскрес!

Ваш Олександер Ол

Our Readers Report

Senator John Harmer
Room 5072
State Capital
Sacramento, Calif. 95814

Dear Senator Harmer:

Enclosed kindly find:

1. The card with my wife's and my responses to questions on your Questionnaire; 2. A leaflet entitled "I am a Ukrainian, not a Russian"; 3. A leaflet entitled "Ukraine" by Prof. Dr. Lev E. Dobriansky.

I am sending you this material in order to invite your kind attention to the fact that besides Blacks and Chicanos there are in the United States also other minorities with keen ethnic awarcness and pride. Among these minorities are about 2 million Americans of Ukrainian descent who feel neglected and discriminated against by all levels of our Government: Federal, State and local.

We pay our taxes and send our boys to die for our country the same was as do Blacks and Chicanos, but have you heard or read about any Government funds for our private Ukrainian libraries, museums or schools in which our children study our Ukrainian language, culture and history?

My wife and I as well as all our fellow Ukrainians in California would appreciate very much if you could do something for the support for cultural and educational needs of Californians of Ukrainian descent.

Sincerely yours,

E. M. Tyshovnytsky
(Civil Engineer retired from from the U. S. Army Corps of Engineers, Los Angeles District.)

МОВНИЙ КУТИК

"ЛОС АНДЖЕЛОС" ЧИ "ЛОС ЕНДЖЕЛЕС"?

Такі і інші способи української транслітерації назви найбільшого міста Каліфорнії стрічаємо в нашій пресі і таку вимову чуємо в українській мові. В англійській мові, радіо і телевізії, чується крім вище наведених ще й такі вимови, як Ло́с Ангелес, Лос Енгелес, Лос Енджеліс і т. под., а дуже часто тільки скорочене Ел-Ей. Іншими словами: кожний вимовляє назву того міста на свій лад, а українці транслітерують в письмі цю назву теж, як кому подобається.

А яка транслітерація і вимова з усіх вище наведених є правильна? Щоб відповісти на те питання, загляньмо до історії того міста. Його заснував в 1781 році еспанський губернатор Каліфорнії Феліпе де Нове і знавав його El Pueblo de Nuestra Senora la Reina de Los Angeles de Porciuncula, що по нашому значить: Місто Нашої Владичиці Королеви Ангелів з Порціюнкулі. Пізніше цю назву скорочено до Los Angeles (Ангели). Еспаномовні тубильці та тутешні еспаномовні радієві і телевізійні станції вимовляють ці два еспанські слова **Льос Анхелес** і не люблять усіх нееспанських способів вимови назви того міста так само, як ми не любимо таких вимов, як Кієф, Кіюф, Адеса, Львуф, Львов, Пшемисьль, Ґрудек і т. д. Отже на мою скромну думку одинокою правильною українською транслітерацією і вимовою еспанської назви того міста: **Льос Анхелес** з нашим х і м'яким Льос і лес, а не твердим Лос і лес, тим більше що нема ніде ніякого правила, котрого з вище наведених неєпанських способів вимови і транслітерації тої еспанської назви треба уживати.

За тою еспанською вимовою тих еспанських слів, як єдино правильною, промовляє крім лінгвістичної і історичної підстави ще й той факт, що по відлученню Каліфорнії від Мехіка і приключенню її до ЗСА на підставі мирного договору в Гвадалюпе Гільдаго в 1848 році не переложено назви Los Angeles на The Angels, а задержано толерантно багато існуючих тоді еспанських назв місцевостей, гір, долин, річок і т. п. **та їхню еспанську вимову**, так, що такі назви, як Tijuana, La Jolla, San Jose, San Juan Capistrano, San Jacinto і т. п. не вимовляються тепер Тайджуена, Ла Джола, Сан Джозе, Сан Джуан Капістрано, Сан Джасінто і т. п., тільки по епанськи: Тіхуана, Ля Хоя, Сан Хосе, Сан Хуан Капістрано, Сан Хасінто і т. п. То чому не примінювати нам того самого до найбільшого міста Каліфорнії? Тепер уже навіть урядові чинники не попирають ідеї т. зв. перетоплюючого кітла ("мелтінг пат") і затирання культурних пам'яток і окремішностей неанглійських меншин та англійщення усього, що є не англійське.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький,
Льос Анхелес, Каліф.

Примітка: В "Правописному Словнику" Олександра Пашейка, виданому Українським Видавництвом у Львові в 1941 році, є "Еспанія" і "еспанський". Натомість в новішому Українсько-англійському Словнику М. Л. Подвезька, виданому в Нью-Йорку в 1954 році і в Українській Радянській Енциклопедії (УРЕ), том 5, стор. 530 - 538, вид. в 1961 р., є "Іспанія" і "іспанський".

Інж. Володимир Богачевський

У 25-ЛІТТЯ ТУІА

ІЗ СЛОВА ПЕРШОГО ГОЛОВИ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

Засноване в 1948 р. в Ню Йорку Т-во Українських Інженерів Америки здобуло собі на протязі 25-ти років в українськім і американськім світі позицію сильної, поважної фахової організації. Його члени записалися на сторінках професійних технічних американських журналів як знамениті фахівці, визначні науковці, відповідальні к е р і вники крайового маштабу технічних проєктів, добрі організатори і солідні підприємці. Його члени є прикрасою наших славних наукових установ НТШ і УВАН.

Про наше Товариство і про індивідуальні успіхи наших визначних членів широко інформувала українську громаду наша преса. Ці речі відомі, і тому я пригадаю коротко історію початків нашого Товариства, яка є вже дещо присипана порохом забуття.

Ініціятивний Комітет скликав Установчі Загальні Збори українських інженерів, які відбулися в днях 18-го і 19-го вересня 1948 р. в парафіяльній залі церкви св. Юра в Ню Йорку.

Членами - основниками ТУІА стали присутні на Зборах і підписані на листі присутніх, яка зберігається в архіві Товариства, інженери Роман Барановський, Володимир Богачевський, Іван Кузів, Петро Красноніс, Мирон Лепкалюк, Еміль Гузар, Михайло Малачин, Олександер Тимошенко, Михайло Тишовицький, Іван Тимчишин, Ярослав Волошин, Роман Левицький, Іван Родоленко, Володимир Водюк, Іван Гумовський, Леонід Гайдамака, Микола Сокіл, Микола Біліонок, Мирослав Колтунюк, Ірина Колтунюк, В. Лесик, Іван Гордіюк, Мерил Барилло.

Установчі Загальні Збори якими проводив інж. Володимир Богачевський, затвердили внесок Ініціятивного Комітету на створення професійної української інженерської організації та ухвалили заснувати Товариство Українських Інженерів Америки в Ню Йорку, датою 18 вересня 1948 року.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ !

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 20.грудня 1973 р.

Адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

Високопреподобний Отець Монсіньор Іван Хома
Секретар Їх Блаженства Кир Йосифа Кардинала Сліпого
в Римі

Високопреподобний Отче Монсіньоре !

СВОБОДА, СЕРЕДА, 12-го ГРУДНЯ 1973

ПІДГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ДРУКУ СПОМИНИ КАРДИНАЛА МІНДСЕНТІЯ

Берлін. - Німецьке, західньо-берлінське видавництво Ульштайн-Пропілеєн, після довгих старань, набуло на власність за гонорар 300.000 долярів спомини кардинала Йосифа Міндсентія, колишнього примаса Мадярщини. Право на надрукування споминів в англійській мові одержало американське видавництво МекМіллен за гонорар 100.000 долярів, а також за такий самий гонорар спомови друкуватиме, ще перед появою книжки, лондонський щоденник „Дейлі Телеграф". Книжка мала б появитися в першому кварталі 1974 року. Слід відмітити, що мадярський уряд в Будапешті робить заходи, щоб не допустити до видання споминів кардинала Мідсентія.

Спомини Їх Еміненції Йосифа Кардинала Міндсентія є для тих видавництв, що згадані в оцему витинку, варті мільйон долярів. Спомини Їх Еміненції нашого Блаженнішого Кир Йосифа Кардинала Сліпого були б для тих самих та многих інших світових вдавництв варті кількадесять мільйонів долярів, а для нашої Церкви і нашого народу вартість таких споминів була би прямо незмірна.

Чи Їх Блаженство думають про подиктування своїх споминів до диктафону ? А як не думають, то чи Ви, Високопреподобний Отче Монсіньоре, не могли би піддати таку думку Їх Блаженству ?

Якби ті спомини не були записані, то була би величезна шкода для нашої Церкви і для нашого народу.

Прошу прийняти від мене вислови глибокої пошани і щирі побажання усього найліпшого та найкращого з надходячим Різдвом Христовим і Новим Роком:

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Льос Анхелєсского Відділу Обєднання б.Вояків Українців в Америці, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра

(Гл. стр. 489)

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ ! СЛАВІМ ЙОГО !

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, 7.січня 1974 р.

ДО ВСІХ ВЕЛЬМИШАНОВНИХ ЧЛЕНІВ УПРАВИ І КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ ВІДДІЛУ ОбВУА в Льос Анхелєсі

Вельмишановний і Дорогий Побратиме !

Майже 9 літ тому, а саме в березні 1965-ого року наш Відділ ОбВУА перевів збірку між членами Відділу і під нашими церквами на закуп першого тому Енцикльопедії України в англійській мові, виданого в 1963-ому році Науковим Товариством ім.Шевченка під редакцією Професора Володимира Кубійовича та подарував той том біліотеці тутешнього Університете Льойоля з такою дедикацією на початку книжки:

UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

This book was donated to the Library of the Loyola University of Los Angeles by the Los Angeles Post of the United Ukrainian War Veterans of America.
Los Angeles, California, March 26,1965
Post Commander: (-)E.M.Tyshovnytsky Post Vice-Commander: (-)M.Starowiyt Post Secretary: (-)J.Fedyk Post Treasurer: (-)B.Mykytyn

Тепер я ставлю внесок, щоби Управа і Контрольна Комісія ухвалила зробити те саме відносно другого /і останного/ тому, себто перевести між членами Відділу та під нашими Церквами збірку і подарувати той другий том вище згаданої енцикльопедії тій самій бібліотеці з такою самою дедикацією. Той другий том коштує 60 долярів. (Гл. стр. 505 і 506)

Замість скликати в тій ціли сходини Управи і Контрольної Комісії, ми можемо перевести голосування над цим моїм внеском поштою. Отже прошу Вас,ВШ.Побратиме, щоби Ви були ласкаві Ваш голос відносно того внеску, за або проти, вписати на долученій осьтут картці, яку прошу відтак підписати та переслати до мене поштою в залученій, вже заадресованій і оплаченій коверті.

Зі щирим побратимським привітом:

2 залучники:
картка до голосування
і коверта

Омелян Михайло Тишовницький
Голова Відділу ОбВУА в Льос Анхелєсі

Мій телєфон: 257-7243

ГОЛОСУВАННЯ ПОШТОЮ

Голосую за внеском або проти внеску побратима Тишовницького, щоби перевести збірку на закуп другого тому Енцикльопедії України в англійській мові і подарувати той другий том біліотеці Університету Льойоля в Льос Анхелєсі.

.....Місцевість і дата..... .....Підпис.....

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, 14.січня 1974 р.

ДО ВСІХ ВЕЛЬМИШАНОВНИХ ЧЛЕНІВ ОБЄДНАННЯ б.ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ, ВІДДІЛУ в Льос Анхелєсі

Вельмишановний і Дорогий Побратиме !

Наш Відділ перевів в 1965-ому році збірку на закуп першого тому Енциклопедії України в англійській мові і подарував той том з відповідною дедикацією на початку книжки бібліотеці тутешнього Університету Льойола. Тепер Управа і Контрольна Комісія нашого Відділу ухвалили перевести між членами Відділу та під нашими церквами збірку на закуп другого /і останнього/ тому тої енциклопедії та подарувати той том з такою самою дедикацією тій самій бібліотеці. (Гл. стор. 505 і 506)

UKRAINE:
A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Отже згідно з тою ухвалою прошу Вас, ВШ.Побратиме, щоби Ви були ласкаві вписати на початку нижче уміщеного списка Вашу власну пожертву на ту ціль, а відтак щоби Ви зібрали ще пожертви під церквою від Ваших знайомих та попросили їх, щоби вони вписали в тім списку свої назвиска і висоту пожертви та підписалися. Всі ті пожертви разом з оцим списком прошу потім передати або переслати поштою в залученій коверті Скарбникові нашого Відділу, Побратимові Юрієві Федикові на слідуючу адресу: Mr.Yuri Fedyk,2351 Manning Ave.,Los Angeles Calif.90064. Його телєфон:474-1233.

Зі щирим побратимським привітом:

Залучник:
коверта

Омелян Михайло Тишовницький

Голова Відділу ОбВУА в Льос Анхелєсі

С П И С О К П О Ж Е Р Т В

Імя і назвиско /читко/	Висота пожертви в долярах	Власноручний підпис

Як треба, то можна продовжувати оцей список на другій сторінці

1009 Adelante Avenue
Los Angeles, Calif. 90042
February 20, 1974

The Editor
LOS ANGELES TIMES
Times-Mirror Square
Los Angeles, California 90053

Dear Sir:

In the final morning edition of the Los Angeles Times of Wenesday, February 20, 1974, on Page 2, Part 1, in the "News in Brief" column, there is a gross error in the headline "Russ Dissident Reported Dying".

The dissident Soviet mathematician Leonid Plyushch to whom this headline is referring is a Ukrainian, not a Russian or a "Russ". He is physically and mentally abused by the Russians and is near death only because of this very reason that he, like millions of his fellow countrymen, does not want to become a Russian and has been protesting the brutal russification of his native Ukraine.

I would appreciate if you would be kind enough to correct this error by publishing this letter of mine.

Sincerely yours,

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

Los Angeles Times WEDNESDAY, FEBRUARY 20, 1974 Page 2, Part 1

Russ Dissident Reported Dying

Dissident Soviet mathematician Leonid Plyushch, 34, is near death in a Soviet mental hospital after being physically and mentally abused, according to a petition circulated at the United Nations and made public by the International League for the Rights of Man. Signed by Soviet dissident physicist Andre Sakharov, the petition claims that Plyushch was being given large doses of a drug that has kept him exhausted, shivering, weak and suffering from swellings and spasms. Arrested Jan. 14, 1972, in Kiev, he was charged with anti-Soviet agitation. Later ruled insane, he was given an indefinite term in an insane asylum.

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

March 9, 1974

Mr. Lionel Bain
c/o KNX Radio
6121 Sunset Blvd.
Los Angeles, Calif. 90028

Dear Mr. Bain:

With reference to our telephone conversation of yesterday, I am sending you the following news item which, as you suggested, takes not more than 60 seconds to be read aloud. Please, include it into the regular KNX news program free of charge.

I would appreciate if you would be kind enough to let me know when it will be broadcasted and then mail me the text read on the air.

Sincerely yours,

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj

The Ukrainian Weekly of Jersey City, N.J., reports that the Supreme Assembly of the Ukrainian National Association, a fraternal non-political organization with the headquarters in Jersey City and hundreds of branches in the United States and Canada, unanimously voted to finance the emigration and medical care of historian Valentyn Moroz and mathematician Leonid Pliushch two Ukrainian dissidents who are presently incarcerated in a Soviet concentration camp and psychiatric asylum, respectively, and who are near death.

The Ukrainian National Association made its offer to the United Nations Human Rights Commission, the International League for the Rights of Man and the International Red Cross as a result of the recent appeals and statements by Anatole Radygin, former co-inmate of Moroz in the Vladimir prison, now in Israel, and Professor Andrei Sakharov, Soviet physicist, and four others, who brought to the attention of the world public opinion the fate of Moroz and Pliushch and warned that both are dying.

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 21.лютого 1974 р.

Високоповажана Пані Віра Ворскло
через "НОВИЙ ШЛЯХ"
у Вінніпеґу, в Канаді

Високоповажана Пані !

З подивом і зворушенням прочитав я нині, в день моїх 75-тих уродин, в "НОВОМУ ШЛЯХУ" з 16.лютого 1974 р. Вашу знамениту статтю під наголовком "ДО ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ".

Як вияв мойого признання, вдячности і пошани до Вас за ту статтю, прошу Вас прийняти від мене залучену осьтут мою знимку, зроблену в Україні в 1920-ому році, в часі моєї участи у збройній боротьбі за волю і незалежність нашого народу. (Гл. стор. 3)

Зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Залучник Омелян Михайло Тишовницький
(Гл.стор.3)

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Відділу б.Вояків Українців в Америці /ОбВУА/ в Льос Анхелєс, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

Моя адреса:

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042
U. S. A.

Примітка: У відповідь на оцей мій лист, поетка, Вп. Пані Віра Ворскло, прислала мені видану в Торонті в 1967-му році збірку своїх прекрасних поезій під наголовком „Листи без адреси" зі своїм автографом. (Гл. стор. 502 і 503) О. М. Т.

The Editor
"Los Angeles Times"
Times-Mirror Square
Los Angeles, Cal. 90053

Dear Sir:

In the final morning edition of the Los Angeles Times of Wednesday, February 20, 1974, on page, part 1, in the "News in Brief" column, there is a gross error in the headline "Russ Dissident Reported Dying."

The dissident Soviet mathematician Leonid Plyushch to whom this headline is referring is a Ukrainian, not a Russian or a "Russ." He is physically and mentally abused by the Russians and is near death only because of this very reason that he, like millions of his fellow countrymen, does not want to become Russian and has been protesting the brutal russification of his native Ukraine.

I would appreciate if you would be kind enough to correct this error by publishing this letter of mine.

Sincerely yours,

Omelan M. Tyshovnytskyj

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13.березня 1974

Імя, назвиско, функція і місцевість
кожного з нижченазваних 5 збірщиків окремо

Високоповажаний і Дорогий Побратиме !

Пересилаю Вам осьтут фото-копію листа, що його прислала Світова Рада Українських Комбатантських Орґанізацій до нашого Відділу ОбВУА на мою адресу разом з 5 збірковими списками на видавничий фонд Братства Українських Січових Стрільців з нагоди 60-річчя початку їхньої збройної боротьби за визволення України.

На пропозицію Скарбника нашого Відділу, Побратима Юрія Федика, пересилаю сьогодні ті збіркові списки слідуючим 5 Побратимам:

ЗБІРЩИК	Ч.СПИСКУ
Побратим Інж.Богдан Микитин, Місто-Голова нашого Відділу ОбВУА	266
Побратим Юрій Федик, Скарбник нашого Відділу ОбВУА	267
Побратим Др.Амврозій Вусик, Голова Контрольної Комісії нашого Відділу	268
Побратим Василь Михайлів, Член Контрольної Комісії нашого Відділу ОбВУА	269
Побратим Осип Порайко, Член нашого Відділу ОбВУА	270

Дуже Вас прошу, щоби Ви були ласкаві постаратися зібрати пожертви на Ваш список від якнайбільшої скількости українців Льос Анхелєсу і околиці, так, щоби нікого з нашої громади не оминути і щоби наш Відділ зайняв одно з перших місць між усіми Відділами ОбВУА на підставі суми усіх пожертв на цю вартісну і шляхетну ціль.

Для заохоти наших людей до пожертв на цю ціль можна крім фактів, поданих у залученому листі від Світової Ради Українських Комбатантських Орґанізацій, підчеркнути ще такі обставини:

Цілий наш нарід винен довг вдячности для Українських Січових Стрільців, що перші на західних землях України видвигнули ідею збройної визвольної боротьби по 574 роках поневолення, що зачалося в 1340 р.,коли по смерти князя Болеслава Юрія Тройденовича, останнього українського володаря Галицько-Волинської Держави, її загарбав польський король Казимир.

Усі оставші ще при житті Українські Січові Стрільці це вже старші люде, між якими деякі живуть в дуже скромних матеріяльних умовинах, а помимо того вони просять наш загал о пожертви не для себе, а на дуже вартісну народну ціль для утревалення для майбутніх поколінь традиції збройної боротьби за волю нашого народу. Це свідчить, що вони й у своїй старості остали такими самими горячими і жертвенними українськими патріотами, як 60 літ тому, коли в 1914 р. вирушали, як добровольці, в бій проти Москви, наражуючи своє молоде життя.

Длятого ми всі маємо супроти них довг вдячности і кожна українська людина повинна вшанувати цю їхню жертвенність через зложення тепер своєї пожертви на їхній видавничий фонд.

Усі зібрані пожертви, разом з Вашим збірковим списком, прошу передати або переслати поштою Скарбникові нашого Відділу, Побратимові Юрієві Федикові на слідуючу адресу: Mr. Yuri Fedyk, 2351 Manning Ave.,Los Angeles,Ca.90064. Число його телєфону є: 474-1233.

Зі щирим побратимським привітом:

Омелян Михайло Тишовницький

2 залучники

Голова Відділу ОбВУА в Льос Анхелєсі

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, 13.березня 1974 р.

Вп. Побратим Інж. Ярослав Білинський, Секретар Відділу ОбВУА
в Льос Анхелєсі

Високоповажаний і Дорогий Побратиме !

Пересилаю Вам осьтут фото-копію листа від Світової Ради Українських Комбатантських Орґанізацій з 19.січня 1974 р. і фотокопію мойого листа до 5 збірщиків на видавничий фонд УСС в звязку з їхнім 60-річчям.

А Вас, Високоповажаний і Дорогий Побратиме,дуже прошу, щоби Ви в порозумінні з п.Головою Управи Українського Культурного Осередку в Льос Анхелєсі були ласкаві заініціювати створення Громадського Комітету для належного відсвяткування 60-річчя початку збройної боротьби Українських Січових Стрільців за волю нашого народу та щоби Ви в тому Комітеті і на тому святі репрезентували наш Відділ ОбВУА.

Зі щирим побратимським привітом:

Омелян Михайло Тишовницький

2 залучники

Голова Відділу ОбВУА в Льос Анхелєсі

Копії:
п.Місто-Голові Відділу ОбВУА
Головній Управі ОбВУА у Філядельфії

СВОБОДА, П'ЯТНИЦЯ, 31-го ГРУДНЯ 1971

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 27-го листопада 1971 року в Лос Анджелес, в Каліфорнії, відійшла у Вічність на 90-му році життя

бл. п. МАРІЯ з КРУШЕЛЬНИЦЬКИХ ДРОЗДОВСЬКА

вдова по Судовому Радникові бл. п. Юліянові Дроздовському.

Похоронена на Католицькому Кальварійському Цвинтарі в Лос Анджелес, Каліфорнія.

РОДИНА

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., СЕРЕДА, 22 ГРУДНЯ 1971.

Замість квітів на свіжу могилу нашої Найдорожчої Мами бл. п.

Марії з Крушельницьких Дроздовської

що відійшла з Лос Анджелесу у Вічність 27 листопада 1971, пересилаємо на руки Блаженнішого Кир Йосифа Кардинала Сліпого сто долярів на фонд „Церква в Потребі".

Донька ОЛЕНА з Дроздовських ТИШОВНИЦЬКА
Зять Інж. ОМЕЛЯН МИХАЙЛО ТИШОВНИЦЬКИЙ

СВОБОДА, СЕРЕДА, 22-го ГРУДНЯ 1971

Замість квітів на свіжу могилу нашої Найдорожчої Мами

бл. п. МАРІЇ з КРУШЕЛЬНИЦЬКИХ ДРОЗДОВСЬКОЇ

що відійшла у Вічність 27-го листопада 1971 року в Лос Анджелес, пересилаємо на руки Блаженнішого Кир Йосифа Кардинала Сліпого 100.00 (сто) долярів на Фонд „Церква в Потребі".

Донька Олена з Дроздовських ТИШОВНИЦЬКА
Зять Інж. Омелян Михайло ТИШОВНИЦЬКИЙ

СВОБОДА, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ГРУДНЯ 1971

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Марії Дроздовської

зложили на Фонд Катедри Українознавства в Гарвардському Університеті:

Наталія і Сеня Березовські	**$20.00**
Ярослава Василишин, Леся і Юрій Курилецькі	**20.00**
Осип і Марія Гац	**20.00**

СВОБОДА, ЧЕТВЕР, 16-го ГРУДНЯ 1971

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. МАРІЇ
з КРУШЕЛЬНИЦЬКИХ ДРОЗДОВСЬКОЇ

складаємо 10.00 дол. на фонд „Церква в потребі".

Михайло, Анна й Арета КОВАЛЬ

Long Island City, N.Y.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідною та Знайомими, що наша найдорожча Мама і Бабця

бл. п. Марія ДРОЗДОВСЬКА,

вдова по Юліянові, прийнявши Найсв. Тайни, упокоїлася в Бозі на 90-му році життя, в суботу, 27 листопада 1971 р. в Лос Енджелес, Каліфорнія і там похована на католицькому цвинтарі „Кальварія". Вічна їй пам'ять.

Горем прибиті:

Соломія Дроздовська — дочка
Андрій Семотюк — внук
Олена — дочка з чоловіком
інж. Михайлом О. Тишовницьким

НОВИЙ ШЛЯХ, СУБОТА, 22 СІЧНЯ 1972

Умерла сестра Соломії Крушельницької

Рідна сестра нашої славетної співачки, Марія з Крушельницьких Дроздовська, вдова по львівському судді, діячка жіночих організацій, активна українська громадянка в краю й на еміграції, відійшла у вічність 27 листопада ц. р. в Лос Анджелес (Каліфорнія) на 90-ому році життя. Останні роки проживала під опікою доньки й зятя, Олени й Омеляна Михайла Тишовницьких. Щирий жаль і нев'янучу пам'ять залишила по собі в усіх, хто знав її добрість, шляхетність, скромність і милу товариську вдачу.

Слава Ісусу Христу !

ЙОСИФ КАРД. (Сліпий - Коберницький - Дичковський)
Верхов. Архиєп. Українців, Митрополит і пр.

Ватикан, дня 23 грудня 1971

Високоповажані Панство !

Прохаю приняти щирі співчуття з приводу смерти Вашої Мами бл.п.Марії. Молю Всевишнього, щоб приняв її душу в "селеніє праведних" і, щоб відплатив сторицею Вашу жертву 100 до на "Церкву в Потребі".

Вічна їй память !

З Архиєрейським Благословенням

Високоповажані Панство
Олена з Дроздовських і інж.Омелян М.ТИШОВНИЦЬКІ

ЗСА

Наше Життя

РІК XXIX. ТРАВЕНЬ, 1972 Ч. 5.

✝

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФ.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 27 листопада 1971 відійшла у вічність бл. п. **Марія Дроздовська,** родом Крушельницька. Народилася у 1882 р. в священичій родині. Її батько о. Амбросій був парохом у с. Біла коло Тернополя, а мати Теодора походила з священичого роду Савчинських. У родинному домі панував патріотичний дух і замилування до співу. Це останнє знайшло свій вияв у постаті її сестри Сальомеї, яка стала відомою співачкою.

Молода Марія вийшла заміж за суддю Юліяна Дроздовського. Молоде подружжя осіло у Дрогобичі, де Марія стала працювати на громадській ниві. У Дрогобичі й околиці її добре знали і цінили. За те в часі польської окупації вивезли її до концентраційного табору в Домбю, де вона перейшла голод, знущання і тиф. Коли в 1921 р. її звільнили, то вона і не думала покидати громадської праці. Продовжувала серед нових умовин давніш розпочате діло. Ясним спогадом залишився для неї побут у домі сестри Сальомеї в Італії. Там вона мала нагоду побачити мистецькі твори і зустрітися з визначними людьми музичного світу. Згодом Марія виробила в собі замилування до народнього мистецтва. Збирала вишивки з різних околиць, з яких залишила гарну колекцію.

Бл. п. Марія була дбайливою дружиною і матір'ю. Своїх троє дітей виховала у любові до Батьківщини. Тішилася їх успіхами, але й зложила найбільшу жертву, бо в 1941 р. большевики розстріляли у Львові її сина. Як віруюча людина вона не заломилась на дусі, а старалась біль своєї душі заспокоїти в молитві. Як вірна дружина вона залишилася ділити долю хворого чоловіка під большевицьким окупантом. По його смерти вона переїхала до своєї дочки Олени і зятя інж. Михайла Тишовницького. Вже 70-літньою вона вступила до 55 Відділу СУА. Приємно було побути в її товаристві, бо душею вона була молода. Охоче відвідувала наші імпрези.

Погідного осінного дня провела її родина і гурт приятелів на вічний спочинок. Прибула також її друга дочка Соломія з Ванкуверу в Канаді.

Нехай тих кілька рядків скромної згадки будуть китицею квітів на її могилу. **Марія Левицька**

***

квіти

що не в'януть

Вшануйте Пам'ять Померлих:
Рідних, Приятелів, Знайомих,
Громадських діячів

складаючи

замість квітів на їхні могили
пожертви
на Пресовий фонд "Нового Шляху"

У першу річницю смерти 27. XI. 71
нашої найдорожчої Мами, Бабуні

бл. п. Марії ДРОЗДОВСЬКОЇ

з Лос Анджелес
замість квітів на її могилу
пересилаємо 10 дол. на Пресовий фонд
"Нового Шляху"
Соломія Дроздовська — донька
Андрій Дроздовський - Семотюк — внук

Ванкувер, Б. К.

Христос Родився!! Ванкувер 8 січня 75.

Дорогий Михасю!

Певно, ти в сьогодня був по тім боці, що приглядався нам в нашій Рідній передвічній церкві!

Однак Бога прославляємо і признаємо Твій дорогий Михасю, кілько доброго ріда і любви ти вложив дорогій Нашій Мамі! Від початку спровадження до Америки, вироблення паперів, відтак неспішне мешкання тут Вільної сторони, Твої наші Малі мали у тебе і убрали. Дуже високий авторитет був ти Михасю у нашої Мами і Она шанувала тебе і зрештою на кождім кроці. Ти також то знаєш. Дуже тяжкий пекучий на тебе великий обов'язок над нашою Сторонкою мамою. Ти зразу виконав діло! Твоя заслуга дуже велика Олени також, але тут все по лінії рідній. Також дяка, що Бозь Ескро недалі тому до церкви (де колись церковна) не було недалеко, що відбудовано церкву в Косм. Ти Михасю був дуже дорогий для нас нашої Мами.
А все в нас недуги, кілько ти привикав серцем і грудьми, щоби увільнити Її недуги. Та Воля Божа була сильнійша. Також від початку до кінця, як ти сьогодня зранку подзвонив.

А і Андрій ти також бодзяк з цілим серцем і рідним тобі за те все, що ти вложив для нашої нещасної Сестрінської Мами - Бабуні! Нехай Господь дарує тебе довголітнім здоров'ям і рівним фатом! Ти буде вдячні рідні також дяка! Вдячні на вік Сонцю і Андрій-

/"Солома" або "Соломка" це Соломія Дроздовська, сестра моєї дружини Олени, а "Андрій" це тепер /в липні 1974/ адвокат Андрій Семотюк в Торонті, син Соломки./

О. М. Т.

†

Дімося сумною вісткою з Рідною, Приятелями і Знайомими, що у середу, 30-го травня 1973 р., неждано відійшов у вічність на 67-ому році життя,

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

МИХАЙЛО КОВАЛЬ

ПАНАХИДИ — в четвер, 31-го травня і п'ятницю, 1-го червня 1973 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Quinn & Son, 35-20 Broadway (36 вул.), Астерія, Нью Йорк.

ПОХОРОН в суботу, 2-го червня 1973 р., о год. 9-ій рано з церкви Чесного Хреста в Астерії, Н.Й., 3112 — 30th Street, а відтак тіло Покійного буде перевезене на Український Православний Цвинтар св. Андрія у Саут Баунд Брук, Н.Дж.

В глибокому смутку:

Дружина — АННА
Дочка — АРЕТА
і ближча та дальша родина.

(Бл. п. Михайло Коваль - це син моєї стрийної сестри, бл. п. Ольги з Тишовницьких Коваль.
О. М. П.)

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., СЕРЕДА, 6 ЧЕРВНЯ 1973

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого, бл. п.

МИХАЙЛА КОВАЛЯ

родом із Симевідська Вижнього, що відійшов у Вічність 30-го травня 1973, в Лонг Айленд Сіті,

складаємо на фонд „Церква в Потребі" 20 дол., а на Центральне Бюро Українських Подруж „Мета" у Філядельфії 10 дол.

Олена і Омелян Михайло ТИШОВНИЦЬКІ

СВОБОДА, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЧЕРВНЯ 1973

Замість квітів на свіжу могилу

св. п. МИХАЙЛА КОВАЛЯ

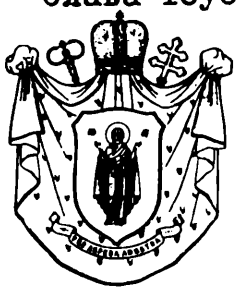
зложили на Фонд Блаженнішого Кир Йосифа:

$30.00: Дарія, Роман і Олександер Тишовницькі; по $20.00: Іван і Юлія Теслі (Остгава з Канади) і О. М. Топорович; по $10.00: Іван Винник, А. Р. Комарницький, Андрій і Катря Пеленські, Анна і Володимир Раки та Ігнат Камінка; $5.00: проф. Іван Паливода.

Разом 125.00 долярів.

Бронкс, Н. Й. ІВАН ВИННИК

Слава Ісусу Христу !

ЙОСИФ КАРД. (Сліпий - Коберницький - Дичковський)
Верхов. Архиєп. Українців, Митрополит і пр.

Ватикан, дня 14 червня 1973

Високоповажані Панство !

В імені Блаженнішого Верховного Архиєпископа і Кардинал Кир Йосифа, що ще не вернувся з відвідин українських поселень в Канаді і Америці, прийміть сердечну подяку за Вашу жертву 20 дол. на "Церкву в Потребі", замість квітів на свіжу могилу бл.п. Михайла Коваля. Нехай Всевишній відплатить Вам сторицею, а душу Покійного вінчає нетлінним вінцем у щасливій вічності.

З висловами глибокої пошани

відданий в Христі

о. І. Коля

секретар

Високоповажані Панство
Олена і інж. Омелян Михайло ТИШОВНИЦЬКІ
Льос Анхелєс, ЗСА

ВІСТІ КОМБАТАНТА, Торонто- Ню Йорк, Рік 1973, ч.4/66/, стор.91 і 92

ТІ, ЩО ВІДІЙШЛИ...

Дня 15 грудня 1972 р., на 83-ому році життя, помер в Грес Велі, в Каліфорнії, поручник **Теодор Семаковський,** член УВО і ОбВУА.

Покійний народився 22 лютого 1890 р. в Кутах коло Косова на Гуцульщині. Гімназійну науку зачав у Чернівцях на Буковині, а закінчив її в Кракові, куди службово перенесено його батька, поштового урядовця. Першу світову війну перебув, як старшина, переважно на італійському фронті, де теж дістався до італійського полону, з якого повернувся до Кракова аж тоді, як УГА під напором Галлера відступала за Збруч. По якомусь часі вступає в Кракові до польського війська в ранзі поручника, разом з іншими старшинами-українцями з австрійської армії, а пізніше теж з Армії УНР. Дуже скоро нав'язує контакт з Українською Військовою Організацією через її експозитуру в Кракові, на чолі якої стояв сотник Рев'юк. Співпрацює з ним аж до свого арешту в червні 1926 р., після чого польський суд у Кракові засуджує його за діяльність в рамках УВО на три роки тюрми. Вийшовши на волю в 1929 р. Покійний з трудом пробивається через життя маючи весь час на п'ятах польську поліцію. Працює довший час представником українського обезпеченевого товариства "Карпатія". З вибухом другої світової війни знову його арештують і саджають до тюрми в Кракові разом з іншими політично підозрілими українцями і тільки скорий прихід німецької армії урятував їх.

Володіючи знаменито німецькою мовою ще з австрійської армії, Покійний швидко знайшов зв'язок з німецькими господарськими кругами в Кракові і став там вірником великої торговельної фірми. Через ті зв'язки дуже багато помагав українцям грішми, товарами та інтервенціями у впливових німецьких чинників. Перед зайняттям большевиками Кракова виїхав в 1945 р. до Німеччини, до міста Біберах, де одружився і перебував до жовтня 1949 р., коли при помочі кол. сенатора о. Лободича переїхав до ЗСА. Поселився в Каліфорнії, де через 16 літ працював в мастку актора Деніса Морґана. По переході на пенсію в липні 1965 р. перенісся до мальовничого каліфорнійського містечка Грес Велі у стіп гір Сієрра Невада і жив там з дружиною і сердечними приятелями, подружям Гол Т. Гол, аж до своєї смерти. Похований в містечку Овкгерст в Каліфорнії на цвинтарі Овкгілл.

Хоч, з виїмком дитячих літ, все жив поза Україною, Покійний був гарячим і жертвенним українським патріотом, що для УВО "кинув долю свого життя на костир", як сказав босвик УВО Іван Паславський в іншому процесі УВО у Львові в червні 1926 р. Все мріяв про свою рідну, улюблену Гуцульщину. Був вірним сином Української Католицької Церкви, членом Українського Народного Союзу та Відділу ОбВУА в Льос Анджелес. Оставив горем прибиту дружину Мехтильду.

Інж Омелян Михайло Тишовницький,
Четар Артилерії УГА, кол. голова Відділу ОбВУА в Льос Анджелес.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XX. ЛИСТОПАД 1963 Ч. 10

OUR LIFE

4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.

ПОСЕРЕДНИЦТВО ПОДРУЖЖЯ

Лист 63 Відділу СУА з Дітройту до Екзекутиви СУА, поміщений у ч. 6 Нашого Життя, має таке закінчення:

„Друга проблема — це віддалені українські родини. Як допомогти тим одиницям, що є віддалені від українських скупчень? Як зарадити тому, щоб вони не розпливлися в чужому морі?"

Дуже грізною й реальною небезпекою масового винародовлення є мішані подружжя. Тисячі молодих українців і українок, розсіяних далеко від наших великих скупчень, одружуються щороку з чужинцями зґл. з чужинцями й через те пропадають для нашого народу й нашої Церкви.

Мені здається, що це теж повинно стати завданням жіночої організації. Така клітина посередництва українських подруж обіймала би не тільки цілу територію ЗДА, Канаду й Півд. Америку, але взагалі всі країни вільного світу. Там є теж наші жіночі організації і їх моральним правом, а також обов'язком є зайнятися цією справою, яка належить до найбільш пекучих, а рівночасно найбільш занедбаних ділянок нашої акції проти винародовлення.

Щоб таке посередництво було доцільне й успішне, воно мусить бути зорганізоване й ведене на найвищому моральному й фаховому рівні. Членки проводу жіночих організацій, що будуть провадити таку клітину посередництва, мусять тішитись авторитетом, довір'ям і пошаною загалу і мусять виконувати прийняте на себе завдання з найбільшою делікатністю та почуттям великої відповідальности.

Було б побажане, щоб до цієї справи відгукнулись читачки, що розуміють її вагу й потребу. Тільки при активній співучасті цілої нашої спільноти можна буде зорганізувати й провадити оце корисне діло.

Олена Тишовницька
Лос Анджелес

ЛИСТ ВІД ОДНОГО БАТЬКА

НОВИЙ ШЛЯХ

ВІННІПЕГ

30 СІЧНЯ, 1965

ПРОТИВНИКАМ СУСПІЛЬНОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ ПІД РОЗВАГУ

Один з наших визначних письменників одержав цього місяця листа, якого переслав мені, тому, що читав кілька моїх статтей в справі пекучої потреби суспільного посередництва українських подруж. Мене цей лист дуже зворушив і я переписую його дослівно, змінюючи тільки трохи правопис. З мови видно, що автор листа ходив до школи в Україні ще за царських часів. Прізвища автора листа не подаю, бо він в тім листі просить про дискрецію.

Високоповажаний Пане!

Перш за все поздоровляю Вас з наступаючим празником Різдва Христового і з Новим 65-тим Роком. Я хочу поінформувати Вас про своє життя. Я пенсіонер, маю 69 років, почуваю себе добре, але багато читав і спортив счі; більше як 10 або 15 хвилин не можу читати, бо наче хтось у очі бахнув піску. А тому мало читаю, боюся, щоб себе не наразити на біду. Живемо ми у двох із сином. Він має 35 років, удовець. Жінка умерла, хора була на серце. Дітей не має. Гарний сам собою, середнього росту, кріпкої будови, веселої вдачі, добре розвинутий. У американському житті має декілька кваліфікацій: добрий авто-механік і добрий будівельник. Будівлю вміє від самого фундаменту і до верха і умеблювання. Так, що есть де жити і есть за що. Але ж немає другого життя, то не має і щастя. А тому дуже Вас прошу, так як Ви чоловік добре письменний, то Ви розбираєтесь із життям людини і можете дуже скоро оцінити її психологію. То Ви, будьте добрі, постарайтесь придивитися, чи немає у Вас поблизу або старшу дівчину, або вдову без дітей, от 25 років до 35, більше з простонародія, щоби була мудра із добрим серцем і добра господиня, а саме основне, щоб не була малороска, а українка. У нас тут українців дуже рідко, а есть багато москалів і малоросів. Живемо в такім місті, що не можна знайти друга життя. То просим, якщо есть у Вас такі, як я Вам описав, то будьте добрі, дайте нам їхні адреси, щоб можна було обмінятися з ними думками через листування. Прошу че наразити мене на неприємність і держати в себе в секреті. З великою пошаною до Вас.

Батько і син та їх адреса

Лист такий вимогний, що ніяких доповнень не потребує. Це лист не тільки від того одного батька, що бажає щастя своєму синові. Це лист від тисяч таких наших батьків, синів, матерей і доньок, розсіяних у всіх країнах нашого поселення у вільнім світі серед чужого моря. Якщо наше громадянство не поможе їм через суспільне посередництво українських подруж, то всі вони з часом поодружуються з чужинками, чи з чужинцями та пропадуть для нашого народу і вони і їхні нащадки.

А тому батькові, що написав цього, вище переписаного, гарного і щирого листа, я сама хотіла би помогти і тому прошу наші жіночі організації про адреси таких дівчат і вдів, про яких пише той батько. Я перешлю йому всі ті адреси.

Олена Тишовницька

Адреса:
Mrs. Olena Tyshovnytska
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, Calif. 90042
U.S.A.

МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ НАШОЇ МОЛОДІ

Всі ми знаємо і читаємо часто про те, що частина нашої молоді є на дорозі до винародовлення. Ця молодь або дуже слабо пам'ятає Україну, або зовсім її не знає і не відчуває до неї тої любови, яку ми, старші, принесли сюди з рідного краю. Українство тій частині нашої молоді не імпонує, вона не читає наших часописів ані книжок, в розмовах з одноліт ками-українцями не вживає рідної мови, не захоплюється минувшиною України, за яку їхні батьки й діди свою кров проливали, не цікавиться нашими проблемами й намаганнями. Її світогляд чисто матерія лістичний, її мрією і ціллю є гроші, приємності й забава.

Щоб усе те якнайскорше осягнути й звільнитися від батьківської контролі, наша молодь нераз навіть не хоче кінчити шкіл, бере першу ліпшу роботу, купує авто і одружується без надуми, проявляючи під цим оглядом забагато відваги.

Процент мішаних подруж є вже тепер великий, а при нашій бездіяльності той процент буде стало збільшуватися.

Погляньмо тільки на наші родини, що мають дорастаючих дітей і поговорім на цю тему з їхніми родичами, а довідаємося, з яким страхом і резигнацією вони дивляться на будуччину своїх дітей і кажуть: "І що ж ми можемо порадити на те?"

Одиницям справді важко самим щось зробити, але наша громадськість може і повинна знайти на це раду та почати негайно відповідну акцію, щоб рятувати цю частину нашої молоді від цілковитого винародовлення в мішаних подружжях.

До такої акції надаються найкраще наші жіночі організації, бо їхня мережа є вже зорганізована в усіх країнах нашого поселення у вільнім світі і треба тільки, щоб вони включили в свою діяльність посередництво у к раїнських подруж.

Коли б ініціятива вийшла від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій у формі заклику до крайових централь, то ті централі і їхні низові клітини могли б заняти ся практичною реалізацією посередництва українських подруж, а одночасно почати в нашій пресі усвідомну кампанію проти пересудів під цим оглядом. Заінтересовані батьки могли б підперти цю акцію своїми листами до наших часописів, до крайових централь жіночих організацій і до СФУЖО, (World Federation of Ukrainian Women's Organizations, 4936 N.—13th St., Philadelphia, Pa., USA.)

Олена Тимошицька
Лос Анджелес, Каліф.

ДУМКИ З ПЕРСПЕКТИВИ 10 ЛІТ ВІД ПОЯВИ ВИЩЕПОМІЩЕНОЇ СТАТТІ

В пресі є часто заклики писати листи навіть до найвищих достойників: до президента ЗСА, сенаторів, конгресменів та інших і ніхто з них не має ніяких претенсій , щоби такі заклики наперед з ними узгіднювати і запевнювати собі їхню згоду на публікацію, а також ніхто за те не картає авторів таких закликів.

Не так воно у нас. Мою дружину скартали не тільки за вищепоміщений заклик, але взагалі за видвигнення ідеї суспільного посередництва українських подруж.

В листі на 292-ій сторінці оцієї збірки Союз Українок Америки написав до неї 8 літ тому ось як: "Отже, як бачите, справу мішаних подруж вважаємо великою перешкодою для збереження нашої спільноти. Тільки наша протидія тому явищу помічує інший шлях. Він є більш пристосований до завдань жіночої організації і запевнює кращий успіх."

По восьми літах того "іншого шляху" ми всі можемо бачити той "кращий успіх" у формі майже 100 відсотків мішаних вінчань, як це видно зі сторінок 317, 318, 319 і інших оцієї збірки.

А в листі на сторінці 291-ій оцієї збірки Світова Федерація Українських Жіночих Організацій /СФУЖО/ написала до моєї дружини 10 літ тому ось що: "Тому прохаємо Вас у дальшому не робити поспішних рішень та непередуманих виступів. Справа впорядкування наших подруж як можливого прояву життя нашої спільноти, нам лежить на серці. Хочемо працювати в тому напрямку, відповідними методами, але в поспіху й галасі не вдасться нічого зробити."

Який же є вислід їхньої праці "в тому напрямку, відповідними методами" через 10 літ "без поспіху і галасу" ? Такий самий, як того "іншого шляху": майже 100 відсотків мішаних вінчань.

А відносно "поспішних рішень і непередуманих виступів" можна би запитати тепер: хто їх робив 10 літ тому ? Моя дружина, чи шановні авторки тих листів ?

(Гл. стор. 390)

Яка велика шкода, що Світова Федерація Українських Жіночих Організацій /СФУЖО/ , замість накидатися мокрим рядном на ідею суспільного посередництва українських подруж, не взялася 10 літ тому сама за переведення в життя тієї ідеї. Ця федерація мала тоді і має тепер до того усі засоби в сотках жіночих організацій по цілому вільному світі. За тих 10 літ вона могла врятувати тисячі наших людей від мішаних вінчань. Та ще й тепер вона могла б зробити богато доброго в боротьбі проти мішаних вінчань, якби не стояла осторонь "МЕТИ", а дала їй своє повне і щире попертя, так, як це зробили Високопреосвященніші Митрополити обох наших Церков, Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців та Рада Суспільної Служби СКВУ. Навіть без попертя зі сторони СФУЖО і помимо того, що в тих змарнованих 10 літах тисячі наших людей вже позаключували мішані вінчання, "МЕТА" в першому році свого існування дістала 800 листів і 400 зголошень. Гл. слідуючі сторінки оцієї збірки: 364,366-368,373, 381,390,402-404,437,438,464,485,486,490,493.

При добрій волі і активній співпраці зі сторони СФУЖО "МЕТА" мала би о много більше зголошень і я хочу вірити, що Управа СФУЖО скорше, чи пізніше виявить таку добру волю та стане до активної співпраці з "МЕТОЮ", щоби рятувати бодай рештки нашої молоді від національної і віровизнаневої загибелі в мішаних вінчаннях. Дай Боже, щоби це сталося радше скорше,чим пізніше, коли, Боже борони, не буде вже кого рятувати.

В квітні 1974 р. Омелян Михайло Луцьовницький

(Гл. стор. 498 і 499)

WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN WOMEN'S ORGANIZATIONS
СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

HEADQUARTERS:

909 N. Franklin Street - Philadelphia 23, Pa.

Telephone: MArket 7-7945

PRESIDENT
Mrs. Olena Saliuniak
5606 McAlear Ave.
Cote St. Luc
Montreal, Que., Canada

VICE-PRESIDENTS
Mrs. Helen F. D. Lototsky
Mrs. Maria Kwitkowsky
United States
Mrs. Stephania Sawchuk
Dr. Stephania Potosky
Canada
Mrs. Nina Kovalenko
Europe
Mrs. Olga Horachuk
South America

HONORARY SECRETARY
Mrs. Maria Dyma

SECRETARIAT
Dr. Natalia Pazuniak
Mrs. Tatiana Horashchenko

MEMBERS AT LARGE
Dr. Irena Zoszczuk
Mrs. Nina Onatsky
Mrs. Olha Rosnetsky
Mrs. Emilia Slusar
Mrs. Zinaida Vitiuk
Mrs. Maria Solonyaka
Mrs. Alexandra Sulyma-Boyko
Mrs. Hanna Pasternak
Mrs. Catherine Crouse
Mrs. Eugenia Sytnyk

COMMITTEE CHAIRMEN
Mrs. Stephania Pushkar
Program
Mrs. Stephania Bubniuk
Journalism
Dr. Ivanna Ratych
Public Relations
Dr. Sophia Karpinska
Culture
Mrs. Maria Bilak
Organization
Mrs. Irena Pelensky
Education
Mrs. Cecilia Gardecky
Press
Mrs. Anna Maria Baran
Fine Arts
Mrs. Irena Pawlykowsky
Finance
Mrs. Olena Trofymowska
Economics
Mrs. Ivanna Rozankowsky
Constitution & By-Laws
Mrs. Eugenia Jankiwska
Welfare
Mrs. Alexandra Sulyma-Boyko
Study of USSR
Mrs. Lydia Burachynska
Editor

AUDIT COMMITTEE
Mrs. Catherine Poleshok
Dr. Irena Kaluzna
Mrs. Pauline Rimyk
Mrs. Anna Pryma
Mrs. Maria Mudryk

Філядельфія, 6. липня 1964 р.

ВШ. Пані
Олена Тишовницька
Льос-Анджельос
Каліфорнія

Вельмишановна Пані,

Ми прочитали Ваші статті в загальній пресі на тему мішаних подруж. Перед тим Ви порушили подібну тему в статті, надісланій до кількох часописів, між тим і до жіночих журналів. Отже видно, що ця справа лежить Вам на серці й Ви хотіли б, щоб широкий загал, а зокрема жіночі організації цим зайнялись би.

Ваше становище правильне й поділяємо Вашу думку, що цій справі наші компетентні чинники повинні присвятити більше уваги. Одначе не погоджуємось із Вами в засобах, яки ми Ви приступили до діла. Пресовий огляд, а навіть дискусії тут корисні і потрібні. Треба би спонукати більше людей та імен - висловитись до цього питання в пресі Це підготує ґрунт і поширить зрозуміння до цих заходів що до них наші люди мають упередження. Натомість Ваш заклик до загалу активізувати справу при помочі листів до СФУЖО і подання при цьому нашої адреси - є невластивим шляхом. Для цього перш усього треба було б порозумітись із нами, запевнити собі нашу згоду й узгіднити дальші кроки в тому напрямку. Тоді можна б при помочі пресової кампанії все підготувати. А цей дещо "насильний" засіб активізувати справу посередництва подружжя не тільки що не поміг, а й до певної міри її припинив. Цінна стаття п.М.Охримовича у "Нашому Шляху" п.н."Самотні люди" не знайшла відгуку в нашій пресі. До цього додамо, що у відповідь на Ваш заклик ми не одержали н і - о д н о г о листа в тій справі.

Тому прохаємо Вас у дальшому не робити поспішних рішень та непередуманих виступів. Справа впорядкування наших подруж як можливого прояву життя нашої спільноти, нам лежить на серці. Хочемо працювати в тому напрямку, відповідними методами, але в поспіху й галасі не вдасться нічого зробити.

Із щирим привітом

др. Наталія Пазуняк
секретар

Олена Лотоцька
містоголова

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, Inc.
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

HEADQUARTERS: 4936 NORTH 13th STREET, PHILADELPHIA, PA. 19141

Telephone: DAvenport 4-7304

"OUR LIFE" Magazine
Official Publication
Mrs. Lydia Burachynska
Editor

Вп. Пані
Олена Тишовницька
Лос Анґелес, Кал.

10. лютого 1966

Шановна Пані !

Щиро дякую Вам і Вашому чоловікові за ґратуляції з нагоди мого головства. Це велика відповідальність, якої я свідома й тому хотіла б віднестись до Вашої справи з повною увагою.

Ваш лист, що наспів на XIУ. Конвенцію СУА, не був там відчитаний. Програма Конвенції була встановлена місяць перед тим і так переповнена (Ювілейна Конвенція!), що навіть на наші внутрішні ділові справи мало залишилось місця. Та з огляду на винятковість Конвенції в 40-ліття СУА всі з тим погодились.

На Конвенційному Панелі дня 27. листопада п-ні Іванна Рожанковська у своїй доповіді " Сила нашого поселення " заторкнула справу мішаних подруж та запобігання їм. Про зміст цієї доповіді довідаєтесь із Нашого Життя, бо вона там друкується. Вона станула на становищі, що посередництво подружжя, навіть у жидів - не запобігає мішаним подружжям, а тільки факт поселення національної групи більшими скупченнями. Це її становище присутні підтримали в дискусії, вважаючи жіночу організацію невідповідним для того чинником. Натомість усі погодились із тим, що Союз Українок Америки повинен творити товариське середовище - -зокрема для молоді неохопленої українськими організаціями. Це вийшло також наяв у наших резолюціях, що були друковані у " Свободі " і в "Нашому Житті ".

Отже, як бачите, справу мішаних подруж вважаємо великою перешкодою для збереження нашої спільноти. Тільки наша продидія тому явищу помічує інший шлях. Він є більш пристосований до завдань жіночої організації і запевнює кращий успіх. Про те Ви могли б переконатись, коли б зактивізувались у нашому 55 Відділі СУА. Там є гарний гурт наших жертвенних членок, з якими Ви могли б провести певну роботу - в користь наміченої Вами справи.

При нагоді побуту в Н.Й. я радо б зустрілась з Вами та обговорила нам спільні справи.

Із щирим привітом,

Стефанія Пушкар
голова.

Mrs. Helen F. D. Lototsky
Honorary President

Mrs. Stefania Pushkar
President

VICE-PRESIDENTS
Mrs. Lydia Burachynska
Mrs. Anastasia Volker
Mrs. Irene Padoch

SECRETARIAT
Mrs. Ossypa Hrabowensky
Mrs. Irene Kaczaniwsky

TREASURER
Mrs. Anna Sywulak

COMMITTEE CHAIRMEN
Mrs. Lydia Kolodchyn
Mrs. Warka Bashynsky
Organization

Mrs. Iwanna Rosankowsky
Program Planning

Mrs. Anna Bohachewsky
Education

Mrs. Natalia Charlenko
Culture

Dr. Ewhena Jerahkiwsky
Enterprises

Mrs. Maria Rzepecky
Art & Museum

Mrs. Olha Makar
Welfare

Mrs. Mary Dushnyck
Public Relations

Mrs. Irene Polensky
Press

Mrs. Irene Padoch
Constitution & By-Laws

Mrs. Irene Kashubynska
Economics

AUDIT COMMITTEE
Mrs. Katherine Peleshok
Chairman
Mrs. Janet P. Boncal
Mrs. Olha Mussakowsky
Mrs. Sofia Krupka
Mrs. Maria Babiak

Не досить їх оплакувати

Щораз частіше чуємо тут і там, у тій чи іншій родині про випадки одруження молодих людей з чужинцями. І що довше триває наше життя поза межами рідної землі, то щораз більше їх, на жаль, зустрічається. І саме тому, хоч тема ця дуже немила й болюча — слід про неї говорити.

Не байдуже, з ким звязує свою долю на все життя молода людина. Не байдуже, бо це не лиш доля її самої, але одночасно і її дітей: нових членів рідні, майбутніх переємників ідеї своєї Церкви й народу.

А тому рішення дитини — одружитися з чужинкою чи чужинцем паде важким ударом та розчаруванням не лише на батьків, але й на всю нашу релігійну й національну спільноту. Вона бо поносить при цьому безповоротну втрату того, що їй по правді належиться: нового свого покоління.

Щоб полегшити хоч трохи біль того удару, рідні та приятелі одружених з чужинцями винаходять для свого вжитку прерізні оправдання й теорії. Починаючи від потіх, що все таки „приженені" чужинець чи чужинка вивчили кілька українських слів, чи, що смакують їм вареники. Аж до того, що Українець чи Українка одружені з чужинцями все таки напевно зуміють „перетягнути" свою дружину „на свій бік" і виховати дітей Українцями. Коли нема вже рятунку, треба хоч так потішитися.

Але всякому відомо, — що дрібні поступки для здобуття прихильности бажаної людини — це ще не українство та й не запевнення на майбутнє життя. А знов те „перетягнення" не має надто великих виглядів, особливо в діяспорі, серед чужого моря. Зудари та непорозуміння поміж різновірними і різнонаціональними батьками викликують тріщини внутрі ніжної й крихкої дитячої душі, і, якщо вона не стане по боці одного, знеціновуючи другого, то тоді навчиться потроху байдужіти цінностями обидвоїх, ставши людиною без грунту взагалі. Ніодин із цих виглядів ніяк не приманливий, навіть у звичайнолюдському, не то що в релігійному чи національному аспекті.

Молоді, що зростає в чужому окруженні, серед постійних пригадок, що всі народи й раси рівновартні, молоді, що не бачила батьківщини, а бачить багату країну, в якій живе, — можна й не дуже дивуватися. Тим більше, що в цьому віці почування та хвилеві зворушення завжди сильніші, як розум та вміння передбачати. Прозріння приходить звичайно запізно.

Але українська спільнота як цілість, що зуміла пережити вже не одну ворожу окупацію, що зуміла задержати та помножувати свої вартості при кожних обставинах — не може переочувати цього грізного явища. Потішати себе, знаходити виправдання — це не доведе нікуди. Слід радше шукати засобів, щоб зарадити лихові й запобігти небезпеці.

Тут необхідно в першу чергу створити здорову й обовязуючу громадську думку про подружжя з чужинцями. Її на сьогодні нема, і в цьому чи не найгірше лихо. Бо молодь з правила розуміє нестійкість поглядів у старших — як певний дозвіл на те, що вона хотіла б робити.

Для створення й уточнення такої думки можуть послужити і преса і радіогодини і прилюдні доповіді, бо ж маємо всі ці засоби в руках — і треба це лиш належно використати. Авторитет Церкви та загально признаних установ може теж заважати немало. Здорова й сильна спільнота знайде засоби, щоби вдержати своїх членів у вірності. І навіть дуже гостра та непримирена постава нераз потрібна. Якщо вона не заверне тих, що вже ступили на неправу дорогу, то хоч опамятає й остереже інших, яким це теж грозило б.

Бо, на жаль, у дійсності так часто це зустрічається: де куди важливіше за національне добро вважається обовязок поблажливости та чемности супроти родичів чи приятелів. Вінчання з чужинцями стають нераз просто сенсацією, що приманює повну церкву глядачів. Хіба це не заохота для інших?

Безперечно, що й самій молоді треба про це говорити. Тут батьків та виховників жде важке, але й необхідне завдання: створити поміж самими молодими переконання, що якраз одруження з Українцем чи Українкою — це велика честь і найбільший осяг. Кілька років тому, гурток підлітків склав з власної ініціятиви святочну обіцянку, що „вийду заміж тільки за Українця" і виконав її совісно. Це саме вказівка, що про такі речі треба думати вже, дуже завчасу.

Та запобігання подружжю з чужинцями починається ще куди раніше. Ще в колисці дитини, ще в самих основах, що на них будується родина. Коли дитина змалку росте переживанням українських культурних вартостей, коли бачить своє майбутнє, як творче продовження нашої історичної спадщини — ніколи не забажає друга, з яким не могла б прямувати до цієї ж мети.

Ці теоретичні думки в практиці розщіплюються на тисячі дрібних починів, дій та рішень кожного дня у батьків, у виховників, у наших суспільних чинників. Діло нелегке, але необхідне. Доволі сирів йшло продовж віків на всі сторони світа, забираючи найвартісніші одиниці нашого народу. Але дивитися бездільно, як на вільній землі наші діти пропадають для нас із власної волі, — це непростимий проступок. І до нього ми не сміємо допустити!

Леся Храплива

До статті „Не досить їх оплакувати"

На сторінках великих анломовних часописів знаходимо між іншими теж т. зв. синдиковані статті, що появляються рівночасно в сотках часописів. Українська преса на загал не має синдикованих статтей, хоч часами подибується в нашій пресі виїмково вартісні і важні статті, що заслуговують на те, щоби їх читали і передитували всі Українці. До таких статтей можна без сумніву зачислити статтю п-і Лесі Храплівої, що появилася в „Америці" з 12. червня 1964 під наголовком „Не досить їх оплакувати". В цій статті Л. Храплива гостро пятнує мішані подружжя наших молодих людей і закликає створити здорову й обовязуючу громадську думку відносно цієї справи. Авторка дуже правильно підкреслює, що мішані подружжя падуть важким ударом та розчаруванням не лише на батьків але й на всю нашу релігійну і національну спільноту, бо спричинюють безповоротну втрату нашого нового покоління. Стаття подає способи, як впливати на нашу молодь і переконувати її від дитинства про відємні сторінки мішаних подруж. Стаття кінчиться закликом до цілої нашої спільноти, щоб вона отряслася з байдужности і взялася до конкретної і позитивної боротьби проти мішаних подруж. В звязку з цією знаменитою статтею виринає потреба практичного переведення в життя заклику п-і Храпливої скрізь там, де живуть наші люди у вільному світі. У великих скупченнях нашого поселення молодим людям не трудно підібрати собі відповідних партнерів до подружжя. Але там, де наші родини живуть тільки в малих колоніях або розпорошені серед чужого моря, сама охота одружитися з Українкою, чи Українцем, не вистачає, бо там нема можливостей вибору відповідних партнерів. В таких обставинах тільки дуже нечисленні виїмки їдуть одружуватися до більших наших скупчень. Я знаю, що одна пані їздила з донькою кілька тисяч миль, щоби найти для неї чоловіка — Українця, а один багатий Українець із південної Америки прибув аж до Ню Йорку, щоб там могти познайомитися із Українкою. Не маючи в Ню Йорку ніяких знайомих, шукав в телефонічній книжці українських прізвищ і в цей спосіб пробував навязати знайомство. З цього одначе нічого не вийшло, бо найчастіше ті люди з українськими прізвищами відповідали йому або в англійській мові, якої він не розумів, або по-московськи або по-польськи, а нераз навіть по-жидівськи. Знеохочений тим, поїхав він до наших таборів в Німеччині і там знайшов собі жінку Українку. Але чи багато з нас має час, гроші і завзяття до таких подорожей? Величезна більшість зревигновано опускає руки і пропадає для нас в мішаних подружжях. Якби наші жіночі організації включили у свою діяльність перевиховання цілої нашої спільноти в дусі заклику п-і Храпливої, а при тому зайнялися посередництвом українських подруж, то всі наші люди, які не хотять мішаного подружжя, а самі не спроможні знайти собі українських партнерів, могли би користати з цього посередництва. На Україні такого посередництва нам не треба було бо всі мали великий вибір. Тому у нас ще й досі покутує свого рода пересуд чи нехіть до посередництва подруж, хоч відносини на еміграції зовсім відмінні і конечно вимагають такого посередництва. Наші жіночі організації у всіх країнах нашого поселення, на чолі зі Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), повинні негайно взятися за справу видвигнену панею Храпливою та за посередництво українських подруж.

Олена Тишовницька

З листів до Редакції

Хвальна Редакціе!

Пані Л. Храплива помістила в „Америці" з 12 червня 1964 статтю під наголовком „Не досить їх оплакувати". В „Америці" з 15. липня 1964 я відгукнулася прихильно на цю статтю, на що авторка статті зареагувала в той спосіб, що в листі до Редакції, поміщенім в „Америці" з 29 серпня 1964, назвала мій відгук не правильним. Тим Читачам, що не читали або не памятають вище згаданих статтей мушу повторити в кількох словах, про що мова:

У своїй статті п-і Храплива виступає гостро проти мішаних подруж, але не каже, як помогти до українських (не мішаних) одружень всім тим, що так само добре, як п-і Храплива, розуміють вагу одруження в рямках своєї церковної і національної спільноти, але жиють розсіяні по цілім вільнім світі, або в таких малих наших скупченнях, де не мають можливости вибору відповідних партнерів своєї віри і національности. Тому в моїм відгуку я видвинула думку, щоб наші жіночі організації, на чолі зі ОФУЖО (Світова Федерація Українських Жіночих Організацій) включили у свою діяльність суспільне посередництво українських подруж.

Що ж у цьому неправильного? Чи громадянство, що гостро пятнує й осуджує мішані подружжя, має право засуджувати на досмертне безженство всіх тих, що не мають вибору українських партнерів в своїх місцях поселення? Чи для всіх таких наших людей суспільне (не приватне) посередництво українських подруж не є раціональним і логічним висновком цілеспрямованої боротьби суспільности проти мішаних одружувань?

Мою практичну рецепту до знайдення для тих людей українських партнерів до одруження п-і Храплива називає „спадом" з її думки. Якщо проведення в життя теоретичних хосенних задумів і проектів є „спадом", то нам треба якнайбільше таких „спадів".

Бо чи ми маємо обмежитися тільки до безконечних теоретичних роздумів і дебат та великої сили великих слів на цю тему, без ніякої реальної акції та чекати на практичне зреалізування суспільного посередництва українських подруж до часу, коли вже не буде між ким посередничити?

Пані Храплива потрактувала зі сарказмом також відгук „Зацікавленої" в „Америці" з 8. серпня 1964, а тим часом ця „Зацікавлена" дуже влучно підкреслила, що справу суспільного посередництва українських подруж видвигається у нас вже і так яких 15 років запізно.

За тих 15 років наше суспільне посередництво українських подруж могло було врятувати для нашої Церкви і національности тисячі наших людей від винародовлення в мішаних подружжях. Чи ті, що є противні суспільному посередництву українських подруж, не знають, що, помимо їхнього спротиву, ця справа знаходить уже зрозуміння і зацікавлення нашого громадянства не тільки в ЗДА., але і в інших країнах нашого поселення? Чи вони не читали таких статтей на цю тему, як стаття Маркіяна Охримовича, Голови Суспільної Служби Українців Канади в Торонті, під наголовком „Про самітних" в „Гомоні України" в Торонті (Канада), в числі з 22 лютого 1964? Або статті визначного письменника Зиновія Книша, під наголовком „Відкиньмо ще один пересуд" у „Новім Шляху", у Вінніпегу (Канада, в ч. з 11. липня 1964, або редакційної статті в „Шляху Перемоги" в Мінхені (Німеччина), під наголовком „У боротьбі з винародовленням", у числі з 5-го квітня 1964?

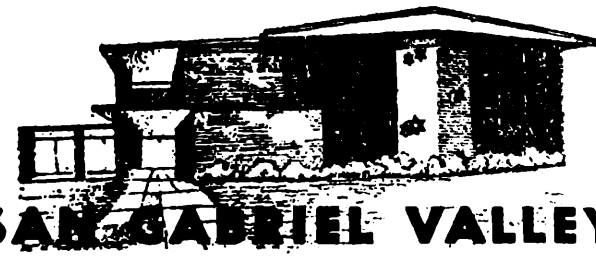
Як такі визначні голоси видвигають потребу негайного започаткування і ведення суспільного посередництва українських подруж, то моя рецепта на таке посередництво не є нічим неправильним.

То ж місто непродуктивної полеміки і негативного підходу до суспільного посередництва українських подруж, ми всі повинні взятися до позитивної і конструктивної праці над негайним зорганізуванням і веденням такого суспільного посередництва, як засобу в боротьбі проти винародовлювання в мішаних подружжях. А хто ж краще до того надається, як не жінки? Мережа українських жіночих організацій вже діє у всіх країнах нашого поселення так, що включення в їхню діяльність суспільного посередництва українських подруж зовсім можливе і легке. Треба тільки доброї волі і відкинення заскорузлих пересудів.

Зі щирим привітом і пошаною:

Олена Тишовницька

Лос Енджелес, Каліфорнія.

TEMPLE BETH DAVID *of the* SAN GABRIEL VALLEY

CAMILLUS ANGEL, D.D.
RABBI
287-1405

LONGDEN AVENUE AT KAUFFMAN
TEMPLE CITY, CALIFORNIA
91780

November 5, 1964

President
STANLEY HINLEIN

1st Vice-President
ETHAN SAHL

2nd Vice-President
MAYNARD ROSENBERG

Treasurer
BERNARD BENDER

Financial Secretary
REUBEN SKLAR

Recording Secretary
MRS. KIVA AUERBACH

Corresponding Secretary
MRS. DANIEL COOPER

Members, Board of Directors
DANIEL BLACHER
SAMUEL BRAEGER
MRS. SIDNEY BROFFMAN
SHAYEL HOCHMAN
VICTOR JABSON
LEON KAHN
MARVIN KAHN
JOSEPH KAUFMAN
MAURICE LAWRENCE
JACK LEVY
EMANUEL LEWIS
CHARLES LICH
DR. ISADORE RICHLIN
MAURICE SAIGER
LEON GINSBERG (Past President)
HERBERT WALTER (Past President)
LEE WOLFE (Honorary)

President, Sisterhood
MRS. WILLIAM MOGILNER

President, Men's Club
ARTHUR GIFFIS

President, Mr. & Mrs. Club
JEROME SCHNEIDER

Principal, Religious School
MRS. ALFRED KARTSMAN

Director of Music
MRS. CHARLES LICH

Director, Youth Activities
IRWIN KASSAP

Mr. E. M. Tyshovnytsky
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California, 90042

Dear Mr. Tyshovnytsky:

I read your letter concerning the place of the "Shadchan" in the literature of the Talmud with much interest. Actually the profession of the "Shadchan" or marriage-broker is not referred to in our literary sources until about the thirteenth century - long after the Talmud was completed. However, the profession was one which was regarded with much respect in the Jewish community. It was the business of the "Shadchan" to bring together the heads of families for the purpose of proposing a match between their children. For many centuries this was held to be the most appropriate way to arrange for marriages in the community. Apparently this system worked with considerable success and made a contribution to the stability of Jewish family life.

With all good wishes, I am

Cordially yours,

Camillus Angel

Camillus Angel, D.D.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЖОВТЕНЬ, 1964

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З листів до Редакції

Ще про посередництво подружжя

Як постійна читачка „Нашого Життя" я звернула увагу на статтю п. н. „Посередництво подружжя" в 10-ому числі з місяця жовтня 1963.

Справа заторкнена п-ні Оленою Тишовницькою в її статті під вгорі згаданим наголовком, є незвичайно важна. Таке посередництво подруж, ведене нашими жіночими організаціями, є конечно потрібне, щоб припинити процес денаціоналізації через мішані подружжя. Різні можуть бути форми такого „посередництва". Важний тут підхід до молоді. Можна б тут з успіхом покористуватися найновішими технічними здобутками, такими як, наприклад, „механічний мозок", що добирає найвідповідніші пари на підставі відповідей, одержаних на питання в квестіонарах про особисті прикмети й уподобання. Такої методи вжив недавно один з американських університетів із великим успіхом при доборі найкращих пар на студентський баль. Так можна б підшукувати найвідповідніші пари не тільки для тих осіб, що не мають знайомств, але й для тих, що їх мають багато, але не знають, хто надається для подружжя. Молодь дається особливо зацікавити т. зв. порадниками, на зразок доволі популярних ще перед 2-гою світовою війною „психотехнічних порад для вибору звання" і т. п.

У кожному випадку справа матиме кращий успіх, коли нею займуться централі наших жіночих організацій. І треба сподіватися, що в ній найдуть вони щиру піддержку широких кол нашого громадянства. За цею акцією долучую й свій голос.

З правдивою до Вас пошаною,

Д-р А. Олексишин-Чубата

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ

У статті „Ще про нашу культуру" п. Іван Івахів пише, що вже запізно говорити про мішані подружжя, бо „одні вже поженилися, інші постарілись, залишився нарибок, що йому байдуже, з ким женитися"...

На думку п. Івахова, йдеться не так про те, з ким женитись, як радше про те, як задержати наш стан посідання, себто закріпити українство серед мішаних подруж. Він вважає, що весілля має бути одним із засобів, що ведуть до загальної мети.

На мою думку, мішані подружжя можуть бути хіба як рідкісні випадки. І тоді це не було б грізним явищем. А грізні є погляди на подружжя, що їх висловив п. Івахів. Мішані подружжя — поріг до національної зради. Вправді супруги в мішаному подружжі мають шанси одне одного перетягнути на свій бік, але таке перетягування не дає щастя. Суспільність повинна остерігати кандидатів на мішане подружжя, щоб після весілля не було жалю, коли щастя почне втікати.

Весілля мішаного подружжя повинно бути радше жалобою. З чого веселитися? З того, що молодець, над вихованням якого працювали батьки, суспільність, молодечі організації, церква, топиться в чужому морі? Весілля з найкращими нашими звичаями є тоді тільки нагодою до порад: „Пані, пильнуйте своїх дітей, щоб не сталося з ними того, що з оцим молодим!"

Коли б український кандидат на мішане подружжя знав, що його прикрощі почнуться ще перед весіллям, а далі на весіллі, він подумав би уважніше над тим, чи варто женитися з чужинкою.

Іван Ремко
Клівленд, Огайо

СВОБОДА,

ДЖЕРЗІ СИТІ і НЬЮ ЙОРК

СЕРЕДА, 27-го СІЧНЯ 1965

У Бельгії живе понад 3.000 українців

Брюссель. — З узгляднен-ням можливих статистичних відхилень стан українців у Бельгії мав би виглядати наступно: 0-6 літ — 311, 7-14 л. — 423, 15-20 л. — 300, 21-60 л. — 1957, понад 60 л. — 79. Разом це дає суму — 3070 осіб. Поза цією статистикою є ще коло 2.000 українок одружених з бельгійцями, що не беруть участи в українському суспільному житті. Частина з них є членами т. зв. Союзу совєтських патріотів. Немало значного їх числа Союз совєтських патріотів у своїх школах провадить навчання лише російської мови, а не української. Коло 25% українських родин мають свої власні будинки.

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ
4. квітня 1965 р.
УКРАЇНСЬКЕ ТИЖНЕВИДАННЯ «Schlach Peremohy» (c) MÜNCHEN 8, KIRCHENSTRASSE 6.

Небезпека винародовлення

ОГЛЯД НАШОЇ ПРЕСИ ВІДНОСНО МІШАНИХ ПОДРУЖ

Протягом останнього півтора року в нашій пресі в різних країнах нашого поселення появився цілий ряд статтей, листів і коментарів на тему масового винародовлювання в мішаних подружжях і конечности зорганізування і ведення суспільного посередництва українських подруж. Ціллю оцієї статті є насвітлення бодай кількох з тих статтей, що свідчать про щораз ширше заінтересування нашого громадянства цею справою.

В місячнику «Наше Життя», що виходить у Філядельфії в США, як орган Союзу Українок Америки, поміщено в ч. 10 за листопад 1963 р. статтю під наголовком «Посередництво подружжя». В статті вказується на дуже грізну і реальну небезпеку масового винародовлювання в мішаних подружжях. «Тисячі молодих українців і українок, розсіяних далеко від наших великих скупчень, одружуються щороку з чужинками, зглядно чужинцями, й через те пропадають для нашого народу й нашої Церкви». В дальшій частині статті висловлюється погляд, що наші жіночі організації у всіх країнах нашого поселення у вільнім світі мають не тільки моральне право, але й обов'язок зайнятися цією справою, «яка належить до найбільш пекучих, а рівночасно найбільш занедбаних ділянок нашої акції проти винародовлення. Щоб таке посередництво було доцільне й успішне, воно мусить бути зорганізоване і ведене на найвищому моральному і фаховому рівні. Членки проводу жіночих організацій, що будуть провадити такі клітини посередництва, мусять тішитися авторитетом, довір'ям і пошаною загалу і мусять виконувати прийняте на себе завдання з найбільшою делікатністю та почуттям великої відповідальности».

В статті під наголовком «Мішані подружжя», в щоденнику «Свобода», що виходить в Нью-Джерзі в США, в числі з 15. вересня 1964 р., читаємо, що «у Бразилії декотрі парохії мають більше мішаних подруж, як наших українських. Отак Віла Гваїра на наших 4 має 5 мішаних подруж, Ірасема на — 15, мішаних 16. А вже Пітанґа, то аж сором писати: на 9 наших аж 18 мішаних». Та сама «Свобода» з 27. січня 1965 року приносить вістку в статті під наголовком «У Бельгії живе понад 3.000 українців», що крім тих трьох тисяч є там ще коло 2.000 українок, одружених із бельгійцями, що не беруть участи в українському житті.

В «Новім Шляху», що виходить у Вінніпегу в Канаді, в числі з 24. жовтня 1964 р. Петро Вілинський-Мелесевич з Франції описує, як то по першій світовій війні тисячі колишніх українських вояків і старшин Армії Української Народньої Республіки у Франції постарілися і вимерли неодруженими, хоч у той самий час у Галичині й на Волині був великий резервуар молодого українського жіноцтва, якому тоді легко можна було виїжджати з Польщі до Франції, але ніхто не зайнявся посередництвом для нав'язання зв'язків між молодими людьми обох статей. Пан Вілинський-Мелесевич пише далі, що те саме повторилося по другій світовій війні з тисячами вояків і старшин Першої Дивізії УНА, що приїхали до Англії з табору полонених в Ріміні. В тім самім часі 2.000 українок одружилися з бельгійцями, бо знову ніхто не зайнявся посередництвом між ними а тими тисячами українців в Англії. Свої завваги кінчить п. Вілинський-Мелесевич ось так:

«Та це вже все минуло і нині нашим старшим парубкам вже ніяк женитися. А от треба зберігати тих, що дорастають до сімейного життя, а розсипані по світі, мають дуже малі або жадні знайомства. Треба створити таку інституцію під поважною назвою, під патронатом старших, свідомих, досвідчених жінок, які давали б совісні, серйозні референції чи поради про женихів, чи відданиць. Такому патронатові давали б поміч наше духовенство та відповідні установи. В Рідним Краю, коли який парубок не вмів собі піднайти суджену, то його тітки, вуйни (дядини) і т. п. вже постарались йому піднайти дружину і то переважно удачно. На еміграції це неможливо, бо де ж тут тітки та вуйни? Ту справу мусів би взяти на себе Жіночий Патронат, що мав би філії по різних краях».

Той самий «Новий Шлях» з 30. січня 1965 приносить зворушливий «Лист від одного батька», в якім він просить одного з наших визначних письменників помогти йому знайти дружину українку для свого сина, бо вони оба жиють в такім місті, де нема українок. В українськім католицькім щоденнику «Америка», що виходить у Філядельфії, США, в числі з 12. червня 1964 п-і Леся Храплива в своїй статті під наголовком «Не досить їх оплакувати» гостро таврує мішані подружжя й пише: «Доволі ясирів ішло впродовж віків на всі сторони світа, забираючи найвартісніші одиниці нашого народу. Але дивитися бездільно, як на вільній землі наші діти пропадають для нас із власної волі — це непростимий проступок».

Пан Зиновій Книш, у своїй статті під наголовком «Відкиньмо ще один пересуд», поміщеній у згаданім вже ось тут «Новім Шляху», в числі з 11. липня 1964, пише: «Задивлені в майбутнє, не бачимо того, що вже тепер, так сказати б під самим носом, життя підмиває нам ґрунт під ногами і звужує людську базу нашого діяння через відхід окремих одиниць крізь ворота мішаних подруж». Щоб протиставитися тому грізному явищу, п. Книш радить, щоби ми пішли за видвигненою в пресі ініціятивою «і почали здійснювати її на базі постійної і централізованої організації для облегшення подруж людям, що їхні умовини життя чи особиста вдача меншу їм до того дають нагоду». Свою статтю кінчить п. Книш таким уступом:

«Ніхто в тому не може витримати конкуренції з жінками і ніхто їх у тому не заступить. Треба б тільки зломити пересуд і відкинути зайву соромливість».

В «Гомоні України», що виходить в Торонті, в Канаді, в числі з 22. лютого 1964 р., п. Маркіян Охримович, голова Суспільної Служби Українців Канади, Відділ у Торонті, в своїй статті під наголовком «Про самітних», пише: «Вичікується моменту, коли можна буде сказати, що українська громада дозріла настільки, що може прийняти і погодитися з явищем, що громадська організація береться розв'язувати проблеми, які, на думку крайнє консервативних осіб, повинні розв'язувати самі безпосередньо і особисто заінтересовані особи». Але як довго треба ще «вичікувати моменту», коли ті, згадані п. Охримовичем «крайнє консервативні особи» змінять своє негативне наставлення до суспільного посередництва українських подруж? Чи аж до того часу, коли вже не буде між ким посередничити?

«Шлях Перемоги», що виходить у Мюнхені, в Німеччині, в числі з 5. квітня 1964 р., приносить редакційну статтю під наголовком «В боротьбі з винародовленням», що кінчається слідуючим реченням: «Немає сумніву, що питання розгорнення широкої акції з метою стримати грізний процес винародовлення, яке загрожує нашій еміґрації, повинно знайти зрозуміння широких кіл нашого громадянства та стати предметом обговорення, а рівночасно і практичної дії наших суспільно-громадських, зокрема жіночих організацій».

«Українські Вісті», що виходять в Едмонтоні, в Канаді, в числі з 17. вересня 1964 р., в редакційній статті під наголовком «Шадхен, де ви?», вказують на те, що жиди вже від віків, ще заки на світі з'явились бюра шлюбного посередництва, мали своє власне посередництво жидівських подруж в особах т. зв. «шадхен»-ів. Тим «шадхенам» жиди у великій мірі завдячують задержання своєї народности і віри помимо того, що вони сотками літ жили розпорошені по цілім світі серед чужих для них середовищ. По наших селах жила часто тільки одна або дві жидівські родини, а помимо того мішаних подруж у жидів не було, бо жиди вже перед сотками літ прийшли до переконання, що посередництво подруж є конечне для розпорошеного народу, що хоче задержати свою народність і релігію. Жиди це зрозуміли і розуміють, а ми чомусь не годні того зрозуміти і поповняємо національне і релігійне самовбивство в мішаних подружжях.

Згадана вже ось тут вище «Америка», в числі з 8. серпня 1964 р., помістила лист до редакції якоїсь «Зацікавленої», яка пише, що потребу посередництва українських подруж видвигається якихось п'ятнадцять років запізно. До тої дуже влучної завваги «Зацікавленої» можна б додати, що тих 15 років спізнення стосуються тільки до нашої останньої масової еміґрації по другій світовій війні. Натомість те спізнення становить 45 років для нашої масової еміґрації по першій світовій війні, а 225 літ для нашої еміґрації по битві під Полтавою. Бо де є нині в світі свідомі свого українства нащадки тих наших політичних еміґрантів, що вийшли з України з Мазепою по 1709-тім році? А тим часом нащадки жидів, що вийшли з ізраїльської землі дві тисячі літ тому, є нині далі жидами і то такими, що відновили в Ізраїлі свою державу. Який слід залишиться по українських еміґрантах не за дві тисячі, але за дві сотні літ від нині, якщо ми не схаменемося й не зорганізуємо негайно суспільного посередництва українських подруж?

Олена Тишовницька

Нижче є копія листа, що його написала моя покійна теща, бл.п.Марія з Крушельницьких Дроздовська /рідна сестра Соломії Крушельницької/ до своєї ровесниці, приятельки і кревної та шкільної товаришки, тех вже покійної бл.п.Олени Залізняк, Голови СФУЖО.

Фірмовий лист СФУЖО, про який мова у нижчепоміщеному листі та в якому є назви тих 15 комітетів, є на 291-ій сторінці оцих "МОЇХ ПАМ'ЯТОК".

Эмілія Михайло Тишовницький

Христос Воскрес !

Льос Анджелес, Каліфорнія, Великдень 1965.

Дорога Оленко !

З фірмового листа СФУЖО* бачу, що СФУЖО має 15 різних рефератів згл. комітетів, між якими однак бракує чотирох найважніших, а іменно:

1. Комітет згл. реферат пошанування, плекання і уживання української мови.

2. Комітет згл. реферат українського виховання українських дітий.

3. Комітет згл. реферат попирання і поширювання українського шкільництва.

4. Комітет згл. реферат посередництва українських подруж.

Подумай, Дорога Оленко, чи не булоби добре, щоби такі чотири комітети згл. реферати існували і діяли в СФУЖО, у всіх красвих централях, сфедерованих в СФУЖО та у всіх місцевих відділах українських жіночих організацій в цілім вільнім світі.

Від діяльности наших жінок в тих чотирох ділянках буде залежать, чи за 50 або 100 літ від тепер /як вже ані мене ані Тебе не буде на цім світі/ нащадки українських емігрантів в цілім світі будуть ще свідомими українцями, чи обоятними до українства чужинцями, чи може навіть, борони Боже, яничарами і ворогами всього, що українське.

З надходячими святами пересилаю Тобі, дорога Оленко, і Твоїм рідним мої найкращі і найщирійші Великодні побажання і цілую Тебе дуже щиро.

Твоя: Марина

Моя нова адреса:

(* Гл. стор. 291)

Mrs. Maryna Drozdowska
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

ЩЕ ПРО МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ

Вже кілька разів читачі „Свободи" забирали голос у цій пекучій справі. Більшість із них серйозно трактують проблему, однак знайшлися й такі, що лише забирають місце в газеті. Направду тяжко зрозуміти їхню ціль.

Додам і я свій голос проти мішаних подруж, а для прикладу наведу характеристичний випадок.

Одного гарного дня минулого літа сиджу я на березі водного резервуару біля Денверу та й ловлю рибу. Витягнувши з води маленьку рибку, віддаю її 7 - 8 літній дівчинці, що в той час із своїми батьками і братіком проходила повз мене. Батько тієї дівчинки каже по-українськи „Скажи панові дякую!", а мати майже рівночасно: „Заге данкешен!" Я зрозумів, що маю перед собою мішане подружжя.

І досі не знаю, чому той чоловік звернувся до дитини по-українськи, бо виявилося, що і вона і її братік не розуміли в цій мові ні слова, а по-німецьки розмовляли. Цей чоловік походить з Волині, вже два роки живе у Денвері, але між своїх людей не показується. Не приходить ані до української православної, ані до католицької церкви.

У розмові дружина цього землячка почала доводити, що Україна це не нація. Побачивши з дальших її слів, що вона ненавидить Україну, що жадні аргументи її не чіпляються, кажу їй: „Якщо Східня Німеччина побуде під Росією хоч зі сто років, тоді знайдуться такі, які уважатимуть її за частину Росії".

„Не може бути й порівняння між Східньою Німеччиною та Україною. Східня Німеччина має своїх амбасадорів у багатьох країнах, а Україна не має", — заперечила німка.

Прощаючись, я запитав землячка, чому його дружина так ненавидить Україну. Він лише здвигнув плечима і не відповів нічого. Я бачив, що йому було жаль, що його жінка так образила мої почування.

Пощо нам борсатися в непотрібній дискусії на тему мішаних подруж, коли й без того бачимо в кожній громаді, що „чужа свита не гріє".

Хоч у перших роках нашого поселення в Америці були такі мішані подружжя, які ще брали сяку-таку участь в громадському житті, згодом більшість тих подруж познаходили різні причини на те, щоб зовсім зірвати з українською громадою. Їхні діти не знають ні слова по-українськи і не почувають себе українцями.

Проте, деякі з тих подруж забирають голос на сторінках української преси, хвалюючи свій німецький товар, або пишуть про „наше могутнє Христос Воскрес", якого відреклися.

Жиди вже п'ять тисяч років намагаються оминати мішаних подруж. Чому й ми не можемо зберегти від того лиха наших дітей, що народилися в Україні.

Я зовсім не маю наміру вразити ті мішані подружжя, що тримаються нашої церкви і громади. Та воно вже якось так є, що такі люди мовчать.

К. Крупський

ЗВЕРНІМ НА ЦЕ НАЛЕЖНУ УВАГУ

Справа мішаних подруж не є новою і не була б вона вже такою небезпечною для нас, якби це відбувалося на нашій землі та ще в своїй державі. Але на еміграції, коли іде боротьба за визволення Рідного Краю, коли ведемо бій за кожну українську душу — ця справа є дуже небезпечною. Небезпечною є вона також для Америки, бож кожна держава хоче мати здорові родини та добре вихованих дітей.

Тут і там читаємо в пресі тривожні статті, чуємо нарікання батьків в цій справі, а останніми часами повторюється це частіше і частіше.

Знаємо з практики, що мішані подружжя в більшості випадків є нещасливими, знаємо також, що це погано відбивається на дітях. Про це можна було б писати дуже багато. Отже, що робити?

На нашу скромну думку, треба:

— Повести роз'яснювальну роботу в пресі, рефератами в організаціях так, щоб загострити чуйність батьків, щоб батьки мали це на увазі тоді, як їхня дитина має 15-16 років, а не в час одруження, бо тоді вже запізно.

— Щоб молодечі організації через своїх виховників, також серед старшого юнацтва вміло порушували ці питання.

— Дуже розумною є пропозиція інж. Р. Білинського створити бюро родинних порад при „Самопомочі", чи УККА.

Завданням такого бюра було б служити фаховими порадами у всяких родинних клопотах, матримоніяльних справах і т. д.

Добре поставлене таке бюро з участю лікарів, психіятрів, виховників та представників молодечих організацій могло б в дуже великій мірі спричинитися до позитивного розв'язання проблеми. Ця ідея не нова, бо такі бюра порад вже давно мають інші народи.

СКВУ і мішані подружжя

Мішані подружжя у нас не виїмкові, а до виїмків належать чисто українські подружжя. Вину за це поносить ціла наша спільнота. Помимо алярмуючих статтей на цю тему в нашій пресі, ніяка наша установа не робить нічого, щоб язву мішаних подруж поборювати або бодай сповільнити. „Від голови риба смердить", каже наша народня пословиця. Тепер відбуваються краєві конгреси різних наших організацій у всіх країнах нашого поселення без напятнування тої язви та без зорганізування суспільного посередництва українських подруж. Владики обох наших Церков теж мовчать у цій справі, хоч мішані подружжя за малими виїмками покидають наші Церкви і йдуть до чужих. Родичі занедбують свій обовязок впливати на своїх дітей і переконувати їх, що мішані подружжя це національне і релігійне відступництво.

Жидівські родичі відрікаються своїх дітей, що зрадили свою віру і народність у мішаних подружжях і тому у Жидів мішаних подруж майже нема. А ми, замість непримиримої постави і бойкоту, робимо паради тим відступникам: приймаємо їхні запрошення на вінчання, наші хори співають їм у наших церквах, ходимо на їхні весільні прийняття, даємо їм презенти, танцюємо на їхніх весіллях та поміщуємо в нашій пресі похвальні описи тих весіль. Стид і ганьба всім нам за це. Якби наші діти знали, що ми, їхні родичі, так, як жидівські, виречемося їх і що ціла наша спільнота напятнує і збойкотує відступників, якби українські владики видали відповідні пастирські листи і зарядження, а наші установи зорганізували і провадили суспільне посередництво українських подруж, то у нас, як у Жидів, мішаних подруж майже не було б, або було б їх менше, чим їх є тепер.

Якщо до того не прийде і якщо ми і на далі будемо приглядатися безчинно, як наша молодь пропадає в мішаних подружжях і відходить на все від нас, від нашого народу і наших Церков, то з цілого нашого українства у вільнім світі остане як під національним, так і релігійним оглядом в короткім часі дуже мало, або й нічого.

Деякі наші круги ставляться до справи суспільного посередництва українських подруж не тільки байдуже, але навіть вороже. Вони роблять це з наївности і заскорузлости або тому, що вони самі або їхні діти вже є мішаними подружжями. Вони не знають, що через те ллють воду на большевицький млин. Большевики добре зрозуміли, якою великою загрозою було б для їхніх плянів як найскорішої ліквідації вільного українства у вільнім світі суспільне посередництво українських подруж, що було б ведене на гльобальну скалю у всіх країнах нашого поселення у вільнім світі і помагало молодим Українцям і Українкам, що живуть далеко від великих українських скупчень, навязувати між собою переписку і одружуватися.

Большевики знають, що таке посередництво сповільнило б і затримало б на десятки літ жахливе темпо винародовлення нашої молоді в мішаних подружжях. Тому большевицький київський ілюстрований тижневик „Україна" в числі 43 (459) з 24 жовтня 1965, в статті-памфлеті якогось яничара Дмитра Цмокаленка під наголовком „Недобиті женяться" накидається на повних двох сторінках (14 і 15) дрібного друку з грубою лайкою і їддю на саму ідею суспільного посередництва українських подруж та поіменно на деяких авторів статтей, що цю ідею в нашій вільній пресі видвигнули і її пропагують. Тому СКВУ повинен включити суспільне посередництво українських подруж як один з обовязків суспільно-допомогової секції свого Секретаріяту, що по скінченню СКВУ буде діяти як постійна установа з гльобальним засягом діяльности.

Ольга Коропецька

(Ім. стор. 423)

ПРОСИМО ПРО ВПЛАЧУВАННЯ ЗАЛЕГЛОСТЕЙ ЗА „АМЕРИКУ" І ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ!

СВОБОДА, СЕРЕДА, 15-го ЖОВТНЯ 1969

Леонід Полтава

ПРОБЛЕМИ X КОНГРЕСУ

Одною з головних проблем X Конгресу Американських Українців мала б бути проблема винародовлення української спільноти в Америці. Д-р Марія Савицька в тижневику „Новий Шлях" з 19 липня 1969 р. інформувала, що у великих скупченнях уже маємо від 50% до 75% мішаних подруж, а „в менших поселеннях — від 90% до 100%. У великого дзвона тривоги б'є на сторінках української преси в ЗСА і Канаді п-і Олена Тишовницька, яка у відкритому листі до Екзекутиви УККА, надрукованому у „Вільному Світі", пропонує включити в програму праці відповідної комісії Конгресу питання мішаних подруж. При тому авторка доброзичливо пише про „відзискання, пригорнення і збереження при українстві і при наших віровизнаннях усіх тих, що вже є мішаними подружжями або їхніми нащадками". Авторка має опрацьований проект Суспільного Посередництва для молодих українських партнерів, щоб сприяти їм знайти одне одного, а не шукати людей інших національностей та віровизнань. На цю тему вже писали й інші автори.

НОВИЙ ШЛЯХ, СУБОТА, 1 ЛИСТОПАДА 1969

Мішані подружжя і бабусин виховний досвід

Дуже влучно п-і А. Байрак відповіла недавно тим, хто покладає надію на бабусь, мовляв, вони можуть мішаним подружжям допомогти виховати дітей.

Хочу навести приклад таки моєї родини, де я була в ролі бабки-виховниці. Моя дочка, як студентка університету, познайомилася з товаришем шотляндського роду. Він дуже з нею заприязнився, почав виявляти велике зацікавлення українською літературою, мистецтвом, культурою. Від приязні дійшло до подружжя. Ми з мужем були дуже цьому противні. Але наша дочка заявила, що наш зять обіцяв сам учитися української мови і не буде мати нічого проти українського виховання дітей.

Спочатку все заповідалося якнайкраще. Коли моїй дочці вродився син, я часто приходила помагати їй у домашньому господарстві, як теж опікувалася дитиною. Поки внук був малий, зять дуже радо вітав мене у своєму домі. Коли ж унук почав підростати і засвоювати щораз більше українських слів, мій зять дуже змінився у відношенні до мене. Одного дня заявив мені, що він не бажає, щоб я говорила до дитини по-українському, бо дитина засмічує свою рідну мову словами іншої мови, яка в житті не буде потрібна.

Не помогли переконування ні сльози моєї доні. І так моя дитина для святого спокою і для добра родини мусіла погодитися з правдивою дійсністю. А моя роля бабки-виховниці скінчилася.

З того часу ми з мужем стали рідкими гостями в домі нашої єдиної доні.

Хай ця автентична історія послужить для молодих як пересторога проти мішаних подруж.

Оксана Заславська
("Укр. Вісті")
Едмонтон

ВІЛЬНИЙ СВІТ — FREE WORLD Winnipeg, October 13, 1969.

Д-р Микола Сидор Чарторийський

ПРОБЛЕМИ УСПІШНОГО ВИХОВАННЯ

Не малою перепоною до успішного виховання дітей є також мішані подружжя. Ми не хочемо тут над тим окремо застановитися, але згадуємо на те, щоб батьки, виховуючи своїх діток мали і це на увазі, щоб хоронили своїх "мільйонів", від нещастя мішаних подруж, які могли б заіснувати в майбутньому між одним із їхніх дітей.

Наші національні установи, наші церковні установи, як Українська Католицька так і Українська Православна Церкви, повинні заборонити зовсім мішані подружжя і не уділяти шлюбів для нерозважних наших молодців, які нехтують майбутнім своїх дітей, що по всій правдоподібності можуть відійти зовсім від українського роду й нації. Коли б це нещастя нас могло вповні оминути, ми напевно скоріше дійшли б до своєї національної єдности та незалежности й волі.

Можна дуже жалувати, що інколи робляться трудноші одною, чи другою Церквою, коли обоє молодята українці хочуть побратися, але вони не є напр. однакового віровизнання. Наші найвищі церковні установи мусять це раз на завжди покинути й ніколи більше не практикувати та не робити перепон, але навпаки, благословити їх стораз радше і частіше, ніж одно мішане подружжя!

NATIONAL PUBLISHERS Limited

PUBLISHERS OF:

КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР
"CANADIAN FARMER"
Передовий Український Тижневик

PUBLISHER
CHARLES E. DOJACEK

EDITOR
M. R. SHKAWRYTKO

HEAD OFFICE
462 HARGRAVE STREET
WINNIPEG 2, MANITOBA
PHONE 943-6565

Вінніпег, 29 квітня 1969 р.

До

Вп. Пані Олени Тишовницької,

Лос Анджелес, Кал.

Високоповажана Пані,

В наших архівних матеріялах з попередніх років/1964/ ми зустріли деякі Ваші дописи та праці на тему міщаних подруж, що Ви їх або самі написали, або розіслали виготовлені Вами відбитки з таких статтей на подібну тематику з інших часописів.

Тому, що Ви справді дуже глибоко зацікавлені були тою тематикою, яка рівночасно говорить нам про наявність такої проблеми серед українства в світі, ми вирішили написати до Вас цього листа за запросити Вас знову написати дещо в тій справі, однак виключно для нашої газети. Запрошуючи Вас до співпраці в нашій газеті на сторінку жіночу, інформуємо Вас, що наш тижневик, як повністю незалежний, живо цікавиться такими справами. Крім нашого видання на Канаду, ми видаємо окреме міжконтинентальне видання "Вільний Світ", що доходить до найменших закутків в світі де лише проживають українці. Будемо вдячні якщо відпишете нам на цього листа та поінформуєте нас чи Ви бажали б дописувати до нашого тижневика на теми міщаних подруж, або навіть на інші теми.

Поздоровляємо Вас сердечно
та бажаємо всього добра!

М. Р. Шкавритко
Головний редактор "КФ" і "ВС"

World's Oldest and Most Widely Read Ukrainian Independent Weekly.
Serving Ukrainians since 1903.

Лос Анджелес, Каліфорнія, 19. травня 1969

Вп. Пан М. Р. Шкавритко
Головний Редактор "Канадійського Фармера" і "Вільного Світ "
у Вінніпегу, в Канаді

Високоповажаний Пане Редакторе !

Ввічливо дякую Вам за Ваш лист з 29. квітня 1969 і Ваше ласкаве запрошення мене до співпраці у Ваших цінних часописах.

Перепрошую за опізнення оцієї відповіді, якого причиною було те, що я була останньо деякий час поза Лос Анджелесом.

Ваше ласкаве запрошення з приємністю принимаю і напевне з него скористаю, як тільки знайду бодай трохи вільного часу від моєї професійної праці та домашніх занять для моєї родини.

Остаю зі щирим привітом та найкращими побажаннями всего добра.

Олена Тишовницька

Олена Тишовницька
Магістер фільософії і дипльомований інженер лісництва

Моя адреса:

Mrs. Olena Tyshovnytska
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

Лос Анджелес, Каліфорнія, 26. травня 1969.

До Вп. Пана М. Р. Шкавритка
Головного Редактора "К. Ф." і "В. С."
у Вінніпеґу, в Канаді

Високоповажаний Пане Редакторе !

У відповідь на Ваше ласкаве запрошення з 29. квітня 1969, щоби я написала дещо на тему мішаних подруж, і то виключно для Вашої ґазети, та згідно з моєю обітницею з 19. травня 1969, пересилаю в залученню мою статтю під наголовком "МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ І ПОСЕРЕДНИЦТВО УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ" для поміщення їх в обох Ваших цінних ґазетах, то є у "К. Ф." і "В. С."

Цю статтю посилаю виключно для Ваших двох ґазет і ніякої копії цеї статті до жадної іншої ґазети не висилаю, але в замін за те прошу Вас, щоби Ви були ласкаві:

/1/ не скорочувати цієї статті,

/2/ помістити цілу статтю на одній сторінці від початку /гори/ сторінки, зараз під назвою і датою ґазети, (Ч. стор. 306-308)

/3/ прислати мені кільканайцять карток з тою статтею /а не цілих ґазет/, щоби я могла від себе вислати їх до кільканайцяти наших ґазет у вільному світі до ПЕРЕДРУКУВАННЯ З ВАШОЇ ҐАЗЕТИ З ПОДАННЯМ КЕРЕЛА. Дуже мені на тому залежить з огляду на вагу справи.

З гори дякую за сповнення оцієї просьби і остаю зі щирим привітом і пошаною та найкращими побажаннями всего добра:

Олена Тишовницька

Олена Тишовницька

Залучник

Моя адреса:

Mrs. Olena Tyshovnytska
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

ЖІНОЧИЙ ВІДДІЛ

Олена Тишовницька

Мішані подружжя і посередництво українських подруж

Пані Ольга Коропецька пише в своїй статті під наголовком "СКВУ і мішані подружжя", поміщеній 18 жовтня 1967 р. в "Америці", 11 листопада 1967 в "Новому Шляху", а 20 листопада 1967 в "Канадійському Фармері" і "Вільному Світі", дослівно: "Мішані подружжя у нас не виїмкові, а до виїмків належать чисто українські подружжя". Найбільше переконуючою ілюстрацією такого стану є слідуюча статистична інформація, що появилася в українському католицькому тижневику "Нова Зоря", урядовому органі Української Католицької Епархії св. Отця Николая в Чікаго, в стейті Іллиной. В 11 (168) числі того тижневика з 17 березня 1968, в редакційній статті під наголовком "Питання мішаних подруж у нашій Церкві", подано ось таку статистику з величезної української католицької Катедральної Парохії св. Отця Николая в Чікаго.

На 58 шлюбів в 1965 р. було 60% українських, а 40% мішаних подруж.

На 58 шлюбів в 1966 р. було 50% українських, а 50% мішаних подруж.

На 55 шлюбів в 1967 р. було 40% українських, а 60% мішаних подруж.

Під тими статистичними числами "Нова Зоря" подає слідуючий коментар, який переписую дослівно: "Можливо, що трирічне зіставлення про шлюби в катедрі св. Отця Николая не мусить бути відзеркаленням ситуації по інших парохіях Дієцезії чи стану в цілому вільному світі, хоч з другої сторони насуваються такі думки: в Чікаго є найбільше скупчення українців у вільному світі, бо в цілій метрополії нараховується біля 20,000 українців. В Чікаго є найбільш чисельна парохіяльна школа, бо біля 700 дітей, в Чікаго найчисленніша школа українознавства (біля 600 дітей). З вищесказаного виходило б, що серед того великого скупчення українців, при існуванні цілоденної парохіяльної школи, школи українознавства та численних виховно-молодечих організацій, стан мішаних подруж починає бути тривожним. Тут насувається думка, чи не добре було б провести подібні дослідження і в інших парохіях не тільки нашої Дієцезії, але й в усіх Дієцезіях у вільному Світі".

До тієї статистики і коментаря "Нової Зорі" я хочу додати ще слідуючі мої власні коментарі:

1) Подані відсоткові числа відносяться мабуть тільки до тих шлюбів, що відбулися у вище названій катедральній церкві. Натомість скількість парохіян тієї самої церкви, що заключили мішані подружжя в тих самих роках в неукраїнських церквах або й без ніяких церков (в т. зв. цивільних шлюбах) мабуть не є обнята тими відсотковими даними. Якби додати ще й цю кількість, то відсоток мішаних подруж міг би бути в тих роках ще вищий.

2) Але й без такого додатку 10-відсотковий приріст мішаних подруж кожного року є не тільки "тривожний", як його називає редакція "Нової Зорі", але прямо жахливий і катастрофальний, бо, як той приріст буде в тій парохії рости далі в тім самім відношенні, то в 1971 році, себто вже лише за 2 роки, можуть бути в тій парохії лише мішані шлюби.

3) Помимо того, що минуло вже більше як рік від того часу, як офіційний епархіяльний орган в Чікаго піддав думку, щоби подібні дослідження провести і в інших парохіях не тільки Чікаґської Дієцезії, але й в усіх інших українських дієцезіях у вільному світі, я ще в жадній з тих наших газет, що їх моя родина передплачує, не читала ніяких офіційних статистичних даних відносно мішаних подруж не тільки з інших українських дієцезій у вільному світі, але навіть з інших парохій Чікаґської Дієцезії. Велика шкода, що такої статистики ще досі не оголошено, бо якби таку статистику зі всіх наших парохій і дієцезій опубліковано, то може ми всі, потрясені її жахливістю, нарешті опам'яталися б і зачали дійсно успішну боротьбу проти язви мішаних подруж.

4) Помимо того, що минуло вже більше як рік від опублікування вище наведеної жахливої і катастрофальної Чікаґської статистики та більше як півтора року від появи згаданої на вступі статті пані Ольги Коропецької в кількох наших часописах, я ще в жаднім з тих часописів, що їх моя родина передплачує, не читала ніяких РЕДАКЦІЙНИХ статтей ані ніяких ухвал, постанов, відозв чи заряджень ніяких наших центральних громадських установ, чи організацій, ані церковних властей, що взивали б на сполох цілу нашу спільноту і мобілізували її до негайної, енергійної і постійної боротьби проти страшної загрози самого існування нашої національної субстанції у вільному світі через щораз скорше темпо приросту мішаних подруж; загрози, супроти якої бліднуть і маліють деякі інші наші еміграційні журби і загрози.

5) Чікаґська статистика є наглядним доказом, що

Мішані подружжя і посередництво українських подруж /Продовження/

всі наші дотеперішні способи, засоби і методи боротьби з пошестю мішаних подруж є або зовсім недоцільні і безуспішні, або примінювані за слабо, за мляво і за поволи. Тепер, коли надходить 12-та година (100% мішаних шлюбів за 2 роки в Чікаго), треба негайно не тільки посилити і прискорити уживані досі методи і засоби, але і впровадити нові, радикальні і досі зовсім не використані, що їх подали слідуючі автори: пані Леся Храплива в "Америці" з 12 червня 1964, пані Ольга Коропець ка в статті, згаданій на вступі цієї статті і п. Степан Женецький в "Америці" з 22, 23 і 25 квітня 1969. Думаю, що ті три статті, а також і оця моя стаття повинні тепер бути передруковані у всіх наших часописах, а крім того Секретаріят СКВУ повинен їх розіслати всім своїм членам в окремій брощурі, виданій або друком або цикльостилем.

При цій нагоді хочу згадати незрозумілу для мене нехіть редакцій деяких наших часописів поміщувати навіть найвартісніші статті, що появляються рівночасно теж в інших часописах. Чому це так є? У великих світових часописах читаємо т. зв. синдиковані статті, що появляються рівночасно в десятках або й сотнях часописів. У нас нема ніякого такого одного часопису, який читали б усі українці у вільному світі, хоч ми всі хотіли б прочитати часом якусь виїмково вартіону статтю, що появляється, на жаль, тільки в якомусь одному часописі, який читає тільки мала частина нашої спільноти. Деякі наші редакції кидають до коша нераз найвартісніші статті тільки для того, що вони є копіями, то зн. вислані теж і до інших часописів. Причиною є ніби те, що мовляв в наших часописах місця за мало, щоби його заповнювати статтями, поміщеними теж в інших часописах. Але ж не всі з нас читають ті інші часописи, а багато місця в деяких наших часописах забирають нераз безвартісні статті. Природна річ, що кожний автор вважає кожну свою статтю вартісною, але ж всі наші редактори мають напевно досить здорового критицизму, щоби правильно оцінити, чи надіслана на копії стаття є вартісна, чи ні, а її вартість повинна оцінюватися після її змісту, а не після того, чи вона є копією через калькy, чи ні.

Між вище згаданими новими радикальними і досі ще зовсім не використаними засобами боротьби проти приросту мішаних подруж є один засіб, про який згадала п-ні Коропецька і який я видвинула в "Нашім Життю" в листопаді 1963 та пропагую в цілій серії статтей вже майже 6 літ. Цей засіб то негайне зорганізування і постійне ведення суспільного посередництва українських подруж, або коротше СПУП. Тепер, "п'ять перед дванадцятою", нема вже часу чекати роками чи десятками літ на студії і дискусії над таким посередництвом. Над ним вже доволі дискутовано майже від шести літ на сторінках нашої преси і за ним заявився цілий ряд авторів і редакцій наших часописів.

Ось прізвища кількох таких авторів і назви та дати тих часописів, в яких від 1963 р. появилися статті, що в них є одобрення і підтримка СПУП. Є це список тільки з тих часописів, що їх моя родина передплачує або давніше передплачувала. Таких статтей з апробатою СПУП, про які я не знаю, є напевно більше: Наталія Мамчин, "Наше Життя", ч. 2, лютий 1964; Зиновій Книш, "Новий Шлях", 11 липня 1964; д-р А. Олексишин-Чубата, "Наше Життя", жовтень 1964; Петро Білинський Мелесевич, "Новий Шлях", 24 жовтня 1964; Антін Слабий, "Вільний Світ", 26 лютого 1968; Ольга Коропецька, гл. вступ оцієї статті; Олена Тишовницька, "Наше Життя", ч. 10, листопад 1963; "Новий Шлях", 2 травня 1964, 30 січня 1965, 29 травня 1965, "Америка", 15 липня 1964, 29 вересня 1964, "Нова Зоря", 18 липня 1965, "Шлях Перемоги", 4 квітня 1965, "Українець в Австралії", 11 квітня 1965; редакційні (непід писані) статті: "Шлях Перемоги", 5 квітня 1964, "Свобода", 16 квітня 1965, "Новий Шлях", 29 травня 1965 (редакційний коментар під моєю статтею), "Юкреініен Віклі" - "Свобода" ("Шлях Молоді"), 22 січня 1966.

Так, як відносно всіх нових проектів, так теж і відносно СПУП, є теж і противники, а навіть вороги. Пані Ольга Коропецька пише про них у згаданій на вступі статті, що вони є проти СПУП "з нічівности і заскорузлости або тому, що вони самі або їхні діти вже є мішаними подружжями. Вони не знають, що через те ллють воду на большевицький млин", бо большевики є теж проти СПУП, як це дуже ясно написано в Київськім ілюстрованім тижневику "Україна", в ч. 43 (459) з 24 жовтня 1965, про що теж згадує обширніше у своїй статті п-ні Коропецька. Наші еміграційні критики і противники СПУП кажуть, що до затримання лявіни мішаних шлюбів вистачать такі засоби, як забави для молоді, пікніки, вакаційні оселі і т. под. Вони не бачуть або не хочуть бачити, що ті їхні засоби зовсім не вистачають навіть в Чікаго, де є 20 тисяч українців. Вони замикають очі, вуха і серця на те, що у всіх країнах нашого поселення у вільнім світі є тисячі самітних українських осіб чи родин або малих гуртків чи громад, розсипаних серед чужого моря і віддалених сотки або й тисячі миль від великих українських скупчень та позбавлених можливости вибору відповідних українських партнерів до подружжя і якихнебудь українських забав, пікніків, чи вакаційних осель.

В "Голосі Лемківщини" (Йонкерс, Н. Й.) за мі-

Олена Тишовницька

Мішані подружжя і посередництво українських подруж /Закінчення/

осяць травень 1969 р., є стаття під наголовком "Скільки українців у світі". В ній написано, що зараз в Бельгії живе коло три тисячі українців, у яких на 100 неодружених чоловіків припадають лише 2 жінки. Отже, чи суспільне посередництво українських подруж, СПУП, з гльобальним засягом не було - б - там одиноким можливим і раціональним засобом припинення повені мішаних шлюбів? Таких і тим подібних ситуацій є багато у всіх країнах нашої діяспори.

При цій нагоді хочу ще згадати, що наша преса, крім можливости поміщування статтей і закликів на цю тему, має в своїх руках ще й інший засіб, яким може причинюватися до посередництва українських подруж, але якого на жаль майже зовсім не використовує. Маю на думці матримоніяльні оголошення. Деякі наші часописи відкидають такі оголошення навіть зі свого рода само-задоволенням і чваньковатістю, так, немов би в тім було щось непристойного чи поганого, коли якийсь наш бідняга, що живе самітньо сотні миль від інших українців, хоче заплатити нашій газеті свої тяжко запрацьовані гроші, щоби вона помогла йому його оголошенням знайти українську дружину. А рівночасну ця сама газета поміщує нераз десятки оголошень в чужій мові, яких не може цензурувати та про які не знає та не ручить, чи зміст тих оголошень є оснований на правді і пристойності.

В Галичині, перед 1939 роком, "Діло" і інші наші газети поміщували постійно матримоніяльні оголошення, з яких користали передусім т. зв. заточенці, то є українці і українки, яким поляки не давали працювати на рідних землях і які мусіли тому іти за хлібом у корінно польські землі та жити там самітньо довгі роки серед чисто польського окруження. Багато з них поодружувалося з українками чи українцями тільки завдяки матримоніяльним оголошенням в наших часописах.

Очевидно, що суспільне посередництво українських подруж (СПУП) у вільному світі було б тепер на багато ліпше і успішніше від газетного, головно для того, що СПУП могло б мати гльобальний засяг і прихильну контролю і поміч для обох партнерів зі сторони найбільше відповідних до того осіб з великим почуття відповідальности, делікатности, вибраних для тієї цілі в кожній нашій громаді. Оба ці посередництва, суспільне і газетне, не виключають себе взаємно. Зовсім навпаки; оба вони можуть себе доповнювати взаїмно і оба вони дуже нам тепер потрібні.

Степан Куропась

ЧИКАГІВСЬКА ХРОНІКА

Про мішані подружжя пишеться багато в нашій пресі, але статті не помагають. Бо пишуть жінки; причиною мішаних подруж є брак національної гордости у хлопців і дівчат. Правдою є, що нема пункту амбіції, але слова „повинно бути" не поможуть! Нема національної гордости і таким підходом до справи подруж ситуації не направимо! Серце не навчити, теж має свою причину, хоч Шевченко не радив кохатися з москалями. З обсервації мішаних подруж в Чикаго можу ствердити, що причиною мішаних подруж є самі матері. Трапляються українські хлопці, але дівчата, по вказівках „мамці", відкидають їх, чекають на князя, в найгіршому випадку — лікаря. І на хлопців матері мають вплив! Батьки тут ні при чому. Отже, „мамці" не відганяйте наших хлопців від своїх дон, навпаки, ведіть їх в гущу молодців, на Союзівку зокрема!

НОВИЙ ШЛЯХ, СУБОТА, 4 КВІТНЯ 1970

ЩЕ ПРО МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ

Про мішані подружжя вже багато писалося в нашій пресі. Д-р Марія Савицька писала, що в більших скупченнях українського поселення в ЗСА їх буває від 50 до 75 відсотків, а в менших навіть до 100 відсотків. В Канаді їх, мабуть, трохи менше. Якщо так є, то мусять бути для цього свої причини.

Кожний судить по своєму, а я думаю, що головна причина тут — брак національної гордости як у хлопців так і у дівчат. Коли б вона була, то не було б мішаних подруж.

Ще дівчата мають деяке виправдання, бо їх є менше як хлопців. Дівчина поволі чи по-неволі виходить замуж за хлопця іншої національности, бо над нею завжди висить загроза, що може взагалі не вийти замуж. Але коли хлопець жениться з чужинкою, то йому хай буде встид і ганьба!

Кожне мішане подружжя це дорога до повної асиміляції: відійде від батьків, від українського оточення, починає зле почувати себе серед української спільноти, починає жити відокремленим життям, часто не знає, що і для кого.

Державні народи не дбають про те, коли їх еміграція в чужому світі асимілюється. Вони дальше залишаються державним народом і за такими відпадками не жаліють. Але український народ відчуває це дуже боляче. В нашому житті зали шаються прогалини, в нашій церкві в наших органі заціях бракує молодої зміни. А яку прикрість робимо нашим батькам, нашим ви ховним інституціям, учителям, організаціям, які роками дбали про наше націо нальне виховання. Можна скласти вину на батьків, які не дбають про своїх дітей, але скільки є батьків і як прикро є тим батькам, які дбали — але це нічого не помогло!

Багато сприяє мішаним подружжям англійська мо ва,, яка стає розговірною мовою канадської і американської молоді. Якщо б інші нації говорили своїми мовами а ми своєю, то мова менше зближувала б одних до одних. І тут завжди грала б свою ролю національна гордість.

Моя думка така, що українська молодь, що вихована в наших молодіжних організаціях повинна ставити собі за пункт амбіції — українське подружжя. Чим більше будемо в українському оточенні, тим краще для нас. Подбаймо всі разом і кожне зокрема, щоб зменшити число мішаних подруж серед нас!

Мунівка

ВІЛЬНИЙ СВІТ

Winnipeg, June 22, 1970.

Короткі Вісті

(З українського життя в ЗСА)

Нью-Йорк. — Так зв. мішані подружжя завжди засуджуються в українській пресі х(оч і не в усій) але коли українець бере ірляндку та ще й "віконтесу" за дружину, тоді в тій же пресі пишеться про це в дуже прихильному тоні. Що за дивна логіка: що внукові колишнього українського міністра дозволено, того не можна звичайним смертним . . .

(Ст. стор. 423)

ЧЕТВЕРТИЙ АРХИЄПИСКОПСЬКИЙ СИНОД ЄПИСКОПАТУ УКЦ В РИМІ В 1969-ОМУ РОЦІ

СВОБОДА, ВІВТОРОК, 19-го ТРАВНЯ 1970

21. Мішані подружжя

Referував Св. Кир Іван Прашко.

Маючи на увазі, що мішані подружжя бувають дуже часто причиною великих родинних непорозумінь, а також великою причиною релігійного індиферентизму та денаціоналізації, треба конечно перестерігати вірних і відраджувати від мішаних подруж.

ПОСТАНОВИ, ПРИЙНЯТІ АРХИЄПИСКОПСЬКИМ СИНОДОМ УКЦ

СВОБОДА, ЧЕТВЕР, 21-го ТРАВНЯ 1970

IX. Правничі постанови

41. Йдучи слідом за постійною практикою цілої Вселенської Церкви, Синод перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя, тому що вони стають дуже часто нагодою і причиною до релігійної, обрядової і національної байдужности для подруг і їхніх дітей.

СВОБОДА, СУБОТА, 10-го ЛИПНЯ 1971

ПОТРЕБА БЮР ПОДРУЖНІХ ЗВ'ЯЗКІВ

До голосів української преси в ЗСА і Канаді про потребу створення українськими церковними суспільними організаціями Бюр Подружніх Звязків долучив свій голос журнал „Українське Православне Слово" в Бавнд Бруку, Н. Дж., орган Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА. В числі з червня 1971 р. у статті „Як пропадають наші діти" М. Погідний пише: „... Відчувається потреба відкрити „Бюро супружних зв'язків" для нашої молоді та її батьків, що бажають поженити своїх дітей із своїми. Парафії віддалені на десятки миль між собою. Отже, це був би найкращий спосіб помогти молоді знайомитися й женитися... Найвищий час взятися до діла: роки біжать, діти ростуть, і треба хоч трохи зупинити той асиміляційний процес, що йде своїм ходом".

Грізні явища і промінчик надії

В кількох останніх роках появилися в нашій пресі на тему зростання мішаних вінчань, що доходять уже до 100 проц., десятки статтей, в яких автори вказують на той приріст, як на смертельну загрозу українства у вільному світі. Такі статті повинні були викликати відповідну реакцію наших найвищих громадських установ в їхніх конгресових резолюціях. Ми чекали від нашого проводу на ясні й відважні вказівки, якими могла б руководитися наша спільнота не тільки у вільному світі, але й під большевиками, де пошесть зростання мішаних вінчань є так само загрозлива, а де ніякий прилюдний голос проти неї є неможливий, бо там мішані вінчання — це один із засобів московської винародовлюючої політики большевицької влади і партії. Як дуже большевики бояться такого нашого голосу, виговорився київський журнал „Україна" з 24 жовтня 1965, що накинувся з люттю і грубою лайкою на статті в нашій пресі проти мішаних вінчань і на авторів тих статтей.

На жаль, сподівання на такий голос нашого найвищого громадського проводу завели. В резолюціях Першого Світового Конгресу Вільних Українців, ані в резолюціях Десятого Конгресу Українців Америки нема ні слова про проблему мішаних подруж.

В „Америці" з 23 вересня 1969 року, під „Відкритим листом до Екзекутиви УККА" подано, що мішані подружжя мали бути обговорювані на X Конгресі УККА в Ню Йорку в рамах нарад Комісії жіночих справ, до якої мали входити представниці наших жіночих організацій у ЗСА. Ми ожидали з великою надією на вислід тих нарад, бо наші жінки були все тими, що в першу чергу берегли свої родини і своїх дітей від винародовлення в мішаних подружжях. Коли ж найвищий провід нашого жіноцтва в ЗСА не згадав ані словом про мішані вінчання в резолюціях X Конгресу, то це явище є таки дуже грізне. В звязку з тим явищем заслуговують на увагу завваги п. Степана Куропася в „Свободі" з 15 травня 1970: „З обсервації мішаних подруж у Шикаго можу ствердити, що причиною мішаних подруж є самі матері. Трапляються українські хлопці, але дівчата за вказівками „мамці" відкидають їх, чекають на князя, в найгіршому випадку — на лікаря. І на хлопців матері мають вплив! Батьки тут ні при чому. Отже, „мамці", не відганяйте наших хлопців від своїх дочок, навпаки, ведіть їх у тущу молодців, на Союзівку зокрема!"

Грізним явищем є теж такий уступ у **редакційній** статті „Вільного Світу" з 20 квітня 1970 р.: „Хто може авторитетно ствердити, що мішані подружжя шкодять нам, Українцям, на шкоду? Не досить судити по кількох прикладах на нашій вулиці — потрібно в світовому маштабі знати, чи Українець або Українка в мішаному подружжі губиться для українства чи здебільшого придбає нам ще симпатиків з не-Українців?"

Виїмки може й не губляться, але величезна більшість мішаних подруж пропадає для нашого народу і нашої Церкви, а й що нам із тих „симпатиків із не-Українців", як не стане самих Українців?

Немов сонце з-поміж чорних хмар показався в „Свободі" 19 травня 1970 промінчик надії в понурій ситуації проблеми мішаних вінчань. Під наголовком „Синод Єпископату УКЦ" читаємо дослівно: „21. Мішані подружжя. Референтував Єп. Кир Іван Прашко. Маючи на увазі, що мішані подружжя бувають дуже часто причиною великих родинних непорозумінь, а також великою причиною релігійного індиферентизму та денаціоналізації, треба конечно перестерігати вірних і відраджувати від мішаних подруж".

Наші Владики сказали своє ясне і відважне слово. Тою своєю пересторогою наш Єпископат стає на чолі рятування українства, загроженого приростом мішаних вінчань не тільки у вільному світі, але й під большевиками. Тепер уже найбільше авторитетно вирішено, що приріст мішаних вінчань є шкідливий для нашої Церкви і нашого народу. Більших авторитетів, чим наші Владики, ми не маємо ані тут, у вільному світі, ані на рідних землях. Тож слухаймо їх і повинуймося їхньому авторитетові!

Маємо надію і хочемо вірити, що за тою першою пересторогою наших Владик прийдуть їхні Пастирські листи; що наші священики подадуть цю пересторогу до відома з проповідальниць цілій нашій спільноті, а нашим братам і сестрам на рідних землях через радіопередачі; що наша преса зачне поміщувати **редакційні** статті в дусі тієї пересторги; і що наші організації зачнуть на своїх конгресах і зборах ухвалювати відповідні резолюції, постанови, вказівки і напрямні в дусі тієї історичної і мудрої пересторги.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

(Ів. стор. 495)

(Ів. стор. 310)

Тривожні питання

В одному нашому часописі в Канаді появилося 9-го серпня 1971 р. наступне матримоніяльне оголошення: „Українка з Польщі, панна, 28 р., інтелігентна, гарної вдачі, бажає навязати листування з культурним паном у цілі подружжя. Писати на адресу: . . . . (імя, прізвище й повна адреса в Польщі)".

Признання і вдячність належаться від нас усіх для тих часописів, що поміщують такі матримоніяльні оголошення, бо для всіх тих Українців, що живуть одинцем або в малих групках серед чужого оточення, далеко від більших українських скупчень, це покищо єдина можливість старатися знайти відповідних партнерів до подружжя.

Таке саме признання і вдячність від нас усіх належаться теж тим, що посилають такі матримоніяльні оголошення до наших часописів, бо це свідчить про велику силу їхньої української свідомости, яка не дозволяє їм втопитися в чужому морі і пропасти для українства через мішані подружжя. Ті матримоніяльні оголошення це для них немов остання дошка рятунку для потопаючого і вони хапаються її, хоч знають, що такий їхній крок може принести їм розчарування або неприємності.

Чи українська спільнота не повинна подати тим нашим потопаючим братам і сестрам своєї помічної руки в **організований** спосіб? Чи ми маємо далі приглядатися байдуже і безчинно, як вони потопають? Їх же тисячі розкинених по всіх континентах і всіх країнах земної кулі! Тільки деякі з них відважуються на такі матримоніяльні оголошення.

Чи нам не встидно, що через нашу байдужність і безчинність мішані вінчання серед Українців поза Україною доходять уже до 100 відсотків? Чи нам усім байдуже, що при дальшій такій байдужости й безчинности за кількадесять літ із цілого нашого українства поза рідними землями остане малощо або нічого? Чи наші найвищі громадські установи при підтримці і помочі наших Церков не можуть і не повинні зорганізувати негайно і провадити суспільне посередництво українських подруж з глюбальним засягом дії?

Моя дружина Олена Тишовницька вже від 8 літ бореться в нашій пресі за таке посередництво. Вона навіть випрацювала в усіх подробицях проєкт такого посередництва і переслала його одній з наших найвищих громадських установ. Вислід: як горохом об стіну. Чи наша спільнота поза рідними землями дійсно вирішила вчинити національне і віровизнаневе самовбивство через мішані подружжя?

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

(Ст. Стеф. 323-329)

УКРАЇНСЬКЕ ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО

ГЕНЕРАЛЬНА УПРАВА

UKRAINSKE KOZATSTWO
2100 W. CHICAGO AVE., HEADQUARTERS CHICAGO, ILL. 60622 - U.S.A

РЕДАКЦІЯ "УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА"

Чис.309/71

До Вшановного Пана Побратима
Інж.См.Тишовницького
Лъсс Анджелес

27 серпня 1971 р.

Висскошановни" і Дороги" Побратиме Інженере !

У відповідь на Вашого листа з дня 20.ц.м. маю шану ввічливо Вам відповісти,що редакційна колегія нашого журналу вже раніше постановила не помішати в нашому журналі жадних оголошень платних чи безплатних,що не стосуються безпосередньо козацьких справ.

Тепер ,коли я показав Ваше оголошення,то ту постанову підтвердили і дручили мені цю прикрість Вам сповістити.

Тому,може присланий Вами текст ще пригодиться Вам для іншої якоїсь редакції,а для того його при цьому повертаю.

З щирим побратимським привітом і вибаченням
та з глибоком до Вас пошаною

Антін Кущинський
за редакцію "У.К."

В залученні: 1 сторінка машинопису" "Тривожні питання".

(Гл. стор. 312)

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, дня 9. вересня 1971 р.

До Високоповажаного Пана Побратима
Полковника Інж. Антона Кущинського
Редактора "Українського Козацтва"
Чикаґо, Іллиной

Високоповажаний і Дорогий Пане Побратиме Інженере і Полковнику !

Ви написали Ваш лист з 27. серпня 1971 р. мабуть на підставі якоїсь помилки або непорозуміння, бо долучена осьтут стаття під наголовком "Тривожні питання" не є ніяким "оголошенням", як Ви її назвали, а порушує чи не найнебезпечнішу загрозу самого існування української субстанції поза рідними землями, а іменно загрозу цілковитого винародовлення українців у діяспорі через мішані вінчання і то у відносно дуже короткому часі кількадесяти літ. (Гл. стор. 312)

Ця загроза стосується так само козацьких, як і усіх інших українських справ, бо як у вільному світі не стане українців, то не буде тут також ніяких козацьких справ.

Як великою і страшною є ця загроза, видно зі збірки залучених осьтут на 18-ти картках статтей, що появилися в нашій пресі в останніх 8 роках. При кінці тої збірки є теж стаття "Тривожні питання", що вже появилася в "Америці", якої редактори зрозуміли, що ця стаття не є ніяким оголошенням, тільки дзвоном на сполох і тривогу перед смертельною небезпекою і загрозою та закликом до оборони перед тою загрозою.

Моя дружина і я помістили на цю тему вже богато статтей в нашій пресі, але все те остало досі "голосом в пустині" з причини заскорузлости і інерції деяких осіб у проводах наших найвищих громадських установ, а також з тої причини, що богато з тих провідних осіб є вже або вони самі або їхні нащадки мішаними подружжями.

Коли я роздумував над тою впертою байдужністю і безчинністю у цій справі усіх тих чинників і установ, що повинні би зайнятися тою справою, прийшло мені на думку, що хто як хто, але Українське Козацтво почує і зрозуміє той мій дзвін на сполох і тривогу та відгукнеться на него позитивно, а може й само зачне якусь оборонну акцію проти тої смертельної загрози, так, як через сотки літ на рідних землях передусім українське козацтво все боронило своїми грудьми наш нарід перед небезпеками, що загрожували його існуванню.

І тому я рішився післати Вам цю коротеньку статтю, а тепер знова дуже ввічливо прошу Вас, щоби Ви були ласкаві провірити і змінити Ваше негативне рішення, що його причиною могла бути, як я вже згадав на вступі, тільки якась помилка або непорозуміння.

Зі щирим побратимським привітом і найвищою пошаною

Омелян Михайло Тишовницький

2 залучники:
/1/ Стаття "Тривожні питання"
/2/ Збірка /18 карток/ статтей на тему мішаних подруж
(Гл. статті на стор. 288-318)

P.S. "АМЕРИКА" помістила цю статтю помимо того, що вона не поміщує матримоніяльних оголошень, бо зрозуміла, що в тій статті йде не о ті оголошення, а о боротьбу проти мішаних вінчань. (Гл. стор. 312)

УКРАЇНСЬКЕ ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО

ГЕНЕРАЛЬНА УПРАВА

UKRAINSKE KOZATSTWO

2100 W. CHICAGO AVE., HEADQUARTERS CHICAGO, ILL. 60622 - U.S.A

РЕДАКЦІЯ "УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА"

Чис.365/71 15 жовтня 1971 р.

До ВШановного Пана Побратима
Інж.См.Тишовницького
Льос Анжелес

ВИСОКОПОВАЖАНИЙ ПАНЕ ІНЖЕНЕРЕ !

У відповідь на Вашого листа з дня 9 вересня ц.р.маю шану повідомити,що наша редакція приняла на увагу Ваше повторне прохання і статтю "ТРИВОЖНІ ПИТАННЯ"помістимо в черговому числі або в слідуючому нашого журналу.

Прийміть вислів найглибшої до Вас пошани
та побратимського привіту !

Антін Кущинський

P.S. Відбитки з часописів, що ми були ласкаві нам прислати, передамо до Укр. нац. Музею в Чікаго на збереження.

АнтК.

З Різдвяних побажань, отриманих при кінці 1973-ого року від п.Ґенерала Інж.Антона Кущинського, Військового Отамана Українського Вільного Козацтва:

Сердечно вітаю
та бажаю успіхів у
всіх Ваших справах,
здійснення, партійних
наснаг !

Ваш Ант.Кущин

Українське Козацтво

РІК VIII ЖОВТЕНЬ — ГРУДЕНЬ 1971 Р. Ч. 4 (18)

ТРИВОЖНІ ПИТАННЯ

Признання і вдячність належиться для тих наших часописів, що поміщують матримоніяльні оголошення тих українців, що живуть одинцем або в малих ґрупках серед чужого окруження далеко від більших українських скупчень, це наразі одинока можливість старатися знайти відповідних партнерів до подружжя.

Таке саме признання, вдячність і подив належаться теж тим, що посилають такі матримоніяльні оголошення до наших часописів, бо це свідчить про велику силу їхньої української свідомости, яка не позволяє їм втопитися в чужому морю і пропасти для українства через мішані вінчання. Ті матримоніяльні оголошення це для них немов остання дошка рятунку для потопаючого і вони хапаються її, хоч знають, що такий їхній крок може принести їм розчарування або неприємности.

Чи українська спільнота не повинна подати тим нашим потапаючим братам і сестрам своєї помічної руки в орґанізований спосіб? Чи ми маємо далі приглядати байдуже і безчинно, як вони потапають? Їх же тисячі розкинених по усіх континентах і усіх країнах земної кулі! Тільки деякі з них відважуються на такі матримоніяльні оголошення. Чи нам не встидно, що через нашу байдужість і безчинність мішані вінчання серед українців поза Україною доходять уже до 100%? Чи нам усім байдуже, що при дальшій такій байдужости і безчинности за кількадесять літ з цілого нашого українства поза рідними землями остане мало що або нічо? Чи наші найвищі громадські установи при попертю і помочі наших Церков не можуть і не повинні зорганізувати негайно і провадити суспільне посередництво українських подруж з ґльобальним засягом дії? Моя дружина Олена Тишовницька вже від 8 літ бореться в нашій пресі за таке посередництво. Вона тільки випрацювала в усіх подробицях проєкт такого посередництва і переслала його одній з наших найвищих установ. Вислід як горохом о стіну. Чи наша спільнота поза рідними землями дійсно рішена на національне і віровизнаневе самовбивство через мішані віннчання?

Інж. Омелян М. Тишовницький

З листів до Редакції:

...«З подивом, захопленням і вдячністю прочитав в «Українському Козацтві» надзвичайну, знамениту і неперевершену статтю «Встане Україна». Ця стаття повинна появитися у всіх наших часописах у вільному світі, щоби її могли прочитати... усі українці у всіх країнах нашої діяспори. Її повинні прочитати усім нашим дітям їхні батьки і вчителі у всіх наших школах...».

Льос Анґелес, Каліфорнія, 25. лютого 1972.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

УКРАЇНСЬКА ДУМКА

ТИЖНЕВИК

Ч. 36 (1169) РІК XXV | ЧЕТВЕР, 28-го СЕРПНЯ 1969 р. | ЛОНДОН

Видає: Союз Українців у Великій Британії

Адреса Ред. і Адміністрації:
49, LINDEN GARDENS, LONDON, W.2.
Тел. ред.: 01-229-8392, адм.: 01-229-0140

Гол. ред. мґр Р. Борковський

No. 36 (1169) Vol. XXV

August 28, 1969.

The Ukrainian Thought

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Published by
THE ASSOCIATION OF UKRAINIANS IN GREAT BRITAIN, LTD.,
49, LINDEN GARDENS,
LONDON, W.2.

Ціна / Price 1/3 Тижнево / Weekly

100 %!

В моїй статті у **»Вільному Світі«** з 16-го червня 1969 р. я висловила побоювання, що за 2 роки, тобто в 1971 р. в українській католицькій катедральній парохії в Чікаго мішані подружжя можуть дійти до 100%. В **»Новому Шляху«** з 19-го липня 1969 р. пані д-р Марія Савицька доказала, що на такий 100% »рекорд« не прийдеться нам чекати аж до 1971 р. Вона подає на підставі зібраних нею матеріялів і статистичних даних, що мішані подружжя українців сягають у великих скупченнях українського поселення вже тепер від 50% до 75%, а в менших поселеннях — від 90% до 100%.

В моїй вищезгаданій статті я написала теж, що помимо такої жахливої й катастрофічної статистики, я в жоднім з тих часописів, що їх моя родина передплачує, не читала ніяких **редакційних** статтей, ані ніяких ухвал, постанов, відозв чи заряджень, ніяких центральних громадських установ, чи організацій, ані церковної влади, що взивали б на сполох цілу нашу спільноту й мобілізували її до негайної, енергійної й постійної боротьби проти страшної загрози самого існування нашої національної субстанції у вільному світі через щораз скорше темпо приросту мішаних подруж; загрози, супроти якої бліднуть і маліють деякі інші наші еміграційні журби і клопоти.

Чому це так? Де джерело такої байдужости й інерції? Чи наші провідні люди не читають і не знають цієї статистики? А як читають і знають, то чи їм байдуже, що за кількадесят літ дальшої такої інерції з цілого нашого українства у вільнім світі залишиться як під національним так і релігійним оглядом дуже мало або й нічого, як про це пише п-і Ольга Коропецька в »Америці« з 18-го жовтня 1967 р.?

В »Новому Шляху« з 14-го червня 1969 р. д-р М. Сосновський, екзекутивний директор Секретаріяту СКВУ, пише, що основні принципи, на основі яких був скликаний Перший Світовий Конґрес Вільних Українців, зводяться до таких двох засадничих вимог:

1. Протиставитися наступові російського імперіялізму в Україні та нести допомогу українському народові в його боротьбі за незалежність української держави.

2. Змагатися за збереження української національної субстанції в усіх видах і скрізь, де живуть українці.

Які конкретні заходи поробили наші найвищі громадські й церковні чинники від часу першого СКВУ у справі затримання приросту мішаних шлюбів, що є загрозою ч. 1 для збереження української національної субстанції у вільному світі? Чи ті чинники не здають собі справи з того, що всі дотеперішні способи, засоби й методи боротьби з приростом мішаних шлюбів є або зовсім недоцільні й безуспішні, або примінювані заслабо, замляво і заповолі, бо привели нас до вище згаданого 100% »рекорду«? Чи ті чинники хотять ще й далі замикати очі, вуха й серця на голоси численних авторів, яких я чистинно вичислила у »Вільному Світі« з 16-го червня 1969 р., а які подають конкретні нові, радикальні й досі зовсім невикористані методи й засоби? Чи ми не діждемося від наших найвищих громадських і церковних чинників проголошення в усіх наших часописах у вільнім світі відповідних, мудрих, ясних, відважних та навіяних правдивою журбою за наше майбутнє відозв, вказівок, директив та заряджень у справі конкретних заходів здержання приросту мішаних шлюбів? Чи ми далі будемо ховати голови в пісок і продовжувати наше національне й релігійне самогубство?

Олена Типовницька

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ХВАЛЬНОЇ ЕКЗЕКУТИВИ УККА

Хвальна Екзекутиво!

В англійському виданню "Америки" з 21. серпня 1969 прочитала я повідомлення, що Десятий Конгрес "американців українського походження" відбудеться в Ню Йорку 24, 25 і 26, жовтня 1969. В тім повідомленню є теж список, в якім подано деякі завдання (обджеккивс") того Конгресу. Сподіюсь, що той список не є повний, бо нема в ньому одного з найважнійших і найбільше пекучих завдань, а іменно завдання збереження в діяспорі української національної субстанції, про яке пише в "Новому Шляху" з 4. червня 1969 Екзекутивний Директор Секретаріяту СКВУ, Др. М. Сосновський, а для якого то збереження найбільшою загрозою є жахливий і катастрофальний приріст мішаних вінчань, які, згідно зі статистикою, поданою панею Др. Марією Савицькою в "Новому Шляху" з 19. липня 1969, сягають у великих скупченнях українського поселення у вільнім світі від 50% до 75%, а в менших поселеннях від 90% до 100%.

Хочу вірити, що справа мішаних подруж вже в програмі Десятого Конгресу Українців Америки і що цієї справи не вичислено в англійському виданню "Америки" між завданнями того Конгресу тільки тому, щоб не образити всіх тих, що або самі або їхні нащадки є вже мішаними подружжями, а також всіх тих "американців українського походження", які є за асиміляцією і проти збереження української національної субстанції, як на примір Доречний і йому подібні.

Якщо однак я помиляюся, то значить, якщо в програмі Десятого Конгресу нема ще досі ніякої точки відносно мішаних подруж, то я звертаюся оцим до Хвальної Екзекутиив УККА з ввічливою просьбою, щоби таку точку включити до програми Конгресових нарад, які довели б до ухвалення відповідної резолюції і проголошення її у формі відозви до цілої нашої спільноти. В тій резолюції і відозві повинні бути мудрі, ясні та конкретні напрямні і вказівки для всіх організацій і цілого нашого загалу, яких протизаходів уживати та що і як треба нам всім робити, щоби рятувати для українства як найбільше мішаних подруж, вже досі заключених, та щоби затримати або бодай сповільнити жахливе темпо ПРИРОСТУ мішаних вінчань, як найбільшу загрозу для збереження української національної субстанції. Ці вказівки повинні іти у слідуючих трох напрямах:

(1) Відзискання, пригорнення і збереження при українстві і при наших віро-визнаннях усіх тих, що вже є мішаними подружжями або їхніми нащадками, але не є відступниками, тільки остають між нами і горнуться до нас і наших церков. Треба буде богато виразуміння, такту і любови для успіху у цім напрямі.

(2) Боротьба проти ПРИРОСТУ мішаних вінчань. Приязні і також повні виразуміння, такту і любови, поради, переконування і остороги зі сторони родичів, вчителів, священників, приятелів і знайомих повинні бути головними засобами, щоби осягнути успіх. Якщо однак такі засоби не вистачать, то треба примінювати і інші, про які писало в нашій пресі богато авторів, таких, як на примір п-ні Леся Храплива в "Америці" з 2. червня 1964, п-ні Ольга Коропецька в "Америці" з 18. жовтня 1967, п. Степан Женецький в "Америці" з 22-25 квітня 1969 та інші.

(3) Заклик і заохота, щоби всі ті, що хочуть але самі не мають можливости знайти собі українських партнерів до подружжя, користали зі суспільного посередництва українських подруж. Проект такого посередництва, випрацюваний мною, вже існує і таке посередництво моглоби зачати діяти негайно, якщо мало б згоду, попертя і поміч наших найвищих громадських і церковних чинників.. Воно булоби ведене на зразок американських комерційних посередництв, які що року помагають соткам тисяч осіб в доборі і запізнанню відповідних партнерів до подружжя. Людей до ведення такого посередництва назначували б вище згадані наші найвищі чинники.

Підставою до вище згаданих нарад, ухвали, резолюції і відозви повинна бути наша прилюдна опінія, виявлена в справі мішаних подруж в цілій низці статтей в нашій пресі на цю тему. Я сама зібрала за останніх 6 літ аж 34 такі статті двадцяти різних авторів і то тільки з тих 9 часописів, які моя родина передплачує або в інший спосіб набула. Статтей на цю тему появилося в тих 6 роках напевно о много більше, чим 34, не тільки в інших часописах, але навіть і в тих девятьох. Помимо того мою збірку тих 34 статтей можна до певної міри уважати пересічним перекроєм нашої прилюдної опінії про мішані подружжя і про те, в який спосіб треба поступати, щоби затримати або бодай сповільняти жахливе темпо мішаних вінчань. Я переслала фото-копії тих 34 статтей, разом з оригіналом вище згаданого проекту суспільного посередництва українських подруж, одній особі, яка мене о це просила, щоби з них зробити відбитки. Я думаю, що ця особа позичила б ті фото-копії і той проект, якщо Хвальна Екзекутива бажалаби і Собі зробити відбитки для членів Конгресу чи тільки відповідної Комісії. Адресу тої особи я можу на бажання подати.

Зі щирим привітом і пошаною;

Олена Тишовницька

УКРАЇНСЬКА ДУМКА

ТИЖНЕВИК

Ч. 38 (1171) РІК XXV | ЧЕТВЕР, 11-го ВЕРЕСНЯ 1969 р. | ЛОНДОН

Видає: Союз Українців у Великій Британії
Адреса Ред. і Адміністрації:
49, LINDEN GARDENS, LONDON, W.2.
Тел. ред.: 01-229-8392, адм.: 01-229-0140
Гол. ред. мгр Р. Борковський

№ 38 (1171) VolXX V
September 11, 1969.

The Ukrainian Thought
Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Published by
THE ASSOCIATION OF UKRAINIANS IN GREAT BRITAIN, LTD.
49, LINDEN GARDENS.
LONDON, W.2.

Ціна Price 1/3 Тижнево Weekly

ЩО НАЙБІЛЬШЕ ЗАГРОЖУЄ ЗБЕРЕЖЕННЮ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СУБСТАНЦІЇ

В »Новому Шляху« з 14-го червня 1969 р. д-р М. Сосновський, екзекутивний директор Секретаріяту СКВУ, пише, що основні принципи, на основі яких був скликаний Перший Світовий Конґрес Вільних Українців, зводяться до таких двох засадничих вимог:

1. Протиставитися наступові російського імперіялізму в Україні та нести допомогу українському народові в його боротьбі за незалежність української держави.

2. Змагатися за збереження української національної субстанції у всіх видах і скрізь, де живуть українці.

Наші можливості відносно вищенаведеної вимоги ч. 1 є в діяспорі обмежені. Якщо йде про вимогу ч. 2, то ми мусимо передовсім здати собі справу з того, що в діяспорі найбільшою і найважливішою загрозою, небезпекою і перешкодою для зберігання української національної субстанції є мішані вінчання, бо в діяспорі нащадки мішаних подруж як правило і тільки з дуже малими винятками пропадають для нашого народу й наших Церков.

З вищесказаного виходило б логічно, що справа боротьби проти приросту мішаних шлюбів повинна була бути на Першому Світовому Конґресі Вільних Українців однією з перших і найважливіших. На жаль, так не сталося, помимо того, що в нашій пресі, головно почавши від 1963 року, писалося багато на цю тему, а в 1967 році, коли відбувався Перший СКВУ, появилися в »Америці« з 18-го жовтня 1967 р., в »Новому Шляху« з 11-го листопада 1967 р. і в »Канадійському Фармері« та »Вільному Світі« з 20-го листопада 1967 р. спеціяльні статті-апелі до СКВУ під наголовком »СКВУ й мішані подружжя« авторства пані Ольги Коропецької, і помимо того, що задовго перед Першим СКВУ були висилані в цій справі листи до деяких організаторів і учасників Першого СКВУ. Причиною такого незаінтересування справою мішаних подруж був тоді, може, брак тих статистичних даних, які маємо тепер, а які виказують, що **нині число мішаних подруж між українцями у великих скупченнях українського поселення сягає від 50% до 75%, а в менших поселеннях — від 90% до 100%**, як це подає п-і д-р Марія Савицька в »Новому Шляху« з 19-го липня 1969 р. **на підставі зібраних нею матеріялів і статистик.**

Ці відсоткові числа є такі жахливі і прямо катастрофальні, що ми не можемо чекати на потрібні протизаходи аж до Другого СКВУ. Проводи всіх наших організацій і вся наша преса у вільному світі повинні приступити негайно до мобілізації всіх наших сил і засобів та прилюдної опінії для протизаходів проти дальшого приросту мішаних вінчань та закликати відповідними відозвами цілу нашу спільноту до співучасти в тих протизаходах. На всіх наших конґресах, сесіях, зборах і сходинах ця справа повинна відтепер бути першою й найважнішою точкою програм і нарад, які довели б до ухвал **конкретних і практичних засобів, засобів і метод загальної, сталої і енергійної боротьби проти приросту мішаних вінчань, як загроза ч. 1 проти збереження української національної субстанції.**

Олена Тишовницька

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ХВАЛЬНОЇ ЕКЗЕКУТИВИ УККА

Хвальна Екзекутиво!

В англійському виданню "Америки" з 21. серпня 1969 прочитала я повідомлення, що Десятий Конгрес "американців українського походження" відбудеться в Ню Йорку 24, 25 і 26, жовтня 1969. В тім повідомленню є теж список, в якім подано деякі завдання (обджеккивс") того Конгресу. Сподіюсь, що той список не є повний, бо нема в ньому одного з найважнійших і найбільше пекучих завдань, а іменно завдання збереження в діяспорі української національної субстанції, про яке пише в "Новому Шляху" з 4. червня 1969 Екзекутивний Директор Секретаріяту СКВУ, Др. М. Сосновський, а для якого то збереження найбільшою загрозою є жахливий і катастрофальний приріст мішаних вінчань, які, згідно зі статистикою, поданою панею Др. Марією Савицькою в "Новому Шляху" з 19. липня 1969, сягають у великих скупченнях українського поселення у вільнім світі від 50% до 75%, а в менших поселеннях від 90% до 100%.

Хочу вірити, що справа мішаних подруж вже в програмі Десятого Конгресу Українців Америки і що цієї справи не вичислено в англійському виданню "Америки" між завданнями того Конгресу тільки тому, щоб не образити всіх тих, що або самі або їхні нащадки є вже мішаними подружжями, а також всіх тих "американців українського походження", які є за асиміляцією і проти збереження української національної субстанції, як на примір Доречний і йому подібні.

Якщо однак я помиляюся, то значить, якщо в програмі Десятого Конгресу нема ще досі ніякої точки відносно мішаних подруж, то я звертаюся оцим до Хвальної Екзекутиив УККА з ввічливою просьбою, щоби таку точку включити до програми Конгресових нарад, які довели б до ухвалення відповідної резолюції і проголошення її у формі відозви до цілої нашої спільноти. В тій резолюції і відозві повинні бути мудрі, ясні та конкретні напрямні і вказівки для всіх організацій і цілого нашого загалу, яких протизаходів уживати та що і як треба нам всім робити, щоби рятувати для українства як найбільше мішаних подруж, вже досі заключених, та щоби затримати або бодай сповільнити жахливе темпо ПРИРОСТУ мішаних вінчань, як найбільшу загрозу для збереження української національної субстанції. Ці вказівки повинні іти у слідуючих трох напрямах:

(1) Відзискання, пригорнення і збереження при українстві і при наших віро-визнаннях усіх тих, що вже є мішаними подружжями або їхніми нащадками, але не є відступниками, тільки остають між нами і горнуться до нас і наших церков. Треба буде богато вирозуміння, такту і любови для успіху у цім напрямі.

(2) Боротьба проти ПРИРОСТУ мішаних вінчань. Приязні і також повні вирозуміння, такту і любови, поради, переконування і остороги зі сторони родичів, вчителів, священників, приятелів і знайомих повинні бути головними засобами, щоби осягнути успіх. Якщо однак такі засоби не вистачать, то треба примінювати і інші, про які писало в нашій пресі богато авторів, таких, як на примір п-ні Леся Храплива в "Америці" з 2. червня 1964, п-ні Ольга Коропецька в "Америці" з 18. жовтня 1967, п. Степан Женецький в "Америці" з 22-25 квітня 1969 та інші.

(3) Заклик і заохота, щоби всі ті, що хочуть але самі не мають можливости знайти собі українських партнерів до подружжя, користали зі суспільного посередництва українських подруж. Проект такого посередництва, випрацюванний мною, вже існує і таке посередництво моглоби зачати діяти негайно, якщо мало б згоду, попертя і поміч наших найвищих громадських і церковних чиників.. Воно булоби ведене на зразок американських комерційних посередництв, які що року помагають соткам тисяч осіб в доборі і запізнанню відповідних партнерів до подружжя. Людей до ведення такого посередництва назначували б вище згадані наші найвищі чинники.

Підставою до вище згаданих нарад, ухвали, резолюції і відозви повинна бути наша прилюдна опінія, виявлена в справі мішаних подруж в цілій низці статтей в нашій пресі на цю тему. Я сама зібрала за останніх 6 літ аж 34 такі статті двадцяти різних авторів і то тільки з тих 9 часописів, які моя родина передплачує або в інший спосіб набула. Статтей на цю тему появилося в тих 6 роках напевно о много більше, чим 34, не тільки в інших часописах, але навіть і в тих девятьох. Помимо того мою збірку тих 34 статтей можна до певної міри уважати пересічним перекроєм нашої прилюдної опінії про мішані подружжя і про те, в який спосіб треба поступати, щоби затримати або бодай сповільняти жахливе темпо мішаних вінчань. Я переслала фото-копії тих 34 статтей, разом з оригіналом вище згаданого проекту суспільного посередництва українських подруж, одній особі, яка мене о це просила, щоби з них зробити відбитки. Я думаю, що ця особа позичила б ті фото-копії і той проект, якщо Хвальна Екзекутива бажалаби і Собі зробити відбитки для членів Конгресу чи тільки відповідної Комісії. Адресу тої особи я можу на бажання подати.

Зі щирим привітом і пошаною;

Олена Тишовницька

УКРАЇНСЬКА ДУМКА

ТИЖНЕВИК

Ч. 38 (1171) РІК XXV | ЧЕТВЕР, 11-го ВЕРЕСНЯ 1969 р. | ЛОНДОН

Видає: Союз Українців у Великій Британії
Адреса Ред. і Адміністрації:
49, LINDEN GARDENS, LONDON, W.2.
Тел. ред.: 01-229-8392, адм.: 01-229-0140
Гол. ред. мгр Р. Борковський

№ 38 (1171) VolXX V
September 11, 1969.

The Ukrainian Thought
Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Published by
THE ASSOCIATION OF UKRAINIANS IN GREAT BRITAIN, LTD.,
49, LINDEN GARDENS,
LONDON, W.2.

Ціна Price 1/3 Тижнево Weekly

ЩО НАЙБІЛЬШЕ ЗАГРОЖУЄ ЗБЕРЕЖЕННЮ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СУБСТАНЦІЇ

В »Новому Шляху« з 14-го червня 1969 р. д-р М. Сосновський, екзекутивний директор Секретаріяту СКВУ, пише, що основні принципи, на основі яких був скликаний Перший Світовий Конґрес Вільних Українців, зводяться до таких двох засадничих вимог:

1. Протиставитися наступові російського імперіялізму в Україні та нести допомогу українському народові в його боротьбі за незалежність української держави.

2. Змагатися за збереження української національної субстанції у всіх видах і скрізь, де живуть українці.

Наші можливості відносно вищенаведеної вимоги ч. 1 є в діяспорі обмежені. Якщо йде про вимогу ч. 2, то ми мусимо передовсім здати собі справу з того, що в діяспорі найбільшою і найважливішою загрозою, небезпекою і перешкодою для зберігання української національної субстанції є мішані вінчання, бо в діяспорі нащадки мішаних подруж як правило і тільки з дуже малими винятками пропадають для нашого народу й наших Церков.

З вищесказаного виходило б логічно, що справа боротьби проти приросту мішаних шлюбів повинна була бути на Першому Світовому Конґресі Вільних Українців однією з перших і найважливіших. На жаль, так не сталося, помимо того, що в нашій пресі, головно почавши від 1963 року, писалося багато на цю тему, а в 1967 році, коли відбувався Перший СКВУ, появилися в »Америці« з 18-го жовтня 1967 р., в »Новому Шляху« з 11-го листопада 1967 р. і в »Канадійському Фармері« та »Вільному Світі« з 20-го листопада 1967 р. спеціяльні статті-апелі до СКВУ під наголовком »СКВУ й мішані подружжя« авторства пані Ольги Коропецької, і помимо того, що задовго перед Першим СКВУ були висилані в цій справі листи до деяких організаторів і учасників Першого СКВУ. Причиною такого незаінтересування справою мішаних подруж був тоді, може, брак тих статистичних даних, які маємо тепер, а які виказують, що **нині число мішаних подруж між українцями у великих скупченнях українського поселення сягає від 50% до 75%, а в менших поселеннях — від 90% до 100%,** як це подає п-і д-р Марія Савицька в »Новому Шляху« з 19-го липня 1969 р. **на підставі зібраних нею матеріялів і статистик.**

Ці відсоткові числа є такі жахливі і прямо катастрофальні, що ми не можемо чекати на потрібні протизаходи аж до Другого СКВУ. Проводи всіх наших організацій і вся наша преса у вільному світі повинні приступити негайно до мобілізації всіх наших сил і засобів та прилюдної опінії для протизаходів проти дальшого приросту мішаних вінчань та закликати відповідними відозвами цілу нашу спільноту до співучасти в тих протизаходах. На всіх наших конґресах, сесіях, зборах і сходинах ця справа повинна відтепер бути першою й найважнішою точкою програм і нарад, які довели б до ухвал **конкретних і практичних засобів, засобів і метод загальної, сталої і енергійної боротьби проти приросту мішаних вінчань, як загроза ч. 1 проти збереження української національної субстанції.**

Олена Тишовницька

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 3. жовтня 1971 р.

До Хвального Секретаріяту СКВУ
в Ню Йорку

Хвальний Секретаріяте !

Згідно з Вашим закликом у "Свободі" з 21. вересня 1971 пересилаю Вам осьтут мій чек на 10 долярів за "Збірник матеріялів СКВУ".

При тій нагоді звертаюся до Вас у слідуючих двох справах:

I. Щоби Ви звернулися до "Свободи", "Америки", "Народної Волі" і "Українського Народного Слова" з просьбою помістити залучену осьтут летючку "Я українець, а не москаль" з тим, що редакції тих часописів можуть очевидно уліпшити текст тої летючки. Потреба такої летючки для кожного українця і українки у вільному світі була все і є тепер дуже велика зі слідуючих причин: (Гл. стор. 167)

/а/ Назрівають у світі події, в яких прихильна для України світова прилюдна опінія може бути одним з найважніших чинників для визволення нашої батьківщини.

/б/ Наша поневолена батьківщина не може тепер сама ширити у світі правди про себе ані формувати прихильну для себе світову прилюдну опінію, а наші вороги ширять тільки брехню про Україну.

/в/ Тому ми, українці, що живемо у вільному світі, кожний і кожна з нас, можемо і повинні робити під цим оглядом все, що є у границях нашої можливости, хоч би ця можливість була найменша. Одною з таких можливостей є залучена осьтут летючка.

/г/ Для нашої молоді та для еміґрантів другої чи третої ґенерації ця летючка має подвійну вартість, бо поширювана ними така летючка буде причинюватися не тільки до ширення правди про Україну, але й до скріплення їхньої власної української свідомости і гордости з приналежности до нашого народу.

II. Щоби Ви звернулися до Світової Ради Суспільної Служби СКВУ з просьбою зорганізувати і провадити Суспільне Посередництво Українських Подруж з ґльобальним засягом дії. Потреба такого посередництва є представлена і умотивована в долученій осьтут збірці статтей, а проект такого посередництва, випрацюваний в усіх подробицях, є готовий, як зазначено при кінці 18-ої сторінки залученої збірки. Таке посередництво повинно було бути зорганізоване і ведене для наших масових еміґрацій зараз по першій і по другій світовій війні, то є пів згл. чверть століття тому, як про це написано при кінці 6-ої сторінки залученої збірки. Факт, що так не сталося, є одною з причин, що обі ці наші масові еміґрації програли боротьбу проти мішаних вінчань, які тепер стали вже прямо стихією так, що у нас нині вже майже нема родин, які або самі або їхні нащадки чи кревні не є мішані. З того однак не виходить, щоби ми не старалися ратувати бодай те, що ще можна ратувати, то є помагати таким українцям, як та українка, про яку мова на 18-ій сторінці залученої збірки, що хоч розсіяні одинцем або в малих ґрупках по цілому світі, далеко від більших українських скупчень, не хочуть одружуватися з чужинцями і тонути в чужому морі, а не мають самі змоги пізнати відповідних українських партнерів до подружжя.

Я впевнений у тому, що обі вище порушені справи, полагоджені Вами позитивно, зачислить історія до найважніших осягів Секретаріяту СКВУ за час його діяльности в ЗСА.

З правдивою пошаною:

Залучник (Гл. стор. 167 і 288-319)

Моя адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Acrlonte Avenue
Los Angeles, California 90042

Омелян Михайло Тишовницький

Колишній Четар Артилерії УГА, а тепер [illegible] Корпусу Ґенерала Армії ЗСА

320

Льос Анхелес, Каліфорнія, 3. жовтня 1971 р.

До Високоповажаної Пані Др. Теодозії Савицької
Редакторки рубрики "Про суспільну опіку" в "Свободі"
і Референтки Суспільної Опіки при Головній Управі СУА

Високоповажана Пані Доктор ! (Гл. стор. 320)

Пересилаю Вам осьтут копію мойого листа до Секретаріяту СКВУ разом зі залучниками і звертаюся до Вас з ввічливою просьбою, щоби Ви, як редакторка нової рубрики в "Свободі" про суспільну опіку і як референтка Суспільної Опіки при Головній Управі СУА, були ласкаві так у Вашій рубриці у "Свободі", як теж і в Головній Управі СУА поперти справу, про яку мова в уступі ч. II залученого осьтут мойого листа до Секретаріяту СКВУ, а яка є чи не найважнішим завданням української суспільної опіки поза рідними землями з огляду на смертельну загрозу самого існування української національної субстанції в діяспорі якраз через цілковите злегковаження і занедбання цієї справи усіми нашими провідними установами суспільної опіки.

У Вашій рубриці в "Свободі" з 17. вересня 1971 р. Ви дуже слушно зазначили, що ми повинні використовувати усі ті можливості американської суспільної опіки, які Ви вичислили і які є доступні для нас так само, як і для усіх інших мешканців ЗСА, але українські суспільні установи повинні спрямовувати свою енергію і свої зусилля в першу чергу на ті ділянки суспільної опіки, яких члени державних народів на своїй території у своїй державі не мають і не потребують. Між тими ділянками, як я вже згадав, є чи не найважнішою справа, про яку мова в уступі ч. II залученого осьтут мойого листа до Серетаріяту СКВУ. (Гл. стор. 320)

При цій нагоді хочу Вас попросити о поміч також у справі, про яку мова в уступі ч. I залученого осьтут мойого листа до Секретаріяту СКВУ. Ця справа вправді не належить до ніякої ділянки суспільної опіки, але я впевнений у тому, що Ви, Високоповажана Пані Доктор, як видатна громадська діячка, розумієте і належно доцінюєте важливість цієї справи. Длятого осмілюся ввічливо просити Вас, як редакторку "Свободи", щоби Ви були ласкаві сказати чи написати, до кого треба в редакції "Свободи", кілька слів, щоби вони мою, долучену осьтут, летючку "Я УКРАЇНЕЦЬ, А НЕ МОСКАЛЬ" помістили.

Користаючи з оцієї нагоди посилаю Вам теж дві летючки ТУСМ-у про наліпки на ковертах листів; я долучую ті 2 летючки до усіх моїх листів, які пишу до українців, бо їхня ціль є та сама, що й ціль летючки "Я УКРАЇНЕЦЬ, А НЕ МОСКАЛЬ", то є ширити серед чужинців правду про Україну та формувати прихильну для нашої батьківщини світову прилюдну опінію. Наліпки, про які мова в залучених осьтут летючках ТУСМ-у, я наліплю вже від кількох літ на ковертах усіх моїх листів, які висилаю до українців і до чужинців.

Перепрошую, що я осмілився турбувати Вас тими справами і з гори як найщиріше дякую за усе, що Ви у цих справах зробите.

Остаю

зі щирим привітом і прадивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Залучники (Гл. стор. 138, 139, 167 і 320)

Колишній Четар Артилерії Української Галицької Армії
а тепер емеритований інженер Корпуса Інженерії Армії ЗСА

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. листопада 1971.

До Високоповажаної Пані Др. Теодозії Савицької
Редакторки колюмни "Про суспільну опіку" в "Свободі"
і Референтки Суспільної Опіки при Головній Управі СУА

Високоповажана Пані Доктор !

Дуже Вам дякую за Ваш ласкавий лист з 31. жовтня 1971 р., в якому Ви висловили бажання зазнайомитися з проєктом суспільного посередництва українських подруж, якщо Ви мали би поручити реалізування того проєкту.

Згідно з тим Вашим бажанням пересилаю Вам осьтут 3 примірники того проєкту, щоби Ви могли не тільки Самі оцінити його, але й дати його іншим до оцінки і конструктивної критики. До кожного примірника того проєкту долучую теж копію оцего листа, в якому хочу подати деякі додаткові завваги до того проєкту. (Гл. стор. 323-329)

Авторами залученого проєкту є моя дружина Олена і я; ми обоє спільно випрацювали його. Є це витвір наших особистих індивідуальних поглядів на цю справу і ніяк не претендує на досконалість. Ми вповні свідомі того, що при добрій волі і позитивному та конструктивному підході можна цей наш проєкт змінити, поправити, доповнити і уліпшити так, щоби він як найкраще осягнув свою ціль. Знаємо теж з досвіду, що при заскорузлому, негативному або злосливому підході можна цей проєкт, навіть без перестудіювання і передумання, зігнорувати або висміяти і викинути до сміття.

Ми випрацювали той проєкт тоді, коли на численні статті в пресі про потребу суспільного посередництва українських подруж ніхто не зареаґував конструктивно і не висунув ніякого проєкту, а репрезентантка одної з наших найвищих громадських установ звернулася до нас з питанням, як ми собі уявляємо в практиці таке посередництво. Ми переслали їй той наш проєкт з тим, що вона мала розіслати його складовим клітинам тої установи з просьбою о конструктивні пропозиції змін, доповнень і уліпшень. Результат: зеро.

Проєкт подуманий так, що таке бюро посередництва провадить одна людина, яка є його власником і в разі потреби добирає собі помічників. Це бюро має приносити цій людині дохід з оплат від клієнтів. Щоби бюро могло бути доходове, запропоновані в проєкті оплати можна відповідно підвищити. Загально відомо, що приватні доходові підприємства працюють найкраще.

Громадський суспільний чинник такого бюра полягає на тому, що яканебудь громадська або навіть церковна установа, не конче тільки СКВУ чи СФУЖО, санкціонує, попирає і контролює його діяльність в той спосіб, що /1/ назначує або затверджує на власника бюра особу гідну і відповідну до того, /2/ підписує "ПОВІДОМЛЕННЯ" в пресі, про яке мова в проєкті, /3/ Слідкує за діяльністю бюра, щоби воно діяло на найвищому моральному поземі, /4/ на просьбу клієнтів бюра підписує "ПОСВІДКУ" під "ЗАЯВОЮ", про яку мова в проєкті.

Таке бюро може замість СКВУ чи СФУЖО санкціонувати СУА, або ЗУАДК, УККА, КУК, чи яканебудь інша громадська установа або навіть котранебудь епископська канцелярія чи парохіяльний уряд. Добре було би, як би таких бюр було як найбільше, в кожній країні нашої діяспори, а навіть в кожному більшому скупченні українців у вільному світі. Вони всі можуть мати або ту саму назву МЕТА, або якунебудь іншу.

Густа сітка таких одноособових бюр могла би сповняти таку саму ролю, яку через сотки літ сповняли серед жидів посередники жидівських подруж "шадхени", що у великій мірі причинилися до того, що жиди, хоч розсіяні 2,000 літ серед чужого окруження по цілому світі, майже не мали міщаних подруж і тому не винародовилися."Шадхени" від соток літ тішилися великою пошаною цілої жидівської спільноти.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Залучники (Гл. стор. 323-329) Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії, а тепер емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА

1. Проєкт складається з 6 залучників, які мають бути видрукувані в більших скількостях: /а/"Повідомлення", /б/"Лист", /в/"Квестіонар" /г/"Заява", /ґ/"Реєстр Квестіонарів" і /д/"Реєстр Листів". (Гл. стор. 324-329)

2. Уважне і докладне прочитання або й простудіювання вище названих залучників дає повний образ і зрозуміння діяльности проєктованого бюра посередництва.

3. Бюро проєктується зорганізувати і вести, як аґенцію СРСС при СКВУ і СФУЖО , які будуть мати нагляд над тим бюром і його контролювати, але воно не буде складовою частиною ані СФУЖО ані СКВУ, які не будуть формально фіґурувати в діяльности того бюра. (Гл. стор. 324)

4. Як назву того бюра пропонується вжити тільки одного слова : М Е Т А, яке і в українській мові і в інших мовах друкується тими самими великими буквами, а в еспанській мові має ще й те саме значіння, що і в українській.

5. Перед властями бюро МЕТА буде фіґурувати, як комерційне підприємство, що підлягатиме всім ліценційним і податковим законам і приписам даної країни, хиба, що уступ про оплати в "Листі" буває вичеркнений і МЕТА фіґурувала б, як не-доходова харитативна установа.

6. Основною і конечною умовиною існування і успіху бюра МЕТА є стала і невпинна підтримка з боку СФУЖО і СКВУ, як це виражено в кінцевому уступі "Повідомлення", яке повинно бути розіслане не тільки до як найбільшого числа наших ґазет у всіх країнах нашої діяспори, але і в більшій скількості примірників до всіх краєвих централь СФУЖО і СКВУ для чергового розіслання всім їхнім складовим організаціям і парохіям.

   Без такої підтримки ніякого успіху не буде з двох слідуючих причин: /А/Тільки високий авторитет тих двох найвищих наших ґльобальних установ зможе перебороти закорінений в нашому громадянстві пересуд і заскорузлість відносно посередництва подруж, яке у всіх високо культурних і цивілізованих народів діє від давна у формі численних комерційних бюр, що обслуговують тисячі клієнтів, останньо навіть при помочі комп'юторів. /Б/На якийнебудь успіх того посередництва можна надіятися тільки тоді, як вістка про діяльність бюра МЕТА дійде до кожного українця і українки у всіх країнах нашої діяспори у вільнім світі. Осягнути це може тільки СФУЖО і СКВУ. Чисто комерційна фірма, хоч мусіла б видати величезні ґроші на оголошення в сотках наших ґазет, ніколи не могла б досягти тих десяток тисяч українців і українок, що ніяких наших ґазет не читають.

7. "Квестіонар" ограничено до дуже малої скількости питань в порівнанню зі сотками питань американських фірм, так званих "меґмейкінґ" або "меррідж броукерідж" фірм, які мають тисячі клієнтів і добирають пари комп'ютерами. МЕТА буде мати з початку дуже мало клієнтів, до яких обслуги вистачить одна особа, яка буде добирати пари сама, без комп'ютора, конечного щойно при тисячах клієнтів і сотках питань в квестіонарі. (Гл. стор. 326)

8. Особу до початкового ведення бюра МЕТА назначить Світова Рада Суспільної Служби при СКВУ в порозумінню зі СФУЖО.

* 9. Оплати, про які мова в "Листі", можна змінити на канадійські доляри, чи на німецькі марки, або аргентинські пези, як бюро МЕТА буде мати осідок в Канаді, чи в Німеччині, або в Аргентині. Ці оплати запроєктовано дуже малі в порівнанню з американськими комерційними бюрами.

10. Оцей проєкт вимагав досить богато праці, яку проситься оцінити і вшанувати позитивними і конструктивними пропозиціями його уліпшення, змін, поправок, додатків і т.п., а не тільки самою негативною критикою, яка є все дуже легка, але й майже все непродуктивна. Проситься тех о пропонування осіб, з яких можна б вибрати одну до ведення бюра МЕТА. Ця особа мусить втішатися високим моральним авторитетом, довірям і пошаною нашого загалу та мусить бути здібною і охочою виконувати прийняте на себе завдання з найбільшою делікатністю і дискрецією та з почуттям величезної відвічальности.

6 залучників

* При творенні "МЕТИ" (Гл. стор. 381) річно

П О В І Д О М Л Е Н Н Я

ПРО ВІДЧИНЕННЯ БЮРА ПОСЕРЕДНИЦТВА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ М Е Т А

Подається до відома, що в місті ..... почало діяти ново-відчинене бюро посередництва українських подруж під назвою МЕТА. Це бюро має ґльобальний засяг і буде діяти у всіх країнах нашої діяспори у вільнім світі.

Зголошуватися до того бюра можуть всі ті українці і українки, що бажають одружитися з українками, чи з українцями, а самі не мають можливости запізнатися з відповідними українськими партнерами до подружжя. Можуть тех, як посередники, зголошуватися батьки, родичі, кревні, або приятелі осіб, бажаючих одружитися, і то або за їхньою згодою, або з початку навіть без їхнього відома. До зголошення вистачить подати почтою тільки імя, назвиско і адресу, на яку бюро МЕТА вишле негайно всі потрібні інформації, квестіонарі і заяви.

Бюро МЕТА ґварантує цілковиту дискрецію і ручить, що абсолютно ніхто, крім працівників бюра МЕТА, не буде знати ані назвиска ані адреси ніякої особи, що прийде до того бюра своє зголошення, ах доки ця особа сама не виявить своєї ідентичности, коли і кому схоче.

З огляду на щораз більшу скількість мішаних шлюбів, потреба такого бюра ставала щораз пекучійшою. Тому отворення бюра МЕТА треба повитати, як один зі засобів до зменшення приросту мішаних шлюбів.

Тому поручаємо бюро МЕТА нашому громадянству та заохочуємо заінтересованих користати з послуг того бюра з повним довірям, бо працівники того бюра є нам добре знані і на таке довіря вповні заслуговують.

Всі наші часописи просимо передрукувати оце повідомлення, всі наші орґанізації і установи та парохіяльні уряди просимо вивісити його в місцях, де його постійно могли б читати всі заінтересовані, а всіх наших свідомих і провідних людей, світських і духовних, яким лежить на серці збереження нашої національної субстанції і її української ідентичности, просимо стало і невпинно поширювати оце повідомлення та вимукувати і заохочувати до подання своїх адрес бюрові МЕТА всіх тих українських кандидатів і кандидаток до подружжя, які не мають можливости самі знайти собі відповідних українських партнерів і яким длятого грозить заключення мішаних подруж, а через те майже з правила відступництво від нашого народу і від нашої Церкви і їх самих і їхніх нащадків.

Всі зголошення до того бюра треба висилати поштою на слідуючу адресу: М Е Т А, ...

СЕКРЕТАРІЯТ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ /СКВУ/

СВІТОВА РАДА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ ПРИ СКВУ /СРСС при СКВУ/

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ /СФУЖО/

Цього „Повідомлення" ніколи не підписано і не опубліковано. О. М. Т.

М Е Т А

Число:_____

Дата:_____19__

Дорогий Земляче ! Дорога Землячко !

В залученню пересилаємо Вам 2 примірники нашого квестіонаря і 1 примірник заяви, заосмотрені вище поданим числом. Ті всі 3 залучники треба виповнити власною рукою, не машинкою, уважно, старанно, чітко і згідно з правдою, маючи на увазі, що по одруженню вся правда, так чи так, вийде на верх і що неправдиві відповіді, про які Ви з важністю присяги заявили б, що вони є правдиві, могли б бути підставою до судово-карного поступування проти Вас за кривоприсягу і обман.

По виповненню, треба оба примірники квестіонаря і заяву вислати до нас летунською поштою. По їх одержанню, ми вишлемо один примірник Вашого квестіонаря відповідній особі, а Вам вишлемо рівночасно квестіонар тої самої особи. Як Ви і ця особа зацікавитеся Собою взаїмно, то можете за нашим посередництвом переписуватися, просити о знимки, чи стрічу, а все те анонімно, підписуючи Ваші листи тільки Вашим вище поданим числом і адресуючи заліплену коверту:"Від Ч....Для Ч...." та висилаючи її в другій коверті летунською поштою до нас,а ми перешлемо її,без отвирання і без проволоки,куди треба. Таку анонімну переписку можете за нашим посередництвом продовжувати ах до того часу, коли обоє рішитеся подати Собі взаїмно Ваші назвиска і адреси. Якщо дійде відтак до любови і подружжя, то можете затримати Собі одержані квестіонарі, а як не дійде, то мусите оба квестіонарі нам звернути, щоби ми могли вислати їх іншим особам. Якщо однак, по одержанню виповненого квестіонаря, Ви не зацікавитеся особою, що його виповнила, то звернете нам той квестіонар, а ми вишлемо Вам другий квестіонар, іншої особи, і т.д., ах одержите такий квестіонар, який Вас зацікавить. Треба Вам однак при тому мати на увазі, що на відповідну особу треба нераз чекати довший час і тому Ви повинні мати терпеливість і розуміти, що, як ми не присилаємо Вам виповненого квестіонаря, то значить, що ми на разі не маємо ще відповідної особи.

Хочемо тут підчеркнути цілковиту дискрецію нашого посередництва. Абсолютно ніхто, крім працівників бюра МЕТА не буде знати Вашої ідентичности, то є ані Вашого імені і назвиска ані Вашої адреси і Ви для всіх, крім нас, будете тільки числом, що видніє на вступі оцего листа, ах доки Ви Самі не виявите Вашої ідентичности, кому і коли схочете. Працівники бюра МЕТА є зобов'язані до строгої і абсолютної дискреції. Ваша заява, на якій буде Ваше назвиско і адреса, є призначена виключно для нас і її ніхто інший не буде ніколи бачити, хиба дійшло б до судового процесу. Наше посередництво для Вас скінчиться, коли Ви або повідомите нас про одруження, або звернете нам одержаний від нас квестіонар з повідомленням на окремій картці, що Ви не бажаєте Собі від нас ніякого дальшого квестіонаря ані іншого посередництва.

Як знаєте ще інших наших людей, що не можуть собі самі знайти відповідних українських осіб до подружжя, то зробите і їм самим і цілій нашій спільноті велику прислугу, як подасьте їм нашу адресу і заохотите їх написати до нас. Звертатися до нас можуть не тільки особи,бажаючі одружитися, але й такі, що бажають посередничити, на примір: батьки, родичі, кревні і приятелі, і то або за згодою або й без відома заінтересованих.

Остаємо з привітом і пошаною:

"М Е Т А" - ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ, ПІДЧИНЕНЕ РАДІ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ, ВІДДІЛ в_____,
Адреса, як на коверті, в якій прийшов до Вас оцей лист.

З залучники

МЕТА **К В Е С Т І О Н А Р** Число:_____

Особа,що виповнює оцей квестіонар,має власною рукою,не машинкою,вписати чітко і згідно з правдою відповіді на всі питання без виїмку.Дата: _____ 19__ Чи Ви є особою,що бажає одружитися,чи тільки посередничити у подружжі ? /"Одружитися",чи "Посередничити" ?/_____Як посередничити,то для кого ? /Не подавати ані імені ані назвиска,тільки вписати:"Для моєї доньки",або "Для мого сина",або "Для моєї сестри",або т.п./_____Чи ця особа знає про це ? /Так,чи Ні ?/___ Всі дальші питання і відповіді відносяться до особи,що бажає одружитися,а не до особи,що посередничить.Стан:/Ніколи неодружен.,Вдов.,Розведен.?/_____Вік:___літ.Висота:___'___''___см. Вага___ф___кгр.Здоров'я:/Добре,Середне,Слабе ?/_____Перебуті недуги:/Вичислити/:_____Теперішні недуги:/Вичислити/:_____Фізичні вади/Каліцтво/_____ Курить?/Так,Ні?/___П'є алькоголеві напитки?/Ніколи,Рідко,Часто?/_____Грає газардово?/Які гри?/_____Уживає наркотики?/Які?/_____ Судові кари:Які?_____За що?_____Де?_____ Коли?_____Віровизнання/Яке?/_____Які релігійні практики виконує?_____Як часто?_____Народність /не гороханство/?_____Уміння говорити по українському:/Добре,Слабе, Ніяке?/_____Уміння писати по українському:/Добре,Слабе,Ніяке?/_____ Розуміння української мови:/Добре,Слабе,Ніяке?/_____Яку мову знає найкраще і уживає найрадше?_____Які інші мови знає добре в слові і письмі?_____Чи читає українські книжки і газети?/Так, Ні?/___До яких українських організацій належить?_____ Освіта:___літ початкової /народної/ школи,___літ середної школи,___літ високої школи /університету,чи каледжу/.Науковий /академічний/ титул:_____ Стале заняття /Яке?/_____Титул?_____Обов'язки? _____Найприємніше заняття по праці?_____ Яку фізичну працю виконує?_____Який спорт управляє ? _____Кого,крім себе має на удержанню?_____

Кілько має дітей?___В якім віці?_____літ.З ким мешкає разом тепер? _____З ким думає мешкати разом крім особи,з якою одружиться?___ _____Сталий місячний дохід?_____В якій валюті?_____ Майно:Готівка:_____В якій валюті?_____Нерухомости:_____ _____Їхня вартість в грошах?_____В якій валюті?_____ Інше майно/рухоме/:_____Його вартість в грошах_____ В якій валюті?_____Сума всіх довгів і зобов'язань_____В якій валюті?_____Кілько грошей треба місячно на сплату тих всіх довгів і зобов'язань?_____В якій валюті?_____Кілько видає місячно на своє удержання?_____,а кілько на особи,з якими мешкає разом?_____В якій валюті?_____В якій державі має право гороханства?_____ В якій державі і стейті,чи провінції,мешкає тепер стало? _____ Чи може по одруженню перенестися до іншої місцевости?/Так,Ні?/___,до іншого стейту,чи провінції?/Так,Ні?/___,до іншої держави?/Так,Ні?/_____.А тепер треба подати усі інші,вище незаторкнені,обставини,прикмети,вади,погляди,уподобання,опис,вигляд,характер,вимоги і т.п. особи,бажаючої одружитися,що можуть бути цікаві і важні для особи,яка одержить і буде читати оцей квестіонар. Все те треба писати власною рукою і чітко аж до кінця оцієї сторінки, а відтак продовжувати на другій сторінці оцего квестіонаря. Ані оцієї сторінки ані другої не можна підписувати ані не можна на них подавати ніякого назвиска ані адреси,бо особа,що бажає одружитися,остане незнаною для усіх крім бюра МЕТА аж доки вона сама не виявить своєї ідентичности,кому і коли схоче. Не можна писати нічого на ніяких додаткових картках.Треба відповісти на всі питання без виїмку,бо без того не можна квестіонаря брати під увагу.

М Е Т А

Число: _____

З А Я В А

Заявляю-емо оцим з важністю присяги, що всі без виїмку відповіді на квестіонарі Бюра МЕТА, число, як вище, є подані виключно в цілі подружня і є вповні згідні з правдою. Рівночасно перебираю-ємо оцим на себе усю відповідальність за всі наслідки, що можуть постати для мене-нас, чи для других, в звязку з виповненням вище згаданого квестіонаря і з моїм-нашим дальним поступуванням в цій справі, а також звільняю-ємо оцим Бюро МЕТА і всіх його працівників на всі часи від всякої відповідальности та від якихнебудь претенсій в звязку з їхнім посередництвом.

Місцевість: _____, Дата /така сама, як на квестіонарі/: _____ 19__

	А Особи, що бажає одружитися:	Б Особи, що посередничить:
Власноручний підпис:		
Повне ім'я і назвиско, чітко, українськими буквами:		
Повне ім'я і назвиско, чітко, латинськими буквами:		
Повна адреса, чітко, латинськими буквами:		
Число телєфону:		

Прошу-Просимо оцим Бюро МЕТА пересилати мені-нам всю пошту у цій справі на адресу, подану вище під /А, чи Б ?/ _____

ПРИМІТКА: Під оцією "ЗАЯВОЮ", ще перед створенням "МЕТИ" 20.січня 1973 /Гл.стор.381/, був проєкт "ПОСВІДКИ", про яку є згадка на стор.322 і 378, але від самого початку діяння "МЕТИ" проєкт тої посвідки закинено.

О. М. Т.

Вик. Омелян Михайло Тишовницький

ДЕКА

РЕЄСТР КВЕСТІОНАРІВ

Число і буква м або ж	Назвиско	До Чис-ла	Вис-лано дня	Одер жано дня	До Чис-ла	Вис-лано дня	Одер жано дня	До Чис-ла	Вис-лано дня	Одер жано дня	До Чис-ла	Вис-лано дня	Одер жано дня

МЕТА

Р Е Є С Т Р Л И С Т І В

одержаних з адресами "Від Ч.... Для Ч...." і висланих бюром без отв

Від Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа

ЗРАЗОК

РЕЄСТР КВЕСТІОНАРІВ

Число і буква м або ж	Прізвище	До числа	Вислано дня	Одержано дня	До числа	Вислано дня	Одержано дня	До числа	Вислано дня	Одержано дня	До числа	Вислано дня	Одержано дня

МЕТА

Р Е Є С Т Р Л И С Т І В

одержаних з адресами "Від Ч.... Для Ч...." і висланих бюром без отвирання їх

Від Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа	Одержано дня	Вислано дня	До Числа

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 13. листопада 1971 р.

До Блаженнішого Кир Йосифа Кардинала Сліпого
Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви
у Ватикані

Ваша Еміненціє !

Захоплений і заохочений історичною Постановою Ч. 41, прийнятою Четвертим Архиєпископським Синодом УКЦ в 1969-ому році в Римі і спрямованою проти приросту мішаних вінчань, пересилаю осьтут Вашій Еміненції:

/1/ Збірку статтей з нашої преси про потребу суспільного посередництва українських подруж, як одного з позитивних і практичних засобів проти того приросту. (Гл. стор. 288, 293-298, 301, 306-308, 310-312, 317-319, 322-329)

/2/ Копію мойого листа до пі. Др. Теодозії Савицької з проєктом такого посередництва. (Гл. стор. 322-329)

Рівночасно осмілююся звернутися до Вашої Еміненції з найввічливішою просьбою, щоби Ваша Еміненція зволили ласкаво рішити і мене, як співавтора залученого осьтут проєкту, ласкаво повідомити:

/а/ Чи на думку Вашої Еміненції таке посередництво є згідне з духом вище згаданої Постанови Ч. 41 і чи воно є потрібне і побажане для добра нашої Церкви і нашого народу.

/б/ Чи Ваша Еміненція уважають, що залучений осьтут проєкт такого посередництва є задовільний, чи потребує змін, а як так, то яких ?

/в/ Чи наша Церква, яка через сотки літ хоронила наш нарід в Галичині і на Закарпатті перед загрозою винародовлення польськими і мадярськими окупантами, не могла б охороняти тепер нашу спільноту у вільному світі перед загрозою цілковитого винародовлення в мішаних подружжях, а то в той спосіб, щоби наші єпископські канцелярії і парохіяльні уряди включили до заходів, про які мова у вище згаданій Постанові Ч. 41, санкціонування бюр суспільного посередництва українських подруж і душпастирський нагляд та контролю над їх моральним поземом, як про це згадано в залученому осьтут листі до пі. Др. Теодозії Савицької.

Остаю з найвищою до Вашої Еміненції синівською пошаною і відданістю:

Омелян Михайло Тишовницький

Залучники (Гл. вище п/п 1/1)

Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920, а тепер емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА.

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

330

Такий самий лист я вислав нині також до Високопреосвященніших Митрополитів: Кир Амвросія Сенишина і Кир Максима Германюка.

О. М. Т.

Слава Ісусу Христу !

ЙОСИФ КАРД. (Сліпий - Коберницький - Дичковський)
Верхов. Архиєп. Українців. Митрополит і пр.

Ватикан, дня 2 грудня 1971

Високоповажаний Пане Інженер !

Ваші матеріяли відносно мішаних подруж одержав. Велике Вам Спасибі ! Шукаю тепер когось, щоб на цій основі написав статтю до наших журналів, а навіть і до Благовісника.

З Архиєрейським Благословенням

Високоповажаний Пан
інж.Омелян М.Тишовницький
ЗСА

331

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го ЧЕРВНЯ 1972

МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ СТАНОВЛЯТЬ ГОЛОВНУ ПРОБЛЕМУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ І ГРОМАД — ТВЕРДИТЬ О. ПРОТОІГУМЕН М. ГРИНЧИШИН, ЧНІ

Джерзі Сіті. — Мішані подружжя становлять сьогодні головну проблему для українських Церков, як і для української громади в Америці і Канаді — вважає новонайменований протоігумен ОО. Редемптористів о. Михайло Гринчишин, ЧНІ, дотеперішній парох Нюарку-Ірвінгтону, який вже у вівторок, 27-го червня, мав залишити Нюарк та виїхати до Йорктону в Альберті, Канада, де знаходиться манастир та головні приміщення ОО. Редемптористів, щоб обняти свій новий пост.

Отець Михайло Гринчишин
новий протоігумен
оо. Редемптористів

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. липня 197?

До Високопреподобного Отця Протоігумена Михайла Гринчишина, ЧНІ
в місті Йорктон, в провінції Саскачеван, в Канаді

Високопреподобний і Дорогий Отче Протоігумене !

В "СВОБОДІ" з 28. червня 1972 р., на найголовнішому місці, на першій сторінці, появилася Ваша світлина і редакційна стаття під слідуючим наголовком: "МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ СТАНОВЛЯТЬ ГОЛОВНУ ПРОБЛЄМУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ І ГРОМАД - ТВЕРДИТЬ О. ПРОТОІГУМЕН М. ГРИНЧИШИН,ЧНІ".

З того заголовку бачу, що Ви, Високопреподобний Отче Ігумене, вповні розумієте і, як слід, доцінюєте найбільшу загрозу самого існування української національної субстанції і Української Католицької Церкви у вільному світі.

Заохочений тим Вашим розумінням пересилаю Вам осьтут:
/1/ Збірку статтей з нашої преси про потребу суспільного посередництва українських подруж, як одного з позитивних і практичних засобів проти приросту мішаних вінчань в нашій спільноті;
/2/ Фотокопію мойого листа до пані Др. Теодозії Савицької з 13. листопада 1971 р. з проєктом такого посередництва; (Гл. стор. 322)
/3/ Фотокопії деяких моїх інших листів у цій справі.

Такі самі матеріяли одержали від мене вже давніше начальні проводи наших центральних громадських установ, а також найвищі достойники нашої Української Католицької Церкви, як про це свідчать долучені осьтут фотокопії деяких моїх листів у цій справі.

На жаль помимо усіх тих статтей, листів і заходів нема досі ще ніякої позитивної, конкретної, практичної і успішної акції з нічиєї сторони, щоби затримати або бодай сповільнити застрашаючий приріст мішаних вінчань в нашій спільноті. Я однак не зражуюся тим неуспіхом, бо вірю, що "хто стукає, тому відчинять" і длятого звертаюся цим разом до Вас, Високопреподобний Отче Ігумене, щоби Ви були ласкаві подумати над тим, чи Ви не могли би причинитися до рушення з мертвої точки справи орґанізування і ведення бюр суспільного посередництва українських подруж, якщо Ви схотіли би ужити одного чи навіть усіх трох слідуючих засобів:
/А/ Написати від Себе до Блаженнішого Кардинала Кир Йосифа і Преосвященніших Митрополитів Кир Максима і Кир Амврозія та поперти точку /2в/ моїх залучених осьтут листів до них з 13. листопада 1971 р.; (Гл. стор. 322)
/Б/ Помістити в наших часописах і журналах та у Благовіснику Свою відповідну статтю, про яку Блаженніший Кардинал Кир Йосиф згадує в залученому осьтут листі до мене з 2. грудня 1971 р.; (Гл. стор. 331)
/В/ Заохотити Отців Парохів, про яких Ви може знаєте, що вони так само, як Ви, розуміють загрозу мішаних вінчань, щоби вони у своїх парохіях заініціювали орґанізацію і ведення бюр суспільного посередництва українських подруж з ґльобальним засягом.

Хочу вірити, що цим разом оця моя просьба не остане "голосом в пустині" і остаю з найвищою пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Емеритований Інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА,
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

Залучники (такі, як з листом на стор. 330)

Моя адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

(Гл. стор. 334)

ПРОТОІГУМЕНАТ
О.О. РЕДЕМПТОРИСТІВ
ВІННІПЕҐ, МАН.

REDEMPTORIST FATHERS
PROVINCIAL HOUSE
250 JEFFERSON AVE.
WINNIPEG 17, MAN., CANADA
TEL. 339-5737

30 липня, 1972

Високоповажаний Пан Інжінір
Омелян Михайло Тишовницький
Льос Анжелес, Каліфорнія

Високоповажаний пане Інжінірє:

Щиро дякую за листа з 16.липня та за залученні в нім різні цікаві матеріяли. Всі ті речі я з великим зацікавленням перечитав. Ґратулюю вам за вытривалі змагання за Ваші щирі переконання. (Гл. стор. 333)

Я також уважаю, що мішані подружа це мабуть головна проблєма української спільноти. Мішані я розумію або обрядово, або вірою, або культурою або національно. Мені здається, що над цею проблемою треба працювати рівночасно й паралєльно різними засобами й на різних позимах.

Насмперед, треба робити тє, що Ви пропонуєте: второпно й розсудно впливати на публичну опінію, щоб змєншити число мішаних подруж і рівночасно помагати українцям женитися з українками. Головний засіб до того було суспільне посередництво українських подруж. Цим ділом могли б зайнятися найкраще якась не церковна організація як Ви піддаєте СКВУ або СФУЖО.

По другє, по наших громадах так організувати суспільне життя молоді, щоб наша молодь себе пізнавала і між собою женились. Для малих дітей маємо цілоденні й суботні школи; для 'гайскулників' маємо Пласт, Сум і інші організації де наші діти разом сходяться. А для старшої молоді по наших громадах майже нічого зорганізованого нема. Щоб задоволити свої природні соціяльні й розривкові потреби вони мусять іти деінде. Спільними силами цілої громади треба виробити відповідну програму, щоб задоволити ті слушні потреби.

Потрєтє, по наших парафіях та церквоних громадах треба створити таку атмосферу й мати таку програму, що їй вдасться притягнути й зберегти ті пари, що вже заключили мішані подружа. Ваша Дружина пише про це в своїому відкритиму листі до Єкзекутиви УККА. Тисячі наших молодих людей вже заключили такі подружа. І буде ще тисячі подібних випадків. Ще незаперечний факт життя. З тою дійсністю треба погодитися. Це частина нашого життя. Навіть при найкращих зусиллях ми не зможемо цього значно змінити. Тому треба тих людей пригорнути до себе, дати їм відчути, що ми їх хочемо й потребуємо; що вони у українській громаді можуть бути щасливі, що вони тут можуть задоволити всі свої духовні й товариські потреби. Треба дати їхнім партнерам можність дещо вивчитися української мови, культури, історії, минулости. Не напятновуати їх зрадництвом, бо тоді вони дійсно такими стануть. Треба їх пригорнути радше теплом і любовю...

о. М. Ґринишин, п. Н. Т.

Інж. Омелян Михайло Тимовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 19. липня 1972 р.

До Хвального Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців
в Льондоні, в Англії

Хвальний Секретаріяте !

Пересилаю Вам осьтут:

/1/ Збірку статтей про мішані вінчання і про потребу суспільного посередництва українських подруж, як одного з позитивних, конкретних і практичних засобів проти приросту мішаних вінчань в українській спільноті у вільному світі; (Гл. стор. 288, 293-298, 301, 306-308, 310-312, 317-319)

/2/ Фотокопію мойого листа до пі. Др. Теодозії Савицької з 13. листопада 1971 з проєктом такого посередництва; (Гл. стор. 322-329)

/3/ Фотокопії деяких моїх інших листів у цій справі.

Такі самі матеріяли одержали від мене вже давніше начальні проводи деяких наших центральних громадських орґанізацій, а також найвищі достойники Української Католицької Церкви, як про це свідчать долучені осьтут фотокопії деяких моїх листів у цій справі.

Помимо тої майже 9-літної пресової кампанії та усіх тих листів і заходів нема ще досі з нічиєї сторони ніякої позитивної, конкретної, практичної і успішної акції, щоби затримати або бодай сповільнити застрашаючий приріст мішаних вінчань в нашій спільноті. В резолюціях конґресів, конвенцій, чи зборів наших найбільших громадських орґанізацій, таких, як СКВУ, СФУЮО, УККА, КУК, СУА, ЗУАДК, ОбВУА і інших є мова про цілу масу менше важних справ але ніякої згадки про найважнішу справу і найбільшу загрозу самого існування української національної субстанції у вільному світі через мішані вінчання. Майже усі ті орґанізації мають цілу низку різних комісій чи рефератів, але в жадній з них нема комісії чи реферату боротьби проти приросту мішаних вінчань. Чому ? Чи ми боїмося діткнути тих зпоміж нас, що вже є мішанцями і тому "ховаємо голову в пісок", "спускаємося на дно" і рішили поповнити національне самогубство через мішані вінчання ?

Я особисто не хочу вірити, що ми, як спільнота, дійшли вже під цим оглядом до такого безнадійного стану. Я хочу вірити, що Хвальний Секретаріят СКВУ в порозумінню з найвищими властями наших Церков може і повинен негайно зачати і постійно вести акцію рятування українства у вільному світі від потопу мішаних вінчань при помочі цілої низки засобів, з яких деякі є слідуючі:

/А/ Утворення в Секретаріяті СКВУ Комісії чи Реферату Боротьби проти Мішаних Вінчань;

/Б/ Спонукання усіх краєвих центральних орґанізацій, що належать до СКВУ, щоби вони утворили, кожна у своїй країні, таку саму краєву комісію чи реферат;

/В/ Постійна пресова освідомлююча кампанія проти мішаних вінчань, безперервно ведена згаданими вище /під А і Б/ комісіями чи рефератами і получена з рівночасною кампанією за привернення і пригорнення до українства відсталих мішаних подруж і їхніх нащадків при помочі виявів порозуміння, приязни і прихильности та любови до них, як наших рідних.

/Г/ Виєднання у найвищих властей наших Церков згоди, а навіть розпорядку, щоби усі наші священники не тільки відраджували мішані вінчання, як про це сказано в Постанові ч. 41 Четвертого Архиєпископського Синоду УКЦ /гл. стор. ч. 16 залученої осьтут збірки статтей/, але й відмавляли мішаних вінчань.

/Ґ/ Орґанізація і ведення цілої сітки одноособових бюр посередництва українських подруж, як про це мова в долученому осьтут мойому листі до пі. Др. Теодозії Савицької з 13. листопада 1971 і в залученому до того листа проєкті такого посередництва з ґльобальним засягом дії;

/Д/ Вставлювання до програм усіх конґресів, конвенцій чи зборів наших орґанізацій справи вище вичислених та інших засобів боротьби проти приросту

міжаних вінчань і ухвалювання відповідних резолюцій та переводження тих резолюцій у життя.

Я впевнений у тому, що як Хвальний Секретаріят поставиться позитивно і прихильно до вище наведених пропозицій, то наша спільнота у вільному світі зможе затримати або бодай сповільнити катастрофальне темпо приросту міжаних вінчань і хто знає, чи такий наш успіх не буде з часом мати деякого корисного впливу також на рідних землях, де міжані вінчання є одним з грізних чинників русифікації нашого народу.

Дуже Вас прошу, щоби Ви були ласкаві повідомити мене, чи Ви отримали в порядку оцей мій лист і усі залучники до него та яка є Ваша реакція на цей лист.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною:

(Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА,
колишній Четар Артилерії Української Галицької Армії 1918-1920

Залучники:

/а/ Збірка статтей.....20 карток
/б/ Лист до Др. Савицької з проєктом посередництва... 9 карток (Гл. стор. 322-329)
/в/ Фотокопії інших листів..... 4 картки
Разом.....33 картки

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

(Гл. стор. 337)

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER

СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your Ref.
Our Ref. О. М. Т. / 96/ 72

Date 4. 8. 1972

ВШП. Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Лос Анджелос,
ЗСА.

Вельмишановний Пане Інженере,

Щиро дякую за Вашого листа до Секретаріяту СКВУ від 19-го минулого місяця. Прошу пробачити ласкаво, що не зміг Вам своєчасно відписати з уваги на нагромадження праці. (Гл. стор. 336)

Справа яку Ви порушуєте є безумовно дуже важлива. Мішані подружжя стають модними всюди й очевидно це є небезпекою для дальшого буття нашої діяспори в перспективі майбуття. Маю враження, що, можливо, ще сьогодні українці не схоплюють цієї загрози в повній її ширині, одначе, треба щось діяти в тому напрямку. (Гл. стор. 323-329)

Ваш проєкт я розсилаю іншим Членам Президії до простудіювання і ми його розглянемо на черговому засіданні Президії в жовтні ц. р. На мій погляд бюро МЕТА може існувати при Суспільній Службі СКВУ, та при співпраці з СФУЖО. Хіба б Суспільна Служба не погодилася на таку розв"язку, тоді треба буде шукати іншої можливости. В кожному втпадку було б вказане, щоб бюро діялр в рамках СКВУ, бо тоді воно матиме можливість своєї дії в цілій діяспорі.

Буду Вам вдячний за Ваші ласкаві доповнюючі інформації пропозиції чи евентуальні проєкції, що їх я зміг би поставити на порядок нарад Президії СКВУ. (Гл. стор. 344 і 345)

Щиро вітаю Вас і Вашу Шановну Дружину, та остаюся з висловами

правдивої пошани до Вас,

д-р Святомир М. Фостун
Ген. Секретар СКВУ

Олександер Татомир

На захист молоді

Умовини життя в діяспорі ставлять багато вимог у численних площинах нашого індивідуального та збірного життя. Ці вимоги є різної важливости, натуги й актуальности. Одні із них ждуть на негайну розвязку при значному вкладі досвіду, застанови та зосередженої енергії, другі хоч по суті теж не без значення та з огляду на час, місце й актуальність можуть бути згодом полагоджені.

Життєвий успіх одиниць і збірнот залежить від правильної оцінки ситуації, належного ієрархічного упорядкування завдань й енергійного проведення їх у життя.

Українці на чужині в загальному вдоволяюче наладнали свої особисті справи й добилися значних успіхів, зокрема в матеріяльній ділянці. Та не так рожево виглядають справи в громадському секторі. Не зважаючи на велику рухливість української еміграції, досі не упорядковано ієрархії громадських завдань, масу енергії витрачається на міжпартійні, групові та релігійні спори, досі не признано без застережень всією українською спільнотою одної авторитетної релігійної та національної репрезентації, не узгіднено основних напрямних допомоги поневоленій Батьківщині й різно інтерпретується екстермінаційну політику окупанта. Деякі справи першорядної ваги поминено, інші промовчується, або вдоволяється частинною розвязкою.

По основнішому розгляді важливіших життєвих питань української громади в діяспорі, приходимо до беззастережного висновку, що її чоловою проблемою це справа збереження молоді для української спільноти. Молодь від зарання її життя є виставлена на постійну небезпеку духової асиміляції, а згодом через добровільні мішані подружжя процес її денаціоналізації остаточно завершується.

Кожна нація без огляду на те, чи її члени живуть на рідній землі, або поза нею, звертає дуже пильну увагу на підростаючі покоління. Виховання молоді та приготування її на гідних переємників славних традицій і великих ідеалів предків — це одне із найважніших завдань нації. Яка молодь — таке майбутнє народу! Це гасло було добре відоме старинним народам, як: Греки, Жиди, Єгиптяни, що незвичайно дбайливо піклувалися своєю молоддю і хоч числом малі, зуміли зберегти себе по сьогодні та рішаюче вплинули на хід всесвітньої історії.

Ми свідомі цього, що українська спільнота на чужині здана виключно на власні сили. Поневолена Батьківщина не може поспішити нам з моральною, ані з матеріяльною допомогою, навпаки, вона жде цієї помочі від нас. І тому наші зусилля в цілі вдержання інтегральної української спільноти в діяспорі на високому національному та ідейному рівні мають велитенське значення для збереження нашої ідентичности тут й вирішних змагань української нації за свою самобутність!

В нас багато писалося про молодь. За давними шаблюнами створено добре зорганізовані молодечі товариства, українознавчі школи, садки, мистецькі студії, студентські громади і т. п. Це все вповні вдоволяло на рідних землях, навіть під чоботом окупанта, але в діяспорі не дає бажаних наслідків. Не освідомлено як слід небезпеки побуту в чужому середовищі на чужій землі. Не зважаючи на всі дотеперішні заходи, наша спільнота меншає, а в останніх роках починає поспішно розпливатися в чужому морі. Деякі більше передбачливі люди доглянули смертельну небезпеку і вже десять років тому алярмували нашу громаду, а згодом, коли стрінулися з байдужістю загалу, заапелювали до провідних чинників українського організованого життя. Зясовано, що в майбутньому найбільшою небезпекою нашої національної групи стануть мішані подружжя і треба негайно зробити всі можливі протизаходи, щоб українську молодь зберегти для нашої громади. Дораджувано повести широкозакроєну освідомлюючу акцію серед батьків і молоді. Дати молоді нагоду, без огляду на її релігійні та політичні переконання, до частих і масових стріч та зацікавлення дружніх звязків на різних фестивалях, олімпіядах, злетах і т. п. Створити бюра подружнього посередництва з глобальним засягом діяння, як це роблять всі культурні народи, а зокрема Жиди. Запрошувано до очолення цієї дуже важливої акції наш епископат і духовенство та наші центральні установи. Розроблено в найменших подробицях плян охорони нашої молоді перед подружніми звязками з чужинцями та вказано на потребу рятування від повної денаціоналізації вже заключені мішані подружжя. Зокрема дуже основно опрацьовано організаційну схему бюр подружого посередництва, що визначаються повною дискрецією та ефективністю заходів.

Проект суспільного посередництва українських подруж, розісланий провідним людям нашого релігійно-національного життя та центральним установам, має 6 залучників:

1. Повідомлення громадянства про відкриття бюр посередництва;

2. Зразок листа до заінтересованих українським подружжям;

3. Квестіонар про всі найважніші дані із життя заінтересованих, їх моральний і фізичний стан, освіту, побут, матеріяльне положення і т. п. Квестіонар має тільки порядкове число. Його не підписується й не подається свого прізвища, аж до часу, коли заінтересована особа сама виявить свою ідентичність;

4. Заява про те, що всі відповіді на квестіонарі є подані з важністю присяги й в цілі подружжя. — На заяві є власноручний підпис, повне імя та прізвище й точна адреса заінтересованих. Цей документ є до вжитку тільки бюра із збереженням строгої дискреції. До заяви повинна бути долучена посвідка священника, або представника якоїсь української організації;

5. Реєстр квестіонарів включає порядкове число, прізвище заінтересованого та дату висилки квестіонара;

6. Реєстр листів висиланих й одержаних заінтересованими. — Цих листів бюро не відкриває. Запропоновано назву бюра: Мета. Його можуть вести приватні

особи, але під строгою контролею наших центральних релігійно-національних установ.

Моральний стандарт бюр мусить бути на дуже високому моральному рівні. Перед владою вони будуть фігурувати, як комерсійні підприємства, або харитативні інституції. Канцелярійна праця буде покривана в мінімальних грошових оплатах заінтересованими.

В справі мішаних подруж на сторінках нашої преси й журналів висловилося вже кілька десятків наших визначних громадян, що ціле своє життя присвячують на ідейну та безінтересовну службу своєму народові.

До цієї важливої справи зайняли становище: Четвертий Архиєпископський Синод УКЦ в Римі у 1969 році та УПЦ в Бавнд Бруку в 1971 році, останньо долучився знатний голос о. протоігумена М. Гринчишина, ЧНІ, з Канади.

Та не зважаючи на всю актуальність порушеної справи, на небезпеку затрати української національної субстанції на чужині, наш релігійно-національний провід та велика частина громадянства проявляють подиву гідну байдужість до застрашаючого числа мішаних подруж, що в деяких місцевостях досягає 100%. Стан цієї інерції є рівнозначний з національним самогубством.

Коли у цій найважнішій справі недописав наш провід і наше організоване життя, то ж не дивно, що кращі одиниці кинулися самотужки рятувати себе та друзів від загрози асиміляції. З приватної ініціятиви спроваджено з Польщі колишні українські переселенки з Лемківщини, Перемищини та Холмщини й заключено звязкові подружжя, що дбайливо виховують своїх дітей в дусі українських традицій. Це поки що тільки спорадичні випадки. Але згідно з достовірними інформаціями в Польщі є значне число молоді обидвох полів, що в подружніх цілях охоче переселяться до інших країн. Ця молодь у більшості володіє українською мовою та має середню, а то й вищу освіту.

Один молодий батько, що цьому два місяці прибув з родиною до ЗСА висловив велике обурення, що коли йому й другим українським родинам у ворожій Польщі вдається виховати дітей в українському національному дусі, то в Америці — країні волі, так легко велика кількість не тільки молоді, але й їхніх батьків асимілювалася.

Багато української молоді живе в Словаччині, Югославії та по всіх країнах вільного світу, що радо навяже контакт з нашими хлопцями й дівчатами.

Приватна ініціятива є дуже побажана, але до повної та успішної розвязки складної проблеми мішаних подруж потрібна на всіх континентах та по всіх країнах тісна співпраця всього українського свідомого громадянства, а передусім ясна й рішуча постава нашого релігійного та національного проводу. В дусі постанови римського синоду та офіційної заяви речника Митрополії в Бавнд Бруку — наші ієрархи і духовенство на своїх місцях повинні відважно станути на захист українського подружжя, як основної клітини інтегральности української спільноти. Цієї енергійної та обєднаної дії наших Церков, як останньої дошки рятунку української національної субстанції, очікує все наше свідоме громадянство. Рішучий голос українського духовенства опамятає наш широкий загал й заставить його до розумної та сконцентрованої протидії. Ми не припинимо всіх мішаних подруж, але можемо значно зменшити їхню кількість у майбутньому. Слід теж основно передумати тактовні засоби включення в життя української громади існуючих мішаних подруж. В цій важливій справі повинні також зайняти рішучу поставу проводи наших центральних установ, що з невідомих причин досі вперто мовчать. Памятаймо, що прийдешнє нашої Церкви та нашої громади, їхнє існування, ріст та допомога поневоленій Батьківщині стоять у прямому відношенні до кількости українських подруж! Не ховаймо голови в пісок, не лякаймося, що це не подобається власть імущим, бо їм це зовсім байдуже. Збереження української громади — це наш найвищий закон! Ми не творимо нового закону, а хочемо тільки наслідувати тих, що вже давно проводять у життя цей закон. Проти приросту мішаних подруж організовано борються не тільки Жиди. В почутті своєї національної гордости та вищости, як керівна верства ЗСА, не радо виходять теж у подружі звязки з чужинцями Англійці й Ірляндці. Найбільше мішаних подруж трапляється серед меншинних етнічних груп, як ось Німці, Італійці, а зокрема словяни, що хворіють на комплекс меншевартости та легко асимілюються. Спираючись на нашій старинній культурі — розбудім віру в наше вище покликання й окрему місію в моральній та духовій площинах відродження людства, що загрузло в трійливому багні погубного матеріялізму й змисловому здичінні. На просторі історії ми дали багато доказів нашої вийняткової життєвости й тут, хоч чисельно невеликі, належимо до найкраще зорганізованих, найбільше активних та найбагатших фолкльором етнічних груп. Збудім у собі почуття національної гордости й рішуче поборюймо почуття меншевартости!

В осені цього року відбудеться дуже важлива конвенція Світової Федерації Українського Жіноцтва. Сподіваємося, що українське зорганізоване жіноцтво, яке завсіди находило правильну розвязку — найбільше складних питань нашої діяспори, поставить на порядку нарад, загрозливу проблему мішаних подруж та розгляне її у цілій трагічній ширині й своїм рішучим голосом стане на захист української родини та української спільноти. Голос жіноцтва на цій конвенції, що є світового характеру, буде мати глябальне значення не тільки для Українців у діяспорі, але теж й на рідних землях, де окупант при помочі численних мішаних подруж старається приспішити процес денаціоналізації та русифікації українського народу.

Вкоротці теж відбудеться XI Конгрес УККА. Надіємося, що справа мішаних подруж стане теж одною із найважніших точок нарад конгресу, бо в ЗСА є найбільша українська еміграційна група і її високий національний стандарт оживить всіх Українців у діяспорі та загріє у важливому змаганні поневолену Україну!

Закликаємо свідоме українське громадянство та всі наші організаційні клітини масово писати листи в справі мішаних подруж до наших ієрархів, центральних установ та до української преси, а перш за все до СФУЖО й УККА з нагоди їхніх цьогорічних конвенцій.

Молимо Всевишнього, щоб допоміг нам успішно розвязати й цю найважчу проблему нашого ісходу!

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Льос Анхелес, Каліфорнія, 2. вересня 1972 р.

Моя адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

До Високоповаженого
Пана Доктора Миколи Ценка
у Філядельфії

Високоповажаний і Дорогий Пане Докторе !

Вже майже 10 літ моя дружина і я стараємося звернути увагу нашої спільноти на хахливе темпо приросту мішаних вінчань, як на смертельну загрозу самого біольоґічного існування української національної субстанції і вказуємо на потребу негайної протидії усіми можливими і доступними нам засобами, з яких одним з найважніших вважаємо суспільне посередництво українських подруг, для якого ми випрацювали відповідний проєкт з усіми подробицями. На протязі тих майже 10 літ ми помістили в нашій пресі на цю тему десятки алярмуючих статтей та розіслали у цій справі велику скількість листів до екзекутив наших найвищих орґанізацій та до поодиноких визначних і провідних осіб нашої спільноти. Усі ті наші заходи розбивалися досі о мур оболтности і інерції. Змарновано 10 літ, в яких через мішані вінчання пропали для нас тисячі нашої молоді, які можна було врятувати для українства.

В цій безнадійній ситуації прийшов до мене залучений осьтут лист від Ґенерального Секретаря СКВУ, п. Дра. Святомира Фостуна з 4. серпня 1972 р. З того листа видно, що в екзекутиві нашої найвищої громадської орґанізації знайшлася нарешті людина, що зрозуміла вище згадану загрозу в повній її ширині і має добру волю зачати акцію проти тої загрози та чекає на конкретні пропозиції в цій справі, щоби поставити їх на черговому засіданні Президії СКВУ в жовтні ц. р. (Гл. стор. 337)

Одною з найважніших пропозицій, яку я представляю Ґенеральному Секретареві СКВУ, п. Дрові. Фостунові, згідно з його баханням, що він його висловив у своєму листі до мене з 4. серпня 1972 р., буде пропозиція, щоби Президія СКВУ згодилася на негайне відчинення першого бюра Суспільного Посередництва Українських Подруг МЕТА з ґльобальним засягом дії під патронатом Президії СКВУ або одної зі складових орґанізацій СКВУ.

Отже зайшла потреба підшукати на керманича того першого бюра СПУП МЕТА особу, яка, згідно з точкою ч. 10 опису проєкту такого бюра, "мусить втішатися високим моральним авторитетом, довірям і пошаною нашого загалу та мусить бути здібною і охочою виконувати прийняте на себе завдання з найбільшою делікатністю і дискрецією та почуттям величезної відвічальности." Пан Олександер П. Татомир, наш визначний громадський діяч, виховник і публіцист, написав мені, що найвідповіднішою особою на той пост є Ви, Високоповажаний Пане Докторе.

Тож звертаюся оцим до Вас, Високоповажаний і Дорогий Пане Докторе, з просьбою, щоби Ви, як СКВУ, чи одна зі складових орґанізацій СКВУ, звернеться до Вас у цій справі, були ласкаві згодитися на відчинення і ведення першого бюра СПУП МЕТА згідно з проєктом, який п. Професор Татомир дістав від мене і переслав вже Вам, і щоби Ви прислали мені таку Вашу згоду в листі, який я перешлю негайно Ґенеральному Секретареві СКВУ разом з копією оцего мого листа. Прошу тех подати адресу того першого бюра МЕТА, яка повинна бути подана в "ПОВІДОМЛЕННІ", що є складовою частиною проєкту МЕТА і що його підпише і розішле СКВУ або одна зі складових орґанізацій СКВУ згідно з точкою ч. 6 опису вище згаданого проєкту. (Гл. стор. 342 і 343)

Зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Залучник Омелян Михайло Тишовницький

340

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

Правда — проти сили: Босм — проти зла!

КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР 69 РОКІВ

НА СЛУЖБІ ВСІХ УКРАЇНЦІВ
НАЙСТАРШИЙ І ПЕРЕДОВИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ВІЛЬНИЙ СВІТ

Незалежний Український Тижневик

АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАННЯ "КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА"

Ціна прим. 20ц.

Ч. 34. РІК VII (LXX). ВІННІПЕГ, МАН., ПОНЕДІЛОК, 4-го ВЕРЕСНЯ, 1972 Р.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ЕКЗЕКУТИВ СКВУ, СФУЖО, УККА, КУК, СУА І ОУК

Хвальні Екзекутиви!

В останніх 9 роках появилися в нашій пресі десятки статтей про страшну загрозу самого існування української національної субстанції у вільному світі, а іменно про жахливий приріст мішаних вінчань. Помимо усіх тих алярмуючих статтей не видно досі з нічиєї сторони ніякої ПОЗИТИВНОЇ, КОНКРЕТНОЇ, ПРАКТИЧНОЇ і УСПІШНОЇ АКЦІЇ, щоб затримати або бодай сповільнити той катастрофальний приріст, хоч май же в усіх тих статтях були домагання такої акції.

В протягу тих 9 літ утворено в усіх вище наведедених організаціях численні комісії чи реферати для різних справ, але в жадній з тих організацій нема ніякої комісії ані реферату для найважнішої справи, то є для боротьби проти приросту мішаних вінчань.

В тих 9 роках відбувалися конгреси усіх вище наведених організацій і ухвалювалися різні резолюції, але в жадному з тих конгресів не було в програмі справи боротьби проти приросту мішаних вінчань ані не ухвалено жадної резолюції в тому напрямі. Чому? Чи ми рішили поповнити національне самогубство через мішані вінчання?

Я особисто не вірю, що ми, як спільнота, дійшли вже під цим оглядом до такого безнадійного стану. Я хочу вірити, що Хвальні Екзекутиви, в порозумінні з найвищими властями наших Церков, таки зареагують позитивно на вище згадані домагання нашої спільноти, виявлені в десятках статтей в нашій пресі і зачнуть та постійно вестимуть акцію рятування українства у вільному світі від потопу мішаних вінчань при помочі цілої низки засобів, між якими деякі можуть бути слідуючі:

1. Утворення в кожній вище наведеній організації Комісії чи Реферату боротьби проти приросту мішаних вінчань;

2. Постійна пресова кампанія проти приросту мішаних вінчань, ведена вище згаданими Комісіями чи Рефератами і **получена з рівночасною кампанією за привернення до українства усіх тих, що вже є мішанними подружжями і відстали від нас, і їхніх нащадків, при помочі виявів вирозуміння, доброї волі, приязни, прихильности і любови до них, як до наших рідних;**

3. Виєднання у наших Владик розпоряджень відносно виконування Постанови ч. 41 Четвертого Архиєпископського Синоду Української Католицької Церкви, в якій то Постанові Синод перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя;

4. Організація і ведення цілої сітки одноособових бюр суспільного посередництва українських подруж з глобальним засягом дії. Такий проект деякі Хвальні Екзекутиви вже мають від мене, а іншим можу вислати на бажання, спрямоване до мене за посередництвом цього часопису;

5. Вставлювання до програм усіх конгресів вище наведених організацій справи боротьби проти приросту міш. вінчань і ухвалювання та переводження у життя відповідних резолюцій.

Я впевнений у тому, що як Хвальні Екзекутиви поставляться позитивно і прихильно до вище наведених пропозицій, то наша спільнота у вільному світі зможе затримати або бодай сповільнити жахливе темпо приросту мішаних вінчань і хто знає, чи такий наш успіх не буде з часом мати деякого корисного впливу також і на рідних землях, де мішані вінчання є одним з грізних чинників русифікації нашого народу.

Остаюсь з найвищою і правдивою пошаною до Хвальних Екзекутив,

Інж. Омелян Мих. Тишовницький,
четар артилерії УГА
1918 - 1920.

(Гл. стор. 337 і 340)

The HOME Insurance Company
New York, N.Y.
ORGANIZED 1853

M. CENKO
1122 W. Louden Street - Philadelphia, Pennsylvania 19141

Филаделфія, дня 14-го вересня 1972 року.

Високоповажаний Пан
Інж. Омелян Тишовницький
1009 Аделанте Аве, Лос Анджелос,
Калефорнія, 90042.

Як видно з поштової печатки на коверті, цей лист вийшов з поштового уряду у Філадельфії 18. вересня, а прийшов до Льос Анжелесу 21. вересня 1972 р. О. М. П.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

копія: Вп. Інж. О. Татомир
7107 Маріон Аве,
Левіттонн Па. 19055

в справі: відкриття бюра "Мета".

Високоповажані і Дорогі Панове !

В першій мірі перепрошую за спізнену відповідь, бо листа від п. інж. Татомира одержав, коли виїзджав на Пластову Стрічу, а від п. інж. Тишовницького, коли був нарешті виїхали ми на відпустку /на один тиждень/, а відтак позичив машину до п. Пеленській, що приїхала з Дітройту та мали пильну працю для СФУЖО... і тепер щойно відписую.

Перепрошу рівнож, що пишу до обох Вп. Панів рівночасно, але стара привичка.. коли писав до своєї родини з листи рівночасно - до брата на Сибірі, до сестри у Казахстані та до другого брата в Австралії /знаєм і дуже часу/, а тут обєднує нас одна спільна справа і для упрощення справи дозволяю написати рівночасно одного листа...

Напевно будуть мати Вп. Панове/при співпраці Вп. Пань/ заслугу перед Богом та перед народом, що так довго та так наполегливо трудитесь для так важної та капітальної проблеми - як збереження української родини, а рівночасно української нації і аж дивно стає, що у такій справі не нашли дотепер належного зрозуміння, не серед широкого загалу, але серед провідників наших організацій ????

Прямо не уявляю собі, як наша Церква, наші братські союзи, та всі наші організації думають продовжувати своє існування на будуче/згл. лише вегетацію/, та кому передадуть всі наші надбання, коли не допомогуть розвязати цю основну проблему - продовження субстанції власного народу...

А рівнож - при різних нагодах - деколи може жартом звертав увагу різним нашим організаціям, як УКК, Союз Українок Америки, "Самопоміч" і тп. що вони повинні зорганізувати таке бюро, бо якщо ні то примусять мене -коли піду на пенсію таке бюро зорганізувати... однак минали роки за роками і ніхто нажаль моїх погроз серіозно не брав, а що я ще не пішов на "пенсію" - то не міг виконати ще тої погрози... але коли Вп. Панове звернулись до мене у тій справі, то мимо того що рішучо не маю потрібного часу, щоб всецілo тій справі посвятитись та що моя дружина, що помагає мені у всіх громадських справах/і часто мені дорікає, що Ти навереш собі на голову різних справ та завдань, а не маючи належного часу- я мушу відтак їх виконувати... а не має належного здоровля і не лише ми провадимо разом бюро продажі нерухомостей, але також вона сама господарить, провадить хату, татакож має безліч суспільно-громадських і церковних обовязків../ але я уважаю, що справу треба зачати, пустити її в рух з мертвого пункту, а від так найдемо якусь кращу розвязку, бо лише "одержимі" такі, як Ви -2 можуть цю справу продовжувати і Вам треба 3-го партнера і я ним мушу стати...

П.С. Хоч буде брати оплати, то може бути як недоходове, та бути звільнене від усяких податків, звітів і тп/бо це дуже складна справа/, бо воно не є для доходу та для бізнесу...

ORGANIZED 1853

The HOME Insurance Company
New York, N.Y.

M. CENKO
1122 W. Louden Street - Philadelphia, Pennsylvania 19141

стор.2-га

Я б у тих обставинах, так легкодушно не приймав би на с бе так відповідального і скомплікованого обовязку, якщо б не забезпечив за собою таємничої зброї /це наразі довірочне.../, а саме я продав цю ідею Вп.інж.Лідії Врачинській, теперішній Голові США, що з початком 1963 року переходить у стан спочинку, а що це Тета моєї дружини, то ми беремо її до нас мешкати і вона погодилась помагат провадити бюро, а до того часу ми щодня будемо помалу його розробляти...

Мої деякі уваги та суггестії:

Щераз я повинен подиву для праці, яку Вп.Панове дотепер вже проробили та випровадили її зі сфери уяви та фантазій на конкректі тори, підготовляючи навіть готові пляни, квестіонарі зголошення і тп.- це направду дуже важні справи.

Відносно назви: МЕТА- дуже добре придумана з різних оглядів, але я дсдававои, аби у тій самій лінійці, або під сподом - "МЕТА" - українська Родина - бо тоді вже кожний знає яка наша ціль та мета....натомість рішучо треба боерігатись якоїсь згадки, що це по бердництво в справі подруж, бо одні/люде злої волі хххх будуть це висмівати../, другі будуть соромитись того чи боятись і тп.і тому я пропонувавои - що новоорганізовані бюра у різних країнах нашого поселення - це були б СТАНИЦІ ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ, а їх керівники були б станичні /прим.ми у таборі у Вайроїті, примещеному у касарнях, замість блоків, назвали це куренями, а їх "блокових" куренними - ця назва принялась і люди її радо приняли.

Розум.що наша ціль зоереження у к р а ї н с ь к о ї родини, а лише в цей спосіб її зоережемо, коли будемо робити надлюдські зусилля/бо лише в цей спосіб зможемо мати деякі успіхи - це боротьоа Давида з Голіятом -пересудів, упереджень та звичайної бандужности, поверховности, браку візії у майбутнє, браку пляновости та устійнення черговости і важности проблем і тп.../ і тому будемо займатись посередництвом...

Рішучо таке бюро не може існувати на комерційній базі /прим.у такому я не міг би і не хотівби брати участи/, бо наші люде є такі злобні, заздрісні, малі, дрібничкові тп, що зараз сказали б "Ценкович ще запало бизнесів та заробітків і тому відчинив собі один доходовий бизнес..." але ясна справа, що таке бюро буде мати видатки та мусить мати деякі доходи якщо має бути фахово і серіозно поставлене.

Уважаю, що нашим завданням головно було б допомогти спровадкувати дівчата з інших країн/як Польші, Словаччини, Югославії та полудненої Америки/та допомгти головно дівчатам звідтам приїздкати до Америки, бо це дуже гарний елемент, надається більше до родинного життя чим Американки, та їм треба допомогти і вони за своє зголошення не повинні нічого платити...а натомість кандидати з Америки чи Канади повинні б платити принайменше між 10-20.00 дол./коли напишете 2 дол.-поминаючи, що тим не можна покрити жадних видатків, але ніхто такого бюра поважно не потрактує, коли "тіпса" треба дати кельнерови по вечері.../, бо мають треба на будуче купитиж машинку до писання, або може навіть скромний "Зерох" і тп.та зчасом людині, що постійно буде працювати платити хоч мінімальну винагорлду.... А натомість рішучо не хочу жадної винагороди і буду трактувати мою працю на громадській базі, як всі дотепер трактував...

Наша праця буде не початком розвязування складної проблеми, а лише завершенням цілости хххнї праці та зусиль цілої нашої громади у цілому світі, супільногромадських, релігійних/також самої Церкви/, та молодечих орагінаціи - лише як наша діяспора буде жити повним національним життям - ми можемо мати деякі успіхи...Скількість дітей у діт.садках, у наших школах, молодечих організаціях, і тп. може нам запевнити успіх нашійпраці... Мабуть забагато розписався і кінчаю, здоровлю та очікую дальших інструкцій та напрямних. З належною пошаною:

Микола Ценко

Інж. Омелян Михайло Тимовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 22. вересня 1972 р.

До Хвального Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців
в Льондоні, в Анґлії

На руки Високоповаженого Пана Дра. Святомира М. Фостуна, Ґенерального Секретаря СКВУ

Високоповажаний Пане Докторе ! (Гл. стор. 337)

Як найщиріше дякую за Вашого ласкавого і дуже цінного листа Ч.О.М.Т./96/72 з 4. серпня 1972 і перепрошую та прошу пробачити ласкаво, що так пізно відписую. Це опізнення повстало длятого, що я ніяк не міг скорше зібрати доповнюючі інформації і приготовити пропозиції та проєкції, про які мова в передпослідному уступі Вашого вище згаданого листа.

Щойно тепер можу переслати Вам в залученні слідуючі додаткові матеріяли для доповнення тих, що Ви одержали від мене з моїм листом з 19.липня 72:

/а/ Стаття п. Олександра Татомира п.н. "На захист молоді"; (Гл. стор. 338-339)
/б/ Мій "Відкритий лист до Екзекутив СКВУ, СФУЮО, УККА, КУК, СУА і ОУК; (Гл. стор. 341)
/в/ Моя автобіоґрафія; (Гл. стор. 6 і 7)
/г/ Фото-копія мойого листа до п. Дра. Миколи Ценка; (Гл. стор. 340)
/ґ/ Лист п. Дра. Миколи Ценка до мене і до п. Олександра П. Татомира. (Гл. стор. 342-343)

До вище вичислених 5 залучників додаю слідуючі завваги:

До /а/ Пан Олександер П. Татомир - це наш визначний громадський діяч, публіцист і виховник, син колишнього сенатора до польського сенату з рамени УНДО, абсольвент теольоґії, педаґоґії, двох років права та курсів: господарських, механічних і будівельних, один з основників "Дитячих Бібліотек" в Галичині, орґанізатор молоді в "Соколах", "Лугах", повоєнних "Січах" і "Куренях Молоді", активний член ОУН до 1939 р., політичний в'язень польських тюрем 3 рази, на еміґрації працював в УДК і Товаристві Св. Андрея, тепер активний в Товаристві "Бойківщина" як містоголова і член редакційної колеґії та в СУМА як голова Осередку в Трентоні. Його знаменита стаття " На захист молоді" не потребує додаткових пояснень. (Гл. стор. 338-339)

До /б/ Мій "Відкритий лист" - це частинне повторення мойого листа до Хвального Секретаріяту СКВУ з 19. липня 1972 р. Я опублікував його на те, щоби заінтересувати загал нашої спільноти проблємами, про які мова в тому листі. (Гл. стор. 335 і 341)

До /в/ Мою автобіоґрафію залучую на те, щоби Достойні Члени Хвальної Президії СКВУ знали, що то за чоловік, якого вони не знають, а який представляє Хвальній Президії свої пропозиції. (Гл. стор. 6 і 7)

До /г/ Про п. Дра. Миколу Ценка, якого я особисто не знаю, написав до мене п. Олександер П. Татомир у своїому листі з 29. серпня 1972 р. ось що: "Др. Микола Ценко - це один з найвизначніших громадян на еміґрації. Брав живу участь у студентському русі у Львові, згодом працював в УЦК і в різних інституціях. По приїзді до Америки осів у Філядельфії і дуже активно включився в релиґійне та громадське життя не тільки в місці замешкання, але й на сході Америки. Відкрив бюро продажі нерухомостей і убезпечень і дуже успішно його веде. Є головою Об'єднання реґіональних комітетів, головою Окружної Ради "Провидіння", референтом Національного Фонду УККА на Філядельфію, головою Християнського Руху на Америку, головою Церковного Комітету найкращої української католицької Церкви у Філядельфії, членом проводу майже всіх існуючих українських громадських установ. Дуже релиґійний, характерний і обдарований Богом проповець. Є тех активним сеніором Пласту. Дружина п. Дра. Миколи Ценка, Володимира, є тех дуже активна в Союзі Українок і Марійських Дружинах. Др. Ценко - це наш Бойко зі Синевідська, а його дружина Гуцулка."

До /г/ В листі п. Дра. Ценка найважнішою і найцінішою є інформація, що п. Др. Микола Ценко зараз, а пі . Лідія Бурачинська по переході на емеритуру з початком 1973-ого року, готові відчинити і провадити разом перше бюро МЕТА на пропозицію і під патронатом СКВУ, чи СФУЮ. Пані Лідія Бурачинська - це теперішня Голова СУА, Містоголова СФУЮ і Редакторка "Нашого Життя", одна з найвизначніших і найбільше заслужених та шанованих діячок нашої спільноти. Обі ці визначні особи є знані серед цілого нашого загалу і втішаються високим моральним авторитетом, а це є запорукою, що очолюване ними бюро МЕТА буде ведене на найвищому моральному поземі і що наш загал буде відноситися до їхньої праці в тому бюрі з повним довірям і пошаною.

Щодо пропозицій п. Дра. Ценка відносно назви бюра, оплат від клієнтів і виелімінування слів "посередництво подруж", то це формальности, які п. Др. Ценко і пі. Бурачинська узгіднять безпосередньо зі СКВУ, чи СФУЮ, в той спосіб, що пороблять у формулярах існуючого проєкту бюр МЕТА такі зміни і поправки, які будуть уважати за відповідні і представлять їх Хвальному Секретаріятові СКВУ, чи Екзекутиві СФУЮ до затердження. Найважнішим з тих формулярів є "Повідомлення", яке згідно з точкою ч. 6 опису існуючого проєкту бюр МЕТА повинні підписати, видати і розіслати по цілому вільному світі СКВУ або СФУЮ. (Гл. стор. 324)

(Гл. стор. 343) Як ходить о "людей злої волі", про яких п. Др. Ценко згадує у своїому листі, то їхньої злої волі не змінить на добру волю ані зміна назви бюра МЕТА ані виелімінування слів "посередництво подруж" ані ходне інше маскування, яке скорше чи пізніше мусить вийти на яв і відслонить властиву суть праці бюра МЕТА. Длятого на мою скромну думку нам не треба взагалі перейматися ними, тільки робити явно те, що, згідно з нашою совістю, уважаємо добрим і корисним для нашого народу та не кермуватися в нашій праці тим, що думають, чи говорять люде злої волі.

Підсумовуючи все, що я досі написав у цьому листі і в моїому першому листі з 19. липня 1972 р. та що є у всіх залучниках до тих двох листів, звертаюся оцим до Вас, Високоповажаний Пане Докторе, з ввічливою просьбою, щоби Ви були ласкаві представити Хвальній Президії СКВУ на засіданні в жовтні ц.р. слідуючі пропозиції:

I. Звернутися до п. Дра. Миколи Ценка і пі. Лідії Бурачинської або безпосередно або через СФУЮ, з пропозицією, щоби вони відчинили і зачали провадити перше бюро МЕТА згідно з існуючим проєктом та щоби прислали до СКВУ, чи до СФУЮ, до затвердження тексти усіх запроєктованих формулярів зі запропонованими через них змінами, а зокрема текст найважнішого формуляра п.н. "Повідомлення", яке,згідно з точкою ч. 6 опису існуючого проєкту, має підписати, видати і розіслати по цілому вільному світі СКВУ або СФУЮ. (Гл. стор. 324)

II. Звернутися до усіх краєвих центральних організацій, що належать до СКВУ з пропозицією, щоби вони покликали у себе до життя комісії, чи реферати боротьби проти приросту мішаних вінчань при помочі засобів, про які мова в залучених осьтут статтях п.н. "На захист молоді" і "Відкритий лист до Екзекутив" і щоби підмукали у своїх країнах відповідних людей і уповажнили їх до відчинення і ведення бюр МЕТА згідно з існуючим проєктом. (Гл. стор. 338, 339 і 341)

III. Звернутися до усіх наших Владик з просьбою, щоби вони видавали відповідні пастирські листи, в яких перестерігали би вірних і відрадкували їм мішані вінчання, а також розпорядки усім своїм Священникам, щоби вони робили те саме постійно у своїх парохіях в проповідях і при всяких інших нагодах та щоби старалися усіми можливими і доступними їм способами витворювати серед усіх вірних атмосферу, несприятливу для мішаних вінчань та заохочувати їх до користання ,як треба, з услуг бюр МЕТА.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною:

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 7. вересня 1972 р.

Моя адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

До Хвальної Головної Управи
Товариства "САМОПОМІЧ"
в Новому Йорку

Хвальна Головна Управо !

Пересилаю Вам осьтут:

/а/ Збірку статтей про смертельну загрозу самого біольоґічного існування української національної субстанції у вільному світі через жахливий приріст мішаних вінчань і про потребу н е г а й н и х п р о т и з а х о д і в для рятування українства в діяспорі від національного і обрядового самовбивства через мішані вінчання /21 сторінок/; (Гл. стор. 288, 293-298, 301, 306-308, 310-312, 317-319, 338, 339

/б/ Ще не опублікований досі мій "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ЕКЗЕКУТИВ СКВУ, СФУХО, УККА, КУК, СУА, і ОУК" /2 ссторінки/, який я вислав до "АМЕРИКИ" і "СВОБОДИ" та до деяких інших наших часописів і який повинен появитися на днях бодай в одному з тих часописів. (Гл. стор. 341)

Навязуючи до справи, насвітленої ясно і обширно в залучених осьтут вище названих матеріялах, звертаюся оцим до Хвальної Головної Управи з ввічливою просьбою, щоби Хвальна Головна Управа була ласкава:

/1/ Поставити справу, з'ясовану в залучених осьтут вище названих матеріялах, на порядку нарад 16. вересня 1972 р.

/2/ Ухвалити і опублікувати в нашій пресі відповідну заяву, чи резолюцію, в якій булаби тех просьба до Ієрархій наших Церков та домагання до Екзекутив наших найвищих громадських орґанізацій, щоби вони зачали негайно акцію, про яку мова в залучених осьтут статтях, зокрема в статті п. Олександра Татомира під наголовком "На захист молоді" на стор. 20 і 21 при кінці залученої осьтут збірки статтей і в долученому осьтут мойому ще не опублікованому "ВІДКРИТОМУ ЛИСТІ". (Гл. стр. 338, 339 і 341)

Зі щирим привітом і найвищою пошаною:

23 залучники (Омелян Михайло Тишовницький

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

(Гл. стр. 347)

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ"

ГОЛОВНА УПРАВА

98 Second Avenue New York, N. Y. 10003

Tel.: SPring 7-1336

ОФІЦІЙНИЙ ПРЕСОВИЙ ОРГАН: „НАШ СВІТ"

ВІДДІЛИ:

Baltimore, Md.
Chester, Pa.
Chicago, Ill.
Cleveland, Ohio
Detroit, Mich.
Elizabeth, N. J.
Hartford, Conn.
Hempstead, L. I., N. Y.
Jersey City, N. J.
Milwaukee, Wisc.
Newark, N. J.
New York, N. Y.
Passaic, N. J.
Philadelphia, Pa.
Rochester, N. Y.
Syracuse, N. Y.
Trenton, N. J.
Youngstown, Ohio

Association
AVE.
NEW YORK, N. Y. 10003
TEL. (212) SP 7-1336

397/72

Ню Йорк, 14-го Вересня 1972

Вп. П.Омелян М. Тимовницький

Льос Анджелес,Кал.

Ню Генивен,Конн.
Вілліманмик,Конн.

Вельмишановний Пане Інженер !

Щиро дякуємо за Ваші зібрані статті в тій так пекучій, а надзвичайно важливій для нашої спільноти в розсіянні зокрема справі "мішаних подруж". (Ук. стор. 346)

Справу ту ми вже не раз обговорювали на наших засіданнях, ми "Самопоміч" звертала на ню увагу нашим Відділам у своїх обіжниках. Очевидно вона повинна бути поставлена зараз в ціду ширину всіми нашими Центральними і місцевими організаціями,на місцях, її повинні якнайчастіше порушувати й пригадувати наші Церкви, повинні бити на сполох молодечі організації.

На жаль виходить, що не має в нас зрозуміння ваги цієї справи, а властиво зрозуміння потреби її на кожному кроці підкреслювати.

Наша установа-як допомогова головно- може тільки частинне в тій справі привертати увагу і якраз 23-го буде вона обговорювана на нашому засіданні.

Ту головно повинні включитися в акцію Союз Українок,Пласт, Сум,і другі молодечі організації,незалежно від того-повинні ту справу порушувати якнайчастіше наші Централі УКК і СКВУ.

Одно є певне: треба бити на сполох!

З дружнім привітом і повагою

За Головну Управу ОУА "Самопоміч"

С. Спринський :голова /вр/ Др В. Палідвор: секретар

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 10. вересня 1972 р.

Моя адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

До Вп. Пана Інж. Осипа Зінкевича
Редактора "СМОЛОСКИПУ"
в Болтиморі

Високоповажаний і Дорогий Пане Редакторе !

На З'їзді Українських Журналістів Америки й Канади, що відбудеться на "Союзівці" в днях 23 і 24 вересня ц. р., намічено два виклади, що цікавлять не тільки журналістів, але й цілу нашу спільноту, а іменно: 1. "Вільна українська преса і її завдання" і 2. "Кодекс етики українського журналіста у практиці". Тому, що я не є членом Спілки Українських Журналістів і не можу бути на тім З'їзді та забирати голосу в дискусії над тими двома викладами, звертаюся оцим до Вас, як до одного з намічених референтів З'їзду, щоби Ви були ласкаві порушити підчас дискусії над тими викладами слідуючі справи:

А. Зі залученої осьтут "ЗБІРКИ СТАТТЕЙ ПРО СМЕРТЕЛЬНУ ЗАГРОЗУ САМОГО БІОЛЬОГІЧНОГО ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СУБСТАНЦІЇ ЧЕРЕЗ ЖАХЛИВИЙ ПРИРІСТ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ І ПРО ПОТРЕБУ Н Е Г А Й Н И Х ПРОТИЗАХОДІВ ДЛЯ РЯТУВАННЯ УКРАЇНСТВА В ДІЯСПОРІ ВІД НАЦІОНАЛЬНОГО І ВІРОВИЗНАНЕВОГО САМОВБИВСТВА ЧЕРЕЗ МІШАНІ ВІНЧАННЯ" видно ясно, що ця справа є чи не найважнішою з усіх. В нашій пресі появилися в останніх 9 роках десятки статтей на цю тему, але на протязі тих 9 літ в жадному з тих 10 наших часописів, які я передплачую, я ще не читав ані одної РЕДАКЦІЙНОЇ статті в цій справі. Чи боротьба проти смертельної загрози самого біольогічного існування української національної субстанції у вільному світі не належить до завдань вільної української преси ?

Б. Мій "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ", що є на 22-гій сторінці на самомому кінці залученої осьтут збірки, появився тільки в одному часописі, хоч я вислав його ще в липні ще й до інших наших часописів. Чому ті інші його не помістили ? Чи мої пропозиції в тому "ЛИСТІ" для рятування українства у вільному світі від національного і віровизнаневого самовбивства через мішані вінчання такі недоречні, що не заслуговують на поміщення ? (Гл. стор. 341)

В. На оба вище поставлені питання, що є при кінці уступів А і Б, відповів щиро і ясно пан Н.Н., редактор одного з тих часописів, що мойого "ЛИСТА" не помістили. Він заявив, що він мойого "ВІДКРИТОГО ЛИСТА" не помістить тому, що це не подобалося б тим його приятелям, які або самі або їхні нащадки є вже мішаними подружжями. Не помогло мені у пана Н.Н. навіть закінчення точки ч. 2 мойого "ЛИСТА". Як сумно, прикро і соромно, що редактор українського часопису у вільному світі так думає і поступає і то в добі Мороза, Чорновола, Дзюби, Караванського і їм подібних, що мають відвагу публікувати те, що москалям не подобається і платять за те десятками літ каторги ! Чи в кодексі етики українського журналіста у вільному світі замість клича "ДОБРО НАЦІЇ НАЙВИЩИЙ ЗАКОН" /"САЛЮС РЕЇ ПУБЛІЦЕ СУПРЕМА ЛЄКС"/, або клича, що є на самій горі 22-гої сторінки залученої збірки "БОЄМ ПРОТИ ЗЛА", є дозволений в практиці клич "НЕ ПРОТИВСЯ ЗЛУ" ?

Г. Дуже Вас прошу, Високоповажаний і Дорогий Пане Редакторе, про якого з редаґованих Вами у "СМОЛОСКИПІ" видань знаю, що Вам не бракує відваги, щоби Ви були ласкаві причинитися до того, щоби З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади ухвалив і опублікував відповідну резолюцію в справі мішаних вінчань не в дусі вище згаданого пана Н.Н., але в дусі залученої осьтут збірки, зокрема в дусі знаменитої статті п. Олександра Татомира п.н."НА ЗАХИСТ МОЛОДІ" на стор. 20 і 21 і мойого "ВІДКРИТОГО ЛИСТА" на стор. 22, а також, щоби наші редакції поміщували від себе РЕДАКЦІЙНІ статті в тому самому дусі. Остаю з правдивою пошаною до Вас:

(Гл. стор. 338, 339)

Омелян Михайло Тишовницький

Залучник /22 картки/ Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилерії Української Галицької Армії 1918-1920

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. вересня 1972 р.

До Хвальної Світової Управи
Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського, ТУСМ

Хвальна Світова Управо !

Жахливий приріст мішаних вінчань, ніким і нічим нестримуваний помимо десяток алярмуючих статтей в нашій пресі протягом останніх 9 літ, прибрав нарешті таких катастрофальних розмірів, що став смертельною загрозою самого біольоґічного існування української національної субстанції у вільному світі і вимагає н е г а й н и х протизаходів для рятування українства в діяспорі від національного і віровизнанєвого самовбивства через мішані вінчання.

Ця справа є отже нині чи не найважнішою з усіх справ для цілої нашої спільноти, а тим самим і для ТУСМ-у.

Длятого я рішив звернутися оцим до Хвальної Світової Управи ТУСМ-у з ввічливою просьбою, щоби Хвальна Світова Управа була ласкава вжити заходів, щоби ця справа знайшлася в програмі нарад 13-ого Світового Конґресу ТУСМ і щоби у висліді тих нарад ухвалено і опубліковано відповідну резолюцію в дусі залучених осьтут двох найновіших статтей на цю тему, а і менно: знаменитої статті п. Олександра Татомира під наголовком "На захист молоді" і мойого "Відкритого листа до Екзекутив" наших центральних орґанізацій. В тих залучниках є подані деякі засоби, що можуть причинитися до припинення або бодай сповільнення приросту мішаних вінчань. (Гл. стор. 338, 339 і 341)

Прошу прийняти від мене побажання як найуспішніших нарад 13-ого Світового Конґресу ТУСМ-у для добра нашого народу і вислови моєї правдивої пошани для Хвальної Світової Управи ТУСМ-у:

3
2 залучники (Омелян Михайло Тишовницький)
(Гл. стор. 338, 339 і 341)

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

В ніякому з тих часописів, що я їх передплачую ("Америка", "Свобода", "Новий Шлях", "Вільний Світ" та інші), не було ніякої резолюції 13-ого Світового Конґресу ТУСМ в справі мішаних вінчань.
О. М. Т.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. вересня 1972 р.

До Хвальної Екзекутиви
Українського Конґресового Комітету Америки
в Ню Йорку

Хвальна Екзекутиво !

Хахливий приріст мішаних вінчань, ніким і нічим нестримуваний помимо численних алярмуючих статтей в нашій пресі протягом останніх 9 літ, прибрав нарешті таких катастрофальних розмірів, що став смертельною загрозою самого біольоґічного існування української національної субстанції у вільному світі і вимагає н е г а й н и х протизаходів для рятування українства в діяспорі від національного і віровизнаневого самовбивства через мішані вінчання.

Ця справа є отже нині чи не найважнішою з усіх справ для цілої нашої спільноти, а тим самим і для УККА.

Длятого я рішив звернутися до Хвальної Екзекутиви УККА з ввічливою просьбою, щоби Хвальна Екзекутива була ласкава вжити заходів, щоби ця справа знайшлася в програмі нарад XI-ого Конґресу УККА в жовтні ц.р. і щоби у висліді тих нарад ухвалено і опубліковано в нашій пресі відповідну резолюцію в дусі залучених осьтут двох найновіших статтей на цю тему, а іменно: знаменитої статті п. Олександра Татомира під наголовком "На захист молоді" і мойого "Відкритого листа до Екзекутив" наших центральних орґанізацій. В тих залучниках є подані деякі засоби, що можуть причинитися до припинення або бодай сповільнення приросту мішаних вінчань. (Гл. стор. 338, 339 і 341)

Прошу прийняти від мене привіт для XI-ого Конґресу УККА і побажання як найуспішніших нарад для добра нашого народу та вислови моєї правдивої пошани для Хвальної Екзекутиви УККА:

Ґ залучники (Омелян Михайло Тишовницький)
(Гл. стор. 338, 339 і 341)

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

В ніякому з тих часописів, що я їх передплачую ("Америка", "Свобода", "Новий Шлях", "Вільний Світ" та інші), не було ніякої резолюції XI-ого Конґресу УККА в справі мішаних вінчань.
О. М. Т.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 13. вересня 1972 р.

Зо Хвальної Президії
Орґанізації Державного Відродження України

Хвальна Президіє !

Жахливий приріст мішаних вінчань, ніким і нічим нестримуваний помимо численних алярмуючих статтей в нашій пресі протягом останніх 9 літ, прибрав нарешті таких катастрофальних розмірів, що став смертельною загрозою самого біольоґічного існування української національної субстанції у вільному світі і вимагає н е г а й н и х протизаходів для рятування українства в діяспорі від національного і віровизнаневого самовбивства через мішані вінчання.

Ця справа є отже нині чи не найважнішою з усіх справ для цілої нашої спільноти, а тим самим і для ОДВУ.

Длятого я рішив звернутися до Хвальної Президії ОДВУ з ввічливою просьбою, щоби Хвальна Президія була ласкава вжити заходів, щоби ця справа знайшлася в програмі нарад 31-ого З'їзду ОДВУ в Шератон готелі при Північній Мичиґенській вулиці ч.505 в Чикаґо в днях 16 і 17 вересня ц.р. і щоби у висліді тих нарад ухвалено і опубліковано в нашій пресі відповідну резолюцію в дусі залучених осьтут двох найновіших статтей на цю тему, а іменно: знаменитої статті п. Олександра Татомира під наголовком "На захист молоді" і мойого "Відкритого листа до Екзекутив" наших центральних орґанізацій. В тих залучниках є подані деякі засоби, що можуть причинитися до припинення або бодай сповільнення приросту мішаних вінчань. (Гл. стор. 338, 339 і 341)

Прошу прийняти від мене привіт для 31-ого З'їзду ОДВУ і побажання найуспішніших нарад для добра нашого народу та вислови моєї правдивої пошани для Хвальної Президії ОДВУ:

З
2 залучники Омелян Михайло Тишовницький
(Гл. стор. 338, 339 і 341)

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

В ніякому з тих часописів, що я їх передплачую ("Америка", "Свобода", "Новий Шлях", "Вільний Світ" та інші), не було ніякої резолюції 31-ого З'їзду ОДВУ в справі мішаних вінчань. О. М. Т.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. вересня 1972 р.

До Хвальної Президії
Українського Національного Об'єднання Канади
в Торонті

Хвальна Президіє !

Жахливий приріст мішаних вінчань, ніким і нічим нестримуваний помимо десяток алярмуючих статтей в нашій пресі протягом останніх 9 літ, прибрав нарешті таких катастрофальних розмірів, що став смертельною загрозою самого біольоґічного існування української національної субстанції у вільному світі і вимагає н е г а й н и х протизаходів для рятування українства в діяспорі від національного і віровизнаневого самовбивства через мішані вінчання.

Ця справа є отже нині чи не найважнішою з усіх для цілої нашої спільноти, а тим самим і для Українського Національного Об'єднання Канади.

Длятого я рішив звернутися оцим до Хвальної Президії з ввічливою просьбою, щоби Хвальна Президія була ласкава вжити заходів, щоби ця справа знайшлася в програмі нарад 24-ого Крайового Ювілейного З'їзду УНО в днях від 6-ого до 9-ого жовтня 1972 р. в готелі Роял Йорк у Торонті і щоби у висліді тих нарад ухвалено і опубліковано відповідну резолюцію в дусі залучених осьтут двох найновіших статтей на цю тему, а іменно: знаменитої статті п. Олександра Татомира під наголовком "На захист молоді" і мойого "Відкритого листа до Екзекутив" наших центральних орґанізацій. В тих залучниках є подані деякі засоби, що можуть причинитися до припинення або бодай сповільнення приросту мішаних вінчань. (Гл. стор. 338, 339 і 341)

Прошу прийняти від мене побажання як найуспішніших нарад 24-ого З'їзду УНО і вислови моєї правдивої пошани для Хвальної Президії:

3 залучники

(Гл. стор. 338, 339 і 341)

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 21. вересня 1972 р.

До Хвальної Передконґресової Комісії
для Підготови і Переведення
9-ого Конґресу Українців в Аргентині

Хвальна Передконґресова Комісіє !

Жахливий приріст мішаних вінчань, ніким і нічим не стримуваний помимо численних алярмуючих статтей в нашій пресі протягом останніх 9 літ, прибрав нарешті таких катастрофальних розмірів, що став смертельною загрозою самого біольоґічного існування української національної субстанції у вільному світі і вимагає **н е г а й н и х** протизаходів для рятування українства в діяспорі від національного і віровизнаневого самогубства через мішані вінчання.

Ця справа є отже нині чи не найважнішою з усіх справ для цілої нашої спільноти у всіх країнах нашого поселення.

Длятого я рішив звернутися до Хвальної Передконґресової Комісії з ввічливою просьбою, щоби Хвальна Передконґресова Комісія була ласкава вжити заходів, щоби ця справа знайшлася в програмі нарад відповідної Комісії 9-ого Конґресу Українців в Аргентині в листопаді ц. р. і щоби у висліді тих нарад 9-ий Конґрес ухвалив і опублікував в нашій пресі відповідні резолюції в дусі залучених осьтут двох найновіших статтей на цю тему, а іменно: знаменитої статті п. Професора Олександра Татомира під наголовком "На захист молоді" і мойого "Відкритого листа до Екзекутив" наших центральних орґанізацій. В обох тих статтях є подані деякі засоби, що можуть причинитися до припинення або бодай сповільнення приросту мішаних вінчань. (Гл. стор. 338, 339 і 341)

Прошу передати від мене 9-ому Конґресові Українців в Аргентині щирий привіт і побажання якнайуспішніших нарад для добра нашого народу та прийняти вислови моєї правдивої пошани для Хвальної Передконґресової Комісії:

Омелян Михайло Тишовницький

Емеритований інженер Корпуса Інженерів Армії ЗСА
Колишній Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

3 залучники
(Гл. стор. 338, 339 і 341)

В нікому з тих часописів, що я їх передплачую, ("Америка", "Свобода", "Новий Шлях", "Вільний Світ" та інші), не було ніякої згадки про якунебудь реакцію 9-ого Конґресу Українців Аргентини на отой мій лист. О. М. Т.

Моя адреса:
Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER

СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your Ref.

Our Ref. 125/ О.М.Т. / 72

Date 25. 9. 1972

ВШП. Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Льос Анджелос,
США.

Вельмишановний Пане Інженере,

Щиро дякую за Вашого цінного листа від 22-го ц. м. і залучені прилоги. (Гл. стор. 344 і 345)

Вірю, що заплянованє діло вдасться зреалізувати, бо є особистості, котрі хочуть цю важливу справу зрушити з мертвого місця. (Гл. стор. 337)

Так як я писав Вам у моєму попередньому листі, в жовтні ц. р. відбудеться чергове засідання Президії Секретаріяту СКВУ, і на порядок нарад я поставлю Вашу проєкцію. Сподіюся, що Президія розгляне прихильно її, а тоді буде потріоно приступати конкретно до праці, й відповідно розрекламувати справу. Вважаю, що треба буде тех постійно пригадувати її в українській пресі.

В кожному випадку прошу ласкаво проводити потрібне плянування, щоб після засідання Президії / про її рішення у згаданій справі я Вам негайно напишу/ можна було приступити змісця до діла.

Щиро вітаю Вас і Вашу Шановну Дружину, та остаюся з висдовами

. правдивої пошани до Вас,

Д-р Святомир М. Фостун
Генер. Секретар СКВУ

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your ref. .....

Our ref. O.M.T/ 132/ 72 Date 6. 10. 1972

ВШП. Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Лос Анджелос, Каліфорнія
США.

Вельмишановний Пане Інженере,

Щиро дякую за Вашого листа від 25-го минулого місяця, а також за картку й прилоги / копії до преси/.

Вважаю, що треба якнайбільше писати в нашій пресі про тривожне питання мішаних подруж, і її сильно наголошувати. Статті висилайте до різних часописів, не дивлячися на їхнє " кредо", бо це справа наша загальна, яка повина нас усіх турбувати.

Після засідання Президії , я Вам негайно напишу про її рішення. (Гл. стор. 364)

Щиро вітаю Вас і Вашу Шановну Дружину, та остаюся з висловами

правдивої пошани до Вас,

Д-р Святомир М. Фостун
Секретар СКВУ

Сватання

Від майже 10 літ моя дружина і я пропагуємо в нашій пресі суспільне посередництво українських подруж, як один з конкретних і практичних засобів проти смертельної загрози самого біологічного існування української національної субстанції через мішані вінчання. Деякі люди мають зовсім неоправдану нехіть до того засобу, а це ж ніщо інше, як наш український, від століть принятий, уживаний і шанований звичай сватання. Вже наші князі нераз вживали того засобу, бо як інакше могли їхні доньки виходити заміж за володарів західньо-европейських держав? Від давен-давна наші найповажніші матрони, їмості, тітки і газдині сватали своїх дітей і кревних або і приятелів та знайомих, щоб їх якнайкраще повіддавати чи пожанити. Молоді Українці по наших селах посилали сватів до батьків своїх вибраних, щоб ті спільно укладали всі умовини подружнього звязку. Свати, чи сваха, ставали наче членами родин посватаних ними пар і їхніх батьків та втішалися їхньою вдячністю і пошаною, бо посватані ними подружжя були основані не тільки на молодечій любові, але й на розумі і досвіді старших віком сватів, чи свах. Такі подружжя були солідною основою численних, здорових і щасливих родин, а розводів наш нарід майже не знав. Хто знає, чи інституція наших свах, сватів і сватання не причинилася у деякій мірі до того, що наш нарід остав досі здоровим, сильним, відважним і здібним не зважаючи на сотки літ поневолення і різних дихоліть.

Те саме відноситься теж до Жидів, які мимо двох тисяч літ розсіяння по цілому світі, не затратили своєї національности ані віри, а тепер знайшли у собі стільки сили, посвяти і відваги, що відновили свою власну державу. У Жидів в Україні мішаних вінчань майже не було, хоч по наших селах жила часто тільки одна-одинока жидівська родина, а мимо того вони все одружувалися тільки із своїми, завдяки посередництву подруж через т. зв. „шадхенів". Я маю у себе лист від одного дуже поважного і мудрого рабина в якому він пише до мене що те посередництво вважалося впродовж багатьох століть найвідповіднішим способом заключування подруж і причинилося до стабільности жидівського родинного життя та що їхні свати-„шадхени" втішалися великою пошаною у жидівській спільноті. Копію того листа можу вислати кожному, хто собі того бажає.

Також усі інші висококультурні народи мають сотки бюр посередництва подруж із сотками тисяч клієнтів. То ж не треба нам ані боятися, ані соромитися посередництва подруж, а навпаки: нам треба тепер якнайбільше сватів і свах, щоб рятувати українство від національного і віровизнаневого самогубства через мішані подружжя. А заки осудимо посередництво подруж, подумаймо, чи може наші власні батьки, діти, кревні, знайомі, або й ми самі не завдячуємо нашого щасливого подружжя якійсь добрій свасі або сватові.

Інж. Омелян М. Тишовницький

Правда — проти сили: Босм — проти зла!

КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР
69
РОКІВ
НА СЛУЖБІ ВСІХ УКРАЇНЦІВ
НАЙСТАРШИЙ І ПЕРЕДОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ВІЛЬНИЙ СВІТ
Незалежний Український Тижневик

АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАННЯ "КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА"

Ціна прим. 20ц.

Ч. 40. РІК VII(LXX). ВІННІПЕҐ, МАН., ПОНЕДІЛОК, 16-го ЖОВТНЯ, 1972 Р.

FREE WORLD
American Edition of CANADIAN FARMER

Price 20c. per copy

Head Office:
FREE WORLD
462 Hargrave Street
Winnipeg 2, Man.
Canada
R3A 0X5

U.S.A. OFFICE — FREE WORLD, P.O. Box 811, GREELEY, COLORADO, 80631, U.S.A.

ЧИСЛА ГОВОРЯТЬ

У "Вільному Світі" з 18 вересня 1972 р., в редакційній статті п. н. "Тривожна статистика" є слідуюче речення:

"В переписі населення 1961 р. около пів мільйона українців в Канаді уважало своєю матірною мовою мову українську, а за останнім переписом в 1971 р. це число впало до 309,855 осіб — на 14 відсотків менше, як в 1961 року".

Як числа "около пів мільйона" і 309,855 є правильні, то убуток є не 14, а 38 відсотків. Населення цілої Канади збільшилось від 1961 р. до 1971 року з 18,238,247 до 21,568,311 осіб, то є около 18 відсотків. Отже і число тих, що в 1961 р. подали українську мову, як свою матірну, збільшилося теж на около 18 відсотків, то є з около пів мільйона до около 590 тисяч. З тих 590,000 тільки 309,855, то є лишень около 53 відсотки подали в 1971 р. українську мову, як свою матірну. То значить, що дійсний убуток осіб з українською матірною мовою в Канаді від 1961 р. до 1971 року виносить не 14 ані 38 відсотків, але аж около 47 відсотків, себто около 4.7 відсотка річно! Як так далі піде, то теоретично вже тільки за около 22 роки не буде в Канаді нікого, що буде подавати українську мову, як свою матірну. В ЗСА і інших країнах нашого розсіяння стан мабуть такий самий, як не гірший.

Щоб зрозуміти, які причини зложилися на ті катастрофальні числа, пригадаймо собі іншу статистику, опубліковану 3 роки тому. В іншому тижневику д-р Марія Савицька подала на підставі зібраних нею матеріялів і статистик, що число мішаних вінчань між українцями сягало вже тоді в деяких поселеннях від 90 до 100 відсотків. Сто відсотків мішаних вінчань це смертельна загроза самого **біологічного** існування української національної субстанції, це масове національне і віровизнаневе самогубство. Може бодай тепер ми нарешті схаменемося і зачнемо діяти.

В "Америці" з 18 серпня 1972 є знаменита стаття п. Олександра Татомира п. н. "На захист молоді", а у "Вільному Світі" з 4 вересня і в "Америці" з 12 вересня 1972 є мій "**Відкритий лист до Екзекутив**" наших центральних організацій. В обох тих статтях є подані деякі конкретні і практичні способи рятування українства у вільному світі від національного і віровизнаневого самогубства через мішані вінчання.

Інж. О. М. Тишовницький
Четар Артилерії УГА

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 26. жовтня 1972 р.

До Високоповажаного Пана
Маґістра Івана Базарка
Адміністративного Директора УККА
в Ню Йорку

Високоповажаний Пане Директоре !

Ввічливо прошу Вас повідомити мене ласкаво, яка була реакція Екзекутиви УККА і XI-ого Конґресу УККА на мій лист до Екзекутиви УККА з 13. вересня 1972 р. (Гл. стор. 350)

При цій нагоді пересилаю Вам фото-копію моєї статті "ЧИСЛА ГОВОРЯТЬ", з якої наглядно видно, що для цілої нашої спільноти у вільному світі хахливий приріст мішаних вінчань є проблємою ч.1. (Гл. стор. 357)

Ожидаючи Вашої ласкавої відповіді, остаю

зі щирим привітом і правдивою пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

Залучник (Гл. стор. 357) Четар Артилєрії УГА 1918-1920, платник до УНФонду

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

Відповіді на цей мій лист я не дістав.

О. М. Т.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 26. жовтня 1972 р.

До Хвальної Президії Українського Національного Об'єднання Канади в Торонті

Хвальна Президіє !

Ввічливо прошу повідомити мене ласкаво, яка була реакція Ваша і 24-ого Крайового Ювілейного З'їзду УНО на мій лист до Вас з 13. вересня 1972 р. (Гл. стор. 352)

При цій нагоді пересилаю Вам фото-копію моєї статті п.н. "ЧИСЛА ГОВОРЯТЬ", з якої наглядно видно, що для цілої нашої спільности у вільному світі жахливий приріст мішаних вінчань є проблємою ч.1. (Гл. стор. 357)

Очікуючи Вашої ласкавої відповіді, остаю

зі щирим привітом і правдивою пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

Залучник
(Гл. стор. 357)

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

Якої відповіді я на мій лист не дістав.
О. М. Т.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 26. жовтня 1972 р.

До Хвальної Президії ОДВУ

Хвальна Президіє !

Ввічливо прошу повідомити мене ласкаво, яка була реакція Вашa і 31-ого З'їзду ОДВУ на мій лист з 13. вересня 1972. (Гл. стор. 351)

При цій нагоді пересилаю Вам фото-копію моєї статті "ЧИСЛА ГОВОРЯТЬ", з якої видно наглядно, що для цілої нашої спільноти у вільному світі хахливий приріст мішаних вінчань є проблемою ч.1. (Гл. стор. 357)

Очидаючи Вашої ласкавої відповіді, остаю

зі щирим привітом і правдивою пошаною:

Задучник (Гл. стор. 357) Омелян Михайло Тишовницький
Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

Якої відповіді я на цей мій лист не дістав.

О. М. Т.

НАШ ГОЛОС

МІСЯЧНИК - ВИДАЄ АСОЦІЯЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ /АУА/

OUR VOICE - *Ukrainian Monthly* 133 LAFAYETTE AVE., TRENTON, N. J. 08610

Редагує ..... Редакційна Колегія
Редакція застерігає собі право скорочувати статті і правити мову. Статті, коментарі, тощо, підписані авторами, їхніми ініціялами чи псевдами не конче висловлюють погляди редакції.

Адреса Редакції: ..... P. O. Box 9134 North Station, Newark, N. J. 07104
Адреса Адміністрації і АУА: 133 Lafayette Ave., Trenton, N. J. 08610
Річна передплата ..... 3 долярн
Поодиноке число ..... 30 центів

Рік IУ. Ч. 7. Жовтень 1972. No. 7. October 1972. Vol. IV.

І ЦЕ І ТЕ

Відкритий лист інж. О. Тишовницького. → (Гл. стор. 341)
Звернений він до СКВУ, СФУЖО, УККА, КУК, СУА і ОУК. Автор листа вже нераз звертав увагу на великі страти, які поносимо в наслідок мішаних подруж і на цілковите незаінтересування цими справами з боку наших центральних інституцій. Бо як можна тут сподіватися помочі від тих, які самі не уживають української мови і яким ця справа обоятна; аби лише гроші на асекураційні премії і УНФ.

Цим разом в цім листі інж. Тишовницький подає кілька конкретних пропозицій: 1/ утворення при згаданих централях Комісії проти мішаних вінчань, 2/ постійна пресова роз'яснююча кампанія, 3/ просити духовні власті, щоб остерігали своїх вірних по церквах, 4/ організація і ведення цілої сітки одноособових бюр суспільного посередництва подруж з ґльобальним засягом і 5/ вставлювання до програм усіх конвенцій справу боротьби проти мішаних подруж. Дотепер тільки одна "Америка" помістила цей лист. Бояться, що наших дівчат будуть забирати африканські міністри і президенти?! → (Гл. стор. 362)

Коли вас бють, то крик, стогін нічого не поможе. Треба робити протизаходи.

НАШ ГОЛОС

МІСЯЧНИК - ВИДАЄ АСОЦІЯЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ /АУА/

OUR VOICE - *Ukrainian Monthly* 133 LAFAYETTE AVE., TRENTON, N. J. 08610

Редагує ..... Редакційна Колегія
Редакція застерігає собі право скорочувати статті і правити мову. Статті, коментарі, тощо, підписані авторами, їхніми ініціялами чи псевдами не конче висловлюють погляди редакції.

Адреса Редакції: ..... P. O. Box 9134 North Station, Newark, N. J. 07104
Адреса Адміністрації і АУА:
133 Lafayette Ave., Trenton, N. J. 08610
Річна передплата ..... 3 доляри
Поодиноке число ..... 30 центів

Рік IУ. Ч. 8. Листопад 1972. No. 8. November 1972. Vol. IV.

Справлення - Вияснення

(Гл. стор. 341 і 361)

В 7. числі "НГолосу", скорочуючи Відкритий Лист інж. О. М. Типовницького, ужили ми вислову - боротьби проти мішаних побрух, як це звичайно уживаємо у приватних і не-приватних розмовах включно до висловів з церковної амвони, маючи у думці будучі подружжя нашої молоді. Але такий вислів може мати таких інше значення, що оправдано спростовує чи радше вияснює автор Відкритого Листа:

Хвальна Редакціє!

Дуже прошу Вас не відмовити ласкавого поміщення в найближчому числі Вашого цінного місячника слідуючого спростування Вашої помилки, яка може причинитися до многих неприємностей і прикрих консеквенцій для мене.

В ч.7 Вашого цінного місячника за жовтень 1972, на 9-ій сторінці, в рубриці "І ЦЕ І ТЕ", подано, що в 5-ій точці мойого відкритого листа я пропоную вставлювати до програм усіх конвенцій справу боротьби проти мішаних подруж. (Гл. стор. 361)

Я ніде і ніколи не пропонував боротьби проти мішаних подруж, то є проти тих, що вже є мішаними подружжями, а навпаки: в 2-ій точці того самого відкритого листа пропоную пригорнення до українства тих усіх, що вже є мішаними подружжями і їхніх нащадків при помочі виявів вирозуміння, доброї волі, прихильности і любови до них, як до наших рідних. (Гл. стор. 341)

Натомість я пропонував і пропоную боротьбу проти жахливого приросту мішаних вінчань, як смертельної загрози самого біологічного існування української національної субстанції у вільному світі.

Зі щирим привітом і правдивою пошаною

Льос Анхелес, Каліфорнія, 13.X.1972 Інж. Омелян Михайло Типовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 6. листопада 1972 р.

До Хвального Ділового Комітету Плєнарної Сесії СФУЖО
у Філядельфії

Хвальний Діловий Комітете !

Пересилаю Вам осьтут фото-копію мойого "ВІДКРИТОГО ЛИСТА ДО ЕКЗЕКУТИВИ СФУЖО" і фото-копію моєї статті п.н. "ЧИСЛА ГОВОРЯТЬ", а також збірку інших статтей, з яких на мою скромну думку видно наглядно, що для цілої нашої спільноти у вільному світі жахливий приріст мішаних вінчань є проблємою ч. 1. (Гл. стор. 341 і 357)

Длятого звертаюся оцим до Вас з найввічливішою просьбою, щоби Ви були ласкаві вжити заходів, щоби ця справа знайшлася в програмі нарад Закритої Сесії Ради СФУЖО 24. листопада і Плєнарної Сесії СФУЖО 25. листопада 1972 р. та щоби у висліді тих нарад ухвалено і опубліковано в нашій пресі відповідну резолюцію по лінії моїх пропозицій, поданих в мойому залученому осьтут "Відкритому листі".

Також якнайввічливіше прошу Вас передати ласкаво від мене усім Достойним Учасницям Закритої Сесії Ради СФУЖО і Плєнарної Сесії СФУЖО мій сердечний привіт і мої найщиріші побажання якнайуспішніших нарад для добра нашої спільноти у вільному світі і цілого українського народу.

З правдивою пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

Четар 11-того Стрийського Гарматного Полку
Української Галицької Армії 1918-1920

В ніякому з тих часописів, що я їх передплачую ("Америка", "Свобода", "Новий Шлях", "Вільний Світ" та інші), не було ніякої згадки про якунебудь реакцію на оцей мій лист.
О. М. Т.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER

СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your Ref. .....
Our Ref. ОМТ/185/ 72

Date 24. 11. 197-

ВШП. Інж. Омелян Михайло Тищовницький
Лос Анджелос,
ЗСА.

Вельмишановний Пане Інженере,

Нав"язуючи до нашого листування у справі відкриття бюра українських подружж, подаю до Вашого ласкаво відома, що Президія Секретаріяту СКВУ розглянула Ваші пропозиції і проєкцію такого бюра, і зайняла до цієї справи прихильну настанову.Президія вважає, що таке бюро повинно існувати в рамках Світової Суспільної Служби, яка діє при Секретаріяті СКВУ. В тій цілі ми пишемо до голови цієї Служби, п. д-ра Володимира Галана в ЗСА, а Вас просимо з ним сконтактуватися, переслати йому всі проєкти й договорюватися про всі потрібні дії та заходи щодо скорого відкриття такого бюра, що повиннпо мати засяг на цілу українську діяспору. У випадку коли б Екзекутива Світової Суспільної Служби не погодилася, щоб таке бюро діяло при ССС, тоді воно буде як окрема підкомісія при Секретаріяті СКВУ.Одначе, було б побажано, щоб воно діяло врамках Світової Суспільної Служби, бо наспрявді його діяльність є характеру праці Суспільної Служби.

Буду Вам вдячний за Ваші ласкаві дальші інформації відносно Ваших заходів, та вітаючи Вас , остаюся з висловами

правдивої пошани до Нас,

Д-р Святомир М. Фостун
Генер. Секретар СКВУ

Рішення Президії СКВУ, прийняте на засіданні, дня 16-го листопада в Мюнхені. Т.чка нарад 11-та.

World Congress of Free Ukrainians
Social Service Council
Dr. W. Galan - President
5020 Old York Road
Philadelphia, Pa. 19141

(Гл. стор. 365)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 28. листопада 1972 р.

Високоповажаний Пан Др. Володимир Ґалан
Голова Світової Суспільної Служби при Секретаріяті СКВУ
5020 Олд Йорк Роуд
Філядельфія, Па. 19141

AIR MAIL

Certified Mail No. 508515

Високоповажаний Пане Докторе !

Пересилаю Вам осьтут:
/1/ Фото-копію листа Секретаріяту СКВУ з 24.XI.1972; (1 картка) (Гл. стор. 364)
/2/ Проєкт Суспільного Посередництва Українських Подруж в такій самій формі, в якій я вислав його свого часу до Президії СКВУ; (9 карток) (Гл. стор. 323-329)
/3/ Збірку статтей в нашій пресі на цю тему. Ця збірка є така сама, як та, що її має від мене Президія Секретаріяту СКВУ. (26 карток)

Як Ви, Високоповажаний Пане Докторе, будете ласкаві погодитися з опінією Президії СКВУ, що бюро посередництва, про яке мова в залученому осьтут проєкті, повинно існувати в рамках Світової Суспільної Служби зі засягом на цілу українську діяспору, то таке бюро можна відкрити у Філядельфії негайно, бо там є дві дуже визначні і загально знані та поважані особи, що вже згодилися таке бюро відкрити і провадити. Тими особами є п. Др. Микола Ценко і пі. Лідія Бурачинська.

Тому, що уся підготовча праця до ведення такого бюра є вже зроблена і що вже навіть є люде, що хочуть тим зайнятися, то Вам, Високоповажаний Пане Докторе, остало би тільки порозумітися з обома вище згаданим особами і узгіднити з ними деякі формальности в звязку з відкриттям і веденням того бюра в рамках Світової Суспільної Служби при Секретаріяті СКВУ та видати друком відповідну скількість "ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДЧИНЕННЯ БЮРА ПОСЕРЕДНИЦТВА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ М Е Т А", яке то "ПОВІДОМЛЕННЯ" є частиною залученого осьтут проєкту і розіслати те "ПОВІДОМЛЕННЯ" до усіх наших часописів і орґанізацій та парохій у всіх країнах нашого розсіяння, так, щоби воно дійшло до відома до усіх українців у вільному світі, то є навіть до тисячів тих, що до ніяких наших орґанізацій не належать і ніяких наших часописів не читають, а яких можна досягнути тільки при помочі наших священників.

Подаю нижче адреси і числа телєфонів вище згаданих двох осіб, а також п. Олександра Татомира, визначного громадського діяча і великого прихильника і ентузіяста суспільного посередництва українських подруж, якого стаття на цю тему є на 20-тій і 21-шій стор. залученої осьтут збірки і який брав активну участь у приготуваннях до переведення у життя ідеї того посередництва. Усім тим тром особам пересилаю фото-копію оцего мого листа до Вас, а також фото-копію листа Секретаріяту СКВУ з 24.XI.1972 до мене.

Я був би Вам дуже вдячний, як Ви були би ласкаві повідомити мене про одержання оцего мого листа і про Ваше рішення відносно відкриття і діяння бюра МЕТА в рамках очолюваної Вами Світової Суспільної Служби при Секретаріяті СКВУ. (Гл. стор. 368)

Остаю зі щирим привітом і правдивою повагою до Вас:

3 залучники (36 карток)

Омелян Михайло Тишовницький
Емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА
Четар 11-того Стрийського Гарматного Полку УГА 1918-1920

	АДРЕСА	ТЕЛЄФОН
Dr. Mykola Cenko,	1122 W.Louden St., Philadelphia, Pa.19141	GL7-0766
Mrs. Lydia Burachynska,	4936 N.13th St., Phila., Pa.19141	DA4-7304
Mr. Olexander Tatomyr,	7107 Marion Ave., Levittown, Pa.19055	945-0636
Mr.O.M.Tyshovnytskyj,	1009 Adelante Ave., Los Angeles, Ca.90042	213-257-

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., СЕРЕДА, 6 ГРУДНЯ 1972

Наради Президії Секретаріяту СКВУ

МІНХЕН, Зах. Німеччина. — Тут відбулося чергове засідання Президії Секретаріяту СКВУ у приміщеннях Центрального Представництва Української Еміграції, дня 16-го листопада 1972 р., з участю президента СКВУ мгр-а Антона Мельника, генерального секретаря д-ра Святомира М. Фостуна і скарбника мгр-а Омеляна Коваля.

Президія Секретаріяту поставилася прихильно до проєкту створення бюра посередництв українських подруж, приймаючи до уваги щораз то більше зростаючий відсоток мішаних подруж, і висловила свою згоду, щоб таке бюро діяло в системі Суспільної Служби СКВУ.

НОВИЙ ШЛЯХ, СУБОТА 16-30 ГРУДНЯ 1972

Наради Президії Секретаріяту СКВУ

Чергове засідання Президії Секретаріяту СКВУ відбулося в Мюнхені, Німеччина, у приміщенях Центрального Представництва Української Еміграції, 16-го листопада 1972 року, з участю президента СКВУ мґра Антона Мельника, генерального секретаря д-ра Святомира М. Фостуна і скарбника мґра Омеляна Коваля.

Президія Секретаріяту поставилася прихильно до проєкту створення бюра посередництва українських подруж, приймаючи до уваги щораз то більше зростаючий відсоток мішаних подруж, і висловила свою згоду, щоб таке бюро діяло в системі Суспільної Служби СКВУ.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your ref. .....

Our ref. 07M7 T/194/ 72

Date 6. 12. 1972

ВШП. Інж. Омелян М. Тишовницький
Лос Анджелес
Каліфорнія, ЗСА.

Вельмишановний Пане Інженере,

Щиро дякую за Вашого листа від 28-го м. м.і копію листа до голови Світової Суспільної Служби при СКВУ, п. д-ра Вол. Галана. Сподіюся, що ССЛужба поставиться прихильно до справи постання бюра " МЕТА4. (Гл. стор. 365, 368 і 381)

Прошу ласкаво інформувати мене відносно цієї справи й заходи, так, щоб я міг про це дещо вже сказати в звідомленні з діяльности СКВУ в 1972 році. У випадку коли б ССЛужба не захотіла щоб "МЕТА" була відкрита при ній, тоді будемо думати про іншу розв"язку, так як я це писав Вам у попередньому листі.

В сподіванні успіхів у згаданій справі, вітаю Вас , Вашу Шановну Дружину,й прошу ласкаво передати мій привіт Вашим співробітни кам і однодумцям, та остаюся з висловами

правдивої пошани до Вас,

Д-р Святомир М. Фостун
Генер. Секретар СКВУ

РАДА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СКВУ

Філядельфія, 12 грудня 1972.

ЕКЗЕКУТИВА:
Д-р Володимир Ґалан, голова
Мґр. Оля Данилик, б. голова
Інж. Стефанія Пушкар, заст. голови
Д-р Марія Квітковська, заст. голови
Іван Поритко, секретар
Степан Спринський, скарбник

Представники:
ЗУАДК — Мґр. Остап Тарнавський
УМХС — Проф. Василь Волицький
СФУЖО — П-і Евгенія Янківська

До
Високоповажаного Пана
Інж. Омеляна М. Тишовницького
Льос Анжелес, Каліфорнія

Високоповажаний Пане Інжинере!

Потверджуємо отримання Вашого письма з 28 м.м. з проєктом Суспільного Посередництва Українських Подруж і зі збіркою статтей на цю тему в українській пресі. (Гл. стор. 365)

В запропонованій справі - одержали ми теж письмо зі Секретаріяту СКВУ.

В справі відчинення "Бюра Посередництв Українських Подруж", використовуючи Вами заподаний відомих громадян, порозумілися з П-ю Лідію Бурачинською і Д-ром М. Ценком та устаднли відбути окрему нараду заінтересованих тою справою громадян в другій половині місяця січня 1973 року в цілн остаточного оформлення такого потрібного бюра.

Вашу ініціятиву і підготовку, що з такою енергією та ентузіязмом Ви, ВП. Пане Інженере у цій важливій справі вкладаєте, похвально подивляємо, при тому Вас щиро поздоровляємо та остаємо

з правдивою пошаною!

Д-р Володимир Ґалан, голова Іван Поритко, секретар

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 19. грудня 1972 р.

До Хвальної Ради Суспільної Служби СКВУ
1323 Вест Ліндлєй Евню
Філядельфія, Па. 19141

AIR MAIL

Хвальна Радо !

Сердечно дякую за Ваш ласкавий лист з радісною вісткою про рішення відбути нараду в другій половині січня 1973 р. в цілі остаточного оформлення Бюра Посередництва Українських Подруж. (гл. стор. 368)

Я впевнений у тому, що те розумне, важливе, позитивне і прихильне рішення Хвальної Ради та покликане нею до життя Бюро перейдуть до історії нашої діяспори, як зворотний і переломовий крок у змаганнях за затримання або бодай сповільнення хаотичного приросту мішаних вінчань, бо люде, що творять Екзекутиву Хвальної Ради і люде, що згодилися провадити Бюро Посередництва Українських Подруж, належать до найвизначніших і найбільше знаних та поважаних громадян.

Вдячність і пошана від цілої нашої спільноти належиться Достойним Членам Екзекутиви Хвальної Ради за те рішення, а ВШПані Лідії Бурачинській і ВШПану Докторові Миколі Цейкові за їхню згоду провадити Бюро Посередництва, а також ВШПану Професорові Олександрові Татомирові за його активну участь в приготуваннях до переведення у життя ідеї того посередництва.

З надходячими Святами прошу прийняти від мене найкращі і найщиріші Різдвяні і Новорічні побажання усього найліпшого для усіх Достойних Членів Екзекутиви Хвальної Ради.

Х Р И С Т О С Р А Ж Д А Є Т Ь С Я !

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною:

Омелян Михайло Тишовницький

Моя адреса:

Omelan Mychajlo Tyshovnytskyi
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042
U. S. A.

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
UKRAINIAN INSTITUTE FOR SOCIAL RESEARCH, INC.
2 East 79th Street New York, N.Y., 10021, U.S.A. Tel. (212) 288-8660

Ню Йорк, 10 березня 1972 р.

Високоповажані Панство
Олена й Омелян Тишовницькі
Льос Анджельос.

Вельмишановні Панство!

Вашу адресу дістали ми через Т-во Українських Інженерів.

З увагою слідкуємо за відгуком на статтю Інженера "Тривожні питання" в"Америці" з 27.VIII.1971 р. Відгук, якщо й був який, був мабуть невеликий і без якогось більшого практичного застосування.

Підготовляючи видання "Українського Довідника" про українські поселення в світі, ми, між іншим, збираємо інформації про мішані подружжа. Ці інформації поголовно некорисні. Нам видається, що ідея ВПані Олени могла б у деякій мірі допомогти зменшити кількість мішаних подруж, а в цьому зменшити денаціоналізаційний процес, а передовсім приспорити богато світлих днів нашій надійній молоді.

Наш Інститут вельми зацікавлений у цьому питанні й ми були б раді запізнатися з Вашими пропозиціями й можливостями їх здійснити.

Щиро вітаємо
А.М.Міляник
А.М.Міляник
президент

П.С. Принагідно дістали Вашу адресу від Проф.Василя Ленцика й можемо нашого листа вислати щераз.

27 листопада 1972 р.

(Гл. стор. 371)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 1. грудня 1972 р.

До Хвального Українського Соціольоґічного Інституту
в Ню Йорку

на руки Високоповаженого Пана Президента УСІ А.М.Міляница

Високоповажаний Пане Президенте !

Моя дружина і я щиро дякуємо за Ваш цінний лист з 10. березня 1972 р., який ми одержали щойно вчера тому, що Товариство Українських Інженерів подало Вам нашу адресу, яку ми змінили 8 літ тому. (Гл. стор. 370)

Тішимося, що Ваш Інститут зацікавився у питанні мішаних вінчань і бажає запізнатися з нашими пропозиціями й можливостями їх здійснити.

Сповняючи те Ваше бажання пересилаємо Вам осьтут:
/1/ Збірку /27 карток/ статтей з нашої преси на тему мішаних вінчань;
/2/ Наш проєкт /9 карток/ Суспільного Посередництва Українських Подруг.

Залучена осьтут збірка - це тільки частина усіх тих статтей, що появилися на цю тему в останніх 10 роках і богато з тих статтей, що є в цій збірці, появилося тех в інших часописах в усіх країнах нашого розсіяння у вільному світі.

З цієї збірки, а головно з мойого "ВІДКРИТОГО ЛИСТ"-а на 22-гій сторінці тої збірки і з долученого осьтут нашого проєкту Суспільного Посередництва Українських Подруг видно, які є НАШІ пропозиції ДЕЯКИХ засобів боротьби проти приросту мішаних вінчань. Я підчеркнув слова "НАШІ" і "ДЕЯКИХ" длятого, що є ще й інші засоби для тої самої цілі, на примір ті, що їх пропонує п. Професор Олександер Татомир у своїй знаменитій статті п.н. "На захист молоді" на 20-тій і 21-шій стор. залученої збірки, або засіб світлиць і читалень, які пропонує п. Радник Богдан Ластовецький, як про це опубліковано на першій сторінці "Америки" з 18. листопада 1972 р. у статті п.н. "ОУА "Самопоміч" розбудовує та поширює свою діяльність".

Відносно можливостей частинного здійснення тільки одної пропозиції ч.4 мойого "ВІДКРИТОГО ЛИСТА" удалося наренті по 10 роках праці і по численних листах до многих визначних осіб і організацій дійти до такої стадії, що МОЖЕ незадовго відкриється перше бюро Суспільного Посередництва Українських Подруг зі засягом на цілу нашу діяспору. (Гл. стор. 365 і 368)

Однак, щоби таке бюро НАПЕВНО відкрилося і зачало діяти, а також, щоби заіснувала можливість здійснення усіх інших пропозицій і то не тільки тих, що є подані в мойому "ВІДКРИТОМУ ЛИСТІ", але тех і тих, що їх видвигнули пп. Професор Татомир і Радник Ластовецький, на те передусім треба, щоби не тільки кілька осіб, але й уся наша спільнота і наша прилюдна опінія того бажала і домагалася. Нашу прилюдну опінію формує головно наша преса.

Тому опублікування в нашій пресі позитивної і прихильної оцінки вище згаданих пропозицій /моїх у "ВІДКРИТОМУ ЛИСТІ" і пп. Татомира і Ластовецького/ та залученого осьтут проєкту СПУП такою визначною установою, як Український Соціольоґічний Інститут в Ню Йорку напевно причинилося би до можливости здійснення усіх тих пропозицій, а рівночасно викликало би в цілій нашій спільноті почуття вдячности і пошани до самого УСІ.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною:

2 залучники:
736 карток/

Омелян Михайло Тишовницький

Емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА
Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920

з дружиною Оленою

Моя адреса: Omelan Mychajlo Tyshovnytskyj
1009 Adelante Avenue
Los Angeles, California 90042

Мудре, важливе й потрібне вирішення

(Гл. стор. 366) ← В „Америці" з 6 грудня 1972, у звіті з Мінхену з нарад Президії Секретаріяту СКВУ, читаємо дослівно ось що: „Президія Секретаріяту поставилася прихильно до проєкту створення бюра посередництва українських подруж, приймаючи до уваги, щораз то більше зростаючий відсоток мішаних подруж, і висловила свою згоду, щоб таке бюро діяло в системі Суспільної Служби СКВУ".

Потреба такого посередництва існувала й існує у нас, відколи Українці почали поселюватися в розсіянні поза рідними землями, через що молоді люди серед чужого оточення не мали й не мають змоги познайомлюватися з відповідними для них українськими особами. Через брак такого посередництва пропали вже для нашого народу і наших Церков тисячі Українців у мішаних подружжях. Причиною того браку була досі наша незацікавленість, інерція і нездібність дивитися та думати наперід. Наслідки того можемо бачити тепер наглядно в таких двох статистичних даних: мішані вінчання доходять у нас до 100 відсотків, а в Канаді за останніх 10 літ — 47 відсотків наших людей відреклися української мови.

Треба радіти, що загрозливу вимову тих чисел зрозуміла як слід Президія Секретаріяту СКВУ і рішила діяти. Світова Суспільна Служба СКВУ, якій Президія доручила подбати про зорганізування бюра посередництва українських подруж, має тепер почесну і вдячну можливість рятування українства у вільному світі від національного і віровизнаневого занепаду через мішані подружжя. Ми всі, у всіх країнах нашого розсіяння, повинні дати тій Службі нашу моральну і матеріяльну піддержку, бо ведене в системі ССС СКВУ посередництво буде мати міжкрайовий засяг і буде потребувати прихильної співпраці усіх Українців у вільному світі, а також наших грошових пожертв на Фонд СКВУ через закуп „Гривень".

Посередництво українських подруж це тільки один із засобів проти великого приросту мішаних вінчань. Таких засобів є більше і можна сподіватися, що Президія Секретаріяту СКВУ, а також Світова Суспільна Служба (ССС) вжиють усіх можливих засобів, щоб зменшити загрозу для біологічного існування української національної субстанції в діяспорі через мішані вінчання.

Інж. О. М. Тишовницький
Четар Артилерії УГА

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your ref. .....

Our ref. OMT/205/72 Date 25. 12. 1972

ВШП. Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Лос Анджелес.ЗСА.

Вельмишановний Пане Інженере,

Щиро дякую за Вашого листа від 13-го ц. м. і подаю до Вашого ласкавого відома, що Рада Суспільної Служби при СКВУ погодилася на оформлення бюра посередництва українських подружж, і згідно з повідомленням її Екзекутиви, нарада в тій справі має відбутися в другій половині м. січня 1973 року. (Гл. стор. 368)

Треба про постання бюра і його завдання якнайбільше писати до української преси, щоб тим викликати зацікавлення українського загалу.

Ваш матеріял п. н. " Мудре, важне і потрібне рішення", прошу ласкаво вислати до европейської української преси. Адреси подаю Вам у прилозі. (Гл. стор. 375) (Гл. стор. 372)

Коли буде потрібно для Бюра адрес наших громадських надбудов, централь, Українських громад і преси, радо послужу.

З надходячими Святами бажаю Вам і Вашій Шановній Родині Веселих і Радісних Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року.

З правдивою пошаною до Вас,

Д-р Святомир М. Фостун
Генер. Секретар СКВУ

373

Правда — проти сили: Бесм — проти зла!

КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР 69 РОКІВ

НА СЛУЖБІ ВСІХ УКРАЇНЦІВ
НАЙСТАРШИЙ І ПЕРЕДОВИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ВІЛЬНИЙ СВІТ

Незалежний Український Тижневик

АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАННЯ "КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА"

Ціна прим. 20ц.

FREE WORLD
American Edition of CANADIAN FARMER

Price 20c. per copy

Ч. 50. РІК VII(LXX). ВІННІПЕГ, ПОНЕДІЛОК, 25-го ГРУДНЯ, 1972 Р.

Трибуна читачів

ОПИНІ ЧИТАЧІВ • РОДИННА ХРОНІКА • ЛИСТУВАННЯ

ДОБРОВІЛЬНА СВАХА

Вп. Пане Редакторе!

Від довшого часу мене мучить справа подруж нашої молоді. І ось я рішила, як охотниця, безкорисно-безплатно стати тою **українською свахою.** Тут залучую копію свого дописта-заклику, який прошу помістити в часописі у формі допису.

Маю сильне почуття, що багато зробилось би в тій справі, якби більше зголосилось **добровільних свах-сватів.** Справа є така нагла, така конечна, що коли її не зачнемо робити вже, то гріх спаде на нас — то є на покоління повільних, байдужих, недумаючих за своє продовження в світі, життя своєї нації - українців.

Тут мій заклик:

СВАТАННЯ —
СВАТАННЯ

Голос до молодих, від 20 до 40 років життя, українців.

Юнаку! Юначко! Ви є українського **коренякрови.** Ви маєте в рідній нації призначення-ціль, а щоб то призначення було сповнене і світило своєю повнотою, красою, успішністю і величністю, то треба прийняти - відновити рідний звичай-закон: **українське сватання.**

В Україні СВАТАННЯ мало дійсно магічну **міцсилу.** Зараз ми є в розсіянні по світі то щоб не розплистись, не пропасти, не згинути, без сліду, конечним є відновити, привернути до життя **наше сватання.**

Цвіте Красний! Великої НАЦІЇ УКРАЇНИ! Не встидайся, не вагайся, не ти характеру є чужими, ховайся, бо такі прикме принесеними ворогами в нашу Україну.

СМІЛО, ВІДВАЖНО, РОЗУМНО, ГОРДО, АГРЕСИВНО!

Бери справу українського подружжя поважно, бо це Божий природновічний закон.

Юнаку! Юначко! Якщо в своїй місцевості, в околиці не можеш знайти дружину, подруга, шукай по інших містах. Шукай всюди, шукай по всьому світі, бо всюди є наші родини наші українці.

Шукай через посередництва, сватів, свах, які з великої ідеї-любови до України цеї великої ваги справу, виконають.

Я зголошуюсь для тої великої ідейної справи, як охотниця безінтересовно, як ваша сваха дорога молоде. Прошу вас сміло, з повним довір'ям присилайте листи з інформаціями і даними про себе.

Я радо буду безінтересовно посередничити в знайомлюванні молодих українок і українців, дівчат з хлопцями.

Вашу думку в цій справі та поради проситься посилати на адресу:

Сваха Настя Гнатюк
11499 Continental Street
Warren, Michigan 48089
U.S.A.

(Пані Настя Гнатюк провадить тепер відділ п.з "МЕТИ". Ст., стор. 398)

(Ст. стор. 377)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 4. січня 1973 р.

До Хвального Секретаріяту СКВУ
в Льондоні, в Анґлії

на руки Вп.Пана Дра. Святомира М. Фостуна, Ґенерального Секретаря СКВУ

Високоповажаний Пане Докторе !

Сердечно дякую за Вашого ласкавого і цінного листа з 25. грудня 1972 р., ч.ОМТ/205/72. (Гл. стор. 373)

Згідно з Вашим дорученням в тому листі я вислав сьогодні летунською поштою фото-копії моєї статті п.н. "Мудре,важливе й потрібне вирішення", що появилася в "АМЕРИЦІ" з 20.грудня 1972 р., і фото-копії Вашого листа до мене з 25.XII.72 до восьмох українських часописів в Европі, а крім цего ще й до двох наших часописів в Австралії і до одного в Арґентині, а іменно: /1/ "АВАНҐАРД" в Брукселі, /2/ "ВІСТІ" в Брукселі, /3/ "МЕТА" в Мінхені, /4/ "ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ" в Мінхені, /5/ "УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ" в Новому Ульмі, /6/ "ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС" в Мінхені, /7/ "УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО" в Парижу, /8/ "УКРАЇНСЬКА ДУМКА" в Льондоні, /9/ "ВІЛЬНА ДУМКА" в Панчбовл в Австралії, /10/ "УКРАЇНЕЦЬ В АВСТРАЛІЇ" в Кобурґу в Австралії і /11/ "НАШ КЛИЧ" в Буенос Айресі. (Гл. стор. 373)

Є дуже побажаним, щоби стаття "Мудре,важливе й потрібне вирішення" появилася тех в найбільше в ЗСА поширеному щоденникові "СВОБОДА", але редакція того часопису стоїть на жаль на такому становиску, яке стало у свойому "Листуванні Редакції" підчеркує, що вона не поміщує ніяких статтей, які появляються рівночасно в інших наших часописах, хоч "СВОБОДА" не доходить до усіх українців у вільному світі і хоч для усіх її читачів така стаття, як "Мудре, важливе й потрібне вирішення" була би цікава, а для многих навіть корисна, бо могла би причинитися до врятування їх від мішаних вінчань. Я через довгі роки посилав до "СВОБОДИ" такі і тим подібні статті, але жадна з них не появилася там і тому я вже перестав їх посилати. Як Ви, Високоповажаний Пане Докторе, маєте якусь можливість спонукати редакцію "СВОБОДИ" до поміщення статті "Мудре,важливе й потрібне вирішення", то пересилаю Вам осьтут в тій цілі її фото-копію. (Гл. стор. 438 і 508)

Зі щирим привітом і правдивою повагою до Вас

Закучник (Гл. стор. 372)

Омелян Михайло Тишовницький

Олександер Татомир

За збереження української родини

Кожного дня доводиться нам приймати рішення, в різних справах особистого життя. Деякі рішення мають тільки хвилеве значення, а інші є розраховані на довшу мету, часом навіть на протяг усього нашого життя. Важливі рішення вимагають знання, досвіду та відваги. Тільки людина з цими прикметами вміє як слід наладнати своє життя і зробити його успішним.

Цей закон зобовязує теж спільноти та нації. Українська спільнота на чужині постійно стає перед різними проблемами розсіяння, які розвязує як уміє. Інколи присвячує забагато уваги маловажним справам, а забуває про речі першорядної ваги.

Виявилося, що такими маловажними справами були наші партійні та релігійні спори. Вони принесли більше шкоди, як користі та у великій мірі поглибили прірву поколінь. Обєднано ми могли краще зужити великі запаси громадської енергії та мати більші осяги на внутрішньому й зовнішньому відтинках нашого організованого життя. Останньо значно поглибилося зрозуміння цієї великої помилки та вже робиться корисні зусилля обєднати й скоординувати всі наші важливіші суспільні дії.

Недобачено, між іншим, справу першорядної ваги, що в своїх наслідках загрожує біологічному існуванню Українців у розсіянні. Не зареаговано в самих початках на грізне явище мішаних подруж і це стало однією з основних проблем українського організованого життя. За два десятки літ нашого побуту на чужині ми втратили значну кількість української молоді, яка через мішані подружжя впала жертвою перетоплюючого казана та безслідно асимілювалася. В деяких парохіях мішані подружжя дійшли до 100%. Якщо б таке явище стало загальним, тоді такий стан був би рівнозначний із самознищенням української національної групи.

В такій невідрадній дійсності треба радіти, що СКВУ доглянув цю небезпеку й зробив відважне й далекозоре рішення, що його з великою надією вітає все свідоме українське громадянство, а теж й переважаюча частина організованої молоді, яка останньо на своїх панелях та при опитах поважно затурбувалася зростом мішаних подруж.

Президія Секретаріяту СКВУ на своєму засіданні 16-го листопада 1972 в Мінхені, по розгляненні незавидної ситуації на відтинку збереження української родини зайняла прихильну настанову до справи створення Бюра посередництва українських подруж і погодилася, щоб таке Бюро існувало в рамках Світової Суспільної Служби при Секретаріяті Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ).

Жахливий приріст мішаних подруж спонукав нашу верховну громадську установу до рішучого кроку. Як довідуємося з компетентного джерела, в другій половині січня 1973 року відбудеться важливе засідання Світової Суспільної Служби в справі організації Бюра, що мабуть внедовзі відкриється у Філядельфії та буде мати міжкрайовий засяг діяння.

Основними завданнями цього Бюра, здається, будуть:

а) Освідомлювання молоді про її обовязок зберігати свою ідентичність в українській родині;

б) Посередничання в навязуванні контактів у подружних цілях між українською молоддю в ЗСА та по всіх країнах нашого поселення;

в) Підшукування засобів, як найуспішніше включити в українське життя мішані подружжя;

г) Фахова допомога з участю наших професіоналістів у розвязці складних родинних проблем.

Ще не запізно рятувати маси нашої молоді та втрачені позиції! В рятунковій акції мусять взяти участь всі наші релігійні та національні інституції, все наше духовенство та громадянство, вся наша преса та радіопрограми!

Слід висловити сердешну подяку та признання українським часописам у різних країнах нашого поселення, а насамперед „Америці", що кожночасно й охоче поміщували всі статті в справі мішаних подруж і таким способом значно причинилися до остаточної позитивної розвязки цієї важкої та складної проблеми. Не можна поминути мовчанкою також таких відомих імен, як інж. Омелян і Олена Тишовницькі, які своєю невтомною працею поклали кріпкі основи для підготовки та кращого зрозуміння порушеної справи.

Бюро посередництва подруж тільки тоді стане направду успішним заборолом проти денаціоналізації, коли оживляться основні клітини національного виховання, як ось: родинний дім, дитячі садки, школи українознавства, молодечі організації і т. п., а зокрема, коли наше церковне життя буде наснажене релігійно - національним духом у своїй Помісній Церкві.

В час безприкладного наступу Москви на рідні землі та загрози повної асиміляції на чужині — мусять замовкнути всі релігійні та партійні спори! Обєднаним фронтом мусимо станути в обороні братів і сестер в Україні та за збереження нашого національного обличчя в діяспорі! Це невідклична передумова успіху наших історичних змагань теперішньої доби.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 6. січня 1973 р.

До Хвальної Екзекутиви Ради Світової Суспільної Служби при Секретаріяті СКВУ у Філядельфії

Хвальна Екзекутиво ! (Гл.стор.374)

Пересилаю Вам осьтут фото-копію заклику пі. Насті Гнатюк у "ВІЛЬНОМУ СВІТІ" з 25.грудня 1972 р. п.н. "ДОБРОВІЛЬНА СВАХА". На мою скромну думку цей заклик є прекрасний і дуже вартісний. Це щирий і чудовий відрух високо ідейної і патріотичної людини проти потопу мішаних вінчань. Це голос трівоги, остороги і протесту проти того, щоби нам через мішані вінчання, як вона пише, "не розплистись, не пропасти, не згинути без сліду" в чужому морі. (Гл. стор. 374)

По 10-літній пресовій кампанії на цю тему, по історичному вирішенні Президії СКВУ на засіданні в Мінхені 16.XI.1972 в справі згоди на бюро суспільного посередництва українських подруж в системі Світової Суспільної Служби при СКВУ, по спонтанній і жертвенній згоді двох найвизначніших і високо ідейних та патріотичних осіб провадити таке бюро у Філядельфії і по рівнож історичному вирішенні Хвальної Екзекутиви ССС таке бюро в системі ССС оформити, залучений осьтут заклик пі. Насті Гнатюк - це черговий вияв збірної волі нашої спільноти рятувати українство у вільному світі від національного і віровизнаневого самогубства в мішаних вінчаннях. Інший подібний відрадний обяв описаний в "СВОБОДІ" з 23.XII.1972, де в статті Андрія М.Чировського п.н."БОГАТОМОВНІ ВІДПОВІДІ" подано дослівно ось що: "Старша молодь з Канади гостро протиставиться ідеї мішаних подруж. Близько 90 відс. канадського старшого пластунтва відповіли, що мішані подружжя шкодять українській спільноті." Вище згадані вирішення наших найвищих громадських орґанів і спонтанні та жертвенні вияви ідейних і патріотичних одиниць - це переломова і зворотна точка в наших змаганнях проти приросту мішаних вінчань. Це знак, що наша спільнота вже хоче вже більше кидати своїх нащадків до "перетоплюючого кітла" /"мелтінґ пот"/ мішаних вінчань.

Крок пі.Насті Гнатюк не перший і не послідний. У "ВІЛЬНОМУ СВІТІ" вже досить давно було повідомлення п. П.Д.Клименка, що він провадить в Австралії "Бюро сприяння українських подруж". Буде ще більше таких виявів спротиву проти грізного припливу мішаних вінчань тепер, коли зачинає наступати відплив. Бюр посередництва може бути і буде більше і, чим їх буде більше, тим краще, бо тоді цілий наш загал у всіх країнах нашого розсіяння може включитися в цю акцію і витворити загальну атмосферу, непригожу для мішаних вінчань.

Ходить тепер отже о те, щоби усі ті спонтанні, ідейні, патріотичні і жертвенні вияви спрямовувати в одно русло плянового, практичного і успішного протинаступу; щоби усі ті бюра були ведені відповідними людьми і у відповідний спосіб на найвищому моральному і етичному поземі; і щоби усі ті бюра зі собою співпрацювали і себе взаїмно вспомагали. Длятого я позволю собі запропонувати Хвальній Екзекутиві, щоби на заповіджену нараду в другій половині січня 1973 запросити також паню Настю Гнатюк телєфоном ч.313-759-6341, а також п. Олександра П. Татомира, великого і одержимого ентузіяста посередництва подруж.

Як ходить о особу пі. Насті Гнатюк, то я маю підозріння, що пі. Настя Гнатюк це пі.Анастасія Біловус, бо її адреса є та сама, що й адреса пі.Насті Гнатюк. Я не знаю особисто пі.Анастасії Біловус, але маю люксусово видану 291-сторінкову книжку п.н."ЖІНКА І ДЕРЖАВА", яку видали пп.Анастасія і Йосиф Біловуси в 1970 і в якій її автор Іван Кузич-Березовський представляє на чотирох сторінках /286-289/ пп.Біловусів, як незвичайно ідейну і патріотичну та жертвенну родину, яка спровадила 142 скитальців і заопікувалася ними, а крім того жертвувала на релігійні і народні ціли 27,655 доларів.

Копію оцего листа і залучника висилаю до Секретаріяту СКВУ, до обох осіб, що згодилися провадити бюро посередництва у Філядельфії, до пі.Анастасії Біловус і до п.Проф.Олександра Татомира.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Хвальної Екзекутиви:

Залучник (Гл.стор.374) (Омелян Михайло Тишовницький

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

UKRAINIAN INSTITUTE OF SOCIOLOGY

2 East 79th Street New York, N.Y., 10021, U.S.A.
Tel. (212) 288--8660

Ню Йорк, 8 січня 1973 р.

Високоповажані Панство
Олена й Омелян, Михайло Тишовницькі
Лос Анджелес, Каліфорнія.

Достойні і Дорогі Панство!

Щиро Вам вдячні за Вашого листа з 1 грудня 1972 р., який був для нас приємною несподіванкою, що нарешті закінчив наше дворічне пошукування адреси. Дякуємо теж за матеріяли, які Ви переслали через підписаного. (Гл. стор. 371)

Вибачаємося за запізнення з відповіддю, яке пояснюється тим, що ми потребували троха часу, щоб детальніше продискутувати Ваші думки, такі потрібні українцям під сучасну пору.

Справа в тім, що УСІ вже від самого свого заснування плянував створення "Метромоніяльного бюра", яке без сумніву конечним для нашого суспільства. Довідавшись з преси про Ваші пляни в цій ділянці, ми й спробували нав'язати з Вами контакт. Властиво питання зводиться до уникнення дублювання в наших починах. А тому варто було б детальніше обговорити, як оформлювати згадане бюро, чи при якійсь існуючій установі, чи самостійно, як Ви зрештою і мабуть плянуєте. Отже, ми просили б Вас передумати це питання та дати нам про це знати.

Цікавить нас також, чи Ви мали змогу перестудіювати працю бюр посередництва подруж в Анґлії? Цінимо, що Ви зацікавилися інституцією "шатхенів" у жидів. Чи мали змогу простудіювати спосіб їхньої дії?

Дозвольте на кілька завваг. Нам видається, що краще за всі описові назви плянованої дії, вживати треба нам українського слова "сватання"з похідними формами. Дальше в плян праці треба включити "пригорнення до українства існуючих мішаних подруж", як Ви це зазначуєте в спростованню до "Нашого Голосу" з 13.X.72. Техніка дії "Мети" виглядає нам занадто скомпліковано, тексти листів за довгі і не надто проглядні, вимога"посвідки" - мабуть не до прийняття, бо нею нищимо всю дискретність, а дискретність головний чинник успіху сватання. (Гл. стор. 327)

Наша рада - не відкладати, але зачинати дію. Деталі виясняться підчас дії. Чи Ви намітили бюджет? Який він? Скільки треба на початок? Які намічені джерела бюджету? (Гл. стор. 446) (Гл. стор. 384)

Ми можемо, думаємо, помогти Вам конкретно тепер у творенню,"ґльобальної", як Ви кажете, сітки, нашими зв'язками з українськими поселеннями. (Гл. стор. 510)

Посилаємо декілька інформацій про нас і нашу початкову конкретну працю.

Щиро вітаємо
А.М.Міляничч
А.М.Міляничч
президент

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELT KONGRESS DER FREIEN UKRAINER

СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT

49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Our Ref . ОКТ/ 3 / 73

Your Ref .....

Date . 21. 1. 1973.

ШП. Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Лос Анджелос,
Каліфорнія, США.

П О Д Я К А

В імені Президії Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців почуваємося до приємного й належного обов"язку скласти Вам щиру подяку за надіслання нам постійно копій статтей і матеріялів у справі українських подруж. Ппросимо й далі надсилати нам усякі матеріяли, що стосуються цієї важливої справи. Просимо також написати нам як відбулася нарада в тій справі, що її мала в цьому місяці скликати Світова Суспільна Служба.
Щиро вітаємо Вас і бажаємо успіхів у Вашій цінокорисній праці.

Щиро дякуємо й вітаючи Вас, остаємося з висловами
правдивої пошани до Вас,

За Президію Секретаріяту:

Д-р Святомир М. Фостун
Генеральний Секретар

379

НАШ ГОЛОС

Місячник — Видає Асоціяція Українців Америки

OUR VOICE - *Ukrainian Monthly* 133 LAFAYETTE AVE., TRENTON, N. J. 08610

Редагує Колегія: Перейма Евген, Барановський Роман, Борковський Роман, Кузик Дмитро і Шох Ірина. Редакція застерігає собі право скорочувати статті і їх справляти. Коментарі, статті, тощо, підписані авторами, їхніми ініціялами чи псевдами не конче висловлюють погляди редакції. Не публікуємо матеріялів призначених для преси; евентуально можемо подати короткий зміст або коментар. Важливі заяви, комунікати і повідомлення подаємо в скороченнях.

Адреса Редакції: ..... P. O. Box 9134
North Station. ..... Newark, N. J. 07104
Адреса Адміністрації і Асоціяції Українців Америки (АУА):
133 Lafayette Ave., ... Trenton, N. J. 08610
Адміністратор: ..... Кузик Дмитро
Річна передплата в Америці ..... 3 доляри
В інших краях: ..... рівновартість 3-ом долярам
Поодиноке число: ..... 30 центів

Рік У. Ч. 2 Лютий 1973. No. 2 January 1973. Vol. V.

Два невтомні працівники за збережен ня української родини врешті знайшли і истицуцію, СКВУ, яка згодилася піддержати їх акцію. Цими двома є О. Тимовни цький і О. Татомир. Добре, що цим разом поставили у свою програму "в/ Підшукування засобів, як найуспішніше включити в українське життя мішані подружжя. Беручи під увагу таку погану ситуацію під цим оглядом варто їм пора дити створити спеціяльне товариство і робити тиск на молодечі організації, а би робили кожного року тижневі фестіва лі молоді, де вона мала б нагоду запізнавати себе.

Центральне Бюро Посередництва Українських Подруж

На спільній нараді Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ в особах: д-р Володимир Галан, голова; Іван Поритко, секретар; Степан Спринський, скарбник і д-р Т. Савицька, голова Координаційної Ради Суспільної Служби при ЗУАДК та заст. голови Михайло Ковальчин і запрошених громадян: д-ра Миколи Ценка, проф. Олександра Татомира, ред. Лідії Бурачинської, що відбулася в дні 20 січня 1973, в домі Української Щадниці у Філядельфії, оформлено Центральне Бюро Посередництва Українських Подруж під назвою „Мета — Українська Родина" при 1321 В. Ліндлей вулиці, Філядельфія, Па. 19141, ЗСА.

Бюро буде діяти під проводом Дирекції в особах: д-р М. Ценко, проф. Ол. Татомир, ред. Лідія Бурачинська, а до Дорадчої Ради запрошено інж. Омеляна М. Тишовницького (голова), п-ю Настю Гнатюк (заст. голови), Дм. Клименка (Австралія), Володимира Андрущака (Франція), Н. Н. (Польща — прізвища не подаємо). До цієї Дорадчої Ради вирішено запросити представників наших Церков, Молодечих організацій, а зокрема студентських. Засягом своєї діяльности бюро буде охоплювати всі країни поселення Українців у вільному світі з можливими звязками із сателітними країнами.

Дотепер вже діють три крайові бюра посередництва українських подруж, а саме: в Дітройті — п-і Настя Гнатюк; в Австралії — п. Дмитро Клименко; у Франції — п. Володимир Андрущак. В Польщі також вже практично наладнано працю такого бюра.

На започаткування праці того надзвичайно важливого бюра — „Мета — Українська Родина" — зложили датки: ЗУАДК — 50.00 долярів, Українська Щадниця — 50.00 дол., Т-во „Самоломіч" — 50.00 дол., та громадяни: інж. О. М. Тишовницький — 20.00 долярів; по 10.00 дол. — д-р М. Ценко, Олександер Татомир, Степан Спринський і Михайло Ковальчин. Разом — 210.00 дол.

Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ закликає українське громадянство дати повну моральну і матеріяльну підтримку нашим бюрам подруж і тим причинитися до збереження українських родин в країнах нашого поселення.

Екзекутива Ради
Суспільної Служби СКВУ

Центральне Бюро Посередництва Українських Подруж

На спільній нараді Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ в складі д-ра Володимира Галана, голови, Івана Поритка, секретаря, Стефана Спринського, скарбника і д-ра Т. Савицької, голови Координаційної Ради Сусп. Служби при ЗУАДК та її заст. голови Михайла Ковальчина й запрошених громадян: д-ра Миколи Ценка, проф. Олександра Татомира, ред. Лідії Бурачинської, що відбулася 20 січня ц. р. в домі Української Щадниці в Філядельфії оформлено Центральне Бюро Посередництва Українських Подруж під назвою „Мета — Українська Родина" при 1321 В Ліндлей вул. Філядельфія, Па. 19141, ЗСА. Бюро буде діяти під проводом Дирекції в складі: д-р М. Ценко, проф. Ол. Татомир, ред. Лідія Бурачинська, а до Дорадчої Ради запрошено інж. Омеляна М. Тишовницького, голова, п-і Настю Гнатюк, заст. голови, Дм. Клименка, Австралія, Володимира Андрущака, Франція, Н. Н., Польща. До цієї дорадчої Ради доручено запросити представників наших Церков, молодечих організацій, а зокрема студентських. В засяг діяльности нового бюра будуть включені всі країни поселення українців у вільному світі з можливими зв'язками зі сателітними країнами.

Досі вже діють три крайові бюра посередництва українських подруж, а саме: в Детройті п-і Настя Гнатюк, в Австралії Дм. Клименко та в Франції — Володимир Андрущак. У Польщі теж вже практично наладнано працю такого бюра.

На започаткування праці того надзвичай важливого бюра „Мета" — Українська Родина" зложили датки: ЗУАДК 50.00 дол., „Українська Щадниця" — 50.00, Т-во „Самопоміч" — 50.00 та громадяни: інж. О. М. Тишовницький — 20.00 дол., та по 10.00 дол. — д-р М. Ценко, Олександер Т а т омир, Стефан Спринський і Михайло Ковальчин. Разом — 210.00 дол.

Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ закликає українське громадянство дати повну моральну і матеріяльну підтримку нашим бюрам подруж і тим причинитися до збереження українських родин в країнах нашого поселення.

Екзекутива Ради
Суспільної Служби СКВУ

НАШ ГОЛОС
Місячник — Видає Асоціяція Українців Америки
OUR VOICE - Ukrainian Monthly 133 LAFAYETTE AVE., TRENTON, N. J. 08610
Рік У. Ч. 3 Березень 1973. No. 3 March 1973. Vol. V.

Центральне Бюро Посередництва Українських Подруж. Нарешті старання Тишовницького-Татомира при помочі СКВУ дали початковий вислід. У Філядельфії створено вище згадане Бюро під проводом Дирекції в складі: Д-р М. Ценко, О. Татомир і Лідія Бурачинська. Дальший успіх цієї акції буде залежати від активности

Фото-копія листа п. Ліді Бурачинської до п. Професора Олександра П. Татомира:

Дня 8.лютого 1973

Шановний пане Професоре:

Щиро дякую за Вашого листа. Хотіла Вам зателефонувати, але виявилось, що не маю числа Вашого телефону. Коли я прочитала всі листи й інші документи, то злякалась. Вачу, що занадто великий обов"язок узяла на себе. Бюро починає розвиватись у світовому маштабі і для цього треба людини вільної, а головне - здорової, що я про себе сказати не можу.

Тому передумавши справу, повідомляю Вас, що не можу бути у проводі цієї акції. Про це пишу також до СКВУ, як спонзора Бюра. Вірю, що знайдеться на моє місце відповідна людина, яка зможе всецілo цьому присвятитися.

Із щирим привітом

Бурачинська

Інж. Омелян Михайло Тишлвницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. лютого 1973 р.

До Хвальної Президії Українського Соціольоґічного Інституту
в Ню Йорку
на руки Достойного Пана Президента А. М. Мілянича

Достойний Пане Президенте !

Щиро дякуємо за Ваш ласкавий і цінний лист з 8. січня 1973 р., який ішов з Ню Йорку до Льос Анхелєсу повних 5 тижнів і прийшов до нас щойно нині. (Гл. стор. 378)

Приймаємо з радістю і вдячністю до відома, що Український Соціольоґічний Інститут ставиться позитивно і прихильно до посередництва українських подруж.

Від 8. січня 1973 р., себто від дати Вашого листа, справа оформлення бюр посередництва українських подруж поступила значно вперед і прибрала більше конкретних форм, як Вам напевно відомо вже з нашої преси, з якої залучуємо осьтут статтю з "Америки" з 6.лютого 1973 р. під наголовком "Центральне Бюро Посередництва Українських Подруж", а також кілька давніших статтей, хоч може Ви їх уже маєте. (Гл. стор. 381)

Дуже дякуємо за цінні завваги відносно запроєктованих нами формулярів, але на жаль не маємо вже тепер змоги їх змінити бо їх прийняли вже до відома: Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців, Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ і Дирекція Центрального Бюра Посередництва Українських Подруж, так, що ті формулярі віддано вже з деякими поправками до друку.

Одна з тих поправок полягає на тому, що в першому році дії тих бюр їхні клієнти не будуть за посередництво взагалі нічого платити, а усі конти /поштові оплати і т.д./ будуть покривати працівники тих бюр самі з власної кишені не дістаючи тех від нікого ніякої заплати за свою працю. Тих 210 долярів, про які мова в залученій осьтут статті з "Америки" з 6. лютого 1973 р. видасться на друк формулярів.

Ми вдячні за Вашу ласкаву охоту помогти справі посередництва українських подруж. Як ми зазначили при кінці нашого першого листа до Вас з 1. грудня 1972 р., за найкращу і найбільше побажану форму Вашої допомоги ми уважали би Вашу позитивну і прихильну статтю в нашій пресі, в якій Ви вказали би на потребу бюр посередництва та заохотили би наших людей користати з послуг тих бюр та давати тим бюрам моральну і матеріяльну піддержку.

Зі щирим привітом і правдивою повагою:

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER

СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your ref. .....

Our ref. ОТ/ 46/73 Date 19. 2. 1973

ВШП. Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Л.с Анджелос,
Каліфорнія,
США.

Вельмишановний Пане Інженере,

Щиро дякую за Ваші інформації та копії із числописних звідомлень Радію, що справа посередництва українських подруж урухомлена, й що є зроблений добрий початок, та в належній авторитетній формі. Дай Боже, щоб ця справа приносила якнайліпший результат.

Прошу ласкаво при нагоді інформувати мене про діяльність Бюра. Головне треба робити якнайбільше публікації в українській пресі про Бюро, його завдання, бо люди за буденщиною не звертають уваги на важливі справи.

Вітаю В.с і остаюся з висловами

правдивої пошани до Вас,

Д-р Святомир М. Фостун
Генер. Секретар СКВУ

Іван Кузич-Березовський

Сватання

В часописі „Америка", з 4-го жовтня 1972, появилася цікава стаття інж. М. Тишовницького про сватання. На мою скромну думку та стаття є дуже актуальна і вповні заслуговує на застанову і признання.

Сватання є дійсно нашою старинною традицією, яка своїм корінням сягає часів матріярхату. Тому вертує приглянутися санскритським словам: **„сваг, свага, свагім"**. По-українському — це **„благословлячий, благословення** і **благословенний"**. — (Девасталі: „Санскріт енгліш — Мараті Гуярті Дікшенері", Сан Франціско, Каліфорнія).

Коли індо-Праукраїнці ввійшли до Індії (з Праукраїни) в часі між 1750—1200 роках до Христа з „Саут Рашен", вони принесли з собою санскритську мову, що була 2000 літ до Христа мовою Праукраїни, враз зі своїм пантеоном богів. (Енциклопедія Британіка", т. 12, стор. 136, Чікаго, 1965).

Індійські **жерці брамани** — переємники влади головного бога Брами, діляться до сьогодні на кілька ступенів: а) **Брамани, Готра**; б) **Атмани**; в) **Пурогіта-свага**, який вівче новоженців, відправляє помщики за померлих: похорон, спалення на кострі і т. подібне. Ті відправи називаються **„Пуя"** — наше літописне: **„пев, поють, поюще"** — спів. (Г. Ольденберг: „Ді релігіон дес Веда", Берлін, 1894).

Подружні ритуали в Індії тривали (як і в нас до Першої світової війни) цілий тиждень. Кожну релігійну церемонію **індійські брами** починають словами: **„Брама-свага"** — Брами благословення. Індійський браман „Пурогіта-свага" благословив новоженців, відмовляючи при тому **приписані** ритуали на **продовження роду. Сваги — це були помічниці Свага** при виконуванні ритуалів за здоров'я новоженців, за їх плідність — продовження роду, за щастя їх потомства; приплоду худоби і т. п. („Камбрідж гістори оф Індія", т. 1—V, Камбрідж, 1922).

Як бачимо: **„сваг і свага"**, це санскритські-праукраїнські слова, принесені Індами з Праукраїни коло 4000 літ тому (1750 року до Христа). В Праукраїні ті слова були в ужитті тисячі літ перед цією датою. Тому наше українське: **сват, сваха, сватання, світлиця** — це дуже старинні слова, для яких точного віку годі встановити, бо їм може бути понад 10,000 літ!

Заходить питання: як і чому постали слова **сват** і **сваха** та спосіб їх **сватання?** Знаємо, що в Сумерів, Вавилонців і Єгиптян **заборонено**, що подружжя зі своїми дає у висліді неплідність, уломність (каліки) та недорозвиненість. („Ди Енсайклопідія оф гелт", т. 4, стор. 1493—1569, Нью Йорк, 1931). Тому вже ті старинні народи старалися заключувати подружжя з іншими **родами, далекими по крові**, але можливо тієї самої раси. Знаємо, що Праукраїнці — Орії та Інди ділились на 4 верстви вільного населення та рабів, закупів, калік та інших. Перші з тих 4-ох верств були жерці, які в Індів від імени найвищого бога Брами — звалися брамани, а у нас — **велковолхов**, від імени найвищого бога **Вела-Сварога**. Друга верства — це лицарі. В Індів — „кшатрії", у нас — болії-бояри. У Індів і у нас боярство ділилося на „**величих**" і звичайних. Третя верства — купецтво, ремісники — усяких родів — **міщанство.** І четверта верства в Індії і в нас — **смерів**, наше кметів, що Греки погірдливо називали — смердів. **Санскритське „смріті"** — це наше: смирний, чесний, правдомовний, заховуючий давні звичаї. — (Енциклопедія Британіка та Г. Ольденберг: „Ді Релігіон дес Веда").

В Праукраїні, в Індії та цілій Європі — Орії заховували **„ендогамність"**, тобто кожна верства народу мала одружуватись між собою. Тому до сьогодні в Індії в кожному селі є чотири голевні вулиці, на кожній з них живе одна з чотирьох верств. Це основа індійського села. Кожна вулиця творить замкнене гетто для своєї верстви-касти. На периферіях цих вулиць званих **„кутів"** або **„пакут"** — кут або покуття живуть низькі касти т. зв. недоторкаємі. Щоб в Індії (дотепер), а в усіх Оріїв в дохристиянських часах оженитися, треба було шукати дівчини з тої самої верстви народу, але не з того прізвища — **роду по батьківській або материнській лінії**, хоч би вони й не були **сварками** від десятого покоління.

У нас були боярські роди гербів-родів, як: Сокачаки, Кердеї, Саси, Сангушки, чи сотні інших і кожний з тих гербів мав десятки родин з різними назвами. В дохристиянській Русі, правдоподібно, а в Індів до сьогодні, було заборонено молодим людям оженитися з членом того самого коліна-гербу. Треба було шукати молодої з іншого **коліна-гербу**, хоч би у віддалі 20 і більше миль. Одружування з родами не посвячених кровно до 10-го покоління, але тої самої верстви нації, завжди **високих, сильних, здорових людей**, якими колись славилася Русь, а сьогодні Індія. Кожне коліно-рід називається в Індів **„ята"** — наше рід. Тому в нашій мові є слово „ятров, ятрівка" — („Енсайклопідія оф гелт", сторінка 195). В Індії до сьогодні (мабуть й в нас колись!) є домашні родинні жерці-брамани — „Атмани". В кожній індійській хаті в лівому куті від входу є т. зв. **„свагій пакуті"** — святе покуття, де містяться на обох стінах образи або статуетки, щонайменше трьох головних богів (наше Трояни) і двох менших богинь: Лакшіми — богині урожаю і здоровя та Гангси — богині багатства. З ними перебували духи померлих предків. („Ді Рілігіон дес Веда").

Багатші Інди мають на ту ціль окремі кімнати з окремим жертовником на покутті та більше статуй чи образів. У нас покуття в старинних хатах в Карпатах і Підкарпатті до Першої світової війни називалося **„божничком"**.

„Намалюю матір (померлу)
на божничку в хаті,
На божничок гляну,
матір іспомяну".
(Народня пісня)

Тому на покуття на Свят-вечір господар ставив дідуха, тому дорогих гостей саджали на покуття, бо за вірюванням народу, з дідухом і дорогим гостем входять в хату на покуття душі померлих предків. (І. Кузич-Березовський: „Березівське боярство на тлі історії України", стор. 85—90).

В Індії всі родинні свята в честь духів померлих предків є до сьогодні важнішими, як свята в честь богів! Виконує їх Атман-браман в тому „свагій пакуті" і приносить в їх честь жертви **кадила** і **цвітів.** Свіжими квітами завжди убраний жертовничок на покутті, а про це уже старається індійське жіноцтво. Атман під час церемоній-молитов до духів предків виголошує або співає відповідні гимни, проводить молитви, а родина повторяє за ним, або відповідає. („Ді Релігіон дес Веда").

Такий Атман часто обслуговує кільканадцять родин. Від того походить наше слово „отаман" — провідник. Обовязком індійського Атмана є не лише виконувати святі родинні церемонії-богослужения в память душ померлих предків, але й дбати про **живих**, і підшукувати дозрілому **індійському молодцеві дружину з тої самої верстви-касти, але з непосвяченого роду-„яти".** („Ді Релігіон дес Веда"). Він вишукує — сватає дівчину часто з далеких місцевостей і тому він є також **сватом.** Батьків знайденої дівчини питає якоюсь формулою, чи вони **видали б** дівчину за такого то хлопця. **Про заміжжя дівчини в Індії — рішають батьки!** На Русі, ще в княжих часах було те саме. Подружжя Анни Ярославни за вдове старшого вдівця — французького короля Генриха, рішали батьки! Вона його не бачила аж до приїзду до Франції. (І. Кузич-Березовський: **„Жінка і держава"**, сторінки 156—160).

В Індії припадає тепер 950 жінок на 1000 мужчин. („Ді Релігіон дес Веда").

Колись у нас на Русі цю функцію для дівчат, яких вінці на Купала не хотіли зійтися з хлопцями, правдоподібно, виконували волхви, бо у всіх Оріїв, почавши від Сумерів, аж до Індів і в нас: **кожний мусів бути одружений** і мати потомство. Хто не мав дітей, — купував їх! Мабуть і наші волхви, на взір індійських, **говорили якусь сватебну формулу,** бо наші свати, до Першої світової війни, говорили формулу — „про куницю-красну дівицю". Коли батьки годилися, — індійський Атман (в Індії) зводив молодих разом, щоб познайомилися.

В Індів — за дівчину треба було дати батькам вола і корову! („Ді Релігіон дес Веда").

Як бачимо, то свати і сватання є такі старі, як наша нація, бо є витвором її духа — буття.

(Закінчення буде)

Іван Кузич-Березовський

Сватання

(Закінчення)

Коли кочовники Юдеї увійшли до Палестини, застали там наших Кімерійців — Самаріа (Самарян), Хатів, Кінахів (Хананців), Галів, Загірних, Маріїв та інших з нашими праукраїнськими звичаями, богами, сватами і свахами. Юдеї прийняли від культурних Оріїв не лиш назву їх бога Яву, але їх цивілізацію і звичай наших сватів — **шадхів, цадхів.**

Інж. М. Тишовницький має рацію, що ті шадхи - цадхи задержали Юдеїв в розсіянні від денаціоналізації. Жидівські „цадики - цадхени" вишукували молодому женихові суджену звану „кале", що в санскритсько-праукраїнській мові означає рід — „кала" („Саскріт енгліш Мараті Гуярті дікшенер").

„Кала" в Індів має подвійне значення: рід — ята і замкнене коло роду. Цадик вишукував „кале" нераз в промірі 20 миль від дому жениха і в більшості випадків жених її до того часу ніколи в житті не бачив. По селах в Галичині розведених жидівських подруж я ніколи не бачив. Зате завжди було багато дітей.

Приглядьмося сватам і свахам у нас: Свати — це давні волхви, індійські Атмани, юдейські цадхини-цадики. Свахи — це жінки волхвів і Атманів, жрекині, які виконували домашні весільні ритуали. Їх завданням було прикрашувати і печи т. зв. підвіночні великі колачі, укладати на короваї з різними заворожуваннями і речитативним приговорюваннями про пару волів у ярмі, про пару коров, овець, усіх домашніх звірят і птиць та уквітчувати їх барвою сонця (золото) і символом вічного життя, продовження роду; золоченим барвінком і калиною — символом домашнього вогнища та подружньої вірности (барвінок цвіте синьо); доглядання печення підвіночних колачів і коровая з виголошуваннями якихось формул; печення колачів, овинені в ручні хусточки молодій і дружці, в кобеняк опанчі молодому і дружбі та вінчальних колачів. (Колач — символ бога сонця Даж-бога). Їх обовязком було теж приготування округлих золочених вінців — символу Дажбога, посипування пшеницею сватів обидвох сторін, виголошування якихось формул при вінчанні та приспівування певних гимнів, коли молоді були поклін батькам і прохали в них т. зв. **„прощі"**. („Березівське боярство", стор. 100—111).

При вінчанні свахи мали завинені невеликі колачі в пояси, які клали завинені разом з вінчальними вінцями священикові до освячення. Ті колачі по вінчанні молода пара мусіла зїсти. Ці усі дії, лиш в поширеному змісті, були в передхристиянській Русі і є сьогодні в Індії. Індійські жерці Буди і Брами кроплять людей і речі, які посвячують водою кропилами, як і християнські священики. („Ді Релігіон дес Веда").

Наші предки — боярство і міщанство, а в Індії — брамани, кшатрії і вайші, носили і носять плетені з барвистої волічки або шовку ширскі і довгі пояси (у нас слуцькі, київські, буковинські). Заходить питання: Чому колач був обвинений поясом до благословення? Широкий пояс опоясував стан. Під поясом у людей є місця, в яких починався і виріс нащадок продовження роду, що в усіх Оріїв, а в Індів до сьогодні вважається благословенням богів. Тому Індів є сьогодні 450 мільйонів. Брак потомства уважалося прокляттям богів в Індів, Китайців, Японців і в Жидів.

В 5-ій Книзі Мойсея Бог говорить до Ізраїля словами: **„Будеш благословенний над усі народи. Не буде в тебе неплідного і неплідної, ані також між худобою твоєю".** (Мойсей, Кн. V, розділ 7, сторінка 14).

Тому Китайців, Індів, Японців є так багато. Як бачимо, в повище згаданих народів, як і в Негрів плідність вважається до сьогодні Божим благословенням, а в Америці і в Европі пропагується для християн „аборти".

Сватання в Індів під 1000-літнім ярмом ісламу, а в Юдеїв в 2000-літньому розсіянні по світі, задержало ті два народи від денаціоналізації.

Одним і другим помагали їх жерці — цадхени і атмани. Тому, за мудрою порадою інж. Михайла Тишовницького, повертаймося тут в розсіянні до традиції **сватання**, яке уявляю собі в той спосіб:

1. При кожній українській асекураційній організації, як також усіх жіночих організаціях постають посередництва подруж — **сватання.** Вони повинні бути дискретні. В часописах повинні бути час від часу лиш адреси посередництв сватання. Решту доконують батьки дітей, тобто зголошують до посередництва разом зі знимками і описом петента, його висоти, характеру, ступня науки і т. п. Таке посередництво в початках може вести одна мудра, секретна особа, яку товариство призначить і тимчасово буде винагороджувати за працю.

2. Завданням особи посередництва є вибрати можливо особи, які вибирають в каледжах той самий фах праці на майбутнє, або мріють про таке звання в середніх школах. Подібне звання праці вяже в житті, побіч потомства, подружжя досить сильно.

Коли подружжя завяжеться через сватання, обидвоє петентів (їх батьки) платять невеликі оплати, решту доплачують організації.

Про подружжя, завязані через сватання — описувати подрібно в часописах.

3. Найкраще кохання на відділ — через переписку молодих. Переписка відслонює **характери обоїх для самопізнання, ідеалізує кохання і не забирає дорогого часу студіюючій молоді на щоденні зустрічі - „дейти".** Зустрічі на вакаціях в таборах молоді, чи в домах батьків. В листовних звірюваннях виробляються — **дженгелменство, вимінa думок і плянів на майбутнє,** а головне — переписка забезпечує від впливу вулиці, злого товариства, алкоголю, курення, наркотиків. Таке посередництво „сватання" є тут у наших обставинах **конечне!** Звідки може знати мудрий, добре вихований хлопець, чи дівчина взаємно про себе і про мрії мати те саме звання, коли живуть у віддалі від центрів українського скупчення, чи просто з несміливости заговорити першим одне до другого? Чим ліпші наші батьки - матері, наші дівчата й хлопці від наших київських королів, які сватали своїх синів і дочок за посередництвом сватів? Угорська королева Анастазія — дочка короля Ярослава Мудрого сватає кузинку свого чоловіка короля Андрія за 18-літнього братанка Ростислава, протопляста галицьких Ростиславичів, якої він, ані вона його до того часу не бачили. Ростислав виростав зі своєю матірю Одою — сестрінкою Папи Льва IX — в Німеччині. Але якою вірною дружиною була угорська княжна, ділилася з Ростиславом терпінням ізгойства в Тмуторокані, а коли Греки отруїли Ростислава, повернулася з 3-ма маленькими Ростиславичами на Угорщину, виховала їх на патріотів Рідної Землі, які любилися між собою і боронили Галицьку Волость від Поляків. Король Ярослав Мудрий своїми сватами висватав свою 30-літню сестру по батькові Марію - Доброніґу за польського князя Казимира Відновителя. („Жінка і держава", стор. 110 і 127).

Єлисавета Ярославна — королева Норвегії і Данії висватала своєму братанкові Володимирові Мономахові дочку англійського короля — Гіду. Ані Доброніга Казимира, ані Гіда Володимира перед тим в житті не бачили. Королева Єлисавета висватала 19-літньому Мстиславові — синові Володимира Мономаха — Христину, дочку шведського короля Інге, (який був зятем королеви Єлисавети, жонатий з її дочкою). Христина приїхала на Волинь до Мстислава і до шлюбного дня Мстислава не бачила. Була вірною дружиною Мстислава, матірю 9-ро дітей і прабабунею короля Романа Галицького і королів Данила і Василька. (ібід).

Таких прикладів багато в нашій Княжій Добі!

Невже ж теперішні батьки та матері будуть уважати за пониження і сором те, чого не соромилися наші королі і королівні?

Соромитися сватання для щастя — майбутнього своїх дітей, для добра Церкви і нації є великим нонсенсом, тим більше, що сватання має бути строгою таємницею.

Наша Церква та парохіяльні школи, якщо хочуть в майбутньому мати парохіян, мусять допомогти в тому ділі та заохочувати молодь плекати рідну мову і обряд; наші священики і сестри повинні поступати так, як Індійці в Індії і Жиди в розсіянні та їхні духовники. — В парохіяльних школах і в наших церквах мають говорити часто на тему національного подружжя наші Сестри і наші священики. Церква і школа можуть в тій справі багато допомогти!

„Мета“ — центральне бюро українських подруж

Недавно тому перейшла через українську пресу вістка про створення Центрального бюра українських подруж. Воно постало з ініціятиви Світової Ради Суспільної Служби СКВУ при ЗУАДК у Філядельфії, зі світовим засягом діяння. Для кращого наладнання праці тепер організуються крайові Відділи. Досі маємо три в ЗСА (Філядельфія, Дітройт, Лос Анджелес), один в Австралії і один у Франції. Навязано надійний контакт з українськими поселенцями в Польщі.

До цих Бюр можуть зголошуватись усі Українці й Українки, які шукають за українськими партнерами подружжя. Можуть теж, як посередники, зголошуватись батьки, родичі, свояки і знайомі кандидатів до подружнього життя, за їхньою згодою або й без їх відома. До зголошення вистачить передати тільки імя, прізвище й адресу, на яку Бюро вишле негайно всі потрібні інформації, квестіонарі й заяви.

Бюро гарантує повну дискрецію і ручиться, що ніхто крім його керівників не буде знати прізвища й адреси зголошеної особи аж доки сама не виявить своєї ідентичности.

Бюро є підчинене Світовій Раді Суспільної Служби при СКВУ і руководиться високим моральнонаціональним стандартом. Єдиною ціллю Бюра є допомагати у творенні українських родин.

Центральним Бюром керує Управа у складі: д-р Микола Ценко і проф. Олександер Татомир. Керманичами Відділів є: в Лос Анджелесі — інж. Омелян і Олена Тишовницькі; у Воррені — п-і Анастазія Білоус; в Австралії — п. Денис Клименко; у Франції — п. Володимир Андрущак.

Адреси Відділів є такі:

1.—1321 W. Lindley Ave.,
Philadelphia, Pa. 19141
2.—1009 Adelante Ave.
Los Angleles, Calif. 90042
3.—11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089
4.—2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

Просимо всі українські часописи передрукувати це повідомлення, а всі наші парохіяльні уряди, організації й установи: вивісити його на видному місці.

Просимо всіх наших провідних людей, духовних і світських, яким лежить на серці збереження нашої релігійної й національної ідентичности — поширювати це повідомлення й заохочувати самітніх кандидатів і кандидаток українського подружнього стану — зголошувати свої адреси до Бюра.

„МЕТА“ —
Центральне Бюро
Українських Подруж

ПОВІДОМЛЯЄМО
УКРАЇНСЬКУ СПІЛЬНОТУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ
про відкриття першого

бюра посередництва українських подруж

"МЕТА"

ТОРОНТО, ОНТАРІО, КАНАДА

Відкриттям цього Бюра бажаємо дати можливість нашій Молоді, самітним Паням і Панам, закладати чисто українські подружжя, щоб зменшити число мішаних родин.

Бюро "МЕТА" держатиме живий зв'язок з усіма провінціями Канади, ЗСА, Аргентини, Бразилії, Европи та Австралії.

Справи полагоджуємо відповідно до бажань заінтересованих . Дискретність запевнена.

Не відкладаючи на пізніше, негайно і відважно за посередництвом нашого Бюра, шукайте свого ІДЕАЛУ.

Листи просимо пересилати поштою, подати тільки своє ім'я, прізвище і адресу. Після одержання Вашого листа, ми негайно вишлемо Вам всі інформації. Наша адреса:

EXECUTIVE COMMITTEE "META" P.O. BOX 497,
STN. "D", TORONTO 9, ONT., CANADA

Це бюро є тепер Відділом ч. 4 "МЕТИ".
(Гл. стор. 398)

Збереження нашої молоді

Найбільшою і завжди актуальною проблемою сьогоднішнього дня є проблема збереження нашої молоді при українському корені та практична розвязка переведення її в діло. Тема ця не нова. Приблизно десять років тому була вона часто порушувана на сторінках преси і широко розпрацьована з поданням практичних вказівок ініціяторкою та гарячою її пропагаторкою п. Оленою Тишовницькою з Каліфорнії. Міркування п-і О. Тишовницької на тему у нашій пресі заохотили до дискусії деяких осіб, які радо повитали цю думку, одначе, коли прийшлось практично організувати діло, організації, на які найбільше розчисляла і яким найбільше підходила б ця праця, не хотіли влучити в обсяг своєї діяльності пропонованої ділянки, яка на їх думку зводилася до посередництва супруж.

(Гл. стор. 288, 294, 295, 298, 306–308, 317, 318, 319)

І дуже шкода, що змарновано стільки часу й щойно по роках повернено знову до первісного пляну. Треба сподіватися, що ще не пізно. Усе залежить від організаторів, від їхньої ініціятиви, енергії і наполегливої праці, а зокрема від добре зорганізованого ділового комітету, до якого насамперед мусить увійти частина зацікавлених батьків та відпоручників організацій, яким дорога й близька ця справа, та врешті молодих фахівців, з якими молодь, про яку йдеться, скорше знайде звязок. Та тут слово за усією громадою, бо треба зорганізувати фінансову базу, без якої не всилі рушити акцію з місця; треба піддержки, зрозуміння і доброї волі зі сторони нашої преси, дальше — активности ділового комітету при тісній співпраці з батьками зацікавленої молоді.

(Гл. стор. 289, 290, 498, 499)

Ці мої міркування, це лише заторкнена тема до дискусії, що її в жадному випадку не може відкинути самої суті проблеми — заслоняючись поодинокими ствердженнями й висновками студій на цю тему соціологів, які доказують, що асиміляційний процес проходитиме незалежно від заходів протидії для його спинення.

Враховуючи реальну загрозу асиміляції, нам треба обмежити її до мінімуму й таким чином зберегти максимальну кількість молоді при українській спільноті. Мішані супружжя, якщо такі вже заіснували, треба за всяку ціну задержати при українській спільноті; з огляду на їхніх дітей, які не є гіршими від дітей українських супруж і багато з них володіє прекрасно українською мовою та належить до українських церков. Але це тема окрема, що їй належить присвятити більше уваги на іншому місті.

Треба вітати ініціяторів п-ва Тишовницьких, які через Світовий Конгрес Вільних Українців промовили до нас, починаючи реалізувати свої шляхетні ідеї, що оформились у бюрах посередництв українських супруж „Мета", яким бажаємо найкращих успіхів у цій так дуже відповідальній і конечній ділянці!

С. Бернадин

ВІЛЬНИЙ СВІТ

Американське видання "Канадійського Фармера"

FREE WORLD — American Edition of Canadian Farmer

WORLD'S OLDEST AND LEADING UKRAINIAN WEEKLY

Published every Monday by NATIONAL PUBLISHERS LIMITED

Publisher and General Manager . . . CHARLES E. DOJACK

ЗАСНОВАНИЙ У 1903 РОЦІ

Друкує й видає щотижня "Нешонал Паблишерс Лимитед", друкарська і видавнича спілка заінкорпорована згідно з законами провінції Манітоба в своїм головнім бюрі в місці бізнесу й побуту, 462 Гаргрейв Стріт, у місті Вінніпегу у згаданій Провінції.

Річна передплата: У З'єднаних Стейтах Америки і в Європі $9.00

Всі листи треба адресувати:

FREE WORLD

462 Hargrave Street Winnipeg 2, Man. R3A 0X5 Phone 943-6565

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPT., OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH.
Registration Number 1277

Рукописів не вертається, хіба на бажання автора, однак, редакція не гарантує вороткої достави. За зміст оголошень, як всі рукописи, світлини чи надіслані до використання інші матеріяли, ані редакція, ані видавництво не відповідають.

ДО ВІДОМА ВСІХ УКРАЇНЦІВ ВІЛЬНОГО СВІТУ

про відкриття першого Бюра Посередництва українських подруж "Мета", Торонто, Онт., Канада

Постанови Президії Секретаріяту СКВУ, кладуть священний обов'язок на кожного українця, зберегти нашу національну ідентичність у вільному світі. Завдяки напрямним ідеям СКВУ, ми відкрили в Торонто це перше Бюро Посередництва Українських Подруж "Мета", котре буде працювати в ім'я збереження української ідентичності. Мабуть не кожний собі це усвідомив, це небезпечне явище, бо мішані подружжя продовжуються дальше.

Факт, що велика частина нашої молоді у вільному світі в найближчому майбутньому може безповоротно відійти від Української Нації в чуже середовище, є незаперечним.

Незаперечним фактом є також і те, що наша молодь у країнах вільного світу є окружена середовищем міжнаціональних груп, де всі сили направлені на те, щоб притягнути її до себе, позбавити її зв'язку з родинним домом, та її національним корінням.

З огляду на розсіяність нашого поселення у вільному світі, моральним завданням нашого Бюра, допомагати нашій молоді і всім самітним паням і панам, щоб без надмірних зусиль могли знайти відповідно-дібраного партнера, а одружившися, могли заложити свою щасливу українську родину. Рідна мова дозволить їм плекати у своїй хаті національно-культурні традиції, чисто українського характеру.

Лише за посередництвом такого Бюра, ми можемо обмежити мішані подружжя до мінімум, як також знизити число повільного але впевненого явища асиміляції нашої молоді.

Наше Бюро може до сягнути дуже великих успіхів, але при умовинах, коли всі наші парохіяльні уряди, всі наші організації та установи, підтримають наші шляхотні наміри і будемо взаємно співпрацювати. Тільки таким шляхом, ми впевнено дійдемо до мети і збережемо НАШУ МОЛОДЬ, НАШІ УКРАЇНСЬКІ РОДИНИ ДЛЯ НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ!

Національно свідомі родини, це є добре зорганізована спільнота, це запевнений авторитет всіх і всього, що українське. Це одинокий вихід, щоб будування наших українських родин, поставити на належній національній висоті.

Наше Бюро буде держати живий зв'язок з всіма провінціями Канади, ЗСА, Аргентіни, Бразілії, Европи та Австралії.

Наше Бюро дає повну гарантію про дискретність. Крім працівників Бюра ніхто не буде знати ні прізвища, ні адреси, цієї особи, що подала до нашого Бюра оголошення, так довго, аж особа сама виявить свою ідентичність, коли і кому буде бажати.

Всі українські газети й журнали, ласкаво просимо передрукувати це повідомлення. Всі наші організації, установи, парохіяльні уряди, ласкаво просимо вивісити це повідомлення в місцях, де всі можуть читати. Вістку про відкриття нашого Бюра, просимо передавати з уст до уст, а заінтересованим, передавати нашу адресу.

Бюро відкрите для всіх українців різного віку. Просимо звертатися до нас з повним довір'ям. Ваші зауваги та пропозиції, просимо писати на адресу:

Executive Committee "Meta", P. O. Box 497, Stn. "D", Toronto 9, Ont., Canada

Це бюро є тепер Відділом ч. 4 "МЕТИ".

(Ст. стор. 398)

"АМЕРИКА", Філядельфія, 17.березня 1973 р.

Ще про сватання

З правдивим вдоволенням і подивом прочитав я знаменну статтю проф. Івана Кузич-Березовського під заголовком „Сватання", що її помістила „Америка", з 21 і 23 лютого 1973. Ця стаття має велику вартість з огляду на науковий підхід до сватання і на дуже переконливе насвітлення шляхетної і почесної ролі свах, сватів і сватання в подружніх звязках наших українських княжих і королівських родів. Стаття є теж дуже актуальна і на часі якраз тепер, коли вже в найближчому часі зачнуть діяти в системі Суспільної Служби СКВУ перші бюра посередництва українських подруж і коли треба перебороти в нашій спільноті безпідставні і шкідливі пересуди та нехіть до того посередництва, щоб воно стало успішним засобом боротьби за українську родину, проти загрози біологічного існування української національної субстанції в розсіянні у вільному світі, в наслідок приросту мішаних вінчань.

Професор Іван Кузич-Березовський є загально відомим і шанованим автором таких визначних творів, як: „Жінка і держава", виданого накладом Анастазії та Йосифа Біловусів у Воррен, Мічіген, 1970, (стор. 291); „Березівське боярство на тлі історії України" й інших.

У вище названій статті п. з. „Сватання" проф. Іван Кузич-Березовський пише, між іншим, ось що: „Таке посередництво є тут у наших обставинах конечне!... Чим ліпші наші батьки-матері, наші дівчата й хлопці від наших київських королів, які сватали своїх синів і дочок за посередництвом сватів?... Невже ж теперішні батьки та матері будуть уважати за пониження і сором те, чого не соромилися наші королі і королівні? Соромитися сватання для щастя-майбутнього своїх дітей, для добра Церкви і нації є великим нонсенсом, тим більше, що сватання має бути строгою таємницею. Наша Церква та парохіяльні школи, якщо хочуть в майбутньому мати парохіян, мусять допомогти в тому ділі"...

Професорові Іванові Кузич-Березовському належиться від усієї нашої спільноти признання та вдячність за ту його позитивну, корисну і неперевершену статтю.

Інж. О. М. Тишовницький
Чет. Арт. УГА (1918-20)
Голова Дорадчої Ради
Центрального Бюра
Посередництва Українських
Подруж в системі СС СКВУ

(Гл. стор. 386, 387)

(Гл. стор. 374, 377, 472 і 473)

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 19. березня 1973 р.

Вп. Пані Тамара Бучинська
Мадрид, Іспанія

Високоповажана Пані !

В долученому осьтут повідомленні нашого Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" є просьба, щоби усі українські часописи передрукували те повідомлення, але в Іспанії нема ніяких українських часописів. (Гл. стор. 388)

Тому, як Голова Дорадчої Ради того Бюра, звертаюся оцим до Вас, як до дикторки української мови в іспанському радіо, з ввічливою просьбою, чи Ви не могли би подати зміст того повідомлення в якийнебудь спосіб до відома усім Українцям і Українкам, що живуть у розсіянні в Іспанії.

Буду Вам вдячний, як Ви будете ласкаві повідомити мене, чи Ви зможете сповнити оцю мою просьбу, а як так, то в який спосіб.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тимовницький

Інж. Омелян Михайло Тимовницький
Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920,
Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА"
і Керманич Льос Анхелєс-кого Відділу того Бюра.
Адреса того Відділу: 1009 Adelante Ave., Los Angeles, Calif. 90042
(Гл. стор. 489)

1 залучник
(Гл. стор. 388)

„Свій до свого по своє"

Цими словами зачинається один з листів, що приходять до Відділу Центрального Бюра Українських Подруж „Мета" в Лос Анджелес. Ці слова писані твердою від праці рукою огородника, столяра і „гендімен" — в одній особі, але диктовані щирим серцем українського патріота, який живе в малому каліфорнійському містечку, де він не має можливости знайти собі дружину Українку. Він пише:

„Дуже дякую Вам за те, що Ви відкрили Бюро Українських Подруж, бо ми, Українці, не повинні мішатися з чужинцями. Хай Вам Бог допоможе у Вашому труді. Для мене краща своя бідна, як чужа багата".

Він готов одружитися навіть зі старшою від нього, або і з вдовою з дітьми, аби тільки була своя, бо, як пише: „своя, як не заплаче, то бодай скривиться"!

Щоб Бюро „Мета" в Лос Анджелес могло знайти відповідну дружину для автора цього гарного листа і щоб такі самі наші бюра у Філядельфії, в Дітройті, в Торонті, у Франції і в Австралії могли сповняти своє завдання, треба, щоб до цих бюр зголошувалося постійно якнайбільше наших людей. Це буде можливе тільки тоді, коли усі наші часописи будуть постійно поміщувати повідомлення та статті про ці бюра, а усі наші Церкви та громадські Установи будуть вивішувати ці повідомлення та статті на видних місцях, так, щоб про ці наші бюра „Мета" довідалися усі Українці і Українки в усіх країнах нашого поселення, цебто навіть ті, які живуть сдинцем, або в малих групках далеко від наших більших скупчень і жадних наших газет не читають, ані до жадних організацій не належать, але до наших церков бодай час від часу приїжджають.

Треба теж, щоб наші публіцисти поміщували в нашій пресі якнайбільше таких статтей, що освідомлювали б наших людей про шляхетну ролю бюр „Мета" та заохочували їх зголошуватися до цих бюр.

Уся наша спільнота буде вдячна за те нашим Владикам, священикам, редакторам і авторам таких статтей, як наприклад, недавна стаття п-і Стефанії Бернадин під заголовком „За збереження нашої молоді", що появилася в „Америці", з 10 березня 1973. В цій статті шановна Авторка оцінює ролю і діяльність бюр „Мета" дуже позитивно та прихильно. Вартість цієї статті є тим більша, що п-і Стефанія Бернадин є провідною діячкою ОЖ ОЧСУ і СФУЖО, так, що появу цієї статті хочеться інтерпретувати, як свого роду апробату посередництва українських подруж тими обидвома дуже заслуженими жіночими організаціями.

→ (Гл. стор. 390)

Можна теж надіятися, що також інші наші визначні діячки і публіцистки нашої діяспори стануть поміщувати в нашій пресі подібні статті і в цей спосіб причиняться до так дуже потрібного розголосу ідеї посередництва українських подруж, без якого то розголосу наші бюра „Мета" не могли б сповняти свого завдання, — затримання, або бодай сповільнення жахливого приросту мішаних вінчань та допомоги у творенні українських родин.

„Мета" — Центральне Бюро Українських Подруж,
Відділ в Лос Анджелес

1009 Adelante Avenue, Los Angeles, Calif. 90042.

Лос Анхелєс, 9. квітня 1973 р.

До Хвальної Управи Радіо-Програми "Голос України"
в Голівуді

Хвальна Управо !

Дуже Вам дякуємо за Вашу ласкаву згоду оголошувати час до часу у Вашій програмі безплатно наше Бюро і пересилаємо Вам осьтут наш текст такого одно-мінотового оголошення, що різниться дещо від того тексту, який ми чули вчера, а то зі слідуючих причин: (Гл. стор. 396)

1. Наше Бюро не є комерційним доходовим підприємством, тільки суспільною громадською установою, що працює зовсім безкорисно і безплатно.

2. Ціллю нашого Бюра є обслуговувати не тільки старших людей, яким надоїла самітність, але в першу чергу нашу повнолітну молодь, хоч вона не почувається самітною бо, як не має відповідного українського товариства, то дуже легко знаходить собі товариство чужинців і одружується з ними та в той спосіб відходить часто від нашого народу і наших Церков.

3. Тутешний Відділ того Бюра не є приватною власністю ані інж. Тимовницького ані нікого іншого і Рада Суспільної Служби СКВУ може колинебудь назначити іншого керманича того Відділу. Тому не треба подавати назвиска керманича того Відділу.

4. Число телєфону нашого Бюра є 257-7243, а не таке, як ми його чули вчера /257-7263/.

Ваше безплатне виголошування залученого осьтут тексту буде причинюватися активно до боротьби проти жахливого приросту мішаних вінчань нашої молоді і за те належиться Вам признання і вдячність цілої нашої спільноти, для добра якої також працівники нашого Бюра жертвують зовсім безплатно не тільки свій час і працю, але й покривають зі своєї кишені усі видатки в звязку з веденням того Бюра.

Зі щирим привітом і пошаною:

Залучник
(Гл. стор. 396)

"МЕТА" - ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ
ВІДДІЛ В ЛЬОС АНХЕЛЄС

(Гл. стор. 395)

Увага, увага ! З ініціятиви і під патронатом Ради Суспільної Служби Світового Конґресу Вільних Українців діє в Льос Анхелєсі Відділ Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" зі світовим засягом діяння.

Ціль того Бюра є поміч у твореннi українських родин. До него можуть зголошуватися о безплатне посередництво усі ті українці і українки, що бажають одружитися, а не мають відповідних українських партнерів до одруження. Голоситися можуть не тільки старші, але й молодь понад 18 літ життя, або й батьки такої молоді.

По ближчі інформації телєфонуйте на число 257-7243.
Те число варта записати і я Вам його ще раз повторю, бо це є число безплатного суспільного посередництва українських подруж: 257-7243.

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your ref. .....
Our ref. MT/101/ 73

Date 11. 4. 1973

ВШП. Інж. Михайло Тишовницький
Лос Анджелос,
ЗСА

Вельмишановний Пане Інженере,

Щиро дякую Вам за надсилання фотокопій із матеріялів про нашу справу та її розвиток - "Мету". Радію, що вдалося ту важливу справу зрушити з місця, і вона знайшла прихильний відгук у вільному світі.

"Мета" може а теж і повинна мати своїх представників у всіх більших країнах, де живуть українці. В тій справі треба зверта тися до централь суспільно- громадських. Коли такі адреси / я кажеться вже деякі/ потрібні, радо послужу. (Гл. стор. 420 і 421)

Коли йдеться про терен Великої Британії, то вже від багатьох років займається свого роду посередництвом подруж Відділ Суспільної Опіки Союзу Українців у Великій Британії, помагаючи стягати українок із Польщі, Югославії та інших країн. Буде найліпше, коли "Мета- звернеться до керівника Відділу Суспільної Опіки Централі СУБ, п. Михайла Захарчука , й запропонує йому бути представником або, можливо, що на його рекомендацію хтось зміг би зайнятися цією справою, бо в нього дуже багато праці. Писати не його ім'я, а ажреса як повище: 49. Ліндон Гарденс і т. д. (Гл. стор. 425)

Вітаю Вас сердечно й остаюся з висловами

правдивої пошани до Вас,

д-р Святомир М. Фостун
Генеральний Секретар СКВУ

Комунікат

ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ „МЕТА"

По ділових нарадах 24 березня і 2 квітня 1973 та розгляненні численних листів і зголошень петентів, Дирекція Центрального Бюра Українських Подруж стверджує наступне:

Українська преса у вільному світі своєю прихильною настановою до ідеї суспільного посередництва та постійним поміщуванням статтей, комунікатів і повідомлень рішуче вплинула на пробудження національного сумління й оформлення Центрального Бюра Українських Подруж та його відділів.

Українське громадянство радо сприйняло відкриття бюр, як успішний засіб поборювання асиміляційних процесів і збереження української національної субстанції в розсіянні та прихильно й спонтанно відгукнулося без огляду на вік, рід, освіту, релігійні переконання і країну замешкання.

З причини постійного напливу численних листів, ЦБУП, в першій організаційній фазі, з технічних причин не було в силі сноєчасно відповісти письмово усім петентам і тому просить про вирозуміння, терпеливість і вибачення. Всі залеглості в листуванні будуть вирівнані в найближчих днях. У багатьох листах, крім щирого признання за творчу ініціятиву, долучено теж щедру пожертву на успішну та корисну для громади діяльність бюр. Усім ентузіястам, прихильникам і жертводавцям щире спасибі за моральну та матеріяльну піддержку. Цікавіше листування та списки жертводавців будуть внедовзі поміщені в щоденнику „Америка" у „Бюлетені" ЦБУП.

Центральне Бюро по довших та основних приготуваннях почало вже нормальну працю. Постійним керівником канцелярії став відомий довголітній вихователь молоді **мгр Володимир Масюк.**

З огляду на видатки, звязані з наладнанням бюра, виготовленням потрібних картотек і книговодства та друком численних формулярів і постійною кореспонденцією, просимо петентів, з винятком молоді та мешканців сателітних країн, долучити до зворотної пошти з виповненим квестіонарем добровільний даток. Це повідомлення не міняє давніших фінансових заряджень деяких крайових бюр.

Центральне Бюро вже приготоване до успішної обслуги всіх можливих теренів. Слід мати на увазі, що тільки численні зголошення створюють пригожі умовини до ефективного полагодження, якщо не всіх то більшості справ.

Відважно та з повним довірям до своєї установи користаймо з суспільного посередництва в творенні спертої на наших найкращих традиціях української родини!

За Дирекцію
Центрального Бюра
Українських Подруж

Д-р М. Ценко
Проф. Ол. Татомир

Бюра Українських Подруж

На листовне бажання численних петентів подаємо для кращої інформації й вжитку нашої спільноти в розсіянні повний список діючих бюр суспільного посередництва українських подруж, прізвища їхніх керманичів і їхні адреси:

1. "Meta" — Central Bureau, Mr. Wolodymyr Masiuk, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

2. "Meta" — Mr and Mrs. Omelan Tyshovnytskyj, 1009 Adelante Ave, Los Angeles, Cal. 90042. U.S.A.

3. "Meta" — Mrs Nastia Hnatiuk, 11499 Continental St., Warren, Mich. 48089. U.S.A.

4. "Meta" — Executive Committee, P.O. Box 497, Stn. "D", Toronto 9, Ont., Canada.

5. "Meta" — Mr. Denys Klymenko, 2 Lake Ave., Cardiff, N.S.W. 2285. Australia.

6. "Meta" — Mr. Wolodymyr Andruszczak, 9, Rue Casimir Bremier, 38000 Greenoble, France.

Хта бажає користати з послуг одного із вичислених бюр, повинен негайно повідомити його про те листовно. Бюро без проволоки вишле потрібні формуляри, що по виповненні дадуть чіткий огляд духових і фізичних приємет петента. Це значно облегшить бюрові навязати контакт з відповідною особою.

Центральне Бюро та Відділи тісно співпрацюють із собою. В міру потреби для успішного полагодження справи вони обмінюються виповненими квестіонарями.

Одиноким завданням бюр є в цей важний історичний час помогти українській спільноті в розсіянні зберегти її національне обличчя!

„Мета" — Центральне Бюро Українських Подруж

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Льос Анхелес, Каліфорнія,
23. квітня 1973 р.

Вп. Пан Ігнат Білинський, Редактор "Америки"
у Філядельфії

Високоповажаний і Дорогий Пане Редакторе !

Дякую Вам якнайсердечніше за те, що Ви стало поміщуєте в "Америці" усі статті, повідомлення і комунікати в справі Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і що в той спосіб причинюєтеся в рішальній мірі до боротьби проти жахливого приросту мішаних вінчань і до допомоги у творенні українських родин.

Завдяки Вам "Америка" є одиноким в ЗСА часописом, що з таким зрозумінням і прихильністю ставиться до тієї дуже важливої справи, яка є одною з найважніших, як йдеться про збереження української біольоґічної субстанції поза рідними землями. Тому і Вам особисто і редаґованій Вами "Америці" належиться за те вдячність і пошана від цілої нашої спільноти.

Прошу прийняти і від мене особисто щирий привіт і вислови правдивої пошани і глибокої вдячности до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА"

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Льос Анхелєс, 26. квітня 1973 р.

Вп. Пані Леся Куриленко Вахнянин
Льос Анхелєс

Високоповажана і Дорога Пані Лесю !

Підчас Вашого побуту в нашому домі на Великдень Ви сказали для забави товариства карт в звязку з посередництвом українських подруг. Той карт - це вислід непорозуміння, яке ми хотіли би оцим листом вияснити.

Усі ми здаємо собі справу з того, що ми, як політична українська еміґрація, маємо два найважніші завдання: /1/ Поміч нашому народові на рідних землях у його нерівній боротьбі з москалями за людські права і /2/ Боротьба за збереження українства поза рідними землями.

Як йдеться про це друге завдання, то найбільшою загрозою збереження українства у розсіянні є мішані вінчання нашої молоді і тому ми обоє вже від десяти літ боремося в нашій пресі за суспільне посередництво українських подруг, як один зі засобів проти масового національного і віровизнаневого самовбивства через мішані вінчання. За тих 10 літ ми помістили на цю тему в нашій пресі у всіх країнах нашого поселення десятки статтей і написали десятки листів до різних наших установ та провідних людей. У висліді тих наших старань, з початком цего року з ініціятиви і під патронатом наших найвищих установ, а іменно Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців і Ради Суспільної Служби СКВУ оформлено у Філядельфії Центральне Бюро Українських Подруг зі світовим засягом діяння і шести Відділами: 3 в ЗСА, 1 в Канаді, 1 в Австралії і 1 у Франції.

Ця наша акція очевидно дуже не подобається москалям, які хотіли би, щоби ціла наша еміґрація якнайскорше винародовилася і перестала існувати, як свідома українська спільнота. Длятого вже 8 літ тому в Київському ілюстрованому тижневику "УКРАЇНА", ч.43 /459/ з 24. жовтня 1965, появилася на приказ Москви стаття, повна їді і грубої лайки, під наголовком "Недобиті женяться", в якій між іншими є тех такі поіменні епітети, як "безнадійно стара діва і расистка фрейлен Тимовницька", а також кпини і насміх з проєктованого нами суспільного посередництва українських подруг. (Дальше стор. 495)

Знаючи Вас, Дорога Пані Лесю, вже майже 20 літ, з Вашої високо патріотичної і жертвенної праці в ділянці української музики, ми впевнені у тому, що згаданий на вступі оцего листа карт був тільки висліком непорозуміння і несвідомости, а не злої волі, чи неприхильности до нашої боротьби за збереження нашої молоді при українстві. Ми знаємо тех, що за Вашу безкорисну працю для нашої громади люблять Вас усі і поважають усі таксамо, як і ми та що Ви маєте величезний вплив серед нашої молоді. Тому звертаємося оцим до Вас з просьбою, щоби Ви ужили того Вашого впливу на пропаґанду суспільного посередництва українських подруг серед нашої повнолітної молоді в Льос Анхелєс, щоби вони користали з послуг нашого Бюра, як хотять одружуватися, а не мають відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя. Тим Ви причинитеся до збереження українства у вільному світі і за те ціла наша спільнота буде Вам вдячна.

Отже числимо і надіємося на Вашу поміч і сердечно Вас поздоровляємо:

"МЕТА" - ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ

Адреса: "МЕТА", 1321 W.Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

(Один лист адресований і висланий до кожного з слідуючих Владик окремо.)

3. травня 1973 р.

До Їх Еміненції Блаженнішого Кир Йосифа Кардинала Сліпого
До Їх Ексцелєнції Високопреосвященнішого Митрополита Кир Амвросія Сенишина
До Їх Ексцелєнції Високопреосвященнішого Митрополита Кир Максима Германюка
До Їх Ексцелєнції Високопреосвященнішого Митрополита Кир Мстислава Скрипника

Емінеціс ! Ваше Блаженство ! Ексцелєнціс ! Високопреосвященніший Владико !

В останніх 10 роках появилися в нашій пресі десятки статтей, в яких вказувано на жахливий приріст мішаних вінчань, як на загрозу самого біольоґічного існування українства поза рідними землями і в яких висказувано домагання створення та постійного ведення суспільного посередництва українських подруж, як одного з конкретних і практичних засобів рятування нашої спільноти від масового національного і віровизнаневого самогубства через мішані вінчання, що ведуть до відходу більшости мішаних подруж і їхніх нащадків від наших Церков і від нашого народу.

Внаслідок того домагання української прилюдної опінії повстало з початком цего року з ініціятиви Секретаріяту СКВУ і Ради Суспільної Служби СКВУ наше Центральне Бюро Українських Подруж "МЕТА", як суспільно-громадська установа зі світовим засягом діяння. Те Бюро є підчинене Раді Суспільної Служби при СКВУ і руководиться високим морально-національним стандартом. Одиноким завданням Бюра є припинення або бодай сповільнення приросту мішаних вінчань та допомога у творенні українських родин через посередництво подруж для тих наших людей, що бажають одружитися, а не мають відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя. Ближчі інформації про Бюро є в залучених осьтут фото-копіях з нашої преси. Наразі вже розпочинається праця в 6 Відділах нашого Бюра: 3 в ЗСА, 1 в Канаді, 1 в Австралії і 1 у Франції, а в міру можливости і потреби будемо відчиняти більше Відділів, також в інших країнах нашого поселення.

Розпочинаючи нашу працю, здаємо собі справу з того, що на нашому шляху до наміченої мети і успіху є дуже богато трудноцїв, таких, як упередження, пересуди, несвідомість, брак зрозуміння, релиґійна і національна обоятність, опортунізм, легкодушність і т.п. Проти нас є тех Москва, в якої інтересі є, щоби ми якнайскорше винародовилися через мішані вінчання і перестали існувати, як свідома українська спільнота. Доказом такої настанови Москви є поміщена на її приказ в Київському тижневику "УКРАЇНА", ч.43 /459/ з 24.жовтня 1965, стаття п.н. "Недобиті женяться", в якій є вульґарні кпини і насміх з проєкту суспільного посередництва українських подруж у вільному світі та груба лайка поіменно під адресою авторів статтей про потребу такого посередництва.

Ми вповні свідомі того, що усі ті трудноцї і противенства ми зможемо перебороти тільки при Божій помочі і тому звертаємося оцим з ввічливою і горячою просьбою о благословенство тої нашої праці, так дуже важної і потрібної для добра нашого народу і наших Церков.

Просимо прийняти вислови нашої глибокої пошани і відданости:

За Дирекцію Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА":

(На усіх 4 листах, висланих до поданих вище Владик, були всі три власноручні підписи)

Др. Микола Ценко Проф. Олександер П. Татомир

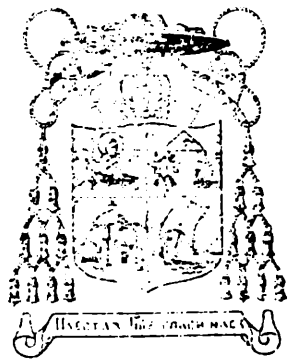
За Дорадчу Раду Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА":

Омелян Михайло Тишовницький

(Гл. стор. 402-404)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Голова

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ
МИТРОПОЛИЧИЙ ОРДИНАРІЯТ
У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
Злучені Стейти Америки

UKRAINIAN CATHOLIC ARCHDIOCESE
815 North Franklin Street
PHILADELPHIA, PENNSYLVANIA 19123
United States of America

4-го травня 1973
484/73 О

Христос Воскрес!

До
Світлого Центрального Бюра
Українських Подруж „МЕТА"
на руки
Високоповажаного п.інж.
Михайла Тишовницького,
Голови у Філядельфії

Високоповажані Панове!

Отримав Ваше цінне письмо зі залучниками з дня 3-го травня ц.р. Ґратулюю всім Співробітникам! Знаю з досвіду, що праця в цьому напрямі не є легка, але буде хосенна для нашої Української Церкви і української спільноти.

Широ здоровлю Вас усіх та передаю Архиєрейське благословення на Вашу працю.

З найкращими побажаннями залишаюся щиро відданий в Христі Господі,

+ Амвросій
МИТРОПОЛИТ
Філядельфійський Архиєпископ

Ukrainian Orthodox Church of U. S. A.

MOST REVEREND MSTYSLAV S. SKRYPNYK
- ARCHBISHOP OF PHILADELPHIA AND METROPOLITAN
OF THE UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
OF THE U. S. A.

Січень 6, 1973

P. O. BOX 595
SOUTH BOUND BROOK, N. J. 08880
TEL.: EL 6-0090

"М е т а"- Центральне
Бюро українських Подруж.
Філядельфія, Па.

Достойні Панове,

Дякую за Ваші інформації про "М е т у", вони доповнили ті, що їх подала наша преса і комунікати Секретаріяту УКЖ, що їх регулярно одержую, як член того Секретаріяту.

Вважаю, що постання централі посередництва для зав"язання українських подруж являється добрим задумом. Свідомий, що до повної реалізації цього задуму потрібний довший час, будуть на цьому шляху більші й менші труднощі, але резигнувати з здійснення цієї почесної ідеї - було б великою необачністю.

Тому бажаю ініціяторам і працівникам " Мети" всебічної Божої допомоги та щирої допомоги з боку всього українського патріотичного загалу у всьому вільному світі!

Христос Воскрес!

+ Мстислав

Митрополит.

**КАНЦЕЛЯРІЯ
УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО
МИТРОПОЛИЧОГО ОРДИНАРІЯТУ
В ВІННІПЕГУ**

ARCHBISHOP'S CHANCERY
235 Scotia Street
Winnipeg 17, Manitoba

Вінніпеґ,дня 9 травня 1973.

Високоповажаний Пан
Др.Микола Ценко,
Директор Бюра "Мета",
Філядельфія,ЗДА.

Високоповажаний Пане Докторе:

Щиро дякуємо Вам за листа з дня 3-го травня ц.р. та долучені інформації в справі діяльности Центрального Бюра Українських Подруж "Мета".

Ми незвичайно радіємо заіснуванням такого бюра,що має своїм завданням посередничати й уможливлювати чисто українські подружжя.Це,без сумніву,життєва проблема українства в вільному світі,на поселеннях.

Оцим висловлюємо Вам глибоке признання за цю, неоціненої ваги працю для збереження українського народу та українського характеру Церкви у розсіянні.

З побажанням якнайкращого успіху в Вашій цінній праці засилаємо всім членам Дирекції і Ради Бюра "Мета" Наше архиєрейське благословення.

З пошаною в Христі Господі відданий Вам,

+ М. Максим

МАКСИМ, Митрополит.

UKRAINIAN MARRIAGE BUREAU

At popular request, we give a complete list of active bureaus dealing in introducing Ukrainian persons contemplating marriage.

1. "Meta" – Central Bureau, Mr. Wolodymyr Masiuk, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, USA.

2. "Meta" – Mr. and Mrs. Omelan Tyshovnytskyj, 1009 Adelante Ave., Los Angeles, Cal. 90042. USA.

3. "Meta" – Mrs. Nastia Hnatiuk, 11499 Continental St., Warren, Mich. 48089. USA.

4. "Meta" – Executive Committee, P.O. Box 497, Sta. "D," Toronto 9, Ont., Canada.

5. "Meta" – Mr. Denys Klymenko, 2 Lake Ave., Cardiff, N.S.W. 2285. Australia.

"Meta" – Mr Wolodymyr Andruszczak, 9 Rue, Casimir Bremier 38000, Grenoble, France.

Whoever wishes to take advantage of the services provided by these bureaus, may contact them by letter. The bureau will send necessary forms which when completed, will provide information in selecting a suitable potential mate. All matters are kept in the strictest confidence.

The only purpose of the bureau is to assist the Ukrainian community in preserving its national heritage.

Подяка і прохання

Від десяти років появлялися в нашій пресі численні статті про потребу суспільного посередництва українських подруж. Розсилано теж десятки листів в цій справі до наших найвищих установ та до провідних духовних і світських осіб. Усе те оставало без успіху так довго, поки не знайшлися одиниці, що зуміли перевести цю ідею в діло, яке тепер називається **„Мета" — Центральне Бюро Українських Подруж.** Тим одиницям належиться за те прилюдна подяка:

Першими, що взялися за практичну реалізацію тієї ідеї були проф. Олександер П. Татомир, д-р Микола Ценко і п-і Лідія Бурачинська; дальше — Президія Секретаріяту СКВУ, відтак Екзекутива Ради Суспільної Служби та Координаційна Рада Суспільної Служби при ЗУАДК.

Але навіть найбільші зусилля, труд і посвята одиниць не зможуть осягнути наміченого успіху без доброї волі і співпраці нашого загалу — наших Владик, священиків, редакторів, публіцистів, виховників, батьків, молоді та всіх тих, що їм лежить на серці будучність українства поза Рідними Землями. — Без прихильности, моральної та матеріяльної піддержки, заохоти тієї справи не всилі дійти до тієї **Мети,** якою є затримання, або хоча б сповільнення приросту мішаних вінчань і допомога у творенні українських родин. То ж до усіх Вас прохання: Прямуймо всі разом - спільно з вище згаданими установами до наміченої **Мети!**

Інж. О. М. Тишовницький
Чет. Арт. УГА 1918—1920
Голова Дорадчої Ради
Центрального Бюра
Українських Подруж
і Керманич Відділу Бюра УП
в Лос Анджелес

(Гл. стор. 489)

З В Е Р Н Е Н Н Я

ДО УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В УСІХ КРАЇНАХ ПОСЕЛЕННЯ ПОЗА РІДНИМИ ЗЕМЛЯМИ

З ініціятиви і під патронатом Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців і Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ та Координаційної Ради Суспільної Служби при Злученому Українському Американському Допомоговому Комітеті постало з початком 1973 р. Центральне Бюро Українських Подруж "МЕТА", як один з конкретних і практичних засобів рятування нашої спільноти від масового національного і віровизнаневого самогубства через мішані вінчання,що в деяких поселеннях доходять вже до 100 відсотків і ведуть до відходу більшости мішаних подруж та їхніх нащадків від українських Церков і від українського народу.

Центральне Бюро Українських Подруж "МЕТА" є суспільно-громадською установою,підчиненою Раді Суспільної Служби СКВУ і руководиться високим морально-національним стандартом та має світовий засяг діяння.Одиноким завданням того Бюра є припинення або бодай сповільнення жахливого приросту мішаних вінчань та допомога у творенні українських родин при помочі усіх можливих засобів,з яких одним з найважніших є посередництво подруж для усіх тих наших людей,що бажають одружитися,а не мають відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя.

Високопреосвященніші Митрополити: Кир Амврозій Сенишин,Кир Максим Германюк і Кир Мстислав Скрипник прислали Бюрові "МЕТА" архиєрейські благословення і побажання успіху в тій так дуже важливій і потрібній праці для добра нашого народу і наших Церков.

Йдеться отже тепер про те,щоби наша спільнота використала якслід той засіб,що його створили проводи наших найвищих суспільно-громадських установ і поблагословили найвищі Архиєреї наших обох Церков.Тому звертаємося оцим зі слідуючим проханням до цілого українського загалу у всіх країнах поселення поза рідними землями:

●Просимо усіх Всечесніших Отців Душпастирів заохочувати вірних до творення українських родин та до користання з послуг "МЕТИ" усіх тих наших людей,що бажають одружитися,а не мають відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя.Оцю просьбу до Всечесніших Отців Душпастирів УКЦ попираємо ще й тим,що покликуємося на Постанову ч.41 Четвертого Архиєпископського Синоду УКЦ в 1969 р. в Римі, в якій сказано,що "Синод перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя".

●Просимо Хвальні Управи усіх наших організацій: /а/При всяких нагодах,таких,як сходини,збори і інші,освідомлювати своїх членів про винарододовлюючі наслідки мішаних вінчань і поширювати ідею творення українських родин./б/Уряджувати як можливо найчастіше фестивалі,пікніки,танці,прогулькі і табори,що давали б нашій молоді якнайбільше нагод до стрічі і пізнавання себе./в/Заохочувати до користання з послуг "МЕТИ" усіх тих,що бажають одружитися,а не мають УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя. /г/Час від часу переводити збірки на "МЕТУ",бо "МЕТА" не жадає ніяких оплат від своїх клієнтів і не платить нічого своїм працівникам,але потребує грошей на друки, поштові марки і інші бюрові видатки./ґ/Вивісити оце ЗВЕРНЕННЯ на видному місці.

●Просимо Хвальні Редакції помістити ласкаво оце ЗВЕРНЕННЯ і час до часу його передруковувати,а також поміщувати на цю тему не тільки надсилані матеріяли,але і редакційні статті,що освідомлювали б наш загал про ціль і акцію Бюра "МЕТА".

●Просимо усіх передових і провідних діячів нашої спільноти,яким будучність українства у вільному світі лежить на серці,щоби Ви активно співпрацювали з Бюром "МЕТА" при помочі особистих розмов зі знаними Вам кандидатами і кандидатками до подружжя та заохочували їх до того,щоби вони зголошувалися до "МЕТИ".

●Просимо кожну українську людину взяти під увагу,що жиди жили в розсіянні майже 2,000 літ,а не затратили своєї віри ані народности та відбудували тепер свою державу і що до того причинилися у великій мірі їхні посередники подруж "шадхени". А де є нині у світі свідомі свого українства нащадки великої еміґрації,що вийшла з України з Мазепою по 1709 р. і не подбала про посередництво українських подруж, хоч бачила,як успішним було вже й тоді посередництво жидівських подруж ?

●Просимо усіх наших кандидатів і кандидаток до подружжя та їхніх батьків подумати: Чи Ви хочете,щоби Ваші діти і внуки через мішане вінчання пропали для нашого народу і наших Церков,а може тех і для Вас самих ? Як не хочете,а не маєте відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя,то зверніться з повним довірям до "МЕТИ". Усі працівники "МЕТИ" є зобов'язані до абсолютної дискреції.Посередництво відбувається виключно через пошту.Як напишете або зателєфонуєте до "МЕТИ",то дістанете поштою до виповнення квестіонар,в якому не подасте ані свого імени ані назвиска ані адреси.По отриманні того виповненого Вами квестіонаря "МЕТА" пересилає його відповідній для Вас особі,а Вам посилає рівночасно виповнений нею квестіонар.Ви обоє пишете до себе анонімно і підписуєтеся тільки числом,отриманим від "МЕТИ".Заліплену коверту адресуєте "Від ч...для ч..." і висилаєте її в другій коверті до "МЕТИ",а "МЕТА",не отвираючи Вашого анонімного листа,пересилає його в іншій коверті до особи,до якої Ви той лист написали.Таку анонімну переписку можете продовжувати так довго аж доки самі рішите подати собі взаїмно свої імена,назвиска і адреси.На тім посередництво "МЕТИ" кінчиться,хиба що з листів даної особи побачите,що вона для Вас невідповідна,то звертаєте її квестіонар "МЕТІ",а "МЕТА" вишле Вам квестіонар іншої особи.

"МЕТА" має тепер 6 Відділів,до яких треба звертатися на слідуючі адреси: (1)"МЕТА",1321 Lindley Ave.,Philadelphia,Pa.19141,USA;(2)"МЕТА",1009 Adelante Ave.,Los Angeles,Calif.,USA;(3)"МЕТА",11499 Continental St.,Warren,Mich.48089, USA;(4)"МЕТА",P.O.Box 497,Stn."D",Toronto 9,Ont.,Canada;(5)"МЕТА",Mr.Denys Klymenko,2 Lake Ave.,Cardiff,N.S.W.2285,Australia;(6)"МЕТА",Mr.Wolodymyr Andruszczak,9 Rue Casimir Bremier,38000 Grenoble,France.

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Інж. Омелян Михайло Тишовницький, Голова

ДИРЕКЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА"

Адреса: "МЕТА", 1321 W.Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

15. травня 1973 р.

ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА"

ОБІЖНИК Ч. 1

/А/ Один примірник кожного одержаного від клієнтів виповненого квестіонаря і заяву до того квестіонаря, для якого в даному Відділі нема відповідної пари, треба переслати негайно до Централі ЦБУП "МЕТА" у Філядельфії.

/Б/ Оба ті документи Централя буде переховувати у себе так довго, ах зможе дібрати для даного клієнта, чи клієнтки, відповідну пару і тоді перешле мущині тої пари квестіонар, що його виповнила жінка, а їй вишле рівночасно його квестіонар, але перед висилкою змінить на квестіонарях і заявах поза-Філядельфійські реєстраційні числа на Філядельфійські і долучить до кожного квестіонаря, на якому зроблено таку зміну, відповідне, залучене осьтут повідомлення про цю зміну. Зміну числа найлегше зробити так, що можна його або замалювати білою фарбою, т.зв. "сновпейк"-ом, або заліпити кавальчиком білого паперу, а відтак на тій фарбі, чи на тому наліпленому папері, написати нове число.

/В/ Так само треба поступати також тоді, коли Відділ дістане виповнений квестіонар і заяву особи, що була би відповідною парою для особи, якої квестіонар і заяву вислано вже передтим до Централі, але тоді треба долучити короткий лист до Централі з просьбою о зворот усіх документів тої пари, подаючи реєстраційні числа обох осіб, як Централя не вислала ще нікому одержаного передтим квестіонаря.

/Г/ Як якась особа просить, щоби його, або її, квестіонаря і заяви не висилати до Централі, а Відділ не має у себе пари для тої особи, то Відділ може переслати до Централі короткий витяг з квестіонаря з найважнішими даними про ту особу без подавання її назвиска і адреси та попросить о прислання до Відділу виповненого квестіонаря і заяви відповідної особи, а по отриманню тих документів змінить реєстраційні числа на свої і повідомить про це клієнта так, як подано вище під /Б/.

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Др. Микола Ценко Проф. Олександер П. Татомир Мґр.Володимир Масюк

Залучник

НАШ ГОЛОС

Місячник — Видає Асоціяція Українців Америки

OUR VOICE - *Ukrainian Monthly* 133 LAFAYETTE AVE., TRENTON, N. J. 08610

Редагує Колегія: Перейма Евген, Барановський Роман, Борковський Роман, Кузик Дмитро і Шох Орина. Редакція застерігає собі право скорочувати статті і їх справляти. Коментарі, статті, тощо, підписані авторами, їхніми ініціялами чи псевдами не конче висловлюють погляди редакції. Не публікуємо матеріялів призначених для преси; евентуально можемо подати короткий виїзд або коментар. Важливі заяви, комунікати і повідомлення подаємо в скороченнях.

Адреса Редакції: ..... P. O. Box 9134
North Station. ..... Newark, N. J. 07104
Адреса Адміністрації і Асоціації Українців Америки (АУА):
133 Lafayette Ave., ... Trenton, N. J. 08610
Адміністратор: ..... Кузик Дмитро
Річна передплата в Америці ..... 3 доляри
В інших краях: ..... рівновартість 3-ом долярам
Поодиноке число: ..... 30 центів

Рік V. Ч. 5 Травень 1973. No. 5 May 1973. Vol. V.

Мішані вінчання прибирають застрашаючі розміри. "Церковний Бюлетень" УКЦеркви св. Йосафата в Трентоні, Н.Дж., подає за 1972. рік число вінчань 11. З того тільки одна пара вповні українська, обі сторони наші. 10 вінчань з не-українською стороною, то є 91%. І це діється в церкві саме нових іміґрантів. А як будуть стояти ці справи в церквах старих іміґрантів?! І ми не чули, щоби якась централя централь в роді УККА або якась молодеча центральна організація застановлялася над цим і робила якісь протизаходи! Ми давніше підносили, що тут потрібні якісь тижневі або двотижневі вакаційні фестівалі /як це проводять наші земляки в Словаччині/, де молодь всіх організацій і незорганізована мала б можливість запізнавати себе. Бюра Ценка й Татомира не зроблять всього.

"НАШ ГОЛОС" ч.7, липень 1973:

Дальше про мішані подружжя. За нашу нотатку, що мішані вінчання прибирають застрашаючі розміри - 91% в церкві Св. Йосафата в Трентоні в 1972. р., дехто висловився, що може спеціяльний випадок. Тому доповнюємо це повідомлення - в цім році /за півріку/ в цій же самій церкві були 4 вінчання і всі 4 мішані. Отже - 100%. Але наші "милостиво нам правлячі круги" глухі на це.

СВОБОДА, ВІВТОРОК, 15-го ТРАВНЯ 1973

Збільшується кількість мішаних подруж

Трентон, Н.Дж.—„Церковний бюлетень" місцевої української католицької церкви св. Йосафата інформує, що в цій церкві упродовж 1972 р. було всіх 11 вінчань. З цього числа тільки одна пара (молодий і молода) були українцями. Інших десять пар належали до категорії „мішаних подруж" українців з не-українцями. Це зіставлення в одній парафії виявляє аж 91 відс. мішаних подруж серед українців. Треба додати, що йдеться тут про парафію, де в більшості членами є українці-католики вже з останньої еміграції. Такий стан на відтинку подруж є справді застрашаючий, хоч, очевидно, не можна на основі даних з одної парафії цього явища узагальнювати. Все таки, порівнюючи з іншими інформаціями, ці дані кличуть до дуже серйозної застанови. Зріст мішаних подруж серед української громади в Америці і Канади поступає на наших очах, що матиме негативний вплив на наше положення як окремішньої етнічної групи, бо сприятиме асиміляції та денаціоналізації наших людей.

Іван Кузич-Березовський

Денаціоналізація, як наслідок мішаних подруж

Темою цієї статті є докази, якими мудрими, рішучими і відважними в керуванні державами були жінки і дочки провідної верстви Пра-Руси і Руси-України, як довго вони, мов легендарний Антей, держалися рідної землі, народу і своєї віри. З хвилиною, коли одружувалися з чужинцями, приймали за свої їх віру, мову і край, приводили на світ синів, у більшості ворогів рідного народу. Як матері синів у 90% не впливали на них, виховуючи їх, щоб в ім'я науки Христа були менше жорстокі і безоглядні до народу і вітчизни своїх матерей. А ми знаємо, який великий вплив має кожна мати на виховання характеру люблячої її дитини. Нам відомо з описів чужих істориків про наших славних Амазонок, Скитянок, Сарматок, Аорянок, Роксолянок та інших. Знаємо коло десять історичних імен тих славних цариць-володарок включно з нашими королевими Ольгою-Оленою і Романовою Анною.

Пригляньмося трьом з них ще з часів Пра-Руси: Перша — це цариця Масагетів — Тамара (Маса — це многі, численні, а Гети — це наші історичні „Гети", що в бій співаючи і граючи на кобзах). Гети і Маса-гети — це племена Скитів. Згадана цариця проводила особисто армією Масагетів і в горах Бактрії окружила 40,000 армію перського царя Кира, що хотів поневолити Масагетів. Вирізала всіх враз з Киром, 529 р. до Христа, а його голову вкинула в посудину, наповнену кровю Персів із словами: „Напийся, варваре, до схочу крови, якої ти так ціле життя бажав". І Перси залишили Гетів у спокої на довгі літа. Навіть Олександер Македонський, що підбив Персію, Малу Азію і частину Індії, боявся 200 літ пізніше (327 р. до Хр.), виправлятись на Масагетію, памятаючи погром Кира.

Друга цариця — це скитсько-кімерійська володарка „Зоряна". Мідійський цар Кіяксар запросив Скитів на допомогу проти Ассирії. Після розгрому Ассирії Кіяксар вимордував на бенкеті старшину Скито-Кімерійців. Згадана Зоряна обняла провід над осиротілою армією, визначила полководців і особисто попровадила військо до бою та розбила армію Кіяксара. Піметилася за смерть свого чоловіка. Подиктувала Кіяксарові почесний для себе мір, взявши відшкодовання за убитих і у проводі своїх полків повернулася з честю до своєї вітчизни Роксо- чи Росснаки, що була на північ від Бактрії (Масперо т. IX, ст. 321).

Третя, це сарматська цариця Амага, якої чоловік-цар був такий пяниця, що його прозвали „Медоссаком" (мед ссав) і він умер з перепою. Сармати мали у своєму васалітеті т. зв. Малу Скитію в Криму, що мала окремого царя. Скитський цар по смерті Медоссака почав нападати на Херсонез, який був у союзі із Сарматами. Амага кілька разів напоминала скитського царя, який, як і наші Деревляни, легковажив накази жінки-цариці. Тоді Амага взяла із собою 120 найкращих лицарів із трьома кіньми кожний і пересідаючи з коня на коня проскакала за нецілу добу 1,200 стадій (около 190 км.). З розсвітом дня окружила палату скитського царя, захопила і вимордувала несподівано сторожу, стягнула з постелі сплячого царя, убила його, розбудила перестрашену рідню і дворян, заприсягла на вірність молодого сина убитого і зі сходом сонця відїхала. Більше скарг на скитські напади Херсонезці від тієї події не вносили. Це діялось коло 160 р. до Хр. (Полієн-Македонець, „Стратегіка", т. VIII).

На жаль, не відомі нам жінки, сестри і дочки Київських володарів, бо наш літопис розпочинає нашу історію Аскольдом і Диром, як першої русько-української держави, що була не лиш могутньою, але й високо-культурною. За імператора Володимира Святого наша держава простягалась від Фінського заливу по Біле море та ріку Об, відтак р. Колимою до Волги, Волгою до Каспія і Кавказу, побережжям Азовського і Чорного морів до Карпат, Карпатами до джерел Вісли, Вислою до гирла Сяну, звідтам до джерел ріки Нарви, коло Городна до Німана і Німаном до Балтійського моря і Фінського заливу. Кавказькі Касоги, балтійські Жмудь, Корсь, Жемгала, Литва, Летигола (Лотиші) та інші платили Києву дань. Так великої держави не було в ті часи в Європі. Київ від VIII до XII століть був центром культури і віри сходу Европи. Єпископ Бруно, що переїздив через Київ до Печенігів 1008 р. називає Київ найбільшим і найбагатшим містом Европи. Титмар Мерзебурзький говорить про 400 церков і 8 торговищ Києва. Адам Бременський називає Київ — Царгородом сходу Європи. Київська Русь від непамятних часів мала своє власне незапозичене письмо. Святий Кирил 860 р. знайшов в Херсонезі ученого Русина, що мав Євангелію і Псалтир, написані „руськими письмени", живою тодішньою руською мовою. Як відомо, азбуки ніколи не видумує одна людина, це духовний витвір і уліпшування поколінь і століть. Також докладно перекласти Євангеліє і Псилтир з грецької, чи латинської мови та мальованим способом кистю переписати їх, життя одної людини замало. На це потрібно 2—3 поколінь. Христова наука появилася в Херсонезі в I стол. Голосив її правдоподібно апостол Андрій, що прибув із Синопи. В Херсонезі він дізнався, що існує великий руський нарід із столицею в Києві, який апостол відвідав разом із своїми учнями. В I стол. по Хр. Київ існував уже, як релігійний і адміністраційний центр Руси (Ю. Брайчевський, „Як і коли виник Київ", АН УРСР, Київ 1963). Тому центральна гора, на якій була твердиня і найстарше місто до 1-ої світової війни звалася „Андріївською". Кожна легенда має вкриту сивиною тисячоліть правду. Св. Андрій проповідував на тій горі Христову віру Киянам. Кожному може бути ясне, що св. Андрій не їхав проти хвиль в гору Дніпра як турист оглядати київські гори і праліси. Він їхав до центру віри Дажбога, якого фундаменти святині відкопано на тій горі (ібід. ст. 106-9).

На Другому Ефезькому Соборі 381 р. був присутній єпископ Херсонезу „Ефрей", якого ім'я є дискусійної національности, бо назви скитських царів „Малої Скитії", що били свої монети в Криму, є Сарій, Аліїй, Атей, Інсимсій і под. (Страбон). Уже сама назва „руські письмени" доказує, що це була мова Київської держави — Руси, бо іншої в Европі тоді не було. Ті „письмена" доказують, яким культурним осередком тодішнього словянства 130 літ до св. Володимира, був Київ. Імператор Ярослав володів сімома мовами і це допомогло йому стати „тестем цілої Европи" (В. Плющ, „Нариси з історії української медицини", УВАН, Мінхен, 1970, ст. 13). Сини Арослава володіли теж кількома мовами. Імпер. Ярослав мав у своїй великій бібліотеці переклади з грецької, латинської, арабської, сирійської, індійської та інших мов. Так освіченою була і боярська верства тодішньої Руси, про яку митрополит Іларіон говорить, що „ті люди до преізлиху наситившимися премудрости книжної" (ібд. ст. 14). Культура Києва, краса і елегантність нашого жіноцтва, багатий посаг були тою причиною, що до наших королівен сваталося так багато королів чужих народів. Ті наші принцеси і княжни пропали в 90% безслідно, бо що більше, із шкодою для державних аспірацій Руси. Вони були вірні, терпеливі, послушні, добрі господині, матері численних дітей, яких послушно виховували після вказівок чужої віри і проти руських ідей. Приглянемося їм і їх дільности в державах Европи, починаючи від наших найближчих сусідів Польщі і Угорщини.

Польща: Династія Пястів

1. **Київська принцеса Марія Доброніга,** дочка Володимира, сестра Ярослава, висватана за Казимира II Відновителя. Вона старається виховати дітей, як регентка Польщі від 1058 р. (вийшла заміж 1042 р.) в дусі словянського обряду, але дбає про інтереси Польщі. Від 1045 р. постійно плакала перед братом Ярославом про поміч її чоловікові, проти якого повстали племена, підбиті Болеславом І.: Куявяни, Мазовяни, Сіраджани, Лужичани, поморські Русини, а навіть Висляни і Краків. І король Ярослав кількома походами помагав здушувати повстання непольських ще в тих часах, згаданих племен. Найдовше боронилися проти об'єднання з Польщею Мазовяки під проводом князя Маслава і Ярослав аж два рази мусів іти походом на Мазовше, щоб втихомирити Мазовян та впхати їх в польське ярмо. Заходить питання, як віддячилась Доброніга братові і його синам? Перше — висватала братанкові Ізяславові в 1050 р. Гертруду, сестру свого чоловіка Казимира. Друге, коли Ізяслава вигнали з Києва, здерла із свого братанка великі скарби за першу допомогу. За другу зажадала Зах. Галичини, на що Ізяслав мусів погодитися. Чи звернула загарбані скарби Ізяславові, літопис не згадує.

2. Київська княжна, чи королівна, незнана з імени, висватана Добронігою за її сина Болеслава, який помагав Ізяславові. Від неї був син Мечислав (Мешко). Той Мечислав — внук Доброніги жонатий з третьою „Русинкою" княжною, — незнана з імени. Другий внук Доброніги від другого сина Володислава Германа, який звався в польській історії Болеслав Кривоустий, був жонатий з четвертою принцесою **Збиславою** — дочкою київського князя Святослава Ізяславича. Болеслав оженився із Збиславою, щоб забезпечити себе від нападу Ростиславичів, тому Святослав разом з князем Давидом Волинським, жонатим з Полькою, невідомого імени, ссіпили князя Василька Теребовельського. Коли в 1107 році Болеслав Кривоустий напав без виповідження війни на велике, безборонне, багате з торгівлі поморське місто Колобереже (Колобжег), наперед грабив його 3 дні, відтак запалив. Старих вирізав, а коло 8.000 взяв до неволі. Заохочений великою здобиччю, він щороку робив напади на поморських Русинів, — грабив, палив та мордував і вирізував населення. — (Г. Вага: „Поможе в часах пшедісторичних", Торунь, 1934; „Березівське боярство на тлі історії України", стор. 114—116).

Не маємо ніяких згадок, щоб Збислава впливала на жорстокого Болеслава, стаючи в обороні нещасливих вигнанців, які говорили руською мовою. Син Болеслава Кривоустого — Болеслав Кучерявий був жонатий з п'ятою руською княжною **Верхославою,** дочкою Новгородського князя Всеволода. Другий син Кривоустого — Мечислав Старий був жонатий з шостою руською принцесою, дочкою Київського князя Ізяслава II — **Евдокією.** Третій син — Казимир Справедливий був жонатий з сьомою руською принцесою **Оленою** — дочкою київського князя Ростислава. Син Мечислава Старого — Одон був жонатий з 7-мою **руською княжною Вишеславою** — дочкою князя Володимира II, сина Ярослава Осмомисла. Син Казимира Справедливого — Лешко Білий, син української матері, був жонатий з девятою **руською княжною Гремиславою** — дочкою луцького князя Інгвара. — Тут знова варто докладніше приглянутись Гремиславі і її чоловікові Лешкові, синові київської принцеси Олени, якому король Роман Галицький допоміг здобути краківський трон. По смерти Романа, якого Лешко убив під Завихвостом (король Роман був кузен — тіточний брат — Лешка, бо його тета Агнешка була матірю короля Романа), не дав Анні Романовій Галичини ані Волині, а оженив свою трилітню дочку Сальомею з шестилітним сином угорського короля Андрієм II, коронували тих дітей в Галичині на галицьких королів в 1214 році і молода пара дітей відїхала в Угорщину. В 1219 році молода пара засідає на троні галицьких королів, а два роки пізніше (1221) князь Мстислав Удатний бере 13-літнього короля Андрія II і 10-літню Сальомею до неволі. — Гремислава — своячка королевичів Данила і Василька, проти такої „комедії" з дітьми і кривди Романовичів не протестувала. Угорський король Андрій I викупив з неволі молоду пару в 1226 році й виділив їм частину Хорватії, яка була під володінням Угорщини і там вони жили.

Сальомея, в якій було по матері і бабуні 75 відсотків української крови, тужила за Галичиною і коли її батькам уродився син, вона викомбінувала ідею „вічного союзу" Польщі з Угорщиною і почала цю ідею пропагувати на дворі угорського короля і своїх батьків в Кракові. Такий „вічний союз" мусить колись „прилучити" Галичину і Волинь до союзних держав. В 1239 році Сальомея привозить до Кракова 16-літню Конюгунду (Кін-

ту) за дружину своєму 13-літньому братові, які в червні того 1239 року подружились. — Ідея Сальомеї піддержана обидвома сусідами сповнилася за 145 літ. Угорська королівна **Ядвига і Ягайло** „прилучили" до Польщі не лише Галичину і Волинь, але й майже всю Україну. Про це буде ще мова пізніше. — Повертаємось до брата Лєшка — вуйка Сальомеї Конрада Мазовецького, який був жонатий з десятою **руською княжною Агафією,** дочкою князя Святослава Волинського.

Син Конрада — Болеслав був жонатий з одинадцятою **руською княжною Анастазією** — дочкою князя Олександра Белзького. — Другий син Конрада — **Земовит** був жонатий з 1-ою **руською принцесою Переяславою** — дочкою короля Данила. Внук Конрада — Лєшко Чорний оженився з тринадцятою з ряду **руською княжною Грифіною** — дочкою чернігівського князя Ростислава. Другий внук Конрада — Земовит мав за жінку чотирнадцяту **руську принцесу Анастазію**, яка була дочкою короля Льва. Внук Земовита — Тройден мав за жінку 15-ту руську принцесу — дочку короля Юрія — **Марію.** Болеслав Високий — шлеський король був одружений з 16-ою з черги **руською принцесою Вячеславою** — дочкою Київського володаря Вячеслава.

Династія Ягайлонів

Батько короля Ягайла — Ольгерд був охрещений в православній вірі. Його жінками були дві руські княжни: **Марія** — дочка витебського князя, з якою Ольгерд мав 8 дітей і **Юліяна** — дочка тверського князя, з якою мав 11 дітей.

На дворі Ольгерда жив постійний придворний православний капелян, який хрестив, учив дітей читати і писати кирилицею (псалтир) та відправляв щоденні Богослуження для великої родини і дворян Ольгерда. — (В. Ст. Відунас: „Літауєн ін ферганґенгайт унд ґеґенварт").

Ягайло — син Юліяни, народжений коло 1350 року, одержав при хрищенні імя Яків. В 1377 став великим литовським князем, маючи 27 літ, писав кирилицею листи до своїх братів і Витовта, (був сильної будови і грубий). В 1386 році, коли мав 36 літ, засватали його Поляки з 15-літньою Ядвигою — дочкою угорського короля Людвика, яку Поляки покликали на пост королеви Польщі. Трудно повірити, щоб цей литовський „ведмідь" до 36 літ життя не був жонатий з якоюсь руською княжною. Наш літопис мовчить, а Поляки говорять, що Ядвига була першою жінкою (католичкою). — Ядвига була дуже гарна — твердять угорські й польські історики, тому Ягайло „сближувався" до Ядвиги, як „ведмідь до меду". — Це використовує польська Рада Панів і ставить Ягайлові условія. Ось вони:

а) Ягайло зобовязується вихреститися перед шлюбом на римокатолика, а по шлюбі охрестити братів і цілу Литву;

б) Віддати суму 200,000 золотих фльоренів, згідно з умовою шлюбного контракту, першому чоловікові Ядвиги — Вільгельмові Австрійському, з яким Ядвига жила кілька місяців після шлюбу;

в) Ягайло зобовязується заплатити з литовської каси не лише 200,000 фльоренів, але своїм коштом вибрати і віддати Польщі їх давні землі, забрані хрестоносцями, Чехами, Мадярами (Галичину) і Німцями;

г) Ягайло обіцяє, тобто **зобовязується прилучити** „на вічні часи" до Польщі — **Литву і Русь-Україну.**

Ягайло підписав цю умову 15 серпня 1385 року враз із своїми братами і те в себе на Литві в місті Кревї. Таку умову міг підписати і зречися **суверенности Литовсько-Руської Держави,** трикратно більшої просторем і населенням, лиш „варіят" або „закоханий" в 15-літній гарній молодиці, старий 36-літній засліплений красою Ядвиги, **єдиний в** історії Европи „дурний політик" — Ягайло. Ця умова — це явна зрада своєї віри, вітчизни і народу.

В наслідок зради Ягайла, з литовського народу осталось сьогодні лиш 2,711,445 осіб — (Енциклопедія Британніка, т. XIV), а їх за Ягайла було куди більше. Де ж приріст за 15—18 поколінь?

При перехрещуванні на латинство Ягайло (старе литовське імя) змінив на Володислав. Ядвига померла в місяць після народження своєї єдиної дочки Єлисавети (1399). Ягайло женився з німецькою графянкою Анною, яка померла 1416 року (і залишила єдину дочку). Ягайло женився втрете з вдовою Єлисанетою (Польков), яка померла бездітно у 1422 році. 70-літній Ягайло женився в четверте — 4 червня 1422 року з 17 літньою руською княжною Софією (по польськи — Сонька) — дочкою князя Андрія Гольшанського. Від неї мав 3 синів. Найстарший і середущий сини померли нежонаті. Наймолодший син дав початок династії Ягайлонів, яка правила трьома народами 138 літ. Останній з тієї династії — Жигмонт II закінчив своє панування „Люблинською Унією". За той час пропало в „польському кітлі" — 17 руських принцес і князівен без ніякої користи для нашого народу.

Литва. Гедимовичі:

Великий князь Любарт — син Гедимина одружився з княжною не знаною з імени, дочкою Луцького князя Льва. Друга жінка Любарта Ольга, дочка руського князя Константина Ростовського. Витовт Кейстутович був оженений з трьома по черзі руськими княжнами: Анною — дочкою князя Святополка Смоленського, Марією — княжною Лукомською і Юліяною — дочкою Івана Гольшанського. Брат Витовта — Товтивил женився з шостою з ряду руською княжною Анною. Другий брат Витовта — Жигмонт мав дві жінки, які походили з руських княжих родин, але їх імена невідомі.

Литва. Ольгеровичі:

Свидригайло — син Ольгерда мав за жінку 9-ту з черги княжну Анну — дочку князя Тверського. Корибут — син Ольгерда, оженився з Анастазією (десята руська княжна). Володимир — син того ж Ольгерда мав за жінку теж княжну руського походження, але її імени не записано. Сини Володимира — Іван, Омелько і Андрій мали за жінок руських княжен в такому самому порядку: Василису, Анастазію і Марію. Взявши їх всіх разом з жінками Ольгерда є знову поважне число 16 наших князівен.

Сини і внуки Ольгеровичів рущаться і дають початок руським магнатсько-князівським родам — Слуцьким, Пронським, Більським, Кобринським, Гурковичам, Сангушкам, Воротинським, Карачев-

ським, Новосильським, Чорторийським, Ратненським, Заславським, Мостиславським, Корецьким, Кашинським, Гольшанським, Трубецьким, Збаразьким, Вишневецьким, Острозьким, Ходкевичам, Сангушкам, Ганським та іншим. Усі ці княжі роки після Люблинської Унії в 1569 році перейшли добровільно з православя на католицизм.

Чи всі ті згадані 53 королівні й княжні робили щось корисного для своєї батьківщини Руси та православної віри?

Крім княжни Раїни Могилянки — матері Яреми Вишневецького і Софії Тарновської — матері князя Януша Острозького, що заприсягли своїх синів не покидати православної віри, інших можна б почислити на пальцях однієї руки. Решта, понад 45 були до долі своєї батьківщини Україні байдужими, або виховували яничарів на шкоду України. Усі вони спольщилися, покидаючи свою віру і свій народ.

Князі Поморської Руси — Гданське Поморя:

Князь Мстивой був жонатий зі **Звенислявою,** мабуть дочкою Ростиславича. Другий князь Святополк Гданський оженився з Євфрозиною, правдоподібно дочкою галицького князя Володимира Ростиславича. Галицькі князі Рюрик і Володар були жонаті з поморськими руськими княжнами, а Василько з чеською княжною. Це брало Польщу в „три вогні".

Західне Поморя — Щетинське

Ратибор, руський князь Західнього Поморя був жонатий з **Прибиславою** — дочкою Ярослава Святополковича, волинського князя (знову три руські принцеси. — Гляди „Березівське боярство", стор. 112—120).

Скандинавія — (2 принцеси)

Норвезький Гарольд Гардаре одружився з **принцесою Єлисаветою** — дочкою імператора Ярослава Мудрого, а Сігурд — король Норвегії з **принцесою Марією,** дочкою короля Мстислава Київського.

Данія — (2 принцеси)

Король Свен II мав за жінку королену Єлисавету, вдову по Гарольді (гляди: „Жінка і держава", стор. 139—153). Король Валдемар був одружений з Марією, дочкою Володимира, новгородського князя.

Шлезвік — Гольштайн

Король Шлезвіку — Кнут був жонатий з **принцесою Іриною** — дочкою Мстислава, короля Київського.

Німеччина

Генрик IV — цісар Риму, був жонатий з **принцесою Іриною,** дочкою Всеволода Ярослава, київського короля. Бернард II мав за жінку наймолодшу дочку імператора Володимира Великого, але її імя незнанс. Генрик I — граф Штаде, був жонатий з **Евпраксією** Всеволодівною, принцесою київською, а Гунтер — граф Шварцбурга, був жонатий з принцесою, якої імени не занотовано, а яка була дочкою Ярополка-Петра, волинського короля.

Чехія

Вратислав II був одружений з **княжною Марією,** яка була дочкою Володаря або Василька Ростиславичів. Братислав Моравський був жонатий з княжною, дочкою Василька, але теж незнаною з імени. Оттокар II мав за жінку **княжну Кунегунду** — дочку Ростислава, князя чернігівського.

Угорщина — Арпадовичі:

Таксоній — внук Арпада, мав дружу з черги руську княжну, незнану з імени. Син тієї княжни і Таксонія — **Михайло,** це єдине записане руське імя в усій династії Арпадовичів. Дочка Таксонія, незнана з імени — була руською принцесою, правдоподібно жінкою князя Святослава — сина св. Ольги-Олени. Вище згаданий Михайло був жонатий з руською принцесою також незнаною з імени. Усі мадярські хроніки перероблювані пізніше латинниками, так, як наші Греками, з яких повикидувано або позмінювано усі імена руських королівен (гляди: „Жінка і Держава", сторінки 87—138). Що Михайло був жонатий з руською принцесою, правдоподібно, дочкою королени Олени-Ольги, свідчить той факт, що Мадяри помагали Святославові у болгарсько-грецькій війні. Син Михайла — Василь (Вашоли), друге саміне руське імя в історії Арпадовичів, і його брат Володислав теж були одружені з руськими принцесами. А що це були часи Володимира Великого, то, мабуть, це були його дочки.— Володимир після охрещення мав 4 жінки крім Доброніги. Наш літопис виказує 12 синів, а лиш 3 дочки, в тому одної не подає імени, а не виключено, що тих дочок було більше.

Син Василя, король Андрій мав за дружину **Анастазію Ярославну,** яку мадярські хроніки звуть **Агмундою** (ібід). Король **Кольоман** був жонатий з **принцесою Евфимією,** дочкою князя Володимира Мономаха. Альмос, брат Кольомана мав за жінку **принцесу Предиславу,** дочку Святополка Ізяславича. Стефан III був жонатий з **княжною Оленою** — дочкою Ярослава Осмомисла. **Нарій III був жонатий з княжною Оленою** — дочкою Мстислава Удатного. (Разом — 10 українських принцес).

Хорватія

Стефан — король Хорватії був одружений з **княжною Марією,** дочкою князя Романа Даниловича, сина короля Данила.

Болгарія

Король Михайло мав дружину незнану з імени, дочку князя Ростислава чернігівського.

Румунія

Господар Богдан був жонатий з **Марією** — дочкою князя Юрія Коріятовича, князя Поділля. Господар Стефан Великий мав за жінку **Евдокію,** дочку київського князя Олелька. Господар Ілля одружився з **Марією** — дочкою князя Андрія Гольшанського. Господар Петро VI — колишній запорозький козак, мав за жінку Українку, невідому з імени. Господар Могила — жонатий з **боярінею** невідомої з імени, дочкою Мирона Бернавського.

Туреччина

Султан Сулейман мав за жінку **Анастазію Ласовську** звану **Роксолану,** попадянку з Рогатина.

Франція

Генрих I був жонатий з **принцесою Анною Ярославною.**

Візантія

Імператор Ісаак Коммен мав за жінку **Ірину,** дочку Галицького князя Володаря Ростиславича. Цариця Лев Діоген був жонатий з **принцесою Мариною,** дочкою короля Володимира Мономаха.

Принц Андронік Комнен одружився з **принцесою Евпраксією** дочкою київського короля Мстислава. Імператор Олексій III Ангел був оженений з **Евфімією** дочкою Гліба Святославича, князя Білгородського.

Про Евпраксію, жінку Андроніка та Евфимію, подругу Олексія III вартувало б сказати дещо більше. Наші принцеси та княжни були освічені і приготовані до життя. Вони училися читати, писати, чужих мов, лікувати хвороби, варити, пекти; знали етикету поводження княжого, чи королівського двору, знали вишивати, гаптувати, а навіть грати на арфі чи іншому інструменті. **Евпраксія Мстиславна** училася чужих мов і любила студіювати медицину. Наш літопис говорить про неї, що була **„зіло** (дуже) **сведуща в Асклепієвих писаніях".** — (Асклепій, грецький лікар, батько медицини, уродився в Бітинії, місті Пруса — тепер Бурса — 124 року до народження Христа. Написав багато медичних трактатів).

Сестра Володимира Мономаха — **Анна (Янка),** монахиня, заснувала в Києві першу медичну школу при манастирі св. Андрія, в якому вона була ігуменею, знала чужі мови. Після смерти митрополита в Києві (мабуть Григорія) Янка, як голова посольства, згідно з припорученням батька, поїхала в Царгород і привезла нового митрополита Івана II (М. Грушевський: „Історія Руси-України", т. III). У цій школі під проводом Янки вчилася молоденька Евпраксія чужих мов (грецьк) і мову матері Шведки та медицину. Янка померла в листопаді 1112 року.

Евпраксія одружилась з Андроніком в 1112 році, який враз з своїм братом Олексієм померли на чуму в 1142 році. — (Острогорський : „Історія Візантії"). Евпраксія, якій при шлюбі Греки змінили імя на Зоя, мала тоді 35 літ. Вона мала сина Олексія, званого Протосебастос, який був слабого здоровя. Зоя для добра сина посвятилася медицині, правдоподібно, закінчивши медичну школу в Царгороді, написала наукову і дуже солідно опрацьовану медичну працю в грецькій мові під назвою: **„Аліма Маз".**

Ця наукова праця переховується у Фльоренції в бібліотеці Медічів. Наукова праця Евпраксії — це мала медична енциклопедія. Вона поділена на 5 частин і 29 розділів з різних галузей медицини. Три перші частини описують загальну патологію, діягностику та гігієну; окремо гігієну жінки, дитини, харчування та статеву гігієну. Останні дві частини цієї книги-енциклопедії посвячені лікуванні хвороб. (В. Плющ, ібід, стор. 16—18). — Д-р В. Плющ подає, мабуть за московським істориком Лопаревом („Византійський Временник" — т. IX, 1902), що Евпраксія була жінкою грецького імператора Івана II Комнена. Іван Комнен був жонатий 1104 року з Прискою (Іриною) — дочкою угорського короля Володислава Святого і був ровесником батька Евпраксії — Метислава. Більше жінок Іван II Комнен не мав. Від Ірини-Приски мав 4 синів: Олексія, Андроніка, Ісаака і Мануїла. Три перші померли місяць перед смертю батька Івана II, тому імператором зістав Мануїл. — (Острогорський: „Історія Візантії").

Евпраксія — жінка Андроніка була першим доктором - лікарем жінкою в тодішніх часах. Багато лікарських порад з її наукової праці є і нині актуальні. Увесь лікарський світ знає нині з історії медицини, що першою жінкою-лікарем була Грекиня Зоя. Мало кому відомо, що це була Українка, дочка київського короля з XII століття.

Евфимія Глібівна — це жінка грецького імператора Олексія III Ангельоса, сина Ісаака. Коли брат Олексій IV осліпив імператора Ісаака, хотів теж осліпити й чоловіка Евфримії, 17-літнього Олексія III. Молода 16-літня Евфимія запротестувала так рішучо враз з патріярхом перед узурпатором, що той вкинув Олексія III до вязниці разом з осліпленим батьком, але очей йому не виколов. Евфимія загрозила, що коли її чоловік буде осліплений, вона повідомить дідуня (по матері) київського короля Рюрика, а той дозволить Половцям разом з Болгарами (Асеня) ударити на Візантію. Також вимогла права відвідувати свого чоловіка у вязниці. Тоді, коли 18-літня угорська королева Марія — жінка осліпленого Ісаака, виїхала до свого батька, Евфимія, як ангел хоронитель обидвох вязнів в чорній одежі відвідувала їх враз зі своєю прислугою та доживляла. (Михайло Хоніят, митрополит Атен, брат Никити та Безольдус Хрістофорус: „Гісторія Константинополітана"). Ці ж Евфимія висватує Романові, галицькому королеві Анну (гляди: „Жінка і держава", стор. 193—198). Дуже правдоподібно, що Евфимія зорганізувала втечу свого чоловіка з вязниці, мабуть до короля Романа в Галичину і не виключено, що послуговувалась Романовими грішми. Евфимія утікла мабуть разом з своїм чоловіком. Це було 1202 року. Олексій III (може з Евфимією) удався через Угорщину до Риму, а від папи до свого шваґра Филипа Швабського. Від 1202 року про Евфимію немає вже згадки. В рік після утечі з тюрми, Олексій III при допомозі хрестоносців здобув Царгород, випустив з тюрми свого батька Ісаака, а сам коронувався на імператора (17 липня 1203 року). В січні 1204 року вибухла в Царгороді революція і Олексія III замордовано. Чи разом з ним згинула його жінка Евфимія — не відомо.

***

Ось так виглядає історія понад 75 наших королівен та княжен київської та галицької Руси, які повиходили замуж за чужинців. Чи вдалось мені відшукати усіх їх, годі сказати, бо не про всіх занотовано в книжках. Але фактом є, що **всі вони пропали для Руси-України та були цінним джерелом інформації про Русь нашим ворогам.** — Всі вони златинщилися і згречилися. Коли б до них додати ще дочок наших магнатів і козацьких старшин, які поженились з Москалями, то було б їх — тисячі.

Так тягнеться справа до сьогодні. Там на Рідних Землях і тут на наших поселеннях через міщані подружжя ми „розпливаємося" та „тонемо" в „чужому морі". Там — наші дівчата виходять замуж за Москалів, Поляків, Туркменів та усяких інших, а наші хлопці женяться з Московками. Тут, поза Рідною Землею — виходять за англосаксів, Еспанців, Португальців та інших.

Причин до цього є багато і **всі вони болючі** і може краще буде їх не торкати, бо, на жаль, наша еміґрація не дуже любить слухати **болючої правди,** а також це на разі не є темою цієї статті.

Кінчаючи ці слова, кличу: **Ви-**

стерігаймося мішаних подруж, бо вони допровадять нас до загину і до зникнення з лиця землі, а всіми силами піддержуймо національні сватання!

Іван Кузич-Березовський

ДЖЕРЕЛА:

1. М. Грушевський: „Історія Руси-України", тт. 1—10.
2. K. W. Isenberg: "Stammtafeln zur Gerschichte der Europäinhen Staaten" B. I. II. Marburg 1953.
3. M. Wehrman "Genealogie des Pommerschen Herzogshauses" Stettin 1937.
4. H. Balcer "Genealogia Piastow" Krakow 1895.
5. P. Baumagrten "Genealogies et Mariages Orel Dentane des Rurikides Russes" Orientalia Christiana 1927 ta Genealogie de Rurikides o. 55. 1934.
6. M. Wertner "Glossen zur Genealogie der Arpaden". Wien 1888.
7. N. Jorga "Geschite der Rumanischen Volkes B. I. II. Gotha 1905.
8. K. Niesiecki "Herbarz Polski".
9. A. Boniecki "Poczet Rodow W. Ks. Litewskiego".
10. G. Ostrogorski "Geschichte der Byzantynischen Staates" München 1963.
11. В. Златорски: „История на Българската Държава през средните векове". т. I—III. София 1918. стор. 54.
12. "Historia" Stockholm 1934.

Оця стаття Івана Кузич-Березовського появилася в 4 числах "АМЕРИКИ" з 26 і 30 травня та з 2 і 5 червня 1973 р.

Іван Кузич-Березовський

Денаціоналізація, як наслідок мішаних подруж

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., СУБОТА, 26 ТРАВНЯ 1973

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., СЕРЕДА, 30 ТРАВНЯ 1973

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., СУБОТА, 2 ЧЕРВНЯ 1973

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., ВІВТОРОК, 5 ЧЕРВНЯ 1973

"МЕТА" - ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ
Адреса: "МЕТА"-Central Bureau, 1321 W.Lindley Ave.,Philadelphia,Pa.19141

23. травня 1973 р.

До Хвальної Конференції Центральних Українських Молодечих і Студентських Орґанізацій при УККА

на руки В.Ш.Пані Христини Кульчицької, Координаторки вище названих Орґанізацій

Вельмишановна Пані !

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., ПЯТНИЦЯ, 13 КВІТНЯ 1973

Повідомлення

Конференція Центральних Українських Молодечих і Студентських Організацій при УККА підтримує працю-акцію Організації Оборони Людських Прав в Україні — „Смолоскип" і рекомендує своїм складовим Центральним Організаціям і їхнім Відділам розповсюднення памфлетів про українських політичних в'язнів і збиранням підписів в їхній оборони.

За Конференцію:

Христина Кульчицька
координатор

Наліплене осьтут "Повідомлення" є дуже гарне, похвальне, важливе і потрібне, бо воно причиниться до участи нашої молоді в боротьбі за людські права нашого народу на рідних землях і за те належиться репрезентованим Вами Орґанізаціям, як таких Вам особисто, признання і вдячність цілої нашої спільноти.

Не менше важливою і потрібною є поза рідними землями участь нашої молоді в боротьбі проти смертельної загрози самого біольоґічного існування української національної субстанції через хахливий приріст мішаних вінчань нашої молоді.

В "Новому Шляху" з 19.липня 1969 р. пані Др. Марія Савицька подала на підставі зібраних нею матеріялів і СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ, що мішані подружжя українців у вільному світі у великих скупченнях українського поселення сягали вже тоді від 50 до 75 відсотків, а в менших поселеннях від 90 до 100 відсотків. Залучена осьтут фото-копія двох голосів в нашій пресі є доказом, що тепер під цим оглядом є ще гірше, як в 1969 р., бо в Трентоні, який тоді можна було зачислити до ґрупи 50-75 відсотків, є тепер вже 90 відсотків мішаних вінчань.

Длятого дуже потрібним є в нашій пресі Ваше повідомлення, подібне до вище наліпленого, в якому Ви заявили би, що Конференція Центральних Українських Молодечих і Студентських Орґанізацій при УККА рішила:

1/ Орґанізувати фестивалі молоді, про які мова в залученому осьтут "Нашому Голосі";
2/ Піддержувати працю-акцію вже діючого Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і рекомендувати своїм складовим Центральним Орґанізаціям і їхнім Відділам та усій нашій молоді користати з послуг того Бюра та його 6 Відділів /3 в ЗСА, 1 в Канаді, 1 в Австралії і 1 у Франції/ усім тим нашим повнолітним молодим людям, що бажають одружитися, а не мають відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя;
3/ Оснувати і вести при нашій помочі окремий /семий з черги/ Молодечий Відділ Бюра "МЕТА", яке є суспільно-громадською установою, яка постала і діє з ініціятиви і під патронатом та під контролею Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців і Ради Суспільної Служби СКВУ та Координаційної Ради Суспільної Служби при ЗУАДК і якій найвищі Архиєреї обох наших Церков в ЗСА, католицький і православний, а іменно: Високопреосвященніші Митрополити Кир Амврозій Сенишин і Кир Мстислав Скрипник, прислали свої архиєрейські благословення нашої праці в Бюрах "МЕТА", такої важної, корисної і потрібної для добра нашого народу і наших Церков.

Таке Ваше повідомлення стрінулося би напевно тех зі загальним признанням і вдячністю цілої нашої спільноти, бо воно причинилося би до участи нашої молоді в боротьбі проти масового національного і релігійного самогубства через мішані вінчання.

Остаємо з привітом і поважанєм для репрезентованих Вами Орґанізацій і для Вас:

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

(Оригінал цього листа висилано з усіми 4 власноручними підписами.)

Др. Микола Ценко Проф. Олександер П. Татомир Мґр. Володимир Масюк

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Василян Михайло Тишовницький

Вик. Отець Михайло Тишовницький

НАШ ГОЛОС

Місячник — Видає Асоціяція Українців Америки

OUR VOICE - *Ukrainian Monthly* 133 LAFAYETTE AVE., TRENTON, N. J. 08610

Редагує Колегія: Перейма Евген, Барановський Роман, Борковський Роман, Кузик Дмитро і Шох Ірина. Редакція застерігає собі право скорочувати статті і їх справляти. Коментарі, статті, тощо, підписані авторами, їхніми ініціялами чи псевдами не конче висловлюють погляди редакції. Не публікуємо матеріялів призначених для преси; евентуально можемо подати короткий зміст або коментар. Важливі заяви, комунікати і повідомлення подаємо в скорочених.

Адреса Редакції: ..... P. O. Box 9134
North Station. ..... Newark, N. J. 07104
Адреса Адміністрації і Асоціяції Українців Америки (АУА):
133 Lafayette Ave., ... Trenton, N. J. 08610
Адміністратор: ..... Кузик Дмитро
Річна передплата в Америці ..... 3 доляри
В інших краях: ..... рівновартість 3-ом долярам
Поодиноке число ..... 30 центів

Рік V. Ч. 6 Червень 1973. No. 6 June 1973. Vol. V.

Критика Вш. Пана Т. Данилова

Згідно зо статистикою, зібраною д-р Марією Савицькою і оголошеною в "НОВОМУ ШЛЯХУ" з 19 липня 1969, мішані подружжя доходять у нас до 100 відсотків. Щоби рятувати українство від такого масового національного і віровизнанового самогубства, знайшлися люди, що випрацювали в усіх подробицях конкретний і практичний проєкт суспільного посередництва українських подруж і майже від десять років старалися заінтересувати ним наші найвищі установи, але щойно теперішній Секретаріят СКВУ і теперішня Рада Суспільної Служби СКВУ зрозуміли якслід цю ідею і поставилися до неї прихильно. Тому тепер ті самі люди, разом з іншими ентузіястами цієї ідеї, зачали переводити в життя той проєкт та створили Центральне Бюро Українських Подруж зо світовим засягом діяння і з 6 відділами: 3 в ЗСА, 1 в Канаді, 1 в Австралії і 1 у Франції. Що большевики висміяли той проєкт в київському тижневику "УКРАЇНА" ч.43/459/ з 24.жовтня 1965, це зрозуміло, бо їм треба, щоб усі українці якнайскорше винародовилися через мішані вінчання, але чому те саме робить ВШ.П.Данилів в "НАШОМУ ГОЛОСІ" за травень "73 називаючи цю справу маленькою, гумористичною і упокорюючою, він нам не виявив, тільки радить, що"не бюр посередництва, а організації здорового товариського життя молоді потрібно". Як ВШ П.Данилів закінчивби свою пораду заявою, що він має вже випрацюваний в усіх подробицях конкретний і практичний проєкт такої організації і, що він сам готов переводити його в життя зі світовим засягом діяння, так як це роблять тепер ті, що створили суспільне посередництво українських подруж, то це була би конструктивна, продуктивна і хосенна критика, а без такої заяви це тільки "великих слів велика сила та й більш нічого". Таких непродуктивних рад і критик, без охоти взятися самому до конкретної і практичної праці у критикованій ділянці, у нас тьма тьменна, а вислід: знеохочування до праці тих, що хочуть працювати. Посередництво подруж було одним із найважніших засобів збереження жидами своєї національної і релігійної ідентичности через 2.000 років їхнього розсіяння серед нежидівського окруження. Теперішньому Секретаріятові СКВУ належиться за його мудру прихильність до справи суспільного посередництва українських подруж признання, вдячність і пошана цілої нашої спільноти, а не така несправедлива і шкідлива критика, що на неї дозволив собі ВШ.П. Теодор Данилів.

За ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Д-р Микола Ценко Проф.Олександер П.Татомир

За Дорадчу Раду Центр.Бюра Українських Подруж "МЕТА"
Інж. Омелян Михайло Тишовницький -Голова

Bulletin of Ukrainian Culture Center

4315 MELROSE AVENUE LOS ANGELES, CALIFORNIA

Вісті

ВИДАЄ І ЗА ЗМІСТ ВІДПОВІДАЄ УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ОСЕРЕДКУ

Ч. 27/67 ЧЕРВЕНЬ 1973 Рік 9-тий Головний Ред. Оля Муць

"МЕТА" - ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ

З ініціятиви і під патронатом Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців і Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ та Координаційної Ради Суспільної Служби при Злученому Українському Американському Комітеті постало з початком 1973 р. Центральне Бюро Українських Подруж "МЕТА", як один з конкретних і практичних засобів рятування нашої спільноти від масового національного і віровизнаневого самогубства через мішані вінчання, що в деяких поселеннях доходять вже до 100 відсотків і ведуть до відходу більшости мішаних подруж і їхніх нащадків від українських Церков та від українського народу.

Центральне Бюро Українських Подруж "МЕТА" є суспільно-громадською установою, підчиненою Раді Суспільної Служби СКВУ і руководиться високим морально-національним стандартом та має світовий засяг діяння. Одиноким завданням того Бюра є припинення або бодай сповільнення хахливого приросту мішаних вінчань та допомога у творенні українських родин при помочі усіх можливих засобів, з яких одним з найважніших є посередництво подруж для усіх тих наших людей, що бажають одружитися, а не мають відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя.

Високопреосвященніші Митрополити: Кир Амвросій Сенишин, Кир Максим Германюк і Кир Мстислав Скрипник прислали Бюрові "МЕТА" архиєрейські благословення і побажання успіху в тій важливій, потрібній і корисній праці для добра нашого народу і наших Церков.

Просимо усіх передових і провідних діячів нашої спільноти, яким будучність українства у вільному світі лежить на серці, співпрацювати активно з Бюром "МЕТА" через особисті розмови зі знаними Вам кандидатами і кандидатками до подружжя та через заохочування їх до того, щоби вони зголошувалися до "МЕТИ".

Просимо усіх наших кандидатів і кандидаток до подружжя та їхніх батьків подумати: Чи Ви хочете, щоби Ваші діти і внуки через мішане вінчання пропали для нашого народу і наших Церков ? Як не хочете того, а не маєте відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів до подружжя, то зверніться з повним довірям до "МЕТИ", бо працівники "МЕТИ" є зобов'язані до абсолютної дискреції. Посередництво "МЕТИ" є безплатне, а відбувається виключно поштою. Як напишете або зателєфонуєте до "МЕТИ", то дістанете поштою до виповнення квестіонар, в якому не подаєте ані свого імени ані назвиска ані адреси. По отриманні того виповненого Вами квестіонаря, "МЕТА" пересилає його відповідній для Вас особі, а Вам посилає рівночасно виповнений нею квестіонар. Ви обоє пишете до себе анонімно і підписуєтеся тільки числами, отриманими від "МЕТИ". Заліплену коверту адресуєте "Від ч...для ч..." і висилаєте її в другій коверті до "МЕТИ", а "МЕТА", не отвираючи Вашого анонімного листа, пересилає його в іншій коверті до особи, до якої Ви той лист написали. Таку анонімну переписку можете продовжувати так довго аж доки самі рішите подати собі взаїмно свої імена, назвиска і адреси. На тім посередництво "МЕТИ" кінчиться, хиба що перед відкриттям вашої ідентичности побачите з листів даної особи, що вона для Вас невідповідна; тоді звертаєте її квестіонар "МЕТІ", а "МЕТА" вишле Вам квестіонар іншої особи.

"МЕТА" має 6 Відділів: 3 в ЗСА, 1 в Канаді, 1 в Австралії і 1 у Франції. Адреса Відділу в Льос Анхелєсі є: "МЕТА", 1009 Adelante Ave., Los Angeles, California 90042 , а телєфон того Відділу є: 257-7243. Той Відділ провадять: Олена і Інж. Омелян Михайло Тишовницькі

О. З. Павлович

Проблема мішаних подруж

Проблема мішаних подруж для Українців в діяспорі є однією з найважливіших справ. Мішані подружжя спричинюють радикальну асиміляцію, що веде до денаціоналізації будучих поколінь етнічної групи. Вони є тим пістряком, що точить поволі, але пляново, живий організм національного духа народу. Чим більше мішаних подруж, тим більша втрата, як для Української Церкви, так і для української спільноти, бо Церква втрачає своїх вірних, а нарід своїх членів. Сотки, а навіть тисячі, наших людей потонули в чужому морі, а їх повороту до української спільноти, шкода й сподіватися.

Звичайно одиниця із свідомої національної групи стає домінуючою в родині, яка держиться свого етнічного шляху духового розвитку і стихійно та пляново прищіплює свої ідеї у цілу свою родину. Українська людина, а ще до того національно несвідома, або півсвідома, паде жертвою сильнішої індивідуальности. Вона перебирає ментальність тієї етнічної групи, серед якої вона опинилася. Діти таких подруж, з яких одна сторона є римо-католицька або протестантська, стають членами тих Церков і затирають стежки повороту до батька або матері, які є українсько-католицького, або православного віровизнання

Цей стан є застрашуючий і болючий для українського народу в розсіянні, бо руйнує основні первні національної духовности і вносить деструкцію у саме ядро того, що звемо українством. Сьогодні нема нічого важливішого для української спільноти, як боротися за збереження своїх духових здобутків тисячолітньої культури та за відзискання справедливости для Рідної Землі та Церкви. Насаджування чужих ідей для нас, Українців, є шкідливим фактором, бо воно руйнує основу національного духа. Ми мусимо дати відсіч наступові чужих ідей, що ведуть на цвинтар історичного забуття, свого походження. Діти з третього і четвертого покоління, в наслідок мішаних подруж, затратили навіть свідомість свого кровного походження, не говорячи про приналежність до свого обряду чи Церкви. Вони стали вже Американцями, Німцями, Аргентинцями і т.п.

Проти небезпеки денаціоналізації нашого народу є не лише потрібна, але навіть конечна, політична і релігійна боротьба і вона є основним відтинком визвольного змагання. Тяжкою є борня етнічної спільноти Українців у розсіянні серед несвідомих національно родин, які вважають чужинців у своїх родинах за щось вищого, культурнішого, мовляв, вони підносять престиж їх родини до педесталу панськости. Це є наслідки раболіття і нищевартости, які витиснула довголітня панщина. В розсіянні Українці мають свободу свого релігійного й національно-економічного розвитку, бо держави, в яких вони живуть, дають нагоду для їх національно-культурного життя, а навіть підтримують морально й політично їхні стремління до визволення батьківщини їх предків.

Проблема мішаних подруж є саме тому такою важливою. Для збереження української ідентичности в розсіянні, треба насамперед зберігати українську родину, плекати у своєму домі рідну мову та учащати до своєї Церкви, заховувати своєрідні традиції, передані своїми предками та вчити своїх дітей релігійно-національної свідомости; треба посилати дітей до шкіл українознавства і стежити за добром учителів, що були б людьми сильної волі, бо воля є виразом характеру і особовости людини. Не саме читання і писання, але метода навчання мусить мати головну ціль защепити правдиву і національну свідомість: Українські Церкви мають святий обов'язок освідомлювати нове покоління перед загрозою невідповідних подруж з чужинцями, бо через те вони тратять своїх вірних, а нарід своїх членів; українські молодечі організації — СУМА, Пласт, Студентські організації — мають працювати в тому напрямі, щоб свої одружувалися із своїми; а коли українська сторона одружується з неукраїнською, треба, щоб українська сторона мала національну свідомість і духову силу задержати свою національну ідентичність у наступному поколінні.

Коли вже є конечне мішане подружжя, то перед шлюбом обидві сторони повинні полагодити справу відвідування Української Церкви, хрещення дітей, згідно з обрядом, справу релігії в школі і мови, що є найважливіше для виховання молоді.

Треба привітати з радістю створення Центрального Бюра Посередництва українських подруж, яке взяло на свої плечі тяжкий і відповідальний обов'язок перед національною спільнотою Українців щодо збереження нових поколінь, які мають стати в будучині на місце тих, що відходять по свою вічну нагороду.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 20.Червня 1973

До Високоповаженого Пана О. З. Павловича
через Адміністрацію "АМЕРИКИ" у Філядельфії

Високоповажаний і Дорогий Пане Павлович !

Прошу прийняти від мене щирі ґратуляції і признання та подяку за Вашу знамениту статтю під наголовком "Проблєма мішаних подруж", поміщену в "АМЕРИЦІ" ч.108 з 13. червня 1973 р. (Гл. стор. 418)

Таких і тим подібних статтей треба у всіх наших часописах якнайбільше, щоби рятувати наш загал від національного і віровизнаневого самогубства через мішані вінчання, які являються смертельною загрозою самого біольоґічного існування української національної субстанції поза рідними землями. Редакції "АМЕРИКИ" належиться від нас усіх вдячність за те, що вона стало поміщує такі статті в тому цінному часописі. На жаль не усі наші часописи розуміють якслід цю загрозу і не хотять поміщувати статтей на цю тему. Їхні сторінки заповнені часто зовсім безвартісними і нікому нецікавими та непотрібними матеріялами, а нераз навіть ентузіястичними описами мішаних заручин і вінчань, так, що аж стидко читати таке сміття та вияви браку національної ґідности і самопошани.

Дуже сердечно Вас поздоровляю, Дорогий Пане Павлович, і остаю з правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920,
Емеритований Інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА,
Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА"
і Керманич Льос Анхелєсского Бідділу того Бюра.
(Гл. стор. 489)

Моя адреса:

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 6. липня 1973 р.

До Вп. Пана Мґра. Володимира Масюка, Керманича ЦБУП "МЕТА"
у Філядельфії

Високоповажаний і Дорогий Пане Маґістре !

Повідомляю Вас ввічливо, що в порозумінні з Дирекцією ЦБУП "МЕТА" я вислав нині летунською поштою до екзекутив управ українських громадських централь в тих 14 державах, в яких є українські поселення, а нема ще відділів "МЕТИ", листи, які є ідентичні з тим листом, що осьтут залучений і на яких я вписав слідуючі адреси:

АДРЕСА В ЛИСТІ	АДРЕСА НА КОВЕРТІ
До Хвальної Екзекутиви Координаційної Ради Українських Орґанізацій Австрії	Herrn Dr.S.Naklowytch (KRUOA) 1090 Wien XX, A U S T R I A Dresdner Strasse 124/19
до Хвальної Екзекутиви Української Центральної Репрезентації в Аргентині	Representacion Central de la Collectividad Ucrania, 24 Noviembre 438, Buenos Aires, A R G E N T I N A
До Хвальної Екзекутиви Головної Ради Українських Громадських Орґанізацій в Бельгії	Conseil General des Organizations Ukrainiennes en Belgique, 73 Boulevard Charlemagne, Bruxelles 1040, B E L G I U M
До Хвальної Екзекутиви Українсько-Бразилійського Координаційного Комітету	Comite Ukraino-Brasileiro, Pr.Valdimiro Hanejko, Rua Martin Alfonso 461, 80,000 Curitiba, Parana, B R A S I L
До Хвальної Екзекутиви Української Громади у Венесуелі	Associacion de Ukrainianos en Venezuela, Apartado de correo N.2666, Chacao, Caracas, V E N E Z U E L A
До Хвальної Екзекутиви Союзу Українців у Великій Британії	Association of Ukrainians in Great Britain, 49, Linden Gardens, London W2 4HG, G R E A T B R I T A I N
До Хвальної Екзекутиви Об'єднання Українців у Голяндії	Bond van Oekrainers in Nederland, Pelikaanstraat 26, Losser (Ov.), N E D E R L A N D - HOLLAND
До Хвальної Екзекутиви Української Громади в Еспанії	La Communidad de Ukranianos en Espana, Cea Bermudez 43, 7.B. Madrid 3, E S P A N A - S P A I N
До Хвальної Екзекутиви Української Громади в Італії	Associazione degli Ukraini in Italia, c/o Padre Saba Romano Via Marsala 42, Roma, I T A L I A
До Хвальної Екзекутиви Центального Представництва Української Еміґрації в Німеччині	Zentalvertretung der Ukrainischen Emigration, 8 Muenchen 2, WEST GERMANY, Dachauerstrasse 9/11
До Хвальної Екзекутиви Українського Товариства "ПРОСВІТА" в Параґваю	Association de Ucranianos "PROSVITA", c/o Stefan Chudyk, JL Mallor Quinn, 1734 Encarnation, P A R A G U A Y
До Хвальної Екзекутиви Українського Центрального Громадського Комітету у Франції	Comite Central des Organisations Ukrainiennes en France, 186 Boulevard St.Germain, Paris 6, F R A N C E
До Хвальної Екзекутиви Об'єднання Українців у Швайцарії	Vereinigung der Ukrainer in Switzerland, c/o Herrn Ing.M.Hawryluk,Bois Gentil 25, 1004 Lousanne, S W I T Z E R L A N D
До Хвальної Екзекутиви Української Громади у Швеції	Ukraïnska Sallskapet, Box 1062, 14122 Huddinge 1, S W E D E N

Сердечно поздоровляю Вас і Вашу Достойну Дружину та остаю з правдивою пошаною:

Залучник (гл. стор. 421) Ваш Омелян Михайло Тишовницький

"МЕТА" - ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ
"МЕТА" - Central Bureau,1321 W.Lindley Avenue,Philadelphia,Pa.19141,U.S.A.

Філядельфія, Пенсилвенія, 6. липня 1973 р.

(На листі до кожної Централі була на цьому місці адреса, подана в українській мові на стор. 420, а на коверті адреса, подана в чужій мові, ~~подана~~ теж на стор. 420.)

Хвальна Екзекутиво !

Навязуючи до залученого осьтут "ЗВЕРНЕННЯ" та згідно з настановою Президії Секретаріяту СКВУ, щоб у всіх країнах поселення українців у вільному світі були Відділи Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА", маємо шану звернутися до Вас з проханням визначити особу, котра погодиться очолити Відділ Бюра "МЕТА" у Вашій країні та його безплатно вести. Така особа повинна бути інтеліґентною, моральною, ідейною та загально шанованою серед українського громадянства.

Після отримання від Вас імени, прізвища та адреси тої особи, як теж її характеристики та Вашого опису її кваліфікацій на той дуже важливий, відповідальний і почесний пост та Вашої заяви, що та особа зможе сповняти згаданий обовязок і що вона погодилася очолити Відділ Бюра "МЕТА", ми перешлемо тій особі всі потрібні друки і вказівки та напрямні її праці.

Просимо Вас теж дуже, щоби Ви були ласкаві дописати на залученому осьтут "ЗВЕРНЕННІ" імя, назвиско і адресу тої особи, що згодиться очолити Відділ Бюра "МЕТА" у Вашій країні та щоби Ви розіслали відтак ласкаво фото-копії або "XEROX"-копії доповненого в той спосіб "ЗВЕРНЕННЯ" усім українським Душпастирям і Управам усіх українських Орґанізацій та Редакціям усіх українських часописів у Вашій країні. (Гл. стор. 424)

Віримо, що Ви сповните ласкаво оце наше прохання і допоможете всебічно у початковій праці Відділу Бюра "МЕТА" у Вашій країні та причинитеся в той спосіб до збереження української національної субстанції поза рідними землями.

Остаємо з висловами правдивої пошани до Вас:

ДИРЕКЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Микола Ценко — Олександер П. Татомир

Др. Микола Ценко — Проф. Олександер П. Татомир

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Омелян Михайло Тимовницький

Інж. Омелян Михайло Тимовницький
Голова

INSURED HOME NEW YORK
ORGANIZED 1853

The HOME Insurance Company
New York, N.Y.

M. CENKO
1122 W. Louden Street - Philadelphia, Pennsylvania 19141

Дня 7/3 го 1973 року.

Високоповажаний і Дорогий Пане Інженере враз з Достойною Панею !

Не знаю чи колись в житті побачимось,але спільна праця нас злучила; Не улягає сумнівови,що це Ваша заслуга,що сьогдні Мета ставить перші кроки і то досить побідно і сподіємось успіхів у праці,бо початки надсподівано добрі,відгук громадянства,Архиреїв,організацій і тп. і щастя,що погодились Панство Насьбки це технічно провадит і нам треба буде подумати про розбудову фондів,бо не улягає сумнівови- що треба їхню працю в майбутньому хоч частинно гонорувати...не згадуючи Вашої величезної праці та навіть готівкових видатків.

Перед нами багато проблем,які треба треба будь систематично розвязувати.

Залучуючи Ваше письмо щиро дякую за Вашу величезну ідейну-громадську працю і її відзначить колись також історія нашого суспільно-громадського життя,щиро здоровлю та передаю уцілування ручок для Вп.Пані/мені знайомої бо нераз відвідував мойого найкращого друга,а її брата Еся Дроздовського/, остаю з належною пошаною:

Дам лише відданий
Микола Сенко

Піяніст Роман Рудницький одружився з співачкою

Кембрідж, Н. Й. — Міжнародної слави піяніст - віртуоз українського роду, Роман Рудницький, професор університету в Янґставні, Огайо, 9 червня ц. р. одружився з концертовою і оперовою співачкою Сусанною Равс, абсольвенткою бостонської Музичної Консерваторії. Вінчання відбулося в родинному містечку молодої, Кембрідж, Н. Й., в місцевому католицькому костелі св. Патрика, в українсько - католицькому обряді. Церемонію одруження перевів і Святу Літургію відправив о. Михайло Ревчук з Янґставну, Огайо, а проповідь виголосив парох костела, монсеньйор Гец. Як під час церемонії вінчання, так і під час св. Літургії співав хор, який серед українських земляків молодого зорганізував, при допомозі своєї родини та дочок, відомий диригент церковних хорів в Янґставні, Огайо, Микола Штинь.

Солістка філядельфійського хору „Кобзар", Євгенія Василенко, під час пожертвування молодою квітів на вівтарі Пречистої Діви, відспівала Шуберта „Аве Марія". Американські члени родини та друзі молодої пари з великим зацікавленням слідкували за цілою церемонією в українсько - католицькому обряді, яку вони почули вперше.

Головним дружбою Романа Рудницького був його молодший брат, Доріян, 4-річна донечка якого, Тара, вбрана в український народний одяг, виконувала обов'язки „флауер гирль", себто кидала квіти під ноги молодої. Між дружбами був також племінник молодого, Петро Рудницький, син д-ра Івана Рудницького, професора університету в Едмонтоні.

Мати молодої, Доротея Раус, якої дівоче прізвище Еберт, є, до речі, близькою родичкою Фридриха Еберта, першого президента німецької республіки після закінчення Першої світової війни.

Після вінчання відбулося в недалекому р е с т о р а н і прийняття для членів родин і друзів молодої пари й їх батьків. Зі сторони молодого, поруч його батьків, Марії Сокіл й д-ра Антона Рудницьких, та брата, Доріяна з дружиною Монікою, були й його вуйко ред. Іван Кедрин Рудницький з дружиною Марією, родини Білонків і Гутів з Детройту, Соколів і Поліщуків з Лейквуду, Н. Дж. та Рассів з Боґоти, Н. Дж. Були також такі відомі українські професіоналісти та громадські діячі, як д-р Василь Кіналь з дружиною, інж. - архітект Юліян Ястремський з дружиною, інж. Олександер Щербаченко з родиною, д-р Петро Гевка з дружиною, інж. Василь Василенко з дружиною, Ірина і Адам Райнери, інж. Роман Кузик, і ін.

Між численними телеграфічними і листовними привітами — чимало з них від відомих особистостей з міжнародного музичного світу — надійшли також Архиєрейські благословення для молодої пари від Апостольського Візитатора, Преосвященного Архиєпископа - Митрополита Івана Бучка з Риму, та від Преосвященного Кир Платона Корниляка, Єпископа для українців - католиків у Німеччині з Мюнхену.

Цього ж вечора молода пара, Сусанна і Роман Рудницькі, відлетіли на одномісячну поїздку по Европі. Негайно після повороту, від половини липня, обоє зачнуть концертові виступи в ексклюзивному літньому „Квізісана", в Мейні.

Роман Рудницький, як і його батько є членом 25-го Відділу УНСоюзу.

Примітка: Вже по закінченні статті "Піяніст одружився з співачкою" (Свобода ч. 508 (2и. стор.)) з'явилися додаткові інформації про цю подію. Ось вони:

"Свобода" ч. 18. лютня 1974 р. Лист з Японії: "Одержав фотографії з весілля Романа Рудницького. Дякую за фотографії, а також за статтю про весілля. Ю. Ш."

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Звернення

ДО УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ПОЗА РІДНИМИ ЗЕМЛЯМИ

З ініціятиви та під патронатом Президії Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців і Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ постало з початком 1973 року **Центральне Бюро Українських Подруж „Мета"**, як один із конкретних і практичних засобів рятування нашої спільноти від масового національного й віровизнаневого самознищення через мішані вінчання, що в деяких місцевостях доходять вже до 100 відсотків і є причиною відходу більшости одружених і їхніх нащадків від української Церкви та українського народу.

Центральне Бюро Українських Подруж „Мета" є суспільно-громадською установою, підчиненою Раді Суспільної Служби СКВУ й руководиться високим морально-національним стандартом та має вітовий засяг діяння. Єдиним завданням цього Бюра є припинення, або бодай сповільнення жахливого приросту мішаних подруж та допомога в творенні українських родин при помочі усіх можливих засобів, що з них одним із важливіших є суспільне посередництво.

Високопреосвященніші Митрополити: Кир Амвросій Сенишин, ЧСВВ, Кир Максим Германюк і Владика Мстислав Скрипник прислали Бюрові „Мета" архиєрейські благословення і побажання успіхів у цій, так важливій, потрібній і корисній праці для добра нашого народу і нашої Церкви.

Тепер іде про те, щоб наша спільнота використала належно цей засіб, що його схвалили проводи наших найвищих суспільно-громадських установ та поблагословили усі Владики наших Церков. — Тому звертаємося з наступним проханням до української спільноти в усіх країнах поселення поза межами Рідних Земель.

Прохаємо всіх Всечесніших Отців Душпастирів постійно заохочувати вірних, щоб творили українські родини та в потребі, коли їм важко найти українського партнера до подружнього життя, користали з послуг Центрального Бюра „Мета". Якщо йде про Душпастирів УКЦеркви, то разом з проханням пригадуємо Постанову ч. 41 Четвертого Архиєпископського Синоду УКЦ в 1969 році в Римі, що в ній: „Синод перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя".

Прохаємо Хвальні Управи всіх наших організацій, а зокрема студентських і молодечих товариств:

а) При всяких нагодах, як: збори, сходини, тутірки, панелі, табори і т. п. освідомлювати своїх членів, що мішані подружжя є причиною денаціоналізації, та поширювати ідею творення українських родин;

б) Влаштовувати масові фестивалі, пікніки, забави, прогулянки, спільне таборування, що давали б нашій молоді якнайбільше нагод до стрічі та навязування дружніх звязків;

в) Заохочувати всіх тих, які шукають українських партнерів до подружжя, користати з послуг „Мети";

г) Час від часу проводити збірки пожертв на „Мету", що не бере жадних оплат від сторін, але потребує грошей на друки, поштові оплати та бюрові видатки.

Прохаємо Хвальні Редакції наших часописів і періодиків, час від часу, ласкаво передрукувати це Звернення та помішувати на цю тему не тільки присланіречі, але теж редакційні статті, що освідомлювали б наш загал про потребу, важливість та корисність дії Бюра „Мета".

Прохаємо всіх передових і провідних наших діячів, що їм лежить на серці прийдешнє української спільноти в розсіянні, активно співпрацювати з Бюром „Мета".

Прохаємо все українське громадянство поважно призадуматися над наступним фактом:

Жиди жили в розсіянні майже 2,000 років та не затратили своєї віри й народности і тепер відбудували свою державу — Ізраїль. В цьому значно допомогли їм посередники подруж — „шадхени". А де є сьогодні в світі свідомі свого українства нащадки великої еміграції, які вийшли з України з Мазепою 1709-му році й не подбали про українське посередництво подруж, хоч бачили, як успішним було жидівське посередництво подруж.

Прохаємо всіх кандидатів та кандидаток подружнього стану і їхніх батьків поставити собі питання:

— Чи хочете, щоб ваші діти, внуки й правнуки, в наслідок мішаного подружжя пропали для нашого народу й нашої Церкви, а теж і для вас самих?

Якщо ні, то в потребі сміливо та з повним довірим звертайтеся до „Мети", що її працівники є зобовязані до строгої довірочности та кожної хвилини готові спішити вам з всією можливою допомогою. Посередництво відбувається виключно поштою. На листовне, або телефонічне прохання, „Мета" негайно висилає поштою **Інформаційний листок, квестіонар і заяву.** Інформаційний листок коротко вводить кандидата в нескладну техніку суспільного посередництва. Квестіонар містить кількадцять питань звязаних з віком, освітою, духовими та фізичними прикметами кандидата. Для швидкого і успішного полагодження справи найкраще відповісти на всі питання. — З огляду на довірочність, в квестіонарі не подається ні прізвища, ні адреси, а тільки вписане Бюром порядкове число, що ним у переписці кандидати покористуються доти, аж взаємно рішать внявити свою ідентичність. Виповнений квестіонар з порядковим числом висилає Бюро до заінтересованої, відповідної для кандидата особи, а її квестіонар шле кандидатові до розгляду. Переписка починається анонімно в заліпленій коверті з порядковими числами кандидатів: „Від числа... до числа..." Цей заліплений лист вкладається в другу коверту з адресою Бюра. Бюро перекладає лист в нову коверту з адресою заінтересованої особи. Заліплених листів „Від числа... до числа..." ніхто не відкриває, тільки кандидати. Якщо є бажання перервати переписку, тоді квестіонар заінтересованої особи звертається до Бюра.

На **Заяві** треба подати своє повне прізвище та точну адресу. Заява зобовязує кандидатів до правдомовних відповідей на квестіонарі, що стаються евентуальною основою майбутнього подружжя, та строго довірочно зберігається в Бюрі.

„Мета" має вже **7** Відділів, що до них треба писати на наступні адреси:

1. "Meta", 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.; 2. "Meta," 1009 Adelante Ave., Los Angeles, Cal., 90042, U.S.A.; 3. "Meta," 11499 Continental St., Warren, Mich., 48089, U.S.A.; 4. "Meta," P. O. Box 497, Sta. "D," Toronto 9, Ont., Canada; 5. "Meta," 2 Lake Ave., Cardiff, NSW 2285, Australia; 6. "Meta," 9 Rue Casimir Bremier, 38000 Greenoble, France.

7. "META", 49 Linden Gardens, London, W2 4HG, GREAT BRITAIN

За Дирекцію ЦБУП:
Д-р М. Ценко
Проф. Ол. Татомир

Керманич Канцелярії:
Мгр В. Масюк

За Дорадчу Раду ЦБУП:
Інж. О. М. Тишовницький

Association of Ukrainians in Great Britain, Ltd.

(Registered in Great Britain under the War Charities Act 1940. Reg. No. 446916.)

Auditors — MARTIN FARLOW & Co.
Bankers — BARCLAYS BANK Limited
Telegrams
Inland — UKRAINASSN, Padd., London
Overseas — UKRAINASSN, London

REGISTERED OFFICE—
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London, W2 4HG
Great Britain

Tel.: 01 - 229 - { 8392 / 0140

Your Ref.....

Our Ref. 5-27-0 / CC/MC

Date 10. 8. 1973

Хвальна Дирекція
" Мети" Центрального Бюра
Українських Подруж
Філяделфія, ЗСА.

Вельмишановні Панове,

Щиро дякуємо за Вашого цінного листа від 6-го мин. місяця, і подаємо до Вашого ласкавого відома, що керівником Відділу Бюра " Мета" в Англії буде п. Михайло Захарчук, керівник Відділу Суспільної Опіки Централі Союзу Українців у Великій Британії, активний суспільно- громадський діяч із довголітньою працею і досвідом у ділянці харитативної праці.

Відділ буде приміщуватися в Централі Союзу Українців у Великій Британії, на повищій адресі.

Просимо ласкаво переслати п-ві Захарчукові всі потрібні інформації, формуляри, тощо для започаткування діяльности Відділу.

Вітаємо Вас, і бажаючи Вам успіхів у Вашій корисній праці, остаємося з висловами

правдивої пошани до Вас,

За Головну Управу СУБ:

Д-р Святомир М. Фостун
Секретар Союзу

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 20. липня 1973 р.

До Високоповажаних Панів: Дра. Миколи Ценка, Проф. Олександра Татомира і Мґра. Володимира Масюка у Філядельфії, згл. в Лєвіттавні

Високоповажані і Дорогі Панове !

Дня 6. липня 1973 р. ми вислали до екзекутив українських громадських централь в 14 країнах прохання, щоби вони визначили особи, що погодяться очолити Відділи "МЕТИ" в тих країнах. До Франції той лист вийшов через помилку і тому я залучую осьтут відповідне спростування, яке ввічливо прошу підписати ласкаво і вислати негайно, а калькову копію того спростування переховати в Централі "МЕТИ".

В тому нашому листі з 6. липня ми зобовязалися вислати новоутвореним Відділам "МЕТИ" всі потрібні друки і вказівки та напрямні їхньої праці.

Як прийдуть відповіді від усіх тих 13 централь і як будемо вже знати, кілько буде нових Відділів "МЕТИ", що їм треба буде вислати друки, то тоді мусимо подбати про те, щоби потрібна скількість друків була готова в протягу кількох днів, а не кількох місяців. Тому, що друк при помочі складання вимагає дуже довгого часу і є дуже дорогий, було би найліпше замовити ті друки при помочі офсету і зіраксу з оригіналів таких, як ті, що долучені до листа до Вас, Вп. Пане Докторе Ценко. В той спосіб можна би мати всі потрібні друки за 2 або три дні і за о много меншу ціну та без усіх тих блудів, що їх робить друкарня при складанні, таких, як на приклад у видрукуваному квестіонарі, де пропущено дуже важне питання про вагу. Дописувати хочби тільки те одно питання на сотках друків це неабияка праця. Інший такий блуд закрався в друкарні при складанні нашого "ЗВЕРНЕННЯ", де в проханні до редакцій пропущено кілька слів /"речі,але тех редакційні"/.

Як приймемо, що успіх нашого листа з 6.липня буде максимальний, так, що нам треба буде вислати обіцяні друки до 13 Відділів, то скількість потрібних для них друків /по 50 комплєтів для кожного нового Відділу/ і їх кошт будуть ось які:

ДЛЯ ОДНОГО ВІДДІЛУ	Для 13 Відділів	РІД ДРУКУ	КОШТ	
50 інформаційних листів	650	офсет	8.00 дол.	Гл. стор. 325
50 заяв /по 2 на 1 аркуші/	325	"	5.00 "	" " 327
100 квестіонарів	1,300	"	15.00 "	" " 326
1 реєстр квестіонарів	13	Зіракс	1.30 "	" " 328
1 реєстр листів	13	"	1.30	" " 329
1 "Вказівки і напрямні"	13	"	1.30	
1 Обіжник ч. 1	13	"	1.30	" " 407
Ті ціни подала мені тутешня друкарня офсетом.		Разом	33.20 дол.	

Ті 4 друки, які вистачить вислати новим Відділам "МЕТИ" тільки по одному примірникові, я можу відбити тут на зіраксі.

Як в касі Централі "МЕТИ" нема грошей на ті друки, то я міг би дати їх відбити офсетом тут на мій кошт і вислати до Централі до розіслання новим Відділам летунською поштою /"Ер парсел"/, бо звичайною /нелетунською/поштою вони ішли би занадто довго кораблями, або тех я міг би заплатити рахунок за друк офсетом у Філядельфії, щоби не платити кошту пересилки тих друків /2,275 штук/ з Льос Анхелєсу до Філядельфії.

Зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас, Високоповажані Панове:

Ваш Омелян Михайло Тишовницький

6 залучників:
3 друки, лист, копія листа і коверта

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Філядельфія, в серпні 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

Wołodymyr Andruszak
9 rue Casimir-Branier
38000 Grenoble, France

До Хвальної Президії Секретаріяту СКВУ
в Лондоні, в Англії

на руки Вп. Пана Дра. Святомира М. Фостуна, Ґен. Секретаря

Високоповажаний Пане Докторе !

Імена теперішньої Президії Секретаріяту СКВУ, а в першу чергу Ваше імя, Вп. Пане Докторе, перейдуть до історії, як тих, що перші зпоміж наших найвищих громадських провідників зрозуміли якслід смертельну загрозу для українства в діяспорі через мішані вінчання та історичним рішенням Президії СКВУ з 16. листопада 1972 р. в Мінхені створили підставу існування Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА".

Високопреосвященніші Митрополити обох наших Церков: Кир Амвросій Сенишин і Кир Максим Германюк та Владика Мстислав Скрипник прислали Бюрові "МЕТА" свої архиєрейські благословення. Бюро "МЕТА" має вже 6 Відділів: 3 в ЗСА, 1 в Канаді, 1 в Австралії і 1 у Франції. Згідно з Вашим баханням Дирекція і Дорадча Рада "МЕТИ" звернулися 6. липня 1973 до Екзекутив наших центральних громадських організацій в 13 державах, в яких є поселення українців, а нема ще Відділів "МЕТИ", з проханням визначити особи, які вели би в тих країнах безплатно Відділи "МЕТИ". Разом з тим проханням ми вислали їм тех залучене осьтут наше "ЗВЕРНЕННЯ". (Гл. стор. 420, 421 і 424)

Існує вже отже добре зорґанізований апарат суспільного посередництва українських подруж. Йдеться тепер про те, щоби наша спільнота використала належно цей засіб, а цего досі на жаль нема. Помимо наших статтей і звернень та комунікатів в пресі наші Відділи дістають ще дуже мало зголошень взагалі, а від нашої молоді найменше. Між причинами того сумного явища є упередження, пересуди, несвідомість, брак зрозуміння, релігійна і національна обоятність, опортунізм та легкодумність зі сторони нашого загалу, а також обоятність і інерція, а навіть свого рода нехіть, неприхильність та негативне наставлення до цієї справи зі сторони деяких наших організацій і редакцій та священників, а навіть Владик.

Вище наведені причини це такі великі перешкоди на нашому шляху, що ми самі їх усунути не в силі і тому звертаємося оцим до Вас з проханням о поміч, при чому ми є переконані, що тільки теперішня Хвальна Президія Секретаріяту СКВУ, яка зуміла створити "МЕТУ", зуміє тех усунути ті перешкоди, як не зовсім, то бодай частинно, при помочі відповідної резолюції II-го СКВУ. Тому залучуємо осьтут наш проект такої резолюції та прохаємо Хвальну Президію внести її від Себе на II-ому СКВУ та вжити Вашого високого авторитету і поваги, щоби II-гий СКВУ цю резолюцію ухвалив і в цілій нашій пресі оголосив. Ніяка інша установа ані особа того зробити не годна. (Гл. стор. 443)

Друга справа, в якій тех ввічливо прохаємо о поміч Хвальну Президію, це справа будшету "МЕТИ". Ми всі працюємо безплатно, але потребуємо грошей на друки, на поштові оплати і інші бюрові видатки та оплату одного постійного працівника в канцелярії нашої Централі у Філядельфії, яка для полагоджування усіх справ ви-

магає його цілоденної праці через цілий час. Пожертви, о які ми просимо в залученому осьтут нашому "ЗВЕРНЕННІ", є такі малі, що ніяк не вистачають на усі ті потреби. Длятого ввічливо прохаємо о вставлення до будхету СКВУ бодай мінімальної але постійної місячної суми на вище згадані потреби канцелярії нашої Централі у Філядельфії.

Остаємо зі щирим привітом і висловами правдивої повани до усіх Достойних Членів Хвальної Президії:

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

(Оригінал отого листа писано з усіми 4 власноручними підписами.)

Др. Микола Ценко — Проф. Олександер П. Татомир

КЕРМАНИЧ КАНЦЕЛЯРІЇ:

Мгр. Володимир Масюк

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Омелян Михайло Тимовницький

Інж. Омелян Михайло Тимовницький
Голова

4 залучники:

1. Проект резолюції (Гл. стор. 443
2. "ЗВЕРНЕННЯ" (Гл. стор. 424)
3. Стаття п.н."ЯК СТАВЛЯТЬСЯ ДО МІШАНИХ ВІНЧАНЬ ЖИДИ, НІМЦІ Й УКРАЇНЦІ" (Гл. стор. 429)
4. Репортаж про одне мішане вінчання (Гл. стор. 423)

(Ця стаття появилася теж в "АМЕРИЦІ" з 11. серпня 1973.)

ЯК СТАВЛЯТЬСЯ ДО МІШАНИХ ВІНЧАНЬ ЖИДИ, НІМЦІ Й УКРАЇНЦІ

ЖИДИ

В Детройтському жидівському англомовному тижневику "Ди Джуїш Нюз" з 11 травня 1973 є згадка про те, що Рада Рабинів Америки заявилася за тим, щоби з провідних ролі жидівського громадського життя виелімінувати усіх тих, що одружуються з особами іншої віри, як теж тих рабинів, що вінчають жидів з не-жидами. Є там теж коментарі на цю тему, що їх написали рабини, які репрезентують різні відлами релігійного жидівства. Ось кілька цікавих уривків цих коментарів:

Консервативний рабин Мозес Лирмен пише: "Біблія виразно забороняє мішані вінчання, коли (у Второзаконні 7-3) каже: "Не будеш своячитися з ними: не віддаси дочки твоєї для його сина, і дочки його не братимеш для свого сина". Рабин Лирмен пише ще ось що: "Мішані вінчання це повільна форма убивання народу".

Ортодоксальний рабин Хаїм Доніи пише: "Немає сумніву, що рабини, які дають мішані шлюби, причиняються до розкладу жидівського народу". Інший коментар рабина Доніна: "Для мене є ясним без найменшого сумніву, що давання мішаних шлюбів повинно трактуватися, як зраду. Цей погляд поділяють не тільки консервативні і ортодоксальні рабини, але також значна частина реформованих рабинів".

Реформований рабин Мілтон Розенбавм пише: "Як мішані вінчання були рідкими випадками, то ніхто не думав приміновати драстичної акції. Заклик Ради Рабинів Америки є драстичний тому, що й загроза стає поважнішою. Езра і Негеміят ішли навіть дальше". (Езра і Негеміят були визначними жидівськими провідниками в 5-ому сторіччі перед Христом. Вони виступали проти мішаних вінчань жидів. Езра видав декрет проти мішаних вінчань і радив юдеям розводитися зі своїми нежидівськими жінками, щоб запобігти асиміляції жидів зі сусідніми народами. Гл. "Ди Джуїш Енсайклопідія" з 1962 р.) Рабин Розенбавм пише далі: "Якби тоді не було тих жорстоко драстичних кроків, то жидівська історія могла була скінчитися вже тоді і жиди могли були опинитися між численними іншими старовинними цивілізаціями, які зовсім загинули. Я не даю мішаних шлюбів і так само поступає переважна частина реформованих рабинів. Хоч цивільне право позваляє кожному рабинові й протестантському чи католицькому священикові вінчати кожну пару, що має дозвіл на подружжя, то я думаю, що той привілей дано мені для обслуги моєї релігійної спільноти. Жидівський шлюб це один зі засобів увічнювання жидівської родини і спільноти. Моєю відповідальністю, як рабина, є причинятися до того увічнювання, а не нищити його. Тому я переконаний, що я не маю права давати мішаних шлюбів".

НІМЦІ

В "НОВОМУ ШЛЯХУ" з 7 липня 1973 є "Розмова" з українським католицьким священиком о. Григором Бойком з Гемилтону в пров. Онтаріо в Канаді. Його останньою парохією в Галичині було село Підгайчики Перемишлянського повіту. До тієї парохії належало село Унтервальден, лютеранське, в якому наших людей було може сорок осіб. Про те німецьке село сказав о. Бойко дослівно ось що: "Саксонська колонія в українському морі, мала за собою вже сто п'ятдесят років існування, в час мого душпастирства. Всі мешканці від найменшого віку вміли по-українському говорити, але вдома вживали виключно німецької мови. За Польщі ще мусіли вчитися в школі польської мови. За весь той час (150 років!) було лише три мішані подружжя. Якби у час існувало таке почуття тут в Канаді, то не було б сумніву в розвиток і майбутність нашої Церкви".

УКРАЇНЦІ

В "СВОБОДІ" з 21 травня 1970 є текст Постанови ч. 41 Четвертого Архиєпископського Синоду Української Католицької Церкви в Римі в 1969 р.: "Йдучи слідом за постійною практикою цілої Вселенської Церкви Синод перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя, тому що вони стають дуже часто на годою і причиною до релігійної, обрядової і національної байдужости для подруг і їхніх дітей".

В популярному українському часописі з липня 1973 р. є редакційний (непідписаний) репортаж про вінчання знаного українського мистця з не-українкою. Вінчав їх український католицький священик в римо католицькому костелі, а проповідь виголосив латинський парох того костела. Співав український хор а дівчинка, "вбрана в український народний одяг, виконувала обов'язки "флауер гирл", себто кидала квіти під ноги молодої". "Американські члени родини й друзі молодої пари з великим зацікавленням слідкували за цілою церемонією в українсько-католицькому обряді, яку вони почули вперше". Репортаж подає теж, що мати молодої є близькою родичкою дуже високого неукраїнського достойника і що на прийнятті в ресторані було від молодого багато визначних українців та що між численними телеграмами й листовними привітами надійшли також благословення для молодої пари від високих духовних достойників Української Католицької Церкви. (Ц. стр. 423)

Церковний Бюлетень Української Католицької Церкви Св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., подає за 1972 р. 11 вінчань в тій Церкві. З того тільки одна пара українська, а 10, то є 91 відсотків, мішаних.

"НАШ ГОЛОС", що його редакція є в Трентоні, подає в ч. 7 за липень 1973, що в першій половині 1973 р. в цій же самій Церкві Св. Йосафата в Трентоні були 4 вінчання і всі 4 мішані, отже 100 відсотків.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Філядельфія, 13.серпня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

Wolodymyr Andruszak
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

Вп. Пан Денис Клименко
Кардіф Стейшен, Н.С.В.2285, Австралія

Високоповажаний і Дорогий Пане Клименко !

Щиро дякуємо за Вашого цінного листа з 20.липня 1973. З вдоволенням і признанням приймаємо до відома Вашу цінну заяву, що Ви підпорядковуєте Ваше Бюро Сприяння Українських Подруж Центральному Бюрові Українських Подруж "МЕТА", яке має від Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців і Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ мандат і повновласть координувати і напрямляти діяльність усіх бюр посередництва українських подруж у всіх країнах поза рідними землями, то є усіх тих бюр, що вже існують і діють та усіх тих, які ще постануть в будуччині.

Згідно з тим мандатом і повновластю ми вислали ще перед отриманням Вашого вище згаданого листа, а іменно 6.липня 1973, до наших громадських централь в 13 країнах, в яких є поселення українців, а нема ще Відділів ЦБУП "МЕТА", прохання визначити в кожній з тих країн особу, котра погодиться очолити Відділ Бюра "МЕТА" в тій країні та його безплатно вести з тим, що кожна така особа повинна бути інтеліґентною, моральною, ідейною та загально шанованою серед українського громадянства. (Гл. стор. 421)

Дотеперішна практика показує, що в кожній державі вистачить один Відділ "МЕТИ" /з виїмком ЗСА чи Канади, де є найбільші скупчення українців/, бо зголошень в кожному Відділі є наразі ще дуже мало так, що трудно добирати з них пари і всі ті зголошення, для яких в даному Відділі нема пар, треба відсилати до Централі у Філядельфії, де таке добирання є скорше можливе шойно з більшої скількости зголошень з усіх Відділів. Длятого дальше роздрібнення нашої орґанізації через творення підвідділів в кожному стейті /в ЗСА є їх аж 50/ було би недоцільним.

Наше посередництво відбувається виключно поштою і кожному австралійському українцеві таксамо легко зголоситися до Вашого Відділу "МЕТИ" зі Сиднею, чи Кенбери, або Брісбейну, як і з Мельбурну, чи Перту, або Дарвіну, а кожному меланцеві ЗСА таксамо легко зголоситися до Відділу "МЕТИ" у Філядельфії, як до Відділу в Льос Анхелесі, чи у Воррені. Нам треба не маси Відділів чи підвідділів "МЕТИ" в кожній державі, але маси клієнтів. Тому усі наші Відділи повинні коцентрувати усю свою енергію і винахідчивість на те, щоби притягнути якнайбільше клієнтів до вже існуючих Відділів та до тих, що ще постануть по одному в тих країнах, де їх ще наразі нема. Під цим оглядом кожний Відділ повинен уживати всіх засобів, які в даній країні є можливі і вказані та які в різних країнах можуть бути різні. Такими засобами можуть бути на приклад: преса, радіо, збори, відчити, наші церкви, орґанізацій і.т.д., з тим, що наші Відділи, які орґанізаційно підлягають лишень нашій Централі, не повинні підчинятися ніяким іншим орґанізаціям, бо через те міг би постати хаос тому, що різні орґанізації можуть мати різні погляди на посередництво подруж. Натомість усі наші Відділи можуть і повинні старатися о активну співпрацю інших орґанізацій та о їхню поміч: освідомлюючу, пропаґандивну,

а навіть фінансову.

Як йдеться про фінанси, то ми не дістаємо ані від СКВУ ані від Ради Суспільної Служби СКВУ ніяких фондів і працюємо не тільки безплатно, але ще й покриваємо нераз з власної кишені різні видатки на друки, поштові оплати тощо, бо пожертв є дуже мало. Тому крім друків не можемо подати нашим Відділам ніякої фінансової допомоги. Вище згаданим громадським централям в тих 13 країнах, де ще нема Відділів "МЕТИ", ми післали тільки по одному примірникові нашого "ЗВЕРНЕННЯ" і просили їх поробити з них "ксероксові" або "офсетові" копії та розіслати їх усім українським душпастирям, управам усіх українських організацій та редакціям усіх українських часописів на терені їхніх країн.

Відносно Вашого бажання, щоби ми Ваш проект реорганізації теперішної системи бюр посередництва українських подруж подали на розгляд Президії Секретаріяту СКВУ просимо Вас взяти під увагу, що теперішня організаційна система "МЕТИ" постала якраз з ініціятиви теперішної Президії Секретаріяту СКВУ, як вислід майже 10-літньої пресової і кореспонденційної кампанії, отже звертатися нам тепер, після тільки піврічного діяння тої системи, з проектом її зміни і то до тої Президії, яка незадовго на II-гому СКВУ сама буде змінена, було би невказаним. А як йдеться про УККА і КУК, то обі ці установи не виявили досі взагалі ніякого заінтересування посередництвом українських подруж помимо численних звернень до них і відкритих листів в пресі. То й звертатися до них тепер з проектом зміни вже діючої /без їхньої участи/ системи посередництва було би теж безцільним.

Погоджуємося вповні з Вашим проектом творення широкої громадської бази та тривкої основи для суспільного посередництва українських подруж. Цією широкою громадською базою може бути тільки ціла наша спільнота, як ми потрафимо перебороти в ній упередження проти посередництва українських подруж та переконати усіх бажаючих одружуватися, що користати з наших послуг не є ніяким соромом, а навпаки мудрим, патріотичним та корисним для них самих кроком. Без того не помогуть навіть сотки Відділів чи підвідділів "МЕТИ", як до них ніхто не буде зголошуватися.

Бажаємо Вам якнайкращих успіхів Вашої діяльности у Вашому Відділі "МЕТИ" в Австралії і поздоровляємо Вас сердечно та остаємо з правдивою пошаною до Вас:

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

(Оригінал цього листа вислано з усіма 4 власноручними підписами.)

Др. Микола Ценко — Проф. Олександер П. Татомир

КЕРМАНИЧ КАНЦЕЛЯРІЇ:

Мґр. Володимир Масюк

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Омелян Михайль Тимовницький

Інж. Омелян Михайло Тимовницький
Голова

Лос Анхелес, Каліфорнія, 16. серпня 1973 р.

(Андрій Семотюк, сестріник моєї дружини, адвокат в Канаді)

Дорогий Андрію !

Звертаємося до Тебе, як до Голови СУСК-у і Місто-Голови ЦЕСУС-у і просимо Тебе дуже, щоби Ти доложив усіх можливих старань, щоби оба Конґреси, то є так Конґрес СУСК-у, як і Конґрес ЦЕСУС-у, ухвалили резолюцію, якої проєкт є поданий нище, на оцому нашому листі.

Справа, про яку мова в тій резолюції є чи не найважнішою з усіх наших справ взагалі, бо йдеться в ній про те, чи за кількадесять літ будуть ще взагалі якісь українці поза рідними землями, чи не будуть. Ми знаємо Тебе, як людину мудру і глибоко думаючу. Тому віримо, що Ти потрафиш зрозуміти страшну загрозу лявіни мішаних вінчань і сповниш оцю нашу просьбу.

Цілуємо Тебе дуже сердечно:

Твої Тета і Вуйко:

Оксна і Ошелян Михайло

П.С. Залучуємо "ЗВЕРНЕННЯ", в якому є більше про мішані вінчання та докладні інформації про Бюро "МЕТА". (гл. с тор. 424)

Нище поданий проєкт резолюції відітни і передай Резолюційній Комісії та допильнуй, щоби той проєкт долучено до усіх інших резолюцій.

Р Е З О Л Ю Ц І Я

Тому, що мішані вінчання нашої молоді доходять вже в деяких місцевостях до 100 відсотків і є причиною денаціоналізації та відходу більшости одружених і їхніх нащадків від української Церкви та українського народу, Конґрес апелює до українського студентства і до всієї української молоді:

НЕ ОДРУЖУЙТЕСЯ З НЕУКРАЇНЦЯМИ, А ТВОРІТЬ УКРАЇНСЬКІ РОДИНИ, ЩОБИ ВИ І ВАШІ НАЩАДКИ МОГЛИ ОСТАТИ ВІРНИМИ УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ ТА БУТИ НОСІЯМИ І ПРОДОВЖИТЕЛЯМИ З РОДУ В РІД ІДЕЇ БОРОТЬБИ ЗА ЛЮДСЬКІ ПРАВА І ВОЛЮ ТА САМОСТІЙНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. ЯК НЕ МАЄТЕ ВІДПОВІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПАРТНЕРІВ ДО ПОДРУЖЖЯ, ТО ЗВЕРТАЙТЕСЯ З ДОВІРЯМ ДО ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА", ЯКЕ ДІЄ З ІНІЦІЯТИВИ І ПІД ПАТРОНАТОМ ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ І ЯКЕ ПОБЛАГОСЛОВИЛИ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШІ МИТРОПОЛИТИ НАШИХ ОБОХ ЦЕРКОВ: КИР АМВРОЗІЙ СЕНИШИН, КИР МАКСИМ ГЕРМАНЮК І ВЛАДИКА МСТИСЛАВ СКРИПНИК.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Вересень 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles. Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

МЕТА ПРОГОЛОШУЄ ОЦИМ КОНКУРС на найвідповіднішій, найвимовніший і найпереконливіший рисунок, який представляв би в графічний спосіб смертельну загрозу для українства поза Рідними Землями зі сторони хахливого приросту міщаних вінчань нашої молоді, які в деяких місцевостях доходять вже до 100 відсотків та ведуть до відходу більшости міщаних подруж і їхніх нащадків від українського народу та української Церкви і є властиво масовим національним та віровизнаневим самогубством, яке може довести до того, що у відносно дуже короткому часі не буде взагалі ніяких українців у вільному світі.

Спосіб представлення загрози міщаних вінчань може бути різний, на приклад:

/1/ Гарний молодий мужчина з тризубом на грудях і з написом "УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ" прикладає собі до голови револьвер, на якому є напис "МІШАНЕ ВІНЧАННЯ", а в горі, над тим мужчиною видніє напис "НАЦІОНАЛЬНЕ І ВІРОВИЗНАНЕВЕ САМОГУБСТВО".

/2/ На розбурханому морі плине корабель, на якому є напис "УКРАЇНСТВО У ВІЛЬНОМУ СВІТІ". На морі є напис "ЧУЖЕ МОРЕ". Корабель потопає, бо над ним є грізна хмара зі зливою і блискавками та написом "МІШАНІ ВІНЧАННЯ".

/3/ Гарна ідилічна оселя з українськими хатами, церквою та Народним Домом. Під оселею напис: "УКРАЇНСЬКІ ПОСЕЛЕННЯ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ". На оселю йде страшний височенний вал води-повені, що затопить і цілком знищить цю оселю. На цьому водному валі є напис "МІШАНІ ВІНЧАННЯ".

/4/ Щось в роді відбитого осьтут рисунку з тижневика "ДИ ДІТРОЙТ ДЖУЇШ НЮС" з 27. липня 1973 р. →

Рисунок повинен бути зроблений чорним тушем в розмірі не більше, чим 5х5 ін. та підписаний мистцем, що його виконав. Кожний мистець може прислати кілька рисунків. Найвідповідніші, найвимовніші та найпереконливіші рисунки МЕТА видасть великим накладом та буде поширювати і це буде одинокою нагородою мистців, бо МЕТА не має фондів на грошеві нагороди. Рисунки треба присилати на вище подану адресу Інж. Тишовницького і то як найскорше, щоби їх було можна роздавати учасникам Другого Світового Конгресу Вільних Українців в Торонті в днях 1 до 4 листопада 1973 р. Крім рисунків просимо присилати на окремій картці англійські написи такої самої величини, як українські написи, щоби їх можна було витяти і наліпити на українські для видання рисунків тех для тих українців, що не знають української мови.

ПІСЛЯСЛОВО: Я вислав оце запрошення до кількадцятинадцятих мистців і мисткинь-

Олександер Татомир

За збереження нації

Жидівська спільнота в світі вперше поважно стурбована зростом мішаних подруж її університетської молоді в ЗСА, що, згідно із статистикою, досягає вже 40 відсотків.

Як годиться свідомій та зрілій нації цією важливою справою негайно зацікавилося все жидівське громадянство не тільки в розсіянні, але й в Ізраїлю.

Справу мішаних подруж висунено на публічне форум та дбайливо розглядається причини цього сумного явища й устійнюється протизаходи. До часу, коли мішані подружжя ще не стали акутним і грізним явищем у ЗСА, а теж і в інших країнах, як ось у Бразилії, керівники жидівського релігійного життя, що в основному поділяється на три групи, а а саме: ортодокси, консерватисти та реформісти, мали деякі розходження в поглядах на цю важливу проблему. Ортодокси строго придержувалися Св. Письма, консерватисти погоджувалися на деякі концесії, а реформісти достосовувались до умовин. Тож природно, що в рядах реформістів асиміляція збирала найкраще жниво й серед них треба дошукуватися найбільшого відсотка мішаних подруж.

Жиди в діяспорі, а перш усього в ЗСА, усвідомили, що можуть поволі розплистися в чужому морі та оставити без допомоги й захисту молоду жидівську державу. Та найбільше цим затривожився сам Ізраїль, що стоїть на сторожі юдаїзму в усьому світі й на нього покладає великі надії в розбудові та закріпленні своєї держави.

Про небезпеку мішаних подруж заговорили жидівські духові провідники, розписалася їхня преса, загомоніли радіо та телевізія (один із цікавіших панелів 6 рабинів влаштовано на 12-му руслі 18 серпня ц. р.).

Жиди зрозуміли, що навіть нарід із такими глибоко закоріненими релігійними та національними традиціями й випробуваною системою подружого посередництва, як ізраїльтяни, не може легковажити собі назріваючої небезпеки та з огляду на своє майбутнє мусить їй протиставитися всіма можливими засобами.

З початком серпня ц. р. заговорив у справі мішаних подруж навіть премєр ізраїльської держави, Голда Меїр. Вітаючи світовий конгрес колишніх польських Жидів у Бейт Гамлін, вона висловила глибоку журбу, що значний сегмент жидівства у вільному світі пропадає через асиміляцією. У своїй молодості вона та її друзі не завжди погоджувалися з поглядами ортодоксів, але принаймні вони знали чому це роблять, а сьогоднішні жидівські дисиденти не знають чому та проти чого борються. Голда Меїр напятнувала гострий зріст мішаних пдруж серед жидівської університетської молоді в ЗСА й з огірченням спитала слухачів: „Чи це на те так багато Жидів утратили своє життя, щоб ми опинилися в такому сумному положенні?!"

Промова премєра Ізраїля стала немов гаслом до сконцентрованої атаки проти зросту мішаних подруж, що її розгорнули спершу ортодокси та зараз до них прилучилися консерватисти. Останньо більшість рабинів-реформістів робить надію, що збереже основний принцип спротиву мішаним подружжям. Цей погляд поширюється в національному маштабі та добуває щораз більше симпатій. Ідеологи реформ під цим оглядом стають традиціоналістами та скріплюють спільний фронт жидівства в боротьбі за своє існування.

Досі були розходження в таких питаннях: 1. Чи акцептувати мішані подружжя? 2. Чи рабини повинні довершувати акту вінчання, коли контрагенти є різних релігій? 3. Чи ті, що заключили мішане подружжя можуть займати відповідальні пости в жидівському організованому житті?

Ортодокси та консерватисти є тепер однозгідні, що не можна наголошувати мішаних подруж.

До їхнього погляду поволі схиляються і реформісти. Допускається тільки один виняток, а саме, коли кандидат, або кандидатка подружого стану, по відповідному перевишколі, приймають жидівську релігію.

Забороняється рабинам асистувати при довершуванні мішаних вінчань. Цю заборону починає теж зберігати більшість реформістів.

Ортодокси стоять на станови-

ці, що хто заключив мішане подружжя не може очолювати жидівських установ і організацій, бо це деморалізує молоде покоління та дає поганий приклад до наслідування. Це питання натрапляє на великі труднощі при його практичній розв'язці.

Заторкнено ще одне питання, а саме: Що мають робити батьки, коли проти їхньої волі син, або дочка ввійшли в подружий звязок з партнером нежидівської віри, який не бажає перейти на юдаїзм? Ортодокси вимагають зірвання всяких родинних звязків між батьками й дітьми. Вони є за гострими санкціями у відношенні до тих, що нарушують традиційний жидівський закон, спертий на Св. Письмі й Талмуді. Вони вірять, що ці санкції, подібно як і в минулому, причиняться до збереження юдаїзму в світі. Поблажливість у цій важливій справі була, на їхню думку, й головною причиною цього сумного стану, що саме тепер заіснував. Ортодокси мають сильну підтримку в цитатах Свц Письма Старого Завіту, в Талмуді, в дотеперішній традиції та в правильній аналізі причин, що довели до послаблення жидівської спільноти в світі, а зокрема в ЗСА. Вони підкреслюють наступні причини: 1. Перебування серед наскрізь зматеріялізованого й ліберального суспільства в ЗСА й погоня за матеріяльними добрами й розкошами; 2. Занепад віри; 3. Недбайливість батьків у пропагуванні жидівського стилю життя у вихованні молодого покоління; 4. Вплив залишок перетоплюючого казана; 5. Перебування на університетах, а зокрема в гуртожитках, та 6. Розбиття жидівства на кілька релігійних груп і через свою поблажливість шкідливий вплив на реформістів на принциповість молоді.

Ортодокси сугерують наступні засоби рятування молоді: 1. Вдержувати одностайну непримиримиву поставу всього жидівства відносно мішаних подруж; 2. Посилити жидівський стиль життя в родинах та у вихованні молоді; 3. Піднести релігійність; 4. Пожвавити працю бюр подружого посередництва, і 5. Вперто зберігати свою ідентичність.

Не маємо найменшого сумніву, що енергійна акція жидівських релігійних кругів і всього громадянства проти зросту мішаних подруж увінчається значними успіхами. Чи всі рекомендації ортодоксів будуть прийняті консерватистами й реформістами — це покищо сумнівне, але певно насторожить всю суспільність до болючих питань і в майбутньому зробить її обережнішою в завеликій поблажливості дітям та в доручуванні відповідальних становищ тим, що порушують релігійні закони й звичаї.

Жиди вже не раз в історії доказали, що є виняткова інтелігентною та заавансованою нацією і певно тепер справно упораються з труднощами, які підважують самі основи їхнього існування. З досвіду Жидів у справі мішаних подруж можуть успішно користати інші народи, а зокрема Українці, які є виставлені на велику небезпеку повної асиміляції не тільки тут, у розсіянні, але теж і на Рідних Землях.

Нам слід не тільки користати з досвіду Жидів, але й пильно студіювати їхні методи самозбереження. Українське громадянство в ЗСА заливає повінь мішаних подруж, що в численних осередках вже досягнули 100 відсотків, як ось: Трентон, Бофало і т. д. Не зважаючи на кількадесят алярмуючих статтей, що їх помістила тільки незначна частина нашої преси, на позитивну реакцію СКВУ й Митрополитів наших Церков та на створення Центрального Бюра Українських Подруж, що розгортає працю, як харитативна установа — загал нашої преси, центральних інституцій, зокрема виховних і жіночих, та громадянства займається різними імовірно дуже важливими проблемами, але про найважливішу справу нашого дальшого існування та розвитку — мовчить. Мовчить про жахливий зріст мішаних подруж, що став поважною загрозою нашого біологічного існування в ЗСА і всіх країнах поселення.

Чи це ховання голови в пісок та задурманювання себе, що все в порядку, або „якось воно буде" не стане причиною нашої катастрофічної асиміляції, а вслід за тим провалом всього нашого релігійного та громадського життя — виявить вже недалеке майбутнє.

Все ж таки віримо, що вкінці здоровий глузд в українському громадянстві переможе й воно перестане жити шкідливими ілюзіями традиційних подібів і міжусобиць, а обєднано робитиме те, що ставить як рішучу вимогу реальне життя!

Цієї реальної та рішучої дії слід сподіватися від нашого громадського проводу, наших Церков і організацій та від усього українського громадянства, а зокрема від української орґанізованої молоді.

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your ref. .....
Our ref. МЕТА/ 217/73 Date 11. 9. 1973

Хвальна Дирекція
Центрального Бюра Українських Подруж
"Мета",
Філядельфія, ЗСА.

Вельмишановні Пані й Панове,

Щиро дякую за Вашого листа від 5-го ц. м. і залучені прилоги.

Я писав Вам, що початки дії " Мети" будуть трудні, і треба діяти дуже поволі й терпеливо. Нові ідеї і пляни доходять в ум нашого брата дуже поволі. Є теж інші причини, про які Ви самі згадуєте у Вашому листі. З труднощами Вам треба рахуватися, що тривatимуть довший час, поки не будуть переламані всякі пересуди, недовір'я та не прихильність таких чи інших кіл та осіб.

Проєкт Вашого звернення, що його Ви хочете, щоб оголосив другий Світовий Конґрес я висилаю до Резолюційної Комісії з проханням, щоб улучили цей проєкт до резольцій. С Вашого боку прошу також ласкаво написати до Голови Резолюційної Комісії, щоб він ту справу підтримав. Головою Резолюційної Комісії є п. ред. А. Драґан. Адресу його Ви звичайно маєте. (Гл. стор. 443 і 444)

У справі призначення певних фондів на діяльність " Мети", прошу ласкаво написати прохання до Голови бюджетової Комісії, котра буде укладати бюджет СКВУ на чергову каденцію, а принаймні на перший рік чергової каденції, щоб Комісія призначила певну суму на потреби діяльности " Мети". Ваше Бюро приналежить до Суспільної Служби СКВУ, й воно повинно фінансуватися засобами згаданої Служби. Бюджетова Комісія може арґументувати, що вона визначує загальний бюджет для Комісій і Рад СКВУ, й Раде Суспільної Служби має виділяти потрібну суму на діяльність Бюра. Враховуючи таку можливість, прошу у Вашому проханні суґерувати, щоб відповідна сума була призначена в бюджетовій сумі для Ради Суспільної Служби з окремим призначенням для " Мети". Подаючи прохання прошу подати яку приблизну суму Ви хотіли б одержати. Копію Вашого звернення до Голови Комісії бюджетової прошу ласкаво мені переслати. У прилозі пересилаю Вам одну копію Вашого проєкту Звернення, вже мовно приготованого до друку. (Гл. стор. 446)

Щиро вітаю Вас, і бажаючи Вам успіхів у Вашій цінокорисній праці, остаюся з висловами

правдивої пошани до Вас,

Д-р Святомир М. Костун
Генеральний Секретар СКВУ

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
8, rue Casimir-Branier
38000 Grenoble, France

Льос Анхелес, Каліфорнія, 20. вересня 1973 р.

ЗВІТ ГОЛОВИ ДОРАДЧОЇ РАДИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА" і КЕРМАНИЧА ЛЬОС АНХЕЛЄСКОГО ВІДДІЛУ ТОГО БЮРА

ДЛЯ ХВАЛЬНОЇ ЕКЗЕКУТИВИ РАДИ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Хвальна Екзекутиво !

Від постання Бюра 20. січня 1973 р. до 20. вересня 1973, то є за 8 місяців, зголосилося до Льос Анхелесского Відділу 10 мущин і 16 жінок, то є разом 26 осіб, з того тільки 4 православні. З тих 26 осіб тільки 15 виповнили квестіонарі, з яких один є без "заяви", а один відкликано. З 18 квестіонарів не було можна дібрати ані одної пари, отже всі ті квестіонарі і заяви до них /з виїмком заяви ч. 2К10/ вислано до Центрального Відділу у Філядельфії, куди повинні напливати квестіонарі з усіх Відділів, де нема досить зголошень для добирання пар.

За цілий той час вплинуло до Л.А.Відділу тільки 15 долярів похертв, які тех переслано до Централі у Філядельфії.

Причини такого малого числа зголошень є подані в ось таких залучниках до оцего мойого звіту:
/1/ Копія мойого листа до СКВУ з 19. липня 1972 р., /2/ Мій "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ", поміщений у "ВІЛЬНОМУ СВІТІ" з 4. вересня 1972 р., /3/ Мій проєкт "ВІДКРИТОГО ЛИСТА ДО ДЕЛЄҐАТІВ НА ДРУГИЙ СКВУ", /4/ Мій "ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЇ ДРУГОГО СКВУ В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" і /5/ Моя стаття в "АМЕРИЦІ" з 11.серпня 1973 р.

В тих 5 залучниках є тех подані мої пропозиції до поправи того сумного стану. Найважнішою з причин, згаданих в тих 5 залучниках, є те, що три наймогутніші чинники в нашій спільноті, а іменно : /а/наша Церква, /б/наше жіноцтво і /в/наша преса з малими виїмками, а за ними і цілий наш загал, помимо усіх наших звернень, не хочуть включитися до активної участи в боротьбі проти мішаних вінчань:

/а/ Хоч Четвертий Синод УКЦ ухвалив Постанову ч.41 проти мішаних вінчань, хоч три Митрополити прислали "МЕТІ" свої благословення і хоч Святе Письмо виразно у Второзаконні 7:3 забороняє мішані вінчання, то ані один католицький ані православний Владика не видав досі ніякого пастирського листа проти мішаних вінчань. За Владиками ідуть священники, а за ними іде цілий наш загал.

/б/ Загал нашого жіноцтва, з малими виїмками, все ще притримується постанови 14-ої Конвенції СУА з 1965-ого року, яка під впливом доповіді, виголошеної на тій Конвенції і поміщеної відтак в "НАШОМУ ЖИТТІ" за січень і лютий 1966, авторства пі.Іванни Роханковської, ухвалила,що "Посередництво подружжя,до якого закликає частина нашої преси, не знайшло одобрення". Я післав до "НАШОГО ЖИТТЯ" вже дуже давно статтю п.н."Направмо наслідки одної доповіді", в якій я апелюю до нашого жіноцтва,щоби воно змінило своє негативне наставлення до суспільного посередництва українських подруж, але та стаття ще й досі не появилася в "НАШОМУ ЖИТТІ".

/в/ З нашої преси в ЗСА тільки одна "АМЕРИКА" поміщує усі матеріяли "МЕТИ": статті, звернення і т.п.,але біда в тому, що "АМЕРИКУ" читають тільки като-

(Гл. стор. 423)

лики і що вона має тільки 10-тисячний тираж. "СВОБОДА", яку читають також православні і яка має 20-тисячний тираж, не хоче поміщувати взагалі ніяких матеріялів "МЕТИ", але поміщує ентузіястичні і похвальні репортажі про мішані вінчання. Но, то як нам досягнути православних в ЗСА ? Та як досягнути усіх тих інших українців у вільному світі, що читають усі ті інші часописи,які не поміщують наших матеріялів, а також тих, що не читають ніяких наших часописів,а яких можна досягнути тільки в Церкві, в якій наші священники не кажуть їм нічого проти мішаних вінчань ані не заохочують їх користати з послуг "МЕТИ" ?

Якби усі наші Владики заборонили своїм священникам давати мішані шлюби так,як їх забороняє Святе Письмо у Второзаконні 7:3 і так, як це роблять жидівські рабини /гл.зал.статтю в"Америці" з 11.серпня 1973/, і якби вони приказали їм вести з казальниць боротьбу проти мішаних вінчань; якби СФУЖО, СУА і ОУК та усі інші наші центральні жіночі організації видали до усіх своїх складових клітин обіжник, щоби наше жіноцтво активно і щиро співпрацювало з "МЕТОЮ"; якби усі наші часописи вели постійно пресову кампанію проти мішаних вінчань і не поміщували похвальних репортажів про мішані вінчання; і якби цілий наш загал прозрів і зрозумів,що найважнішою та найбільшою нашою загрозою, небезпекою та проблємою є мішані вінчання, супроти яких бліднуть і маліють усі наші інші проблєми, тоді "МЕТА" мала би не десятки, а сотки і тисячі зголошень.

Якби так сталося. Але як це зробити, щоби так сталося ? Моя дружина і я та ще кілька інших авторів вже 10 літ пишемо на цю тему десятки статтей і листів до найрізнородніших наших установ, організацій і провідних осіб, в яких доказуємо, що як останки українства за кількадесять літ потонуть в перетоплюючих казанах мішаних вінчань, то не буде вже тоді поза рідними землями також ніяких наших Церков, ані Владик, ані священників, ані преси, ані організацій, ані усіх тих наших теперішних українських проблєм, що видаються нашій засліпленій спільноті тепер такими дуже важливими. Але мабуть наші статті і листи за слабі, щоби нам загал прозрів та зрозумів і усвідомив собі цілу грозу мішаних вінчань. Видно, що звичайною людською мовою того не можна осягнути. Хиба може мовою Ангелів, таких, як той Ангел, про якого Святе Письмо в Бутті 24:1-67 подає, що Його післав на землю сам Господь Бог до помочі посередництва подружжя.

Чи Хвальна Екзекутива могла би і схотіла би від Себе звернутися з відповідною просьбою згл. закликом до наших Владик, до нашого жіноцтва, до нашої преси і до цілого нашого загалу ? Може високий авторитет Ради Суспільної Служби Світового Конґресу Вільних Українців мав би більший успіх, чим усі наші дотеперішні заходи і старання.

Зі щирим привітом і висловами правдивої пошани до Достойних Членів Хвальної Екзекутиви і цілої Ради Суспільної Служби СКВУ:

5 залучників
(Гл. стор. 335, 341, 442, 443 і 429)

Омелян Михайло Тимовницький

Інж. Омелян Михайло Тимовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруг "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

Фото-копії оцего мого
звіту і 5 залучників отримують:
1. Др.Святомир М. Фостун,Генеральний Секретар СКВУ, Лондон, Англія
2. Дирекція "МЕТИ", Філядельфія
3. Пані Настя Гнатюк, Воррен
4. Пан Денис Клименко, Австралія
5. Керманич Відділу "МЕТИ" у Франції
6. Пан Михайло Захарчук, Лондон, Англія, Керманич ново отвореного Відділу "МЕТИ"

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your ref. .....

Our ref. "Мета" / 228/ 73 Date 25. 9. 1973

ВШП. Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Філяделфія, ЗСА.

Вельмишановний Пане Інженере,

Оцим потверджую одержання копій Ваших звернень до Ради Суспільної Служби при СКВУ, й сердечно дякую за їхнє переслання. (Гл. стор. 437 і 438)

Чи Ви будете на Другому Конґресі СКВУ? Якщо будете, прошу ласкаво старатися зустрінутися зо мною і зможемо дещо перегоморити відносно діяльности " Мети".

Сердечно вітаю Вас, і остаюся з висловами

правдивої пошани до Вас,

д-р Святомир М. Фостун
Генеральний Секретар

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ДЕЛЕҐАТІВ НА ДРУГИЙ СКВУ

Достойні Делеґати і Делеґатки !

Усі ми знаємо,що найгрізнішою і прямо смертельною загрозою збереження української національної субстанції поза рідними землями є мішані вінчання нашої молоді,що в деяких місцевостях доходять вже до 100 відсотків і є причиною відходу від нашого народу і нашої Церкви більшости мішаних подруж та їхніх нащадків.Пише про це від 10 літ наша преса,говорять про це принодно провідні одиниці.Четвертий Архиєпископський Синод УКЦ в Римі в 1969 р. в своїй Постанові ч.41 "перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя".Впреп.Отець Протоігумен М.Гринчишин,ЧНІ,каже:"Мішані подружжя становлять сьогодні головну проблему для українських Церков і громад в Америці і Канаді"/"СВОБОДА" з 28.червня 1972/.Голова Головної Пластової Булави,пл.сен. Василь Паліснко,заявив в Дітройті на 6-тих Зборах Конференції Українських Пластових Організацій 1-3 вересня 1973,що "чисельний стан Пласту зменшився в роках 1969 до 1972 на 500 осіб і то в Уладі новаків і юнаків та що причиною у великій мірі є мішані подружжя,число яких росте"/"СВОБОДА"з 7.вересня 1973/.В Канаді,в переписі населення,число осіб з українською матірною мовою впало з около пів мільйона в 1961 р.до 309,855 в 1971 р.,себто майже двісті тисяч канадійських українців відреклося за 10 літ своєї матірної української мови /"ВІЛЬНИЙ СВІТ" з 18.вересня 1972/.В деяких українських школах,збудованих за українські гроші у вільному світі,більшість дітей є неукраїнських.Майже вся українська молодь уживає між собою виключно чужих мов.Таких і тим подібних фактів можна наводити більше,але найстрашнішим фактом є те,що ми не робимо нічого,щоби рятувати бодай решту української молоді від повного винародовлення в мішаних вінчаннях.Помимо вище згаданої Постанови ч.41 Синоду УКЦ зперед 4 років,помимо вище згаданої заяви Впреп.Отця Протоігумена Гринчишина та помимо того,що навіть Святе Письмо у Второзаконні 7:3 виразно забороняє мішані вінчання,не було досі в нашій пресі ніяких Пастирських Листів наших Владик проти мішаних вінчань ані в справі виконування Постанови ч.41 ані тех ніяких звітів про те, що наші священники остерігають вірних з казальниць та відраджують їм мішані вінчання.Помимо тривожного звіту пл.сен.Палієнка на 6-тих Зборах КУПО,ті Збори не ухвалили ніякої резолюції проти приросту мішаних вінчань нашої ПЛАСТОВОЇ молоді.Ніяка наша організація,а маємо їх безліч,ані ніякий конґрес не оголосили в пресі ніякої піддержки для "МЕТИ" ані ніякої заохоти нашого загалу користати з послуг "МЕТИ",ані ніякої резолюції,чи заяви проти приросту мішаних вінчань. А "МЕТА" це-ж суспільно-громадська установа,що постала з ініціятиви і під потронатом Президії Секретаріяту СКВУ та Ради Суспільної Служби СКВУ для боротьби проти приросту мішаних вінчань і для допомоги творення УКРАЇНСЬКИХ родин при помочі суспільного посередництва УКРАЇНСЬКИХ подруж.Помимо того є організації,що ставляться негативно і неприхильно до "МЕТИ".Є тех редактори,що не поміщують ніяких комунікатів,оголошень та звернень "МЕТИ",але дуже радо поміщують ентузіястичні та похвальні репортажі про мішані вінчання та весілля та про благословення,надсилані деякими церковними достойниками на мішані вінчання.То-ж як,звідки і від кого має наша молодь довідатися,що мішані вінчання є шкідливі,бо ведуть нашу спільноту і нашу Церкву до повної денаціоналізації в скорому темпі і у відносно дуже короткому часі ?

Достойні Делеґати і Делеґатки ! Звертаємося до Вас з горячим проханням:Не затикайте Ваших вух і сердець на крик розпуки тих наших батьків і матерів,що тратять своїх дітей в мішаних вінчаннях ! Заявіться явно,відважно і виразно проти мішаних вінчань,а за "МЕТОЮ" та веденим нею суспільним посередництвом УКРАЇНСЬКИХ подруж ! Ухваліть в справі мішаних вінчань ЗВЕРНЕННЯ,якого проект є на другій сторінці отого відкритого листа.

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Др. Микола Ценко — Проф.Олександер П.Татомир

КЕРМАНИЧ КАНЦЕЛЯРІЇ:

Мгр. Володимир Масюк

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Інж.Омелян Михайло Тимовницький

Голова

(Стор. 442 і 443 були на двох сторінках одної картки) /Просимо обернути/

ПРОЄКТ

ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ

УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ ! Тому,що мішані вінчання серед українців,а головно серед української молоді,вже доходять у деяких наших поселеннях до 100 відсотків,і тому, що мішані подружжя та їхні нащадки дуже часто винародовлюються й відходять від Українських Церков та від українського народу,створюючи загрозу,що у відносно недалекому майбутньому може взагалі не бути українців поза Рідними Землями, і тоді всі наші громадські,культурні та церковні надбання можуть перейти в неукраїнські руки, а наш нарід в Україні може через це втратити свого речника у вільному світі,яким сьогодні ще є українська еміграція,інформуючи світ про стремління нашого народу до здобуття людських прав і волі та державної незалежности,а також тому,що справа припинення або бодай сповільнення росту мішаних вінчань являється чи не найважливішою і найпильнішою потребою нашої спільноти,-тому Другий Світовий Конґрес Вільних Українців звертається з цим апелем до українського громадянства у вільному світі,а в першу чергу до української молоді.

Дорогі Українці і Українки,а головно Ти,Українська Молоде ! Не одружуйтеся з особами неукраїнської національности,а закладайте українські родини,щоб і Ви і Ваші нащадки могли в майбутньому лишитися вірними Українським Церквам і бути носіями та продовжувачами з роду в рід ідеї боротьби за людські права й волю та державну незалежність для нашого народу в Україні.Якщо не маєте відповідних українських осіб до подружжя,то звертайтеся з повним довір'ям до Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА",яке діє з ініціятиви Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців при Раді Суспільної Служби СКВУ та яке поблагословили Високопреосвященніші Митрополити наших Церков - Кир Максим Германюк,Владика Мстислав Скрипник і Кир Амвросій Сенишин.

Всечесніші Українські Душпастирі ! Заохочуйте бажаючих одружитися,щоб вони творили українські родини,а коли не мають відповідних українських осіб до подружжя,то радьте їм,щоб вони зверталися до "МЕТИ".Поучуйте їх,що Четвертий Архиєпископський Синод Української Католицької Церкви у своїй Постанові ч.41 "перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя",і що користати з посередництва подруж,тобто зі сватання,не є нічим таким,щоб його соромитися.

Хвальні Управи всіх українських Орґанізацій ! Створіть у Ваших Орґанізаціях "Референтури Української Родини" для постійної боротьби проти зростання мішаних шлюбів і для допомоги в закладанні українських родин,як тих для привертання до українства всіх тих,котрі вже є мішаними подружжями,і їхніх нащадків,коли вони відстали від нас.Таке привертання можна осягнути тільки тактом,вирозумілістю і любов'ю.

Хвальні Редакції українських часописів і періодиків ! Активно включіться в боротьбу проти зростання мішаних вінчань та поширюйте ідею творення українських родин.Поміщуйте не лишень надсилані Вам на цю тему матеріяли,але також редакційні статті.Не друкуйте у Ваших органах ентузіястичних і похвальних описів мішаних шлюбів.

Вельмишановні провідні громадські діячі і діячки ! Не приглядайтеся безчинно до того,як українська молодь пропадає для наших Церков і нашого народу,та не обмежуйтеся тільки до бідкання над тим нещастям,а робіть щось проти того,кожний і кожна чиніть те,що серед Вашого оточення та в міру Ваших сил і можливостей є потрібне та доцільне.Відраджуйте нашу молодь від мішаних вінчань і заохочуйте її до одружування зі своїми,а в разі потреби радьте їй звертатися до "МЕТИ".

Дорогі Українці і Українки у всіх країнах поза Рідними Землями ! Станьмо всі разом,без вийнятку,на фронт боротьби проти зростання мішаних вінчань та помагаймо нашим молодим людям закладати українські родини,а рівночасно стараймося всі привертати до українства нашим тактом,вирозумінням і любов'ю тих наших людей,котрі вже є мішаними подружжями,і їхніх нащадків,які відстали від нас.Усі ми належимо до великого,майже 50-мільйонового народу,тож гордімся тією приналежністю,будьмо гідні її та не відрікаймося її через мішані подружжя.Наш поневолений,але нескорений нарід в Україні потребує нашої допомоги для здобуття людських прав,свободи й суверенности,а не нашого релігійного й національного самознищення через мішані подружжя.

ДРУГИЙ СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Торонто,Онтаріо,Канада, 1-3 листопада 1973 р.

(Стор. 442 і 443 були на двох сторінках одної картки, яку роздано всім делегатам на Другий СКВУ.
О. М. П.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Львос Анхелес, Каліфорнія, 26.вересня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49,Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

До Достойної Президії Четвертого З'їзду Громадян Стрийщини в Торонті 27 і 28 жовтня 1973 р. і до всіх Учасників і Учасниць того З'їзду

Достойна Президіє ! Вельмишановні Учасники і Учасниці! Дорогі Краяни, Громадяни і Громадянки Стрийщини !

Сердечно дякую за Ваше ласкаве запрошення на Ваш З'їзд і дуже жалую, що мій вік, моє здоров'я і далека віддаль з Львос Анхелєсу до Торонта, на жаль, не позволяють мені на те, щоби я міг скористати з Вашого ласкавого запрошення.

Думками буду однак 27 і 28 жовтня 1973 р. з Вами в Торонті і прошу Вас прийняти від мене мої найщиріші вислови сердечного привіту для Вас усіх та найкращі побажання успішних нарад і ухвал для добра нашого Народу і нашої Церкви.

Зокрема, як один з дуже вже нечисленних вояків славного 11-того Стрийського Гарматного Полку Української Галицької Армії в роках 1918-1920, звертаюся до Вас з гарячою просьбою, щоби Ви були ласкаві відчитати на Вашому З'їзді залучений осьтут "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ ГРОМАДЯН СТРИЙЩИНИ", а також "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН СТРИЙЩИНИ В ТОРОНТІ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" та щоби Ви це "ЗВЕРНЕННЯ" ухвалили і оголосили в пресі, а також в "АЛЬМАНАХУ СТРИЙЩИНИ". Цей "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ" і "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ" приготовано для Другого Світового Конґресу Вільних Українців в Торонті 1-4 листопада 1973 р., але вони відносяться до усіх Українців і Українок , які трівожаться майбутнім нашої спільноти у вільному світі, а до них, я є впевнений у тому, належать усі Учасники і Учасниці Вашого З'їзду. Коли Ви, як перші, ухвалите і оголосите в пресі залучене осьтут "ЗВЕРНЕННЯ", то це буде прекрасний вияв Вашого патріотизму, яким все відзначалися Громадяне Стрийщини. Буде це теж прикладом до наслідування на Другому Світовому Конґресі Вільних Українців в Торонті 1-4 листопада 1973 р. (Гл. стор. 442 і 443)

Остаю з правдивою повагою до Достойної Президії і до усіх Вельмишановних Учасників і Учасниць Вашого З'їзду:

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Четар 11-того Стрийського Гарматного Полку Української Галицької Армії 1918-1920, Емеритований Інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Львос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

2 залучники

Я не читав в пресі про якусь-небудь реакцію на отей лист.
О.М.Т.

(Гл. стор. 442 і 443)

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Філядельфія, Пенсильванія, 26.вересня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49 Linden Gardens
London, W2 4HG
Great Britain

Хвальна Редакціє !

Ввічливо просимо Вас, щоби Ви були ласкаві помістити у Вашому цінному часописі нам залучений осьтут "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ДЕЛЕҐАТІВ НА ДРУГИЙ СКВУ", як тех ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СКВУ В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ. (гл. стор. 442, 443)

З горн дуже Вам дякуємо за ласкаве сповнення оцієї просьби і остаємо зі щирим привітом та правдивою повагою до Вас:

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Проф. Олександер П. Татомир

Др. Михола Ценко

ЗА ГОЛОВНУ КЕРМАНИЧ КАНЦЕЛЯРІЇ:

Мгр. Володимир Масюк

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Голова

1 залучник
(гл. зал. 442 і 443, оба на фронт сторінках одної картки)

P.S.: Залучений осьтут "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" дістали ми від Секретаріяту СКВУ з Лондону з листом з 11.вересня 1973 р., ч.МЕТА/217/73, в якому п. Др. Святомир М. Фостун, Ґенеральний Секретар СКВУ, повідомляє нас, що він вислав той проєкт до Резолюційної Комісії Другого СКВУ з проханням, щоби Комісія включила його до резолюцій Другого СКВУ. Отже ми хотіли би, щоби Ваші читачі, що є делєґатами на Другий СКВУ, мали можливість ще перед Конґресом зазнайомитися з тим проєктом та застановитися над його змістом, як тех над нашим "ВІДКРИТИМ ЛИСТОМ" в тій справі, бо як Другий СКВУ ухвалить і проголосить те "ЗВЕРНЕННЯ", то це може стати зворотною і переломовою точкою в боротьбі за збереження самого біольогічного існування української національної субстанції поза Рідними Землями, а може навіть і в Україні, де мішані вінчання є тех одним з найгрізніших винародовлюючих чинників. В тому "ЗВЕРНЕННІ" наше Бюро дістане важливий засіб в нашій праці і ми замірямо видати те "ЗВЕРНЕННЯ" в більшій скількості та поширювати його у всіх країнах нашого поселення. Длятого ми були би Вам дуже вдячні, як Ви були би ласкаві помістити такох і оце наше додаткове вияснення.

МЕТА

Оцей лист вислано до 20 часописів у всіх країнах нашого поселення у вільному світі. О.М.Т.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Філядельфія, 26. вересня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49 Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

Достойний Голова Резолюційної Комісії Другого Світового Конґресу Вільних Українців, Вп. Пан Редактор А. Драган в Джирзі Сіті, Н.Дж.

Достойний Пане Голово !

Ми отримали від Секретаріяту СКВУ в Лондоні лист з 11.вересня 1973 р., ч.МЕТА/217/73, в якому п.Др.Святомир М. Фостун, Ґенеральний Секретар СКВУ, повідомляє нас, що він вислав до Резолюційної Комісії СКВУ "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА" в справі мішаних вінчань з проханням, щоби Резолюційна Комісія включила той проєкт до Резолюцій Другого СКВУ. Разом з листом прийшла теж копія того проєкту.

В тому листі п.Др.Фостун радить нам теж звернутися до Вас особисто з просьбою о підтримання тої справи. Згідно з тою радою просимо Вас ввічливо, щоби Ви, як Голова Комісії, були ласкаві ужити Вашого авторитету і впливу, щоби Другий СКВУ те "ЗВЕРНЕННЯ" ухвалив і оголосив в пресі.

Ми впевнені у тому, що, як це станеться, то це буде зворотною і переломовою точкою в боротьбі за збереження самого біольоґічного існування української національної субстанції поза Рідними Землями, а може навіть і в Україні, де мішані вінчання є теж одним з найгрізніших денаціоналізаційних чинників. В тому "ЗВЕРНЕННІ" наше Бюро дістане один з найсильніших засобів в нашій праці, бо ми плянуємо видати його в більшій скількості та поширювати у всіх країнах нашого поселення.

Остаємо зі щирим привітом і правдивою пошаною:

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":
(Оригінал цього листа вислано з усіма 4 власнор. підписами)
Др. Микола Ценко — Проф.Олександер П.Татомир

КЕРМАНИЧ КАНЦЕЛЯРІЇ:

Мґр.Володимир Масюк

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":
Омелян Михайло Тишовницький
Інж.Омелян Михайло Тишовницький
Голова

Післяслово: Ані в резолюціях ані в обох "зверненнях" II-го СКВУ, опублікованих в "Америці" з 10, 14 і 16-го листопада 1973-го року, нема ані одного слова про мішані вінчання. О. М. Т.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Філядельфія, Пенсильвенія, 26.вересня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49 Linden Gardens
London, W2 4HG
Great Britain

Достойний Пан Меценас Саварин, Референт "МЕТОД ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СУБСТАНЦІЇ В ДІЯСПОРІ" на Другому Світовому Конґресі Вільних Українців в Торонті 1-3 листопада 1973 р.

Достойний Пане Меценасе !

Звертаємося до Вас в справі, яку Ви будете референувати на Другому Світовому Конґресі Вільних Українців, а яка є основою постання і діяльности нашого Бюра.

З долучених осьтут залучників видно, які були причини постання нашого Бюра, які є методи нашої праці, з якими перешкодами ми мусимо боротися, які є наші потреби, конечні до осягнення успіху, та які є методи, що їх уживають жиди для збереження жидівської національної субстанції.

Залучений осьтут "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" ми дістали від Секретаріяту СКВУ в Лондоні з листом з 11.вересня 1973 р., ч.МЕТА/217/73, в якому п. Др. Святомир М. Фостун, Ґенеральний Секретар СКВУ, повідомляє нас, що він вислав той проєкт Резолюційній Комісії Другого СКВУ з проханням влучити той проєкт до резолюцій та радить нам також з нашого боку написати до Голови Резолюційної Комісії, п.Редактора Драгана, і попросити його, щоб він ту справу підтримав. Ми вже то зробили, що п. Др.Фостун нам порадив і вже вислали до п.Редактора Драгана таке прохання. (Гл. стор. 443 і 444)

А до Вас, Достойний Пане Меценасе, звертаємося з ввічливим і горячим проханням, щоби Ви були ласкаві у Вашому рефераті на Другому СКВУ:

/1/ наголосити та підчеркнути усі ті аспекти, факти і обставини, що є подані в долучених осьтут матеріялах та включити до пропонованих Вами метод збереження української національної субстанції усі ті засоби, про які мова в тих матеріялах; (Гл. стор. 464)

/2/ підтримати і поперти залучений осьтут "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" та заохотити Делеґатів, щоби вони ухвалили те "ЗВЕРНЕННЯ". (Стор. 44А)

Ми переконані, що сповнення Вами оцего нашого прохання причиниться до ухвалення запропонованого Секретаріятом СКВУ "ЗВЕРНЕННЯ", яке, разом з іншими методами, що Ви їх у Вашому рефераті запропонуєте, може стати зворотною і переломовою точкою в боротьбі за збереження самого біольоґічного існування української національної субстанції поза Рідними Землями, як тех і в Україні.

Остаємо зі щирим привітом і висловами правдивої пошани до Вас:

(Оригінал оцього листа вислано з уміщеними фотографічними підписами)

Інж.О.М.Тишовницький
Голова дорадчої Ради "МЕТИ"

Др.М.Ценко
Директор "МЕТИ"

Проф.О.П.Татомир
Директор "МЕТИ"

Мгр.В.Масрк
Керманич Канцелярії

Післясловo: Знамениа промова Достойного Пана Королівського Радника Сабарина На П-ому СКВУ є на стор. 464.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Філядельфія, 28. вересня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
6, rue Casimir-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49 Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

До Достойного Голови Бюджетової Комісії Другого Світового Конґресу Вільних Українців, Вп. Пана Професора Доктора Б.Гнатюка у Філядельфії

Достойний Пане Голово !

Наше Бюро постало на підставі рішення Президії Секретаріяту СКВУ з 16. листопада 1972 в Мінхені, точка нарад 11-та. В тому самому рішенні постановлено тех, що те Бюро має існувати і діяти при Раді Суспільної Служби СКВУ. Згідно з тим рішенням, Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ, на нараді 20 січня 1973 у Філядельфії, покликала до життя наше Бюро, яке негайно по тій нараді почало діяти. (Гл. стор. 364 і 382)

В залучених осьтут трох прилогах є обширніші інформації про нашу працю, про перешкоди на нашому шляху і про наші потреби.

Працівники в наших Відділах працюють безплатно, бо дуже малі похертви від клієнтів вистачали заледви на покриття коштів друку формулярів, поштових оплат і інших бюрових видатків. Так само було досі і в Централі нашого Бюра у Філядельфії. Однак з бігом часу зачало в Централі прибувати праці і видатків, бо Відділи присилають до Централі зголошення усіх тих клієнтів, для яких у Відділах не можна дібрати пар, так, що тепер один працівник мусить бути постійно зайнятий працею для МЕТИ через 8 годин, 5 днів в тижні. Той працівник мусить діставати якусь бодай мінімальну заплату. Треба тех машини до писання і грошей на інші видатки.

Ми звернулися в тій справі до Секретаріяту СКВУ в Лондоні і, у відповідь на те, отримали від Секретаріяту СКВУ письмо з 11. вересня 1973, ч. МЕТА/217/73, в якому Секретаріят припоручує нам написати прохання до Голови Бюджетової Комісії СКВУ, щоб Комісія в бюджетовій сумі для Ради Суспільної Служби СКВУ призначила окремну суму для МЕТИ. (Гл. стор. 436)

Тож згідно з тим припорученням Секретаріяту СКВУ ввічливо просимо Вас, Достойний Пане Голово, щоби Ви були ласкаві ужити Вашого авторитету і впливу на переведення ухвали Хвальної Бюджетової Комісії, щоби в бюджетовій сумі для Ради Суспільної Служби СКВУ була вставлена сума 1,200 /тисяча двіста/ долярів річно з окремим призначенням для Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА".

У вище згаданому письмі Секретаріяту СКВУ з 11. вересня 1973 є тех повідомлення, що Секретаріят вислав до Резолюційної Комісії СКВУ "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО ҐРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" з проханням включення того проєкту до резолюцій Другого СКВУ. Той проєкт і наш "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ " до него, які осьтут долучуємо, ми розіслали до преси з просьбою о поміщення. (Гл. стор. 442 і 443)

Остаємо зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас, Достойний Пане Голово і до усіх Достойних Членів Хвальної Бюджетової Комісії СКВУ:

(Оригінал отого листа висланo з усіми 4 власноручними підписами)

О.М. Тишовницький

Др.М.Ценко, Директор "МЕТИ" — Проф.О.П.Татомир, Директор "МЕТИ" — Мгр.В.Масюк, Керманич Канцелярії — Інж.О.М.Тишовницький, Голова Дорадчої Ради "МЕТИ"

3 залучники (стор. 436; 442; 443)

Примітка: До кінця липня 1974 "МЕТА" не отримала ані ніяких грошей від СКВУ ані ніякого повідомлення від нікого, в який спосіб полагоджено оце наше прохання. О.М.Т.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Львос Анхелєс, Каліфорнія, 30. вересня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49 Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

Достойний Пан Др. Осип Бойко, Голова Фінансової Підкомісії
Другого Світового Конґресу Вільних Українців
в Торонті

Достойний Пане Докторе !

На просьбу п.Професора Олександра П. Татомира пересилаю Вам осьтут кілька статтей, звернень і листів /разом 19 карток/ в справі мішаних вінчань. У мене таких і тим подібних матеріялів є о много більше і я заміряю видати їх окремою збіркою, як Бог позволить мені зробити це, заки умру /мені вже йде 75-ий рік життя/.

Залучені осьтут матеріяли говорять самі за себе і міяких додаткових коментарів не потребують. Видно з них, що мішані вінчання це наша проблєма ч.1 та що наша спільнота віддає свою молодь без міякого спротиву на загладу в перетоплюючих казанах мішаних вінчань і денаціоналізації, а для заглушення викидів совісти з того приводу сама себе обдурює цілою масою нереальної, пустої та до нічого необов'язуючої фразеольогії.

Пан Професор Татомир пише мені, що Ви, Достойний Пане Докторе, є визначною, мудрою і впливовою особистістю, яка може нам помогти. "Нам" це значить усім тим ентузіястам боротьби проти приросту мішаних вінчань, які вже 10 літ стараються відкрити нашій спільноті очі на смертельну загрозу вище згаданої проблєми ч.1.

То-ж, як один з тих ентузіястів, звертаюся оцим до Вас з ввічливою але горячою просьбою, щоби Ви були ласкаві уживати Вашого великого авторитету, впливу і мудрости на те, щоби Другий Світовий Конґрес Вільних Українців ухвалив і оголосив в пресі в усіх країнах нашого поселення у вільному світі "ЗВЕРНЕННЯ", якого проєкт, отриманий нами від Секретаріяту СКВУ з Лондону, є на другій сторінці останної картки тої збірки, що є долучена до оцего листа. (Гл.стор.443)

Оригінали листів, яких фото-копії є на трох передостанних картках залученої збірки, вийшли до адресатів з усіма 4 підписами.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

(Омелян Михайло Тишовницький)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Львос Анхелєсского Відділу того Бюра
(Гл.стор.489)

19 залучників

НАШ ГОЛОС

Місячник — Видає Асоціяція Українців Америки

OUR VOICE - Ukrainian Monthly 133 LAFAYETTE AVE., TRENTON, N. J. 08610

Редагує Колегія: Перейма Ілько, Верещинський Роман, Бережницький Роман, Кузик Дмитро і Шох Ірина. Редакція застерігає собі право скорочувати статті і їх заголовки. Коментарі, статті, тощо, підписані авторами, також висловлення чи погляди не завжди висловлюють погляди редакції. Не публікуємо матеріялів протилежних для преси; систематично повинно подати поштовий індекс або поштовий. Вільні статті, повідомлення подавати в скороченні.

Адреса Редакції: ..... P. O. Box 9124 North Station. ..... Newark, N. J. 07104
Адреса Адміністрації і Асоціяції Українців Америки (АУА): 133 Lafayette Ave., ... Trenton, N. J. 08610
Адміністратор: ..... Кузик Дмитро
Річна передплата в Америці ..... 3 доляри
В інших країнах: ..... рівновартість 3-ох доларів
Поодиноке число: ..... 30 центів

Рік V Ч. 10 ЖОВТЕНЬ 1973. No. 10 OCTOBER 1973. Vol. V

В Аделаїді /Австралія/ за 8 місяців цр. було 17 чисто українських подруж, а 11 мішаних. Українська громада начисляє там 3,000 українців. Наш допису вач і приятель видав всі 4 свої дочки за українських партнерів життя. В цьому допоміг йому пласт. Всі доньки були завзятими пластунками - можливо, що такими вони є ще й тепер. Син також не лишається позаду своїх сестер. Гратуля цій родині Цюраків і нашій аделаїдській колонії!

Проголошені заповіді для подруж в бо летені Церкви св. Миколая в Бофало всі 6 мішані - 100%. А наші союзи і партій ні боси тільки вганяють за гріхами.

Зі статті о.Івана Ткачука під наголовком "АКАДЕМІЧНІ КОЗАЦТВА ЗАПОРОЖЕ І ЧОРНОМОРЕ НА БУКОВИНІ", поміщеної в квартальнику "УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО", Рік X, ч. 4/26/ за жовтень-грудень 1973, на 16-тій сторінці:

"....Що найголовніше оба Козацтва виховували українську студентську молодь бути чесними, відважними, точними, послідовними, працьовитими, відданими українській справі, тощо. Боягузів і зрадників викидали з Козацтва; зокрема тих, що женилися з чужинками викидали з найбільшою ганьбою (summa cum infamia) і бойкотували їх у суспільному житті. Саме в плеканню згаданих чеснот "запорожці" і "чорноморці" продовжували невмирущу славу запорізьких козаків....."

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Львос Анхелсс, Каліфорнія, 7.жовтня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
6, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

Вп.Пан Др.Святомир М. Фостун, Ґенеральний Секретар СКВУ
Лондон, Анґлія

Високоповажаний Пане Докторе !

Сердечно дякую за Ваш ласкавий лист з 25.9.1973 р., ч."Мета"/228/73.

На Ваше питання, чи я буду на Другому СКВУ, відповідаю, що, на жаль, не буду з кількох причин: вік /мені йде вже 75-ий рік життя/, поганий стан здоров'я і далека відаль з Львос Анхелссу до Торонта.

З Дирекції "МЕТИ" буде на тому Конґресі п.Др.Микола Ценко, який буде мати зі собою такі дві летючки, як ті, що осьтут залучені /по 550 штук кожної/ і буде старатися роздати їх обі усім делеґатам. (Гл. стор. 424, 442 і 443)

Залучені осьтут летючки розіслали ми тех до 20 найважніших часописів в усіх країнах нашого поселення з просьбою о поміщення. (Гл. стор. 441)

Згідно з Вашою радою Дирекція і Дорадча Рада "МЕТИ" вислала відповідні листи до Адвоката Петра Саварина, який буде референувати справу збереження української національної субстанції в діяспорі, до Редактора Антона Драгана, Голови Резолюційної Комісії і до Дра. Богдана Гнатюка, Голови Бюджетової Комісії. (Гл. стор. 444, 445 і 446)

Однак найбільші надії зарівно "МЕТА", як і я особисто, покладасмо на Вас, Високоповажаний Пане Докторе, що Ви, якому "МЕТА" в першій черзі завдячує своє постання та існування, заанґажуєте особисто до усіх делеґатів і комісій та потрафите Вашим високим авторитетом і впливом, як Ґенеральний Секретар СКВУ, переконати їх, що ухвалення і проголошення в усіх країнах нашого поселення зредаґованого Вами остаточно та залученого осьтут "ЗВЕРНЕННЯ" Другого СКВУ в справі мішаних вінчань є абсолютно конечним і невідкладним та що те "ЗВЕРНЕННЯ" може стати переломовою і зворотною точкою в боротьбі за збереження української національної субстанції поза Рідними Землями, а може навіть і в Україні, де мішані вінчання є тех одним з ґрізних винародовлюючих чинників.

Дякую Вам ще раз як найщиріше від "МЕТИ" і від мене особисто за Ваше правильне зрозуміння смертельної загрози самого біольоґічного існування української національної субстанції з боку мішаних вінчань та за Вашу прихильність і поміч для нашої МЕТИ, якою є збереження української родини, а тим самим і української нації.

Бажаю Вам з цілого серця як найкращого успіху на Другому СКВУ для добра нашого народу і наших Церков та дуже сердечно поздоровляю Вас і остаю з правдивою повагою до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

2 залучники

(Гл. стор. 424, 442, 443)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА"
і Керманич Львос Анхелесского Відділу того Бюра

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
СЕКРЕТАРІЯТ — SECRETARIAT
49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain. Tel.: 01 229 - 8392

Your ref. .....

Our ref. МЕТА/ 208 / 70 Date 1. 10. 1970

ВШП. Інж. Оме ян Михайло Т ш овницький
Голова дорадчої Ради Центрального Б ра
Українських Подруж " Мета"
Філяделфія, ЗСА.

Вельмишановний Пане Інженере,

Щ ро дякую за Вашого листа від 7-го ц. м. і копії Ваших звернень до окремих комісій Другого Конґресу СКВУ. (2. стор. 449)

Коли п. д-р Микола Ценко буде на Конґресі, хай сконтактується з головою резолюційної комісії, і щераз йому на місці пригадає щоб у резолюціях була подана справа важливости українських подруж. Це важне, бо в такому поспіху й русі, який існуватиме на Конґресі можна легко пропустити таку чи іншу справу. Я радо познайомлюся з п. д-ром М. Ценком.

Хочу запевнити Вас, що справв яку ми, спільно підняли є дуже важлива, й я буду її підтримувати в дальшому, хоч і не буду вже сповняти обов'язків генерального секретаря СКВУ.

Щиро вітаю Вас, і остаюся з висловами

правдивої пошани до Вас,

д-р Святомир М. Фостун
Генеральний Секретар

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Львос Анхелесс, Каліфорнія, 13 жовтня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
6, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49,Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

До Достойної Президії Другого Світового З'їзду Українського Визвольного Фронту в днях 30-31 жовтня 1973 в залях Українського Дому при вулиці Кристі ч.83 в Торонті, пров. Онтаріо, КАНАДА

Достойна Президіє !

Як один з дуже вже нечисленних оставших ще при житті старшин славного 11-того Стрийського Гарматного Полку Української Галицької Армії в роках 1918-1920, звертаюся оцим до Вас з найввічливішою але дуже горячою просьбою, щоби Ви були ласкаві відчитати на Вашому З'їзді залучений осьтут "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ДЕЛЕҐАТІВ НА ДРУГИЙ СВІТОВИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ", а також "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО З'ЇЗДУ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" та щоби Ви заохотили усіх Достойних Делеґатів і Делеґаток ухвалити те "ЗВЕРНЕННЯ" і оголосити його в пресі. (Гл. стор. 442 і 443)

Цей "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ" і "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ" приготовано для Другого Світового Конґресу Вільних Українців в Торонті 1-4 листопада 1973, але вони в рівній мірі відносяться до всіх Українців і Українок, що тривожаться майбутнім нашої спільноти у вільному світі. Справа, про яку мова в тому "ВІДКРИТОМУ ЛИСТІ" і у "ЗВЕРНЕННІ" є чи не найважливішою справою нашої спільноти взагалі, бо як ми не затримаємо жахливого приросту мішаних вінчань нашої молоді і як вона уся пропаде в перетоплюючих казанах мішаних подруж та цілковитого винародовлення, то у відносно дуже короткому часі кількадесяти літ не буде поза Рідними Землями взагалі ніяких Українців ані українських Церков, ані преси, ані орґанізацій ані усіх тих наших теперішних проблєм, що видаються нашій спільноті тепер такими дуже важливими.

Як ДРУГИЙ СВІТОВИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ ухвалить те "ЗВЕРНЕННЯ", то це буде прикладом і заохотою для Другого Світового Конґресу Вільних Українців ухвалити також те саме "ЗВЕРНЕННЯ", а це з черги може стати переломовою і зворотною точкою в нашій боротьбі за збереження самого існування української біольоґічної субстанції поза Рідними Землями, а може навіть і в Україні, де мішані вінчання є тех одним з найгрізніших винародовлюючих чинників.

Зі щирим привітом і висловами правдивої пошани для Достойної Президії і для всіх Достойних Делеґатів і Делеґаток:

Омелян Михайло Тишовницький

2 залучники
(Гл. стор. 442 і 443)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Львос Анхелесского Відділу того Бюра

451

(Гл. стор. 489)
Я не читав в пресі про якунебудь реакцію на оцей лист. О.М.Т.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Такі листи, як оцей, я висилав до деяких наших публіцисток і публіцистів, почавши від другої половини листопада 1973-ого року.
О.М.Т.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
6, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49,Linden Gardens
London W2 4HG
GREAT BRITAIN

Ваша Достойносте !

З початком 1973-ого року постало з ініціятиви і під патронатом Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців Центральне Бюро Українських Подруж "МЕТА", як суспільно-громадська харитативна установа, що діє в системі Суспільної Служби СКВУ у всіх країнах нашого поселення у вільному світі і що його завданням є: /1/Поміч у закладанні українських родин через посередництво українських подруж, /2/Збереження при українстві усіх тих, що вже є мішаними подружжями та їхніх нащадків; таке збереження можна осягнути тільки тактом, вирозумілістю і любовю, /3/Боротьба проти приросту мішаних вінчань. Це Бюро, що його Централя є у Філядельфії, має вже 7 Відділів: 3 в ЗСА і по одному в Канаді, Анґлії, Франції і Австралії.

В своїому комунікаті з 20.січня 1973 р., поміщеному в "АМЕРИЦІ" з 6.лютого 1973, а в "СВОБОДІ" з 9.лютого 1973, Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ закликає українське громадянство дати повну моральну і матеріяльну підтримку тим Бюрам і в той спосіб причинитися до збереження української національної субстанції в країнах нашого поселення поза рідними землями.

Ті Бюра будуть сповняти своє завдання успішно тільки тоді, як з їхніх послуг буде користати якнайбільше наших людей, а переусім нашої молоді. Щоби так сталося, треба постійної, впертої і мудрої освідомлюючої та переконливої пресової кампанії, веденої дуже інтелігентними і визначними публіцистами, які якслід розуміють смертельну загрозу самого біольоґічного існування українства і масового національного та віровизнаневого самогубства через мішані вінчання і яким лежить на серці конечність збереження української родини поза рідними землями.

Тому, як Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА", запрошую Вас оцим до участи у вище згаданій пресовій кампанії та дуже Вас прошу, щоби Ви були ласкаві поміщувати час до часу в наших часописах і періодиках відповідні статті, що освідомлювали би наш загал і заохочували наших людей, а головно нашу молодь, користати з довірям з послуг Бюр Посередництва Українських Подруж "МЕТА".

Зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Інж.Омелян Михайло Тишовницький
Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Льос Анхелєсского Відділу Обєднання б.Вояків Українців в Америці /ОбВУА/, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра

(Гл. стор. 489)

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Львос Анхелєс, Каліфорнія, 16. жовтня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

До Достойної Президії X. Світового Конґресу СУМ
в Торонті в днях від 26 до 28 жовтня 1973 р.

Достойна Президіє !

Як один з духе вже нечисленних оставших ще при житті старшин славного 11-того Стрийського Гарматного Полку Української Галицької Армії в роках 1918-1920, звертаюся один до Вас з найввічливішою але дуже гарячою просьбою, щоби Ви були ласкаві відчитати на Вашому Конґресі залучений осьтут "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ДЕЛЕҐАТІВ НА X. СВІТОВИЙ КОНҐРЕС СУМ", а також "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДЕСЯТОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ВСІЄЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" та щоби Ви заохотили усіх Достойних Делеґатів і Делеґаток ухвалити те "ЗВЕРНЕННЯ" і оголосити його в пресі в усіх країнах нашого поселення у вільному світі.
(Гл. стор. 442 і 443)

Цей "ВІДКРИТИЙ ЛИСТ" і "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ" приготоване для Другого Світового Конґресу Вільних Українців в Торонті в днях 1-4 листопада 1973, але вони в рівній мірі відносяться до всіх Українців і Українок, а до Української Молоді в першу чергу. Справа, про яку мова в тому "ВІДКРИТОМУ ЛИСТІ" і у "ЗВЕРНЕННІ" є чи не найважливішою справою нашої спільноти взагалі, бо як не затримаємо хаотичного приросту мішаних вінчань нашої молоді і як вона уся пропаде в перетоплюючих казанах мішаних подруж та повного винародовлення, то у відносно дуже короткому часі кількадесяти літ не буде поза Рідними Землями взагалі ніяких Українців ані українських Церков, ані преси, ані організацій, ані усіх тих наших теперішних проблем, що видаються нашій спільноті тепер такими дуже важливими.

Як Десятий Світовий Конґрес Спілки Української Молоді ухвалить те "ЗВЕРНЕННЯ", то це може стати прикладом і заохотою для Другого Світового З'їзду Українського Визвольного Фронту в Торонті в днях 30-31 жовтня 1973 і для Другого Світового Конґресу Вільних Українців ухвалити також те саме "ЗВЕРНЕННЯ", а це з черги може стати переломовою і зворотною точкою в нашій боротьбі за збереження самого біольоґічного існування української національної субстанції поза Рідними Землями, а може навіть і в Україні, де мішані вінчання є тех одним з найгрізніших винародовлюючих чинників.

Зі щирим привітом і висловами правдивої повани до Достойної Президії і для всіх Достойних Делеґатів і Делеґаток:

Омелян Михайло Тишовницький

З залучники
(Гл. стор. 442 і 443)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Четар Артилерії Української Галицької Армії 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Львос Анхелєсского Відділу того Бюра
(Гл. стор. 489)

У відповіді на оцей лист, яка є на стор. 454, нема ані слова про якунебудь реакцію на оцей лист. О. М. Т.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
UNION DE LA JEUNESSE UKRAINIENNE
ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА COMITÉ CENTRAL
72 Boulevard Charlemagne, 1040 Bruxelles, Belgique, Tel.: 340482

отримав 2. січня 1974.
(Мгр. Володимир Масюк)

19

Брюссель, 24 грудня 1973 року.

М Е Т А
Центральне Бюро Українських Подруж
Ф і л я д е л ь ф і я

Почуваємось до милого обов"язку в імені всієї нашої Спілки висловити Вам нашу щиру подяку за надіслані привітання на X. Світовий Конґрес СУМ, що успішно відбувся в днях 26-28 X. 1973 р. в Торонто.

Ваші ласкаві слова привіту дають нам впевненість, що ми можемо числити на Вашу моральну і всяку іншу піддержкч в нашій важливій виховній праці на майбутнє. Це дає нам збільшену енергію до праці і посвяти у виконанні тих невідкладних завдань, які стоять перед цілою нашою спільнотою в ділянці збереження нашої духової спадщини, передання її молодому поколінню та допомоги Україні.

З найкращими побажаннями з нагоди Свят Різдва Христового і Нового Року, остаємось

з глибокою пошаною і привітом

За Центральну Управу
Спілки Української Молоді

Голова
Мгр. О. Коваль

Генеральний Секретар
Мгр. Й. Рожка

Це є відповідь на мій лист, що є на стр. 453.
О. М. Т.
Інж. Омелян Михайло Тишовицький

Комунікат

ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ „МЕТА“

Повідомляємо українську спільноту поза межами Рідних Земель, що для її обслуги вже відкрито в пятьох країнах нашого поселення сім бюр суспільного посередництва українських подруж:

1. "Meta" — Central Bureau, Mr. Wolodymyr Masiuk, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

2. "Meta" — Mr and Mrs. Omelan Tyshovnytskyj, 1009 Adelante Ave, Los Angeles, Cal. 90042. U.S.A.

3. "Meta" — Mrs Nastia Hnatiuk, 11499 Continental St., Warren, Mich. 48089. U.S.A.

4 "Meta" — Executive Committee, P.O. Box 497, Stn. "D", Toronto 9, Ont., Canada.

5. "Meta" — Mr. Denys Klymenko, 2 Lake Ave., Cardiff, N.S.W. 2285. Australia.

6. "Meta" — Mr. Wolodymyr Andruszczak, 9 Rue, Casimir Bremier 38000, Greenoble, France.

7. "Meta" — Mr. Mychajlo Zacharczuk, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London, W 2 4HG, Great Britain.

Крайові бюра є обєднані в Центральному Бюрі Українських Подруж, що як модерна допомогова установа підчиняється Раді Світової Суспільної Служби СКВУ. Центральним Бюром, що визначається високим морально-національним стандартом та світовим засягом діяння, керує Дирекція в тісній співпраці з Дорадчою Радою. До ведення Головної Канцелярії запрошено окремого фахового керманича. Виготовлено всі потрібні друки, як ось: фірмові листи, супровідні письма, квестіонарі та заяви. Заведено зразкове книговодство й картотеки кандидатів. Періодично інформується українське громадянство про завдання, діяльність і відкриття нових бюр.

Не зважаючи на це, що частина української преси легковажить небезпеку повної денаціоналізації через мішані подружжя і не інформує як слід своїх читачів про цю важливу проблему, відгук громадянства є дуже вдоволяючий. Досі в Центральному Бюрі є зголошених 100 кандидатів і кандидаток у віці від 19—70 років, багато з вищою освітою. 50 осіб ведуть постійну переписку, а 13 пар затіснило дружні звязки. У ці числа не враховані зголошення в крайових бюрах.

До Головної Канцелярії й Дирекції Центрального Бюра впливнуло понад 400 листів. Всі справи полагоджувано безінтересовно. Невеликою кількістю добровільних датків покрито друк формулярів, закуп книг і картотек та листування Головної Канцелярії.

У майбутньому керівники бюр, а зокрема керівник Головної Канцелярії, будуть присвячувати багато більше часу на розгляд зростаючої кількости зголошень і їхній труд для успіху справи мусить бути нагороджений. Про це, звідкіля роздобути потрібні фонди, рішатиме Фінансова Комісія СКВУ. Певним є, що значну частину коштів покриватимуть одноразовими низькими оплатами кандидати. Звільненою від оплат буде вільний студіююча молодь, мешканці сателітніх країн і незаможні.

Для заощадження часу бюрам та видатків на пошту, кандидати повинні слати виповнені формулярі тільки до одного бюра. Якщо воно не має в списках відповідного партнера, тоді передає готові формулярі Централі, яка стоїть у постійному звязку з усіма Відділами.

Дирекція Центрального Бюра, в порозумінні з Дорадчою Радою, виготовила „Відкритий лист до Делегатів II СКВУ“ та проєкт резолюцій Другого Конгресу СКВУ, що коротко й речево вияснюють делегатам і нашій спільності ситуацію на відтинку української родини і рекомендують в справі небувалого зросту мішаних подруж ефективні протизаходи. Побажаним є, щоб дотична резолюція була прийнята Другим Конгресом СКВУ й опублікована в усій українській вільній пресі.

Віримо, що Другий Конгрес СКВУ твердо стане на захист української родини й української спільноти у вільному світі та суцільним фронтом скріпить змагання братів і сестер в Україні за самобутність нашої поневоленої Батьківщини!

За Дирекцію ЦБУП:
Д-р М. Ценко
Проф. Ол. Татомир

За Дорадчу Раду ЦБУП:
Інж. О. М. Тишовницький

Д-р Микола Ценко

Мета — збереження української родини та української нації

(Кілька думок з нагоди II. Конгресу СКВУ)

Вже тільки кілька тижнів ділить нас від великої події у житті нашої еміграції, а саме: Другого Конгресу СКВУ, до якого підготовляються всі наші організації, розкинені по широкому світі, а його складні проблеми дискутуються широко й основно на сторінках української преси.

Коли слідкуємо за голосами дискутантів, то деякі з них часто критикують дотеперішню працю Секретаріяту СКВУ, деякі подають сміливі та далекойдучі пляни, але не всі беруть до уваги наші людські та фінансові ресурси...

Коли переглянути наші кадри людей до праці, то старші ідейні, вироблені громадські працівники з великим життєвим досвідом, або змучені відходять, або вимирають і не все є їх кому заступити, а вже з фінансовими засобами, ситуація дуже складна...

Секретаріят СКВУ не розробив конкретного пляну здобуття фінансових засобів на щоденні потреби і безпосереднього оподаткування, а оперся на дотаціях Крайових Централь у поодиноких країнах (хоч головно можна рахувати на ЗСА й Канаду, бо решта це малочисельна еміграція, або її фінансова ситуація не дозволяє на більші видатки, з причини слабої валюти...). Натомість останній виказ вплат на УНФонд, за 1972 рік, який збирає і ним завідує УККА, не дає великої надії, що УККА зможе належно фінансувати великі пляни і завдання СКВУ. Колись напевно історія з прикрістю відмітить, що в цьому часі, коли еміграція нагромадила на банкових контах лише у власних Щадницях, Кредитових Кооперативах, Братських Союзах і т. п. понад 100 мільйонів долярів, одержує лише самої дивіденти майже 5 мільйонів долярів і платить коло 1 міляйон долярів додаткових податків від дивіденд, то з усіми Центральними Установами і „записами" спромоглась зложити лише 107.000 долярів Національного Датку році, коли з Рідних Земель приходить крик розпуки і прохання допомоги і оборони!

З приємністю можемо відноту вати великі здобутки нової еміграції, що за останніх 25 років продовжує успішно надбання старої еміграції. В наших Братських Союзах обєднано майже 150,000 членів і придбано понад 60 мільйонів майна, зорганізовано різні кредитові інституції — кредитівки, щадниці й т. п. з майном, понад 50 мільйонів долярів, збудовано кількадесять нових церков, десятки народніх домів, зорганізовано вакаційні оселі. Маємо понад 50 центральних організацій, десятки окружних й сотки чи тисячі низових організацій, наукові установи, катедри українознавства тощо, отже реєстр імпозантний... Але рівночасно заходить питання й поважна небезпека: Хто це все велетенське майно, наші цінні й тяжко здобуті надбання перебере? Хто буде ними завідувати та господарити, коли приходять тривожні вісті з різних осередків наших поселень, що мішані подружжя доходять там вже до 100% і з кожним днем ситуація погіршується...

На західньо-українських землях, головно між двома світовими війнами, громадська мораль і дисципліна, наслідком негативної публичної опінії, стояла так високо, що мішані подружжя належали до рідких виїмків, бо часто громада могла застосувати навіть товариський бойкот...

Ми свідомі цього, що тепер, у країнах нашого поселення, ми, на жаль, не можемо стосувати цього роду методи й не зможемо мати таких успіхів, щоб зовсім виелімінувати мішані подружжя... Але щось треба робити, бо коли взагалі цю справу занедбаємо, то нема сумніву, що дійде до повної катастрофи та ступневого завмирання нашої національної спільноти в усіх країнах нашого поселення.

З рідних земель одержуємо дуже прикрі вістки про нечуване переслідування наших інтелектуалістів, про стосування Москвою диявольських методів на знищення нашого народу через: а) русифікацію різними засобами і методами; б) мішані подружжя; в) пиятика.

За даними перепису з 1959 року Українська ССР (і Молдавська ССР) займає перше місце в Совєтському Союзі щодо мішаних подруж. На одну тисячу рочин міської людности в УССР є 263 (двісті шістдесять три!), тобто більше однієї четвертої, мішаних подруж (цитуємо з статті проф. Михайла Добрянського „Генеза російського імперіялізму і методи його боротьби", „Український Самостійник", — серпень 1973).

В площині боротьби з мішаними подружжями нова еміграція й будь-які наші організації нічого пляново і систематичного за минулих 25 років не робили, навіть наші Церкви, що в цьому напрямі повинні і можуть найбільше зробити, не противіяли цьому.

Писали про те зокрема в нашій пресі і діяли активно інж.

Омелян Тишовницький та проф. Олександер Татомир і у висліді остаточно довели до зорганізування при СКВУ (Рада Суспільної Служби СКВУ) „Мети" — Центрального Бюра Українських Подруж.

Українська суспільність різно сприйняла це нове „бюро"... Багато присилають гратуляції та жаліють, що так пізно його створено, а деякі покпивають собі з нас, роблять жарти, критикуючи працю СКВУ — просто нападають на щойно постале бюро „Мета". Та нас ніхто не викпить, не застрашить, бо ми віримо, що під сучасну пору це основна проблема нашої еміграції і ми заповідаємо „хрестоносний похід" проти мішаних подруж й кличемо на допомогу в першій мірі наші Церковні чинники, наші молодечі, студентські, жіночі організації та усе наше громадянство.

Ми вповні свідомі цього, що наше бюро не буде творити жадних чудес, бо це незвичайно скомпліковна проблема. У нашій суспільності нема, на жаль, традиції цього роду посередництва, нема належного зрозуміння і тільки коли уся спільнота буде належно зорганізована та її праця буде належно проводжена в усіх ділянках нашого збірного життя, коли вся наша молодь буде охоплена дитячими садками, школами українознавства, молодечими організаціями, а при наших церквах будуть молодечі відділи, марійські дружини, братства, сестрицтва і парохи будуть провадити з ними систематичну працю, — у висліді цього наше бюро зможе мати деякі успіхи, щоб зберегти нашу молодь перед мішаними подружжями.

Треба основно змінити форму і характер наших забав, балів і тим подібно, бо в нас прийнялась дивовижна американська ферма, що дівчина не може прийти на забаву, не маючи постійного хлопця чи товариша, бо буде сидіти на забаві не протанцювавши ні одного танцю. Навіть заміжні жінки, які сидять у товаристві інших мужчин, танцюють лише з своїми чоловіками... Це не є спільна товариська забава, але карикатура забави... Нема відповідних аранжерів, щоб відповідно „вимішали" цю індивідуалістичну громаду, та зробили з неї одну спільну, забавну і веселу громаду.

Чи не добре було б увести на наших оселях — Союзівці й УРС „Верховина", — що вже виконали велику ролю у пізнанні і зближенні нашої молоді („Союзівка-женихівка") нову ідею, а саме: заангажувати кількох студентів, які добре танцюють, добре презентуються й культурно поводяться, щоб на забавах при кінці тижня запрошували до танців тих, які не мають знайомих і часто просидять цілу забаву без одного танцю. Знаємо випадок, де кілька дівчат приїхали на Союзівку з Південної Америки, а кілька з Канади, вивідали Союзівку та виїхали розчаровані, бо не маючи знайомих, взагалі не бавились.

Наша ціль ясна і коротка:

1. Зробити всі можливі заходи, щоб якнайбільше мужчин поженились (на жаль, жінки в цьому напрямі можуть виявити малу ініціятиву), бо лише в цей спосіб можуть постати здорові українські родини, які стануть запорукою нашої майбутности;

2. Опрацювати плян, при помочі всіх наших церковних, суспільно-громадських та організацій молоді, не лише при помочі Центрального бюра, Крайових бюр і бюр у кожній найменшій місцевості, щоб помагали українській молоді одружуватися з Українцями та вистерігались мішаних подруж;

3. Опрацювати плян, щоб навіть не „конечне зло", мішані подружжя, не пропадали для нашої спільноти, але щоб їх втягнути до нашої громади та уможливити їм, якщо цього забажають, виховувати дітей в українському дусі та брати участь у праці наших організаціях;

4. У майбутньому зорганізувати дуже потрібну організацію „Українську Родину", щоб поставила собі метою розвязувати ці всі складні проблеми, що вяжуться з твореним, організацією, працею, традиціями української родини.

За кілька місяців праці бюра „Мета" (яке тепер веде з величезною посвятою, досвідом, тактом, знанням і то вповні безкорисно, разом зі своєю дружиною, мгр Володимир Масюк) бачимо, що воно виповнило величезну прогалину, бо вже маємо зголошених понад 100 кандидатів з різних країн (основано також бюра в інших країнах і з ними є постійна переписка).

Хочемо вірити, що коли наші Центральні Установи і загал нашого громадянства зрозуміють цю велику ідею та її піддержать морально й матеріяльно (скромними датками для „Мети" через ЗУАДК), то успіх буде певний, бо це основна ідея, що допоможе нам зберегти нашу спільноту у вільному світі і на Рідних Землях.

Сподіваємось, що ці справи будуть належно передискутовані та вирішені однією з комісій Другого Конгресу СКВУ.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Львос Анхелєс, Каліфорнія, 20. жовтня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
6, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

Достойний Др.Ісидор Глинка
Вінніпеґ, Манітоба, Канада

Достойний Пане Докторе !

Звертаюся до Вас в справі, яку Ви будете референувати на Другому Світовому Конґресі Вільних Українців, а яка є основою постання і діяльности нашого Бюра МЕТА.

З долучених осьтут залучників видно, які були причини постання нашого Бюра, які є методи нашої праці, з якими перешкодами ми мусимо боротися, які є наші потреби, конечні до осягнення успіху, та які є методи, що їх уживають жиди для збереження жидівської національної субстанції.

Залучений осьтут "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" ми дістали від Секретаріяту СКВУ в Лондоні з листом з 11.вересня 1973, ч.МЕТА/217/73,в якому п.Др.Святомир М. Фостун, Ґенеральний Секретар СКВУ,повідомляє нас, що він вислав той проєкт до Резолюційної Комісії Другого СКВУ з проханням включити той проєкт до резолюцій та радить нам також з нашого боку написати до Голови Резолюційної Комісії, п.Редактора Драгана, і попросити його,щоби він цю справу підтримав. Ми вже це зробили і вже вислали до п.Редактора Драгана таке прохання. (Гл. стор. 444)

А до Вас, Достойний Пане Докторе, звертаємося з ввічливим і горячим проханням щоби Ви були ласкаві у Вашій доповіді на Другому СКВУ:

/1/ наголосити та підчеркнути усі ті аспекти, факти і обставини, що є подані в долучених осьтут матеріялах та включити до пропонованих Вами метод збереження української національної субстанції усі ті засоби, про які мова в тих матеріялах;

/2/ підтримати і поперти залучений осьтут "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ та заохотити Делеґатів, щоби вони ухвалили те "ЗВЕРНЕННЯ". (Гл. стор. 442, 443)

Ми переконані, що сповнення оцего нашого прохання причиниться до ухвалення запропонованого Секретаріятом СКВУ "ЗВЕРНЕННЯ", яке, разом з іншими методами, що Ви їх у Вашій доповіді запропонуєте, може стати зворотною і переломовою точкою в боротьбі за збереження самого біольоґічного існування української національної субстанції не тільки поза Рідними Землями, але теж і в Україні, де мішані вінчання є також одним з найгрізніших винародовлюючих чинників, як видно з останнього перепису населення московської імперії.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

6 залучників

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра

(Гл. стор. 489)

Кожний думай: що на тобі
Мій[illegible] стан стоїть,
[illegible]
Мусиш лати ти одвіті
Іван Франко

Інж. Омелян Михайло Тимовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 20. жовтня 1973 р.

Високоповажаний Пан П. Д. Клименко
Кардіф, Австралія

AIR MAIL

Високоповажаний і Дорогий Пане Клименко !

Щиро дякую за Ваш цінний лист з 5. жовтня 1973 р. і за Ваші ласкаві слова признання від Вас особисто і від очолюваної Вами Головної Управи ОБРУСу за мою скромну участь в боротьбі проти смертельної загрози самого біольогічного існування української національної субстанції через мішані вінчання, які є одним з найгрізніших винародовлюючих чинників не тільки у вільному світі, але й на Рідних Землях, як видно з останнього перепису населення московської імперії.

З того Вашого послідного листа, як тех і з Ваших попередних листів до "МЕТИ", бачу, що Ви не тільки так само розумієте цю загрозу і так само тривожитеся майбутністю нашої спільноти ізза цієї загрози, але тех старається протидіяти їй. За те належиться Вам признання, вдячність і повага від цілої нашої спільноти.

Радите видати статті і листи в справі мішаних вінчань окремою збірков і розіслати її, кому треба. "МЕТА" не має на те взагалі ніяких фондів, але я сам вже від кількох літ приготовляю таку збірку і хочу видати її власним коштом "офсет"-ом, як одну частину книжки під наголовком "МОЇ ПАМ'ЯТКИ", в якій крім моїх матеріялів на тему мішаних вінчань будуть тех фрагменти деяких моїх спогадів, деякі статті на інші теми, мої промови, листи, документи, світлини тощо, як Бог позволить мені зробити це, заки умру, бо мені йде вже 75-ий рік життя, а моє здоров'я погане.

Пишете, щоби до тої збірки включити тех Вашу статтю п.н. "Українські подружжя - основа українських родин і нації". Я, на жаль, тої статті не маю, але, як Ви прислали би мені її в оригіналі або в добрій фото-копії, то я радо включивби її до"МОЇХ ПАМ'ЯТОК".

Не маю також, на жаль, Вашої статті "Щоб ідея стала дійсністю", про яку пишете, щоби я ще перед Другим СКВУ зайняв конструктивне становище до проблєм, порушених в тій статті. А навіть, якби я її мав, то тепер вже за пізно зробити щонебудь перед Другим СКВУ, бо Ваш лист з 5.жовтня прийшов до мене щойно 17.жовтня.

Я старався робити, що міг, щоби справа мішаних вінчань була належно насвітлена на Другому СКВУ. Порозсилав я в цій справі богато листів, а мій проєкт "ВІДКРИТОГО ЛИСТА ДО ДЕЛЄҐАТІВ НА ДРУГИЙ СКВУ" і мій "ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЇ ДРУГОГО СКВУ В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" я відбив на власний кошт в 550 примірниках кожний та вислав до Торонта, де Директор "МЕТИ", п. Др. Микола Ценко, має роздати їх кожному делєґатові і делєґатці. (гл. стор. 442 і 443)

Як висліз моєї особистої вдячности, повани і признання для Вас за Вашу жертвенну, корисну і так дуже потрібну працю для "МЕТИ", як тех взагалі для добра нашого народу, прошу Вас прийняти від мене залучену осьтут знимку, зроблену в Україні в 1920-ому році. (Гл. стор. 3)

Сердечно Вас, Дорогий Пане Клименко, поздоровляю і з цілого серця бажаю Вам Божої помочі, кріпкого здоров'я і якнайкращих успіхів Вашої праці.

Залучник: знимка
(Гл. стор. 3)

Вам: Омелян Михайло Тимовницький

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ДЕЛЕҐАТІВ НА ДРУГИЙ СКВУ

Усі ми знаємо, що найгрізнішою і прямо смертельною загрозою для збереження української національної субстанції поза рідними землями є мішані вінчання нашої молоді, що в деяких місцевостях доходять вже до 100 відсотків і є причиною відходу від нашого народу та нашої Церкви більшости мішаних подруж і їхніх нащадків. Пише про це від 10 років наша преса, говорять про це прилюдно провідні одиниці. Четвертий Архиєпископський Синод УКЦ в Римі в 1969 р. в своїй Постанові ч. 41 "перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя". Впреп. Отець Протоігумен М. Гринчишин, ЧНІ, каже: "Мішані подружжя становлять сьогодні головну проблему для українських Церков і громад в Америці й Канаді" ("Свобода" з 28 червня 1972). Голова Головної Пластової Булави, пл. сен. Василь Палієнко, заявив у Детройті на 6-их Зборах Конференції Українських Пластових Організацій 1-3 вересня 1973, що "чисельний стан Пласту зменшився в роках 1969 до 1972 на 500 осіб і то в Уладі новаків і юнаків та що причиною у великій мірі є мішані подружжя, число яких росте" ("Свобода" з 7 вересня 1973). В Канаді, в переписі населення, число осіб з українською матірною мовою впало з близько пів мільйона в 1961 р. до 309,855 в 1971 р., себто майже двісті тисяч канадських українців відреклося за 10 років своєї матірної української мови. В деяких українських школах збудованих за українські гроші у вільному світі, більшість дітей є неукраїнських. Майже вся українська молодь уживає між собою виключно чужих мов. Таких і тим подібних фактів можна наводити більше, але найстрашнішим фактом є те, що ми не робимо нічого, щоби рятувати бодай решту української молоді від повного винародовлення в мішаних подружжях. Помимо вище згаданої Постанови ч. 41 Синоду УКЦ зперед 4 років, помимо вище згаданої заяви о. Протоігумена Гринчишина та помимо того, що навіть Святе Письмо у Второзаконні 7:3 виразно забороняє мішані вінчання, не було досі в нашій пресі ніяких Пастирських Листів наших Владик проти мішаних вінчань, ні в справі виконування Постанови ч. 41 ані теж ніяких звітів про те, що наші священики остерігають вірних з проповідниць і відраджують їм мішані вінчання. Помимо тривожного звіту пл. сен. Палієнка на 6-их Зборах КУПО, ті збори не ухвалили ніякої резолюції проти приросту мішаних вінчань нашої Пластової молоді. Ніяка наша організація, а маємо їх безліч, ані ніякий конґрес не оголосили в пресі ніякої підтримки для "Мети" ані ніякої заохоти нашого загалу користати з послуг "Мети", ані ніякої резолюції, чи заяви проти приросту мішаних вінчань. А "Мета" це-ж суспільно-громадська установа, що постала з ініціятиви і під патронатом Президії Секретаріяту СКВУ й Ради Суспільної Служби СКВУ для боротьби проти приросту мішаних вінчань і для допомоги творення українських родин при помочі суспільного посередництва українських подруж. Помимо того є організації, що ставляться негативно і неприхильно до "Мети". Є теж редактори, що не поміщують ніяких комунікатів, оголошень та звернень "Мети", але дуже радо поміщують ентузіястичні та похвальні репортажі про мішані вінчання та весілля та про благословення, надсилані деякими церковними достойниками на мішані вінчання. То-ж як, звідки і від кого має наша молодь довідатися, що мішані вінчання є шкідливі, бо ведуть нашу спільноту і нашу Церкву до повної денаціоналізації в скорому темпі і у відносно дуже короткому часі?

(Дн. стор. 423)

Достойні Делеґати і Делеґатки! Звертаємося до Вас з гарячим проханням: Не затикайте Ваших вух і сердець на крик розпуки тих наших батьків і матерів, що тратять своїх дітей в мішаних вінчаннях! Заявіться явно, відважно і виразно проти мішаних вінчань, а за "Метою" та веденим нею суспільним посередництвом українських подруж! Ухваліть в справі мішаних вінчань окремі постанови.

За Дирекцію Центрального Бюра Українських Подруж "Мета":
Д-р Микола Ценко
Проф. Олександер П. Татомир

Керманич Канцелярії:
Мгр Володимир Масюк

За Дорадчу Раду Центрального Бюра Українських Подруж "Мета":
Інж. Омелян Михайло Тишовницький
голова

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Звернення

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ

Українці й Українки!

Тому, що мішані вінчання серед українців, а головно серед української молоді, вже доходять у деяких наших поселеннях до 100 відсотків, і тому, що мішані подружжя та їхні нащадки дуже часто винародовлюються й відходять від Українських Церков та від українського народу, створюючи загрозу, що у відносно недалекому м а й б у т н ь о м у може взагалі не бути українців поза Рідними Землями, і тоді всі наші громадські, культурні та церковні надбання можуть перейти в неукраїнські руки, а наш нарід в Україні може через це втратити свого речника у вільному світі, яким сьогодні ще є українська еміграція, інформуюча світ про стремління нашого народу до здобуття людських прав і волі та державної незалежности, а також тому, що справа припинення або бодай сповільнення росту мішаних подруж являється чи не найважливішою і найпильнішою потребою нашої спільноти, - тому МЕТА-Ц.Б.У.П. звертається з цим апелем до українського громадянства у вільному світі, а в першу чергу до української молоді.

Дорогі українці і українки, а головно Ти, Українська Молоде! Не одружуйтеся з особами неукраїнської національности, а закладайте українські родини, щоб і Ви і Ваші нащадки могли в майбутньому лишитися вірними Українським Церквам і бути носіями та продовжувачами з роду в рід ідеї боротьби за людські права й волю та державну незалежність для нашого народу в Україні. Якщо не маєте відповідних українських осіб до подружжя, то звертайтеся з повним довір'ям до Центрального Бюра Українських Подруж "Мета", яке діє з ініціятиви Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців, при Раді Суспільної Служби СКВУ та яке поблагословили Високопреосвященіші Митрополити наших Церков — Кир Максим Германюк, Владика Мстиславе Скрипник і Кир Амвросій Сенишин.

Всечесніші Українські Душпастирі! Заохочуйте бажаючих о д р у ж и т и с я, щоб вони творили українські родини, а коли не мають відповідних українських осіб до подружжя, то радьте їм, щоб вони зверталися до "Мети". Поучуйте їх, що Четвертий Архиєпископський Синод Української Католицької Церкви у своїй Постанові ч. 41 "перестерігає вірних і відраджує їм мішані подружжя", і що користати з посередництва подруж, тобто зі сватання, не є нічим таким, щоб його соромитися.

Хвальні Управи всіх українських О р г а н і з а ц і й! Створіть у Ваших організаціях "Референтури Української Родини" для постійної боротьби проти зростання мішаних шлюбів і для допомоги в закладанні українських родин, як теж для привертання до українства всіх тих, котрі вже є мішаними подружжями, і їхніх нащадків, коли вони відстали від нас. Таке привертання можна осягнути тільки тактом, вирозумілістю і любов'ю.

Хвальні Редакції українських часописів і періодиків! Активно включіться в боротьбу проти зростання мішаних вінчань та поширюйте ідею творення українських родин. Поміщуйте не лише надсилані Вам на цю тему матеріяли, але також редакційні статті. Не друкуйте у Ваших органах ентузіястичних і похвальних описів мішаних шлюбів.

Вельмишановні провідні громадські діячі і діячки! Не приглядайтеся безчинно до того, як українська молодь пропадає для наших Церков і нашого народу, та не обмежуйтеся тільки до бідкання над тим нещастям, а робіть щось проти того, кожний і кожна чиніть те, що серед Вашого оточення та в міру Ваших сил і можливостей є потрібне та доцільне. Відраджуйте нашу молодь від мішаних вінчань і заохочуйте її до одружування зі своїми, а в разі потреби радьте їй звертатися до "Мети".

Дорогі українці і українки у всіх країнах поза Рідними Землями! Станьмо всі разом, без винятку, на фронт боротьби зростання мішаних вінчань та помагаймо нашим молодим людям закладати українські родини, а рівночасно с т а р а й м о с я всі привертати до українства нашим тактом, вирозумінням і любов'ю тих наших людей, котрі вже є мішаними подружжями, і їхніх нащадків, які відстали від нас. Усі ми належимо до великого, майже 50-мільйонового народу, тож гордімся тією приналежністю, будьмо гідні її та не відрікаймося її через мішані подружжя. Наш поневолений, але нескорений нарід в Україні потребує нашої допомоги для здобуття людських прав, свободи й суверенности, а не нашого релігійного й національного самознищення через мішані подружжя.

„Мета" має вже 7 Відділів, що до них треба писати на наступні адреси:

1. "Meta", 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.; 2. "Meta," 1009 Adelante Ave., Los Angeles, Cal., 90042, U.S.A.; 3. "Meta," 11499 Continental St., Warren, Mich., 48089, U.S.A.; 4. "Meta," P. O. Box 497, Sta. "D," Toronto 9, Ont., Canada; 5. "Meta," 2 Lake Ave., Cardiff, NSW 2285, Australia; 6. "Meta," 9 Rue Casimir Bremier, 38000 Greenoble, France. 7. "Meta" 49, Linden Gardens London W2 4HG Great Britain.

За дирекцію Центр. Бюра Українських Подруж "Мета":

Д-р Микола Ценко
Проф. Ол. П. Татомир

Керманич Канцелярії:

Мгр. Вол. Масюк

За Дорадчу Раду Центр. Бюра Українських Подруж "Мета":

Інж. Олексин Михайло Тишовницький
— голова

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 13.листопада 1973 р.

Достойний Петро Саварин, Адвокат
Едмонтон, Альберта, Канада

Достойний Пане Меценасе !

Щиро дякую за Ваш ласкавий лист з 24.жовтня 1973 р. і за долучену до него копію уступу про мішані подружжя з Вашої промови на II-му СКВУ.

Бачу з того уступу, а також знаю від людей, які чули цю Вашу промову, що вона дійсно знаменита і прямо неперевершена та незвичайно вартісна. Длятого її конче треба опублікувати, щоби ціла наша спільнота у всіх країнах нашого поселення могла її прочитати, бо ця стаття може бути дуже помічною в нашій боротьбі за збереження української національної субстанції. Тому дуже а дуже Вас прошу, щоби Ви були ласкаві вислати її конечно як найскорше до слідуючих наших часописів: (Гл. стор. 464)

/1/ "СВОБОДА" ,"SVOBODA",P.O.Box 346, Jersey City, N.J. 07303, U.S.A.

/2/ "АМЕРИКА" , "AMERICA", 817 N.Franklin Street,Philadelphia,Pa.19123, U.S.A.

/3/ "УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ", "UKRAINIAN NEWS",10967 - 97th Street,Edmonton 17, Alberta, Canada

/4/ "НОВИЙ ШЛЯХ", "NOVY SHLIAKH", P.O.Box 785, Winnipeg 1, Manitoba, Canada, R3C 2N4

/5/ "ВІЛЬНИЙ СВІТ", "FREE WORLD", 840 Main Street, Winnipeg, Manitoba, Canada R2W 3R6

/6/ "ВІЛЬНА ДУМКА", "THE FREE THOUGHT", P.O.Box 101, Lidcombe,NSW 2141, Australia

/7/ "УКРАЇНСЬКА ДУМКА", "THE UKRAINIAN THOUGHT", 49,Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain

/8/ "НАШ КЛИЧ", "NUESTRO LLAMADO, Maza 150, Buenos Aires, Argentina

/9/ "ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ", "SCHLACH PEREMOHY", 8 Muenchen 80,Zeppelinstrasse 67, West Germany

/10/ "УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО", "LA PAROLE UKRAINIENNE", 3,rue du Sabot, Paris 6-e, France

Остаю зі щирим привітом і прадивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, Голова Льос Анхелесского Відділу Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж і Керманич Льос Анхелесского Відділу того Бюра "МЕТА"

(Гл. стор. 489)

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Львос Анхелєс, Каліфорнія, 13. листопада 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimir-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

Достойний Інж.Дмитро Кузик, Голова Головної Управи Асоціації Українців Америки і Редактор "НАШОГО ГОЛОСУ"

в Трентоні, Н.Дж.

Достойний Пане Голово !

Пересилаю Вам осьтут:

/1/ Уривок промови Адвоката Петра Саварина на II-ому СКВУ;
/2/ "Відкритий лист до Делєґатів на II-ий З'їзд АУА;
/3/ "Проєкт Звернення Другого З'їзду АУА до Українського Громадянства в справі мішаних вінчань". (Гл. стор. 442, 443 і 464)

Такий самий "Відкритий лист" і такий самий "Проєкт Звернення" роздано делєґатам на Другий СКВУ, а також переслано Голові Резолюційної Комісії II-го СКВУ. Ця Комісія ані в зредаґованих нею резолюціях ані у "Зверненні" II-го СКВУ, опублікованих в "Свободі" з 7.листопада 1973, ані одним словом не згадала про мішані подружжя помимо того, що Адвокат Саварин у своїй промові сказав дослівно ось що: "наша ціла спільнота не має більшої проблеми, як саме проблему мішаних подруж, і повинна на них звернути найбільшу свою увагу, бо інакше все інше, що ми робимо - на довшу мету не має сенсу". (Гл. стор. 444)

Резолюційна Комісія II-го СКВУ у зредаґованих нею резолюціях і "Зверненні" II-го СКВУ звернула свою увагу на цілий ряд менше важних проблєм в порівнанні з проблємою мішаних подруж, але про ню найважнішу проблєму не згадала ані одним словом. Треба сподіватися, що Редакційна Комісія, яку на доручення Другого СКВУ має покликати новообраний Секретаріят СКВУ, не піде слідами Резолюційної Комісії і зверне свою найбільшу увагу на найбільшу проблєму мішаних вінчань.

В надії, що також і Резолюційна Комісія Другого З'їзду АУА не піде слідами Резолюційної Комісії Другого СКВУ, звертаюся оцим до Вас, Достойний Пане Голово, з ввічливою просьбою ужити ласкаво Вашого авторитету і впливу на те, щоби оцей лист і всі 3 залучники до него були відчитані на II-гому З'їзді АУА та щоби між резолюціями Другого З'їзду АУА було теж "ЗВЕРНЕННЯ", якого проєкт є осьтут залучений.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас, Достойний Пане Голово, і до усіх Достойних Делєґатів на Другий З'їзд АУА:

Омелян Михайло Тишовницький

3 залучники (Гл. стор. 442, 443 і 464)

Інж.Омелян Михайло Тишовницький, Четар Артилєрії УГА 1918-1920, Голова Львос Анхелєсского Відділу Обєднання б.Вояків Українців в Америці, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Львос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

Петро САВАРИН, Едмонтон

МЕТОДИ ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СУБСТАНЦІЇ

і розвиток культурного життя українців у країнах їхнього поселення

(Доповідь на пленарній сесії II Світового Конгресу Вільних Українців)

(Гл. стор. 445)

/Частина доповіді, а не ціла доповідь/

Мішані подружжя

Мішані подружжя — наша загибіль. Мені бракує слів, щоб висловити весь трагізм ситуації, в якій знайдемося поза межами України, якщо не зупинимо або хоч не сповільнимо мішаних подруж. Мольбами, просьбами, грозьбами, всякими можливими способами. На мою думку — збереження фізичної субстанції чи не важливіше за збереження культурної ідентичності, і над затратою її треба так плакати, як плакав Христос над долею Єрусалиму. Кому доведемо спадщину нашу, коли фізично розпливемося? Мішані подружжя — це властиво самогубство народу, рішальний крок до денаціоналізації. Культуру часто можна відродити, посилити чи поширити, але як повернути тих, які фізично втоплять ся в чужій крові? Тому мішані подружжя треба осудити, процесові мішаних подруж скрізь і завжди протиставитися, а подружжям українців з українцями треба сприяти чи то через подружні бюра типу "Мета", чи всякі референтури, резолюції, проповіді, кампанії, студії і т.п. Наші релігійні і громадські проводи, наша спільнота не має більшої проблеми, як саме проблему мішаних подруж, і повинна на них звернути найбільшу свою увагу, бо інакше все інше, що ми робимо — на довшу мету не має сенсу. На жаль, у нас і досі немає взагалі нічого на тему, як зарадити цьому лихові, тобто — як не допускати до мішаних подруж, а водночас — як відноситися до них, коли вони зайснують (Ради Бога — їх ніяк не можна "відписувати"!).

А є велика література на ту тему в жидів, є чимало статистичних даних, які доказують, що й розводи у мішаних подружжях часті ші. Чейже є вже численні бюра, які служать порадами подружжям, що мають клопоти, то чому б не заснувати скрізь бюр, які б знайомили хлопців і дівчат. Звичайно, найбільш природний спосіб — слати дітей до українських організацій, брати їх скрізь зі собою, до родини, приятелів, знайомих, до церкви, на всякі весілля, концерти, табори і т.д. і хай би там самі знайомилися зі своїми, але потрібно і бюр. Виразно скажу: подружні бюра не є жадна ганьба, навпаки — життєва конечність для українців у розсіянні. Реасумуючи, защитую Сент-Екзюпері:

"Треба врятувати духову спадщину, бо геній народу зів'яне; треба врятувати самий народ, бо спадщина пропаде"

Мова

А тепер про другу велику проблему нашого сьогодення: українську мову. Забути української мови — теж апокаліптичний гріх, *а перше і найголовніше завдання батьків — дати своїм дітям знання рідної мови.*

Чому? А тому, що в мові наше походження і водночас — наше призначення. Мова — це міст між минулим і майбутнім народу, де б він не жив, плід серця, мислі і волі народу, отже джерело його життя, в яких обставинах він не жив би. Взагалі мова — це найбільший твір людського генія, найважливіший елемент культури, найбільший організатор творчої енергії життя. Українська мова — це ключ до семи замками замкненого сезаму української душі, чародійний талізман, вічне свшан-зілля, що запахом своїм не дозволяє нам забути рідної матері, з крови й кости якої походимо. Зберегти повноцінну українську культуру в іншій мові — неможливо, а хто перестає живитися хлібом рідної мови, культури, традицій тощо — раніше чи пізніше гине. Тільки в мові — краса минулих віків, надія майбутніх. Без неї — нікому не зрозуміти душі цілого народу, його давньої слави, його талантів. Але... червону руту — мову не легко знайти новим поколінням серед іншомовних співгромадян хоч шукати її мусимо, бо тільки вона гарантує людську гідність, пошану і безсмертність. Що ж робити, щоб її, ту мову, той найгеніяльніший елемент культури зберегти? Хто прищеплює дитині перше слово? Мати! А чи є в нас який підручник на цю тему? На жаль — немає. Є підручники на всякі теми, але на тему мови, як на диво — немає. Це зле! Такий підручник треба якнайскоріше випрацювати і масово поширити серед матерей. В такому підручнику треба подати матеріям, в чому вся суть мови, від коли її треба вживати, як вживати, де, в якій спосіб тощо. Різними мовами. Іншими словами — нам треба подбати, щоб матері не грішили супроти мови, а що її найкраще вивчити зі слуху, то щоб від колиски вкладали її в уста, серце і мозок своїх дітей як найбільший скарб, найбільший маєток, як придане на все життя. Я не сумніваюся, що найбільше завдання матерей і жіночих організацій — саме передати новим українським поколінням знання рідної мови, і що їм ці завдання бліднуть супроти цього завдання.

СВОБОДА, ВІВТОРОК, 15-го СІЧНЯ 1974

АДВ. П. САВАРИН НАЙМЕНОВАНИЙ КОРОЛІВСЬКИМ РАДНИКОМ

Едмонтон. — Відомий суспільно-громадський діяч, один з головних промовців на Другому СКВУ, адв. П. Саварин був наіменований на королівського радника. Адвокат П. Саварин є членом Альбертінської консервативної партії і вже від довшого часу активний в політичному житті Канади. Він є діяльним і провідним членом багатьох українських організацій в Едмонтоні та бере живу участь в українському громадському й політичному житті.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

(Одною нетяткою я розсилаю рідним людям) О. М. Т.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

Ваша Достойносте !

Кожна українська людина у вільному світі може і повинна причинятися до боротьби:

/1/ проти хаківого приросту мішаних вінчань, як смертельної загрози самого біольогічного існування української національної субстанції;

/2/ за збереження, вивчування, плекання , шанування і уживання українцями української мови;

/3/ за людські права нашого народу в Україні.

До /1/ Боротьба, про яку мова вище під /1/, є основою постання і діяльности МЕТИ, а одним з найголовніших засобів тої діяльности є допомога у творенні УКРАЇНСЬКИХ родин через суспільне посередництво УКРАЇНСЬКИХ подруж. Спосіб, в який кожний і кожна з нас може і повинен причинятися до тої боротьби, є поданий в долученому осьтут "ЗВЕРНЕННІ". (Гл. стор. 461)

До /2/ Щоденник "АМЕРИКА" з 11.березня 1969 р. подає, що Високопреосвященніший Митрополит Максим Германюк написав про українську мову ось що: "Рідна мова це Божий наказ ! Мова - це душа кожного народу, а душа - це сам Бог у кожній людині. Творець світу дав нам українську душу, себто українську мову. Ми не маємо права не повинуватися волі Бога, не виконувати Його законів. Ми не маємо права міняти ту душу. Ми маємо право послуговуватися всіма мовами, але не маємо права забувати, нехтувати, соромитися, не знати своєї рідної української мови, бо така є воля, такий наказ Бога. Хто відрікається своєї мови, той відрікається себе самого, своїх батьків і свого народу..." А Високопреосвященніший Митрополит Іларіон Огієнко написав ось що: "Мова - це душа народу. Чиєю мовою говориш, того й душу носиш. З мовою міцно повязана рідна культура, вікова рідна традиція, ціле рідне життя. Хто не говорить українською мовою той душі української не має... Хто рідну мову забуває, той стає чужинцем для своєї Нації... Доведіть усім, що непошанівок рідної мови - то гріх проти Духа Святого, а такий гріх нікому не проститься в цім житті ані в житті майбутнім". Є це важкі і грізні слова, але це слова наших Архиєпископів-Митрополитів ! Одним з найуспішніших способів вивчування, плекання і збереження українцями української мови є читання книжок тою мовою. Залучена осьтут знаменита стаття нашого визначного публіциста, університетського професора Доктора Івана Овечка подає найлегший спосіб масового поширювання української книжки. Кожний і кожна з нас може і повинен постійно користати з того способу. А до кожної української книжки, яку Ви за радою Професора Доктора Овечка подаруєте комусь на Різдво або на уродини, на ґрадуацію, чи з іншої нагоди, не забудьте вложити "Зіракс"-ову копію залученої осьтут його статті. (Гл. стор. 247)

До /3/ Успішним засобом боротьби, згаданої вище під /3/, може, при масовому уживанні, стати прибита осьтут печатка, яку кожний і кожна з нас може замовити собі дуже дешево в кожній фабриці ґумових печаток або в крамниці з папером і прибивати її червоною фарбою коло поштової марки на ковертах усіх висиланих листів, побажань і т. п.

HUMAN RIGHTS
FOR UKRAINE !

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

2 **залучники** (Гл. стор. 461 і 247)

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Львс Анхелсс, Каліфорнія, 24.листопада 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49,Linden Gardens
London W2 4HG
GREAT BRITAIN

До Хвальної Редакції "ВІСТЕЙ" УКО
в Львс Анхелссі

Хвальна Редакціс !

Ввічливо прошу о ласкаве поміщення у "ВІСТЯХ" УКО обох залучників, які посилаю Вам з оцим листом.

Ті оба залучники говорять самі за себе і не потребують ніяких додаткових пояснень ані захвалювань, бо активна участь в боротьбі за збереження української національної субстанції в розсіянні і боротьба за людські права нашого народу на Рідних Землях це два перші і найголовніші обов'язки кожної свідомої та патріотичної української людини, наголошені і підчеркнені на недавно відбутому Другому Світовому Конгресі Вільних Українців в Торонті, а доповідь на ньому Адвоката Петра Саварина, якої частину осьтут залучую, перейде до історії, як одна з найкращих і клясичних доповідей на цю тему, які колинебудь були виголошені.

Зі щирим привітом і правдивою пошаною:

2 залучники
(Гл. стр. 461 і 464)

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилсрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Львс Анхелсского Відділу Обєднання б.Вояків Українців в Америці, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Львс Анхелсского Відділу того Бюра

(Гл. стор. 489)

Вільного сьіту

ПОДЯКА

Хвальня Редакціе!

У Вашому цінному часописі з 15 жовтня 1973 р. Ви ласкаво присвятили цілу 11-ту сторінку виключно матеріялам в справі жахливого та неустаючого приросту мішаних вінчань. Тим Ви дали доказ Вашого правильного розуміння тої болючої та чи не найважливішої нашої проблеми, яка є смертельною загрозою самого біологічного існування української національної субстанції не тільки у розсіянні, але й на Рідних Землях. За те належиться Вам признання і вдячність цілої нашої спільноти.

Від нашої суспільно-громадської установи, що постала з ініціятиви і під патронатом Секретаріяту СКВУ та діє при Раді Суспільної Служби СКВУ для збереження української національної субстанції, просимо оцим прийняти вислови сердечної подяки за цю Вашу великодушну і високо патріотичну добру волю та допомогу в нашій праці. Ця Ваша допомога є тим цінніша, що між нашими часописами є, на жаль, ще й деякі такі, що в дій справі не виявляють такого розуміння, далекозорости і патріотизму, як Ви.

Остаємо зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас.

За Дирекцію Центр. Бюра Українських Подруж "Мета":

Д-р Микола Ценко
Проф. Ол. П. Татомир

Керманич Канцелярії:

Мгр. Вол. Масюк

За Дорадчу Раду Центр. Бюра Українських Подруж "Мета":

Інж. Омелян Михайло Тишовницький, голова

Жінці це чудова ідея!

Дякую за листа
і бажаю всього найкращого
до 90-літнього ювілею

1/12 1973

Dr. Victor Paclawsky
103 Ashburton Avenue
Yonkers, New York 10701

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Ощолетюку і 5 залучників до неї."
& розсилає головам різних наших
організацій. О.М.Т.

Ваша Достойносте !

Пересилаю Вам осьтут:

/1/ Уривок з промови Адвоката Петра Саварина, виголошеної 3.листопада 1973-ого року в Торонті, в Канаді, на Другому Світовому Конґресі Вільних Українців;

/2/ ЗВЕРНЕННЯ "МЕТИ", Центрального Бюра Українських Подруж, до українського громадянства в справі мішаних вінчань;

/3/ Три друки, що їх "МЕТА" уживає в посередництві українських подруж: /а/Інформаційний лист, /б/Квестіонар, і /в/Заява.

(Гл. стор. 464, 461, 325, 326 і 327)

Пересилаючи Вам ті матеріяли звертаюся до Вас з ввічливою просьбою, щоби Ви були ласкаві зазнайомити з тими матеріялами все членство Вашої Орґанізації і заохотити їх до всебічної підтримки і поширювання ідеї закладання українських родин та суспільного посередництва українських подруж, як одного зі засобів збереження української національної субстанції в розсіянні.

Щоби скористати з послуг "МЕТИ", вистачить звернутися до котрогонебудь з поданих осьтут Відділів "МЕТИ", подаючи тільки повне імя, назвиско і адресу, на яку той Відділ вишле негайно такі самі три друки, як ті, що осьтут долучені. Таке зголошення до одного з тих Відділів є рівнозначне зі зголошенням до всіх Відділів, бо, як в даному Відділі нема для особи, що зголосилася, відповідної пари до подружжя, то той Відділ пересилає виповнений нею квестіонар до Центрального Бюра до Філядельфії, куди також всі інші Відділи надсилають виповнені квестіонарі усіх тих осіб, для яких в тих Відділах нема відповідних пар. В той спосіб в Центральному Бюрі є все більша можливість добору відповідних пар до подружжя.

Всі працівники "МЕТИ" є зобовязані до строгої і абсолютної дискреції, так, що ніхто з посторонніх ніколи не може довідатися, хто до "МЕТИ" зголосився і тільки особа, що зголосилася до "МЕТИ", може сама виявити свою ідентичність, коли і кому схоче.

Я впевнений у тому, що Ви вповні розумієте і доцінюєте потребу боротьби за збереження української національної субстанції і, як свідома і патріотична українська людина, не відмовите сповнити оцю просьбу.

Остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

5 залучників — Омелян Михайло Тишовницький

(Гл. стор. 464, 461, 325, 326 і 327)

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Льос Анхелєсского Відділу Обєднання б. Вояків-Українців в Америці, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра

(Гл. стор. 489)

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
GREAT BRITAIN

Mixed Marriages

(Excerpts from a speech delivered at the World Congress of Free Ukrainians November 2, 1973, Toronto, Ont., by Petro Savaryn)

Mixed marriages — our death-knell. I am at a loss of words to express myself regarding this tragic situation that exists outside the borders of Ukraine, if we fail to find a remedy to halt, or at least to curb this process of mixed marriages. We must use all our efforts, our skills and devices to curb this tremendous acceleration of mixed marriages.

In my opinion — in order to maintain the physical substance, or more important, to grudgingly guard the cultural identity, it seems, that we would have to weep as Jesus wept for the ill-fated Jerusalem. To whom are we to bestow our accumulated heritage treasures when we become physically dissolved? Mixed marriages — are actually a suicide of an ethnic people, a resolved step to denationalization. Culture can often be reincarnated, strengthened and expanded, but how can one accomplish the return of individuals that have drowned in the sea of foreign blood? This is reason enough to strenuously condemn mixed marriages. We should and must reverse the trend and encourage our youth to marry within the orbit of national descent, and encourage such matrimonial matching because as, "Meta," also such activities as studies, campaigns and lectures on the harmful effects of mixed marriages, etc. The greatest problem that faces the Ukrainian community, its civic and religious leaders are the acceleration of mixed marriages, and thus a concentrated effort should be made to curb this trend, or all our efforts, our accomplishments and accumulation of wealth are futile, senseless and meaningless on a long term.

It is incredible, but true: We have no literature on the subject that would shed some light on how to curb mixed marriages and what stand to take and how to behave, when a mixed marriage becomes a cold fact. (By no means: They shouldn't be signed off!).

There is an abundant Jewish literature on the subject with statistical facts, that point out the high percentage toll of divorces among the mixed marriages, etc.

Ukrainian matrimonial and counceling bureaus should be established and expanded in all Ukrainian settlements. Encouragement of Ukrainian "Pen Pals" correspondence centers. An easier and more direct and natural way is to enroll our youth into Ukrainian organizations for the young take them along visiting Ukrainian families and acquaintances, Ukrainian churches, concerts, weddings, send them to Ukrainian summer camps. Take them along wherever there are some sort of Ukrainian activity that is worth while. We must also insist, that our private and parochial schools initiate a permanent course on the harmful effect of mixed marriages. All the above stated activities will give our youth an opportunity to meet and perhaps find a proper mate of Ukrainian descent. Remember — this is an acute problem that faces us all that are scattered in many distant lands throughout the world, and if we want to preserve our rich, golden heritage, we must find ways to combat the ever creeping influx of mixed marriages.

Mixed Marriages Up in USSR

By Albert Axelbank

MOSCOW (WNS) — Where politics and other persuasions have failed to melt down the rich assortment of ethnic minorities in the USSR, love now is conquering.

Recently, it seems that perhaps the best way to achieve Russification of the country's 250 million people (with over 100 nationalities) is through mixed marriage. The yearly number of such unions is soaring in the 15 republics of the Soviet Union.

Thus, the last census showed there were slightly above 100 mixed families per 1,000 in the nation. But the number was far higher in several republics. It was 150 in Ukraine, 158 in Latvia, 135 in Moldavia and 144 in Kazakhstan.

The lure of marrying someone of another nationality is the greatest in the historic Ukrainian capital of Kiev, where of 10,102 marriages registered in 1972 almost 4,000 were between diverse nationalities. Also, in Tashkent and Samarkand, both in Uzbekistan, every fifth couple is mixed. And in the Kazakhstan town of Tselinograd every third couple is mixed.

Other evidence points to a steady rise of such marriages in the Soviet Union, whose nationalities range from the Russians (bout 55 per cent of the population), to the Ukrainians (18 per cent), Belorussians (four per cent), Uzbeks (three per cent), Armenians 1.5 per cent), and Georgians (1.5 per cent).

It is said that the majority of mixed couples nowadays are found among the young settlers in the new "boom towns" of Siberia, especially on giant construction projects. Cities like Bratsk in Siberia and Temirtau in Kazakhstan have drawn young men and women from 50 different nationalities, and these towns hold first place in the Soviet Union for weddings and babies, according to official sources. The registry office in Temirtau says that of the 1,690 marriages there in the past 18 months, no fewer than 700 were mixed.

Collective farms also are becoming more "mixed." For instance, on the multinational collective farm called Milyanfan, in Kirghizia, a tenth of all marriages are mixed. And on the Lenin Collective Farm, more than a third of all marriages between 1965 and 1972 were mixed.

Naturally, the Soviet leaders have discovered that minority discontent evaporates when nationalities mingle in marriage.

A most interesting and even heart-warming note has to do with the wholesale adoptions, crossing ethnic boundaries, of orphans during the Second World War in the Soviet Union.

Tens of thousands of Soviet children were evacuated during the war to the Central Asia republics far from the battle zones. The children included many who lost their mothers and fathers. But many of them gained new parents overnight. And many joined "mixed" families.

For example, in Uzbekistan, a blacksmith and his wife adopted 16 orphans during the war and raised them all: Russian, Tartar, Uzbek, Jewish, Chuvash and other nationalities. In the city of Osh in Kirghizia, lives one of the largest families in country: 50 people. During the war, the head of a family of Uighur nationality adopted 15 children: Russian, Uzbek, Tartar and others. The family grew until its present total of 50.

Допоміжний спосіб русифікації — мішані подружжя

Совєтські провідні чинники переконались, що у творенні т. зв. „радянського народу" допоміжним засобом можуть стати мішані подружжя. Тому в останньому часі уряд сприяє і всіляко піддержує такі подружжя у свідомості, що у таких мішаних зв'язках перестає діяти національний чинник і затираються національні різниці. Наприклад, в останньому переписі населення в СССР виказано, що на кожних 1000 родин є 100 мішаних подруж. Це в загальному, бо в деяких республіках, цей відсоток багато вищий, а саме: Україна на 1000 — 150, в Литві — 158, в Молдавії — 135, в Казахстані — 244. В Києві, де в 1972 році зареєстровано 10.102 шлюбів, 4.000 з них були мішані подружжя. Найбільший відсоток мішаних подруж відмічено на т. зв. цілинних землях в Казахстані і на Сибірі, де в останньому часі будуються цілі міста. Для цієї цілі існують окремі статистичні бюра, що займаються студіями розподілу населення в СССР. Це за їх вказівкою час від часу відправляються, ніби „добровільно", цілі транспорти української молоді з України в Казахстан чи в інші відалені „республіки".

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Філядельфія, Пенсилвенія, 5.грудня 1973 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
GREAT BRITAIN

До Світлої Президії Секретаріяту СКВУ
на руки Високопреподобного Отця Прелата Дра.Василя Кушніра,
Президента, і Достойного Мґра.Юрія Шимка, Генер.Секретаря

Світла Президіє !

Наша спільнота у вільному світі має два найголовніші завдання, що їх наголосили і підчеркнули оба Світові Конгреси Вільних Українців, Перший в 1967 р. в Ню Йорку і Другий в 1973 р. в Торонті, а саме:

1. Збереження української національної субстанції в розсіянні і
2. Допомога нашому народові на Рідних Землях в його боротьбі за людські права і волю та державну незалежність.

Адвокат Петро Саварин у своїй доповіді на пленарній сесії II-го СКВУ на тему збереження української національної субстанції в розсіянні сказав дослівно ось що:

"Мішані подружжя - наша загибіль.....Наші релігійні і громадські проводи, наша спільнота не має більшої проблеми, як саме проблему мішаних подруж і повинна на них звернути найбільшу свою увагу, бо інакше все інше, що ми робимо, - на довшу мету не має сенсу."

З таким самим розумінням тої проблеми і з таким самим висновком, як їх висказав Адвокат Петро Саварин, появилися в останніх 10 роках десятки статтей в нашій пресі у всіх країнах нашого поселення у вільному світі. В тому самому дусі є теж залучений осьтут "Проєкт Звернення II-го СКВУ до Українського Громадянства в справі мішаних вінчань", що його зредаґував і переслав Голові Резолюційної Комісії II-го СКВУ, п.Редакторові Антонові Драґанові, попередний Генеральний Секретар СКВУ, Др.Святомир М.Фостун, який якслід зрозумів і доцінив смертельну загрозу самого біольоґічного існування українства з боку жахливого і неустаючого приросту мішаних вінчань. Той "Проєкт Звернення", відбитий в сотках примірників, дістали до рук також делеґати на II-гий СКВУ. (Гл. стор. 443)

Помимо усього вище наведеного, ані в резолюції ані в обох зверненнях II-го СКВУ нема ані одного слова про найважливішу проблему нашої спільноти, себто про мішані вінчання.

Як представники суспільно-громадської установи, яку покликала до життя і до боротьби за збереження української національної субстанції попередна Президія Секретаріяту СКВУ своїм Рішенням, прийнятим на засіданні 16-ого листопада 1972-ого року в Мінхені, в 11-тій точці нарад, звертаємося до теперішної Світлої Президії з найввічливішою просьбою ужити ласкаво Свого авторитету, щоби покликана Світлою Президією Редакційна Комісія передала Світлій Президії в можливо найкоротшому часі зредаґований п.Дром.Фостуном і долучений осьтут "ПРОЄКТ ЗВЕРНЕННЯ II-ГО СКВУ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ" до остаточного схвалення і проголошення.

Просимо прийняти вислови нашої глибокої і правдивої пошани:

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Микола Ценко — Олександер П. Татомир

Др.Микола Ценко — Проф.Олександер П.Татомир

Керманич Канцелярії:

1 залучник
(Гл. стор. 443)

Володимир Масюк
Мґр.Володимир Масюк

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Омелян Михайло Тишовницький
Інж.Омелян Михайло Тишовницький
Голова

Примірники оцього листа висилаємо до Отця Прелата Дра.Кушніра до Вінніпеґу, до Пана Магістра Шимка до Торонта і до Пана Доктора Фостуна до Лондону в Англії.

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Львос Анхелєс, Каліфорнія, 10.грудня 1973 р.

Високоповажана Пані Галина Мухина
Вінніпеґ, Манітоба, Канада

Високоповажана Пані !

Щиро дякую за Ваш ласкавий лист, а зокрема за ті два речення, в яких Ви пишете: "Мішані подружжя справа дуже болюча і про неї треба писати" та "Центральне бюро українських подруж і посилена реакція на мішані подружжя -- річ надзвичайно добра й актуальна".

У Вашому цінному листі пишете далі ось що: "Однак треба зачинати з верхів. Як можна закликати молодь не одружуватися з чужинцями, коли Н.Н. і М.М. /подаєте двох наших визначних і провідних діячів/ одружені з чужинками". На те позвольте мені завважити, що не тільки ті два названі Вами діячі, але й більшість наших провідних діячів - це вже люде старші і давно одружені. То ж як нам зачинати з верхів ? Розводити їх тепер і одружувати на ново ? Завданням "МЕТИ" є не розводити старших і давно одружених людей, а помагати нашим ще неодруженим людям одружуватися не з чужими, а зі своїми.

Та біда в тому, що наші журналісти не хотять включитися активно в боротьбу проти приросту мішаних вінчань і освідомлювати та заохочувати нашу молодь, щоби вона одружувалася тільки зі своїми. От і Ви Самі, на мою просьбу, щоби Ви включилися активно в цю боротьбу, пишете: "Журналістів на Конґресі /II.СКВУ/ було дуже богато й думаю, що хтось з них напевно підійме й цю важливу справу". Від II-го СКВУ минає вже шостий тиждень, а я все ще не знайшов в нашій пресі на цю тему ніякої статті, підписаної якимнебудь нашим журналістом, або й непідписаної - редакційної статті.

Натомість дістав я недавно залучений осьтут заклик, який його авторка, пані Анастасія Біловус, хоче післати до нашої преси до поміщення. Вона не має ані високої освіти ані ніяких журналістичних претенсій, але має зате в своїому серці таку любов до усього рідного і такий український патріотизм, які можуть бути світлим прикладом для цілої нашої спільноти. В книжці Івана Кузич-Березовського під наголовком "ЖІНКА І ДЕРЖАВА", яку вона та її чоловік видали у Воррен, Міш. в 1970 р. за свої тяжко запрацьовані гроші, є на сторінках 286-289 ближчі дані про цих двоє дійсних патріотів, які працюють від рана до вечора по 7 днів у тижні і зі своїх тяжко зароблених грошей, крім видання тої книжки, пожертвували ще понад 27 тисяч долярів на релігійні й народні ціли.

Залучений осьтут заклик пані Біловус може бути частинною відповіддю на Ваше питання при кінці Вашого листа "Про що ж тоді говорити ?". Точка ч.4 в тому заклику відноситься теж до установи, якої адреса видніє на коверті Вашого листа до мене: "КУК, Осередок Української Культури й Освіти", Вінніпеґ.

Прошу прийняти вислови правдивої пошани до Вас:

Залучник (Гл. стор. 473, долішний "ЗАКЛИК")

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
6, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
GREAT BRITAIN

ЗАКЛИК ДО БАТЬКІВ

Брати і сестри українці і українки!

Поставмо твердий, голосний запит до себе: Чи будемо жити в світі, чи розпливемось - з г и немо, що і сліду не стане по нас?

Ці відозви-листи висилаємо людям, що їх серця є ще повні любови, почуття до свого рідного українства. Читаймо, передаваймо іншим, голосім ці дуже актуальні ідеї-правди життя: продовження нашого розвитку в світі.

Затримання українських дітей при своїй нації — це одинока запорука нашого життя на цій Божій плянеті.

Що ж нам робити? Як діяти, щоб запобігти цій справі?

1. Домагатись в всіх наших школах: парохіяльних, українознавчих, приватних завести предмети навчання, чому наші молоді люди мають одружуватися - вінчатися тільки з членами своєї нації.

2. Пригадувати Всеч. отцям парохам, на годинах релігії говорити про чистоту рідних подруж, пригадувати це на проповідях в церквах, на різних сходинах братств, сестрицтва, молодечих зібраннях. Все треба мати на увазі ту справу: постійно голосити, пригадувати і дискутувати.

3. Виховні наші надбудови при УККА, КУК, а тепер вже і при СКВУ мають назначити - створити для випрацювання пляну для шкіл: **Одружуватись тільки зі своїми, з членами свого народу!**

4. Батьки! Ви є першими -- від колиски постійними виховниками-учителями, ану спитайте себе, чи ви виконуйте це найважніше завдання? Чи може ви самі несвідомі тої справи? Та ж тут ходить про вашу дитину, щоб вона не пропала, не згубилась в морю чужини, в морю чужих часто нам ворожих народів. Ваше завдання дорогі батьки, - все - постійно говорити, вчити синів і дочок: історії України, її слави, краси, звичаїв - обичаїв, культури духової, культури звичаєвої, вляти в наших дітей ту сильну любов через свідомість до рідної Батьківщини України, то вона ніколи не згасне, не зів'яне і буде та правдива любов-почуття -- тим сторожем, тією межою протягом цілого життя, що можна робити, а що ні, якою дорогою молоді йти, а якою ні, з ким вінчатися для спільного подружнього життя, щоб з того подружжя була корить особиста і народня, для життя і розвитку своєї нації,

Треба конечно плекати **великого українського духа!** Плекати з здоровою душею і умом українця-українку, які мають в любові і посвяті жити для свого народу.

Ані одна людина української крови не має пропасти для України і не пропаде, якщо виконаємо ці поради, ці завдання. То ж всі приложім своїх рук до **великого рідного діла!**

Н. Гнатюк

З А К Л И К

Чи не бачите смертельної загрози життя цілої нашої Спільноти? Від того, як ми поставимося до тієї загрози, залежатиме, чи будемо жити по цілому світі, чи розпливемося і згинемо так, що і сліду ніякого по нас на остане!

Оцей заклик спрямовую до людей, що їхні серця є ще повні любовц до свого рідного **українства.**

То ж прочитайте це і застановіться та передайте другим, з рук до рук, та голосіть ідею продовження нашого життя і розвитку в світі.

Одинока запорука і сильна та вічна підвалина постійного життя **української нації** на оцій Божій плянеті - Землі — це подружжя молодих українських людей в **своїй нації**

Що ж нам робити, як діяти, як запобігти, щоб ми не розплилися в чужій крові, не загинули через мішані вінчання.

1. Домагатися у всіх наших школах, парохіяльних, цілоденних, суботніх, приватних, таборових, такого предмету навчання, що впоював би в нашу молодь розуміння, потребу, конечність і користь **одружування** тільки в **своїй нації.**

2. Просити, благати наших Преосвященних Владик і Всечесніших Священників, щоб вони проповідували чистоту **Рідних подруж** в Пастирських Листах, на науці релігії, в проповідях в Церквах і при поученнях в сповідальницях.

3. На всіх сходинах братств, сестрицтв, молодечих організацій все треба мати на увазі справу **подруж у своїй нації.**

4. Виховно-освітні надбудови — організації, ради при Світовому Конгресі Вільних Українців і при крайових громадських централях, УККА, КУК і всіх інших, повинні негайно назначити комісії для випрацювання і видання шкільного підручника для навчання предмету **"Подружжя в рідній нації"** для вжитку рідного шкільництва.

5. Родичі, Батьки, Матері! **Ви є першими і постійними виховниками і учителями. Ану спитайте себе, як Ви виконуєте це Ваше найважливіше завдання. Чи може Ви самі несвідомі величезної ваги і відповідальности** того Вашого завдання. Та ж тут ходить про Вашу дитину! Щоб не пропала — не загубилася в морю чужини, в морю чужих, а часто й ворожих нам народів! Ваше завдання, Дорогі Батьки, все, постійно говорити, оповідати, вчити синів і дочок Ваших: історії України, її слави, її краси, звичаїв - обичаїв, культури духової і звичаєвої, впоювати в дітей ту сильну, гарячу любов рідної Батьківщини, любов, яка ніколи не гасне — не в'яне, яка протягом цілого **життя ставить дитині** межі - напрямні, які кажуть їй, **що їй можна робити, а що ні, якою дорогою їй можна іти, а якою ні, з ким вінчатися для корисного доброго супружого життя, життя і розвитку своєї нації, свого народу,** а з ким нема розумної рації - логіки змарнувати молодий вік життя тільки на те, щоб пропасти - згинути для себе, для своєї крови, **свого народу, своєї нації.**

6. Наші таборові школи — літниська повинні змінити спосіб виховування, себто плекати не тільки тіло. Треба за всяку ціну плекати теж сильного **українського духа.** Плекати здорового **українця-українку,** які мають з любов'ю, з посвятою, з постійністю жити тільки в **своїй нації.**

Як виконаємо ті завдання і уведемо ті напрямні у життя, то наша УКРАЇНА буде жити вічно! Наша тепер заплакана Мати, наша Україна усміхнеться.

Анастасія Біловус

Родина — основа нації

Довгі сторіччя українська родина була релігійно-моральною і національно-культурною остоєю нашого народу. І хоч численні орди винищували українську націю фізично то не змогли змінити в основі притаманний українській родині її релігійний та національний характер.

Оце вперше в нашій тисячелітній історії українська родина найшлася в небезпеці повного знищення — в країнах нового поселення через асиміляцію, а на Рідних Землях через русифікацію. Найгрізнішим засобом асиміляції та русифікації являються мішані подружжя, що останньо прибрали тут і там масовий характер і вдаряють в самі основи української нації.

Наша молодь, квіт народу та його надія на краще завтра, розпливається в чужому морі, або чисельно збільшує табір окупанта-ворога.

Перед нами стає рубом питання: Чи хочемо дальше жити як окрема національна спільнота у вільному світі й дальше розбудовувати наше релігійне і національно-культурне життя та зо всією можливою моральною і матеріяльною допомогою спішити нашим рідним в Україні, у їхній затяжній боротьбі за самостійність, — чи, може, ми вже так зледащіли, такою далекою стала нам колишня Батьківщина, що перестали турбуватися нею, а маємо тільки одне бажання — спокійно й вигідно жити?

Та Другий Конгрес СКВУ упевнив нас, що маси Українців у розсіянні ще живо цікавляться українськими справами, вперто шукають доріг якнайкраще прислужитися поневоленій Батьківщині та як зберегти українську спільноту у вільному світі. Хто слухав на Другому Зїзді СКВУ промов та доповідей, а зокрема знаменну доповідь адвоката Саварина про збереження української субстанції поза межами України, — той зрозумів, що між нами є багато людей, які виразно завідомлюють кудою нам прямувати і які труднощі та небезпеки треба побороти на нашому шляху. Немає сумніву, що найбільшою небезпекою нашого майбутнього — це мішані подружжя. Вони грабують наш найбільший скарб — нашу молодь! І може прийти хвилина, коли не буде вже кому передати наші значні релігійні й національні надбання, не буде кому молитися в наших церквах, гуртуватися по наших товариствах і народніх домах, що українська спільнота в розсіянні перестане існувати так, як колись безслідно загинула славна мазепинська еміграція.

Без української родини не може існувати українська спільнота і українська нація. Коли у важких умовинах чужини ми не зуміли в українських родинах зберегти перед денаціоналізацією значної частини нашої молоді, то як ми зможемо це зробити в мішаних подружжях, що в подавляючій більшості пропадають для нашої Церкви і нашої громади. Не можемо жити мріями, надією на якесь чудо, а мусимо бачити життя таким, яким воно є і відповідно до цього запляновувати наші дії.

Адвокат Саварин закликав, щоб на фронт асиміляції через мішані подружжя кинути всі наші засоби та сили, щоб припинити, або хоч зменшити назріваючу небезпеку, бо без полагодження цієї найважнішої проблеми, все інше, що ми робимо, не має сенсу. Для громадян, які усе своє життя присвятили праці для добра української спільноти, це зовсім ясний і логічно неминучий висновок. Не можна виграти битви без війська, не можна снувати плянів на майбутнє без молоді!

Ідучи назустріч покликові адвоката Саварина, подаю практичний проект як успішно боротися проти зросту мішаних подруж:

1. Створити при СКВУ окрему комісію, яка докладно розробить плян збереження української родини і приготовить відповідну літературу для обовязкового вжитку в усіх українських школах, в молодечих і студентських товариствах. Вчителі й виховники будуть постійно освідомлювати нашій молоді значення української родини, її відповідальне завдання зберегти українську національну спільноту в розсіянні й на Рідних Землях і, що українська родина є найкращою запорукою щасливого й тривалого подружжя, бо партнери є цієї самої народності й віровизнання, мають це саме психологічне підложжя і ментальність, це саме світовідчування та життєве зацікавлення;

2. Отці Душпастирі повинні на годинах релігії, в проповідях, на сходинах братств, сестринств, церковних дружин пригадувати, що українська родина є в силі найкраще зберегти нашу велику релігійну і національну спадщину. Як колись в Україні, так теж і тут наша Церква мусить стати справжнім захистом і остоєю української родини, її найкращим дорадником і оборонцем. Крім мішаних подруж, останньо починають підривати стійкість української родини і її високий моральний стандарт численні розводи, що є вислідом недостаточної підготовки до подружнього стану молоді та її низький рівень релігійного світогляду;

3. Найважніший і найбільше почесний обовязок виховання нашої молоді спадає на батьків і матерей. Вже від колиски, батьки є постійними виховниками і вчителями своїх дітей! Спитайте тому себе, чи гідно Ви вивязуєтеся зі свого відповідального завдання, бо ж ідеться про Вашу дитину, щоб не пропала, не втопилася в чужому морі. Пильно стережіть її, наливайте серце добром — тоді воно по вік не прохолоне. Часто говоріть з дітьми на всі біжучі питання, давайте їм правильну та вдоволяючу відповідь. Не сперіть із собою в дома, не критикуйте своєї Церкви, своїх організацій, чолових людей, своїх сусідів. Хай молодь бачить, що ми всі обеднані любовю, мов одна родина, що наша спільнота — висококультурна й атрактивна! Менше дбаймо про матеріяльні речі, а більше про духа, про вищі вартості.

Се забувайте вже від малечку пригадувати дітям, що їх остоєю в майбутньому буде українська громада, що їхніми найкращими другами й подругами — це українські хлопці і дівчата. З ними перш усього вони повинні товаришувати, а згодом входити в подружі звязки.

Я впевнена, що коли ми консеквентно проведемо в життя хоч них кілька порад, тоді наша українська спільнота зуміє краще вдержатися серед чужого моря і хоч частинно сповнити свою історичну місію!

Анастазія Гнатюк

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

Філядельфія, 13. січня 1974 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
8, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
GREAT BRITAIN

ДО ВСІХ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИХ І ПРЕОСВЯЩЕННІШИХ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАДИК У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, КАТОЛИЦЬКИХ І ПРАВОСЛАВНИХ

Ексцелєнціє !

Адвокат Петро Саварин у своїй промові на плєнарній сесії II-го Світового Конґресу Вільних Українців в Торонті сказав досліно ось що /Гл.зал.1/: "Мішані подружжя - наша загибіль. ...Наші релігійні і громадські проводи, наша ціла спільнота не має більшої проблєми, як саме проблєму мішаних подруж і повинна на них звернути найбільшу свою увагу, бо інакше все інше, що ми робимо, - на довшу мету не має сенсу....

Попередний Ґенеральний Секретар СКВУ, Др.Святомир М.Фостун зредаґував і вислав Голові Резолюційної Комісії II-го СКВУ, п.Антонові Драґанові, проєкт відповідного звернення до українського громадянства в справі мішаних вінчань. Текст того проєкту ідентичний з нашим зверненням на залучнику 4.

Помимо того в опублікованих в "АМЕРИЦІ" з 10, 14 і 16-ого листопада 1973 резолюціях ані в обох зверненнях, до українців поза Україною сущих і до українського народу в Україні, нема ані одного слова про мішані вінчання.

Наше Бюро публікує і поширює статті, звернення, відкриті листи і т.п., такі, як залучники 1-5, в яких подає способи для припинення або бодай сповільнення приросту мішаних вінчань. Та що з того ? Ніхто не звертає уваги на ті всі наші звернення, статті, заклики, листи, проєкти і т.д. Ніяка орґанізація, а є їх у нас безліч, не зареаґувала досі прилюдно в пресі, чи в інший спосіб, на всі наші почини і на нашу працю, а число мішаних вінчань постійно і невпинно росте. Загал нашого хіноцтва, з малими виїмками, все ще притримується постанови 14-ої Конвенції Союзу Українок з 1965-ого року, яка під впливом доповіді, виголошеної на тій конвенції панею Іванною Роханковською, а відтак поміщеної в НАШОМУ ЖИТТІ" за січень і лютий 1966, ухвалила, що "Посередництво подружжя, до якого закликає частина нашої преси, не знайшло одобрення". То ж не дивниця, що до "МЕТИ" зголошується дуже мало людей, а молоді найменше.

Четвертий Синод УКЦ ухвалив Постанову ч.41 проти мішаних вінчань, а Високопреосвященніші Митрополити обох наших Церков прислали нашому Бюрові "МЕТА" свої благословення. Та й на тому кінець. Ізза браку відповідних виконних заряджень до Постанови ч.41 ніхто її не придержується: ані духовенство ані миряне, а ляві-на мішаних вінчань котиться далі, захоплюючи цілу нашу молодь, цілу нашу надію на продовження українства у вільному світі, як нас не стане.

Нашу спільноту навістила під цим оглядом якась безпорадність, безнадійність, отупіння і безсилля, подібне до того, що вело тисячі жидів на певну смерть з рук гітлєрівців без ніякого спротиву. Всі вони знали, що ідуть на певну смерть і йшли покірно замість кинутися на своїх убивників і гинути в бою. Таксамо й ми віддаємо покірно, пасивно та без ніякої самооборони нашу молодь на національну і віровизнаневу загибіль, а в пресі та на усіх наших з'їздах, конґресах та бенкетах заглушуємо свою совість самохвальбою, самообманом і пустими фразами. Не хочемо думати про будучність, а вона неминуча. Як так далі піде, як тепер і як

ми не потрафимо затримати приросту мішаних вінчань, то за кількадесять літ не буде ані сліду з цілого нашого українства у вільному світі, так, як нема його тепер з великої Мазепинської еміґрації, що вийшла з України по траґедії під Полтавою в 1709 р., а всі наші надбання перейдуть у чужі руки.

Одинока і остання надія на рятунок - це наша Церква і Ви, Ексцелєнції, наші Владики. Як Ви усі разом і кожний зокрема у своїй дієцезії підніметє боротьбу проти мішаних вінчань і за українську родину, то Ви і тільки Ви, Ексцелєнції, зможете урятувати українскість не тільки нашої Церкви, але й цілої нашої спільноти у вільному світі, бо за Вами підуть наші священники, а за ними цілий наш загал. То ж дуже ввічливо і уклінно просимо Вас, Ексцелєнціє, і благаємо: рятуйте українську Церкву і український нарід від найстрашнішої небезпеки, яка колинебудь грозила нашій Церкві і нашому народові. Зарядіть, щоби наші священники брали участь в боротьбі проти мішаних вінчань і освідомлювали та поучували нашу молодь на науці релігії, з проповідальниць і при сповідях про користі українських родин. У Ваших Пастирських Листах, Ексцелєнціє, поучуйте в тім напрямі також загал наших мирян і то не тільки у вільному світі, але й в Україні та опубліковуйте ті Листи в пресі і передавайте їх через радіо на Рідні Землі, де, як подає Альберт Аксельбанк в "АМЕРИЦІ" з 29.XI.1973, мішані подружжя стали для окупантів "найліпшим способом осягнення русифікації". В тому числі "АМЕРИКИ", а також у "СВОБОДІ" з 6.XII.1973 є подані слідуючі жахливі статистичні числа: згідно з останним переписом населення московської імперії відсоток мішаних подруж в Україні є о 50 відсотків більший, чим відсоток мішаних подруж в цілій московській імперії, а в Києві на 10102 вінчання в 1972-ому році було аж 4000 мішаних вінчань, себто 39.6 відсотків !

Просимо Вашу Ексцелєнцію прийняти вислови нашої найвищої синівської пошани і відданості:

ЗА ДИРЕКЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Микола Ценко — Олександер П. Татомир

Др. Микола Ценко — Проф. Олександер П. Татомир

КЕРМАНИЧ КАНЦЕЛЯРІЇ:

5 залучників
(Гл. стор. 464, 424, 460, 461 і 429)

Володимир Масюк

Мґр. Володимир Масюк

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Голова

Післяслово:

Одну петицію вислано до 30 українських Владик (19 католицьких і 11 православних) у вільному світі. До дня віддачі оцієї збірки до друку (6 липня 1974 р.) не дійшла до мене ніяка вістка, ані в пресі ані в інший спосіб, про якунебудь позитивну реакцію зі сторони котрогонебудь з тих 30 Владик. О. М. Т.

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 4.лютого 1974 р.

Вп. Пан Володимир Андрушак
Ґренобль, Франція

Високоповажаний і Дорогий Пане Андрушак !

Щиро дякую за Ваш цінний лист з 1.січня 1974 і перепрошую, що так пізно відписую, а на оправдання того опізнення подаю наступні дві причини: /1/Я післав "ксерокс"-копію Вашого листа п.Мґр.Масюкові з просьбою, щоби він відповів на ті точки Вашого листа, які відносяться до него особисто та до Централі МЕТИ у Філядельфії. Відповідь п.Мґра.Масюка з 21.січня 1974 прийшла до мене щойно 24.I. 1974 і я пересилаю її Вам в оригіналі. /2/Моє здоровя вже від довшого часу досить погане, бо мені, як Бог позволить дочекати, сповниться за 17 днів /21.II./ 75 літ життя. Є, правда, люде, які в тому віці втішаються ще добрим здоровям, але я служив в 4 різних арміях /австро-угорській, Української Галицькій, німецькій і американській/, був на фронтах в обох світових війнах: в Італії над рікою Піявою, в Галичині проти поляків, в Україні проти большевиків та сидів пів року в польському полоні в Тухолі і втік звідтам до Німеччини і т. д. А всі такі, як німці кажуть, "штрапаци" сумуються в організмі і "вилазять" щойно на старість. До цілого ряду моїх недуг та недомагань долучилося 3 місяці тому ще один запалення мязів правої руки, якою я пишу і виконую всі інші праці, так, що кожний рух тою рукою викликує сильний біль. Лікарі вже кілька разів зміняли діяґнозу і способи лікування того запалення, але на разі ніякої полегші нема.

В доповненні залученої осьтут відповіді п.Мґра.Масюка з 21.січня 1974 на Ваш цінний лист додаю ще ось що: З великим вдоволенням і приємністю прочитав я Ваші слова затривоження судьбою МЕТИ, з яких видно, що Ви якслід розумієте та доцінюєте важливість та потребу існування МЕТИ і що судьба МЕТИ лежить Вам на серці таксамо, як і нам та що Відділ МЕТИ у Франції є в добрих руках. Дотеперішня практика на нашому континенті показала, що найголовнішим та найважливішим є справне функціонування Центрального Бюра МЕТИ, без якого Відділи в ЗСА і Канаді не могли би існувати, бо в жадному з них нема наразі стільки зголошень, щоби вони могли бути самовистачальними, себто добирати пари тільки зпоміж своїх клієнтів. Мені здається, що це в певній мірі відноситься теж і до Відділів МЕТИ поза ЗСА і Канадою. До того, щоби якийнебудь Відділ міг бути самовистачальним під оглядом можливості ефективного добирання пар, треба не десяток, але соток або й тисячів зголошень, а цего, на жаль, у нас наразі нема. А про те, чому нема, є мова в долученому осьтут нашому листі до усіх наших 30 Владик /19 католицьких і 11 православних/, який ми розіслали до них 13.січня 1974 р. Побачимо, яка буде реакція на той лист. (Гл. стор. 475 і 476)

Те, що наше Центральне Бюро функціонує справно, є заслугою п.Мґра.Масюка і його Достойної Дружини, пі.Наталії. Можна без пересади сказати, що МЕТА теперце Панство Масюки. Вони заслуговують на вдячність, признання і пошану цілої нашої спільноти за овою віддану і повну посвяти працю для МЕТИ без ніякої заплати. Це є справжній патріотизм не на словах, а ділами. Відносно Вашої турботи, чи п.Мґр.Масюк хорий, я дуже радий повідомити Вас, що він, Богу дякувати, здоров і добре мається, але за щоденними турботами про клієнтів МЕТИ мабуть забув написати до Вас.

Як йдеться про зміст і форму квестіонарів, Вашого і наших, то кожна людина має на те свій власний погляд і тяжко сказати котрий квестіонар ліпший. В ЗСА є комерційні бюра посередництва подруж, що мають тисячі клієнтів та добирають пари компютерами, для яких мають квестіонарі зі сотками питань. Як МЕТА буде мати тисячі клієнтів, що дай Боже, то й ми перейдемо на працю компютерами і на квестіонарі зі сотками питань.

Відносно оплат, то п.Мґр.Масюк написав Вам вже давніше, як ця справа стоїть у нас і під цим оглядом не зайшла досі ніяка зміна. Я не жадаю від клієнтів ніяких оплат, але прошу, щоби вони висилали до нашого Центрального Бюра до Філядельфії, не до мене, пожертву у висоті бодай 10 долярів на друки, поштові

марки і на інші бюрові видатки, а як хто мимо того пришле пожертву до мене, то я відсилаю її до Централі. Я можу собі на те позволити, бо, хоч я сам емерит з малою емеритурою, то моя дружина ще працює і досить добре заробляє, так що я працюю для МЕТИ не тільки зовсім безплатно, але й покриваю зі своєї кишені усі без виїмку видатки, звязані з тою працею. Однак з того не виходить, що й Ви повинні так робити. Моя думка така, що Ви можете жадати від клієнтів не оплат, але добровільних пожертв на друки, поштові оплати, оголошення в часописах та на інші бюрові видатки бодай в такій висоті, щоби Ви не не мусіли докладати до тої праці для МЕТИ грошей зі Своєї кишені. Висоту тої пожертви можете визначити тільки Ви Самі, бо тільки Ви найкраще знаєте Ваші власні обставини, а також ціни та інші відносини у Вашій країні.

Сердечно дякую від себе і від моєї дружини за Ваші ласкаві Новорічні побажання для нас. Ми обоє бажаємо також Вам і Вашій Достойній Дружині та цілій Вашій Родині усього найкращого і найліпшого в цему Новому 1974-ому Році.

Поздоровляємо Вас якнайщиріше і бажаємо Вам успіхів у Вашій праці та остаємо з правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький
з дружиною Оленою

2 залучники /8 карток/:

/1/ Лист п.Мґра.Масюка
/2/ Лист до Владик з 5 залучниками
(Гл. стор. 475, 476, 464, 424, 460, 461 і 429)

Моя адреса:

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042
U.S.A.

Ірина Парфенюк

Збереження українських родин — національна повинність

При допомозі Бюр Українських Подруж „Мета" створені родини будуть виховувати своїх дітей в національному дусі, а це буде запорукою, що і їхні діти віддадуть також своє знання і зусилля в користь українського народу.

Центральне Бюро Українських Подруж (ЦБУП) „Мета" з своїми Відділами, мусить доложити всіх зусиль, щоб цю маленьку іскорку національної повинности роздмухати у великий прометеївський вогонь серед нашої молоді. Тому при своїй праці та невдачах, нам не вільно зражуватися, ні падати духом. Ми мусимо бути стійкими і послідовними, та кувати залізо, поки ще не зовсім остигло, не сціпенію. Остоєю і заохотою до дальшої важкої праці повинні нам бути листи, що їх ми одержуємо, з гратуляціями та побажаннями успіхів на цьому відтинку нашої суспільної праці.

Не може бути сумніву, що з часом наша старша генерація, а в тому числі деяка частина й нашої інтелігенції, прийде до переконання, що тільки вона сама є причиною асиміляції своїх дітей, бо діти без належного національного виховання, легко підпадаються чужинецьким впливам. Хоч не часто, але трапляються також випадки новітнього яничарства.

Значна частина нашого українського еміграційного суспільства, вищої чи нижчої верстви, негативно ставиться до праці нашого Бюра Українських Подруж. Через неоправданий ніким і нічим стид, вони не хочуть шукати для своїх дітей, рідних, близьких, відповідних партнерів у нововідкритому Бюрі Українських Подруж „Мета".

Наші Бюра „Мета" реєструють петентів різної статі й віку, та в співпраці з Централею, дають до перегляду списки, а тим самим допомагають при закладуванні нових українських родин, що є пекучою потребою теперішнього часу.

Не один раз, завдаю собі питання: Чому частина батьків і молоді соромиться звертатися до українського посередництва, хоч всі цивілізовані народи послуговуються такими бюрами? Незрозумілим є ще й те, чому вони не думають про наслідки, що їх залишає подружний звязок з чужинцями!

На мою думку, це діється тому, що вони не почуваються до обовязку відповідати за своє поступування перед усією українською громадою. Повідомляється тільки брата, сестру, свата, куму, а дальших знайомих ставиться перед доконаним фактом. Для настирливого допитувача є завжди одна лаконічна відповідь: „Він, або вона так хотіли, але не могли спротивитися!"

На бенкеті в Торонті, Канада, наш Верховний Архиєпископ Блаженніший Кир Йосиф, між іншим, сказав таке: „Кожний з нас прийшов на світ із завданнями, що їх має виконати щодо Церкви, свого Народу і своєї родини. І кожний з нас буде мусіти стати до звіту перед Всевишнім, відповісти за те, як виконав свої обовязки перед родиною, Церквою і Батьківщиною".

Наша Церква має великий вплив майже на все українське суспільство, за винятком малого відсотка атеїстів. Щоб поступово зменшувалися мішані подружні звязки, залежить теж від праці наших священиків. Кожна церковна проповідь повинна складатися не тільки з цитатів св. Євангелія, а бажаним є, щоб було більше мови про національно-виховні напрямні, бо це розбуджувало б і затрівало б навіть найбільш байдужі серця. Такі проповіді притягали б більшу кількість молоді.

Також і при сповіді, наші священики можуть бути учителями, дорадниками і суддями як і родичі, повинні дбати про національне виховання дітей, — не повинні давати згоди і благословення на мішані подружні звязки.

У випадку, якщо хтось легковажить собі перестороги, слід накладати покуту. Декому буде здаватися це абсурдним, але воно так не є, бо це практикують інші Церкви, ради того, щоб не втратити із свого стада жадної одиниці, щоб нація не меншала, але збільшувалася. Так навчають жидівські рабини в усьому світі та, як мені відомо, теж так навчають в Канаді польські та італійські священики. Правдою є і це, що на своїх парохіян накладають за це ще й грошову покуту.

Бюра Українських Подруж у вільному світі є необхідністю. При цій нагоді хочу навести одну подію, що мала місце на українських землях, ще перед Другою світовою війною. Один

Збереження українських родин — національна повинність

Докінчення

наш активний діяч (прізвища не можу подати без уповноваження родини), член ОУН, та інших українських організацій, по професії лікар, від дитинства хворовитий, не мав щастя одружитися. Зовсім припадково запізнався з чужинкою, Офіційно проголосив, що з нею жениться. Родина, організація і активне студентство поставили це питання на „вістрі меча". Якщо ожениться з чужинкою, відрікається його уся родина, вилімінується його з членства ОУН та з усіх впливових українських організацій.

Глибока національна свідомість перебороля палкі почування, і він зірвав звязки з чужинкою. Але вона не здавалася. Уживала різних найтонших засобів, щоб вдержати при собі і для своєї справи „непокореного гайдамаку". Та всі її тонкості не увінчалися успіхом перед сильним українським характером. В допомогу прийшло Українське Посередництво Подруж. Наш лікар щасливо одружився з Українкою.

На превеликий жаль, в 1943 році його арештувало гестапо. Сидів на Лонцкого у Львові, де також і я була увязнена. При кінці липня 1943, перед 11:00 годиною дня, крикнув мені у візитирку: „Мене вивозять, правдоподібно до Німеччини, при найближчій нагоді, повідоміть мою родину!"

Перевезли його до Берліна під „домашній арешт". Мабуть там і загинув.

Занедбання національного виховання своїх дітей і злуки батьків на мішані подружні звязки, це найбільший злочин перед Богом і Батьківщиною. Нам не вільно призабути, що ми є частиною України, яка живе і бореться. Тому ми у вільному світі не можемо бути пасивними, та байдужими до мішаних подружніх звязків. Для нас кожна одиниця рахується на вагу золота. Ми мусимо бути тісно повязані з собою, міцні й дужі, як граніт. Ми мусимо ужити всіх доступних нам засобів в обороні закованого нашого народу, нескореної України. Для цього потрібна є наша молодь, і її не сміємо віддати чужинцям! Всі незгоди-свари — мусять зникнути, а їх місце хай займе єдність! Цього жадають від нас в скорботі страдаючі Сестри і Брати в Україні! Їх життя є незавидне під колоніяльним чоботом Москви! За найменший прояв національної свідомості, як теж і за це, що звуть себе Українцями, примінюють до них нечувані в історії пануючих колоніяльних імперій страшні муки і знущання.

В Україні під колоніяльно-імперським чоботом Москви панує жорстокий расизм!

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс,Каліфорнія,9.лютого 1974 р.

Високоповажана Пані Ірина Парфенюк
через Адміністрацію "АМЕРИКИ"

Високоповажана Пані !

З радістю, вдоволенням і вдячністю прочитав я в "АМЕРИЦІ" з 2.лютого 1974 Вашу знамениту статтю під наголовком "Збереження українських родин - наша національна повинність".

Після прихильної до МЕТИ статті пані С.Бернадин в "АМЕРИЦІ" з 10.березня 1973 п.н."Збереження нашої молоді", Ваша стаття є першим проломом мовчанки і бойкоту проти МЕТИ зі сторони загалу нашого жіноцтва, яке, з малими виїмками, все ще притримується постанови 14-ої Конвенції Союзу Українок Америки з 1965 року, яка під впливом доповіді, виголошеної на тій конвенції панею Іванною Романковською, а відтак поміщеної в Нашому Житті" за січень і лютий 1966,ухвалила, що "посередництво подружжя, до якого закликає частина нашої преси,не знайшло одобрення".

Від хвилі постання МЕТИ з початком 1973 р. я бюся, як риба об лід, щоби проломити цю мовчанку і бойкот. Пишу і розсилаю сотки примірників таких листів, як осьтут кілька долучених /гл.залучн. 1-6/ і тим подібних, але усьо без успіху, немов горохом о стіну. Останньо МЕТА звернулася до наших Владик листом,який залучую /залучн.7/ і хочемо вірити, що бодай Владики вислухають нас. (Гл.стор. 475;476)

Нераз здається мені, що я вдруге переживаю "Чотирокутник Смерти". Пятьдесять чотири роки тому,ми, вояки українських армій, замкнені з чотирох сторін білими москалями /денікінцями/, червоними москалями /большевиками/, поляками і румунами, умирали від тифу. Тисячами гинула тоді наша молодь, цвіт нашого народу, а світ приглядався обоятно, а деякі й злорадісно, тій страшній трагедії цілого народу та навіть ліків не хотів пропускати до нас. А тепер так само: наша молодь, цей цвіт нашого народу, тисячами пропадає для нас через національне і віровизнаневе самогубство в мішаних подружжях, а наш загал, проводи наших організацій, яких маємо безліч, не роблять нічого, щоби цю нашу молодь, цей цвіт нашого народу рятувати від мішаних вінчань. Різниця між 1919-1920 роками, а теперішною трагедією є тільки така, що тоді її спричинили наші вороги: москалі,поляки і румуни, а тепер тими ворогами є ми самі, наша несвідомість,,заскорузлість,обоятність,отупіння,фаталізм,короткозорість,безпорадність,безсилля,безнадійність,бездільність,брак патріотизиу і посвяти та опортунізм.

Тому Ваша мудра, патріотична і глибоко передумана стаття тим цінніша. Хочу вірити, що вона не остання і що Ви, Високоповажана і Дорога Пані, напишете і помістите ще богато таких статтей та що Ви поможете, як це Ви гарно написали у Вашій статті, "роздмухати у великий прметеївський вогонь серед нашої молоді" і серед нашого жіноцтва та цілого загалу ідею МЕТИ.

Як вияв моєї особистої вдячности і пошани до Вас за цю Вашу прекрасну статтю, як також за усі ті будучі Ваші статті, що прийдуть за нею,прошу Вас прийняти від мене залучену осьтут мою знимку, зроблену в Україні в 1920 р.

Дуже сердечно поздоровляю Вас і остаю з правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

6 залучників:
--714 карток
і знимка/
(Гл. стор.3)

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в роках 1918-1920, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Відділу Обєднання б.Вояків Українців в Америці /ОбВУА/ в Льос Анхелєсі, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж МЕТА і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Філядельфія, 12. лютого 1974.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

Wolodymyr Andruszak
9, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

Високоповажаний Пан
Інж. Омелян Михайло Тишовницький
Льос Анхелєс, Каліф.

Високоповажаний і Дорогий Пане Інженере !

У 75 роковини Вашого народження найщирійші побажання Божих ласк, всего найкращого і в повному здоровлі прожити ще богата літ пересилають

Микола Мельник Олександр Тодорович

Володимир Маєвський

ПАНЕЛЬ НА ТЕМУ „МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ"

Здавалося, що тема ця далека від нас, вона ще нам не грозить, але заторкнув її на Другому Світовому Конгресі Вільних Українців адвокат П. Саварин, а після СКВУ люди починають повертатися до заторкнених справ і кладуть їх на порядок дня. Тож у неділю, 3-го лютого 1974 р., залю Інституту св. Володимира вщерть заповнило громадянство. Це ж бо Суспільна Служба Українців Канади — відділ Торонто, влаштувала панель на тему МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ. У панелі взяли участь: Степан Харко (модератор), д-р Володимир Соханівський, о. Тимофій Міненко, мгр Люба Кузь, інж. Ігор Стецура — панелісти. На панелі з'ясовано було загрозливий сучасний стан. Цифри статистичних даних, про мішані подружжя, які подав о. Міненко були майже неймовірні і несподівані для слухачів. Правда, дехто з панелістів підкреслював, що деякі мішані подружжя плекають рідну мову, українську культуру і бувають на багато корисніщими для нашої спільноти, ніж однородні подружжя. Ну, але це, очевидно, тільки вийнятки.

Панелісти найбільше приділили уваги збереженню української мови. Підкреслювалось, в загальному, потребу більшої толеранції до мішаних подруж. Але в дискусіях вичувалось, що наша громадськість ще не готова на будь-який компроміс. Громадськість вимагає більше від наших церков, організацій і установ у повздержанні асиміляційного процесу. Вичувалась перевата думки, щоб відсівати зерно від полови, берегти „загату", щоб не дати вторгнутись воді в наш острів.

Один із панелістів — інж. Ігор Стецура, одружений з англійкою. Ця родина, можна сказати, належить до тих вийнятків, що в деяких відношеннях краща й корисніща ніж деякі однородні подружжя. Цікавою несподіванкою був виступ у дискусії його дружини. Ніхто не сподівався, що вона може бути на такому панелі. Наше жіноцтво в дискусіях, не знаючи її, співчуваючи, ставили питання: „а скажіть, пане Стецура, як почувається ваша дружина, що вона мусить вирікатись свого походження і українізуватись?". . Тоді встала пані Стецура й заговорила українською мовою: **„не журіться — сказала — я не перестала бути англійкою. Я розумію, що я одружилась з українцем і я скористала з цього, бо мої діти виростатимуть двомовні і в двох культурах. . ."**

Це гарний приклад і добрий поличник деяким нашим матерям, що хоч і не одружені з англійцями, а свою мову гублять заради чужої.

Дискутанти ставили теж питання, як наша старша еміграція встоялась перед проблемою мішаних подруж? Ніхто на це жодної відповіді не дав, але належить при цьому згадати, що це питання вітало досить спізнено. Нова еміграція багато втратила на тому, що ізолювалось від старшої еміграції і ні в чому не використала її досвіду. Щойно тепер, по тридцяти роках, коли ми так багато згубили, питаємо себе, а як радила собі з цим старша еміграція? Багато дечого варто б було повчитись у старшої еміграції. Старша еміграція мала вже за собою пройдений шлях, деякий досвід, і не використати це — було великою помилкою нової еміграції.

На жодних зборах у Торонті ви ще не бачили такого згромадження, такого числа публики, що тут. Щось дітнуло людей. Дітнуло до живого. Тільки помиляються люди, коли думають, що раз зберуться масово на панель про мішані подружжя і зразу тут розв'яжуть цю проблему. Проблема ця куди глибше запустила своє коріння; шукати її треба в наших домах, церквах, школах, організаціях, в установах — почавши від самих верхів до низів.

ЛИС МИКИТА

ЛИСТОК

Ч. 3 Березень 1974 Ціна 25 ц. Рік 24

НЕ ЛЕГКО ДІЙТИ ДО „МЕТИ"!

(Роздумування під Новий Рік)

Може воно й не годиться, замість новорічних бажань атакувати таку знану й заслужену інституцію, як Осередок Подружнього Життя "МЕТА" у Філядельфії... Але я зразу застерігаюся, що не забираю тут слова у власному інтересі, а в громадському, що піднімаю голос протесту "за друзі своя", в цьому конкретному випадку — за доброго друга, Миколу Васильовича Понеділка.

В це просто вірити не хочеться, але я заявляю під словом чести українського журналіста, що це факт: Осередок Подружнього Життя "МЕТА", який, кінець-кінцем, працює з рамени Відділу Суспільної Опіки СКВУ, цілковито злегковажив собі колегу Понеділка як кандидата до подружнього стану, бо до кінця 1973-го року не вислав йому, М. Понеділкові, реєстраційної анкети „МЕТИ"!

Інша річ, що підписаному також не вислав, це так, але в мене, як казали колись в Старому Краю, так дуже не пече: я вже відбув, слава Богу, свій ювілей, а після ювілею, як знаєте, людина спрямовує свій зір — туди, до оселі "Вознесіння"... Так що я, особисто, не маю жалю чи претенсій до директора "МЕТИ", пана доктора М. Ценка, за цю дискримінацію, яку він, пан доктор, застосував до нас, гумористів. Але колега Понеділок має! Він ще хлопець молодий, задьористий, так би мовити, мужчина в силі віку й потребуючий, і я знаю, що він на ці реєстраційні папери нетерпляче чекав!

Тим більше, що на Світовому З'їзді Стриїв, якщо не помиляюся, була винесена окрема ухвала чи резолюція, яка зобов'язувала пана доктора Ценка" ...оженити в 1973 році обох гумористів", — значить Понеділка і нижче підписаного. З чого виходить, що пан доктор Ценко не тільки нас має "за ніц", але й злегковажив собі голос народу, просто — перекреслив ухвалу однієї з наших Світових Організацій, хай буде, що вона складається з самих тільки бойків.

На вступі я льояльно назвав Осередок Подружнього Життя "МЕТА" знаною і заслуженою інституцією, але, фактично, я не дуже зорієнтований в тому, які успіхи чи досягнення має Бюро "МЕТА" на супружньому фронті?.. Наскільки мені відомо, на 2-му Конгресі СКВУ в Торонті пан доктор М. Ценко, так мені здається, не читав звітної доповіді на цю тему і не тримав студійного семінара, так само я досі не надибував у нашій пресі будь-якої статистики, скільки, власне, молодих (або середнього віку) людей, він, доктор Ценко, врешті таки довів до мети, скільки чистих, не помішаних, українців та українок, він таки поставив на рушничку, або на "шлюбнім коберцу", — як казали колись у Львові.

Якщо й досі таких звітів з діяльности не було, то це ще не означає, що Осередок не працює, не проявляє, так би мовити, активности. Ми це розуміємо, що при такого роду активности треба зберігати певну дискрецію... Не можна, або й не варто, наприклад, публікувати цього в "Свободі" чи в "Америці", що така, мовляв, і така, чисто українська молода пара знайшла своє щастя дякуючи нашому Осередкові "МЕТА", бо ніколи не можна знати, чи вгадати, як довго це їхне подружнє щастя потриває, чи не закінчиться воно тим, чим, на жаль, закінчилось вже не одне чисто українське подружжя...

Тож ми стараємось зрозуміти всі ці труднощі, що їх має пан доктор М. Ценко та очолювана ним установа, все ж таки хотілось би, просто з професійної, газетярської цікавости, знати, за якою, власне, системою він працює, за яким ключем?

Бо прошу: недавно, в Літературно-Мистецькому Клюбі в Нью Йорку, стрічаю нашого заслуженого, політичного і громадського діяча, **Ярослава Гриневича**. Сидить пан доктор і тримає в руках якусь товсту коверту, з печатками й різними залучниками, та й похитує головою.

— Пане колего, — питаю мене, — чи ви вже дістали від доктора Ценка з Філядельфії реєстраційні папери до малженства?

— Ні, — кажу, — пане докторе, ще досі не дістав.

— Бачите, а я дістав, по-протекції! Що значить мати в такому бюрі приятеля і колегу, старокрайового адвоката!

Саме в цьому місці я посмів би прохати в пана доктора Ценко пояснення, за яким ключем він працює: чи він висилає анкетки "МЕТИ" тільки колегам і приятелям, чи тільки крайовим адвокатам, чи тільки вдівцям, а кавалерів, як Микола Понеділок, виключає з реєстру?..

ІКЕР

ДО ПРОГРАМИ КРАЙОВОЇ УПРАВИ ТУСМ НА 1974 РІК

Ця програма, що її опубліковано в "Америці" з 5 лютого 1974 р., була б добра, як би в ній не бракувало двох найважливіших точок.

Адвокат — Королівський радник Петро Саварин, головний референт справи збереження української національної субстанції в розсіянні, у своїй промові на пленарній сесії II Світового Конгресу Вільних Українців в Торонті сказав дослівно ось що: "Мішані подружжя — наша загибіль... Наші релігійні і громадські проводи, наша ціла спільнота не має більшої проблеми, як саме проблему мішаних подруж і повинна на них звернути свою найбільшу увагу, бо інакше все інше, що ми робимо, — на довшу мету не має сенсу...".

Така патріотична організація нашої інтелігентної університетської молоді, як ТУСМ, повинна здавати собі справу з того, що мішані вінчання нашої молоді, які доходять вже до 100 відсотків, це смертельна загроза самого біологічного існування українства поза Рідними Землями і, як сказав адвокат Саварин, наша загибіль. Отже, як ТУСМ не звертає на цю загрозу і загибіль не то найбільшої, але взагалі ніякої своєї уваги, то все інше, що ТУСМ робить, — "на довшу мету не має сенсу".

Другою справою, про яку у вище згаданій програмі ТУСМ-у нема ані одного слова, це справа української мови нашої молоді. ТУСМ знає, що величезна більшість нашої молоді у вільному світі є чужомовною. Вона або зовсім не знає або не уживає нашої мови і майже ні чого в нашій мові не читає ані не пише. Про нашу мову Королівський радник Саварин сказав на II СКВУ так: "Зберегти повноцінну культуру в іншій мові неможливо, а хто перестає живитися хлібом рідної мови, культури, традиції тощо, — раніше чи пізніше гине".

В и сокопреосвященний Митрополит Максим Германюк написав про українську мову ось що: "Рідна мова це Божий наказ! Мова — це душа кожного народу, а душа — це сам Бог у кожній людині. Творець світу дав нам українську душу, себто українську мову. Ми не маємо права міняти ту душу. Ми маємо право послуговуватися всіма мовами, але не маємо права забувати, нехтувати, соромитися, не знати своєї рідної української мови, бо така є воля, такий наказ Бога. Хто відрікається своєї мови, той відрікається себе самого, своїх батьків і свого народу..."

А Блаженніший Митрополит Іларіон Огієнко писав так: "Мова — це душа народу. Чиєю мовою говориш, того й душу носиш. З мовою міцно пов'язана рідна культура, вікова рідна традиція, ціле рідне життя. Хто не говорить українською мовою, той душі української не має... Хто рідну мову забуває, то стає чужинцем для своєї Нації... Доведіть усім, що непошанівок рідної мови — то гріх проти Духа Святого, а такий гріх нікому не проститься в цім житті ані в житті майбутнім".

Длятого я раджу, щоб Крайова Управа ТУСМ до дала на самому початку своєї опублікованої в "Америці" програми слідуючі дві короткі але найважливіші точки: (1) Боротьба проти мішаних вінчань української молоді і (2) Боротьба за те, щоб уся українська молодь зберігала, вивчувала, плекала, шанувала і уживала постійно українську мову в слові і письмі.

Ця моя порада відноситься в рівній мірі не тільки до програми Управи ТУСМ-у, але теж до програм проводів усіх наших молодечих, виховних, жіночих, г р о м а дських, культурних, професійних, релігійних та всіх інших організацій і установ у всіх країнах нашого розсіяння, бо інакше все інше, що ті управи і проводи та їхні організації і установи роблять (за словами Королівського радника Саварина) "на довшу мету не має сенсу".

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Звіт з праці

ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ „МЕТА"

20-го січня 1973 р., з ініціятиви Президії Секретаріяту СКВУ, на спільній нараді Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ та Координаційної Ради Суспільної Служби при ЗУАДК у Філядельфії оформлено Центральне Бюро Українських Подруж „Мета". Це Бюро є суспільно-харитативною установою з гльобальним засягом діяння, що руководиться високим морально-національним стандартом і при помочі кореспонденційної системи спішить з кожночасною допомогою в навязуванні контактів між Уккраїнцями та Українками з різних країн і континентів поселення. В листуванні зберігається строгу довірочність. Бюро діє під проводом Дирекції та Дорадчої Ради. Всі агенди Бюра веде керівник Головної Канцелярії, що періодично звітує про свою діяльність Дирекції.

Центральне Бюро обєднує всі крайові Відділи, що творяться у більших українських поселеннях у світі. Досі відкрито 7 Відділів: 3 Відділи в ЗСА (Філядельфія, Лос Анджелес і Воррен), і по одному в Канаді, Франції, Англії і Австралії. У проводі Бюр є люди відомі українському громадянству, як активні члени наших релігійних і культурно-національних організацій, а зокрема, як довголітні виховники української молоді в Пласті, СУМА і т. д.

Негайно по відкритті Централі та кількох крайових Відділів, Ієрархи наших Церков, доцінюючи значення цієї установи для збереження української національної субстанції у вільному світі, поспішили із своїми архиерейськими благословеннями. Це піднесло повагу ЦБУП та улегшило його працю.

Бюра Посередництва УП не є зарібковими підприємствами, а суспільно-харитативними установами. Це однак не виключає потреби винагороджувати труд керівників Бюр, що посвячують багато часу на канцелярійну працю. Досі Централя і Відділи в ЗСА не тільки, що працювали зовсім беплатно, але члени проводу з ідеалістичних мотивів оплачували сотні листів до петентів своїми грошима.

Відгук більшости нашого громадянства та частини української преси на створення нової установи є дуже прихильний та підбадьорюючий. Окрема подяка належиться щоденникові „Америка" у Філядельфії, що радо поміщував усі комунікати, адресарі Бюр та близько 20 статтей різних відомих авторів про небезпеку асиміляції через мішані подружжя. На прихильність громадянства вказують численні гратуляційні листи з усіх країн нашого поселення у вільному світі. Пишуть духовники й світські, визначні громадяни та маловідомі люди, професіоналісти, робітники й селяни, старші і молодь. Всі турбуються майбутнім української спільноти в розсіянні, що виставлена на постійний тиск оточення.

З жалем треба ствердити, що досі ще деякі українські часописи й організації не вміють змодернізувати своїх засобів діяння та зрозуміти ваги суспільного посередництва й відмовляються популяризувати серед своїх читачів і членів вагу і значення ЦБУП. Цим вони найбільше шкодять собі, бо послаблюють основи свого дальшого існування. Маємо надію, що для добра української спільноти у вільному світі, а теж посередньо і на рідних землях, згадані часописи та організації скорегують своє відношення до ЦБУП й поспішать йому з усією моральною допомогою.

З вдячністю треба теж підкреслити матеріяльну допомогу наших установ, як ось ЗУАДК, Українська Щадниця та „Самопоміч" у Філядельфії й індивідуальних осіб: інж. Омелян М. Тишовницький, пані Анастасія Біловус і ін. Добровільними датками покрито листування Головної Канцелярії, друк формулярів і фірмових паперів, що їх розіслано всім Бюрам, ведення книговодства, картотек петентів, влаштування архіву, закуп машини до писання, та друк численних летючок, що їх вперше з великим успіхом масово вжито на II СКВУ в Торонті. Цим способом, не зважаючи на сумну мовчанку частини нашої преси, повідомлено українське громадянство в світі про існування та ціль Центрального Бюра Українських Подруж.

Знаменита доповідь на II СКВУ відомого громадянина та публіциста адвоката Петра Саварина про „Методи збереження української національної субстанції" дуже скріпила зрозуміння, повагу та значення ЦБУП.

Московський уряд офіційно попирає мішані подружжя в цілі русифікації поневолених народів. На це недвозначно вказує промова Брежнєва на врочистому засіданні ЦК КПРС, Верховної Ради СССР і Верховної Ради РСФСР в Москві присвяченому 50-річчю утворення СССР. Коли Брежнєв відкрито хвалить мішані подружжя, тоді деякі наші провідні люди зберігають „соромливу" мовчанку в цій важливій справі.

Віримо, що наша наполеглива праця знайде свій корисний відгук теж на рідних землях.

В першу річницю відкриття ЦБУП відбулося 20 січня 1974 р. у Філядельфії чергове засідання Дирекції. Вичерпний звіт про діяльність Головної Канцелярії зложив її керівник мгр. Володимир Масюк. В праці Центрального Бюра, а зокрема в широкому листуванні з Крайовими Бюрами „Мета" та петентами постійно помагала мгр-ові В. Масюкові його дружина п. Наталія. Заведено все потрібне книговодство, картотеки і архів важливих писем, листування і часописних статтей про мішані подружжя, заготовлено більшу кількість потрібних друків і летючок. Фінансовий стан з добровільних датків вдоволяючий. На закінчення ділового року в касі остає 200 дол. Відділи зразково співпрацюють з Централею, постійно звітують їй про свою діяльність і обмінюються квестіонарями петенів, коли їх справи не можуть полагодити на місці. Досі вплинуло до всіх Бюр понад 400 зголошень. Найбільшою кількістю, бо коло 200 зголошеними може похвалитися Відділ у Торонті. Це знак, що українська національна група в Канаді найкраще розуміє потребу суспільного посередництва і живо реагує на небезпеку асиміляції. Половина зголошених постійно переписується. Частина по взаємному зідентифікуванні вже дальше самостійно, без помочі Бюра затіснює дружні звязки. Важко устійнити скільки кандидатів заключило подружжя, бо по початковій допомозі Бюра, згодом вони забувають повідомити його про вислід справи.

До Гол. Канцелярії та Дирекції вплинуло понад 800 листів. В пресі поміщено 4 Комунікати, 2 Звернення, 2 Відкриті листи, 4 Адресарі Бюр і 18 статтей.

Дирекція провела повну контролю книговодства і діяльности Центрального Бюра і висловила глибоке признання мгр-ові Вол. Масюкові та його дружині Наталії за зразкове й безінтересовне ведення Гол. Канцелярії та за безплатне приміщення її в їхньому домі.

Дирекція в порозумінні з Дорадчою Радою повідомляє українську спільноту в розсіянні про наступні рішення та побажання:

1. Постійний ріст мережі Бюр у вільному світі та збільшення їхньої праці й видатків ставить вимогу зорганізувати свої власні фонди і тому зобовязує кожного петента разом з пересилкою квестіонаря вплатити одноразовий даток найменше у висоті 10 дол. Ця оплата охоплює висилку потрібних формулярів і все листування звязане з посередництвом. Дирекція просить про щедрий даток тих молодят, що пізналися за посередництвом Бюра. Від оплат є звільнені студенти, мешканці сателітних країн і незаможні.

2. З огляду на добро, справність і збільшення праці Бюра посередництва мусить бути на майбутнє хоч частинно винагороджений за свій труд керівник Гол. Канцелярії. Всі видатки покриватимуться з вище згаданих датків петентів і евентуальних особистих пожертв.

Це вирішення не міняє дотепершніх фінансових заряджень Крайових Відділів.

3. Прихається петентів кожночасно повідомити Централю і Крайові Бюра про кінцеве особисте полагодження справи.

4. Прохається всіх свідомих Українців і Українок популяризувати справу суспільного посередництва серед українського громадянства.

5. Для кращої протидії асиміляції рекомендується у всіх країнах нашого поселення відкрити Бюра Посередництва УП.

6. Закликається все наше громадянство звернути пильну увагу на нашу молодь та освідомлювати її про небезпеки мішаних подруж.

7. Своєю єдністю, взаємною любовю, толеранцією та активністю створити для молоді пригожі умовини частих зустріч на спільних забавах, літніх і зимових таборах, спортових олімпіядах і фестивалях.

Тоді з певністю зможемо сказати, що на чужині ми зробили все в наших силах, щоб зберегти українську молодь для української справи.

За Дирекцію ЦБУП „Мета":
Д-р Микола Ценко
Проф. Олександер Татомир
Мгр. Володимир Масюк
керівник Канцелярії

За Дорадчу Раду ЦБУП „Мета":
Інж. Омелян М. Тишовницький

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 21.березня 1974

п.Пан Мґр.Аскольд Лозинський
олова Крайової Управи ТУСМ в ЗСА
лмгирст, Н.Й.

Кожний думай: що на тобі
Мілійонів стан стоїть,
Що за долю мілійонів
Мусиш дати ти одвіт!
Іван Франко

исокоповажаний Пане Маґістре !

Пересилаю Вам осьтут фото-копію з "Вільного Світу" з 4.березня 1974 з мом коментарем на опубліковану Вами в "АМЕРИЦІ" з 5.лютого 1974 програму Крайової правн ТУСМ в ЗСА на 1974 рік. (Гл. стор. 485)

В звязку з тим моїм коментарем я хотів би осьтут додати кілька завваг до его. Я не є ворогом ані противником ТУСМ-у. Навпвки: я є приятелем і прихильником та від кількох літ співпрацюю з Вашою орґанізацією, а доказом того можуть ути залучені осьтут фото-копії сторінок чч.153,155,156 і 234 моєї книжки під аголовком "МОЇ ПАМ'ЯТКИ", яку я збираюся видати цего року "офсет"-ом. Я не маю ех нічого проти Вас, Вп.Пане Маґістре, особисто. Навпаки: Ваші статті, такі,як Боротьба з комунізмом" в ч.7 "Смолоскип"-у /зима 1973/, або "Участь молодих сил визвольній боротьбі" в ч.8 "Променя" /зима 1974/, зробили на мене якнайкраще раження.

Отже залученим осьтут моїм коментарем на Вашу програму я ніяк не хотів ані е хочу "докучити" ані Вам особисто ані ТУСМ-ові. Я тільки хотів і хочу спонукати Вас і ТУСМ до активної участи в боротьбі проти тих двох найгрізніших небезпек снування українства у вільному світі, про які мова в тих двох точках мойого коентаря, які я раджу включити до програми не тільки ТУСМ-у, але взагалі усіх інших наших орґанізацій, товариств і установ. А звернувся я до Вас з цим в пресі ому, що на мій лист до Крайової Управи ТУСМ в ЗСА з 15.серпня 1973,який є осьтут залучений,як стор.156, я не дістав досі взагалі ніякої відповіді.

Маю надію і хочу вірити, що Ви приймете мою пораду в залученому осьтут коментарі в такій добрій вірі, з якою я її писав, та зареаґуєте на цю пораду позитивно. Як Ви це зробите і оголосите в пресі, а рівночасно звернетеся до всіх інших товариств, орґанізацій і установ та взагалі до цілої нашої спільноти зі закликом піти за Вашим прикладом, то зробите дуже велике діло, бо це може стати зворотним і переломовим кроком в боротьбі за збереження української національної субстанції у вільному світі та викликати теж корисний вплив на таку саму боротьбу на Рідних Землях, де Москва виповіла смертельний бій українській мові, а мішані вінчання стали для окупантів "найліпшим способом осягнення русифікації",як подає Альберт Аксельбанк в "АМЕРИЦІ" з 29.XI.1973. В тому числі "АМЕРИКИ",а також у "СВОБОДІ" з 6.XII.1973 є подані слідуючі жахливі статистичні дані: згідно з останним переписом населення московської імперії відсоток мішаних подруж в Україні є о 50 відсотків більший, чим відсоток мішаних подруж в цілій московській імперії, а в самому Києві на 10,102 вінчання в 1972-оиу році було аж 4,000 мішаних, себто аж 39.6 відсотків ! (Гл. стор. 470)

Хто ж інший є більше покликаний до піднесення прапору боротьби проти тих двох смертельних загроз, мішаних вінчань і чужомовности нашої молоді, як не передова молодеча і високо патріотична та динамічна націоналістична орґанізація ТУСМ ? Та чи не повинен кожний ТУСМ-івець і кожна ТУСМ-івка запитати себе словами жидівського мислителя старовини Мойсея Бен Маймуна: "Якщо не я, то хто ? І якщо не тепер, то коли ? І якщо я сам для себе, то навіщо я ?"

Зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

5 залучників
→ (Гл. стор. 485, 153, 155, 156 і 234)

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилєрії Української Галицької Армії в 1918-1920 роках, емеритований інженер Корпусу Інженерів Армії ЗСА, Голова Відділу Обєднання б.Вояків Українців в Америці /ОбВУА/ в Льос Анхелєс, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелєсского Відділу того Бюра (Гл. стор. 489)

Післясловь: Ніякої відповіді на оцей лист я не дістав ані про ніякву позитивну реакцію в цій справі я не знаю. О. М. Т.

Льос Анхелєс, 26.березня 1974 р.

Вп. Пан Петро Марцінів
Бурбенк, Каліфорнія

Дорогий Пане Марцінів !

Дійшло до мого відома, що Вам неясно, чому я поміщую нераз під моїм підписом кілька різних титулів, з яких деякі є зперед кількадесяти літ. Я хочу осьтут вияснити Вам, длячого я це роблю.

Я поміщую ті титули під моїм назвиском тільки в деяких статтях в часописах та в деяких листах до тих установ і осіб, які мене не знають. Роблю це на те,щоби в той спосіб представитися кожному,що читає мою статтю або лист,а нічого про мене не знає та дивується,що я за один та які є мої кваліфікації,мотиви,чи підстави до написання даної статті або листа.Через те навязується ближчий контакт межи мною, а читачем,якому через ті титули легше зрозуміти суть і ціль даної статті,чи листа.

Я ніяк не хочу додавати собі тим якоїсь вищості,поваги,чи гідності,бо в моєму віці /мені йде вже 76-ий рік життя/ та при моєму слабому здоровю я стою вже на порозі до вічности і дивлюся на всі земські почести,як на "сусту суст".

А тепер перейду кожний уживаний мною титул зокрема. Титул "Інж." це так званий академічний титул,який я осягнув 49 літ тому по укінченні інженерських студій.Той титул був загально прийнятий і уживаний в Галичині і його уживають загально теж і на еміґрації.Я не є під цим оглядом ніяким виїмком.Ті 3 букви показують читачеві відразу,яка є освіта та інтеллєктуальний позем автора даної статті,чи листа,так, що читач може на підставі тих трох букв оцінити,чи автор може інтеліґентно писати на вибрану ним тему.

Відносно титулу Четаря УГА, то хоч я мав в німецькій армії в 1941 р./вищий від четарського/ступінь сотника,я його ніде і ніколи не уживаю.Натомість ступінь і титул Четаря Артилєрії Української Галицької Армії - це для мене найвища і найдорожча гідність і почесть, яку я взагалі в моєму житті осягнув. Про таку гідність і почесть,себто про можливість служити в рідній армії у власній українській самостійній державі мріяли в Галичині через 578 літ /від 1340 до 1918/ десятки поколінь наших предків і умирали не діждавшися тої гідності і почести. В моєму завіщанні я зарядив,щоби в повідомленнях в "АМЕРИЦІ" і "СВОБОДІ" про мою смерть був під моїм назвиском тільки той один титул.

"Четар" - це був в УГА найнижчий старшинський ступінь, отже я не можу ним нікому імпонувати. Я уживаю його тільки на те,щоби усі ті,які читають той титул під моїм підписом,а які не мали щастя жити в рідній українській самостійній державі і бачити рідне військо,бо їх ще тоді може й на світі не було,усвідомили собі і памятали та своїм дітям і внукам переказали,що ще так недавно,заледве кількадесять літ тому назад,була самостійна українська держава і рідна українська армія та що є ще між нами при житті горстка тих, що ту державу творили і її своїми грудьми і своєю кровю на боєвих фронтах боронили. "Щоб та слава не пропала",а передавалася з роду в рід аж до часу,коли котресь з прийдешніх поколінь знова піднесе прапор збройної боротьби за власну українську державність і рідну армію. Така є ціль того,що я часто кладу під моїм підписом титул:"Четар Артилєрії Української Галицької Армії в 1918-1920 роках".

Титул Голови Відділу Обєднання б.Вояків Українців уживаю на те,щоби читачі моєї статті,чи листа,які мене не знають,мали довіря до мене і до того,про що я пишу, бо якби я не заслуговував на довіря тих,що мене знають,то вони не вибрали би мене на голову свого Відділу.

Той сам мотив є одною з причин уживання мною титулів Голови Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманича Льос Анхелєсского Відділу того Бюра. Другим мотивом уживання тих двох титулів є постійна потреба пригадувати цілій нашій спільноті про існування "МЕТИ",яка постала з ініціятиви та під патронатом СКВУ,при Раді Суспільної Служби СКВУ,та яку поблагословили Високопреосвященніші Митрополити обох наших Церков і яка бореться за збереження української національної субстанції через поміч в закладенні українських родин та проти національного і віровизнаневого самогубства нашої молоді в мішаних вінчаннях.

Бажаю Вам і Вашій Родині усього найкращого та сердечно Вас поздоровляю:

Омелян Михайло Тишовницький

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Ольга СОНЕВИЦЬКА

"ТАК БОЇМОСЯ, ЩОБ НЕ ОДРУЖИВСЯ З ЧУЖИНКОЮ" . . .

Такі листи дістаємо з рідної землі. Як не дивно! І тут і там тривога, щоб наші діти, наші внуки не лише ті, тут розкинені по чужих землях, але і ті на батьківщині не знаходили собі товаришів життя серед чужого елементу, часто ворожого. Бо життєвий шлях довгий і не завжди встелений рожами. Не лише радісні хвилини переживаємо, але і смуток та сльози заглядають до нашої хати. І хто ж зрозуміє краще нас, як не рідна душа в хаті. А що вже казати про виховання дітей. То так тільки кажеться, що "мої діти розмовляють двома мовами від зарання життя". Це лише теорія. З практики знаємо, що українська мова стає другою мовою, а згодом заникає. А як шануються наші традиції, наша культура, наша історія, наша книжка? Ніяк! Час від часу підемо на наші національні свята, дамо лепту на народні цілі. Ще якби наші церкви звертали більшу увагу на національну справу вірних, щоб не було опортуністичних спроб англійщення чи латинізації, а то і там нема опори. І людина, що не має з ким поділитися своїми думками, своїми пляна ми щодо виховання дітей, махає рукою, мовляв, нехай буде, що буде. І у висліді пропадає для нашої нації не лише одна людина (чоловік чи жінка), але ціле молоде покоління.

І як будуть почуватися ті молоді люди, що ростуть в такій родині? Чужі не приймуть, а свої не знають і ніяково до них признавати. І то в час, коли на наших очах родиться в ЗСА і Канаді напрямок бути гордим на свою культуру, традицію. Навіть серед негрів та еспанськомовних людей з убогих країн. І чи таємо заклики рабинів, щоб американські жиди не входили в подружні зв'язки з чужинцями.

Правда, дуже часто немає наших людей у всіх місцевостях, де доля закинула українців, немає українських молоднечих організацій, немає українських товариств. Тому дуже добру ідею зреалізував СКВУ (Світовий Конгрес Вільних Українців), що започаткував бюра посередництва подружжя. Це чи не найважливіша справа в нашім існуванні на чужині. Бо страх і смуток огортає душу на думку, що після нас зачне українська нація меншати, забувши рідну мову, якої батьки не навчили змалку.

В Україні розкидають нашу молодь по далеких просторах московської імперії на те тільки, щоб нас зрусифікувати, знищити, стерти з лиця землі. Це переживають трагічно наші рідні і тривожить їх думка, що син чи донька по скінченню студій муситиме піти в глиб імперії на роботу. І там може залишитися.

Але ми живемо у вільному світі, маємо необмежену свободу. Отже не ємо самі себе добровільно асимілювати! Згадаймо Шевченкові слова:

Бо хто матір забуває
Того Бог карає.
Чужі люди цураються
В хату не пускають.

Інж.Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 26.березня 1974

Вп. Пані Ольга Соневицька
в Ню Йорку

Високоповажана Пані !

З вдоволенням, подивом і вдячністю прочитав я в "Новому Шляху" з 23.березня 1974 Вашу знамениту статтю п.н. "Так боїмося, щоб не одружився з чужинкою". Та стаття є тим вартісніша, що Ви є визначною ділячкою тих наших центральних жіночих організацій, які, на жаль, ще досі не виявили такого глибокого зрозуміння важливости і потреби суспільного посередництва українських подруж, як це зробили Ви у Вашій вище згаданій статті, та тримаються осторонь "МЕТИ", яка так дуже потребує їхнього морального попертя та активної співпраці в своїй боротьбі за українську родину та проти національного і віровизнаневого самогубства нашої молоді через мішані вінчання.

Як найщиріше дякую Вам, Високоповажана Пані, за ту статтю і остаю зі щирим привітом та правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Четар Артилерії Української Галицької Армії в 1918-1920 роках, Голова Льос Анхелесского Відділу Обєднання б.Вояків Українців Америки, Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" і Керманич Льос Анхелесского Відділу того Бюра

(Гл. стор. 489)

„Прикладна громада“?

Я вповні згідний з проф. Олександром Татомиром, який в „Америці“, з 16 березня 1974, в листі до Редакції, пише, що „з радістю та великим признанням треба привітати ідейний почин п. П. Ямняка“, як він у своїй статті п. з. „Українські весілля на терені парохії Пассейку — Кліфтону в роках 1963—1973“ доказує, що ще не у всіх парохіях мішані вінчання доходять до 100 відсотків, бо в парохії Пассейку — Кліфтону на всіх 249 вінчань в 1963—1973 роках були аж 82 чисто українські вінчання, тобто: 33 відсотки, а мішаних вінчань — 167, тобто — 67 відсотків.

Натомість я ніяк не можу погодитися з висновком, до якого на підставі тієї статистики дійшов п. Петро Ямняк, який закінчив свою статтю дослівно такими словами: „Якби такий стан задержався на дальших 10 років, то наша громада могла б світити прикладом для інших“...

Певно, що 67 відсотків мішаних вінчань є менше, чим 100 відсотків, але тих 67 відсотків ніяк не може бути „прикладом для інших“. Таким прикладом може і повинна бути тільки така громада, в якій за останніх 10 літ не було ані одного мішаного вінчання.

Чи такої нашої громади в усьому вільному світі взагалі нема? А може де є? Хто знає?

Ніхто з нас того не знає без відповідних статистичних даних. А про такі статистичні дані не є так дуже трудно. Як міг їх дістати п. П. Ямняк з однієї церковної громади, то наші Владики можуть їх дістати від усіх наших церковних громад, а від Владик може дістати їх СКВУ. Треба тільки, щоб Секретаріят СКВУ написав і розіслав до усіх наших Владик, католицьких та православних, відповідне прохання-петицію і квестіонар, а відтак оголосив в пресі відповідну статистику, яка положила б край усім вгадуванням, спекуляціям і баламутствам на цю тему. Тоді ми усі знали б достовірно, хто має рацію: чи д-р Роман Рахманний, який опублікував недавно в кількох наших часописах супер-оптимістичну статтю п. з.: „Крок вперед — з позиції сили“, чи може має рацію д-р Михайло Сосновський, який на ті супер-оптимістичні слова д-ра Р. Рахманного задивляється досить критично і не так оптимістично, чи може ті, які кажуть, що ми дуже скорим темпом котимося в пропасть національного небуття, бо ми тратимо нашу молодь, якої величезна більшість є чужомовна, бо нашої мови або зовсім не знає, або її не уживає і майже нічого в нашій мові не пише і не читає, а масово пропадає для нас в мішаних подружжях.

Ті скептики кажуть теж, що ми для прикриття того сумного стану обманюємо самі себе і свою совість високонарними, до нічого необовязуючими та безвартісними фразами, замість глядіти правді в очі й мобілізувати усю спільноту до зміни того сумного стану.

Без відповідної статистики ніхто з нас не може знати правдивого стану! Така статистика нам тепер конче потрібна, щоб ми мали нарешті солідну основу до цього, що нам треба робити, щоб не пропасти в чужому морі через мішані подружжя і відхід від українства більшості нашої молоді.

Інж. О. М. Тишовицький

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Львос Анхелєс, Каліфорнія, 13. квітня 1974 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА"
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
6, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49, Linden Gardens
London W2 4HG
GREAT BRITAIN

До Світлої Президії Секретаріяту СКВУ
в Торонті

Світла Президіє !

Пересилаємо Вам осьтут фото-копію статті під наголовком ""Прикладна громада" ?", що появилася в "АМЕРИЦІ" з 3.квітня 1974 р. і ввічливо просимо взяти цю статтю під Вашу ласкаву увагу. (Гл. стор. 491)

Ми були би вдячні, як Ви були би ласкаві повідомити нас:

/1/ яка є Ваша реакція на залучену осьтут статтю;

/2/ як полагоджено просьбу Дирекції і Дородчої Ради нашого Бюра з 5.грудня 1973 р., переслану Світлій Президії в двох примірниках: один на руки Високопреподобного Отця Прелата Дра. Василя Кушніра, Президента Секретаріяту СКВУ, а другий на руки Достойного Мгра. Юрія Шимка, Ґенерального Секретаря, відносно ЗВЕРНЕННЯ II-ГО СКВУ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В СПРАВІ МІШАНИХ ВІНЧАНЬ. (Гл. стор. 471)

Ожидаючи ласкавої відповіді, просимо прийняти вислови нашої глибокої і правдивої пошани:

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Омелян Михайло Тишовницький

Інж.Омелян Михайло Тишовницький
Голова

1 залучник

Адреса: OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

P.S.:
Залучуємо теж фото-копії нашої просьби до Світлої Президії з 5.грудня 1973 р. і залучника до тої просьби. (Гл. стор. 471 і 443)

(Відповідь на лист з 5. XII. 73, гл. стор. 471, а на стор. 504)

Олександер Татомир

З вірою в майбутнє

Події останніх років на молодечому фронті сповняють журбою українське свідоме громадянство. Наша молодь, не зважаючи на випробовані датеперішні протизаходи, станула перед загрозою масової асиміляції, що в своїх наслідках може зруйнувати релігійні й національно-культурні здобутки Українців у діяспорі та розвіяти сподівання на успішну допомогу братам і сестрам в Україні.

Живемо в одному із найгрізніших періодів нашої бувальщини. В Батьківщині московський окупант уживає рафінованих і жорстоких засобів русифікації, а на чужині матеріяльний добробут та безідейне оточення розкладають досі морально здорове й національно загартоване наше громадянство.

Найгрізнішим засобом асиміляції являються мішані подружжя. Цим фактом радів у своїй святочній промові на пленумі комуністичних вождів товариш Брежнєв. Цей факт затривожив нас останньо і тут, коли в найкращій новоемігрантській парохії у Філядельфії в 1972 р. на 21 подруж було аж 16 мішаних. І це тоді, коли в ЗСА і Канаді оживився етнічний рух та зросло бажання бути гордим за свою культуру й традицію.

Ще в половині 60-их років на цю небезпеку звернули пильну увагу в кількох статтях наші відомі громадяни Олена та Омелян Гишовницькі. За те удостоїлися навіженої лайливої атаки московських прихвостнів з Києва. Їхні статті викликали ширшу дискусію в нашій пресі, яка в 1973 році завершилася оформленням Цен-Центрального Бюра Українських Подруж у Філядельфії та семи Крайових Відділів у пяти країнах нашого поселення. Центральне Бюро, до часу створення дуже потрібного „Обєднання Українських Родин", намітило собі три головні завдання:

1. Бити в дзвін на тривогу та освідомлювати наш широкий загал про небезпеку мішаних подруж. В тій цілі поміщено в нашій пресі, а зокрема в „Америці" понад два десятки розяснювальних статтей.

2. Помагати шляхом кореспонденції Українцям і Українкам серед чужого оточення по різних стейтах, країнах і континентах навязувати дружні контакти та творити українські родини. В майбутньому це повинно бути одиноким завданням Бюр Посередництва. Для кращої інформації громадянства наша преса містила Комунікати Центрального Бюра, адресарі Крайових Відділів та Звернення.

3. Найти способи, як активізувати в українському житті мішані подружжя. На цьому відтинку покищо не зроблено поважніших заходів, а тільки незначні спроби. Треба більше ознайомлення з цією важливою справою людей до праці, зокрема з молодшого покоління.

ЦБУП не ставить нерозумної вимоги, щоб всі Українці та Українки подружувалися за його посередництвом, а тільки ті, що направду потребують цієї помочі. З власного досвіду знаємо, що потребуючих є дуже багато. ЦБУП стоїть на становищі, що ситуація на Рідних Землях і тут у розсіянні вимагає, щоб всі Українці та Українки звернули пильну увагу на асимілятивну небезпеку мішаних подруж і одружувалися із собою. До цієї тактики спонукує нас не сліпий шовінізм, чи безпідставна ненависть до чужинців, а здоровий інстинкт самозбереження нашого національного обличчя та нашої національної субстанції тут і в Україні. Український нарід за час свого існування абсорбував у себе стільки чужинців, що продовжування цього процесу під час поневолення, а зокрема на чужині є справжньою загрозою нашої національно-культурної самобутності.

Давня традиційна форма українського сватання, відповідно до вимог хвилини, прийняла модерний характер суспільного посередництва.

Центральне бюро не є бізнесовим підприємством на зразок американських „меч мейкерів", а суспільно-харитативною установою із завданням берегти українську спільноту перед денаціоналізацією і під цим оглядом нагадує воно ославлені жидівські „шадхени".

У світі йде завзятий бій за душу молоді. Ми мусимо теж завзято та вперто боротися за душу кожного нашого юнака і юначки. Це наш квіт, наш найдорожчий скарб, наша єдина надія на краще прийдешне українського народу.

Треба зберегти не тільки цю молодь, що находиться в наших організованих лавах, але й відновувати цю, що її через недогляд ми втратили. Для здійснення цієї важливої ідеї слід наладнати тісну співпрацю нашої Церкви, шкіл

З вірою в майбутнє

(Закінчення із стор. 493–ої)

українознавства, всіх товариств, перш усього молодечих і жіночих, та всього свідомого громадянства. Щоб наші обєднані заходи могли бути успішні, ми повинні зробити наступне:

1. Створити відповідне середовище пронизане любовю, єдністю та духом взаємної допомоги. Не зважаючи на кордони та країни поселення плекати ідеал соборности всіх Українців.

2. Надхнути наше релігійне та національно-культурне життя динамізмом і вищим стилем.

3. Часто переводити з молоддю в дома, церкві, школі й юнацьких організаціях гутірки на тему мішаних подруж та їх загрози для нашого релігійного й національного життя. Чим раніше започаткуємо такі розмови, тим глибше вони западуть у підсвідомість молоді та будуть мати більший вплив на її майбутні постанови. Цей засіб, на основі власного досвіду, вважаємо одним із найуспішніших.

4. Ініціювати численні та масові стрічі нашої молоді без огляду на її релігійні переконання, територіяльне походження та станову приналежність. Покористуватися такими випробованими засобами, як спільні товариські забави, спортові олімпіяди, мистецькі фестивалі, літні та зимові спільні табори, виміна молоді з різних країн поселення і т. п. В кожній громаді підшукати відповідне місце, найкраще народній дім, де вся охоча молодь в часі „вікендів" вможе стрічатися та серед гутірок, розвагових зайнять і дружніх забав мило й корисно провести час у рідному оточенні. Всі стрічі зразково підготовляти та здійснювати їх з ентузіязмом. Молодь досьогодні живе великою Шевчнківською маніфестацією у Вашінґтоні в 1964 р. Подібних імпрез треба влаштовувати багато!

5. Приєднувати нашу відчужену молодь. До цієї акції, по відповіднюму перевишколі, включати організовану молодь. Вона легко найде спільну мову із своїми ровесниками. Постанови Української Католицької Ліги в Міннеаполісі, Мінн., вказують на готовість активізації в нашому житті навіть четвертої ґенерації Українців роджених в Америці.

6. З деяким вирозумінням ставитися до теперішніх мішаних подруж, що в значній мірі є продуктом неуваги та недбальства всієї нашої спільноти. Але по освідомленні небезпеки серед нашого найширшого загалу та навязанні легких контактів між молоддю обидвох статтей з різних поселень, зайняти гострішу лінію до майбутніх подруж з чужинцями. Досі в більшості є винні наші хлопці, бо за прийнятим у нас звичаєм, вони повинні бути агресивним чинником. На них треба звернути дуже дбайливу увагу та на випадок зламання національної дисципліни стосувати суворі родинні, товариські та громадські міри. Цим способом у 30-тих роках ОУН зовсім припинила на Рідних Землях подружжя з чужинцями. Певно і тепер, хоч серед багато важчих умовин, ця тактика самозбереження врятує багато нашої молоді перед денаціоналізацією.

7. За посередництвом українських Церков зібрати з усіх країн нашого поселення дані про мішані подружжя та устійнити де є найбільше загрожені терени та яких вжити протизаходів.

8. У всіх численніших українських скупченнях відкрити Бюра Посередництва.

Які користі приносить суспільне посередництво найкраще бачимо з інформацій, що їх передав нашій пресі директор канцелярії СУБ п. Іван Равлюк. В цілі зменшення мішаних подруж СУБ власними силами спровадив на постійне до Англії 800 молодих Українок з Польщі, Югославії та інших сателітних країн. Цей глибоко ідейний та на далеку мету заплянований почин заслуговує на найбільшу увагу всього нашого громадянства в розсіянні.

Треба поважно, з глибокою вірою в успіх нашої справи та прискореним темпом почати мобілізацію всіх наших розпорошених сил тут і на Рідних Землях, націлену на самостійність української нації.

За природним законом в авангарді боротьби в Україні йде молодь. Слід і тут у діяспорі негайно приготовити зміну варти та під досвідченим і дбайливим оком старшого покоління ступнево передати молоді провід цілого нашого організованого життя. Молодь краще навяже контакти між собою, виявить більше зацікавлення, ентузіязму, динаміки та героїзму й вжите модерніших засобів організації і боротьби за людські та політичні права української нації. Це водночас буде найкращою запорукою збереження української спільноти на чужині та успіху наших змагань!

Москва й мішані вінчання в Україні і на еміграції

Є й між нами деякі, що не похвалюють ідеї суспільного посередництва українських подруж і поборювання приросту мішаних вінчань: одні з несвідомости, васкорузлости і браку передбачливости; другі — з подразненої та хворобливої амбіції, що не вони, а інші видвигнули цю ідею; треті — тому, що або вони самі або їхні нащадки чи кревні є вже мішаними подружжями; четверті — тому, що так каже Москва, яка в мішаних вінчаннях має знаменитий засіб русифікації в Україні (гляди: „Америка", 29 листопада 1973) та ліквідації свідомого і ворожого їй українства у вільному світі. (Гл. стор. 470)

(Гл. стор. 288)

Як тільки видвигнено цю ідею в нашій пресі 10 літ тому (гляди „Наше Життя", листопад 1963), Москва пером свого яничара українського роду, Дмитра Цмокаленка, накинулася в київському ілюстрованому тижневику „Україна", ч. 43(459), 24 жовтня 1965, в пасквілю під заголовком: „Недобиті женяться", лайкою та кпинами на цю ідею і поіменно на авторів, що її видвигнули. Ось копія уривку того пасквілю:

„Отут і появилась, спалахнула, як агонія, ще одна расова ідейка. Вицуплено цю людиноненависницьку ідейку з друкованої свого часу маячні кадильника „міту чистої нордійської крови", повішеного нацистського ката Альфреда Розенберга. В основі її лежить пропаганда спрямованого способу продукування „чистокровних" нащадків, у яких би від народження було тавро на лобі у вигляді тризуба, а в грудях — камінь замість серця. На цю тему в націоналістичній пресі в останні роки точиться запопадлива балаканина.

Ось місячник „Наше Життя" квилить з Філядельфії: „Тисячі молодих Українців і Українок, розсіяних далеко від наших великих скупчень, одружуються щороку з чужинками, зглядно чужинцями, й через те пропадають"... (Гл. стор. 288)

У відповідь на це квиління, якийсь П. Білинський-Мелесевич з Франції скаржиться на катастрофічну нестачу „чистокровних" наречених і з жахом констатує, що як „по Першій світовій війні тисячі колишніх вояків і старшин армії УНР... постарілися і вимерли неодруженими, так і після гітлерівського розбою його недобитим учасникам, тепер підтоптаним „парубкам", вже „запізно женитися". Тому він категорично радить усім, хто здатний знайти „единовірну" подругу життя, поспішити до вінця. А тих, що „розсипані по світі", застерігає від „самострати". Для них він радить „створити інституцію під поважною назвою, під патронатом старших, свідомих, досвідчених жінок, які давали б совісні, серйозні референції чи поради про женихів чи відданиць".

Ще рішучі заходи пропонує в „Гомоні України" голова ССУК (Суспільної Служби Українців Канади) — Маркіян Охримович. Він вважає, що пора примусити „крайне консервативних осіб" змінити своє негативне ставлення до „суспільного посередництва українських подруж".

Однак навіть така категоричність не задовольняє мінхенський „Шлях Перемоги", який кпить з безпорадности провідників у боротьбі з „винародовленням". Якась безнадійно стара ліва, на прізвище Тишовницька, запитує з сарказмом: Доки ж серед української „спільноти" на вигнанні триватиме „національне і релігійне самовбивство в мішаних подружжях? Чи аж до того часу, коли вже не буде між ким посередничати?" (Гл. стор. 298)

А щоб покінчити з непевністю і зволіканням, ця расистка нагадує, що взагалі ідею чистокровних шлюбів висунуто з запізненням принаймні на п'ятнадцять років, якщо казати про „парубків", які втекли попереду гітлерівців на Захід по Другій світовій війні. І далі, вже в одчайдушною відвертістю, вона оглядається в минуле: „Натомість те спізнення становить 225 років для нашої еміграції по битві під Полтавою. Бо де є нині в світі свідомі свого українства нащадки тих наших політичних емігрантів, що вийшли з України з Мазепою по 1709-ім році?"

Однак, нам хотілося б хоч трохи втішити таку вже надто знервовану „фройляйн" Тишовницьку. Як нам відомо, таки з жовтоблакитної преси, в останні роки недобиті перестарілі „прусаки сходу" женяться масово і без упину. Тільки з кожним із них іде до вінця одна й та ж наречена — відома в усьому світі — кістлява карта в косою. А „суспільне посередництво" той „чистокровний" шлюб знаходить щоразу в чужій землі".

Така московська лайка — це найкраща рекомендація ідеї суспільного посередництва українських подруж та боротьби проти приросту мішаних вінчань, бо вона є доказом, що ця ідея є Москві невигідна і що ті, які цю ідею переводять в життя, є на правильній дорозі. Тепер русифікація в Україні через мішані подружжя дуже інтенсивна, бо як подає „Вільний Світ", з 1-го квітня 1974, зараз у першому році теперішньої брежневської „пятилетки", що зачалася на весні 1971, а скінчиться на весні 1976, влада СССР поклала особливий натиск на кампанію за мішані подружжя.

Тому тим інтензивніша повинна бути тепер наша кампанія проти приросту мішаних подруж та за суспільне посередництво українських подруж, тим більше, що на московський колоніяльно-імперський млин ллють воду усі чотири, згадані на вступі, категорії: перші три несвідомо, а четверта — свідомо!

Інж. О. М. Тишовницький

Чому не спробувати?

Наша преса подає різні пропозиції і способи, як зберегти на чужині нашу молодь при українстві. Хочу запропонувати ще один спосіб, який є не тільки конкретний і практичний, але й такий, що ним може заінтересуватися і проводити його в життя сама наша молодь.

Отже пропоную, щоб наші молодечі організації запровадили кореспонденцію поміж своїми членами в інших країнах, тобто, щоб пластуни, сумівці та одумівці з европейських країн переписувалися з пластунами, сумівцями, чи одумівцями в заокеанських іншомовних країнах. Йде про те, що, наприклад, юнак чи юначка з Німеччини, або Франції, чи Бельгії, буде писати до юнака, чи юначки в ЗСА, або в Канаді, чи в Австралії, або в Англії тільки в українській мові, бо не всі в ЗСА, Канаді, чи в Австралії знають німецьку чи французьку мову, так, як не всі в Німеччині, Франції, чи Бельгії, знають англійську мову. В той спосіб наша молодь переконається, що по-українськи читати і писати таки треба знати.

Практичне переведення цього способу може бути ось таке: Наприклад, Крайова Управа СУМ в Німеччині, чи в Бельгії, висилає адреси і дати уродження своїх членів до Крайової Управи СУМ в ЗСА, чи в Канаді, або в Австралії. Крайова Управа, що отримала ті адреси, розподіляє їх по осередках своєї організації в даній країні. Кожна Управа Осередку повідомляє про це своє членство та подає місце, день і годину льосування тих адрес. При проготуванні до льосування треба брати під увагу вік учасників, щоб не вийшло, наприклад, таке, що молодий хлопець мав би переписуватися з багато старшою дівчиною. Маленькі карточки з адресами і датами уродження можна повкладати до кусочків пластикових рурочок-соломинок, що їх вживається до пиття холодних напоїв. Карточок повинно бути стільки, скільки буде учасників льосування, хоч би деякі карточки були незаписані із-за браку відповідної скількости адрес. Карточки треба посортувати відповідно до віку тих, що їх адреси є на карточках і тих, що ті карточки будуть витягати.

Можна уявити собі, з якою цікавістю будуть льосуючі отвирати і читати вильосовані адреси своїх майбутніх знайомих, а може й суджених! А дальше справа знайомства піде вже природнім порядком, бо для молодечих поривів і фантазії нема кордонів. Молодь буде обмінюватися листами, а дальше фотографіями, в часі вакацій поїдуть одні до одних і, може, заприятняться на ціле життя.

Головні Управи українських молодечих організацій повинні перетумати цей плян та якнайскоріше приступити до його реалізації.

Тож, щасти нам, Боже!

Осип Петрович

„АМЕРИКА" — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.,
СЕРЕДА, 1 ТРАВНЯ 1974

Українці! Українки!

Свідома українська родина є найкращою запорукою збереження наших світлих ідеалів і традицій, нашої релігійної та національно-культурної самобутности. Це підказує нам інстинкт самозбереження, до цього накликає нас поневолена Україна.

Коли бажаєте заложити українську родину, з негайною фаховою допомогою готові Вам поспішити Українські Бюра Посередництва у вільному світі.

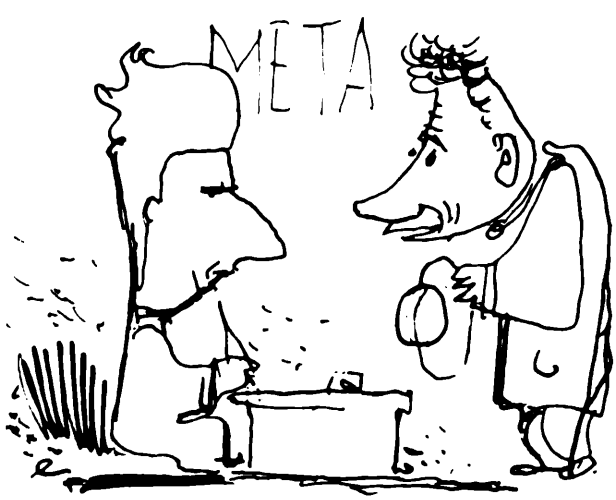
Для скорого й успішного полагодження справи в потребі пишіть прямо на адресу Головної Канцелярії Центрального Бюра Українських Подруж „ Мета" у Філядельфії:

"Meta," Mr. Wolodymyr Masiuk, 5222 N. 11th St., Philadelphia, Pa.

Дирекція ЦБУП „Мета"

"ЛИС МИКИТА" - квітень 1974

В ПОДРУЖНЬОМУ БЮРІ „МЕТА"

— Чи Ви вже були колись одружений?
— Ні... не я тільки так виглядаю...

Інж. Омелян М. Тишовницький

Мішані вінчання — це вода на московський млин

„Кожний думай: що на тобі
Мільйонів стан стоїть,
Що за долю мільйонів
Мусиш дати ти одвіт!"

Іван Франко

Москва вперто й послідовно змагає до русифікації Українців у московській імперії та до ліквідації свідомого й ворожого до неї українства у вільному світі. І там і тут одним з найважливіших та найуспішніших засобів до осягнення Москвою тієї цілі є мішані подружжя.

В „Америці" з 29 листопада 1973 є стаття Альберта Аксельбанка, в якій він подає з Москви, що, згідно з останнім переписом населення, на кожних 1,000 родин було в цілій московській імперії 100 родин мішаних, але в Україні було на кожних 1,000 родин аж 150 мішаних, а в Києві на 10,102 вінчань, зареєстрованих у 1972 р., було близько 4,000 мішаних.

„Вільний Світ" з 1 квітня 1974 подає, що в першому році теперішньої брежневської „пятілетки", що почалася на весні 1971, а скінчиться на весні 1976, влада СССР поклала особливий натиск на кампанію за мішані подружжя.

„АБН Корреспонденс" за березень-квітень 1974 подає, що велику ролю в процесі русифікації відіграє большевицька армія. Всіх покликаних до армії молодих мужчин висилають на вишкіл поза Україну, а по відбутті їхньої примусової військової служби стараються різними способами затримати їх на чужині, де вони згодом одружуються з чужинками та московщаться. Подібно діється з університетською молоддю, яку масово висилають на працю поза Україну.

Про масове винародовлювання нашої молоді через мішані вінчання у вільному світі появилося в останніх роках вже багато статтей. Та й усі ми самі бачимо жахливі наслідки трагічної епідемії мішаних вінчань, нам на згубу, а Москві на втіху.

Москва йде до своєї мети тотальним наступом. У цьому наступі примінюється уся гігантична могутність велетенської невільничої імперії з усіми її безмежними засобами. Усі державні, церковні, наукові, літературні, мистецькі і багато інших чинників мусять причинюватися до осягнення тієї мети. Нарід, що не хоче згинути, мусить боронитися всіми можливими і доступними способами. Тотальний наступ вимагає тотальної оборони. Тому тут, у вільному світі, кожний і кожна з нас мусить брати участь у тій оборонній боротьбі в межах наших можливостей.

Кожному хлопцеві і кожній дівчині треба від дитинства вияснювати та впоювати в них, що кожне мішане вінчання — це користь для нашого смертельного ворога — Москви, а втрата для нашого народу і нашої Церкви. Усіх наших священиків і Владик треба просити-благати, щоб вони поучували про це мирян у своїх проповідях, при Св. Сповіді та в пастирських листах. Проводам і управам усіх наших установ і організацій та редакціям усіх наших часописів треба пригадувати, що брак їхньої активної та постійної участи в боротьбі проти приросту мішаних вінчань це вода на московський млин.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 13. травня 1974 р.

До Хвальної Управи СФУЖО і Хвальної Головної Управи СУА
у Філядельфії

Хвальні Управи !

Десять літ тому моя дружина Олена видвигнула ідею суспільного посередництва українських подруж /гл."НАШЕ ЖИТТЯ" за листопад 1963/ та звернулася до українських жіночих орґанізацій з пропозицією, щоби вони зайнялися практичною реалізацією тої ідеї /гл."НОВИЙ ШЛЯХ" з 2.травня 1964/. (Гл. стор. 288 і 289)

На те тодішні управи СФУЖО і СУА накинулися не тільки на цю пропозицію, але й на саму ідею суспільного посередництва українських подруж.

Управа СФУЖО написала до моєї дружини в листі з 6.липня 1964 між іншим ось що: "Тому прохаємо Вас у дальшому не робити поспішних рішень та непередуманих виступів. Справа впорядкування наших подруж як можливого прояву життя нашої спільноти, нам лежить на серці. Хочемо працювати в тому напрямку, відповідними методами, але в поспіху й галасі не вдасться нічого зробити." (Гл. стор. 291)

А Управа СУА написала до моєї дружини в листі з 10.лютого 1966 між іншим так: "Отже, як бачите, справу мішаних подруж вважаємо великою перешкодою для збереження нашої спільноти. Тільки наша протидія тому явищу помічує інший шлях. Він є більш пристосований до завдань жіночої організації і запевнює кращий успіх." (Гл. стор. 292)

Сьогодні, після 10 зґл. 8 років, ми усі можемо бачити вислід праці СФУЖО "в тому напрямку, відповідними методами без поспіху і галасу" та вислід того "іншого шляху" СУА, що "є більш пристосований до завдань жіночої організації і запевнює кращий успіх." Вислід тих "відповідних метод" і того "іншого шляху" та той "кращий успіх" - це змарнованих 10 літ і майже 100 відсотків мішаних вінчань. (Гл. стор. 390)

Кожна незасліплена людина може вже тепер, після тих 10 чи 8 літ, бачити, що тодішні управи СФУЖО і СУА зробили помилку, коли накинулися на ідею суспільного посередництва українських подруж замість взятися самим за переведення в життя тієї ідеї. СФУЖО і СУА мали тоді і мають тепер до того усі засоби в сотках жіночих орґанізацій по цілому вільному світі. За тих 10 літ СФУЖО і СУА могли врятувати тисячі наших людей, що пропали для нашого народу і наших Церков через мішані вінчання.

Та ще й досі не видно охоти направити цю помилку. В "НАШОМУ ЖИТТІ" ще й досі чекає на появу моя стаття п.н. "Направмо наслідки одної доповіді". Під впливом тієї доповіді суспільне посередництво українських подруж "не знайшло одобрення" на 14-ій Конвенції СУА. (Гл. "Наше Життя" за січ. і лют. 1966)

Помилку може зробити кожна людина і кожна орґанізація, бо ніхто з нас не є досконалим і непомильним. Тому здібність усвідомити собі очевидну помилку та старатися направити її - це не тільки не є ніякою ганьбою, але навпаки - це велика прикмета і доказ чесности, шляхетности і великодушности.

Направа помилки, про яку мова, є передусім вказана і конечна із-за слідуючої причини: Приблизно в тому самому часі, як СФУЖО і СУА накинулися у вище згаданих листах на ідею суспільного посередництва українських подруж та на мою дружину, також Москва накинулася на ту ідею та по-

іменно на мою дружину /гл."АМЕРИКА" з 30.квітня 1974/. Вже лиш сам той один факт є доказом не тільки того, що настанова СФУЖО і СУА до ідеї суспільного посередництва українських подруж була 10 згл. 8 літ тому і є тепер мильна, але й доказом того, що СФУЖО і СУА та взагалі усі наші жінки повинні негайно і недвозначно відсепаруватися від такої компромітуючої однозгідности під цим оглядом з Москвою. (Гл. стор. 495)

Є ще й інші обставини, що промовляють за таким кроком зі сторони СФУЖО і СУА. Суспільне посередництво українських подруж у формі Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" одобрили вже: Президія Секретаріяту Першого СКВУ, Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ, Екзекутива Координаційної Ради Суспільної Служби при ЗУАДК та Високопреосвященніші Митрополити обох наших Церков, які прислали "МЕТІ" архиєрейські благословення. Отже брак одобрення суспільного посередництва українських подруж зі сторони СФУЖО і СУА є не тільки водою на московський кольоніяльно-імперський млин, але є теж незгідний з настановою наших найвищих суспільно-громадських установ та найвищої Ієрархії наших обох Церков. (Гл. стор. 366, 381, 402, 403 і 404)

"МЕТА" навіть без співпраці СФУЖО і СУА та помимо того, що вже тисячі наших людей позаключували мішані подружжя, дістала в першому році свого існування 800 листів і 400 зголошень /гл."АМЕРИКА" з 12.березня 1974/. При добрій волі і активній та щирій співпраці СФУЖО і СУА "МЕТА" мала би о много більше зголошень та конкретних успіхів в допомозі творення українських родин. (Гл. стор. 486)

Я все був і є з подивом, пошаною і вдячністю до СФУЖО і СУА за їхній горячий патріотизм та великі успіхи у всіх інших ділянках їхньої діяльности і хочу вірити, що Хвальні Управи перевірять та змінять свою негативну настанову до "МЕТИ" та зачнуть активну і щиру співпрацю з "МЕТОЮ" також в ділянці суспільного посередництва українських подруж для добра нашого народу і наших Церков.

Цю співпрацю я уявляю собі так, що Хвальні Управи СФУЖО і СУА могли би в пресі та в своїх обіжниках заохотити усе своє членство до активної і щирої співпраці з "МЕТОЮ", до творення у всіх своїх орґанізаційних клітинах "РЕФЕРЕНТУР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ" для боротьби з приростом мішаних вінчань, для збереження при українстві, любовю, тактом і вирозумілістю, усіх тих наших людей, що вже живуть в мішаних подружжях та їхніх нащадків і для помочі у закладанні українських родин, а крім цего могли би теж виделеґувати своїх представниць до членства в Дирекції та Дорадчій Раді "МЕТИ" для конструктивної співпраці з метою уліпшення та ширшого розгорнення праці тих двох установ.

Пишу оцей лист не для непродуктивної критики чи полєміки, тільки з доброю волею та вірою в можливість спільної гармонійної та успішної праці СФУЖО, СУА і "МЕТИ" для рятування бодай решти нашої молоді від національної і віровизнаневої загибелі в мішаних вінчаннях. Дай Боже, щоби Хвальні Управи прийняли оцей лист з такою самою доброю волею і вірою.

Прошу прийняти вислови моєї правдивої та глибокої пошани до обох Хвальних Управ:

Омелян Михайло Пушовницький

Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА":

2 залучники:

1. стаття з "АМЕРИКИ" з 30.квітня 1974 (Гл. стор. 495)
2. " " " " 3.травня 1974 (Гл. стор. 497)

Уривки кількох листів від Вп.Пана Магістра Володимира Масюка, Керманича Канцелярії Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА" у Філядельфії:

»МЕТА«
ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО
УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ
У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Високоповажаний Пан
Інж.Омелян Михайло Тишовницький
1009 Аделянте Еве
Льос Анхелес,Каліф.90042

Високоповажаний і Дорогий Пане Інженере !

Філядельфія,дня 9.липня 1973

Щиро дякую за Вашого цінного листа з 6.липня цр. Це кольосальна проробленa робота.Мої щирі гратуляції для будівничого "МЕТИ" зі справдішним світовим засягом дії.Бажаю Вам Дорогий Пане Інженере та й нам усім працівникам,успішного встановлення гідних справи і Вашої праці -представників.

Дня 12 липня 1973.

Сьогодні одержав я Вашого цінного і цікавого листа.Ви все мусите мене чимсь заскочити.Тим разом своїм оригінальним квестіонарем.Повний признання для Ва-шої ініціятиви у праці.

Філядельфія,дня 8.жовтня 1973.

Ви Пане Інженере відбули справжні "хрещення" перед Другим СКВУ. Ви з Вашою Шановною Дружиною,вірю,мусіли працювати ночами,щоб так справно перейшла ця акція,як вона була зорганізована.Я мушу ще раз,не знаю котрий раз,виявити свій подив і бажаю Вам богато здоровля.

Філядельфія,12.листопада 1973.

Понеділок для мене почався приємною несподіванкою.Рано вже одержав я від Вас гарні побажання з приводу недалеких вже святРіздва Христового. Щиро дякуємо обоє з дружиною за побажання і память та за гарний дарунок -печатку.Буду її вживати. (Гл. стор. 157)

Філядельфія,3.січня 1974.

Сердечно дякую за Ваш чудовий,дружній,а заразом і батьківський лист.Він мистецький,писаний з глубокою турботою про Вашу дитину "МЕТУ".Дивно,ми особисто не знайомі,живемо на двох протилежних кінцях ЗСА відділені тисячами миль,а Ви мені блищі ніж мої близькі

Філядельфія,10.лютого 1974.

Дякую Вам сердечно за листи до мене і за гарного жи- (Гл. стор. 477)
листа,що Ви написали до Андрущака.Ви у своїй безмежній доброті так вибілили нас перед Андрущаком,що ми обоє з дружиною виглядаємо стали національними героями.Ми вдячні Вам за гарну думку про нас,але ми самі уважаємо себе за працівників,які свідомі свого обовязку,стараються лише направити одну малу прогалину в нашій важкій еміграньскій дійсності,яку то прогалину уважаємо разом з Вами і іншими нашими працівниками дуже загрозливою для нашої спільноти.Ви вказали нам шлях і поставили перші найважчі підвалини,а ми ідемо вказаним Вами шляхом.

Не знаєте як я бажаю собі,а ще більше Вам,бачити,чи радше почути,що Ви здорові,що Ваші працьовиті руки виконують намічені пляни.Як приємно читається Ваші листи.Гарно,гармонійно,льогічно все виложене і прямує до висновку.

В прилозі звертаю Вам оголошення з Нового Шляху про панель на тему МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ.Це найкращий відгук на Вашу важку і послідовну працю.Вже підхоплюють висунену Вами проблєму і розповсюдднюють.Роблять те,що нам треба.Я дуже втішився тим оголошенням і дякую за його переслання.Я зробив собі відбитку. (Гл. стор. 483)

Філядельфія,1.травня 1974.

Нині подумав,що з нагоди Ваших двох статей поміщених в Америці мушу Вам знов поґратулювати за те, що знов актуалізуєте справу "МЕТИ" і в дуже обдуманий, легко сприйнятливий,доцільний спосіб.Їх витяв і заховав до актів архіву.

Я одержав Вашого цінного листа з квітня цр. і за нього та за Вашу увагу до мене щиро дякую.Я очевидно годжуся,щоби Ви помістили уривки моїх листів до Вас,уважаю одначе,що я за мало,невміло оцінював Вашу величезну працю,Вашу пробоєву роботу,що відчинила двері "МЕТІ" до нашої громади.

Здоровлю дуже сердечно Вас і Вашу Достойну Дружину і остаю

з правдивою до Вас пошаною

Ваш Володимир Маєнов

(Гл. стор. 275)

Торонто, 7. травня , 1974

Високоповажний Пане!

Дуже дякую за Вашого листа, в якому були залучені матеріяли відносно стоваришення "Мета" і чек на 5 долярів. Це було дуже великодушно і мило з Вашого боку прислати за "Листи без Адреси" ах 5 долярів, бо я вислала 6 примінників нашим багатим підприємцям і всі ці шість ластівок щезнули безслідно.

Про справу самітности я написала три статті. Одна з них ще в 50-тих роках була друкована в "Молодій Україні", дві інші з'явились у порядку дискусії на сторінках "Нового Шляху".

Чомусь наш загал і окремі люди дуже неповажно ставляться до цієї поважної справи. Коли почати з кимось говорити про подружжя, то починаються дотепи, "віци", мовляв розмова йде про щось дуже плитке, не серйозне, не варте уваги. Таке стоваришення мусіло б зродитись ще у 50 роках, коли ми мов сліпі опинились розсіяні у дияспорі. Добре, що воно зродилось зараз, хоч тридцять років скитання вирвали з наших рядів найращі одиниці, які одружились із чужинками і чужинцями і перестали існувати для українського загалу.

Ця національна катострофа сталася через брак національної свідомости, через брак культури. Винен у цьому український загал, організації і в першу чергу церкви, які не вияснили народові важливість цієї справи, від якої залежить життя нашої і буття нашої нації. Ще й досі кожен дбає про себе і до справи подруж ставится з гумором і іронією, мовляв це все належить до анекдотичних справ, а не до поважних вартих уваги.

Щоб струснути цілий загал, мені здається, варто було б освідомити управу кожної української організації і просити її включитись у працю стоваришення "Мета". Нав'язати б варто було зв'язки з журналістами і письменниками і взагалі з людьми, що вміють виступити публічне

щоб звернути увагу громади на цю ніби то неважливу справу, яка є найважливішою у збереженні нас, як нації у чужинецькому морі.

Варто було б видавати альманах, де вміщувати відомости про самітних в різних країнах. Заснувати і поширювати варто так звані кореспондеційні клюби. Через кореспондеційний рух можна б оживити наше громадське життя, розбудити цікавість, посилити допомогу один одному і улекшити знайомство один з одним. Це б допомогло стовариществу "Мета, знаходити шляхи до загублених самітніх і зводити їх до купи і приєднувати їх до української громади.

Хоч я починаю збирати деякі матеріяли до згаданої статті про потребу українських, а не мішаних подруж, але зараз їх зреалізувати не маю змоги, бо не тільки на писання статтей, але й на відповідання листів не маю змоги, бо в школі іспити, тато смертельно хворий, а я літаю між Тороном і Оттавою і мушу все доглянути і полагодити всі справи і в такій ситуації нема не тільки надхнення, а й настрою. При першій же нагоді я постараюсь написати про цю пекучу справу і звернути увагу загалу, щоб кожен по змозі допомагав стовариществу "Мета".

Вітаю Вас і Вашу дорогу дружину з Весною і бажаю здоров'я, успіху в праці і всього того, що самі собі бажаєте.

З сердечним привітом Віра Ворскла
і чоловік Дмитро Шелегон.

Віра Ворскло

(Гл. стор. 275)

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
CONGRESSO MUNDIAL DOS UCRANIANOS LIVRES

SECRETARIAT
2200 Yonge St., Suite 1701, Toronto, Ont., Canada, M4S 2C6. Tel. (416) 487-4611
PRESIDENT
115 McGregor Street, Winnipeg, Manitoba, Canada R2W 4V6 Tel. (204) 589-5025

1-го квітня, 1974 р.

До

Центрального Бюра Укр. Подруж
Філядельфія, Па. 19141

Вельмишановні Панове!

Щиро дякуємо Вам за Вашого листа і пересланих матеріялів із 5-го грудня, 1974 р. Повідомляємо Вас, що на нарадах Президії Секретаріяту СКВУ переговорено було Вашу кореспонденцію, та пропоновано було подати цю інформацію в комунікатах СКВУ.

Бажаємо Вам успіху в Вашій праці.

Остаємося з пошаною до Вас,
За Президію Секретаріяту СКВУ:

Юрій Шимко,
генеральний секретар

ПРИМІТКА: Оце є відповідь на лист Дирекції і Дорадчої Ради "МЕТИ" з 5.грудня 1973 /а не 1974р./, поміщений на 471-ій сторінці оцієї збірки.

Протягом 9 місяців, що минули від часу відбуття II-го СКВУ в Торонті на початку листопада 1973 до кінця липня 1974, не було в ніякому, оголошеному в пресі, комунікаті СКВУ ніякого звернення ані взагалі хочби одного слова проти приросту мішаних вінчань.

О. М. Т.

Нж. Омелян Михайло Тишовницький

UNITED UKRAINIAN WAR VETERANS OF AMERICA
LOS ANGELES POST

Los Angeles, California
April 2, 1974

The Library of the Loyola University of Los Angeles
7101 W.80th Street
Los Angeles, California 90045

Gentlemen:

Nine years ago, in March 1965, our Post donated to your Library Volume I of the book entitled "UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA" prepared by the Shevchenko Scientific Society, edited by Volodymyr Kubijovyc and published in 1963 for the Ukrainian National Association by the University of Toronto Press.

Today we are mailing to you, by insured parcel post, Volume II of said Encyclopaedia published by the University of Toronto Press in 1971.

We ask you to accept also this second volume as our donation to your Library. We would appreciate if you would be kind enough to acknowledge the receipt and acceptance of said book.

Sincerely yours,

For the Los Angeles Post of the UUWV of America:

E. M. Tyshovnytsky

E. M. Tyshovnytsky
Post Commander

The Post Commander's Address:

E. M. TYSHOVNYTSKY
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA, 90042

(Zu. crop. 271 i 272)

LOYOLA MARYMOUNT UNIVERSITY

CHARLES VON DER AHE LIBRARY

April 25, 1974

United Ukrainian War Veterans of America
c/o E. M. Tyshovnytsky, Post Commander
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, CA 90042

Dear Commander Tyshovnytsky:

It is very thoughtful and generous of the members of the Ukrainian War Veterans of America Los Angeles Post to make the gift to our library of Volume II of the book entitled "Ukraine: A Concise Encyclopaedia" recently received. This additional gift to your previous donation of Vol. I of the same encyclopaedia provides us with a rich scholarly resource of information on the Ukraine.

We appreciate having this fine reference work available to our faculty and students and thank you for your generous gift.

Sincerely yours,

Theodore J. Marshall, S.J.
Director of Libraries

(Zu. стор. 271 і 272)

LOYOLA BOULEVARD AT WEST 80TH STREET • LOS ANGELES, CALIFORNIA 90045 • TELEPHONE: (213) 776-0400 · 670-1370

»МЕТА«
ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО
УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ
У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія,28.травня 1974.

Високоповажаний Пан
Інж.Омелян М.Тимовницький
Льос Анхелес,Каліф.90042.

Високоповажаний і Дорогий Пане Інженере !

Сердечно дякую Вам за Ваші дуже цінні листи з 16. 19.і 20.травня цр.Ви і тут неперевершені у тонкому доборі безлічі прикметників уложених прецизно в китицю,якою мене обдарили і якої не можна не прийняти. Ваш лист,чи радше листи, це одна богата композиція суперлятивів.А на ділі я стараюся робити роботу,що її добровільно взяв на себе.Спочатку напів свідомо,а де далі вчитуючись у Ваші гарні,розумні і переконливі статті побачив,що у них Ви визначили вже наперід необхідність,важливість і черговість важливости в конфронтації з іншими проблемами нашого громадського життя,нашої проблеми "мішаних супруж".І вказали порятунок,створюючи оцю нашу "Мету".Я так це бачу і стараюся цей Ваш великий задум виповнити.Я лиш кресляр,що великий задум далекозорого Інженера "детайлюю" технічно,а часом з деякою фасадою.Хочу додержати Вам Дорогий Інженере кроку,приміюючи Ваші ідеї і плянн в життя.Роблю це з заінтересованням,щоб люди до яких звертаюся бачили Вашу ідею життєздатною у нашому житті,серед нашої громади.Все те,як звичайно у житті-успіхи чергуються з невдачами,набираюся досвіду,а Ви своєю стійкістю українського воїна заставляєте мене крокувати з Вами.Та не сам я.Зі мною і моя Дружина,що у своїй інтуіції і тонкості /муму похвалитися, що гарно малює кераміку і писанки/ нераз завертала мій лист до клієнта і помякшувала його зміст,який у висліді показувався доцільнійшим. Між іншими дуже Їй подобався Ваш образовий опис в листі,якто Ви усіми родами зброї атакуєте противника аж до кінця.

Зокрема дуже дякую Вам Пане Інженере за Вашу ласкаву опінію в справі комірного "МЕТИ" і плянів на будуче.Ваші пропозиції сміливі і щедрі,але їх не вдасться зреалізувати, бо на це треба часу.Його не має Др.Ценко,а я не вмію цього робити.Ви послідовно поперли свій плян щедрим датком 120.оодол. а проф.Татомир прислав 10.оо дол.Кромі великого вкладу праці і грона,цей надщерблюєте свої ощадности,щоб дати добрий приклад.Але чи найде він послідовників, котрих викликаєте на герць ?

Прислані два листи до Достойників СКВУ тут ми оба з Ценком підписали і вислали.

Ще раз дякую за Ваші гарні листи,поздоровляю сердечно Вас і Вашу Достойну Дружину та остаю з високою пошаною до Вас

Ваш Вол. Маєвський

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ДЕЛЕҐАТІВ НА 28-МУ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ В ДНЯХ 20-23 ТРАВНЯ 1974 Р.

Хвальні Делеґати !

Одною з найгрізніших небезпек збереження української національної субстанції поза рідними землями є мішані вінчання нашої молоді, які в деяких місцевостях доходять вже до 100 відсотків і є причиною відходу від нашого народу і наших Церков більшости мішаних подруж та їхніх нащадків.

Цю загрозу зрозуміла якслід Президія Секретаріяту Першого Світового Конґресу Вільних Українців та Екзекутива Ради Суспільної Служби того СКВУ. З їхньої ініціятиви та під їхнім патронатом постало з початком 1973-ого року Центральне Бюро Українських Подруж "МЕТА", яке є суспільно-громадською харитативною установою, якої завданням є /1/боротьба проти приросту мішаних вінчань, /2/збереження при українстві усіх тих, що вже є мішаними подружжями та їхніх нащадків при помочі такту, вирозумілости та любови і /3/допомога творення українських родин через посередництво українських подруж. Це Бюро, якого централя є у Філядельфії і якого засяг діяльности охоплює усі країни нашого поселення у вільному світі, має вже 7 Відділів: три в ЗСА і по одному в Канаді, Англії, Франції і Австралії. (Гл. стор. 424)

Потребу і важливість того Бюра оцінили та його діяльність одобрили Високопреосвященніші Митрополити обох наших Церков: Кир Максим Германюк, Владика Мстислав Скрипник і Кир Амврозій Сенишин, які прислали тому Бюрові свої архиерейські благословення. (Гл. стор. 402-404)

Щоби праця "МЕТИ" могла бути успішною, треба конче зі сторони цілої нашої спільноти постійної, прихильної і активної співпраці у тому напрямі, щоби освідомлювати та спонукувати до користання з посередництва "МЕТИ" усіх тих наших молодих людей, що бажають одружитися, а не мають відповідних УКРАЇНСЬКИХ партнерів чи партнерок до подружжя. В той спосіб усі ми, кожний і кожна з нас можемо брати участь в боротьбі проти приросту мішаних вінчань. Однак найважливіша роля під цим оглядом припадає таки нашій пресі через поміщування освідомлюючих та заохочуючих статтей на цю тему, як тех комунікатів, звітів та оголошень централі і відділів Бюра "МЕТА". Без активної та постійної співпраці зі сторони нашої преси праця "МЕТИ" була би взагалі неможлива. Наша преса сповняє назагал цю свою роль задовільно. Редакціям усіх тих наших часописів, що постійно поміщують статті на цю тему та безплатні оголошення централі і відділів "МЕТИ", які на оплачування таких оголошень не мають ніяких фондів, належиться вдячність цілої нашої спільноти. Є однак сумні виїмки під цим оглядом, а до них в першу чергу належить, на жаль, "СВОБОДА", яка вперто і послідовно не поміщує ніяких надсиланих їй статтей на тему боротьби проти приросту мішаних вінчань та про посередництво українських подруж ані ніяких комунікатів чи оголошень "МЕТИ". Цей бойкот нашої боротьби за збереження української національної субстанції п.Драґан оправдує тим, що він мовляв міг би наразитися на судовий процес, якби колись якесь подружжя, заключене через опубліковане в "СВОБОДІ" оголошення "МЕТИ" стало нещасливим. Цей претекст є очевидно недоречним і смішним, бо на підставі такої "льоґіки" можна би скаржити священника, що вінчав нещасливу пару, а далі "МЕТУ", СКВУ, Суспільну Раду СКВУ, а навіть Митрополитів, які поблагословили "МЕТУ".

Цікаво, що п.Драґан не уживає того смішного претексту у відношенні до ентузіястичних описів в "СВОБОДІ" мішаних подруж, які тех колись можуть стати нещасливими і то правдоподібно скорше, чим немішані подружжя.

Дивно тех, що головний редактор такого протимосковського часопису, як "СВОБОДА", не розуміє, що бойкотом "МЕТИ" та статтей проти приросту мішаних вінчань "СВОБОДА" фактично, хоч несвідомо, помагає Москві, яка зараз у першому році теперішної брежнєвської "пятілєтки" /1971-1976/ поклала особливий натиск на кампанію за мішані подружжя, як один з найуспішніших засобів русифікації українців в московській імперії та ліквідації свідомого та ворожого супроти Москви українства у вільному світі. (Гл. стор. 495 і 497)

Високошановні Делеґати ! Зобовяжіть редакцію "СВОБОДИ" до сталої участи в боротьбі проти приросту мішаних вінчань та за творення українських родин і за суспільне посередництво українських подруж, так, щоби редакція "СВОБОДИ" поміщувала безплатно усі отримані вже та й далі надсилані до неї статті, комунікати і оголошення на цю тему і щоби не поміщувала ентузіястичних і заохочуючих описів мішаних вінчань. (Гл. стор. 423)

ЗА ДИРЕКЦІЮ "МЕТИ":

Др.Микола Ценко — Проф.Олександер П.Татомир — Мґр.Володимир Масюк, Керманич Канцелярії

ЗА ДОРАДЧУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ "МЕТА":

Омелян Михайло Тишовницький

Інж.Омелян Михайло Тишовницький
Голова

508

Очей відкритий лист роздано всім делеґатам, яких було понад 400.
О. М. Т.

Інж. Омелян Михайло Тимовницький

Льос Анхелес, Каліфорнія, 17.червня 1974

Вп. Пані Др. Теодозія Савицька
Референтка Суспільної Опіки Головної Управи СУА
Ютика, Н.Й.

Високоповажана Пані Доктор !

Вже від довшого часу читаю з приємністю і подивом Ваші звіти про Ваші успіхи в очолюваній і веденій Вами Стипендійній Акції СУА для українських студентів в Бразилії. За цю дуже важливу, потрібну і хосенну працю належиться Вам признання і вдячність цілої нашої спільноти і я щиро ґратулюю Вам з цього приводу.

У відповіді стипендистки Марійки Гупало у Вашому інтерві з нею, поміщеному в "Свободі" з 11.червня 1974, втривожило мене слідуюче речення:

"Однак, найбільша трагедія і втрата для нас, це мішані подружжя, де наша частина звичайно тратить і пропадає."

Чи при уділюванні тих стипендій є якенебудь забезпечення проти того, щоби ті стипендії не причинювалися до винародовлювання нашої української молоді в Бразилії через мішані вінчання ? Себто, чи селянських хлопців і дівчат, які без тих стипендій остали би серед українського окруження на фармах селянами-українцями, з'обовязуються якнебудь до того, щоби вони, після осягнення в містах серед чужого окруження освіти за українські гроші, не одружувалися з чужими та не пропадали для нашого народу ? А як цього досі не робилося, то чи не було би вказаним і можливим, щоби усі стипендисти і стипендистки та їхні батьки підписували таке з'обовязання ? Хоч може не всі стипендисти дотримувалися би такого підписаного ними з'обовязання, то всеж таки воно могло би причинюватися до рятування від мішаних вінчань бодай деяких, як не більности, стипендистів.

При цій нагоді хочу Вас просити, щоби Ви, як прихильниця і співосновниця "МЕТИ" /гл. "Свобода" з 9.лютого 1973, звіт з наради 20.січня 1973, на якій основано "МЕТУ"/, були ласкаві помогти відкрити в Бразилії Відділ "МЕТИ". Такий Відділ міг би там помагати в неміщаних одружуваннях не тільки колишніх стипендистів СУА, але й інших наших людей, яким загрожує винародовлення через мішані вінчання таксамо, як і стипендистам. Ми майже рік тому вислали до Бразилії в тій справі листа, якого копію осьтут залучуємо, але досі не маємо на той лист взагалі ніякої відповіді. Чи особа, яка в Бразилії репрезентує Стипендійну Акцію СУА, не могла би очолювати тек Відділ "МЕТИ" ?

Буду Вам вдячний за Вашу ласкаву прихильну і позитивну відповідь на вище поставлені питання в обох тих важливих справах, які не тільки нам усім в "МЕТІ", але напевно і Вам дуже лежать на серці.

Зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Залучник /2 картки/ (гл. 421 і 424 стор.) Омелян Михайло Тимовницький

Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА"

Копія:
Централі "МЕТИ" у Філядельфії

(гл. стор. 382)
(гл. стор. 421)

МЕТА

Центральне Бюро Українських Подруж

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141. U.S.A.

Льос Анхелєс, Каліфорнія, 17.червня 1974 р.

Відділи:

„МЕТА"
Інж. Омелян М. Тишовницький
Eng. Omelan M. Tyshownycky
1009 Adelante Ave.
Los Angeles, Calif. 90042 U.S.A.

„МЕТА"
Настя Гнатюк
Mrs. Nastia Hnatiuk
11499 Continental St.
Warren, Mich. 48089, U.S.A.

„МЕТА".
Executive Committee
P.O. Box 497, Sta. "D"
Toronto, Ont. Canada

„МЕТА"
Denys Klymenko
2 Lake Ave.
Cardiff St., N.S.W. 2285
Australia

"МЕТА"
6, rue Casimie-Branier
38000 Grenoble, France

"МЕТА"
Михайло Захарчук
49,Linden Gardens
London W2 4HG
GREAT BRITAIN

До Українського Соціольоґічного Інституту
в Ню Йорку

на Руки Достойного Президента УСІ Інж. А. М. Міляничa

Достойний Пане Президенте !

В передостанньому уступі Вашого цінного листа з 8.січня 1973-ого року до мене і моєї дружини Ви ласкаво заоферували нам конкретну поміч у творенні ґльобальної сітки бюр посередництва українських подруж при помочі Ваших звязків з українськими поселеннями. (Гл. стор. 378)

Звертаюся отже тепер до Вас з ввічливим проханням о ласкаву реалізацію вище згаданої Вашої оферти.

Вже майже рік тому Дирекція і Дорадча Рада "МЕТИ" вислали до екзекутив управ українських громадських централь в 14 країнах листа, якого копію і залучник до него осьтут долучую. На той наш лист зареаґував позитивно тільки Союз Українців Великої Британії, так, що в Лондоні діє вже тепер Відділ "МЕТИ". Діє теж вже Відділ "МЕТИ" у Франції. Крім тих двох Відділів є ще 5 Відділів "МЕТИ": три в ЗСА /у Філядельфії, Льос Анхелєсі і Воррені/ та по одному в Канаді і Австралії, отже разом 7 Відділів. (Гл. стор. 421)

Натомість від екзекутив управ українських громадських централь в 12 країнах, названих в долученій осьтут копії мойого листа до п.Мґра.Масюка з 6.липня 1973 р.,не прийшла досі взагалі ніяка відповідь. (Гл. стор. 420)

Длятого будемо Вам дуже вдячні, як Ви, Вашими звязками з українськими поселеннями, будете ласкаві помогти нам відкрити Відділи в усіх тих країнах, де є наші поселення, а нема ще Відділів "МЕТИ".

В очиданні Вашої прихильної і позитивної відповіді на оце прохання остаю зі щирим привітом і правдивою пошаною до Вас:

Омелян Михайло Тишовницький

Залучники:

4 картки (Гл. стор. 420, 421, 424 і 461)

Інж.Омелян Михайло Тишовницький
Голова Дорадчої Ради Центрального Бюра Українських Подруж "МЕТА"

Моя адреса:

OMELAN MYCHAJLO TYSHOVNYTSKYJ
1009 ADELANTE AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90042

Комунікат

ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА УКРАЇНСЬКИХ ПОДРУЖ „МЕТА“

З різних країн нашого поселення наспівають, інколи окружною дорогою, численні листи з висловами гарячого побажання, щоб українська преса у вільному світі часто та докладно інформувала наше громадянство про існування Бюр Українських Подруж, їхні завдання та діяльність.

Автори листів наголошують, що українська преса, з огляду на свої невеликі розміри, повинна першусього порушувати найважливіші справи українського життя у розсіянні та на Рідних Землях. На їхню думку збереження національної субстанції є однією із найбільше важливих та основних справ дальшого існування української спільноти на чужині. Тимто таке велике значення Бюр Українських Подруж, що від року розпочали вперту боротьбу за дальше фізичне існування нашої громади.

Деякі автори листів висловлюють щире обурення, що незважаючи на рішення СКВУ та архиєрейське благословення Високопреосвященніших Митрополитів, частина нашої преси, а теж деякі організації, з опортуністичних причин, промовчують існування Бюр Українських Подруж і несвідомо помагають здійснювати брежнєвську пятилітку в справі мішаних подруж.

Певним є, що українська родина найкраще може зберегти фізичні й духові прикмети української нації та передати їх грядучим поколінням. Коли трапляються вийятки то вони тільки потверджують правило. Цього правила повинна придержуватися вся наша спільнота, а зокрема її провід. Мірилом вартості провідних людей є їхня здібність схоплювати суть основних завдань і без огляду на особисті наслідки відважно їх здійснювати для добра громади та нації. Цими прикметами визначаються новітні борці зя самобутність України на Рідних Землях. Ці прикмети теж повинні стати рішальним чинником при виборі людей на відповідальні пости нашого організованого життя на чужині.

Дирекція ЦБУП та його Дорадча Рада, від хвилини свого оформлення 20 січня 1973 р., постійно вживали всіх можливих заходів, щоб українське громадянство своєчасно й точно інформувати про відкриття бюр і їхню працю. В тій цілі пересилано до преси „Звернення“, „Комунікати“, адресарі бюр та відкриті листи. Коли деякі наші часописи та організації вперто промовчували існування бюр, тоді масово заготовлено інформативні летючки, що їх уперше з великим успіхом ужито на II СКВУ в Торонті, а опісля на 28 конвенції УНС у Філядельфії. В почутті відповідальности перед українською спільнотою ЦБУП, за значною витратою грошей, буде послуговуватися цим засобом інформації до часу, коли українська преса виручить його в цьому завданні та дозволить ужити дуже скромні фінансові впливи на модернізацію концелярії та справніше лагодження поточних справ.

На листовне бажання громадянства поміщуємо повний адресар усіх досі відкритих Бюр Українських Подруж та прохаємо всю українську пресу передрукувати це повідомлення.

1. “Meta” — Central Bureau, 1321 Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A. Communication Representative: Mr. Wolodymyr Masiuk, 5222 N. 11th St., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A

2. “Meta” — Mr. and Mrs. Omelan M. Tryshovnytskyj, 1009 Adelante Ave., Los Angeles, Cal. 90042. U.S.A.

3. “Meta” — Mrs. Nastia Hnatiuk, 11499 Continental St. Warren, Mich. 38089. U.S.A.

4. “Meta” — Executive Committee, P.O. Box 497, Sta. “D,” Toronto 9, Ont. Canada.

5. “Meta” — Mr. Denys Klymenko, 2 Lake Ave., Cardiff, N. S. W. 2285. Australia.

6. “Meta” — 9, rue Casimir Bremier 38000, Grenoble, France.

7. “Meta” — Mr. Mychajlo Zacharczuk, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London, W 2 4HG, Great Britain.

Діяльність Українського Посередництва тільки тоді стане успішним засобом проти денаціоналізації, коли Бюра Подруж будуть відкриті в усіх країнах і всіх скупченнях нашого розсіяння. Бюра послуговуються кореспонденційною методою та зберігають строгу довірочність. Хто бажає користати з послуг одного із названих бюр, повинен негайно повідомити його про те листовно. Бюро без проволоки вишле петентові потрібні друки, а саме: Інформативний листок, запитник і заяву. До виповненого запитника та заяви слід долучити одноразову оплату 10 дол. Від цієї оплати є звільнені: молодь, мешканці сателітних країн і вбогі.

Прохається справно полагоджувати переписку з бюром і не передержувати запитників, бо на них пильно ждуть інші. Слід теж негайно повідомити заінтересоване бюро про кінцеве полагодження справи петентами.

Спільними силами зуміємо протиставитися масовій асиміляції та зберегти наше національне обличчя!

„Мета“
Центральне Бюро
Українських Подруж

Вп.Пан
Інж.Михайло Тимовницький
Лос Анджельос,Кал.

Ютіка,23 червня 1974 р.

Високоповажаний Пане Інжінєр!

Дуже дякую Вам за ґратуляції і признання відносно успіхів Стипендійної Акції Союзу Українок Америки. Справді признання належиться не мені, а тим всім що піддержали акцію допомоги незаможній молоді у здобутті освіти.

Відносно міжнародних подруж, то це проблєма всюди, а в панни Гупало відповіді була також підчеркнена дуже позитивна сторінка користі зі стипендій, що молодь вихована на українських стипендіях буде більше звязана з українством.

Забезпечення проти винародовлення нема, бо не може бути. Але безсумніву одно є певне, що українська дитина з незаможньої родини дістане освіту завдяки стипендії жертводавця і вийде з "німбе", як також є певне, що бодай одиниці з тих яким сьогодні помагаємо залишаться при українстві.

Якщо ходить про створення представництва "Мета"-и в Бразилії, то мовчанка на Ваш лист в цій справі сама за себе говорить. Як відомо з преси, на 2-му СКВУ був представник Бразилії, його призвіща не памятаю, але через Секретаріят СКВУ припускаю зможете з ним навязати контакт.

Союз Українок не має жадного репрезентата Стипендійної Акції в Бразилії, вдержуємо безпосередній контакт зі стипендистами.

Дуже мені прикро, що не можу Вам більше помогти, як лишень вияснити деякі справи як повище.

Зі щирим привітом

Теодозія Савицька

Це є відповідь на мій лист, що є на стор. 509.
С. М. Т.

АВРАМЕНКО Анатоль 16
АҐУРЦОФ, большевицький ґенерал 97
АКСЕЛЬБАНК Альберт 470,497
АЛЕКСЕВИЧ Микола 40
АЛЕКСЕВИЧ Ярослав, Підхорунжий УҐА 12,57
АНДРУШАК Володимир 381,382,388,398,405, 455,477,501
АНТИПІВ Олекса, Інж. 136
АНТОНЕНКО-ДАВИДОВИЧ Б. 219
АРСІЄНКО Семен 20
АТАМАНЧУК 130
БАБЯК Франц, Четар-Суддя УҐА 12
БАЗАРКО Іван 228, 358
БАЙРАК А. 302
БАКАЛО 16
БАЛАБАН Віктор 130
БАЛАБАН Михайло 130,131
БАЛАНДЮК, Четар УҐА 12
БАЛЕЙ Віорослав 212
БАЛЯК Василь, Підхорунжий УҐА 12,57
БАРАБАШ Василь, Поручник УҐА 55
БАРАБАШ Волтер 131
БАРАБАШ Павло 130,131
БАРАН, Четар УҐА 55
БАРАНСЬКИЙ Роман,Інж.269
БАРЕНБЛІТ Шулім,Поручник УҐА 12
БАРИЛЛО Мерил,Інж.269
БАТИЦЬКИЙ Володимир 14
БАХ Йоган Себастіян 212
БАЧИНСЬКИЙ Леонід В.,Професор 133
БЕҐЛІ Вілліям 220
БЕЗУШКО 49
БЕЙН Лайонел 274
БЕРЕЗОВИЧ Роман,Др.130
БЕРЕЗОВСЬКА Наталія 279
БЕРЕЗОВСЬКА Соня 215,279
БЕРЕНБУШ Самуель,Поручник УҐА 55
БЕРНАДИН Стефанія 390,394,481
БІҐУС Петро,Сотник УҐА 12
БІЛИНСЬКИЙ Ігнат,Редактор 41,399
БІЛИНСЬКИЙ-МЕЛЕСЕВИЧ Петро 298,307,495
РІЛИНСЬКИЙ Р.300
БІЛИНСЬКИЙ Ярослав,Інж.14,16,162,224,277
БІЛІОНОК Микола,Інж.269
БІЛОВУС Анастасія 377,388,392,472,473,486
БІЛОВУС Йосиф 377,392
БІЛОУС Галина 20,211,213
БІСИК 49
БОБЕРСЬКИЙ Петро 14
БОГАЧЕВСЬКИЙ Володимир,Інж.269
БОГАЧЕВСЬКИЙ Константин,Митрополит 209
БОЖИК Влодимир,Маестро 20,212
БОЙКО Володимир 213,214
БОЙКО Григор,Отець 429
БОЙКО Осип,Др.447
БОРОДАЙКО Корнило 14,16
БОРТНЯНСЬКИЙ Д.212
БРАНДНЕР,Сотник УҐА 57
БРЕДЛІ В.Т.,Полковник ЗСА 42
БРЕЖНЄВ 493,495,497
БРІКНЕР Пирль 20
БУДИЛО Володимир,Інж.231,248
БУРАЧИНСЬКА Лідія,Інж.261,343,345,365, 368,369,381-383,405
БУРКАН Степан 20
БУЧИНСЬКА Тамара 393
БУЧИНСЬКИЙ Богдан 213,214
БУЧКО Іван,Митрополит 423
ВАЙС 29
ВАЙЦОВИЧ,Професор 49
ВАЛІЇСЬКИЙ Аркадій,Ґенерал Армії УНР 40
ВАН-БЕЄРС 219
ВАНЄК Ян 14
ВАСИЛЕНКО Василь 423
ВАСИЛЕНКО Евгенія 423
ВАСИЛИН Лідуся 19
ВАСИЛЬКІВ Марійка 213,214
ВАСИЛЬКІВ Михайло 14
ВАСИЛЬКІВ Софія 20,215
ВАХНЯНИН Ярослава 279
ВЕРБИЦЬКИЙ,Поручник УҐА 12
ВЕСТ Моріс Л.164,202,203
ВИБАЧИНСЬКИЙ Юрій 20
ВИТВИЦЬКИЙ Петро 14
ВИТВИЦЬКИЙ СТЕПАН,Др.,Президент УНР 243
ВИШНІВСЬКИЙ О.,Ґенерал-Поручник УНР 35
ВІРТ 263
ВОВК Андрій,Ґенерал-Полковник УНР 33
ВОДЮК Володимир,Інж.269
ВОКЕР Естер Мері 225
ВОЛОШИН Ярослав,Інж.269
ВОЛОШИНСЬКИЙ Нестор 229,230
ВОРСКЛО Віра 275,503
ВУСИК Амврозій,Др.,Сотник 19,162,224,277
ВУСИК Стефанія 20
ҐАВРИЛІВ Володимир 14,16
ҐАВРИЛІВ Теодор 16
ҐАВРИЛІВ Тимко,Хорунжий УҐА 12,57
ҐАВРИЛЮК М.,Інж.420
ҐАВРИЛЯК Михайло 14,16
ҐАЙДАМАКА Леонід,Інж.269
ҐАЙДУКЕВИЧ Осип,Поручник УҐА 12,63,65,66
ҐАЙДУКЕВИЧ,Хорунжий УҐА 63,65,66
ҐАЛИЧИН Дмитро 41
ҐАЛІЙ Микола,Поручник УҐА 12
ҐАЛЛЄР,польський ґенерал 50,54,199,287
ҐАНЕЙКО Володимир,Отець 420
ҐАРМЕР Джан,Каліфорнійський Сенатор 267
ҐЕРМАНЮК Максим,Митрополит 201,330,333, 401,404,406,417,424,443,461,465,485, 508
ҐЕРЧАНІВСЬКИЙ Д.,Інж.136
ҐИКИЙ Дмитро 10,14,16
ҐІБЕЛЬ 28
ҐІТЛЄР 75,77,88,206,207
ҐЛАДУН Іван 239
ҐЛИНКА Ісидор,Др.458
ҐЛІБІВ Василь 16
ҐНАТІВ М.185
ҐНАТКІВСЬКИЙ Петро,Поручник УҐА 12,57
ҐНАТЮК В.,Др.446,449
ҐНАТЮК Настя 374,377,381,382,398,405, 438,455,473,474,511
ҐНАТЮК Юрко 14
ҐНИП Марія 20
ҐОНЧАРІВ Г.212
ҐОРБОВИЙ Володимир 49
ҐОРДИНСЬКИЙ 109
ҐОРДИНСЬКИЙ,Підхорунжий УҐА 12,57
ҐОРДІЮК Іван,Інж.269
ҐОРОДЕЦЬКА ЯРОСЛАВА 213,214
ҐОРОХІВСЬКИЙ Іван 131
ҐОТРА Ольга 20
ҐРЕКІВ,Ґенерал УҐА 50
ҐРИНЕВИЧ Ярослав 484
ҐРИНЧИШИН Михайло,Отець Протоігумен 212, 258,332-334,339,442,460
ҐРУШКА Соня 108
ҐУВЕР Едгар 220
ҐУЗАР Еміль,Інж.269
ҐУЗІЙ Василь 14,16
ҐУПАЛО Марійка 509,512
ҐАБРО Ярослав,Єпископ 209,212
ҐАЛАН Володимир,Др.40,43,45,364,365, 367,368,381,382
ҐАЛЯНТ Николай,Отець 110
ҐАЦ Остап 20
ҐЕЦ,Отець Монсіньор 423
ҐИКА Іван Др.32,61
ҐИТЕЛЬ В.,Др.27

ҐУМОВСЬКИЙ Іван,Інж.50
ДАНИЛИК Михайло 130,131
ДАНИЛІВ Теодор 416
ДАНИЛЮК Михайло,Др.177,178,187,188
ДАТА,Інж.108
ДАХ Василь 20
ДАШКО Ріта 20
ДЕМЯНЧУК Михайло,Хорунжий УГА 12
ДЕ НЕВЕ Феліпе 268
ДЕНІКІН,російський генерал 206,207
ДЖЕРДЖ Юрій 20
ДЖЕФРІ Юлія М.180
ДЗЕРОВИЧ Адріян,Четар УГА 10
ДЗЕРОВИЧ Юліян,Отець 10,49
ДЗЮБА 348
ДИБКО Ірина 2
ДОВРЯНСЬКИЙ Лев,Др.41,228,267
ДОБРЯНСЬКИЙ Михайло,Професор 456
ДОВГАЛЬ Олександер,Отець Архимандрит 162, 211
ДОНІН Хаїм,Рабин 429
ДОРОШОВЕЦЬ,Хорунжий УГА 12
ДРАҐАН Антін,Редактор 187,188,444,445, 449,458,471,475,508
ДРИМАЛИК Богдан 10
ДРОЗД Тарас 150
ДРОЗДОВСЬКА Марія 18,210,216,279-284,299
ДРОЗДОВСЬКА Соломія 280,283,284
ДРОЗДОВСЬКИЙ Юліян,Судовий Радник 282
ДУБИЦЬКИЙ Володимир 14
ДУБИЦЬКИЙ,Учитель 48
ДУДА Михайло 14,16
ДУМА Роман 14,16
ДУТКЕВИЧ Михайло 14
ДУТКО,Інж.108
ДЯКІВ Наталя 218,221,223,239
ДЯКОН 10
ДЯКОН Прокіп,Інж.14,16
ДЮЇ Джан 220
ЕБЕРТ Доротеа 423
ЕБЕРТ Фридрих,Президент Нім.Республ.423
ЕЗРА 429
ЕЙНДЖЕЛ Камілюс,Др.,Рабин 296
ЕРІН Емілія 20
ЕРІН Р.211
ЄМЕЦЬ Лідія 20
ЄМЕЦЬ Марія 20,211,213
ЄРЕМЕНКО Денис 16
ЖЕЛАДА Ольга 131
ЖЕНЕЦЬКИЙ Степан 307,318
ЗАДОРОЖНА-МОПЕ К.212
ЗАЗУЛЯК Іван 130,131
ЗАЛІЗНЯК Олена 299
ЗАСЛАВСЬКА Оксана 302
ЗАСТЄРА Ярослав 14
ЗАХАРЧУК Михайло 397,425,438,455,511
ЗАХАРЧУК Петро 213
ЗБУДОВСЬКИЙ Богдан 14,16
ЗЕРКО 10
ЗІНКЕВИЧ Осип,Інж.170,262,348
ЗРОБЕК Роман 14,16
ЗУБАЛЬ Ярослав 136
ІВАН XXIII,Папа 209,210
ІВАНЦІВ Евген М.235,236
ІВАХІВ Іван 297
ІВОН 16
ІКЕР /ІВАН КЕРНИЦЬКИЙ/484
ІСАЇВ Петро,Др.229,230
ЙОДЛЬ,німецький Полковник Ґен.Шт.76,83
ЙОРК Анна 20
ЙОРТІ Семюел 212
ЙОСАФАТ,Святий 209
КАЛИНЧУК Дмитро,Інж.14,16
КАЛИТОВСЬКИЙ,Др.50
КАЛЬБА С.Яр.168
КАНДЕЛ І.220
КАРАВАН Осип,Поручник УГА 12
КАРАВАНСЬКИЙ 348
КАРАНОВИЧ Зоня 59
КАРАНОВИЧ Олександер 14,16
КАРЕЛ А.,Др.8
КАРХУТ,Отець Др.109
КАСАССА Чарльс С.,Отець 212
КВАРЦЯНИЙ Іван 14,16
КЕ Віра 2,8
КЕДРИН РУДНИЦЬКА Марія 423
КЕДРИН РУДНИЦЬКИЙ Іван 423
КЕННЕДІ Джан Ф.,Президент ЗСА 210
КЕСЛЄР Геральд 229,230
КИЗИМА Степан,Др.162
КИНДІЙ 49
КИЛПАТРИК В.Г.220
КИРИЛО І,203,204
КИРЧІВ 49
КІБЛЄР,німецький Ґенерал 75,83,85-87
КІМАК Сергій 162
КІНАЛЬ Василь 423
КІРШНЕР Л.,Інж.25,26
КІТ Петро 14
КЛИМЕНКО Денис 377,381,382,388,398,405, 430,438,455,459,511
КЛІЧЕК,Інж.25,26
КНИШ Зиновій,Др.295,298,307
КОБИЛЯНСЬКИЙ 10
КОВАЛІВ П.219
КОВАЛЬ Анна 279,285
КОВАЛЬ Арета,Др.260,279,285
КОВАЛЬ Михайло 279,285,286
КОВАЛЬ Омелян,Мгр.366,454
КОВАЛЬЧИН Михайло 381,382
КОГУТ Дмитро,Підхорунжий УГА 12,57
КОЗАК Іван,Др.40
КОКОРУДЗ Ілля,Директор Укр.Акад.Ґімназії у Львові 21-24,109
КОЛІСНИК Анна 20
КОЛОДНИЦЬКА Мелянія 49
КОЛОДНИЦЬКИЙ Дмитро 49
КОЛОДНИЦЬКИЙ Омелян,Професор 48
КОЛТУНЮК Ірина,Інж.269
КОЛТУНЮК Мирослав,Четар УГА,Інж.14,16, 57,269
КОЛТУНЮК Роман 14
КОЛТУЦЬКИЙ Михаїл,Отець Крилош.210,211
КОРВІН-КРУКОВСКІ Г.,Інж.27
КОРЕНЕЦЬ Денис,Професор 109
КОРИ Василь 130,131
КОРІНЕЦЬ Микола 20
КОРІНЬ Борис 213,214
КОРІНЬ Володимир,Інж.Архітект 231
КОРНГЕР,Сотник німецької армії 73
КОРНИЛЯК Платон,Єпископ 423
КОРОЛЬ Антін,Поручник УГА 14,16
КОРОПЕЦЬКА Ольга 218,301,306,307,317-319
КОРОТИЧ Віталій 213,214
КОРЧМАРИК,Др.255
КОСЕНКО В.212
КОСТІВ Василь 14,16
КОСТІВ Марія 213
КОЦУР Іван 136
КОЦЮБА Степан,Підхорунжий УГА 12,57
КРАВЧУК,Полковник 50,53
КРАСНОНІС Петро,Інж.14,16,269
КРАТ Михайло,Ґенерал УНА 36,39
КРАФТ-ЕБІНС,Психіятр 219
КРЕМЕР,Інж.108,111
КРЕМЄНКА Михайло 50,138,145
КРУПА,Др.255
КРУПСЬКИЙ К.300

КРУЧКОВСЬКА Наталія 20
КРУШЕЛЬНИЦЬКА Соломія 254,280,282
КРУШЕЛЬНИЦЬКА Теодора 282
КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ Амвросій,Отець 282
КУБІЙОВИЧ Володимир,Др.271
КУЗИК Дмитро,Інж.254,463
КУЗИК Роман,Інж.423
КУЗИЧ-БЕРЕЗОВСЬКИЙ Іван,Професор 377, 386,387,392,409,414,472
КУЗІВ Іван 16
КУЗІВ Іван,Інж.269
КУЗІВ Степан 14
КУЗЬ Люба 483
КУЛЕВИЧ Анна 137
КУЛЬЧИЦЬКА Христина 415
КУЛЬЧИЦЬКИЙ Богдан В.,Інж.145,146,263
КУПРАНЕЦЬ Орест,Отець Др.186
КУПЧИНСЬКИЙ Роман,Поручник УГА 62
КУРИЛЕНКО Леся 211,212,279,400
КУРИЛЕНКО Юрій,Інж.Архітект 279
КУРИЦА Дмитро 130,131
КУРОПАСЬ Мирон 233
КУРОПАСЬ Степан 309,311
КУШНІР Василь,Отець Др.,През.СКВУ 471,472
КУШНІР Михайло,Др.74
КУШНІР Юрій,Др.175,182,183
КУЩИНСЬКИЙ Антін,Інж.,Генерал УВК 140, 313-315
ЛАВРЕЦЬКИЙ 14
ЛАЗОР Іван,Поручник УГА 57,58
ЛАЙВЕР Джан 229,230
ЛАКОТА Кирило 202
ЛАСТОВЕЦЬКИЙ Богдан 147,371
ЛЕВИЦЬКА Марія 282
ЛЕВИЦЬКИЙ Роман,Інж.269
ЛЕНИШИН Михайло 14
ЛЕНЦИК Василь,Др.370
ЛЕПКАЛЮК Мирон,Інж.269
ЛЕСИК В.,Інж.269
ЛИРМЕН Мозес,Рабин 429
ЛИСЕНКО МИКОЛА 212
ЛИСОГІР Йосиф,Гол.Предс.УНС 41,264
ЛИСЮК Каленик 136
ЛІНДБЕРҐ Карл А.8
ЛІСКОВАЦЬКИЙ Лев 14,16
ЛОЗИНСЬКИЙ Аскольд,Мгр.488
ЛОТОЦЬКА Олена 291
ЛУЦИШИН 14
ЛУЦИШИН Володимир 40
ЛУЦЬКИЙ Мирон,Сотник УГА 12
ЛУЧИНСЬКИЙ Іван,Отець Полевий Духовник УГА 12
ЛЮСТҐАРТЕН,Інж.108,111
ЛЯНҐ Фердинанд,Сотник УГА 6,50
ЛЬОБКОВІЦ Вільгельм,Отаман УГА 12,61
МАЛІК Франтішек,Інж.25,26
МАЗЕПА Іван,Гетьман 298,406,424,495
МАЙСЕЛЬ Альберт К.172,175,178,179,181
МАКАРУШКА Любомир,Др.,Поручник УГА 8
МАЛАЧИН Михайло,Інж.269
МАЛЕЦЬКИЙ М.,Др.36,39
МАМЧИН Наталія 307
МАНАСТИРСЬКИЙ Іван 14
МАНАСТИРСЬКИЙ Роман 14
МАНАСТИРСЬКИЙ Юліян 14
МАНК Юзьо 48
МАРЦІНІВ Петро 20,212-214,489
МАРШАЛ Теодор Й.,Отець 506
МАСКАВ Герберт А.,Др.173
МАСЛІВЕЦЬ Григорій,Підполк.УНР 19,2.1
МАСЛЯК,Професор 109
МАСЛЯК Олександер 14,16
МАСЮК Володимир,Мгр.398,405,407,420,424, 426,428,431,441,442,445,446,455,460, 461,467,477,482,487,496,500,501,507, 508
МАСЮК Наталія 477,487,500,501,507,511
МАЦКА В.,Інж.25,26
МАЦЬКІВ В.,Професор 218-220,242
МАЦЬКІВ Роман 229,230
МЕГИК П.229,230
МЕЇР Ґолда,Премієр Ізраелю 434
МЕК ІНТАЄР Джеймс Френсис,Кардинал 212
МЕЛЬНИК Антін,Мгр.,Президент СКВУ 366
МЕЛЬНИК З.Л.202
МЕЛЬНИК Іван 162
МЕРВАН Анна 68
МЕРВАН Николай,Др.68
МИДЛОВСЬКИЙ Лев,Др.176
МИКИТИН Анна 211,213
МИКИТИН Богдан,Інж.162,211,213,215,271, 277
МИКИТЮК Дмитро,Хорунжий УСС 6,7,58,37
МИКОЛАЄВИЧ Володимир 16
МИРНИЙ Панас 219
МИХАЙЛІВ Василь 162,277
МІД Стефан 212
МІЛЯНИЧ А.М.370,371,378,384,510
МІНДСЕНТІ,Кардинал 270
МІНЕНКО Тимофій,Отець 483
МІНКО Петро,Четар УГА 10
МІХНОВСЬКИЙ Микола 349
МІЦКЕВИЧ Адам 51
МОЛОДОХОНЕНКО 16
МОЛЯЩИЙ Іван Дионіз,Сотник УГА 12,62
МОНЦІБОВИЧ Климентій,Інж.88
МОРОЗ Валентин 274,348
МОРОЗ Василь 14
МУДРИЙ Василь 41
МУХИНА Галина 472
МУЧІЙ Теодор,Четар УГА 12
НАГАЄВСЬКИЙ І.,Отець Др.229,230
НАГОРНЯК Омелян 16
НАЙСЛІ Мелвин Г.,Др.173,174
НАКЛОВИЧ С.,Др.420
НАПРСТЕК Мільослав,Поручник Авст.Арм.52
НЕГЕМІЯТ 429
НЕДВЕЛЛ Павло 237-240
НИЖНИК Михайло,Хорунжий УГА 12,57
НІКСОН Ричард М.,Президент ЗСА 233
НОСКОВСЬКИЙ Евген,Інж.14,16
ОВЕЧКО Іван,Др.,Професор 137,161,162, 247,465
ОГІЄНКО Іларіон,Митрополит 201,219,465, 485
ОГОНОВСЬКИЙ Людомил,Сотник УГА 12
ОЗАРКЕВИЧ Іван 14,16
ОКРУШКО Андрій,Інж.20
ОКСНЕР Алтон,Др.190
ОЛЕКСАНДРІВ Борис 2
ОЛЕКСИШИН-ЧУБАТА А.,Др.297,307
ОЛЕКСІЄНКО Петро 133,136
ОРДИН Борис,Адвокат 162
ОРТИНСЬКИЙ Остап 14
ОТАВА-ПОГРЕБЕНКО Олекса 14,16
ОХРИМОВИЧ Маркіян 291,295,298,495
ПАВЛІЧКО Юрій Ігор 141,142,144,145
ПАВЛО ШОСТИЙ,Папа 226
ПАВЛОВИЧ О.З.418,419
ПАЗУНЯК Наталія,Др.291
ПАЙЧУК Ольга 20
ПАЛІДВОР В.,Др.347
ПАЛІЄНКО Василь 442,460
ПАНЕЙКО Олександер 268
ПАНЬКІВСЬКИЙ Теофіль 10
ПАРІС Ґастон 219
ПАРКЕР Анна 20
ПАРКЕР Іван 20

ПАРМА Альойс,Др.Інх.25,26
ПАРФЕНЮК Ірина 479,481
ПАСЛАВСЬКИЙ Іван 287
ПАСТЕРНАК Северин 10,14,16
ПАЦЛАВСЬКИЙ Віктор,Др.467
ПАЧОВСЬКИЙ М.,Др.20
ПЕЛЕНСЬКИЙ Дамян,Інх.10
ПЕННІНҐТОН Реймонд Ц.,Др.173,174
ПЕТРИШИН Іван 14,16
ПЕТРОВИЧ Марія 229,230
ПЕТРОВИЧ ОСИП 159,496
ПЕТРУСЯК Іван 14
ПЕТРУШЕВИЧ Евген,Диктатор ЗУНР 6,58
ПИНДУС ГРИГОРІЙ 30,131
ПИЦЬ 49
ПІҐОТ Стюарт 222
ПІЛСУДСЬКИЙ ЙОСИФ,Маршал Польщі 60
ПІРСОН 222
ПІСЕЦЬКА 108
ПЛАКСІЙ Микола,Др.20,212
ПЛЮЩ Леонід 273,274,276
ПОГІДНИЙ М.310
ПОГОТОВКО Лідія 130,131
ПОДВЕЗЬКО М.Л.268
ПОЛОТНЯНКА Леся 213,214
ПОЛТАВА Леонід 302
ПОНЕДІЛОК Микола 484
ПОНОМАРЕНКО Володимир 14
ПОНЯТИШИН Анна 20
ПОПЕЛЬ Ілярій 14
ПОРАЙКО Осип,Вістун УГА 211,213,277
ПОРИТКО Іван 40,43,45,163,368,381,382
ПРАШКО Іван,Єпископ 310,311
ПРИБИТКІВСЬКИЙ Петро,Поручник УГА 58
ПРИЩЕНКО 16
ПРОКОПОВИЧ Андрій,Хорунж.УСС 19,199,211
ПУШКАР Гриць,Четар УГА 12,57
ПУШКАР Стефанія,Інх.292
ПШЕПЮРСЬКИЙ Евген 14
РАВЛЮК Іван 494
РАВС Доротея 423
РАВС Сусанна 423
РАЙНЕР Адам 423
РАЙНЕР Ірина 423
РАХМАННИЙ Роман,Др.491
РЕБ Біл 20
РЕВЧУК Михайло,Отець 423
РЕВЮК,Сотник УГА 287
РИХТИЦЬКИЙ Л.37
РІВНИЙ Олекса 20
РІПЕЦЬКИЙ Степан 136
РОДОЛЕНКО Іван,Інх.269
РОЖАНКОВСЬКА Іванна 292,437,475,481
РОЖКА Й.,Мгр.454
РОЖЧЕНКО,Інх.136
РОЗВАДОВСЬКИЙ,польський генерал 61
РОЗГІН Іван 136
РОЗЕНБАВМ Мілтон,Рабин 429
РОЗЕНБЕРҐ Альфред 495
РОЛЕС Іван 297
РОМАНОВСЬКИЙ Андрій,Інх.14,16
РОМАНЮК Зіна 213
РУДНИЦЬКА Моніка 423
РУДНИЦЬКА Тара 423
РУДНИЦЬКИЙ Антін,Др.423
РУДНИЦЬКИЙ Доріян 423
РУДНИЦЬКИЙ Іван,Др.423
РУДНИЦЬКИЙ Петро 423
РУДНИЦЬКИЙ Роман 423
РУДНИЦЬКИЙ Юрій,Професор 22,23,24,109
САБА Роман,Отець 420
САВАРИН Петро,Адвокат,Королівський Радник 162,445,462-464,466,468,469,471,474,475,483,485,486
САВЕЛЕНКО Марія 20
САВИЦЬКА Марія,Др.200,202,309,317-319,357
САВИЦЬКА Теодозія,Др.321,322,330,333,335,381,382,509,512
САЛЕЦЬКИЙ Ярослав 136
САМУТИН Петро,Ґенерал Армії УНР 40
СВЕНСЕН Карль С.31
СЕМАКОВСЬКА Мехтильда 287
СЕМАКОВСЬКИЙ Теодор,Поручник,член УВО 287
СЕМБРАТОВИЧ,Кардинал
СЕМЕНИНА 212
СЕМЕНІВ Ілько 14
СЕМОТЮК Андрій,Адвокат 18,280,283,432,2[illegible]
СЕМЧИШИН Микола 20
СЕМЧУК Евгенія 20
СЕНЕЧКО,Хорунжий УГА 12,57
СЕНИШИН Амвросій,Митрополит 208,330,333,401,402,406,415,417,424,443,461,508
СЕНЮК Дмитро 14
СИДОР-ЧАРТОРИЙСЬКИЙ Микола,Др.302
СІЛЕЦЬКИЙ,Підхорунжий УГА 12,57
СІЯК Ірина 211,213
СІЯК Роман 108,241
СКРИПНИК Мстислав,Митрополит 401,403,406,415,417,424,443,461,508
СКРОБКО Олекса,Інх.20,211,213
СЛАБИЙ Антін 307
СЛІПИЙ Йосиф,Кардинал 194,209,212,216,270,279,281,286,330,331,333,401
СЛОВСЬКИЙ Любомир 232,248
СЛЮЗАР Емілія 20
СЛЮСАРЧУК ЮРІЙ М.Й.,Др.144,145
СМОЛЬНИЦЬКИЙ Теофіль 16
СНИЛИК Ерик А.212
СНИЛИК Олег,Др.212
СОКАЛЬЩУК,Інх.108
СОКІЛ Марія 423
СОКІЛ Микола,Інх.269
СОЛОВІЙ,Поручник УГА 62
СОЛЬЧАНИК,Поручник УГА 12
СОНЕВИЦЬКА Ольга 490
СОНЕВИЦЬКИЙ Сильвестер 14
СОПРУНЮК Віктор 108
СОСНОВСЬКИЙ Михайло,Др.317-319,491
СОХАН 264
СОХАН Володимир 147
СОХАНІВСЬКИЙ Володимир,Др.483
СПРИНСЬКИЙ Степан 347,381,382
СРОКОВСЬКИЙ,Хорунжий УГА 12,57
СТАВНИЧИЙ Роман,Поручник-Суддя 12,62
СТАНИМІР Осип,Сотник УГА 6
СТАРОВІЙТ Гліб 20,211,213
СТАРОВІЙТ Марія 20
СТАРОВІЙТ Микола,Майор УНР 19,211,213,271
СТАССЕН 206,207
СТАФІНЯК Віктор,Поручник УГА 6,12,56,57
СТАХІВ Матвій,Др.41
СТЕЙН Мері Т.172
СТЕЛЬМАХ Теодор,Інх.215
СТЕПАНЕНКО 16
СТЕЦУРА Ігор,Інх.483
СТЕПОВИЙ 212
СТЕЧИШИН Микола,Полковник Армії УНР 33
СТОЧЕС Б.,Др.,Професор 25,26
СТРУК Іван,Професор 158,160,162,229,230
СУЛЯТИЦЬКИЙ 32
ТАМАРСЬКИЙ Юрій 217
ТАНЧАК Марія 211
ТАРАЩУК 14
ТАРНАВСЬКИЙ Мирон,Ґенерал-Четар і Начальний Вождь УГА 12,62,37

ТАТОМИР Олександер П.,Професор 147,161, 249-266,338,340,342,344,346,349-353, 357,365,369,371,376,377,380,383,388, 398,401,405,407,408,416,421,424,426, 428,431,434,441,442,444-447,460,461, 467,471,476,482,487,491,493,508
ТЕЛЕВЯК Петро 14
ТЕЛЯТИНСЬКИЙ Володимир 14,16
ТИМОШЕНКО Олександер 269
ТИМЧИШИН 130
ТИМЧИШИН Іван,Інж.14,16,108,269
ТИШОВНИЦЬКА Дарія 285
ТИШОВНИЦЬКА Емілія 6,47,49,52
ТИШОВНИЦЬКА Олена,Мґр.філософії,Інж.ліси. 2,18,41,43-46,166,208,210,216,244,279, 280,281,285,286,288,289,291,292,294, 295,297,298,302-308,312,317-319,322, 370,373,376,378,388,390,398,400,405, 432,455,493,495,511
ТИШОВНИЦЬКИЙ Гнат 6
ТИШОВНИЦЬКИЙ Іван 10,47,49,60,104-106
ТИШОВНИЦЬКИЙ Йосиф 47
ТИШОВНИЦЬКИЙ Олександер,син Гната 6,47, 109,110
ТИШОВНИЦЬКИЙ Олександер,син Романа 285
ТИШОВНИЦЬКИЙ Омелян Михайло,Четар УГА,Інж. 3,5,6,7,10,12,14,16,19-47,52,57,59,69, 73,76,108,110-131,133-135,137,140,141, 145-153,155-158,161-164,166,169-172, 174,175,177-184,186-189,191,195,197, 200-202,205-208,210,218,223-230,232- -242,244,267-282,285-287,311-316,320- -322,330,331,333-337,340-342,344-365, 367-373,375-382,384-386,388,392,393, 395,397-402,405,406,415-417,419-421, 424,426,428,429,431-433,438-442,444- -447,449-453,455,457-463,465-468,471, 472,476-478,481,482,485-493,495,497- -500,505-512
ТИШОВНИЦЬКИЙ Роман,син Гната 47
ТИШОВНИЦЬКИЙ Роман,син Якова 285
ТИШОВНИЦЬКИЙ Яків 47,48,49
ТІССЕРАН,Кардинал 226
ТКАЧУК Іван,Отець 448
ТОЛОПКО Михайло 130,131
ТОЛОЧНИЙ І.,Поручник Армії УНР 35
ТРАЛЬКА,Директор ґімн. в Стрию 49
ТРЕШНЕВСЬКИЙ Богдан,Інж.16
ТРОЙДЕНОВИЧ Юрій Болеслав,Князь 200
ТРУХ Григорій,Отець ЧСВВ 49
УДОВИЧЕНКО Олександер,Ґенерал УНР 6,34, 56,57
УЛЯНИЦЬКА Дарія 229,230
УРБАН Восьмий,Папа 194
Увинський Кость 219
ФАТТОРІНІ Гектор,Др.Професор 248
ФАТТОРІНІ Наталія 248
ФЕДАК Стефан,Др.,Адвокат 59
ФЕДИК Юрій 162,196,211,213,271,272,277
ФІЛД С.С.179,180-184,187,189
ФЛЮНТ,Поручник УГА 12
ФОСТУН Святомир,Др.Ґен.Секр.СКВУ 337,340, 344,354,355,364,366,367,373,375,379, 385,397,425,427,436,438,439,444,445, 449,450,458,471,475
ФРАНКО Іван 212-214
ФУТАЛА Богдан С.148,149
ХАМ Борис,Інж.211,213
ХАРКО Степан 483
ХИЛЕЦЬКИЙ Володимир 14,16
ХОМА Іван,Отець Монсіньор 270,286
ХРАПЛИВА Леся 293-295,298,307,318
ХРОНОВЯТ Михайло,Інж. 32,159,160
ХУДИК Стефан 420
ЦАП Маруся 248
ЦЕНКО Володимира 344
ЦЕНКО Микола,Др.261,262,340,342-345,365, 368,369,381,382,388,398,401,405,407, 408,416,421,422,424,426,428,431,441, 442,444-446,449,450,455,460,461,467, 471,482,484,487,508
ЦМОКАЛЕНКО Дмитро 301,495
ЦУРАК Юрко 14,16
ЧАЙКОВСЬКА Дарія 212-215
ЧАЙКОВСЬКИЙ Андрій 14
ЧАЙКОВСЬКИЙ Евген 14,16
ЧАЙКОВСЬКИЙ ЙОСИФ,Отець 162,211
ЧЕКОТИЛО Петро 16
ЧЕРІНЬ Олесь 152,155,156,263
ЧЕРНЯК Сильвестер,Др.229,230
ЧЕХУРА,Др.,Професор 25,26
ЧИРОВСЬКИЙ Андрій М.377
ЧИКОВИЧ Осип 14,16
ЧОРНА Фаїна 20,212
ЧОРНОВІЛ 348
ЧУЖАК Роксана 213,214
ЧУМАК Юрій 20
ЧУПЕР Авраам 14
ШАНДРУК Павло,Ґенерал УНА 36,39
ШАНДРУШКЕВИЧ 16
ШАНКОВСЬКИЙ Лев,Підхорунжий УГА,Редактор 227
ШВЕЦЬ Федір 16
ШЕБУНЧАК Богдан,Др.175
ШЕВЧЕНКО Тарас 219
ШЕҐЕДИН Тарас,Др.183
ШЕМЕРДЯК Микола 14
ШЕНКІРИК 211,213
ШЕПТИЦЬКИЙ Андрій,Ґраф,Митрополит,Слуга Божий 111,193,194,202,203,209,212
ШИМКО Юрій,Мґр.,Ґенеральний Секретар СКВУ 471,492,504
ШКАЛІН Фр.,Інж.,Надрадник 25,26
ШКАВРИТКО М.Р.,Др.,Редактор 303-305
ШКРАБА Василь 20
ШЛЬОСЕР,Отаман,Команд.XI-ої Бриґ.УГА 63
ШМАЛІЙ З.20
ШМАЛІЙ,Майор Армії УНР 19
ШМАЛІЙ Юрій 19
ШОЛЬДРА Христина 20
ШОР 16
ШТИНЬ Микола 423
ШУМНИЙ 20
ШУШУРОВСЬКИЙ,Хорунжий УГА 12,57
ЩЕРБАЧЕНКО Олександер 423
ЮЗИК П.,Канадійський Сенатор 222
ЮЗЬВЯК ЮРКО 14,16
ЮШКО 16
ЯВОРСЬКИЙ Петро 16
ЯКЕРЕН 112
ЯКУБІВСЬКИЙ 16
ЯМНЯК Петро 491
ЯРОСЛАВСЬКА-СТОЛЯРЧУК Дарія 244-246
ЯСТРЕМСЬКИЙ Юліян,Інж.Архітект 423

ЗМІСТ

Сторінка

Який же є ТОЙ ? - Дружині - Присвята..... 2
Моя знимка, зроблена в Україні в 1920-ому році..... 3
Вступне слово..... 5
Мій життєпис..... 6
Цікаві речі про молитву..... 8
Світлини..... 10
Документи..... 21
Фраґменти спогадів:
Стрий..... 47
Італія..... 52
Українська Галицька Армія..... 53
11-тий Стрийський Гарматний Полк УГА..... 57
Тухоля..... 59
Евакуація з Познаня..... 69
З німецькою арміею від Сяну до Дніпра в 1941 р..... 73
Перекладач.....108
Шильд.....111
Як я знайшов інженерську посаду в Техасі.....112
Доповіді для американців в Техасі про Україну.....113
Перша українська організація в Техасі.....130
Життєписи і спогади комбатантів до архівів.....132
Наліпки на коверти.....137
Печатка "ЛЮДСЬКІ ПРАВА ДЛЯ УКРАЇНИ !".....147
Летючка "Я УКРАЇНЕЦЬ...."....164
Алькоголь і ваш мозок.....170
Нікотина: профіль небезпеки.....179
Промови:
Наша Церква і мова в Америці.....191
В День Подяки.....195
На вояцькому чайному вечорі.....197
На Листопадовому Святі.....200
Різні інші пам'ятки: листи, статті тощо.....202
Мішані вінчання.....288
Покажчик прізвищ.....513
Зміст.....518